delmaestro osolis nue ve reales

39

587

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL
GRANADA
Sala: A
E. 11
375

N.º 3

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

del Collegio de la Comp.a de Jhs de granada

Pau. Son. sup. I. sen. Jo. cap.

CLARISSIMI SAcre Theologie doctoris Fratris Pauli Soncinatis vite regularis ordinis predicatorum: Diuinum Epitoma Queſtionum in quatuor libros Sententiarum a principe Thomiſtarum Joanne Capreolo Tholoſano diſputatarum.

¶ His additis: que idem morte preuentus perficere nequiuit: per fratrem Iſidorum de Iſolanis Mediolanenſem eiuſdem predicatorie profeſſionis.

R-8710

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

Elenchus.

¶ In hoc volumine continentur.

¶ Primi Sententiarum Joan. Capreoli Diuinum Epitoma.
Secundi.
Tertij.
Quarti.
¶ Index ſiue tabula omnium queſtionum in predictis libris diſputatarum: ſub elementari ordine.
¶ Libri quatuor in Auerroiſtas: de eternitate mundi.
¶ Preclarum Epitoma proportionum.
¶ Diſputata nonnulla.

¶ Ubi facilis: apprime eſt vtilis.
Ubi difficilis: ſumme neceſſarius.
Ubi breuis: claro parcit ingenio.
Ubi diffuſus: altiſſima paucis comprehendit.
Nil deniq; non Angelicum.

¶ Chriſtianiſſimo Frãcorũ Regi

potẽtiſſimo Franciſco primo/ frater Iſidorus de Iſolanis Mediolanenſis ordinis predicatorum/ in vniuerſitate Bononiẽſi ſacre Theolog. Baccalaureus/ humani/ diuiniq; regni felicitatem.

REgna mundi Alto q̃ſq̃s ingenio/ Franciſce Rex piẽtiſſime/ metiri ſategerit/ ingenua ſiue hiſtoriographorũ lectione/ rerũ geſtarũ fida ſiue memoria/ ſtrategematibus aut docentibus Francorũ Reges nullis cedere principibus/ quorũuis nõ emulari dignitates/ Romanis neq; Ceſaribus inuidere/ conſtanti fatebitur ingenio. Gens indeꝙ glori abunda iactat/ regni iura Hebreorũ ab vetuſtiſſimis demiſſa principibus. Egyptiorũ reges/ multos per annos ſceptra tenuere. Grecia olympiadibus ſperitans plurimis/ armis ſapiẽtiã adiecit/ Leges Romana maieſtas ſanctiſſimas. At chriſtiani inter iperij principat⁹/ Galliarũ regnũ q̃d mũdus Chriſtianiſſimũ vocat/ diuinoq; venerat̃ titulo militãs ecclĩa antiquius extitit/ ſancti⁹/ fortius/ vnicũue ſapientie cenſet̃ domicilium. A Clodoueo nempe Rege/ qui criſmate e celis allato baptiſma ſuſcepit/ Galliarũ regna veluti ferreis iũcta cathenis ad teuſq; feliciſſimũ deuenere. Supra fidei petram fundata catholice/ aduerſus eadem nunq̃ preualere potuerunt inferi porte/ aut impij veritatis hoſtes: Unica ſemper lilij vexilla aurei detulerunt/ celeſti ſuper colore depicti: Lilium a Chriſto demiſſum ab alto/ ipſum Chriſtum Maximum Deũ immortalẽ ſignificat: de quo in canticis dicitur. Sicut liliũ inter ſpinas. At Galliarũ ordo Regũ clariſſim⁹ inter Clodoueum teq; longus comperitur/ varius/ ⁊ preſtãtiſſimarum nullo virtutum carens genere. Quis enim Carolo mano par extitit? Quis principũ Caroli cognomento Magni animũ/ fidẽ/ vires/ armaq; tãta attigit maieſtate? Quis Diui Lodouici mores ſanctiſſimos/ prudẽtiã/ piũq; pricipãdi gen⁹. Quis deniq; tot Carolos/ Pipinos/ Philippos/ Lodouicos/ digno enumerabit eloq̃o? Noſtra videre tempora Lodouicũ duodecimũ/ ſocerũ tuũ in bellis gerẽdis magnanimũ Regẽ/ atq; in gubernãdis populis pientiſſimũ. Fauſtiſſimi hui⁹ memoriã nominis Italũ regna ita venerãtur/ vt Maximi ac iuſtiſſimi regis titulũ/ poſt fata paſſim obtinuerit. Etenim per cõpita/ villas ⁊ domos equitatis veluti parens Lodouicus duodecimus populorum vocibus aſſeritur. Ingreſſus Deo ac natura eligente/ Lodouici rebus humanis valefacientis/ thronum gener ipſe feliciſſimus/ nulla es mutatione (vt plurimi aſſolent principes) gauiſus. Quoſuis enim ſuis potiri ordinibus/ curiales voluiſti. Quo factum eſt/ vt nouum Regem ſe habere Gallie geſtirẽt/ ⁊ veterem viuere moribus experirentur. Poſt ſuſceptum regni diadema/ inaudito triumphi genere te donauit altiſſimus. Ea minime elatus victoria a Leone euocatus Decimo diuus veluti filius eccleſie ad ſanctiſſimi pedes acceſſiſti. Nihil a te pretermiſſum fertur/ ſiue priuatim/ ſiue Publice/ quod Chriſtianiſſimum deceat Regem. Exulibus dein quibuſuis etiam his qui in vitam tuam quodpiam moliti fuiſſent/ parcendũ inſtituiſti/ diplomatibus ad iura dicentes tranſmiſſis. At que dona Italis mee preſertim patrie Mediolanenſis conciuibus/ alto fueris elargitus pectore/ teſtantur que in reipubli-

ce commodum quotidie perficiunt / ſenatus concineſqꝫ mei. Iuſti-
tiam ea obſeruari veritate iuſſiſti / vt admiratione dignum / ſit ipſis
etiam iura dicentibus / Uerum enimvero o Deus immortalis a thro-
no Regis Franciſci quonam modo iniuſtuz / aut impium quodpiam
egredi poterit: quem Lodouica mentis altiſſime mater pientiſſima /
humaniſſimos vndiqꝫ ac catholicos ſpirans mores / tot quem Du-
ces illuſtriſſimi / Antiſtites ſanctiſſimi / quem deniqꝫ magni vir ille no
minis Antonius de prato integerrimus / ſapientiſſimus / circundāt:
Tacebo minime Dominum meum ſemper colendiſſimum / Reuerē-
diſſimum. D. Guiliermum paruy / epiſcopum Trecenſem / confeſſorē
tue altitudinis / ex ordine predicatorie: quo forte a multis ſeculis cu
ria chriſtianiſſima non habuit tantis fulgentez virtutibus. Hinc eſt
ꝙ exile quicquid ingenium meum ad literarie reipublice decus ex-
cogitare poteſt / tue nomini maieſtatis dicare cogar. Addo qua pie-
tate ſtudia literarum o Rex humaniſſime proſequaris, Tuuz nempe
regnum vndiqꝫ literis affluit lepidiſſimis.

Lodouica regis parens.

Illuſt. d. Antonius de prato.

Reuerēdiſſi. d. Guilierm⁹ puy.

¶ Nuper itaqꝫ Queſtiones in quatuor libros Sententiarum fratris
Pauli Sōcinatis / viri in ordine predicatorio ſua tempeſtate clariſſi-
mi ad manus deuenere meas Opus admiratus ſum ingenuum / ni-
mis ordinatiſſimum / atqꝫ alta queqꝫ Angelici Doctoris noſtri dog-
mata continens. Erat Liber ille archetypus auctoris fedus / corro
ſus / vtpote multos qui per menſes loco obcluſus ſteterat obſcuro.
Manu mea inde educto veluti e carcere / publicas donare academias
excogitaui. Obſtabant multa / ac preſertim ꝙ imperfectum eſſet volu
men. Enimvero ad aures deuenit meas Comitem Io. Franciſcum
Mirandulanum illius habere partem / qui mihi cuncta que optabaz
roganti ingenue tranſmiſit. Reuerendus autem frater Uincentius
de vincentia ſac. Theo. doctor noſtre congregationis nunc vicarius
generalis vir rariſſimus ingenij / ſi altitudinem in homine quis expe
tat ac mores / primi ac tertij queſtiones eiuſce voluminis quas pro-
pria exſcripſerat manu / mihi conceſſit. Addidi deinde ego ipſe / que
idem frater Paulus moriens imperfecta reliquerat. Sic theſaurum
honeſto circundatum decore / cunctis intuendum ſtudioſis tradidi.

Comes Io. frā. mirandulan⁹.

Frater Uincentius de vincentia magiſter.

¶ Iamqꝫ igitur tue felicitatis ſuffragio tutus / o Rex Chriſtianiſſime
Paulus noſter exeat. Admirentur illum ingenioſi / die noctuqꝫ cele-
ſtis huius dogmata armarioli peruoluentes.

Uita Pauli ſoncinatis.

¶ Paulus hic Soncino oppido Gallie Ciſalpine nō ignobili ortus /
preclariori quoqꝫ familia / habitum predicatorie religionis primis a-
duleſcentie annis accepit. Studio ac moribus ſemper intentus cla-
riſſimo nitens ingenio / facili dicēdi genere ſcribendiqꝫ preſtans / hu
maniores ſemper pre ſe ferens mores / humanam diuinamqꝫ philoſo
phiam Mediolani multos per annos pfeſſus eſt. Ferrarie deinde ac
bononie. Poſt laureā doctoratus aſſumptā Prior cenobij. s. Domini
ci vrbis Cremonenſis per patres religiōis inſtitutus primis menſi-
bus atqꝫ in feſtiuitate patris noſtri Diui Dominici animum trāſmi
ſit ad ſuperos. In extremis laborantem deuotiſſimas ad Deum ac
beatiſſimam Uirginē edidiſſe illum orationes accepi / fidedignis nar
rantibus. Periere multa illius ſcripta neſcio cuius crimine. Huius
Pauli extant tātum Queſtiones ſuper diuina ſapientia Ariſtotelis:
In libros Predicabiliū et Predicamentorum expoſitio. Hic deniqꝫ li
ber tanto ceteris vtilior ac preſtantior / quanto a conſumatiori Paulo
editus. Sunt apud me multa eiuſce fragmenta / que auctorem om-

nino appetunt ſuum / aut ſcrinia doctorum minime egredi. Indigna
enim exiſtunt publica lectione. Quocirca Franciſce Rex magnanime
cum Paulus tuum adierit thronum / dignum ſcito / cui tui vultus hy
laritatem oſtendas. Ioannem Capreolum Tholoſanum aperit / ac
veritatem fidei catholice clariſſimo dicendi genere iunioribus etiā
capeſſendam mirum in modum proſequitur.

¶ Opto ego tibi ſemp felicia / tuiſqꝫ natis / magne tue coniugi / mſiqꝫ
pientiſſime Lodouice: atqꝫ vt in eternum viuas. Papie ex cenobio
diui Apollinaris. M. D. xxi.

¶Index q̄onum
in primū librū Sententiarum.

¶Prologi queſtiones.
1 Utrum theologia ſit ſcientia.
2 Utrum ſit practica.
3 Utrum ſit vna ſcientia.
4 Utrum deus ſit ſubiectum noſtre theologie.
¶Diſtin.prime queſtiones.
1 Utrū fruitio ſit act⁹ volūtatis.
2 Utrū vti ſit actus voluntatis.
3 Utrū vltimo fine apprehēſo neceſſario fruat̄ creata volūtas.
¶Diſtin.ſecunde queſtiones.
1 Utrū deus ſit a nobis ꝓ ſtatu vie intelligibilis.
2 Utrum deū eſſe ſit ꝑ ſe notū.
3 Utrū vnus de⁹ ſit tres ꝑſone.
¶Diſtin.tertie queſtiones.
1 Utrū vnitas dei poſſit ex creaturis demonſtrari.
2 Utrū i creaturis reperiat̄ imago et veſtigiū trinitatis.
3 Utrū illa penes que attendit̄ veſtigium trinitatis: realiter diſtinguātur a rebus in quibus ſunt.
4 Utrū ptes imaginis diſtiguāt̄ inter ſe ⁊ ab eo i quo ſunt.
¶Diſtin.quarte queſtiones.
1 Utrum deus genuit deum.
2 Utrū abſtractum p̄dicetur de concreto.
¶Diſtin.v.queſtio vnica.
Utrū diuina eſſentia ſit formal̄ termin⁹ diuine gn̄ationis.
¶Diſtin.vj.queſtio vnica.
Utrū pr̄ genuit filiū natura.
¶Diſtin.vij.queſtiones.
1 Utrū in patre ſit aliq̄ potētia reſpectu gn̄ationis eterne.
2 Utrū in diuinis poſſint eē plures filij.
¶Diſtin.viij.queſtiones.
1 Utrū aliq̄ creatura ſit ſuū eſſe.
2 Utrū aliqua creatura ſit immutabilis.
3 Utrum deus ſit in genere.
4 Utrū attributorū pluralitas ſimplicitati repugnet.
¶Diſtin.ix.queſtiones.
1 Utrum generatio paſſiua filij in diuinis ſit paſſio vel relō.
2 Utrū eternitas diſtinguatur a tempore ⁊ ab euo.
¶Diſtin.x.queſtio vnica.
Utrū ſpirituſſanctus procedat vt amor.
¶Diſtin.xj.queſtio vnica.
Utrum ſi ſpirituſſanctus procederet a filio: diſtingueretur ab eo.
¶Diſtin.xij.queſtio vnica.
Utrū pater et filius ſint vnum principiū ſpirituſſancti.
¶Diſtin.xiij.queſtiones.
1 Utrū generatio filij ⁊ proceſſio ſpirituſſancti ſint ꝓceſſiones alterius rationis.
2 Utrū generare ⁊ ſpirare diſtinguantur.
¶Diſtin.xiiij.queſtio vnica.
Utrū temporalis ꝓceſſio ſpirituſſancti ſit eius ꝓprietas.
¶Diſtin.xv.et.xvj.queſtio vnica.
Utrum cuilibet diuine ꝑſone conueniat mitti.
¶Diſtin.xvij.queſtiones.
1 Utrum charitas ſit habit⁹ exiſtens in anima.
2 Utrū charitas poſſit augeri.
¶Diſtin.xviij.queſtio vnica.
Utrum donū ſit ꝓpriū nomen ſpirituſſancti.
¶Diſtin.xix.queſtiones.
1 Utrum vna diuina perſona ſit in alia.
2 Utrum in diuinis perſonis ſit equalitas.
3 Utrum veritas ſm ſuā formalem rationē ſit in intellectu vel in rebus.
¶Diſtin.xx.queſtiones.
Utrū potentia generandi claudatur ſub omni potentia.
¶Diſtin.xxij.queſtio vnica.
Utrum deus poſſit aliquo ꝓprio nomine deſignari.
¶Diſtin.xxiij.queſtio vnica.
Utrum hoc nomen perſona ſit prime vel ſecunde impoſitiōis.
¶Diſtin.xxiiij.queſtiones.
1 Utrū numerus ſit aliquid reale extra animam.
2 Utrum numerus ſit proprie ⁊ formaliter in diuinis.
¶Diſt.xxv.queſtio vnica.
Utrum perſona dicat in diuinis quid cōmune tribus perſonis: qđ plurificetur in eis.
¶Diſtin.xxvj.queſtio vnica.
Utrum perſone diuine conſtituantur et diſtinguantur per relationes.
¶Diſtin.xxvij.queſtiones.
1 Utrum generare ⁊ paternitas ſint idem realiter.
2 Utrum verbum diuinū emanet vt intellectio actualis.
¶Diſtin.xxviij.queſtio vnica.
Utrū innaſcibilitas ſit ꝓprietas conſtitutiua patris.
¶Diſtin.xxix.queſtio vnica.
Utrum nomen principij ſignificet in diuinis notionem diſtinctam.
¶Diſtin.xxx.queſtiones.
1 Utrū inter deū ⁊ creaturas ſit aliqua relatio realis.
2 Utrum dei ad creaturā ſit aliqua relatio rationis.
¶Diſtin.xxxj.queſtio vnica.
Utrū ſimilitudo ⁊ equalitas ſint relationes reales in deo.
¶Diſtin.xxxij.queſtiones.
1 Utrum pater ⁊ filius diligant ſe ſpirituſancto.
2 Utrum pater ſit ſapiens ſapiētia genita.
¶Diſtin.xxxiij.queſtio vnica.
Utrum proprietates perſonales ſint diuina eſſentia.
¶Diſtin.xxxv.queſtiones.
1 Utrum deus ſit intelligens.
2 Utrum diuina eſſentia ſit obiectum adequatum diuini intellectus.
¶Diſtin.xxxvj.q.vnica.
Utrū in deo ſint plures idee.
¶Diſtin.xxxvij.queſtiones.
1 Utrum ea que ſunt nobis futura ſint deo preſentia.
2 Utrū deus ſit in oībus rebus.
¶Diſtin.xxxviij.queſtiones.
1 Utrum aliquid ſit cōtingens per cōparationem ad deum.
2 Utrum deus cognoſcat futura contingentia.
¶Diſtin.xxxix.queſtiones.
1 Utrum prouidentia et fatum ſint idem.
2 Utrum prouidentia ⁊ preſciētia imponāt reb⁹ neceſſitatē.
¶Diſtin.xl.queſtio vnica.
Utrum predeſtinati de neceſſitate ſaluentur.
¶Diſtin.xlj.queſtio vnica.
Utrum preſcientia meritoꝝ ſit cauſa predeſtinationis.
¶Diſtin.xliij.queſtio vnica.
Utrum deus ex ſua infinitate poſſit omnem creaturā in infinitum facere meliorem.
¶Diſtin.xliiij.queſtio vnica.
Utrum deus poſſit aliquid facere in infinitum.
¶Diſtin.xlv.⁊ vltime q̄ones.
1 Utrum diuinū velle ſit elicitū a diuina voluntate.
2 Utrum quodlibet velle intrinſecum diuine voluntati ſemper impleatur.

¶Finis Indicis queſtionum Primi libri Sententiarum Joannis Capreoli ordinis predicatoꝝ: Thomiſtarum principis.

¶ Clariſſimi ſacre Theologie Doctoris Fratris Pauli Soncinatis: vite regularis ordinis predicatorum: Diuinum Epitoma in primum Librum ſentētiarum: ad mētem Joannis Capreoli eiuſdem profeſſionis.

Circa prologum primi ſententiaruʒ: querunt quattuor?
¶ Prio de habitu theologie ipſe an ſit ſcientia?
¶ Secūdo an ſit practicus vel ſpeculatiuus?
¶ Tertio an ſit vnus: vel plures?
¶ Quarto quid ſit eius ſubiectū.

¶ Queritur ergo pᵒ. an theologia ſit ſciētia. Ad quā qōnē ſex cōcluſionibus reſpondetur. quarū prima hec eſt. Licet omnis ſciētia requirat euidentiā ſuorū primorū principiorū non tamen proximorū: et maxime ſciētia ſubalternata. primā partē cōcluſionis ſic probat. s. D. ſuper Boe. de tri. q. 2. ar. 2. ad. 7. et. 5. et prima parte. q. 1. ar. 2. Illud eſt euidēs qd̄ eſt per ſe notū: prima principia ſunt per ſe nota. ergo maior eſt nota. minor eſt philoſophi. 2. poſte. et primo meta. nam ſi non eſſent per ſe nota: cognoſcerentur ex alijs prioribus: et ſic non eſſent prima.

tex. cō. 27. pᵒ met. in phe.

¶ Secunda pars concluſionis probatur. Id quod cognoſcitur ex fide: non eſt euidens: cum fides ſit non apparentiū. ſed aliqua principia proxima maxime in ſciētijs ſubalternatis cognoſcuntur fide: nam chirurgicus credit geometre dicēti q̄ vulnus circulare tardius ſanatur: ergo etc.

¶ Contra ſecundam partem cōcluſionis arguit Aureolus. pmo. Habitus principiorū ex natura ſua eſt nobilior habitu concluſionū. primo poſte. ſed fides nō eſt ex natura ſua nobilior ſciētia. ergo fides non eſt principiū ſciētie.

Aureo. pᵒ. 5. q. 1. prolog. tex. h. 5.

¶ Reſpondeo. Dico tria. Primo negatur maior de principijs proximis: licet concedatur de principijs primis. Philoſophus autem in. 2. poſte. et in. 6. ethicorū. loquitur de principijs primis tantum.

tex. 26. 7. capi.

¶ Dico ſecundo q̄ aliquis habitꝰ eſt nobilior alio dupliciter. Uno modo quo ad euidentiam: et ſic negatur maior: q: ei qui habet tantū ſcientiam ſubalternatam neq̄ concluſiones neq̄ principia ſunt euidentia. Alio modo quo ad modum aſſentiendi: et ſic conceditur maior etiā loquēdo de principijs primis: q: principio vt principiū eſt: aſſentitur propter ſe. i. nō per aliam propoſitionem: concluſioni autem propter principium.

Habitꝰ nobilior dupliciter: euidentia et aſſentiēdi modo.

¶ Dico tertio ad minorē q̄ fides ſiue notitia creditiua eſt duplex: vna que continuatur notitie ſciētis ea que nos credimus eo modo qui dicetur in quarta cōcluſione: et talem non oportet eſſe inferiorem quo ad euidentiam habitu quo ſcimus cōcluſiones deductas ex tali fide: ſicut eſt in ppoſito: q: ſicut non eſt nobis euidens notitia articulorū fidei: ita nec cōcluſionum que ex eis deducūtur. ita enim nō apparet nobis q̄ corpora ſint reſurrectura: ſicut nō apparet q̄ chriſtus reſurrexit. Alia eſt notitia creditiua: que non continuatur ſuperiori ſciētie: et talis eſt ignobilior ſcientia: ſed q: minor vniuerſalis eſt: ideo negatur.

Notitia creditiua duplex: cōtinua ac non ꝯtinua ſcientie ſuperiori.

¶ Contra quoddā dictū in hac reſponſione et in concluſione. ſcʒ q̄ principia ſciētie ſubalternate ſint fides aliquarū proportionū quas ſcit ille qui habet ſubalternantē: arguit ſic.

Idem arguit.

¶ Ex hoc ſequitur q̄ eadē propoſitio ſciatur et credatur ab eodem hoc eſt falſum: vt ponit. s. Doc. ſecunda ſecunde. q. 1. ar. 5. ergo ꝯſequētia probatur. Si eniʒ aliquis habeat ſcientiā ſubalternantem: puta geometriā: et ſubalternataʒ. i. perſpectiuā: iſte inquātum geometra ſcit illas ppoſitiones quas tradit perſpectiuo. et inquātū perſpectiuus credit eas per te: ergo.

¶ Rn̄deo. negat ꝯn̄a. Ad pbationem dicitur q̄ in illo caſu ſciunt illa principia ſed non creduntur. Quādo enim dicitur q̄ principia ſcientie ſubalternate tenentur tātū fide: intelligitur de eo qui non habet ſubalternantē licet habeat ſubalternatam. Ita in propoſito: nos cognoſcimus principia noſtre theologie. ſ. articulos fidei tātū fide: q: non habemus ſcientiā dei et beatoruʒ cui ſubalternatur noſtra theologia. Nec eſt inconueniens q̄ habens ſcientiā ſubalternantem cauſet fidē in eo qui habet tantum ſubalternatam.

Principio ſbal terne: ſi de tātū tenētur a nō hn̄te ſubalternātē

¶ Secundo arguitur ſic. Quandiu aliquis credit non habet ſciētiam: ergo principiū ſcientie non poteſt eſſe fides. conſequentia nota. antecedēs eſt phi. 7. ethicorū.

cap. 12.

¶ Reſpōdeo q̄ duplex eſt ſciētia. Una eſt pfecta in ſe: que. ſ. ab alia nō dependet extrinſece: et de hac loquitur phs: vt dicit. s. D. de veri. q. 14. ar. 10. et ſic ꝯcedit q̄ fides nō pōt eſſe principiū ſcientie perfecte. Alia eſt imperfecta que. ſcʒ ab alia depēdet: et de hac negatur antecedens. q: de tali non loquit phs. In propoſito: noſtra theologia eſt imperfecta ſciētia dependens a ſcientia dei et beatorū: et eſt quedā inchoatio illiꝰ ſciētie quā habēt beati: inquātū per theologiā noſtrā ad clarā dei viſionē puenit: talis aūt ſciētia que eſt inchoatio ſcie pfecte haberi pōt ēt ſi rōnes terminorū ignorentur.

Noſtra theologia impfecta ē ac beatifice inchoatio

¶ Tertio arguit ſic. Concluſioni deducte ex pncipio credito adheret volūtarie: ergo talis cōcluſio nō pōt ſciri. antecedens pʒ. ꝯn̄a pbat. q: ſcientia cogit intellectū: ergo intellectus non adheret concluſioni ſcite voluntarie.

¶ Rn̄deo q̄ adheſio volūtaria eſt duplex. Una qua aſſentimus alicui propoſitioni tm̄ q: volumꝰ: et nō ex aſſenſu alicuius propoſitionis. et ſic negatur antecedēs. Alia eſt qua aſſentimꝰ alicui cōcluſioni pp aliqd̄ principiū cui pncipio tm̄ volūtarie aſſentimꝰ pp ꝯtinuationē eiꝰ cū ſuperiori ſcia: et ſic negat ꝯn̄a. nā multi aſtrologi habēt ſciētiā multarū ꝯcl'onū quarū pncipia tenēt tantū fide adhibita dictis antiquorū: q̄ talia ſunt experti.

Adheſio volūtaria duplex mere volita et pp aliud.

¶ Ad pbonē ꝯn̄e. negat an̄s. loqndo de ſciētia impfecta. In ppoſito: nr̄a theologia ē ſcia impfecta et ꝯcl'onibꝰ in ea ſcitis aſſentimus pp aſſenſuʒ articulorū fidei et volūtarie: nō primo mō / ſed ſecūdo.

¶ Quarto arguit Greg. Notitia ꝯcl'onis eſt ex notitia pncipiorū: ſʒ ea q̄ ſunt in euidētia nō ſunt nota: g̃ ex ipſis nō acqrit ſcia. ꝯn̄a et minor pʒ. maior eſt phi pᵒ poſte.

Grego. pᵒ. q. 1 pro lo.

text. cō. 5.

¶ Rn̄deo. negat minor. q: lʒ eorū que ſuntineuidētia nō ſit itell'us aut viſio ppric: ē tn̄ eorū qdā aſſenſus et intell's q̄d nois terminorū: vt ponit. s. D. 3. diſt. 24. q. 1. ar. 2. ad. 3. q. 3. Sufficit etiam ad hoc: q̄ ex talibꝰ acqrat ſcia impfecta vt ſupradictū ē q̄ hmōi pncipia credant et euidēter cognoſcamꝰ et videamꝰ ea eſſe credēda. In ppoſito: ſic ſunt articuli fidei: vt ponit s. D. ſcōa ſcōe. q. 1. ar. 4. ad. 2. et. 3.

Ineuidentiuʒ nō eſt itell's: ſʒ aſſēſus.

¶ Quinto ſic. Scia ſubalternans nō pōt acquiri ex principijs credētis: ergo nec ſubalternata. an̄s cōcedit ab omnibꝰ. ꝯn̄a pʒ. q: nō eſt maior rō in vna q̄ʒ in alia.

¶ Rn̄deo. negat ꝯn̄a. q: principia ſcie ſubalternātis cognoſcunt tm̄ vno mō. ſ. habitu q̄ eſt intell'us vt

habet.de veri.q.14.ar.1.ꝑncipia
aũt ſubalternate poſſunt cogno-
ſci duplici habitu.ſ.ſcientia ⁊ fide
non tñ ab eodem ſed a diuerſis:
nã ab eo qui habet ſubalternan-
tẽ ⁊ ſubalternatã cognoſcunt tm̃
ſciẽtia:ab eo aũt qui hꝫ tm̃ ſubal
ternatã cognoſcuntur tm̃ fide.
¶Cõtra.Ille qui hꝫ ſciẽtiã ſubal
ternãtẽ põt debere alicui princi-
pia talis ſciẽtie ſub aliquibus ter
minis quoꝝ rõnes ille ignoret:ſꝫ
iſte cui dicẽt credet ea:ergo nõ be
ne dicit ꝙ principia ſubalternan
tis cognoſcant tm̃ vno modo.
¶Rñdeo.negat ꝯña:qꝛ iſte acqre
ret ſciẽtiã ſubalternatã ſciẽtie il-
lius qui ei proponeret illa princi-
pia eo mõ ſubalternationis quo
ſcia ꝯſiderãs ꝯclõnẽ de qua nõ hꝫ
euidẽtiã ſubalternatur ei qui hꝫ
euidẽtiã de eadẽ:⁊ hoc mõ ſubal-
ternat theologia nr̃a ſciẽtie btõꝝ
negat ꝯ ꝯña:qꝛ ĩ minori nõ bñ ſb-
ſumit:oꝫ.n.in ea addi ꝙ talis ha
beret ſciaꝫ ſbalternãtẽ:qđ ẽ falſũ.

Cõclõ.ij.

Licet theolo-
gia naturalr̃ ĩ
uẽta nulli ſubalternet:tñ theolo
gia hita ꝑ reuelationẽ ſbalternat
ſcie dei ⁊ btõꝝ.pma poſic ꝓbatſu
ꝑ Boe.q.2.ar.2. ⁊ de vi.q.14.ar.
9.3.Methaphiſica nulli ſbalter-
nat vt oẽs ꝯcedũt: ⁊ metaphica ẽ
theologia nãlr̃ iuẽta:ꝯ⁊c.ſcđa ps
ꝓbatſic.Quelibet ſcia ſbalternat
ei a q̃ accipit ſua ꝑncipia:ſꝫ theo-
logia nr̃a accipit ꝑncipia.ſ.articu
los fidei a ſciẽtia dei:ergo ⁊c.

Aureo. vbi ſ.

¶Cõtra arguit Aur.1.Nr̃a theo
logia ñ ſbalternat ſcie dei q̃ ad ꝑn
cipia:neqꝫ q̃ ad modũ:ꝯ nullo mõ
ꝯña nota a ſufficiẽti diuiſiõe. añs
ꝑ pma pte ꝓbat tripl̃r.pᵒ.Qđ hꝫ
ſbalternatã pᵒ mõ:hꝫ ẽt ſbalternã
tẽ ſaltẽ q̃ ad ꝑncipia q̃ ab ea acci-
pit:ſꝫ ĩ eo in q̃ ẽ nr̃a theologia nõ
põt eſſe ſciẽtia beatoꝝ:ergo ⁊c.
¶Rñdeo.negat maior : ſufficit.n.
ꝙ de principijs talibus habeat fi
dem:vt ſupradictum eſt.
¶Secũdo ſic.Subiectum noſtre
theolo.non ſe hꝫ ex additiõe ad
ſubiectũ theo.beatorũ ergo ei nõ
ſubalternat pᵒ mõ.ꝯña ptꝫ. ex pᵒ
poſte.añs probat .qꝛ ſbm vtriuſqꝫ
eſt deus ſub ratione deitatis.

text.cõ. 30.

¶Rñdeo.negat añs.Ad ꝓbatio-
nẽ dico duo.Primo ꝙ rõ formalis
alicuius obiecti põt eſſe duplex.
Una ſe tꝫ ex pte obti:⁊ hec eſt illa
ſub cuiᵒ rõne obm cognoſcit ⁊ ad
quã terminat actᵒ cognoſcẽdi:vt
puta ſi cognoſco terrã ſub rõe ro
tũditatis.Alia ſe tꝫ ex parte ſcien
tis:⁊ hec eſt ꝑ quã deuenit in co-
gnitionẽ obiecti: puta cognoſco
terrã eſſe rotũdã ꝑ mediũ natura
le:qꝛ.ſ.oẽs eius partes equaliter
mouent ad centrũ cũ ſint equali-
ter graues:vel per mediũ mathe
maticũ:puta ꝑ ortᵒ et occaſus ſi-
gnoꝝ:⁊ hec dr̃ rõ motiua:hec diſti
ctio elicit a.s.D.1.q.1.ar.1.ad.2.

Rõ forma lis obti duplex: ex obto ⁊ ex ſciẽ te.

¶Dico ſcđo ꝙ ſcia ſubalternãs ⁊
ſubalternata poſſunt terminari
ad idẽ obm ſub eadẽ rõne termi-
natiua:lꝫ ſub diuerſis rationibꝰ
motiuis.In ꝓpoſito ſcia btõꝝ et
nr̃a theolo.terminat ad deũ ſub
ratione deitatis.Sed deᵒ vt in ſe
viſus mouet intellectũ btm̃:⁊ deᵒ
vt nõ apparẽs nec in ſe viſus:ſed
in ſuo effectu cognitus mouet in
tellectũ viatoris.de veri.q.14.ar.
8.ad.3.Licet ergo ſit idẽ obiectũ
vt terminãs:nõ tñ vt mouẽs:⁊ ſic
ſubiectuꝫ noſtre theologie addit
ad obm ſciẽtie dei aliquã rationẽ
nõ ex parte obiecti ſe tenẽtẽ: ſꝫ ex
parte nr̃i intellectᵒ:⁊ hoc ſufficit.

Deᵒ terminat beatoꝝ nr̃amqꝫ theologiaꝫ ac monet : diuerſimode.

¶Tertio.Theologia neſcit ꝯclõ
nes q̃ ſciunt ex articulis fidei eſſe
neceſſarias.ꝯ neſcit eas.añs pꝫ:⁊
ꝯña.qꝛ ſcia eſt tm̃ neceſſarioꝝ tũc
vltra neſcit eas.ergo nõ hꝫ de eis
ſcientiam ſubalternatã.
¶Rñdeo.negat antecedens.ſcit
n.theologus:ꝙ fidei nõ põt ſub-
eſſe falſuꝫ:ſicut nec prophetie: vt
ponit.s.D.ſecunda ſecunde.q.1.
ar.3.⁊ ſecunda ſecunde.q.171.ar-
ti.6.⁊ de veri.q.14.ar.8.ad.10.
¶Ex qbꝰ pꝫ ꝙ lꝫ xp̃i paſſio ĩ ſe ꝯſi

derata ſit ꝯtingẽs: tñ vt ſubeſt di
uine preſcie eſt neceſſaria.Scitur
aũt a theologo nõ vt in ſe cõſide-
ratur:ſed vt ſubeſt diuine preſcie
⁊ fidei.hec aũt non eſt neceſſitas
abſoluta:vt dr̃ infra diſt.40.ar.3.
cõcluſione prima.
¶Scđo loco ꝓbat ſcđam partem
añtis.Primo cognitio clara ⁊ co-
gnitio obſcura nõ ſufficiũt ad ſub
alternationẽ.ꝯ nr̃a theologia nõ
ſubalternat ſcie btõꝝ : qꝛ ipſi vi-
deant clare ea que nos obſcure.
ꝯña ptꝫ.añs probat.nam ſi illud
ſufficeret notitia noctue ſubalter
naretur notitie aquile.hoc eſt fal
ſum.ergo ⁊c.

Sciam ſubalternari qđ quot ne modis.

¶Rñdeo ⁊ dico tria. Primum eſt
ꝙ vnã ſciẽtiã alteri ſubalternari
eſt vnã ab alia depẽdere. Hoc au
tem cõtingit dupl̃r.Uno mõ quo
ad ꝑncipia.qñ.ſ. vna accipit ſua
principia ab alia.Alio modo quo
ad modum:qꝛ.ſ. vna dicit qꝛ tãtũ
⁊ alia ꝓpter qđ de eadẽ cõcluſio-
ne.Si ergo vna ꝑfecte alteri ſub-
alternat:hoc erit quãtũ ad vtrũqꝫ
iſtoꝝ modorũ. Si aũt ſolum vno
mõ:hoc erit qꝛ imperfecte ei ſub-
alternatur.

Eẽntialis ratio ſubalternatõ nis.

¶Dico ſcđo vt inqt Pe.de palu.ꝙ
eẽntialis rõ ſubalternationis cõ
ſiſtit in hoc ꝙ vna ſcia ꝑ ſe depen
deat ab alia:ñ ſicut a ſubſeruiẽte:
ſed ſicut a ꝑncipalr̃ tradẽte id qđ
alr̃ haberi nõ põt ita ꝑfecte:quod
dico ꝓpter aliqs ſciẽtias ſubalter
natas quarũ ꝑncipia pñt cogno-
ſci ꝑ ſenſuꝫ ⁊ ẽt nata ſunt demon
ſtrari a ſubalternãte.ſꝫ ſi cogno-
ſcant tm̃ ſenſu hoc nõ erit ita ꝑfe
cte ſicut ſi demõſtrentur.Alia au
tem q̃ preter hãc eẽntialẽ depen-
dentiã concurrũt ad ſubalterna-
tionem ſe habent ad eam accidẽ-
taliter.

Nõ qlibet obſcura notitia ſbalternatur clar.

¶Dico tertio ꝙ nõ quelibet obſcu
ra notitia ſubalternat clare noti
tie:ſꝫ ea tm̃ q̃ eſt obſcura ꝑꝑ ſuoꝝ
ꝑncipioꝝ ineuidẽtiã ſubalternat
ei a qua ſumit ſua principia ⁊ a q̃
põt originari ẽt oĩ alia cognitiõe
ſblata:⁊ ſine q̃ nõ põt hr̃i ita ꝑfecte
⁊ q̃ eſt lucida ꝑꝑ ſuoꝝ principioꝝ
euidẽtiã.in ꝓpoſito ſic ẽ nr̃a theo
logia reſpectu ſcie btõꝝ q̃ ad iſta
oĩa:nõ ei ſubalternat lꝫ nõ habeat
oĩa que accidũt ſubalternationi.
¶Ad argumẽtũ negat ꝯña : qꝛ lꝫ
nõ q̃libet clara ⁊ obſcura notitia
ſufficiat:ſufficit tñ illa q̃ ẽ clara et
illa q̃ eſt obſcura ꝑꝑ ineuidẽtiã vł
euidẽtiã ꝑncipioꝝ vt.ſ. dictũ eſt.
Ad ꝓbationẽ dicit ꝙ ille nõ ſunt
clare aut obſcure hoc modo.
¶Scđo.Scia q̃ ſubalternat alte
ri quo ad modũ ꝑficit ⁊ regulat ꝑ
eã:ſꝫ nr̃a theologia nõ ꝑficit imo
deſtruit adueniente ſcia btõꝝ.ꝯ.

Una ſciẽtia dupl̃r ꝑficitur ab alia:coexiſtentia vel depẽdẽtia.

¶Rñdeo.ꝙ vnã ſciẽtiã perfici per
aliã põt intelligi dupliciter.Uno
modo per coexiſtentiã ĩ eodẽ ſub
iecto.⁊ ſic negat maior. Alio mo-
do per cõtinuationẽ et depẽdẽtiã
vnius ad aliã.⁊ ſic cõceditur ma-
ior:ſed minor eſt falſa:qꝛ tota per
fectio noſtre theologie eſt que in-
nititur dei ſciẽtie per viſionẽ dei.

Durã.1.1.q.1.ꝓlog.

¶Tertio arguit Durãdus.Sciẽ
tia hoc modo ſubalternata dicit
tm̃ qꝛ ⁊ ſubalternãs dicit propter
quid.ſed beati non dicũt propter
quid de iſto articulo.Deus eſt tri
nus qꝛ nõ hꝫ cauſam.nec nos di-
cimus tãtũ qꝛ:puta de hoc deus
eſt incarnatus:imo propter qđ.ſ.
ꝓpter noſtrã ſalutem.ergo ⁊c.

Manifeſtatio duplex. a priori re ⁊ rõne.

¶Reſpõdeo.ꝙ dicere propter qđ
de aliquo eſt ipſum manifeſtare
a priori:vnũ aũt eſt prius alio du
pliciter.Uno modo ſm rem ⁊ hoc
non oportet eſſe ĩ omni eo de quo
dicitur propter quid. Alio modo
vnũ eſt prius alio ſm rationẽ.ſi-
cut paſſiones de ente probantur
a priori.tñ ens nõ eſt priᵒ eis ſm
rem cũ nõ diſtinguat ab eis reali
ter.ſ.ab vno et vero. ſed eſt prius
eis ſꝫ rationẽ.Ita ſciẽtia btõꝝ di
cit ꝓpter qđ ſm rõnẽ de articulis
fidei.videt.n.rõnẽ deitatis ex qua
cõcludũt a priori ſm rationẽ.deũ
eſſe trinũ.Nã deitas prius ſm ra
tionẽ intelligitur cõuenire deo q̃

trinitas vel eternitas lz ſit eadez
res.ſic ⁊ aliquod ens prius intelli
gitur eſſe ens ꝙ̃ vnũ.Si ergo: in=
telligitur ꝓpter q̃d p̃mo mõ nega
tur maior.Si ſecundo modo ne=
gatur minor.

¶Ad aliã ptẽ minoris dr: ꝙ aliter
dicunt beati ꝓpter q̃d deus eſt in
carnatus:q: ipſi vident clare finẽ
eius ⁊ cãm efficientẽ proximam:
non autem nos.

Cõcl'o.iij. rñſiua ad qõ
nẽ.Lz noſtra
theologia nõ ſit ita pfecte ſcia ſi=
cut metaphyſica : eſt tñ ſcia inꝙ̃
tũ cõtinuat̃ ſcie dei.Iſta ꝯcl'o ꝓba
tur.1.q.1.ar.2.Et ſup Boe.q.2.ar.
2.Metaphyſica ꝓcedit ex princi=
pijs p ſe notis.ḡ eſt pfecte ſciẽtia
Secũda ps ꝓbat̃.Theologia ꝓce
dit tñ ex creditis.ḡ ⁊c.

Grego. ⁊ Durã.
¶Cõtra arguit Gregori⁹ ⁊ Durã.
Primo.Theologia nõ acq̃rit̃ ex p
ſe notis nec p demõſtrationez.ḡ
T.c.5.
nõ eſt ſcia.ꝯña pz ex primo poſte=
riorũ.añs ꝓbat̃. Theologia ꝓce=
dit ex creditis ḡ nõ ex per ſe not̃.
Item demr̃atio cogit intell'm.ſed
hoc non eſt in theologia ergo.

¶Rñdeo.dico duo.Primuz eſt ꝙ
nõ opz p̃ncipia ꝓria eẽ p ſe nota:
Uñ duplex demr̃atio potiſſima ⁊ nõ potiſſima.
nec ꝙ reſoluant̃ in p ſe nota h̃nti
talẽ ſciẽtiã:ſed ſufficit ꝙ reſoluan
tur in p ſe nota ſuperiori ſcie: ⁊ ſic
p̃ncipia nr̃e theologie.ſ. articuli
fidei reſoluunt̃ in p ſe nota deo et
beatis.Et ex hoc eſt duplex demõ
ſtratio.Una potiſſima q̃ ex p̃mis
immediatis ⁊ h̃ñs oĩa ꝯcurrentia
ad demõſtrationẽ.Alia nõ ꝓcedit
ex p ſe notis.ſed ex reducibilibus
ad p ſe nota:⁊ hec põt eẽ ĩ ſciẽtijs
ſubalternãtis:nec iſta cogit intel
lectũ ſed tantũ prima.

Sat eſt demr̃ationem poſſe reſolui in euidentia.
¶Dico ſcđo ꝙ nõ opz oẽm demõ=
ſtrationẽ eſſe ex p ſe notis vel ex
reducibilib⁹ ad p ſe nota:ſz ſuffi=
cit ꝙ reſolui poſſint in principia
euidẽtia:vt pz in nãli phia cuius
multa principia p ſenſuz accipiũ
tur.Similiter iſta ꝓpõ:oẽs reſur
gemus:non eſt per ſe nota nobis
nec btõ lz ſit euidẽs ipſi beato.

¶Ex his.Prio negat̃ ꝯñtia : phs
aũt p̃° poſteriorꝝ loquit̃ de ſciẽtia
perfecta.Scđo negat̃ añs q: theo
logia ꝓcedit ex per ſe notis tanꝙ̃
ex primis lz nõ tãꝙ̃ ex proximis:
ꝓcedit etiã ex demonſtratione ſe
cũdo modo dicta: non aũt p̃° mõ.

Grego.
¶Scđo arguit Gregori⁹. Theo=
logia ꝓcedit ex auctoritatib⁹.ḡ ñ
ẽ ſcia.añs pz.ꝯña ꝓbat̃. Auctori=
tas gñat fidẽ tñ vt dicit Aug. de
li.ar.c.3.ergo non ſcientiã.

¶Rñdeo.negat̃ ꝯña.Ad probõnẽ
dico ꝙ auctoritas ĩmediate gñat
tñ fidẽ:ſed mediãte fide gñat ſciẽ
tiã ⁊ intellectũ ĩperfectẽ.ſcđa ſcđe
q.8.ar.2.⁊ ſic intelligit Auguſti.

Durã. vbi.ſ. Cap.2.
¶Tertio arguit Durãdus. Oĩs
ſcientia eſt virtus.6.ethicorũ.ſed
theologia non eſt virtus.ergo nõ
eſt ſcia.minor ꝓbat̃.Omnis virt⁹
T.18.
eſt diſpoſitio ad optimuz actũ.7.
phy.ſz theologia ñ ẽ habit⁹. ḡ ⁊c.

¶Rñdeo.negat̃ minorꝫ: q: eſt vir=
tus theologica ſicut eſt fides.ha=
bet.n.deũ pro obiecto.

¶Ad ꝓbationẽ dicit̃ primo ꝙ nõ
oportet per virtutẽ elici optimuz
actũ qui põt elici a potẽtia in qua
eſt virtus.nec ſic intelligit phs.ḋ
ver.q.14.ar.1.ad ſeptimũ.

¶Scđo.negat̃ minor.q: diſponit
ad beatitudinẽ vbi erit euidentia
eorum que credimus.

Scotus in.2.q.1.ar.5.
¶Quarto arguit Scotus.2.diſt.
24.Omnis ſcientia cauſatur tñ
ab obiecto ⁊ a potẽtia: ſed ſciẽtia
beatorũ nõ eſt intellectus nr̃ nec
obm.ḡ nõ eſt cauſa noſtre ſciẽtie.

¶Rñdeo.negat̃ maior vl'r ⁊ maxi
me in ſciẽtijs ſupnaturaliter ha=
bitis:q: tales eſſentialiter depen
dent a deo.⁊ etiã in humanis ſciẽ
tia diſcipuli cauſatur a magiſtro.

¶Quito.h̃ñs ſciaz ſubalternatã:
põt h̃re ſubalternãtẽ.ſz nõ poſſu=
mus h̃re ĩ via ſciẽtiã btõrũ.ergo.

¶Rñdeo.negat̃ maior ĩ illis ſciẽ=
tijs quarꝝ p̃ncipia ſunt ĩcõpoſſibi
lia:ſicut ĩ ꝓpoſito p̃ncipia noſtre
theologie ſunt articuli fidei:q̃ nõ

Diuine lr̃e p̃nci pia demõſtrãdi itrin ſece tradunt.
p̃nt ſtare ſil' cũ clara notitia btõꝝ.

¶Sexto.Sacra ſcriptura nõ ꝓce
dit demõſtratiue.ḡ nõ cãt ſciẽtiã.

¶Rñdeo ad añs:ꝙ lz non ꝓcedat
demõſtratiue explicite: ꝓcedit tñ
implicite quia tradit principia:ex
quibus inferunt̃ concluſiones.

Cõcl'o.iiij. Theologia
eſt certior
oĩbus ſciẽtijs humanit⁹ inuẽtis:
lz ſit ineuidẽtior.s.D.ꝓbat eã.3.
di.23.q.2.arti.q.3.

Certitudo q̃d.
¶Sciẽduz ẽ.n.ꝙ certitudo dicit
dterminatiõez itell'ᵉs ad aliq̃d.Ar
guit̃ ḡ ſic.Sicut ſe hz p̃ncipiũ ad
p̃ncipiũ ita ſcia ad ſciaz.ſz princi=
pia theologie ſunt certiora princi
pijs aliarum . ergo ⁊c . ꝯña no.
cuz maiori. minor probatur. Illa
ſunt certiora ad que intellectus
magis determinatur. ſed magis
determinatur ad principia theo=
logie ꝙ̃ ad alia . ergo maior pa=
tet.ex ratione certitudinis.minor
ꝓbat̃.Ibi eſt maior determinatio
vbi vehemẽti⁹ eſt id qđ cãe deter
minationẽ:ſz id qđ cauſat deter=
minationẽ ad p̃ncipia theologie
eſt vehemẽtius.ſ.lumẽ diuinũ: id
aũt qđ cãt determinationẽ ĩtelle=
ctus ad principia aliaꝝ ſciaꝝ ẽ lu
mẽ naturale.ḡ ⁊c.Scđa pars ꝯclu
ſionis patet ex prima cõcluſione.

Cõcl'o.v. Theologia nõ
eſt ſcientia arti
culorũ fidei:ſed concluſionuz que
ex eis deducunt̃. Hanc ponit ſup
Boe.de tri.q.2.ar.2.ad.4.Et pro
bat.2.2.q.1.arti.5.Et.3.diſt.24.
q.1.ar.2.q.3.Et de ver.q.14.ar.9.
ſic.Idem non poteſt cognoſci fi=
de et ſcientia : ſed articuli tenent̃
fide. ergo ⁊c.

Aureo. vbi.ſ.
¶Contra arguit Aureol. Theo=
logia procedit ad concludendos
articulos fidei.ergo non procedit
ex eis.ꝯña nota.quia idez non eſt
principium et concluſio. añs pa=
tet.nam Aug.li. de tri . concludit
deum eſſe trinum et vnum.Et cõ
tra Fauſtum concludit chriſtum
eſſe natum ex virgine.

Theologia ꝓcedit: demonſtrãdo: manifeſtando: tuendo vnũꝙ̃ arti. ex alio cõcludendo.
¶Rñdeo.ꝙ theologiã procedere
contingit quatuor modis. Uno
mõ ad ꝓbãduz articulos demr̃a=
tiue.⁊ ſic negat̃ añs.Scđo ad ma
nifeſtãdũ p aliqđ ſil'e. Tertio ad
defendẽdũ ꝯtra ĩpugnãtes.Quar
to ad ꝯcludẽdum vnũ articulũ ex
alio nõ tñ a p̃ori.⁊ his trib⁹ vlti=
mis modis cõcedit̃ añs . ſz negat̃
ꝯña.Et ſic facit Aug.⁊ alij.s.D.
ſup boe.q.2.ar.2.et.1.q.1.ar.8. Et
ſic ẽt p̃ſe Petri tertio.dr̃ ꝙ debe=
mus reddere rõnẽ ſz hũanã ad de
fendendũ fidẽ:diuinã ṽo ad ꝓbã
dũ vt ponit.s . D.3.di.24.q.1.ar.
2.q.2.ad tertium.

Cõcl'o.vj. Theologia ẽ
neceſſaria ho
mini ad ſalutẽ.Hãc ponit.s.D.1.
q.1.ar.1. Cuilibet tẽdẽti ad finẽ
ſupnãlẽ: neceſſari⁹ ẽ aliqs hit⁹ p
quẽ ſibi ille finis manifeſtet̃.cum
oẽ agẽs a ꝓpoſito agat pp finẽ co
gnitũ.ſed hõ ordĩat̃ ad talẽ finez.
Eſaye.64.ergo ⁊c. Sz talis habi
tus eſt theologia.ergo ⁊c.

Scot⁹ ĩ.1.q.1.
¶Contra arguit Scotus prima
queſtione ꝓlogi.hõ põt nãl'r co=
gnoſcere deũ.ergo ad hoc nõ ẽ ne
ceſſaria ſcia ſupnãlis. ꝯña patet.
añs probat̃.hõ põt naturaliter co
gnoſcere naturam propriam . er=
go ſuam cauſam efficientem ⁊ fi=
nalẽ.ſed talis eſt deus.ergo.

¶Rñdeo.Prio negat̃ ꝯña: q: illa
cognitio.nãlis eſſet poſt lõgũ tps.
⁊ cũ admixtione errorũ.iđ eſt ne=
ceſſaria theologia ad bene eſſe:
de qua neceſſitate intelligitur cõ
cluſio.

Duplex cã efficiẽs ſicut et finis.
¶Scđo negat̃ añs.Ad ꝓbõnẽ dr̃
ꝙ cã efficiẽs ẽ duplex.Una vniuo
ca.Alia eq̃uoca.Si loquamur de
vniuoca ꝯcedit̃ ꝯña.ſz talis cã nõ
eſt de⁹.Si loquit̃ ḋ eq̃uoca.negat̃
ꝯña.Sil'r eſt duplex finis.vn⁹ pro
portionat⁹:⁊ ſic ꝯcedit̃ ꝯña.ſz tal'
nõ eſt de⁹.Alius eſt ĩproportiona
tus:⁊ ſic negatur cõſequentia.

¶Cõtra hanc rñſionẽ arguit. Hõ
p̃t nãl'r cognoſcere illã potẽtiaz:q̃
p̃t h̃re fidẽ.ḡ ⁊ deũ ad quẽ p ipſaz

ordinat.tȝ ꝯña. qꝛ cognito ordine
cognoſcit terminus ordinis. Añs
ꝓbat. Hō pōt cognoſcere oēȝ ſuã
potētiã nālē. ſed poſſe hr̄e fidē eſt
nāle hoi. vt dicit Augu. lib. de p̄=
deſtinatione. ergo ꝛc.

Potentia nāl̄ dr̄ dupl̄r nā li ꝓductione ſerñs.

Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbatio=
nem. dr̄ ꝙ aliqua potētia pōt dici
nālis dupl̄r. Uno mō qꝛ cātur ex
pncipijs alicui⁹ nāe. ꝛ ſic cōcedit
maior. ſed negat minor. nec ſic in
telligit Aug. Alio mō qꝛ ineſt nāe
a pncipio ſue inſtōnis: lȝ obiectū
talis potētie acquirat tm̄ ſupnāli
ter. ꝛ ſic negatur maior. ꝛ ſic intel=
ligit Aug.

Potentia obediētial quid.

Et ideo illa potentia qua homo
pōt hr̄e fidē potius eſt dicēda obe
dientialis. Potētia aūt obediētia
lis eſt relō fundata in creatura q̄
refert ad id qδ pōt in ea p̲ deū cā
ri. ꝛ cū relō nō cognoſcat niſi co=
gnito fundamēto ꝛ termino. ideo
talem potentiam perfecte cogno
ſcere non poſſumus naturaliter
ſicut nec deum.

Scdō. homo naturaliter appe=
tit vltimum finem. ergo poteſt eū
naturaliter cognoſcere. antece=
dens patet. conſequentia proba=
tur. qꝛ voluntas non fertur niſi in
bonum cognitum. vt dicitur ter=
Tex. 17 tio de anima.

Finis vltim⁹ i cōi ꝛ in pticulari di= gnoſcit

Rñdeo. finis vltimus pōt dupli
citer ꝯſiderari. Uno modo in cōi. ſ.
ens pfectū bonū nature rōnalis
et ſic concedit totū. ſȝ nō eſt cōtra
nos: qꝛ talis cognitio nō ſufficit.
Alio modo in pticulari. ſ. q̄ ſit il=
la res in qua hec inueniantur. et
ſic negat añs. nec ad vltimū finē
hoc modo acceptum homo nāl̄r
ordinat ſed tm̄ per dona gratuita.
Et dato ꝙ hō natural̄r ordinetur
ad cognoſcēdū deū: qꝛ in eo ſalua
tur maxime rō obiecti itell̄s. ſ. en=
tis. Et dato ēt ꝙ natural̄r cogno=
ſcibile eſſet ꝙ finis vltim⁹ hois ē
viſio dei p̲ eēntiā: tn̄ pauci ad hoc
pueniret. ideo theologia eſt neceſ
ſaria ad bene eſſe.

Tertio arguit ꝯtra qδdā dictū
a. s. D. ꝙ de his que tractantur
in alijs ſcientijs: tractat etiam
theologia.

Contra. ſi traduntur in alijs
ſcientijs. ergo theologia non eſt
neceſſaria. hoc eſt falſum. ergo ꝓ=
batur conſequentia. quia ei qui
cognoſcit terrā eē rotūdā per me=
diū naturale: nō ē neceſſariū me=
dium mathematicum.

Si dicatur ꝙ cognitiones einſ=
dem rei per diuerſa media: non
ſunt diuerſi habitus: cum nō ſint
ibi diuerſa obiecta: et habitus di
ſtinguātur per obiecta. ſunt tn̄ di
uerſe forme: qꝛ forme diſtinguun
tur per principia.

Contra. Que diſtinguuntur in
ratione ſuperioris diſtinguuntur
etiam in ratione inferioris: ſȝ for
ma eſt ſuperior habitu. ergo que
diſtinguunt in rōne forme diſtin
guuntur in ratione habitus.

Reſpōdeo. negatur ꝯña: qꝛ theo
logia tractat de multis que natu
raliter ſciri non poſſunt. Preterea
que tractantur in alijs: tractan=
tur etiam per alia et alia media.
Admittitur etiam reſponſio ibi
poſita quia haberi poteſt a. s. D.
1. 2. q. 54. ar. 2.

Ad improbationē dico: non eē
de mēte. s. D. ꝙ aliqua diſtinguā
tur in ratione forme ꝛ nō in rōne
habitus: ſȝ ꝙ aliqua poſſunt eſſe
diſtincta in ratione habitus: non
tn̄ ſm modū propriū habituum:
ſicut quātitas digiti mei diſtigui
tur a quātitate celi ſpecie: vt mul
ti ꝯcedūt: qꝛ iſta eſt corruptibilis
ꝛ educta de potentia materie. illa
autē nō. ꝛ tamē iſta diſtinctio ſpe=
cifica: nō eſt ſm modum ꝓpriū di
ſtinctionis quātitatū: puta ſecun
dum cōtinuū ꝛ diſcretum: lineā ꝛ
ſuperficiem: ſed ſm cōem modum
diſtinctionis formarū. Simil̄r vi=
ſus hois diſtinguit ſpecie a viſu
aſini: nō tn̄ ſm ꝓprium moduȝ di
ſtinctionis ſenſuum. ſ. rōe obiecti
ſed alio modo. Ita in ꝓpoſito poſ
ſent eſſe diſtincti habitus licȝ nō

Neqūt aliq̄ diſtigui i rōe forme ꝛ nō hit⁹ ſm moduȝ ꝓpriuȝ habit⁹.

diſtinguerentur ſm ꝓprium mo=
dum diſtinctionis habituum.

Dico ſecūdo ꝙ huiuſmodi obie
cta diſtinguunt habitus in gene
re cauſe efficiētis ꝛ finalis. nā ob
iectū eſt forma extrinſeca ꝛ actus
ꝛ habitus ꝛ potentie. vt dicit. s.
D. 1. 2. q. prima ar. 3. principia ve
ro diſtinguuntur in ratione cau=
ſe efficiētis vt dicitur ſecūdo phy
T. c. 29 ſicorum. Et ideo bene dictum eſt
ꝙ aliud eſt diſtingui ſcdm modū
diſtinctionis habituum: ꝛ aliud
ſecundum modum diſtinctionis
formarum.

Queſtio. ij.

Queritur ſcdo. An theologia
ſit practica?

Pro deciſione queſtionis po
nitur prima concluſio.
ſcientia omnino practica diſtin=
guitur a ſpeculatiua in duob⁹. ſ.
ex fine ꝛ obiecto.

Hanc ponit ſuper Boe. de tri=
ni. q. 5. arti. 1. ꝛ arguit ſic pro pri=
ma parte: finis ſpeculatiue eſt co
gnitio veritatis. finis practice eſt
tex. 49. opus. ergo cōſeqnētia patet. añs
Tex. 3. eſt phi. 2. de anima. ꝛ. 2. metha.
Secūda pars probatur. Obiectū
ſcientie ſiue materia debet eē pro
portionata fini ſed finis practice
eſt operatio. ergo debet eē de ma
teria ſiue obiecto operabili a ſcie
te: finis autem ſpeculatiue eſt tm̄
cognitio vitatꝫ: ꝙ ē tm̄ de obiecto
cognoſcibili ꝛ nō operabili.

Grego. in. 1. qō. 4. ar. 2. prolo.

Contra arguit Grego. primo
ſciētia eſt practica ex natura ſua.
ergo non ex obiecto. conſeqnētia
patet. qꝛ ſcientia non eſt obiectū.
añs probatur. Quelibet ſcientia
cum ſit habit⁹ eſt directiua ex na
tura ſua ad producendum actus
ſimiles illis ex quibus eſt acquiſi
ta. ergo ex ſe eſt practica. antece=
dens patet ex conſequentia. quia
eo eſt practica quo directiua.

Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbatio=
nem negat ꝯña. qꝛ nō ois directio
ſufficit ad habitum practicum. ſȝ
requiritur directio actionis illi⁹
q̄ obiectuȝ eſt operabile a ſciēte.

Secundo. ſi ſcientia eſt practi=
ca quia eſt de obiecto operabili
a ſciente. ergo ſi ſciens fiat impo=
tens ad operanduȝ: non habebit
amplius notitiam practicaȝ. hoc
eſt falſuȝ vt patet de infirmo qui
habet artem domificandi ꝙ. ꝛc.

Reſpondeo ꝙ operabile dr̄ id
quod eſt aptum natuȝ produci. i.
quod non repugnat produci: ꝛ in
eo qui habet ſcientiam nō requi=
ritur potentia: ſed ſufficit aptitu
do. Ille aūt qui habet artem do=
mificandi licet ſit ex infirmitate
impotens: adhuc tn̄ eſt aptus na
tus edificare. Ad argumentum ꝙ
negatur ꝯña.

Inſignis diſtīctio inter potentiā ꝛ aptitudinem.

Ex his habes contra quoſdā ꝙ
aliδ ē potētie: aliud ē aptitudo: ꝙ
aptū eſt. Nā in ceco nato nō ē po
tētia ad vidēdū. caret. n. potentia
viſiua: ē tn̄ aptitudo: aliter nō eēt
ꝓuatus. cū priuatio ſit negatio in
ſbō apto nato. Et hic aptitudo in
uariabilis eſt. ſemp̲ enim hō eſt
aptus natus videre. i. homini vt
hō eſt nō repugnat videre.

Tertio. ex ꝯclōne ſequitur phy
ſicam eſſe aliquo modo practicā.
hoc eſt falſum. ergo ꝛc. ꝯña ꝓbat.
Phyſicus tractat de opere intel=
lectus ꝛ voluntatis. ſed iſta ſunt
operabilia a nobis. ergo ꝛc.

Rñdeo. aliqua ſcientia dr̄ pra=
ctica: vno modo ex fine ꝛ mō cōſi=
derādi: vt dr̄ in alijs ꝯclōnibus.
alio modo ex obō.

Dico ergo phyſicam quo ad eā
partem in qua agit de operibus
anime eē practicā ex obō. nō aūt
ex fine aut modo.

Quarto. ſequit ꝙ habitus ſit
magis practicus p̲ accñs q̄ intel
lectus. hoc eſt falſum vt patet. ꝙ
ꝛc. probatur ꝯña. illud eſt practi=
cum magis p̲ accñs qδ eſt practi=
cū p̲ aliq̄d magis diſtās: ſed intel
lectus eſt practicus ex habitu ſi=
bi inherēte: ꝛ habitus p̲ te ex obō
quod magis ab eo diſtat q̄ ipſe

habitus ab intelľu. ergo ⁊c.
¶Rñdeo.ꝙ habitus eſt formali-
ter practicus ex reſpectu ad obie-
ctum:quia eſt directiuꝰ illius ac-
tionis:qua obm̄ eſt operabile:q̄
quidem reſpectus cõuenit habi-
tui non per accñs:ſed in ſecundo
mõ dicẽdi ꝑ ſe:⁊ idẽ reſpectus cõ-
uenit ei aptitudinaliter: ita ꝙ nõ
opꝫ habitũ practicũ ſemꝑ actu di
rigere actionẽ:ſed eẽ aptũ natum
dirigere.Jlla aũt actio quam diri
git habitus practicus dr̃ praxis:⁊
eſt poſterior eo ſicut directũ diri-
gente ⁊ cõformaꝛ ei.

Reſpectus practice ad actiõem cõuenit ei aptitudine ⁊ i ſcdõ mõ per ſe.

¶Scdõ.dico ꝙ iſte reſpectus ma-
gis per ſe cõuenit habitui q̄ itel-
lectui qꝛ habitui p̃mo ⁊ ꝑ ſe.i.nõ
ꝑ aliud.intelľui aũt ꝑ ſe ſꝫ nõ pri-
mo : qꝛ ꝑ aliud.ſ.ꝑ habitũ. ex his
negatur ꝯña.Ad ꝓbationẽ negaꝛ
minor.qꝛ ille reſpectus.ſ. ad obm̄
formale eſt in habitu .i.ordine ad
extrinſecũ.ſ.ad obm̄.

Concluſio.ij.

Scia practica ex obõ : põt eſſe ſpeculatiua q̄
ad finẽ ⁊ modũ. Hãc ponit.s.D.
q.14.ar.16.ꝓbaꝛ ſic.illa ſcia cuiꝰ
finis eſt tm̄ cognitio ⁊ que cõſide
rat obiectũ operabile,:ſed eo mõ
quo nõ eſt producibile eſt ſpecu-
latiua ex fine ⁊ mõ :ſed aliqua q̄
eſt de obiecto operabili eſt talis.
ergo ⁊c.maior ptꝫ.minor ẽt patet
de eo qui acquirit medicinã non
intendẽs mederi ⁊ ꝓcedit diffiniẽ
do:diuidendo:arguẽdo: qbꝰ mo-
dis nõ cauſaꝛ ſanitas.
¶Correlariũ p̃mũ. ſcia dr̃ ſimpľr
ſpeculatiua ex obiecto: qꝛ ſi obm̄
nõ eſt opabile nec finis ẽ ꝓductio
obiecti ſed ſola eius cognitio.
¶Correlarium ſcdm̄.ſcia dr̃ ſim-
pliciter practica nõ ex obõ ſed ex
fine.ꝓbaꝛ illud nõ dat habitui:ꝙ
ſit ſimpľr practicꝰ cũ quo põt ſta-
re oppoſitũ practici.ſ. ſpeculatio:
ſed obiectũ eſt hmõi.vt pꝫ ꝑ ꝯcľo
nẽ.ergo ⁊c. cũ fine aũt nõ põt ſta-
re ſpeculatio.Naꝫ ſi ſcie finis eẽt
operatio:opꝫ obiectum eẽ opa-
le ⁊ ꝯſiderari modo opatiuo.
¶Sciendũ tñ ꝙ aliq̃ ſcia põt eſſe
ſimpľr practica cuiꝰ aliqua pars
obiecti non eſt operabilis.ſed ſuf
ficit principale obiectũ eſſe opera
bile vt pꝫ de morali phĩa q̄ in aliq̃
ſui parte agit de potẽtijs anime.

Principale obiectum opabile cõſtituit practicã.

¶Contra arguit Scotus. Ratio
habitus practici conſiſtit in reſpe
ctu prioritatis ⁊ cõformitatis ad
praxim.ſed iſti reſpectus conue-
niunt habitui rõne obiecti tm̄ et
nõ rõne finis.ergo nõ eſt p̃ncipa-
liter practica ex fine.maior nota
ex reſponſione ad quartũ contra
primã cõcluſionẽ:minor ꝓbatur.
Jſti reſpectus cõueniunt habitui
ꝓpter abſolutum.ſed nihil abſo-
lutum eſt in habitu ex fine nã en
titas habitus cauſatur tantum a
potentia ⁊ obiecto ergo.⁊c.

Sco. q.4.plo.ar.2.

¶Rñdeo. dico primo.ꝙ ſi maior
intelligitur cum excluſione.ſ.qd̃
tm̄ illi reſpectus faciant habituꝫ
ſimpliciter practicum:eſt falſa:qꝛ
preter hoc requiritur ꝙ ordineꝛ
habitualiter ad finem:qui ſit ope
ratio extra intellectum per volũ-
tatem ꝓponentem operari ꝑ ta-
lem habitum.Jllam aũt ordina-
tionem non oportet eſſe in actu
ſecundo.aliter in dormiente nul-
lus eſſet habitus practicus. ſꝫ de
bet eſſe actualis actu primo qui
dicitur virtualis intentio qua ac
quirens habitum in principio in
tendebat per ipſuꝫ operari ⁊ etiã
poſt non habuit cõtrariam inten
tionem.talis.n.ordinatio dicitur
actualis quo ad actum primum:
quia remanet ſuo effectu.ſ.in ha-
bituali intentione que habitum
comitatur.

Uirtualis intẽtio actꝰ primus eſt.

¶Scdõ.negatur minor. cum mi-
nori probationis ſue. quia illi re-
ſpectus conueniunt habitui non
tantum ex obiecto nec tantuꝫ ex
ſua forma abſoluta. ſed ex modo
conſiderandi obiectũ.quem mo-
dũ habet habitus ab intellectu q̄
ſic:vel ſic põt cõſiderare obiectuꝫ
inquantum ipſe intelľs diuerſi-
mode mouetur a voluntate.

Cõcľo.iij.

Aliq̃ ſcia : nõ actu ſimpľr
practica poteſt fieri actu practica
ſimpliciter : quedam autem non.
Hanc ponit. de veri.qõ.2.articu.
3.⁊.8. illa ſcia que eſt de obiecto
operabili ſed non ordinatur, ad
opus nõ eſt ſimpľr practica ⁊ hec
fiet ſimpľr practica ſi ad opus or-
dinetur:ſed aliqua eſt hmõi.ergo
⁊c.maior nota.qꝛ habebit oẽs cõ-
ditiones ſcientie ſimpľr practice.
minor ptꝫ de eo qui cogitat aliqd̃
operabile ⁊ modo operabili.non
tñ operari intẽdit.ſi intẽdat poſt-
ea operari hec erit oĩno practica.
Scdã pars.ꝓbaꝛ ſic.Jlla cognitio
que eſt de re operabili ⁊ modo nõ
operabili nõ põt fieri ſimpľr pra-
ctica.ſꝫ aliqua ẽ hmõi:vt iſta qua
cognoſco domũ abſtrahẽdo a paſ
ſionibus eius.ergo ⁊c. minor no-
ta.maior ꝓbatur.illa notitia non
poteſt ordinari ad opus.ergo nõ
põt fieri ſimpľr practica . ꝯña no-
ta.añs ꝓbatur.per eam ſeparaꝛ
ea que in eſſe ſeparabilia nõ ſunt.
ergo ⁊c.tenet ꝯña:quia opus ter-
minatur ad eſſe rei.

Cõcľo.iiij.

Habitꝰ dr̃ practicꝰ nõ
ab opere intellectus.ſed inquãtũ
eſt opus ſequẽs electionẽ põt di-
ci praxis:etiã ſi ſit opus itellectꝰ.
Hãc ponit.1.2.q.57.ar.1.⁊.3.ad.3.
Si habitus eẽt practicus ex quo
liber ope ſequiꝛ logicã eẽ practi-
cam.hoc eſt falſum : qꝛ eius finis
eſt ſcire:ꝯña ꝓbaꝛ.qꝛ i ea eſt aliqd̃
opus.ſ.cõſtitutio ſylľi.ergo ⁊c.

Aureo. q.3. prologi.

¶Cõtra arguit Aureolus. Logi-
ca eſt practica ⁊ eſt directiua actꝰ
intelľs.ergo actꝰ itellectꝰ eſt pra-
xis.minor nota maior ꝓbaꝛ.p̃mo
Logica eſt directiua aliaꝝ ſciaꝝ.
ergo eſt practica.añs ⁊ ꝯña patet.

Utrum logica ſit practica.

¶Rñdeo.ꝙ habitus practicꝰ eſt
tm̄ ille qui ex ſe nõ habet magnã
dignitatẽ niſi inquantũ eſt regu-
la operis. vt eſt ars frenefactiua.
ſicut dr̃.s.D.3.di.23.q.2.ar.2.q.2.
actꝰ aũt eliciti habitu logice hñt
ex ſe ſufficiẽtẽ dignitatẽ:ẽt remo-
ta tali directiõe.Ex his negaꝛ ꝯña
de habitibus qui dirigũt actꝰ ſpe
culatiuos ⁊ q̄ hñt ex ſe dignitatẽ.
¶Scdõ.nulla ſcia ſpeculatiua fa
cit:ſuũ obiectiuum ſꝫ logica facit
ſuum obiectũ.ſ.ens rõnis.g̃ ⁊c.
¶Rñdeo.ꝙ alique ſcie ordinaꝛ
ad opus rõnis vt logica grãmati
ca ⁊ hmõi.⁊ hec dicuntur artes libe
rales.Alie nõ ordinantur ad tale
opus:⁊ he dicuntur ſcie ⁊ nõ artes.
1.2.q.57.ar.3.ad.3.Ad argumẽtũ
negaꝛ maior: ſi talis ſcia eſt ars:
cuiuſmodi eſt logica.
¶Tertio.logica eſt virtꝰ. ergo pra
ctica:añs eſt phi.2.ethy.ꝯña pro-
baꝛ:qꝛ oĩs virtus eſt actiua opis.

Cap.1.

¶Rñdeo.negaꝛ ꝯña.Ad ꝓbatio-
nẽ ſiľr:qꝛ dirigere actꝰ ſpeculãdi
nõ dat habitui ꝙ ſit practicꝰ:ſꝫ ꝙ
ſit virtus.1.2.q.57.ad.1.⁊ ſic itelli
gitur illud.1.meta.ꝙ habitus ſpe
culatiuus eſt gratia ſui.i.nõ pro-
pter opus exterius.

In ꝓhemio.

¶Quarto arguit Grego.ꝙ actus
intelľs ſit praxis.p̃mo ſpeculatio
dirigiꝛ ꝑ habitũ practicũ.g̃ ẽ pra-
xis.ꝯña nota eſt rõne praxis. añs
ꝓbaꝛ.Jlle habitus eſt practicus:
quo iudicamus aliquid eẽ facien
dũ vel nõ.ſed interdũ iudicamus
an ſit ſpeculanduꝫ.ex illo habitu
dirigiꝛ ſpeculatio.ergo ⁊c.

Grego. q.5.plogi.ar.1.

¶Rñdeo.ꝙ actus intelľs põt tri-
pľr cõſiderari. Uno modo quo ad
ſpẽm actus. ⁊ ſic negaꝛ añs. nam
actꝰ quo itelligo roſaꝫ eſt alʼꝰ ſpẽ
ab actu q̄ itelligo lapidẽ:nec volũ
tas põt alʼr facere.Scdõ põt ꝯſide
rari: quo ad exercitiũ actꝰ.Tertio
q̄ ad ſbaꝫ actꝰ ⁊ ſic volũtas pꝰ eligit
ꝙ itelligamꝰ:⁊ poſtea ipat itelľui
vt eliciat actũ.⁊ tũc dico ꝙ ꝑ habi
tũ quo iudicamꝰ an ſit ſpeculãdũ
imediate regulaꝛ electio ⁊ ea me
diãte actus intelľs:praxis ãt ime
diate regulatur habitu practico.
Si ergo intelligiꝛ añs ꝙ ſpecula-
tio imediate reguleꝛ negaꝛ añs.
ſi mediate negatur ꝯña.

Triplex ꝯſideratio actꝰ intellectus: ſꝫ ſpẽm exercitiũ ⁊ ſubſtantiam.

¶Scđo. actus intellẽs ſperat a vo
luntate. ergo eſt praxis proprie.
¶Rñdeo. negatꝯña. ſʒ ſolũ ſequit
ꝙ eiꝰ exercitiũ ſit praxis vel ipſe
actꝰ quãtũ ad ſbãʒ ⁊ quãtũ ad ex
ercitiũ ſit praxis: negat ẽt ꝯña qñ
ñ imediate regulat hitu practico.
¶Ex his pʒ actũ intellẽs etiã quo
ad exercitiũ non eẽ ꝓprie praxim:
vel ſi ſic dicat praxis tñ tale exer-
citium nõ eſt niſi per actũ alteriꝰ
potentie. ſ. voluntatis.

Actus intellẽs proprie praxis non eſt.

Cõclo. v.

Ad hoc ꝙ hitꝰ ſit practicꝰ dʒ
eẽ imediata regula opis. Hãc po
nit ꝺ Ri. q. 14. ar. 4. ⁊ 3. di. 23. q. 2.
art. 2. q. 2. ⁊ arguit ſic. Si remota
directio opis faceret habitũ pra-
cticũ: ſeqt ꝙ cognitio q̃ ſcimꝰ aĩaʒ
eẽ imortalẽ eẽt practica. hoc ẽ fal
ſuʒ vt pʒ. g̃ ⁊c. ꝯña ꝓbat: qꝛ illa co
gnitio pt eẽ remota occaſio vt be
ne operetur.

Cõclo. vj.

Rñſiua ad qõnem. Theolo
gia nr̃a eſt ſpeculatiua ⁊ practica
Hãc ponit. s. D. 1. q. 1. ar. 4. ꝓbat
ſic. ſcia dei vna exñs eſt reſpectu
ſui ſpeculatiua ⁊ reſpectu creatu
rarũ practica. g̃ nr̃a. añs pʒ. ꝯña. p
bat. Noſtra theologia eſt impreſ
ſio ⁊ ſigillatio illiꝰ. g̃ ẽ ei ꝯformis.
¶Cõtra arguit Aureo. pº practi
cũ ⁊ ſpeculatiuũ eẽntialr̃ diuidũt
genꝰ ſcie. g̃ non pñt eidẽ ꝯuenire.
ꝯña pʒ. añs. ꝓbat. iſte dñe ꝯueniũt
ſcie ex obiecto. ergo eſſentialiter.
¶Rñdeo. negat añs. qꝛ ſcia dicit
abſolutũ. practicũ aũt dicit reſpe
ctũ. nullꝰ ꝟo reſpectꝰ ẽ de eẽntia
abſoluti. Itẽ practica pt fieri ſpe-
culatiua. g̃ nõ ſunt dñe oppoſite
añs pʒ. nã ſcia quã habeo de roſa
eſt ſpeculatiua: ⁊ ſi darẽt ĩ potẽtia
ꝓducẽdi roſaʒ tũc eſſet practica.
Ad ꝓbationẽ negat ꝯña.
¶Dico ſcđo ꝙ practicũ ⁊ ſpecula-
tiuũ nõ ꝯueniũt ĩ eodẽ ſicut extre
ma admixta: ſʒ eo mõ quo idẽ ab
ſolutũ reſpectu vnius hʒ habitu
dinẽ factiui ⁊ reſpectu alteriꝰ ñ: ſʒ
mẽſurati ad mẽſurã. ⁊ ſicut poẽ

Aureo. q. 3. prologi. Utrum practicũ ⁊ ſpeculatiuuʒ eẽntialr̃ diuidant ſciam.

eſt aliqđ aĩal eẽ albũ ſimplr̃ ⁊ ni-
grũ ẽm qđ: qꝛ albũ ⁊ nigrum diui
dũt aĩal accñtalr̃: ita in ꝓpoſito.
¶Dico tertio. ꝙ dato ꝙ diuiderẽt
eẽntialr̃ ſciaʒ nãlr̃ inuentã. nõ tñ
ſciẽtiã reuelatã a deo: ⁊ loquo: de
practico ⁊ ſpeculatiuo vt ſumunt
ex parte obiecti: vt aũt ſumunt ex
fine pncipali nulla eſt ſimul pra-
ctica ⁊ ſpeculatiua.
¶Ex q̃ pʒ ꝙ theologia eſt tñ ſpe
culatiua ex pncipali fine: qꝛ etiaʒ
opationes hoim de qbꝰ agit ordi
nat ad viſionẽ dei cũ quo ſtat ꝙ ẽ
ẽm qđ practica cũ rebꝰ ꝯſiderat̃.
¶Scđo. theologia nõ dꝛ practica
ex ordine ad ſpeculationẽ vie nec
patrie. ergo nullo mõ eſt ſpecula
tiua. ꝯña pʒ. pma ps añtis ꝓbat.
Theologia ordinat ad charitatẽ
ergo nõ ad cõtẽplationẽ vie. ſcđa
pars ꝓbatur. Ois ſcia etiam pra
ctica ordinatur ad cõtemplatio-
nem patrie. ergo theologia nõ dʒ
dici p hoc ſpeculatiua.

Theologia nr̃a ſpeculatiua eſt ex fine pricipali.

¶Rñdeo. negat añs. qꝛ ꝓximus
finis theologie eſt cõtẽplatio vie
⁊ remotus cõtẽplatio patrie. ſcđa
2. q. 180. ar. 4. ¶Ad ꝓbõnẽ prime
partis negat ꝯña. qꝛ vt dꝛ arti. 1. ⁊
2. theologia ordinat ad charita-
tem ſicut ad id quod nos monet
ad ſpeculandum. nam ex dilectio
ne homo inardeſcit ad cõtempla
tionẽ: ordinatur ad virtutes mo-
rales tãq̃ ad id quod diſponit ad
ſpeculandum: ordinat ad ſpecu-
lationẽ tanq̃ ad actum quẽ im-
mediate elicit. ¶Ad probationeʒ
ſcđe partis negatur cõſequentia:
qꝛ iſta ſciẽtia eſt impreſſio ⁊ ſigil-
latio diuine: ⁊ eius finis eſſentia
lis eſt quedam inchoatio future
beatitudinis: quod non cõuenit
aliĳs ſcientĳs.

Finis theologie.

Exacte in annotatione digno. q. abſoluitur.

Queſtio. iij.

Queritur tertio. An theo-
logia ſit vna ſcientia.

Pro deciſione

queſtionis: notandũ ꝙ habitus ſcientie

Habitꝰ ſcie dupl̃r accipit pro habilitate aut ꝓſpẽi intelligibilis ordine.

accipit dupl̃r. Uno mõ vt dicit q̃li
tatẽ quãdã gñatã ex freqñtia a-
ctuuʒ q̃ q̃litas dicit habilitas: qꝛ
habilitat itellectũ ad ꝓmpte ope
rãdũ ⁊ itelligẽdũ ꝯclõnẽ gñatã p
tales actꝰ. Alio mõ habitꝰ dicit
ſpẽs itelligibiles ordiatas ad itel
ligẽdũ ꝯclões illatas ex pncipĳs.

His dictis.

ſit hec prima ꝯclo.
Habitꝰ ſcie vt dicit habilitatẽ: ẽ q̃
litas ſimplex. Hãc põit. s. D. pma
ſcđe. q. 54. ar. 4. ⁊ arguit ſic. In-
tellectꝰ ẽ vna ſimplex potẽtia g̃ ⁊
habitꝰ ſciẽtie eſt ſimplex q̃litas.
añs pʒ. ꝯña ꝓbat. Ois pfectio ꝓ-
portiõat ſuo pfectibili. ſʒ habitꝰ
ſcie eſt pfectio intellectꝰ: ergo ⁊c.

Cõclo. ij.

Habitꝰ ſcie vt dicit ſpẽs or-
dinatas: nõ eſt qualitas ſimplex.
ꝓbat ſic. Habitꝰ ſcie conſtituitur
ex lumine intelligibili ⁊ ſimilitu
dine rei cognite: ergo nõ eſt ſim-
plex. ꝯña nota. añs põit. 3. di. 14.
q. prima. ar. pº. q. 2. ⁊ 3.
¶Scđo arguit ſic. Habitꝰ eſt col-
lectio ſpẽrũ: g̃ nõ eſt ſimplex ꝯña
pʒ. añs ponit. de veri. q. 20. ar. 2.
¶Tertio arguit ſic. Habitꝰ auge
tur p aduentũ nouaꝝ ſpecieꝝ: g̃
nõ ẽ ſimplex ꝯña pʒ. añs põit. 3. q.
12. ar. 2. ⁊ prima ſcđe. q. 52. arti. 2.
¶Cõtra primã arguit Aureolus
tribus medĳs: que tñ concludũt
habitũ ſcđo mõ dictũ nõ eſſe ſim-
plicẽ qualitatẽ pñt tñ reduci ꝯtra
primã in hũc modũ ꝓbando ꝙ il
la qualitas que habilitat intelle
ctũ reſpectu vnius cõclõnis nr̃e
ſcie nõ ſit eadẽ cũ illa q̃ habilitat
intellectũ reſpectu alterius ꝯclo
nis ĩ eadẽ ſcia. ⁊ ex ꝯñti habilitas
ad totã vnam ſciam non erit vna
ſimplex qualitas ſed cõſtituta ex
pluribus pº. Habẽs habituʒ põt
in oĩa ad que p ipm habilitat. ſʒ
qui ſcit tñ pmã cõclõnẽ geome-
trie nõ põt ĩ cẽteſimã: ergo codeʒ
habitu non habilitat ad vtrãq̃.
¶Rñdeo ꝙ aliq̃s habitꝰ põt ha-
beri dupl̃r. Uno modo pfecte: et

ſic ꝯcedit maior. ſʒ nihil ſequit:
quia iſte qui hʒ geometriã tñ re
ſpectu prime ꝯclõnis nõ hʒ habi
tũ pfecte. Alio mõ iperfecte: ⁊ ſic
negat maior. Qñ ergo habet ha-
bitus iperfecte p eũ nõ cognoſcũ-
tur oĩa ad que põt ſe extẽdere. ſed
tñ ea ad q̃ actualiter ſe extendit.
fiet aũt hoc mõ illa extẽſio. Nam
in cognitione pme ꝯclõnis ichoa
ta eſt cognitio ſcđe: ⁊ ĩ cognitiõe
ſcđe ichoata ẽ cognitio tꝛie: qꝛ cõ-
clones eiuſdẽ ſcie hñt ordinẽ iter
ſe: iõ p illũ hitũ p quẽ itellectꝰ ẽ in
potẽtia ꝓpria reſpectu pme quã
ſcit ẽ in potẽtia remota ſcđe. Ab il
la aũt ẽ potentia remota reducit
in actũ p demrõnẽ: q̃ demrõne hi
ta ille hitꝰ q̃ prio ſe extẽdebat actꝰ
tantũ ad primã ſe extẽdit: actũ ẽt
ad ſcđam: ⁊ ſic ſucceſſiue. ⁊ ſimile
ponit prima ſcđe. q. 51. ar. primo.
¶Ex hoc pʒ ꝙ quando generat
habitus vnius ꝯcluſionis in aliq̃
ſcia: gñat habitꝰ totius ſciẽtie: et
idẽ habitus põt intendi reſpectu
vnius cõcluſionis ⁊ non intendit
reſpectu alteriꝰ: eo ꝙ p eũ plures
generant vna q̃ alia. Dico tñ ꝙ
cũ ſit idẽ habitus omniũ illarum
cõclõnũ nõ põt generari nec intẽ
di habitꝰ prime niſi generet ⁊ itẽ
datur habitꝰ ſcđe et tertie: ⁊ ſic ꝺ
aliĳs lʒ poſſet itẽdi reſpectu pme:
dato ꝙ nõ intẽdat reſpectu ſcđe.
¶Scđo ex ꝯclõne ſequit ꝙ ſcia et
error reſpectu eiuſdẽ ꝯclõnis poſ
ſint eſſe in eodẽ. hoc eſt falſum: qꝛ
ſunt oppoſita: ergo ⁊c. ꝯña ꝓbat.
põt eſſe ꝙ ſciẽs primã ꝯclõnẽ geo
metrie erret circa cẽteſimã: ſʒ per
te hʒ habitum cẽteſime: ergo ⁊c.
¶Rñdeo. ꝙ oppoſita nõ pñt eſſe
in actu cõpleto in eadẽ potẽtia: lʒ
habitus oppoſiti quoꝝ vnus eſt ĩ
actu ⁊ alius ĩ potẽtia poſſint eſſe
in eodẽ. In ꝓpoſito ille qui ſcit p-
maʒ ꝯclõnẽ ⁊ errat circa cẽteſimã
hʒ qđẽ actu hituʒ cẽteſime. ſʒ ille
hitꝰ nõ eſt in actu reſpcũ cẽteſime.
¶Ad argumẽtũ negat ꝯña ſi in-
telligit ꝙ ſequat eaʒ eſſe ĩ actu. ſʒ

Extẽſio nis habitꝰ imperfecti perſpicua explanatio.

Genitꝰ habitus vniꝰ cõcluſiõis ẽt totiꝰ ſcie habitꝰ generat.

aūt ĩ potētia negat̃ falſitas ꝯñtis
Quāuis.n.oppoſita habeāt ex ſe
ꝙ ſint oppoſita:tñ ĩ poꝛitas eēndi
ſimul cōcomitat̃ ea vt ſunt ĩ actu.

Grego. vbi.ſ.

¶ Cōtra has rñſiões arguit Gre-
goriꝰ p̃mo. Jn q̃cūqꝫ opatiōe pōt
aliqua forma ĩ ſimilē ſm ſpēm et
ſi nō eque pfectā pōt quelibet mi
nor forma eiuſdē rōnis. ſꝫ habitꝰ
quo ſcit̃ prima ꝯclo nō pōt ĩ actū
reſpectu cēteſime:ergo nō ē eiuſ-
dem rōnis cuꝫ habitu centeſime.

¶ Rñdeo.negat̃ maior.in illis for
mis q̃ nō ſunt eque pfecte. Jtē ĩ il
lis quaꝝ vna ĩcludit aliq̃d ꝙ non
alia.habitꝰ aūt quo ſcit̃ cēteſima
ꝯclo includit reſpectū ad eā queꝫ
nō ĩcludit habitꝰ quo ſcit̃ tm̄ p̃ma

¶ Cōtra p̃mā rñſionē arguit p̃°.
Calor itēſus ⁊ remiſſus nō ſūt eq̄
pfecti:⁊ tñ remiſſus pōt calefacer̃
rare facere:deſiccare paſſuꝫ ſibi ꝓ
portionatū ſicut ⁊ intenſuꝫ ſuuꝫ.

¶ Scd̃o ab his q̄ differūt ſm ma-
gis ⁊ minus ꝓcedunt opationes
eiuſdē rōnis:vt dicit Comētator
tertio celi.cō.72.ſꝫ forā pfecta et
impfecta ſūt huiuſmodi:ergo ⁊c.

¶ Tertio qꝛ ſcd̃a rñſio innuit ꝙ ha
bitꝰ q̄ ſcit̃ cēteſima ꝯclo ē eiuſdeꝫ
rōnis cū eo q̄ ſcit̃ p̃ma. ſꝫ eſt pfe-
ctior:iō pōt ĩ cēteſimā lꝫ nō priꝰ:⁊
ſic iſte habitꝰ q̄ ſciebat̃ tm̄ prima
ꝯclo cū itēdit̃ ꝑ actꝰ demōſtrādi cē
teſimam:ſcitur etiam centeſima.

¶ Cōtra arguit ſic. Habitꝰ q̄ ſcit̃
prima conclo qñ intendit̃ ſolum
ex frequēti cōſideratiōe illiꝰ p̃me
nō pōt ĩ centeſimā ğ nec qñ intē-
ditur ex actu demōſtrādi centeſi-
mā.hoc eſt falſuꝫ vt pꝫ.ꝯña ꝓbat̃
qꝛ qñ intēdit̃ ſcd̃o mō nō plꝰ acq̄-
rit aliq̃d abſolutū ꝑte q̄ꝫ qñ intē-
dit̃ prio mō:ğ non eſt dd̃m ꝙ ſint
eiuſdē rōis:ſꝫ vnus alio pfectior.

¶ Rñdeo. Ad primū negat̃ ꝯña.q̄
vno exēplo vult ꝓbare vl̄em. ois
quippe calor pōt in illas tres ope
rationes:qꝛ due vltime ſequūtur
ad primā.⁊ ꝙ illa ſit bona reſpon
ſio pꝫ.nā calor viri eſt eiuſdē rōis
cū calore mulieris:⁊ tñ primꝰ pōt
formare fetū:nō aūt ſecūdus ⁊ ſe-
cūdus pōt facer̃ fetū:nō aūt p̃mꝰ.

¶ Ad ſcd̃m dicit̃ ꝙ dupl̄r aliq̄ di-
cunt̃ cū magis ⁊ minus. Uno mō
ꝑꝑ maiorē aut minorē ꝑticipatio
nem forme ĩ ſubō:⁊ ſic ꝯcedit̃ ma-
ior ſꝫ negatur minor. Alio mō ꝑꝑ
extenſionē ad plura vel pauciora
obiecta forme:⁊ ſic negat̃ minor.
Cōmētator aūt loquit̃ ĩ p̃° ſenſu.

Magis et minꝰ dupl̄r: ꝑticipatione vl̄ extēſiōe forme.

¶ Ad tertiū negat̃ ꝯña.qꝛ lꝫ non
acq̄rat aliq̃d abſolutū:tñ al̄r redu
citur in actū dū intēdit̃ per actus
demōſtrādi diuerſas ꝯclones: q̄ꝫ
dum intenditur ſolum ex fre-
quenti conſideratione vnius.

¶ Contra aliā reſponſionē ĩ qua
dr̃ ꝙ habēs habitū p̃me ꝯclonis
nō pōt in centeſimā:qꝛ non hꝫ re-
ſpectū ad eam:poterit aūt qñ ha-
bebit.p̃mo arguit ſic. Relatio nō
eſt rō agēdi:ğ ⁊c.ꝯña pꝫ.añs po-
nit Cōmen.primo celi.cō.84.

¶ Rñdeo.negat̃ ꝯña qꝛ lꝫ relatio
nō det actiuitatē habitui:ꝯſequit̃
tñ actiuitatē habitus ſm ꝙ diuer
ſimode in actū reducit̃ ex demon
ſtratione diuerſaꝝ cōclonū.acq̄-
rit eniꝫ habitꝰ nouū reſpectū effe
ctiue ꝑ actū quo demōſtrat̃ noua
ꝯclo.ſed formal̄r acquirit ex eo ꝙ
actuatur plus q̄ꝫ prius.ille auteꝫ
reſpectus non fundatur in actu
demonſtrandi:ſed in habitu.

¶ Scd̃o.ſi idē eſt habitꝰ quo ſcit̃
prima cōclo ⁊ quo ſcit̃ centeſima
qꝛ cognitio vna dependet ab alia
ergo eſt ideꝫ habitus ſubalternā
tis ⁊ ſubalternate.hoc eſt falſum.
ergo.ꝯña ptꝫ.qꝛ cognitio ſubal-
ternate depēdet a ſubalternante.
Jtem multe ſunt ꝯclones in vna
quaꝝ vna nō hꝫ ordinē ad aliā:vt
pꝫ de p̃ma ⁊ q̄rta Euclidis: ğ ꝑꝑ
hoc nō dꝫ pōi idē habitꝰ vtriuſqꝫ.

¶ Rñdeo.primo dr̃ ꝙ nō ſolum iō
dicimꝰ vnicū habituꝫ prime con-
clonis ⁊ ſcd̃e:qꝛ notitia ſcd̃e depē
det a prima:ſꝫ opꝫ addere ꝙ pria
ꝯclo eſt rō cognoſcēdi ſcd̃am: vel
idē principium eſt rō cognoſcendi
vtrūqꝫ:ita ꝙ in tali ordine euiden

tia poſterioris cauſat̃ ex euidētia
prioris. nō ſic in ſubalternatione
vbi ſubalternata habet̃ ſine eui-
dentia ſubalternantis.

¶ Dico ſcd̃o ꝙ ĩ eadē ſcīa eodē ha
bitu cognoſcit̃ cōcluſio prima et
ſecunda vt ſequens ex prima.

¶ Ad ſcd̃m dictū eſt ꝙ ſufficit eē
idem principiū vtriuſqꝫ.ſic eſt in
prima et quarta Euclidis.

¶ Cōtra ſcd̃aꝫ ꝯclonē arguit ſic.
Habitꝰ nō eſt ordo ſpērū ſitualis
qꝛ ſpecies in ĩtellectu nō hñt ſitū.
nec cauſalis:qꝛ vna nō eſt cā alte
rius ſꝫ tm̄ phātaſma ⁊ intellectꝰ
agens.nec formalis ita ꝙ vna ſit
nata prius informare intellectū
q̄ꝫ alia:qꝛ q̄ꝫ primuꝫ eſſent ſpēs in
intellectu cū ſtatim talē habeant
ordinē eſſet,ibi habitꝰ qd̄ ptꝫ eſſe
falſum.nec eſt ordo vſualis.ita ꝙ
intellectꝰ priꝰ determinet̃ ad vtē-
duꝫ ſpecie vnius q̄ꝫ alteriꝰ:qꝛ ta-
lis determinatio nō eſt ex ſpecie-
bꝰ ſꝫ ex aliq̄ alio:ğ habitꝰ nō ē or-
do ſpērū.añs ꝓbatū eſt.ꝓ oī par-
te ꝯña patet a ſufficiēti diuiſiōe.

Erudita partitio hītꝰ in ſimplicē q̄litatē ⁊ ſpērum ordinē.

¶ Rñdeo dico quatuor. Primum
eſt ꝙ habitꝰ q̄ eſt q̄litas ſimplex
cāt ab intell̄u poſ̄i ex frequēti ꝯſi
deratiōe ⁊ habitus q̄ eſt collectio
ſpecieꝝ cauſat̃ ab intellectu agē-
te q̄ deſcribit ſpēs ĩ ĩtellectu poſ̄i.

¶ Dico ſcd̃o ꝙ talis habitꝰ nō eſt
eſſentialiter ordo ſꝫ ē eſſētial̄r ipe
ſpecies:lꝫ ĩ obliquo includat rela
tionē ordinis ad conſideranduꝫ.

¶ Dico tertio ꝙ nō q̄libet ſpēs or
dinate ſunt habitꝰ ſcīe:ſed tm̄ ille
que ordinant̃ ad cōſiderādū ꝓpo
ſitiones neceſſarias deductas ex
principijs per ſe notis.

Ordo ĩclnſus ab hītu vſual̄ ē.

¶ Dico quarto ad argumētū ne-
gādo añs ꝓ vltīa parte:qꝛ ille or-
do quē ĩcludit habitꝰ eſt vſualis:
nā intellectꝰ eſt determinatꝰ ad
vtendū prius ſpecie vnius q̄ꝫ alte
rius:puta ſb̄ti q̄ꝫ p̄dicati.talis au
tem ordo pōt eſſe ab ĩtellectu agē
te qui ponit in ĩtellectu poſ̄i priꝰ
vnā ſpeciē q̄ꝫ aliā ꝓut cōgruit cō
ſideratiōi.pōt etiā eē ab ĩtellectu
poſ̄i: q̄ pōt ſpeciebus vti tali vel
tali ordīe. Jd aūt qd̄ determinat
ipꝫ formal̄r ad hūc ordinē eſt illa
q̄litas ſimplex q̄ ē habitꝰ p̃° mō.

Cōcluſio.iij.

Unitas ⁊
diſtinctio gñica ſciaꝝ attendit̃ pe
nes vnitatē vel diſtinctionē gñicā
ſcibilis inq̄ꝫtū eſt ſcibile. Hāc po-
nit.s.D.ſup boe.q.5.ar.p̃°.itē p̃°
poſterioꝝ p̃°. Scia aūt certior.itē
p̃°.phy.ĩ ꝓlogo.⁊ arguit ſic. Scie
diſtingunt̃ penes obiecta vt dici
tur ſcd̃o et tertio de aīa.ſed obie-
ctum ſcientie eſt ſcibile ergo ⁊c. Tex.38

¶ Correlariū primū. Metaphica
mathematica ⁊ naturalis diſtin-
guunt̃ gñe.ꝓbatur ſic. Jlle ſcien-
tie diſtinguūt̃ genere quarū ob-
iecta formalia genere ſunt diſtin
cta.ſꝫ iſte ſunt hmōi.ergo ⁊c.ma-
ior ptꝫ. minor ꝓbat̃. Jlla ſcibilia
ſunt diſtincta genere que habēt
diuerſos modos generales ſepa-
rādi a materia.ſꝫ iſta ſūt hmōi:er
go ⁊c.maior pꝫ qꝛ nihil eſt ſcibile
niſi inq̄ꝫtū ē a materia ſepatū ali
quo mō.tꝫ ꝯñtia.ꝓbat̃ mīor. Nā
ſcibile a mathematico eſt ſepatū
nō ſm eē ſꝫ ſm rōnē diffinitiuā.
Scibile a metaphico ē ſepatū ſꝫ
eſſe ſcibile a naturali nullo mo-
do iſtorum modoꝝ ſed tantum a
materia particulari.

Ideꝫ dictū eſt.

¶ Sciēdū ꝙ idē ē dicere ſciētiam
diſtigui ꝑ diuerſos modos diffi-
niēdi ⁊ demōſtrādi:⁊ ꝑ p̃ncipia ⁊
rōnē formalē obiecti. Nā rō for-
malis obiecti ē ſua diffinitio.dif-
finitio aūt ē mediū dmōſtratiōis
mediū aūt demōſtratiōis ē p̃nci-
cipiū ex q̄ ꝯclo ſcit̃ ⁊ demonſtrat̃.

ſciaꝫ diſtingui: mō diffiniēdi et demonſtrandi ⁊c.

¶ Correlariū ſcd̃m. Theologia ⁊
metaphica genere differūt.ꝓbat̃
ſic. Jlla differūt genere quaꝝ vna
ſumit p̃ncipia ſua a lumine diui-
no:⁊ talia ab humano.ſꝫ iſte ſunt
hmōi:ergo ⁊c.minor pꝫ. maior ꝓ
batur.qꝛ diuerſa ratio cognoſci-
bilis facit ſcientias diſtingui.

Scie qꝛ ⁊ ꝑꝑ qd̄ non neceſſario differūt genere.

¶ Ex his ptꝫ ꝙ ſciētie qꝛ ⁊ ꝓpter
q̄d nō neceſſario differūt genere

qꝛ ſua media nõ differũt gñe: puta ſicut metaphyſicũ ⁊ naturale.

Cõcluſio.iiij. Unitas ⁊ diſtinctio ſpecifica ſcientiarũ attenditur penes vnitatem formalem obiecti quã illa ſcientia primo ⁊ per ſe reſpicit. Hãc ponit de verita.q.2.arti.4.⁊ pma parte.q.prima.arti.tertio. Item ſcḋa ſcḋe q.4.artic.6.et arguit ſic. Omnis ſciẽtia hꝫ eſſe ſpecificũ ex obiecto ergo ⁊ vnitatẽ. ꝯña pꝫ. qꝛ ſcie indiuiduãt ex ſbis ⁊ ſpecificãt ex obis.

¶ Sciendũ ꝙ duplex eſt rõ formalis obecti. vna eſt vt qḋ.i.ad quã terminat actus ſcie. Alia eſt vt q̄.i. ꝑ quã cognoſcitur obiectũ: puta hanc cõcl'onẽ. terra eſt rotũda cõſiderat phicus ⁊ aſtrologꝰ ſub eadem rõne formali vt qḋ.i.vt rotũda. ſed ſub alia ⁊ alia rõne formali qua.i.ꝑ media alterius rõnis.

Rõ formal' obiecti duplex terminatiua ⁊ mediatiua

¶ Ad vnitatẽ igitur ſpecificã ſciẽtie reqrit vnitas rõnis formalis vtroqꝫ modo ſiue illa ratio ſit generalis ſiue ſpecialis vnde metaphyſica ſortis ⁊ platonis ſũt eiuſdem ſpeciei ⁊ reſpiciunt idem obiectũ adeq̄te.ſ.ens inquantũ ens. Sciẽtia libri de celo ⁊ ſciẽtia ḋ generatiõe diſtiguũt ſpecie. qꝛ non habẽt idẽ obiectũ pmo ⁊ ꝑ ſe. Nã pma hꝫ ens mobile ad vbi. Secũda ens mobile ad formam. Quecunqꝫ igit ſciẽtie habent diuerſa obiecta formalia per ſe prio ⁊ adeq̄te differẽtia ſub hoc genere ſcibile differunt ſpecie tm̃. ſi tales rationes nõ habeant aliã ſupra ſe: qḋ dico qꝛ metaphica mathematica ⁊ naturalis nõ tm̃ differũt ſpecie: ſꝫ etiã genere: qꝛ modꝰ abſtrahẽdi cuiuſlibet earum ad aliũ nõ reducit. geometria autẽ ⁊ ariſmetica differũt ſpecie: qꝛ diuerſa obiecta conſpiciũt cõueniẽtia tamẽ in eadem ratione abſtractionis.

Unitatem ſpecificam ſcie que conſtituant,

¶ Contra arguit aureolus. Due potentie pñt ferri ſuꝑ idẽ obiectũ formale: ergo ⁊ duo habitus. ꝯña pꝫ. qꝛ ſicut habitus diſtinguunt ex obiectis. ita ⁊ potẽtie. añs ꝓbatur. Nam ſenſus cõis ⁊ viſus ferũtur ſuꝑ colorẽ. ⁊ intellectꝰ et voluntas ſuper rõnẽ boni: ergo ⁊c.

¶ Reſpondeo. dico duo. primum ꝙ obiectũ potentie dupl'r conſiderari poteſt. Uno modo vt obiectũ id eſt quo ad modũ quo obijcitur potentie ⁊ eam imutat: ⁊ ſic negatur antecedẽs. Nam color vt obijcitur viſui imutat eum vt eſt ſenſibile per medium extrinſecũ diaphanum ſine alteratiõe reali medij ⁊ obiecti ⁊ organi imutat intellectũ ipẽ color vt eſt impreſſiuus ſui i aĩa imãliter imutat volũtatẽ vt ẽ attractiuꝰ aĩe ad ſe poſt ſui intellectionẽ. Iſtis.n.modis immutant he potẽtie ab obiectis. Alio mõ põt conſiderari vt res q̄dam: puta color vt eſt color: ⁊ ſic dico: ꝙ põt q̄dẽ cognoſci a diuerſis potẽtijs. nam itell'us ⁊ viſus ⁊ ſenſus cõis cognoſcũt colorẽ ſed nõ pͦ ⁊ ꝑ ſe. Nã color nõ eſt pma rõ qua aliq̄d attigat a ſenſu cõi: ſꝫ ſenſibile. Et pma rõ ꝙ aliq̄d attingat ab intellectu nõ eſt color ſed ens. attingit aũt a viſu pͦ ⁊ ꝑ ſe. Sil'r itell's pͦ ⁊ ꝑ ſe reſpicit ens ⁊ volũtas bonũ.

Obiectũ ponere pt ꝯſiderari dupl'r. i rõne obiecti ⁊ i rõne rei.

¶ Ex his dr ad argm̃ ꝙ ſi itelligit duas potẽtias ferri ſuꝑ idẽ obm̃. pͦ.i.adeq̄te: ⁊ ꝑ ſe.i. ſꝫ eãdẽ rõnẽ negat añs. Si al'r ꝯcedit totũ ſꝫ hoc ẽ ꝯ nos: qꝛ dimꝰ potias ⁊ hitꝰ diſtigui. pẽes oba q̄ pͦ ⁊ ꝑ ſe reſpiciũt.

Cõcl'o.v. Rñſiua ad qõnẽ. Theologia ẽ vna ſciẽtia. Hãc ꝓbat.1.q.1.3.ſic. Theologia ꝯſidera oĩa vt ꝯueniũt i vna rõne forali.i.vt ſũt reuelabilia: ergo eſt vna. añs pꝫ. et ꝯña ex precedenti cõcluſione.

¶ Cõtra arguit Aureolꝰ. Nõ oĩa q̄ cognoſcũt ꝑ lumẽ nãle ꝑtinẽt ad vnã ſciam. ergo nec oĩa q̄ cognoſcunt ꝑ lumen diuine reuelationis. añs pꝫ. ⁊ ꝯñtia a ſili.

Aureo; vbi.3.

¶ Rñdeo. negat ꝯñtia. qꝛ lumẽ nãle nõ ẽ formalis rõ i obiecto: ſicut lumẽ diuie reuelatiõis. ¶ Ex hoc pꝫ ꝙ ſi q̄s oẽs ꝯcl'oes oĩũ ſciẽtiarum ſciret inquãtũ ſunt diuinitꝰ reuelabiles.i.ꝙ formalis rõ aſſentiendi eis eſſet lumẽ diuine reuelationis vtiqꝫ pertineret ad vnũ habitũ. Et ſi ſola auctoritas p̄ceptoris eſſet ratio cognoſcẽdi oĩa q̄ addiſcit diſcipulus vtiqꝫ omnia eodẽ habitu cognoſcerent ⁊c.

Qḋ diuina q̄dam concludit ſnia,

Queſtio.iiij.

Queritur quarto. Utrum deꝰ ſit ſbm̃ noſtre theologie?

Pro qõne hec eſt prima concluſio. Obiectũ ſciẽtie ex parte rei eſt incõplexũ: ⁊ ex parte noſtra eſt cõplexũ. Hanc ponit.s.D.ſcḋa ſcḋe.q.1.ar.2.ad.2. Itẽ.3.diſt.24.q.1.ar.1.q.2. Itẽ ḋ veri.q.14.arti.8.ad.5. Et arguit ſic. ſicut ſe hꝫ fides reſpectu obiecti penes cõplexũ vl' icõplexũ. ita ⁊ ſcia. ſed obm̃ fidei ẽ tale vt dcm̃ ẽ: ergo obm̃ ſcie.

¶ Sciẽdũ tñ ꝙ ipſa concluſio demõſtrata ꝓprie dicit obiectũ. ſubiectũ aũt cõcluſionis de quo ꝓbãtur paſſiones dicitur ſubiectũ.

Cõcl'o demrãtiõis dr obaqꝫ.

¶ Cõtra pmã ꝑtẽ ꝯcluſiõis arguit Greg. pͦ. Nulla ſcia eſt de ꝯtingẽtibꝰ.6.ethi.⁊ pͦ poſte. ſꝫ res extra ſunt ꝯtingẽtes: ergo de eis nõ ẽ ſcia.

Grego. q.1.prolo.ar.1. Tex.5.

¶ Reſpõdeo dico duo. Primo negat minor vniuerſaliter itellecta: qꝛ multe res extra ſunt neceſſarie vt angeli ⁊ corpora celeſtia.

¶ Dico ſcḋo ꝙ ſcia eſt ḋ vl'ibꝰ: vl'ia aũt ſunt ipſe quiditates in particularibꝰ exiſtẽtes: lꝫ rõ vl'itatis ꝑ intellectũ cõpleat: hmõi aũt vl'ia ꝯtingẽtia ſunt ſiue corruptibilia ꝑ accidẽs, nõ aũt ꝑ ſe: vt ponit.s.D.de veri.q.1.arti.5.ad.4.⁊.13.et Linconiẽſis pͦ poſte.cõ.7.et.19.

¶ Ad argumẽtũ dr ꝙ lꝫ nulla ſciẽtia ſit de cõtingẽtibꝰ per ſe: eſt tñ de contingẽtibus per accidẽs.

¶ Scḋo. q̄cq̄d eſt obiectũ ſciẽtie ẽ etiã obm̃ aſſenſus: ſed res ad extra nõ eſt obiectũ aſſenſus: ergo nec ſcie. maior pꝫ. minor ꝓbat. aſſenſus eſt tm̃ de cõplexis: ergo nõ de re extra. ꝯña pꝫ. añs ꝓbat. aſſenſus eſt tm̃ de eo qḋ indicat eſſe verũ: ergo eſt tantũ de complexis.

¶ Rñdeo dico duo. Prio ꝙ aſſenſus põt ꝯſiderari dupl'r. Uno mõ quãtũ ad id qḋ eſt: ⁊ ſic ẽ idẽ ꝙ cognitio. Alio mõ vt aſſenſus: ⁊ ſic dicit quẽdã reſpectũ ad ꝓpoſitionẽ: vñ illa res q̄ eſt aſſenſus põt eẽ reſpectu rei extra: nõ tñ vt aſſenſus: ſed vt ſic eſt tantũ cõplexorũ.

¶ Dico ſcḋo: ꝙ obiectũ ſcie eſt duplex. vnũ primũ.ſ.ꝯcl'o ſcita. aliud remotũ.ſ.ſubiectũ ꝯcl'onis. Reſpectu eiuſdẽ obiecti remoti põt eſſe ſcia ⁊ opinio: ñ tñ reſpectu ꝓximi.

¶ Ad argumẽtũ. negat maior: loquẽdo de obiecto ſciẽtie remoto.

¶ Tertio. Oĩs ſcia eſt de ente: ſed ſbm̃ ꝯcl'onis eſt aliqñ nõ ens: ergo de eo nõ eſt ſcia. maior nota. minor ꝓbat. Iſta ꝯcl'o. infinitũ nõ eſt ſcitũ ⁊ eiꝰ ſubiectũ eſt nõ ens: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. Ens eſt duplex. Unũ eſt reale: ⁊ ſic negat maior. ſi intelligitur cũ excluſione.ſ.ꝙ ſcia ſit tm̃ de ente reali. Aliud eſt ens apprehẽſum ab anima: ⁊ ſic ꝯcedit maior: ſed negat minor: qꝛ ẽt ꝑuatio ⁊ infinitũ/hoc modo ſunt ens: vt dicitur quarto metaphyſice.

¶ Quarto. Obiectũ ſciẽtie non eſt res vniuerſalis: cũ nulla talis ſit extra: nec particularis vt patet: ergo nulla res extra ſcitur. Tex.2.

¶ Rñdeo. negatur añs: pro prima parte: qꝛ ſubiectũ cõcluſionis vniuerſalis demõſtrate eſt res vl'is.

¶ Ad ꝓbõnẽ: dr ꝙ lꝫ nulla res ſit vl'is extra aĩam: tñ res q̄ hꝫ vl'itatẽ i itellectu eſt extra aĩam.ſ.natura q̄ eſt in indiuiduis: vt dicit.1.q.85.ar.2.ad.2.⁊.3.1.2.⁊.2.ꝯtra gẽ.cap.55.⁊.2.de aĩa cap.ſenſitiui autem. tex.cõ.60.

¶ Cõtra ſcḋam ꝑte ꝯcl'onis arguit pͦ. Quicq̄d ſcit apphẽdit ab intellectu. ſed ꝯcl'o nõ apprehẽdit: ergo ⁊c. maior pꝫ. minor probat. aut apprehendit apprehẽſione enunciatiua.i.enũtiando aliq̄d de ipſa ꝯcl'one: ⁊ hoc nõ: qꝛ non oĩs ſciens reflectit ſupra ꝯcl'one. Aut apphẽditur ſimplici apprehẽſione: ⁊ hoc nõ: qꝛ iſta apprehenſio nõ ſufficit

ad ſciētiā. nam prima principia ⁊ propoſitiones falſe ſic apprehenduntur: ⁊ tñ de eis nõ eſt ſcientia.
¶ Rñdeo dico duo. Primo ꝙ concluſio demõſtrata eſt ſignũ rei: ſignũ aũt eſt res quedā ⁊ eſt ſignũ. Si cognoſcit vel apphēdit vt res qdā: ſic apprehēdit ab intellectu actu diſtincto ab eo quo apphenditur id qđ ſignificat. Si apphenderet vt ſignũ: ſic eodē actu apphenditur ſignum ⁊ res ſignata.

Eodem actu intelligit verbũ ⁊ quiditas cognita ꝑ verbũ.

❡ Ex quo ptꝫ ꝙ intelligēs aliquā quiditatē ꝑ verbũ intellectꝰ eodē actu intelligit verbũ ⁊ quiditatē: ⁊ qui intelligit rem cõplexe eodē actu intelligit rem et complexionem. 2. diſtin. 24. q. 1. arti. 1. q. 4.

Apphēſio qdā eſt effectus demõſtratiõis: q̃dā non.

❡ Dico ſecũdo ꝙ apprehenſio eſt duplex qdā eſt effectꝰ demonſtrationis: ⁊ ſic apphēdit ꝯcluſio ſcita ⁊ eodē actu vt eſt ſignũ rei quo et ipſa res: ⁊ eodē actu cognoſcit aliquid in eſſe ipſi rei: nõ aũt ꝯclõni. Ille aũt actus vt cõparat ad concluſionē dicit aſſenſus: ⁊ vt cõparatur ad rem dicitur iudiciũ: q2 ꝑ ipſaꝫ iudicamꝰ aliquid ineſſe rei. Alia eſt ſimplex apprehēſio q̃ nõ eſt effectus demõſtrationis vt qñ apprehēdunt prima principia: vł falſe ꝓpoſitiões. ❡ Ad argumētũ negat minor. Ad probationē dico ꝙ ꝯcluſio apprehēdit ſimplici apprehēſione. ❡ Ad iprobationē huius dicit ꝙ lꝫ apprehēſio ſimplex: que nõ eſt effectus demõſtratiõis nõ ſufficiat ad hoc ꝙ aliquid complexũ dicatur ſcitũ: ſufficit tñ illa que eſt effectus demõſtrationis.
¶ Secũdo arguit ſic: ſupponēdo tria. Primũ eſt. ꝙ ſic eſſe vt ſignificat ꝑ ꝓpoſitionē nõ eſt ipſa ꝓpoſitio: ſicut fortē currere: nõ eſt iſta ꝓpoſitio fortes currit. ❡ Secũdo ꝙ ſic eſſe in re nõ eſt ipſam ꝓpoſitionē eſſe verā: ſꝫ eſt cā eiꝰ. ❡ Tertio ꝙ ꝓpoſitio nõ eſt ipſam eſſe verā: q2 manēte eadē ꝓpoſitiõe põt variari veritas eiꝰ. Ex his arguit ſic. ꝑ demõſtrationē qua ꝯcludit: hoīeꝫ eſſe riſibilē: ſcit tm̃ ꝙ homo eſt riſibilis. ſed hoīeꝫ eſſe riſibileꝫ nõ eſt ipſa ꝯcluſio: q2 eſſe rei nõ eſt ipſa ꝓpoſitio: ergo ꝯcluſio nõ ſcit. minor patet. maior probāt. Si aliquid ſciret maxime ſciret ipſam cõcluſionē eſſe verā: ſed hoc nõ ſcitur: niſi per aliũ diſcurſum: ergo.
¶ Reſpõdeo. Dico duo. Primo cõcedunt preſuppoſita omnia. pro quorũ notitia ſciendum eſt vt habetur quoli. 2. q. 2. arti. 2. ꝙ eſſe accipitur vno modo vt dicit veritatē propoſitionis: et ideo ꝓpoſitio vocalis vł ſcripta ſignificat aliqđ eſſe qđ eſt in ꝓpoſitione mētali. ſ. cõpoſitionē vel diuiſionē eius: et hec cõpoſitio vel diuiſio in mente ſignificat eſſe vel nõ eſſe rei: nam enũtiabile affirmatiuũ ſignificat eſſe: negatiuũ vero nõ eſſe: licet aliqñ affirmatiuũ ſignificet nõ eſſe: vt cũ dicimus ꝙ cecitas eſt in oculo: vnde cecitas que eſt nõ ens apprehēditur per diuiſionē entis: licet nõ apprehendat eſſe ens ⁊ attribuit oculo. hmõi aũt enũciabilia ſignificant omnia que ſignificāt ſue partes: nā iſtud fortes eſt albus ſignificat tps rõne copule verbalis: vt dicit. s. Do. j. diſtinc. 38. q. j. arti. 2. 3. ad tertiũ. ⁊ ſignificat fortē ratione ſubiecti: et albedinē ratione predicati. format autē intellectꝰ huius enuntiabilia: q2 alia ſpecie intelligit ſubiectũ ⁊ alia predicatuꝫ: vt dicit prima. q. 14. arti. 14. ⁊ etiā q2 intellectꝰ noſter cognitionē accipit a rebꝰ materialibꝰ in quibꝰ eſſe reſultat ex vnione forme cũ materia: ⁊ ſubiecti cũ accidēte: ideo ⁊ intellectus ītelligit cõponēdo. i. formādo enũtiabilia: vt dicit primo: diſt. vbi. s. Et huic cõpoſitioni correſpondet aliquid in re: nõ tamē aliquid diſtinctuꝫ a rebus incomplexis: ſed tantũ res importata per ſubiectũ ⁊ predicatũ et aliqua eorum vnitas: vt ponit prima. q. 13. arti. 12. ⁊. q. 85. articulo. 5. ad tertium.

Egregia declaratio ꝙ eē rei non eſt ipa ꝓpõ nec veritas eiꝰ.

❡ Ex his patet ꝙ eſſe rei non eſt ipſa propoſitio nec veritas eius.

❡ Dico ſecundo ad argumētũ negādo maiorē: nā obiectũ proximũ ſciētie acqſite ꝑ illā demõſtrationē eſt iſta ꝓpoſitio: homo eſt riſibilis: ⁊ obiectũ remotũ eſt res ex.

Aliđ eſt ſcire ꝓpoſitionē: aliđ ipſaꝫ eſſe verā.

❡ Ad ꝓbationeꝫ. negatur maior: q2 aliud eſt ſcire propoſitionem: aliud eſt ſcire ipſam eſſe veram: q2 primũ ſcitur apprehenſione ſimplici ⁊ actu recto. ſecundũ apprehēſione enũtiatiua ⁊ actu reflexo.

Cõclo. ij. Ratio formalis obiecti ſciētie: nõ ſolũ eſt id ad qđ terminat actꝰ talis ſciētie: ſed id qđ eſt cauſa ꝑ ſe ꝙ aliquid ꝑ talē actũ attingat. Hāc ponit. 3. diſt. 24. q. 1. arti. primo queſtiũcula prima. ⁊ arguit ſic. Illud eſt formale in obiecto habitꝰ quo ſpecificat ipſe habitꝰ: ſed ſpecificatus ex eo per qđ omnia per talē habitũ ſciuntur: ergo ⁊c. maior nota. minor probatur. Habitus ſpecificatur: per id quo obiectum agit: ſed tale eſt id quo alia cognoſcuntur: ergo ⁊c.

Obꝫ formale triplex: q̃ qđ: et rõ obti vt obm.

¶ Sciendũ ꝙ formale obiectum eſt triplex. vt elicit de veri. q. 14. arti. 8. ad quartũ. Unum quo. ⁊ ſic lux eſt formale in obiecto viſus: quia omnia per lucem videntur. Aliud eſt formale qđ. et ſic color eſt obiectũ viſus: quia color eſt id quod adequate ⁊ inquantum huiuſmodi attingitur a viſu. Tertiũ eſt ratio formalis obiecti vt obiectum eſt: ⁊ ſic ratio formalis obiecti viſus eſt hoc qđ dico ſenſibile per mediũ extrinſecuꝫ diaphanũ ſine reali immutatiõe mediꝫ aut obiecti aut organi. Similiter in philoſophia naturali ratio obiecti vt eſt res eſt ens mobile: ⁊ rõ obiecti vt obiectũ eſt hoc qđ dico ſcibile per mediũ ſumptũ a materia ſenſibili ⁊ motu: ⁊ iſta rõ non eſt quo vel qđ: ſed eſt ratio ſumpta a medio cognoſcēdi denominans obiectũ a tali medio. Hoc elicitur. 3. diſt. 33. q. 1. arti. 1. q. 1. Ex quibus patet ꝙ ratio ſcibilis diſtinguēs ſciētias eſt ratio obiecti ſumpta ex medio vel principio ſciendi.

Que ſit ratio ſcibilis diſtiguēs ſciās.

Cõclo. iij. Obiectũ ſciētie reqrit tria ſcilicet vniuerſalē cõtinentiā. i. ꝙ omnia ꝯſiderata in ſciētia ſub eo contineant. principalitatē. i. ꝙ ſit primo intentũ. ⁊ diſtinctionē. i. ꝙ per ipſum ſcientia ab alijs diſtinguat. Hāc ponit in ꝓlogo primi. q. 1. art. 4. Et prima. q. 1. arti. 7.

Cõclo. iiij. reſponſiua. Deꝰ eſt obiectũ formale theologie: tanq̃ id quod cognoſcitur in ea primo ⁊ ꝑ ſe. Hanc ponit prima. q. 1. arti. 7. ⁊ arguit ſic. Idem eſt obiectũ ſcientie ⁊ principiorũ eius: ſed deus eſt obiectũ articulorũ fidei que ſunt principia theologie: ergo ⁊c.

Ens diuinũ eſt obiectũ theolo. adequationis: deꝰ vero attributionis.

¶ Sciendum ꝙ ens diuinum eſt obiectũ theologie tanq̃ de omnibus predicatum: ⁊ deus eſt ſubiectum tanq̃ id ad quod omnia habent attributionem.

† Gre. vbi. s. cõclu. 2. ꝫ ſecũdā.

¶ † Cõtra arguit Gregorius. Si deus ſub ratione deitatis eſt ſubiectũ theologie: ſequit ꝙ poſſimꝰ eũ cõprehendere. hoc eſt falſum: vt oēs cõcedũt: ergo ⁊c. ꝯſequētia ꝓbat. Si deꝰ eſt ſubiectũ ſub rõne deitatis abſolute: ſequitur ꝙ poſſumꝰ cognoſcere omnia que per illā rationē ei cõueniũt: ſed talis cognitio eſſet cõprehenſio: ergo.

Abſolutũ cõdiſtinguit reſpectiuo ⁊ cõtracto.

¶ Reſpondeo. dico duo. Primum eſt ꝙ aliqua rõ põt dici abſoluta dupłr. Primo vt abſolutũ diſtinguit ꝯtra reſpectiuũ: ⁊ ſic rõ obiecti theologie ē abſoluta. Alio modo vt abſolutũ dicit nõ cõtractũ.

Obm theologie non ꝯtrahit. vt ſcibile ſꝫ vt ſcitum.

❡ Dico ſcđo ꝙ obiectũ theologie eſt nõ contractũ ex parte ſcibilis. non enim cõſideramus deũ cum aliqua determinatione reſtringēte. eſt tñ cõtractũ ex parte ſciētis: q2 nõ cõſideramus de deo niſi ea que de eo ſciri poſſunt per lumen diuine reuelationis. ſ. per articulos fidei. nec oportet ꝙ cõſiderās obiectũ cognoſcat omnia que ei conueniunt per rationē formalē ſe tenentem ex parte ſcibilis: ſed

es tantum que cognoſci poſſunt
per ratione͂ foꝛmalem ſe tenente͂
ex parte ſcientis: ⁊ ſic etiã obijcit
beatis cõtracte ex parte ſcientis.
¶ Ad argm̃ negat̃ ꝯñtia. Ad ꝓba-
tione͂ negat̃ maioꝛ: vt pꝫ ex dictis.

Cõcl'o. v. Rõ foꝛmal' obie-
cti theologie ſi-
cut quo aliqd in theologia cogno
ſcit̃: eſt lume͂ diuine reuelationis
⁊ ſimiliter ratio foꝛmalis obiecti
vt obiectũ eſt: eſt hoc, qḋ dico reue
labile. Hãc ponit .1. q. pꝛima art. 3.

Tripl'x rõ obi theologie: cognita: cognoſcens et cognitũ denominãs.

¶ Ex dictis pꝫ: q̄ e͂ triplex rõ obti
theologie. Pꝛima eſt rõ cognita. ſ.
rõ dei. Scḋa eſt rõ cognoſce͂di. ſ. lu
me͂ diuine reuelatiõis. Tertia de
noiat cognitũ ꝓpt̃ rõne͂ cognoſce͂
di. ⁊ hec eſt hoc qḋ dico reuelabi-
le. oĩa. n. ꝯſiderata ĩ theologia re-
ducunt̃ ad illũ modũ ſcibilis que͂
noiat reuelabile. ⁊ tale obiectũ p̄t
ĩcludere reſpectũ: qꝛ lꝫ reſpectꝰ nõ
poſſit ee͂ rõ ſub q̄ aut ꝑ quã. aliqd
cõſiderat̃ in theologia. põt tñ eſſe
ratio explicans modũ ſciendi.

Aureo. vlti. qõ. ꝓlogi.

¶ Cõtra arguit Aureolꝰ. paſſiões
demõſtrate de deo in theologia. ſ.
eſſe trinũ: eſſe bonũ: nõ inſunt ei ꝑ
rõne͂ reuelabilis. ergo reuelabile
nõ eſt rõ foꝛmalis obiecti. ꝯña pꝫ.
qꝛ ꝑ rõne͂ foꝛmale͂ obiecti ĩſunt ei
paſſiones. añs pꝛobat̃. Jlla nõ in
ſunt deo ꝑ reſpectũ rõnis. ſꝫ reue-
labile dicit reſpectu rõnis. ergo ⁊c.
¶ Rñdeo. negat̃ ꝯña. loque͂do de
obiecto vt obiectũ eſt. ſiue ex pte
nr̃a. lꝫ cõcedat̃ eade͂ ꝯña loque͂do
de obiecto vt eſt res. vel ex pte rei
nec nos ponimꝰ hoc mõ reuelabi
le eſſe obiectũ. ſed rationem deita
tis per quã omnia de deo ꝓbant̃.

Duplex rõ foꝛmalis obiecti: vt rei ⁊ cogniti ab hoc.

¶ Ex his habes q̄ ratio foꝛmalis
in obiecto põt eſſe duplex: vna ex
parte rei: ſicut ſi quis conſiderat
lapidem vt eſt ens. ⁊ alius conſi-
deret eum vt eſt mobilis. erit alia
⁊ alia ratio ex parte rei. Alia eſt ex
parte noſtri. ſicut ſi vnus credat.
⁊ alius ſciat idem. Similiter obie
ctũ theologie ex parte rei eſt ra-
tio deitatis: ex parte noſtra eſt re
uelatio: nõ quelibet: ſed facta apo
ſtolis ⁊ pꝛophetis.

¶ Finis pꝛologi.

¶ Diſtinctio. I.

IN pꝛi-
ma diſtinctio-
ne queruntur
tria. Querit̃ pꝰ
vtrũ fruitio ſit
actꝰ volũtatꝭ.

Pꝛo deci-
ſione
q̄ſtiõis hec eſt pꝛima cõcluſio. Uo
luntas habet tres actꝰ realiter di
ſtictos reſpectu finis. ſ. velle: frui:
⁊ inte͂tione͂. Hãc ponit. pꝛima ſecu͂
de. q. 8. anteq̃ꝫ diuidat articulos.

Cõcluſio. ij. Uelle eſt
ꝓpꝛie re-
ſpectu finis. Hãc ponit eade͂ que-
ſtione, ar. 2. Et arguit ſic. Actꝰ de-
nominatus a potentia: eſt pꝛopꝛie
reſpectu per ſe obiecti pote͂tie. ſed
velle denominatur a volũtate cu
ius per ſe obiectũ eſt finis. ergo.

Cõcluſio. iij. Fruitio
eſt dele-
ctatio de vltimo fine. Hãc ponit. 1.
2. q. 11. ar. 1. Et pꝛima di. 1. ar. 1. Et
1. 2. q. 25. ar. 2. Ubi ſic arguit. Oĩs
quietatio ĩ vltimo fine eſt delecta
tio. ſꝫ fruitio eſt huiuſmodi. ergo.
¶ Coꝛrelariũ pꝛimũ. Fruitio non
eſt amoꝛ. ꝓbat̃ ſic. Fruitio eſt de-
lectatio: vt patet ex concluſione.
ergo nõ eſt amoꝛ. ꝯña tenet. quia
amare ⁊ delectari ſunt actꝰ diſtin
cti: vt ponit. 1. 2. q. 26. arti. 2. ⁊ 23.
ar. 4. vbi dicit q̄ ſicut generans
dat coꝛpoꝛi graui grauitate͂ ⁊ mo
tũ ⁊ quietem: que tria ſunt diſtin
cta. ita appetibile dat appetitui
amoꝛe͂ deſideriũ ⁊ delectationem.
¶ Secundũ coꝛrelariũ. Jn beati-
tudine ſunt tres actus diſtincti.
ꝓbat̃ ſic. Jbi eſt viſio amoꝛ ⁊ dele-
ctatio. ⁊ hi ſũt tres diſti. actꝰ. g̃ ⁊c.
¶ Cõtra tertiã ꝯcluſione͂ ⁊ pꝛimũ
coꝛrelariũ: arguit Aureolus. Pꝛi-
mo. Fruitio eſt nobiliſſima ope-

Jn. 1. diſtin. 1. q. 2.

Utrum fruitio ſit delectatio.

ratio volũtatis: ſed delectatio nõ
eſt nobiliſſima operatio ſꝫ amoꝛ.
ergo fruitio nõ eſt delectatio. ma
ioꝛ nota minoꝛ pꝛobat̃. delectatio
cãt̃ ex amoꝛe. g̃ e͂ nobilioꝛ amoꝛe.
¶ Reſpõdeo. negatur minoꝛ. Nã
amoꝛ appetitus ſenſitiui eſt pꝛin
cipium oĩꝫ paſſionũ. ⁊ amoꝛ volũ
tatis eſt pꝛincipiũ oĩꝫ actuũ volũ
tatis. delectatio aũt eſt finis eaꝝ.
¶ Ex quo pꝫ delectatione͂ eſſe di
gnioꝛe͂ amoꝛe cũ finis ſit nobilioꝛ
his q̄ ſunt ad fine͂. 1. 2. q. 25. ar. 2.
¶ Ad pꝛobatione͂ negatur conſe-
quentia: qꝛ nõ opꝫ cãm inſtrume͂
tale͂ eſſe digniore͂ effectu. amoꝛ au
tem eſt talis cã reſpectu delecta-
tionis. volũtas aũt eſt eius cauſa
pꝛincipalis.
¶ Secundo. Omnis delectatio: q̄
eſt in beatitudine eſt quies in vi
ſione. ſed fruitio non eſt quies in
viſione. alioquin viſio eſſet obie-
ctũ fruitiõis. hoc e͂ falſuꝫ. ergo ⁊c.
¶ Reſpondeo. negatur maioꝛ. nã

Beatorum duplex delectatio de deo: in ſe vt ab eis viſo.

beati habent duplice͂ delectatio-
ne͂. Unã de deo in ſe conſiderato.
Aliam de deo vt habetur ⁊ videt̃
ab eis. pꝛima eſt dignioꝛ q̃ꝫ ſecun
da. vt ponit. s. D. pꝛima ſecunde
q. 28. ar. 1. ad tertium. negatur e͂t
minoꝛ: qꝛ eodem actu fruunt̃ deo
⁊ viſione vt infra dicetur.
¶ Contra ſecũdum coꝛrelariũ ar
guit q̄ omnis amoꝛ ſit delectatio
vel deſideriũ. Pꝛimo omnis com
place͂tia eſt delectatio. ſed amoꝛ e͂
cõplace͂tia. ergo amoꝛ eſt delecta
tio. minoꝛ nota. maioꝛ pꝛobatur:
qꝛ ide͂ eſt dicere cõplaceo me͂te: ⁊
delectoꝛ mente. ergo.
¶ Rñdeo. cõcedit̃ minoꝛ qꝛ eã po
nit. s. D. 1. 2. q. 26. ar. 2. ſꝫ negat̃
maioꝛ. Ad ꝓbõne͂ negat̃ añs. naꝫ
bonũ anteq̃ꝫ ſit pñs amãti vt rei
ab eo amare placet quide͂ ⁊ amat̃
nõ tñ delectat niſi ſit pñs vel actu
vel pote͂tia vel ĩ memoꝛia vl' alio
mõ. Et ſic delectatio nõ eſt niſi bo
ni vt pñs eſt complace͂tia aũt hoc
nõ requirit. vt dicit. s. Do. 13. diſt.
27. qõ. 1. ar. 3. Et pꝛima ſcḋe. q. 32.
ar. 3. ibi enim loquit̃ de gaudio: ⁊
ex ꝯñti de delectatione: qꝛ oe͂ gau
diũ eſt delectatio: lꝫ nõ ecõtra: qꝛ
ſola delectatio volũtatis eſt gau-
diũ nõ aũt delectatio ſenſitiui ap
petitus. 1. 2. q. 31. ar. 3.
¶ Secundo. Omnis amoꝛ vel eſt
amoꝛ cõcupiſce͂tie vel amicitie: ſꝫ
amoꝛ cõcupiſcentie eſt deſideriũ.
⁊ amoꝛ amicitie eſt delectatio. er-
go omnis amoꝛ eſt cõcupiſcentia:
ſiue deſiderium vel delectatio.
¶ Rñdeo. dico duo. q̄ amoꝛ concu

Amoꝛ cõcupiſce͂tie ipſaq̃ꝫ cõcupiſce͂tia ſunt actꝰ ſpe͂ diſtincti.

piſce͂tie ⁊ cõcupiſce͂tia ſunt actus
ſpecie diſtincti. vt dicit̃. 1. 2. q. 30.
ar. 2. habent enim diſtincta obie-
cta foꝛmalia licet ideꝫ materiale.
Nã obiectũ amoꝛis cõcupiſce͂tie
eſt bonũ vt eſt bonũ alteri. cõcupi
ſce͂tie aute͂ obiectũ eſt bonũ: vt ab
ſens eſt. Amoꝛ igitur concupiſce͂-
tie, nõ eſt ipſa cõcupiſcentia vel de
ſiderium: nec determinatur a cõ-
cupiſce͂tia que eſt deſideriũ: ſed a
concupiſcentia que dicit genera-
liter motũ appetitus in id qḋ eſt
bonũ alteri: ſiue illud bonũ ſit pꝛe
ſens ei ſiue non. Similiter amoꝛ
amicitie nõ eſt amicitia: qꝛ amoꝛ
eſt paſſio vel actus. cõcupiſcentia
aute͂ ⁊ amicitia ſunt habitus. pꝛi-
ma ſecunde, queſtione. 26. arti. 4.
¶ Dico ſecundo q̄ idem actus eſt
amoꝛ amicitie reſpectu vnius ſci-
licet reſpectu amici, cui volo bo-
num. ⁊ eſt amoꝛ cõcupiſcentie re-
ſpectu alteriꝰ. ſcilicet boni qḋ vo-
lo amico. Nam amoꝛ concupiſce͂-
tie reſpicit ipſum bonum et cum
cui volo bonũ. vt dicit̃ pꝛimo ꝯtra
Gen. c. 91. ſed ipſe amicus pꝛiꝰ ⁊ ꝑ
ſe amatur. bonum aũt quod volo
amico amat̃ alteri ⁊ ſecũdario. Et
ſic patet q̄ diuiſio amoꝛis in amo
rem amicitie ⁊ cõcupiſcentie: non
eſt in diſtinctos actus realiter: ſꝫ
ſecundũ pꝛius ⁊ poſterius.

Diuiſio amoꝛis in amore͂ ami. ⁊ cõ. nõ e͂ ĩ actꝰ reales.

¶ Tertio. amoꝛ et delectatio ha-
be͂t eoſde͂ effectus ſcꝫ vnire ama-
to ⁊ inte͂dere actũ: qꝛ que fiunt ex
amoꝛe ⁊ cum delectatione inten-
ſius fiunt. ergo ſunt ide͂ inter ſe.

Amor q̄dā eſt efficiēs q̄dā forma qui dā effectus.

R̃ndeo. Negatur añs:q: amor
vnit formal'r cū aliq̄s amor ſit ip=
ſa vnio ⁊ aliq̄s ſit cā vnionis tali
quis ſit vnionis effectꝰ.prima ſe=
cunde q̄ſtione.28.ar.primo ad ſe
cundum.Delectatio aūt nec vnit
formaliter nec effectiue:ſʒ eſt effe
ctus vnionis.prima ſecūde q̄ōne
25.arti.tertio ad ſcd̄m. Effectus
aūt amoris ſunt extaſis : inheſio:
zelus.3.ſen. diſt.27.q̄ōne prima.
arti.1.Ubi etiā dicit ꝙ amor vnit
per modū cōcretionis inquantuʒ
amās fit ſm̄ effectū ipſa res ama
ta.Delectatio aūt vnit per parti=
cipationē rei preſentis. Item de=
lectatio intēdit actū ꝑ modum fi
nis ⁊ amor ꝑ modū principij. Uñ
amor non proprie perficit opera
tionē ſed elicit.Delectatio aūt ꝓ
prie ꝑficit.Et ſi alicubi inuenitꝛ ꝙ
amor ſit delectatio exponēdū eſt
cauſaliter.i.ꝙ eſt cā delectatiōis.
prima ſecunde.q.26.arti. primo.

Amor nūq̄ʒ eſt delectatio, niſi cāſalitatʒ

¶Quarto.amor ⁊ delectatio ſunt
in eadem potentia reſpectu eiuſ=
dē obi.ſ.dei pñtis:ergo ſunt idē.

Reſpondeo. Negatur cōſequē=
tia.quia reſpectu eiuſdeʒ obiecti
ſm̄ rē:quod eſt multiplex ſm̄ vir
tuteʒ actiuam cuiuſmodi eſt bo=
num diuerſimode apprehenſuʒ:
poſſunt eſſe actus ſpecie diſticti.
Naʒ tale obiectuʒ eſt multiplex
in ratione obiecti.Sic in propoſi
to.reſpectu boni abſolute ē amor
reſpectu eiuſdem vt preſentis eſt
delectatio:⁊ reſpectu eiuſdem vt
abſentis eſt deſiderium.prima ſe
cunde queſtione.30.articulo ſecū
do.⁊ queſtione.27.artic. quarto.
Ubi dicit ꝙ iſti tres actus diffe=
runt:ſicut leuitas:motꝰ: ſurſuʒ:⁊
quies:que tamen ſunt in igne ab
eodem ſcilicet a generante. amor
etiam ⁊ delectatio ſunt quedā im
mutationes appetitus ab appeti
bili:⁊ neutrum eorūʒ dicit viā ap
petitꝰ ad appetibile.De delecta=
tione ponit prima ſecūde queſtio
ne.31.artic.primo.ad ſecundum.
de amore.q.26.art.2.ad tertiuʒ.

Reſpectu eiuſdem eſt amor d lectatio ⁊ deſideriū:licet diuerſimode.

¶Quinto arguit ſic Gregoriꝰ ex q̄
buſdā dictis Aug.14.de ciui.⁊.11.
de trinita.qui videtꝛ dicere ꝙ dele
ctatio ſit deſideriū: ⁊ deſideriū ſit
amor.ergo ēt delectatio eſt amor.

Grego. in.1.di.1.q.2.

Reſpōdeo.ꝙ Auguſtinus loqui
tur cauſaliter.nā eo ꝙ amorē ali=
quā deſidero eā habere/qua ha=
bita delector:⁊ ſic amor cauſat de
ſideriū:⁊ deſideriū delectationē.

¶Cōtra ſecūdū correlariū arguit
Aureol.Delectatio ⁊ amor in bea
titudine ſe habēt ſicut viſio ⁊ cō=
prehenſio:vt dicit.s.D.ſed viſio ⁊
cōprehenſio nō ſunt actus diſtin=
cti realiter.vt idē dicit.ergo ⁊c.

Aureo. in.1.di.1.q.2.

Reſpōdeo.Negatꝛ cōſequentia.
q:.s. Do. non cōparat ea quo ad
realē diſtinctionē ſed quo ad ſeq̄=
lā:q: ſicut cōprehēſio ſequitꝛ viſio=
nē:ita delectatio amorē:ſed diffe=
rūt ; q: cōprehēſio nō addit ſupra
viſionē niſi reſpectū fundatum ſu
per operatione : qua deus habetꝛ
⁊ tenetur preſens.Fruitio aūt di=
cit actū diſtinctū ab amore.

Cōclō.iiij.

Intētio eſt actus volū
tatis realiter differēs a fruitione
⁊ volitione ꝓprie dicta.primā par
tē ꝓbat.prima ſecūde queſtio.12.
arti.1.ſic.Intētio eſt actꝰ illiꝰ po=
tētie q̄ facit alias in aliquid tēde=
re.ſed volūtas eſt huiuſmodi.er=
go maior nota ex vi huiꝰ vocabu=
li itēdere.minor ꝓbatur. volūtas
mouet omnes potentias. ergo fa
cit eas tēdere in aliud. Secūdam
partē probat:ibi ad quartū.Et de
veri.queſtio.22.artic.13.Uelle eſt
reſpectu finis abſolute. Fruitio
eſt reſpectu finis vt ī eo eſt quies.
intētio eſt reſpectu finis vt eſt ter
minus eorū que ad ipſum ordinā
tur.ergo ſunt actus diſtincti.cōſe
quētia patet.quia reſpiciūt obie=
ctū ſub alia ⁊ alia ratione formali.

Intētio volitio ⁊ fruitio q̄uō differāt.

¶Contra arguit Aureolus.Nul
lus ordo eſt actus cum ordo ſit re
latio.ſed intentio eſt ordo. ergo.
minor probatur.omnis circūſtā=
tia actus eſt relatio.ſed intentio

Aureo. vbi.ſ.

eſt circunſtantia.ergo.

Utrum intētio ſit actꝰ.

Reſpondeo.dico duo. Primo ꝙ
licet intentio ⁊ electio reſpiciant
finem ⁊ ea que ſunt ad fineʒ ſunt
tamen actus diſtincti:quia motꝰ
voluntatis in ea que ſunt ad finē
vt ordinantur ad finē eſt electio.
Intentio ei autem eſt motus volū
tatis que fertur in finem vt acqui
ritꝛ ꝑ ea q̄ ad finē ordinātꝛ. prima
ſcd̄e.q̄ō.12.articu.q̄rto. ad tertiū.

Ex quo patet ꝙ intentio nō eſt
relatio:ſed actus voluntatis cōſe
quēs actū intellectus ordinātis.

Circunſtantia actus ē ex̄nea a ſubſtantia actꝰ.

Dico ſecundo ꝙ circunſtantia
actꝰ/eſt q̄dā ꝯditio extra ſubſtā=
tiā actꝰ:attigēs tñ actum aliquo
modo.vt locus:tempus:perſona.

¶Ex quo patet ꝙ circūſtantia po
teſt eſſe quantitas vel qualitas.

Ad argumētuʒ negatur minor.

Ad probationē negatur maior.
minor etiam eſt falſa.Nam inten
tio accipitur dupliciter.Uno mo=
do pro fine intēto vt cū quis orat
ad hunc fineʒ vt laudetur ⁊ ſic eſt
circūſtātia.Alio modo accipitur
pro actu volūtatis reſpectu finis
cū ordine ad ea per que acquiritꝛ.
⁊ ſic nō eſt circūſtantia.hoc elicitꝛ.
1.2.q.5.arti.5.ad tertium.

¶Cōtra ꝑmum dictum in hac re
ſponſione.ſ.ꝙ eodem actu volu=
mus fineʒ ⁊ ea que ſunt ad fineʒ:
arguit Grego.Sit.a. finis.⁊.b.ſit
ea que ſunt ad finem.tunc ſic. Uo
litio.a.eſt cauſa volitionis . b.er=
go ſunt actus diſtincti.conſequē=
tia patet. antecedēs probatur.b.
eſt volitum ꝓpter.a . ergo volitio
a.eſt cauſa volitionis.b.

Greg. i 1.diſ.1. q.3.

Reſpondeo dico duo. Primo ꝙ
voluntas poteſt ferri in fineʒ ⁊ in
ea que ſunt ad finem dupliciter.
Uno modo fertur in vtrūq̄ʒ abſo=
lute ⁊ ſm̄ ſe conſideratuʒ:⁊ ſic fer
tur duobus actibꝰ.Alio modo fer
tur in id qđ eſt ad fineʒ propter fi
neʒ:⁊ ſic eodem actu vult vtrūq̄ʒ.
cuius ratio eſt:q: finis eſt ratio vo
lendi id qđ eſt ad finem.eodeʒ au
tem actu fertur potentia ſuꝑ ob=
iectum ⁊ ſuper rationem obiecti.
ſicut eadem eſt viſio doloris ⁊ lu=
cis.1.2.q.12.arti.4.

Utrum eodem actu veliʒ finē ⁊ q̄ ad finē ſūt.

Dico ſecundo ꝙ ſicut color eſt
cauſa: ꝙ ſubſtantia videatur:nō
tamen viſio coloris eſt cauſa vi=
ſiōis ſubſtantie q: vtrūq̄ʒ eadē vi
ſiōe videtꝛ:ita finis ē rō ꝙ velimꝰ
ea q̄ ſūt ad finē:nō tñ volitio vniꝰ ē
cauſa volitionis alteriꝰ.ſʒ vtrun=
q̄ʒ eadem volitione eſt volitum.

¶Ad argumentum negatur ma
ior . Ad probationem negatꝛ cōſe=
quentia:nam.b.eſt volituʒ ꝓpter
a.q: eſt ratio volēdi.b.non ꝙ vo=
litio.a ſit cauſa volitionis.b.

¶Ex his patet ꝙ impoſſibile eſt
velle id qđ eſt ad fineʒ ꝓpter finē
actualiter niſi etiaʒ velimꝰ finē.
lʒ velimꝰ id qđ eſt ad finē vt ē res
q̄dam nō actu volēdo finē.Unde ī
eo qui volebat aliquid ꝓpter finē
ceſſante poſtea actuali volitione
finis remanere pōt volitio eiꝰ ꝙ ē
ad finem vt eſt res quedam.

¶Sed hic occurrit vnum dubiū.
Utrum illa volitio que prius erat
eius qđ eſt ad finem ⁊ ipſius finis
⁊ poſtea eſt tantuʒ eius qđ eſt ad
finem.ſit eadem vel alia et alia.

Utrum volitio q̄ prius erat eiꝰ qđ ē ad finem ⁊ ad finē ⁊ poſtea ē tñ ordinati ad finē ſit eadē

Credo ꝙ poſſit eſſe eadem ſicut
dum volo.b .actualiter ordinādo
ad.a.poteſt remanere volitio.b.
ceſſante illo ordine ⁊ ſic erit eadē
volitio:ſed non cum eodem reſpe
ctu;q: priꝰ ordinabatꝛ ad.a.mō nō.

¶Secundo ſequitꝛ ꝙ idem actus
numero ſit velle ⁊ nolle.hoc ē fal=
ſum.ergo minor patet.q: eodem
modo idem poſſet eſſe gaudiuʒ ⁊
triſtitia:qđ nullus cōcedit.maior
ꝓbatur.In eo qui non vult fura=
ri ꝓpter deum.nā parte reſpectu
vtriuſq̄ʒ eſt idē actus: et reſpectu
furti ē nolle:⁊ reſpectu dei nō eſt
nolle:quia nolle deuʒ eſt peccatū
⁊ ſic qui nollet furari ꝓpter deuʒ
peccaret.ergo eſt velle.

¶Reſpondeo.negatꝛ minor . Ad
probationem negatꝛ cōſequētia.

Ubi notandum ꝙ obiectū gau=
dij ⁊ triſtitie ⁊ ſimilr gaudij ⁊ deſi=

ẽtrũ habẽt rõnes oppoſitas: ideo
vnum non põt eſſe ratio alteriꝰ.
deꝰ aũt põt eẽ ratio ꝙ nolimꝰ fu-
rari: ideo actus fertur ſuꝑ vtrũqꝫ:
ſed cuʒ diuerſis habitudinibus:
propter quas reſpectu vnius dr̃
velle ⁊ reſpectu alterius dr̃ nolle.

Cõclo. v. Eadeʒ fruitiõe
fruimur deo et
viſiõe q̄ videmꝰ deũ. Hãc ꝓbat ſc.
ꝑma ſcđe. q. 11. arti. 3. ⁊ ꝑmo diſti.
1. q. 1. ar. 2. ad ſecunduʒ. Unius fi-
nis eſt tantũ vna fruitio. ſed deꝰ
⁊ viſio dei ſunt idẽ finis: ergo ma
ior nota. minor ꝓbat̃. finis ⁊ ade
ptio eius ſunt vnus finis. ſed vi-
ſio eſt adeptio dei. ergo.

¶ Cõtra. arguit Aureolus ꝑmo.
viſio dei non eſt deus: nec ei ĩhe-
remus propter ſe: ſed ĩ ordine ad
deum. ergo ea non fruimur. ante
cedẽs ptʒ. cõſequentia probat̃. q̄
ſolo deo fruẽdũ eſt: et frui eſt ali-
cui amore inherere propter ſe: vt
dicit Aug. lib. 1. đ doctrĩa xp̃iana.

Utrum fruamur viſiõe dei.

¶ Rñdeo. dico tria. Primũ ẽ ꝙ de
lectatio ẽ boni ꝯiũcti ⁊ idõ hʒ ꝓ ob
iecto nõ tm̃ ipm̃ ſʒ ẽt opationẽ q̄
bonũ coniungit̃ vel ſibi vl̃ amico
vt dicit̃ prima ſcđe. q. 32. arti. 1. et
5. fruitio aũt eſt delectatio: ⁊ ideo
non fert̃ tm̃ in bonũ amatũ: ſʒ ẽt
in habitationẽ ipſiꝰ. ¶ Dico ſecũ-
do: ꝙ fruitio ẽ reſpectu vltimi fi-
nis q̄ ẽ duplex. Unꝰ ẽ obiectiualis
ſiue finis q̄: ⁊ hic eſt deꝰ. Aliꝰ ẽ for
malis: ſiue q̄: ⁊ hic ẽ viſio dei: frui
tio aũt fert̃ ſuꝑ vtrũqꝫ tanq̄ ſuꝑ
vnũ totale obiectuʒ: ita ꝙ princi-
pale eſt deꝰ: minus principale eſt
viſio q̄ eſt quaſi ꝯditio obiectiuẽ ẽ
beatificãs: et tenet ſe nõ ex parte
obiecti ſed ex parte noſtri: q̄ ali-
ter nõ poſſemus ab eo beatifica-
ri niſi nobis per viſioneʒ vniret̃.
¶ Dico tertio. ꝙ licet nullo ente
creato ſit fruendũ tanq̄ principa
li obiecto: nec ei ꝓpter ſe inheren
dũ: nihil tm̃ ꝓhibet eo frui et ei in
herere nõ propter ſe ſed inquan-
tũ eſt habitio illius finis cui pro-
pter ſe inherendum eſt.

Finis duplex q̄ quõ.

¶ Ex his ad argumentũ negat̃ cõ
ſequẽtia. ꝯcludit enĩ ꝙ viſione nõ
eſt fruenduʒ tanq̄ obiecto princi-
pali. et de tali loq̄t̃ Auguſtinꝰ.
¶ Secundo fruitio eſt actus vo-
luntatis nobiliſſimus: ſed dele-
ctatio de viſione non eſt hm̃õi: er
go maior nota: minor ꝓbat̃. Dele
ctatio de deo in ſe eſt nobilior q̄
delectatio de deo vt eſt viſus. er-
go hec non eſt nobiliſſima.

¶ Rñdeo. aliq̄s actus põt dici no
biliſſimus dupliciter. Uno modo
in genere laudabilium: et ſic ne-
gatur maior. Alio modo in gene-
re premij et beatitudinis: ⁊ ſic ne-
gatur minor. Ad probationẽ ne-
gatur antecedẽs loquẽdo de no-
bilitate in genere premij. Hoc eli
citur ſecunda ſecunde. q. 28. ar-
ti. 1. ad tertiũ. vbi ponit ꝙ in pa-
tria erit duplex gaudium: vnum
de deo in ſe: aliud de deo vt viſus
ſecundũ perficit imediate beati-
tudinẽ ſicut decor iuuentutẽ non
autẽ primũ. Itẽ ſecundũ nõ cõpa
titur miſeriã ſicut primuʒ: nã in
via etiã gaudemus de bono diui-
no in ſe: id eſt ꝙ deus habeat ta-
le bonũ licet non gaudeamus ita
intrinſece ſicut in patria.

Nobiliſſimꝰ actꝰ in gñe duplex laudabiliũ ⁊ ꝑmiorum.

¶ Contra id qđ habet̃ in conclu-
ſiõe: ſcʒ ꝙ eodẽ actu fruimur deo
et etiam fruitione: arguit Grego-
rius primo. Nulla volitio eſt vo-
litio ſui. ergo nec fruitio eſt fruitio
ſui. tenet ꝯſequẽtia q̄ fruitio ẽ vo-
litio. antecedens probat̃. Nulla
volitio eſt volita. ergo nulla ẽ vo-
litio ſui. conſequentia patet. ante
cedẽs ꝓbatur. omnis volitio cau-
ſatur a cognitione. ergo nullũ vo
litum eſt volitio: maior eſt in. 3. de
anima. minor ꝓbatur nulla cogni
tio maxime intuitiua ẽ cauſa ſui
obiecti. ſed omne volitũ eſt obie-
ctum cognitionis. cũ nihil ſit vo-
litũ niſi cognitum. ergo ⁊c.

Grego. vbi. ſ. Utrum eodẽ actu fruamur deo et fruitione.

tex. 57.

¶ Rñdeo. ꝑmo. ꝙ. n̄ oĩs volitio ẽ vo
litio ſui: ſʒ illa q̄ ẽ reſpectu alicuiꝰ
obiecti ꝑncipal̃r qđ ẽ rõ volẽdi ſe ⁊
alia ordinata ad ipm̃ ẽ ſecũdario

volitio ſui. Et ſimpl̃r volitio que
eſt principal̃r reſpectu obiecti qđ
eſt rõ volẽdi ſe ⁊ alia eſt ſecũdario
volitio ſui: exẽplũ primi eſt deus:
exemplũ ſecundi eſt miſeria.
¶ Ex quo patet ꝙ nl̃la volitio eſt
principaliter volitio ſui: ſʒ poteſt
eẽ volita in principaliter volito.
¶ Dico ſecũdo. ꝙ ſi per notitiam
intuitiuã intelligitur notitia dei
in ſe de nulla re inſenſibili hr̃ in
via notitia intuitiua. vñ dato ꝙ ĩ
via volitio eſſet volita: nõ tñ cau-
ſaretur a notitia intuitiua: q̄ vo
litio in via intuitiue a nobis nõ
cognoſcitur cũ ſit inſenſibilis.

¶ Dico tertio. ꝙ licet cognitio in
tuitiua non ſit cauſa obiecti non
tamẽ cauſatur ſemper imediate
ab obiecto. nã notitia intuitiua q̄
habet̃ in patria de creaturis cau
ſatur ꝑ influxum ſpecierũ: vel in
verbo. ⁊ ſic cognitio quã hʒ beatꝰ
de ſua fruitione qua etiã fruitur
non eſt cauſa fruitionis: nec cau-
ſata ab ea: ſed in verbo.

Notitia intuitiua: non ſemper cauſat̃ ab obiecto immediate.

¶ Dico quarto. ꝙ nulla cognitio
eſt cauſa effectiua cuiuſcũqꝫ voli-
tiõis. licet obiectũ cognitũ ſit cã
ſpecificatiua actus volendi. vt di
cetur. 2. diſt. 25.

Cognitio nõ efficit velle: ſʒ obiectum dat ei ſpẽm.

¶ Dico quinto: ꝙ ad hoc ꝙ voli-
tio ſit volita ẽt directe: non opʒ ꝙ
diſtincte. i. ipſa ſola ſit cognita: nec
oportet ꝙ ſit cognita intuitiue: ſʒ
ſufficit ꝙ cognoſcat̃ in eo qđ eſt
principaliter cognitum.
¶ Dico ſexto. ꝙ multe cognitiões
lʒ nõ intuitiue: ſunt cã ſui obiecti
vt ptʒ in oĩbus artificialibus.
¶ Ex his patet ad argumentuʒ.
primo negat̃ antecedẽs. Ad pro-
bationem negatur maior ꝙ voli-
tio cauſaretur a notitia effectiue:
negatur etiaʒ minor vt dixi de ar
tificiatis. Ad probationẽ dico ꝙ
deberet ſic ſubſumere: ſed omne
volituʒ eſt obiectum cognitionis
intuitiue: quod negatur.
¶ Ponit Joãnes capreoli aliam
cõcluſionẽ. ſ. ꝙ nullus actus voli
tatis eſt eſſentialiter beatitudo:
quã ponit etiã in. 4. diſt. 49. cuʒ
eiuſdẽ argumentis: q̄ ſunt hic. Et
ideo ad illũ locũ ſeruet̃: q̄ ibi eſt
ſpẽalis tractatus de beatitudine.

Queſtio. II.

Ueritur ſcđo. Utrum
vſus ſit actus volũ-
tatis.

Pro cuius de-
claratione
ponit̃ pria ꝯcluſio.
Uſus eſt actꝰ volũtatis. Hãc pro
bat. ꝑma ſcđe. q. 16. ar. 1. Uſus eſt
actꝰ illiꝰ potẽtie cuiꝰ eſt applicare
oẽs alias ad opatiões ſuas. ſʒ volũ
tas eſt hm̃õi. g̃ eſt actꝰ volũtatis:
maior nota: q̄ vſus ꝯſiſtit ĩ tali ap
plicatione: minor ꝓbat̃. volũtas
mouet oẽs potentias. ergo appli
cat eas ad opus.

¶ Sciẽdũ ꝙ lʒ vti ⁊ vſuʒ aliq̄n do
ctores pro eodẽ accipiãt: tñ vt in-
quit Durãdus diſtinguunt̃. Nã
vſus eſt ꝓprie opatio ad quã res
applicat̃: ſicut videre eſt vſus ocu
li. vti aũt eſt ipſa applicatio.

Uti et vſus differunt.

¶ Correlariũ primũ. vti eſt ſolius
volũtatis. ꝓbat̃ ſoliꝰ volũtatꝭ eſt
applicare alias potẽtias ad opꝰ.
ergo eius ſolius eſt vti.
¶ Correlariũ ſcđm. vſus põt eſſe
ſubiectiue in potẽtia cognitiua ⁊
appetitiua ⁊ executiua: ꝓbat̃ ſic.
ꝑma ſcđe. q. 16. ar. 1. ĩ q̄libet iſtarũ
põt eẽ opatio illa ad quã applica
tur. ergo ⁊ vſus. tenet ꝯñа a diffi-
nitione ad diffinitum.
¶ Correlariũ tertiũ. lʒ vſus nõ ſit
ſꝑ ſubiectiue in volũtate: tñ ſemꝑ
attribuit̃ ꝑncipal̃r volũtati: ⁊ eſt
actꝰ elicitꝰ vel imperatꝰ a volũta
te. ꝓbat̃ ſic. Oĩs opatio in quocũ-
qꝫ ſit ſubiectiue principal̃r attri-
buit̃ motori: ſʒ volũtas ẽ mouens
alias potẽtias ad operãdũ. ergo.
¶ Contra probationeʒ concluſio
nis arguit Aureo. primo. vti dicit
motũ volũtatis ſuper aliquid nõ
ſiſtẽdo in eo: ſʒ ordinãdo ad aliđ.
ergo non cõſiſtit in applicatione
ad opus. ꝯñtia patet: antecedens

Aureo. vbi. ſ.

ꝓbatur. frui ⁊ vti ſunt actꝰ oppoſiti. ꝗ hñt rõnes appoſitas. ſed frui dicit motũ volũtatis ſuper aliqd quieſcẽdo in eo. ꝗ vti dicit motuʒ voluntatis ſup aliquo nõ quieſcẽdo in eo ſed ordinando ad aliud.

Opatio dupľr accipiť ꝓ actione vera vľ ſignificata.

¶ Reſpondeo. primo dico ꝙ operatio accipiť dupliciter. Uno modo proprie pro motu vel actione. Alio modo pro omni eo qđ ſignificat per modũ actionis: ⁊ ſic quietatio ⁊ poſſeſſio rei diciť actio: cũ aũt dr ꝙ vti eſt applicare ad operationẽ: accipiť operatio ſcđo modo. nã velle pecuniã ad poſſidẽdũ eam: eſt vti pecunia. quicũqȝ ergo vult vnũ in ordine ad aliud applicat ipſuʒ ad operationẽ. ſ. ad obtinendũ vel cõſequendũ id ꝓpter qđ vult illud tale. Ex hoc ad argumentum negať conſequentia.

¶ Dico ſecundo. ꝙ vti ⁊ frui non ſunt oppoſita immediata. nã eligere: intendere: conſentire: non ſunt fruitio nec vſus. ſunt tamen oppoſita eo modo quo abſolutuʒ opponiť ei quod dicit abſolutum cum reſpectu: vt dicitur prima ſecunde. q. 16. arti. 2. ad primuʒ. Et hoc modo opponit fruitioni etiã electio que importat duos reſpectus in re electa: vnũ ad finem ꝓpter quẽ eligiť: alium ad id cui preeligitur: vt ibi dicitur. arti. 4.

¶ Scđo vtimur celo: ⁊ tñ non applicamus ipm̃ ad opus. ergo vti nõ dicit talẽ applicationem.

¶ Reſpondeo. negať minor: qꝛ applicamus ipm̃ ad hoc ꝙ ex eo deueniamus in aliquã dei notitiã: vt dicit. s. Do. 1. diſt. 1. q. 3. artic. 2. ad primũ. vbi declarat quõ omni ente creato poſſumus vti.

Cõclo. ij. Uſus eſt tñ eorũ que ſunt ad finem. Hãc ponit. pͥma ſcđe. q. 16. ar. 3. ⁊ ꝓbat ex cõcluſione precedẽti ſic. vſus eſt tantum eorũ que ad aliud ordinanť. ergo eſt tantum eorum que ſunt ad finem.

Cõclo. iij. Electio ẽ actus voluntatis. Hanc ponit. prima ſecũde. q. 15. arti. 1. ⁊ arguit ſic. electio ẽ motus anime ad bonum quod eligitur: ergo eſt actus voluntatis.

¶ Pro notitia cõclonis dico duo. Primũ eſt ꝙ aliqs eſt actus quo volũtas tendit in bonũ abſolute ſicut eſt velle ⁊ amare. ⁊ hic actus eſt voluntatis ſimpľr. Alius actꝰ eſt quo moueť in bonũ. Scđm ꝙ aliqua ipreſſio rõnis relinquiť in voluntate: ⁊ talis eſt actꝰ in quo eſt aliqua ordinatio. nã rõnis eſt ordinare ⁊ ſic eſt electio. hmõi autem actus eſt voluntatis nõ ſimpliciter ſʒ in ordine ad rõneʒ. nec eſt ſic intelligendũ ꝙ ſubſtãtia actus electiõis ſit ĩ volũtate: ⁊ ordo fundatus in tali actu ſit in rõne: qꝛ hoc eſt impoſſe: qꝛ relatio eẽ nõ põt niſi vbi eſt fundamentũ. electio autẽ fundans illum reſpectũ eſt in voluntate. ſed intelligiť ſic ꝙ voluntas ex natura ſua habet ꝙ eliciat actum volendi ſʒ nõ habet ex ſe: imo ex hoc qđ moueť ab intellectu ꝙ in actu ſuo ſit ordo vnius ad aliud: vt dicit. s. Do. de veri. q. 22. ar. tertio.

Aureo.

¶ Aureolus arguit cõtra tribus mediis que nõ pono: qꝛ ſoluʒ concludũt ꝙ ordo fundatus in actu electionis nõ eſt ſubiectiue in rõne quod gratis conceditur.

Dirigere actiue eſt intellectꝰ.

¶ Dico ſcđo ꝙ dirigere actiue aliquid in finem cõuenit intellectui voluntas tamen vt eſt mota a ratione põt elicere actuʒ relatũ ſiue ordinatũ in finem: ita ꝙ a volũtate eſt effectiue tã actus ꝗ̃ relatio in eo fundata: vt poniť ibi ſupra ad quartũ. ⁊ loquiť de relatiõe nõ vt eſt habitudo ſed vt eſt actio vľ paſſio. idem ponit prima ſecunde q. 13. arti. ſcđo. ad tertiuʒ.

¶ Ex quibus pʒ ꝙ dirigere ſiue referre actiue pertinet ad intellectum: voluntas tamẽ põt elicere actum in quo ſit paſſiua directio ſiue relatio: ſicut etiam in ſagitta eius paſſiua directio ad terminum: ⁊ ſic eſt finis. 3. conclonis.

Cõclo

Cõclo. iiij. Electio ẽ tñ eorum que ſunt ad finẽ. Hanc ponit prima ſcđe. q. 13. arti. tertio. ⁊ arguit ſic. Electio ſequiť volitionẽ finis: ergo eſt in eorũ q̃ ſunt ad finem.

Cõclo. v. Cõſenſus ẽ actus voluntatis Hãc ꝓbat. 1. 2. q. 15. ar. 1. Conſenſus eſt applicatio motus appetitiui ad aliquid. ſed hoc conuenit voluntati. ergo.

Cõclo. vj. Cõſenſus eſt tñ eoꝝ q̃ ſunt ad finẽ. Hãc ꝓbat vbi ſupra ⁊ arguit ſic. Cõſenſus eſt applicatio motꝰ appetitiui ad determinandũ ꝯſiliũ. ſed ꝯſiliũ eſt tñ eoꝝ que ſunt ad finem: ergo ⁊ cõſenſus.

Conſenſus qđ.

¶ Cõtra ꝓbationẽ arguit Aureolus. Incõtinẽs cõſentit paſſioni ⁊ non applicat motũ appetitus ad determinandũ conſiliũ: ergo ꝓbatio falſa. maior nota. minor ꝓbať Incõtinens ſubuertit conſilium: ergo nõ determinat.

¶ Reſpondeo. ꝙ eorũ que agunt ex paſſione in quibuſdã eſt ratio totaľr abſorpta a paſſiõe: ⁊ de his negatur maior. qꝛ iſti nõ conſentiunt ſicut nec bruta: vt dicit prima ſcđe. q. 10. arti. 3. In quibuſdã non totaľr abſorbeť ratio ⁊ ĩ his eſt cõſenſus. ſed negať minor. nã vt dr de malo. q. 3. arti. 9. In actu peccati eſt quidã ſyllo: ⁊ per ꝯñs conſiliũ. qꝛ conſiliũ eſt inquiſitio lʒ ſit ibi falſum cõſilium. Nã ſm motũ cõcupiſcentie dicit incontinens oẽ delectabile eſt faciendũ. ſʒ hoc eſt delectabile ergo faciendũ. ecce ꝙ cõſentiẽdo determinat ꝯſiliũ ⁊ qõnẽ. ſ. an hoc ſit faciẽdũ.

¶ Ad ꝓbationem dico ꝙ lʒ ſit ibi ſubuerſio cõſilij quo ad cõcupiſcẽtiam: tamen ille cuius rõ non eſt abſorpta ſm ipſam iudicat nullũ malũ eſſe faciendũ: ⁊ ſic ex conſequenti nõ eſt in eo totalis ſubuerſio ꝯſilij: lʒ a paſſione vincatur.

Cõclo. vij. Reſpectu eiuſdem obiecti potẽtie executiue: vſus ſeqť electionẽ. Hanc ponit prima ſcđe q. 16. ar. 4.

Cõclo. viij. Electio qñ ꝗ differt realiter a ꝯſenſu: qñqȝ tñ rõne pͥma ſcđe. q. 5. ar. 3. ad tertium.

Cõclo. ix. Reſpectu eiuſdẽ priꝰ eſt ꝯſilium. ſcđo ꝯſenſus. tertio electio. quarto imperiũ. quinto vſus. Primum ponit prima ſcđe. q. 15. ar. 3. Scđʒ ponit. ibi ad tertiũ. Tertiũ ⁊ q̃rtũ ponit. q. 17. ar. 3. ad pͥmũ. ⁊ q. 16. ar. 4. ad tertiũ. Reſpectu autem diuerſorum id qđ in vno ordine eſt priꝰ in alio eſt poſterius.

Exactiſſima ptitio ꝺclarãs oſſariã volũtatis ꝓgreſſuʒ.

¶ Correlariũ. Reſpectu eiꝰ qđ eſt ad finẽ ſic ſunt tres actus voluntatis. ſ. eligere: ꝯſentire: ⁊ vti. Duo aũt intellŝ. ſ. ꝯſiliari ⁊ imperare.

Queſtio. iij.

Queritur tertio. Utrũ vltĩo fine per intellectum apprehenſo: neceſſario fruatur voluntas creata.

Pro qõnis deciſione ſit hec prima ꝯclo. Stãte apprehenſione vltimi finis ſub vľi rõe ſũmi boni volũtas nõ põt ipm̃ reſpuere. ꝓbať ſic. Eſſe ⁊ viuere neceſſario appetunť: ꝗ ⁊ vltimꝰ finis ꝯñs nota. qꝛ hoc eſt maius bonũ. añs eſt phi. 9. ethicoruʒ. ⁊. 3. pol. Hãc ꝓbat pͥma. q. 81. arti. 1. Sicut ſe hʒ principiũ ĩ ſpeculatiuis: ita finis in agibilibꝰ. ſed intellectꝰ neceſſario adheret primis pͥncipiis ergo ⁊ volũtas neceſſario adheret fini. minor nota. maior ẽ phi ſcđo phyſicoꝝ. Et nõ ſolũ ꝯparat phs principiũ ad finẽ ꝗ̃tũ ad eſſe. ſ. ꝙ ſi principia ſunt: ꝯclo eſt vel erit. ⁊ ſi finis eſt ea q̃ ordinanť ad finẽ ſunt vel erũt vt falſe exponit Aureolus. ſʒ ẽt ĩ ſeptio ethicoꝝ. c. 8. ponit hãc cõparationẽ ꝙ ſicut pͥncipio vt pͥncipiũ eſt: intellectꝰ aſſerit ꝓpter ſe: ita fini vt finis eſt voluntas adheret ꝓpter ſe. Et ſicut principio indemõſtrabili qđcũqȝ

Ethic. cap. 8.

Tex. 89

ſit illud ſiue primū ſiue nō: nō po
teſt intellectꝰ diſſentire: ita finem
qui ñ pōt ad aliū ordinari nō pōt
volūtas reſpuer̃. Et ſicut ꝑncipijs
nō indemōſtrabilibꝰ intell's non
neceſſario aſſentit: ita nec finē or=
dinabilē ad aliū voluntas neceſ=
ſario vult.

¶ Scđo ꝓbat eandē. de ꝟi. q. 16.
ar. 2. ⁊. 22. ar. q̄nto. Oīs motꝰ redu
cit̃ ad imobile ſʒ volūtas mobi=
liter ⁊ ꝯtingēter vult multa: ģ iſta
volitio reducit̃ ad aliq̄d qđ vult
imobil'r. Iſte ē vltimꝰ finis: ģ ⁊c.

Aureolus i pͦ diſ. pria q. 3.

¶ Cōtra arguit Aureo. reducēdo
rōnē ad oppoſitū ſic. Hō appetit
ſanitatē ꝯtingēter: ⁊ illa volitio ñ
reducit̃ ad aliq̄d imobil'r volitū: ģ
nō oīs motꝰ reducit̃ ad imobile.

Utrum q̄cq̄d volumꝰ ꝑꝑ beatitudinē volumus.

¶ R̄ñdeo. negat̃ minor. q: q̄cq̄d vo
lumus: volumꝰ ꝓpter btitudinē:
vt đ: pria. 2. q. 1. arti. 6. ⁊. 4. diſti.
49. q. prima. ar. tertio. q. 4. ita ꝙ
appetitus beatitudinis virtuali
ter ⁊ ſi non actual'r remanet i quo
libet appetitu.

in ꝓhe.

¶ Cōtra ſcire appetit̃ ꝓpter ſe. ꝑ
mo metaphice. ergo non propter
beatitudinem.

¶ R̄ñdeo. ꝓpter ſe accipit̃ dupl'r.
Uno modo vt opponit̃ vl'r ꝓpter
aliud. ⁊ ſic negat̃ añs. Alio modo
vt opponit̃ huic qđ dico ꝓpter ali
ud extrinſecuʒ: ⁊ ſic negatur ꝯña.
Appetit̃ eñ ſcire vt continet̃ ſub
bono cōpleto ſcientis ⁊ ꝯñr vt ꝑ=
tinet ad eius beatitudinē que eſt
bonum cōpletum. nō autē appe=
tit ꝓpter aliquid extrinſecum: et
ſic intelligit̃ phs: vt dicit. s. D. pri
ma ſcđe. q. 1. ar. 6. ad ſcđm.

Utrum motꝰ ſit ꝑꝑ imobile.

¶ Scđo arguit̃. Motꝰ animaliuʒ
reducit̃ ad imobile: q: mouēt ſe ꝑ
ipulſuʒ: ⁊ iō opʒ partē impellentē
quieſcere: ſʒ volūtas nō mouet i=
pellendo: ergo nō opʒ motū eius
reduci ad aliud imobile.

¶ R̄ñdeo. negatur minor. q: volū
tas volēs finē mouet ⁊ ſimilitudi
narie impellit ſe ad volendū ea q̄
ſunt ad fineʒ. vt dicit. s. D. prima
2. q. 4. ar. tertio.

¶ Tertia rō ꝓ ꝯcl'one. Uolūtas
neceſſario vult id cuiꝰ participa=
tione omnia vult. ſed vult omnia
participatione vltimi finis. ergo.
Hanc ponit de veri. q. 22. ar. 3.

¶ Contra arguit pīo. Sequit̃ ꝙ
quilibet neceſſario vellet deū. hoc
eſt falſum: q: multi oderant euʒ:
ergo ⁊c. ꝯña probat̃. q: voluntas
vult quicquid vult inq̄ʒtū partici
pat aliquid de perfectione dei.

¶ R̄ñdeo. negat̃ minor. Ad ꝓba=
tionem dicit̃ ꝙ nullus odit deum
in ſe: lʒ poſſit eo odire in effectibꝰ
ſuis. de veri. q. 22. ar. 2. ad tertiū.

¶ Secundo. Uoluntas pōt velle
vti ſua libertate: ergo nō neceſſa=
rio vult finem: alioquin nō vtere
tur libertate ſed cogeretur.

Libertas duplex oppoſita coactiōi ⁊ neceſſitati.

¶ R̄ñdeo. dico tria. Primuʒ ꝙ li=
bertas accipit̃ dupl'r. Uno modo
vt opponit̃ coactioni ⁊ iſta ſemꝑ
eſt libera. Alio modo vt opponit̃
neceſſitati: ⁊ ſic reſpectu vltimi fi
nis volūtas nō eſt libera: q: talis
libertas eſt tm̄ reſpectu eorū que
ſunt ad fineʒ ſicut ⁊ electio. de ve
ri. q. 22. ar. quinto.

¶ Dico ſcđo ꝙ vti libertate reſpe
ctu vltimi finis pōt eē dupliciter.
Uno modo quo ad exercitiū actꝰ
⁊ ſic dico ꝙ pōt. pōt enim in ſtatu
vie diuertere intellectū a ꝯſidera
tione vltimi finis: q: talis cōfuſa
cognitio ⁊ ſil'r volitio quam habe
mus de vltio fine pōt apphēdi vt
mediū inſufficiens ad cōſequēdū
finē. Alio modo quo ad ſpecifica=
tionē actus: ⁊ ſic dico ꝙ ſtāte ap=
prehenſione vltimi finis ſub rōne
ſummi boni: lʒ volūtas poſſit ceſ=
ſare ab omni actu: tñ ſi quē actuʒ
circa ipm eliciet. ille actꝰ erit velle

¶ Dico tertio ad argumētū ꝙ po
teſt velle vti libertate quoad exer
citium nō quo ad ſpecificationeʒ
actus ⁊ libertate coactione.

¶ Quarta rō. Uoluntas non pōt
reſilire ab eo i quo nullā mali re=
perit rōnem: ſed vltimus finis ſic
apprehēſus eſt hmōi. ergo. Hanc
ponit prima ſcđe. q. 10. ar. ſcđo. de

veri. q. 22. ar. 5. ad tertium.

Aureolus.

¶ Contra hanc retorquet ſic Au
reolus. Nullus poteſt reſilire ab
eo in quo nullam mali reperit ra
tionem. ſed viator non reperit in
deo nullam mali rationē: ergo nō
pōt ab eo reſilire ipʒ audiēdo: ⁊ ſic
nullꝰ peccaret niſi fieret hereticꝰ:
exiſtimādo ꝙ in deo eſſet aliqua
rō mali. hoc ē falſū: ergo et illa rō.

¶ R̄ñdeo pmo. ꝯcedo ꝙ nullꝰ pōt
odire deū in ſe lʒ ꝑ accidēs. ſ. odiē

Deus i ſe odiri nequit ſʒ ꝑ accidens.

do aliquos effectus ꝑuerſe volū=
tatis contrarios: vt ſunt punitio
nes quibus ꝑ ſe odio habitis re=
torquet̃ odiū in deuʒ. huius dicti
ratio eſt: quia quilibet etiā pecca
tor amat deū naturaliter ēt plus
q̄ʒ ſe. vt dicit̃ prima ꝑ. q. 60. ar. q̄n
to. Cū hac aūt dilectione natura=
li poteſt ſtare ꝙ non diligat deū
charitatiue ⁊ ſic ꝙ peccet. dilectio
autē naturalis eſt dilectio illiꝰ bo
ni qđ hō naturaliter vult. ſ. finis.

Apphēſio heretici ex vehemētia paſſiōis nō ꝯſtituit hr̃ticū.

¶ Dico ſecundo ꝙ deus ſub rōne
infligentis penaʒ apprehendit a
peccante vt iniuſtus: nec tamē ē
hereticus q̄ʒdiu illa apprehenſio
eſt tm̄ in parte ſenſitiua ex vehe=
mentia paſſionis rōne bene habi
tuata habitu fidei. Ad argumētū
đ ꝙ ſolū cōcludit ꝙ nō poſſumꝰ
odire deū in ſe: nō tñ q̄n voluntas
reſilire poſſit a deo ex paſſiōe pcti
vel alio mō: ⁊ tñ non erit hereticꝰ.

Aureolus.

¶ Cōtra ꝯcl'onē iſe arguit Aureo
lus pͦ. Ultimꝰ finis i vl'i apphēſꝰ
hʒ aliquā rōnē impfecti: ģ volun=
tas pōt eū reſpuere rōne illiꝰ impꝑ
fectiōis. ꝯña pʒ. añs ꝓbat̃. Id hʒ
rōnē impfecti qđ ē potētiale ⁊ cō=
fuſum. ſed oē apphēſum i vl'i ē po
tentiale et confuſum. ergo.

¶ R̄ñdeo. negat̃ añs. Ad ꝓbatōʒ
negat̃ minor. Ubi ſciendū ꝙ lʒ rō
vl'is ſit potentialis: nō tñ opʒ ꝙ
res in qua fundat̃ illa rō ſit potē=
tialis. Uoluntas autē nō vult ra=
tionem vl'itatis: ſed vult rem vt
eſt in ſeipſa extra voluntateʒ ⁊ in
tellectū: ⁊ ſic dum concipit̃ aliq̄d
in vniuerſali: impfectio eſt in mo
do concipiendi non in re.

¶ Cōtra. Modus cognoſcēdi ob=
iectū multū facit ad hoc ꝙ volun
tas velit: ſed ſummū bonū clare. i.
claro mō viſuʒ neceſſitat volunta
tē: ģ vbi nō ē ille modꝰ ſed tm̄ vl'is
⁊ cōfuſa cognitio nō neceſſitabit.

¶ R̄ñdeo. negat̃ ꝯñia. q: ē fallacia
ꝯñtis. nā ꝙ obiectū clare viſuʒ al'r
ter moueat q̄ʒ obiectū obſcure co
gnitū pñt eſſe multe cāe: tñ q: pͦ
mō ſūme delectat nō aūt ſcđo mo
do: argueretur ģ ſic. Obiectū cla=
re viſum al'r mouet q̄ʒ obſcure vi=
ſuʒ: ergo ſi clare viſū neceſſitat vo
luntatē: obſcure viſum nō neceſſi
tabit. arguit̃ a pl'ibꝰ cāis verita=
tis ad vnam illarum.

¶ Scđo arguit. Si actꝰ volūtatis
reſpectu ſūmi boni in vl'i apphēſi
neceſſario eēt ꝯplacētia ſeq̄t̃ ꝙ il=
la ꝯplacētia necīo placeret volūta
ti. hoc ē falſū: q: illa ꝯplacētia nō
ē magnū bonū: ģ nō necīo placet
voluntati. ꝓbat̃ prima ꝯña: q: ſi
obtū necīo placet: ⁊ ꝯplacētia non
neceſſario placet: et cōplacētia nō
necīo plʒ: ģ illa ꝯplacentia ꝑoteſt
volūtati diſplicere: ⁊ ſic voluntas
triſtabiliter complacebit.

Diuerſimode fert̃ volūtas i complacētia vt res eſt ⁊ vt talis obiecti.

¶ R̄ñdeo ꝙ cōplacētia obiecti pt
dupl'r ꝯſiderari. Uno mō vt ē res
quedā: ⁊ ſic nō neceſſario plʒ volū
tati. nec eodē actu fert̃ i ea volun=
tas q̄ i obiectū. Alio mō vt eſt cō=
placētia talis obiecti: ⁊ ſic eodem
actu q̄ placet volūtati obiectū ne
ceſſario plʒ ⁊ ꝯplacētia: ⁊ vt ſic ille
actꝰ volūtatis ē ꝑncipal'r reſpectu
magni boni. ſ. vltimi finis ⁊ ꝯñter
reſpectu cōplacētie magni boni.

¶ Dico ſcđo ꝙ alio actu pōt diſpli
cere cōplacētia. poſſum. n. triſtari
ꝙ aliqua res mihi placuerit: ſed
iſte eſt aliꝰ actꝰ q̄ʒ ille q̄ ferebat̃ vo
luntas ſuꝑ ꝯplacētiā vt erat talis
obiecti nō pñt aūt illi duo actus
ſtare ſimul: ⁊ ſic nullus triſtabili=
ter cōplacet ſed ſucceſſiue: ⁊ ſic pt
aliq̄s triſtari: q: ante cōplacuit.

¶ Ad argumentū ex dictis pʒ: q:
in vno ſenſu negāda eſt ꝯñia. ⁊ in

alio falſitas conſequentis.
¶Tertio arguit ſic. Ultimꝰ finis
in cõi apprehenſus nõ quietat vo
luntatẽ. cũ ſtante illa apprehen=
ſione nõdũ ſimus beati: ergo po
teſt diſplicere.

Duplex qes opponitur duplici motui dſiderij, ⁊ conſequutionis.

¶Rñdeo. quies opponit᷑ motui. ẽ
aũt duplex motꝰ. Unus eſt motꝰ
deſiderij. et ſic negat᷑ añs. qꝛ volũ
tas quieſcit ĩ ſummo bono ita ꝙ
nihil deſiderat niſi ꝓpter ſeipm̃.
Alius eſt motus quo conſeqmur
ſummũ bonũ. ⁊ quies illi oppoſi
ta eſt qñ ipſum habemus: ⁊ ſic ne
gatur conſequentia.
¶Quarto arguit ſic. Cauſal illiꝰ
volitiõis ſummi boni ſic apphẽſi
nõ eſt neceſſaria: ergo nec volitio
ꝯñtia ptȝ. qꝛ nunꝙ̃ maior eſt vo=
luntas in effectu ꝙ̃ in cã. añs ꝓ=
bat᷑. reſpectu ſummi boni ẽ amor
concupiſcẽtie: qꝛ volumꝰ ipm̃ vt
perfectionẽ noſtrã. ⁊ cã huius eſt
amor amicitie quo amamꝰ nos
ĩpos. ſȝ iſte amor ẽ ꝯtingẽs: ergo
⁊c. maior nota. mĩor ꝓbat᷑. Tũ qꝛ
aliqͣs p̃t intẽſius ⁊ minꝰ intẽſe a=
mare. Tum qꝛ meremur amãdo
nos: ergo nõ neceſſario amat ſe.
¶Rñdeo negat᷑ añs. Ad ꝓbatio=
nẽ negat᷑ minor. Ad cuiꝰ p̃mã ꝓ=
bationẽ negat᷑ ꝯñia nã intellectꝰ
poſſibilis neceſſario mouet᷑ ab a=
gente ⁊ a phãtaſmate. nõ tñ agit:
ſm̃ vltimum poſſe: ſed aliquãdo
intenſius: aliquãdo remiſſius.

Quõ aliquis amãdo ſe mereatur.

¶Ad ſcõm rñdet ĩ ſũ'i. s. D. de ve
ri. q. 22. ar. 7. Ubi dicit ꝙ lȝ nullꝰ
mereat᷑ amãdo ſe naturaliter. p̃t
tñ mereri ⁊ laudari amãdo ſe ad
aliquid: vel aliquo mõ qd̃ non hȝ
ex natura. amor aũt naturalis nõ
eſt actꝰ: ſed q̃dã ĩclinatio. 1. diſt. 1.
q. vltia. ar. p̃o. ad. 3. Et cũ hoc ſtat
ꝙ aliqͣs põt appetere nõ eſſe ĩquã
tũ apprehendit non eſſe vt quod=
dam bonũ. 1. q. 5. ar. 2. ad. 3.

Scotus ĩ p̃o di.

¶Cõtra eandẽ arguit Scotus.
primo. Uolũtas eſt mouẽs alias
potentias. ergo ſi neceſſitat reſpe
ctu finis. neceſſitabit medium ad
ꝯſiderãdũ de fine. hoc eſt falſum.
ꝯñtia ptȝ ĩ agẽtibꝰ ordĩatis ſi ne=
ceſſitas ẽ ĩ ſupiori etiã: erit ĩ alijs.
¶Rñdeo. negat᷑ ꝯñtia. Ad ꝓbatio
neȝ dico ꝙ ſi p̃imum neceſſitat ad
mouendũ alia: opȝ ꝙ alia neceſſa
rio moueãt᷑: nõ tñ opȝ ſi p̃muȝ ne
ceſſario mouet᷑ ab obiecto ſuo:
ꝙ ipſum neceſſario moueat alia.
¶Adducit Scotus alia ſex argu
menta quibus ꝯcludit ꝙ volũtas
reſpectu vltimi finis in cõi appre
henſi põt ſuſpẽdere actũ: qd̃ ꝯce=
ditur. Aſſumit tñ quaſdaȝ ꝓpoſi=
tiones falſas. Prima ꝙ id qd̃ ẽ in
poteſtate alicuiꝰ mediate: eſt etiã
in eius poteſtate ĩmediate: hoc ẽ
falſũ. nã volũtas mouet ſe mediã
te rõne: nõ tñ mouet ſe ĩmediate.
¶Secunda eſt ꝙ ſi aliquid neceſ=
ſario agit etiam neceſſario remo=
uet ꝓhibens actionem.
¶Tertia ẽ ꝙ ĩpoſſibile ẽ extremũ
vnius coordinatiõis reſpicere ex=
tremũ alterius neceſſario niſi ne=
ceſſario reſpiciat mediũ. Iſta ſũt
falſa. nã appetitꝰ brutoꝝ neceſſa
rio mouet᷑ ad appetibile: non tñ
neceſſario remouet ꝓhibẽs. ſ. nõ
imaginari. Et ipſe appetitꝰ tanꝙ̃
extremũ vniꝰ ordinationis reſpi=
cit appetibile tanꝙ̃ extremũ alte
rius: nõ tñ reſpicit neceſſario ima
ginationẽ que eſt media. Sic ĩ ꝓ=
poſito volũtas neceſſario vult ſũ
mũ bonũ tanꝙ̃ extremũ alterius
coordinationis: nõ tñ neceſſario
remouet ꝓhibẽs. ſ. nõ cõſiderare
nec ipſum neceſſario reſpicit.

Conclo. ij.

Volũtas nõ neceſſario vult
beatitudinẽ apphẽſaȝ ſub aliqua
ſpãli rõne illiꝰ in quo beatitudo
cõſiſtit puta ſub rõne creatoris vł
infiniti ⁊ hmõi. Hanc ponit. 1. 2. q.
5. ar. 8. ⁊. 4. diſt. 49. q. 1. ar. 3. q̃ſti.
1. ad p̃mũ. Et mediũ ẽ qꝛ quelibet
ſpãlis rõ ſe hȝ per accñs ad cõem
rõnem ſummi boni: ergo volũtas
nõ neceſſario vult ſub illa ſpeciali
rõne. Nam beatitudo apprehẽſa
ſub cõi rõne beatitudinis eſt. ꝑ ſe
obiectũ nãle volũtatis. ſub rõne

aũt ſpeciali ſe hȝ per accidens.
¶Aureolus probat tripliciter: ꝙ
deus apprehenſus vt ſummũ bo=
num neceſſario diligit᷑: ſtante illa
apprehenſione: quod conceditur.

Cõcluſio. iij.

Uoluntas ĩ ſta
tu vie a nullo obiecto mouet᷑ ne=
ceſſario quãtuȝ ad exercitiũ actꝰ.
Hãc ꝓbat p̃ma ſcd̃e. q. 10. ar. 20. d̃
veri. q. 22. ar. 6. ⁊ arguit ſic. Ab eo
nõ mouet᷑ volũtas neceſſario q̃ ad
exercitiũ actus de quo poteſt ĩtel=
lectus non ꝯſiderare: ſed de quo=
libet in ſtatu vie poteſt intellectꝰ
non conſiderare: ergo ⁊c.

Conclo. iiij.

Diuina eſſentia
clare viſa neceſſario mouet volũ=
tatem: ⁊ quo ad exercitiuȝ et quo
ad ſpecificationẽ actus. primam
partẽ probat. 3. cõtra gen. cap. 6.
Quicq̃d põt voluntas apphẽdit᷑
ſub rõne boni: ſȝ ceſſare ab actua=
li amore diuine eſſentie clare viſe
non apprehẽditur vt bonũ: ergo.
maior nota. minor ꝓbat᷑. Ceſſare
ab actuali amore illo nõ eſt bonũ:
g̃ nõ apprehẽdit᷑ a beato vt bonũ.
alioquin btũs erraret. p̃ma pars
ptȝ ex prima concluſione. Et ꝓba
tur etiã. 4. diſt. 48. q. 1. arti. 3. ⁊. 1.
q. 62. articu. 8.

Adam. Utrum fruens deo: poſſit ſuſpẽdere actũ fruitionis.

¶Contra arguit. Adã. p̃o. Uolun
tas vidẽtis deũ clare eſt libera: g̃
poteſt actũ fruitionis ſuſpẽdere.
¶Rñdeo, negat᷑ ꝯñia. qꝛ libertas
voluntatis nõ repugnat cuicũqꝫ
neceſſitati: ſed tm̃ neceſſitati coa=
ctionis. de veri. q. 22. ar. 5. ⁊. 1. q̃õ.
24. ar. 1. ad. 2. Quatuor. n. requi=
rũtur ad hoc ꝙ potẽtia ſit libera
que omnia ſunt in voluntate bea
ti: vt dicitur infra lib. 2. diſt. 24.
¶Scd̃o arguit. Nulla res finita
etiaȝ clare cognita neceſſitat vo=
lũtatẽ ad ſui volitionẽ: ergo nec vl
timus finis clare viſus. añs ẽ Au
guſtini p̃o de lib. arb. ꝓbat᷑ ꝯñia. qꝛ
ſicut obiectũ finitũ mouet volun
tatẽ tantum finite: ita et obiectuȝ
infinitũ cum voluntas non ſit ca
pax infinite motionis.
¶Rñdeo. Primo ꝙ appetitꝰ ſeq=
tur iudiciũ rõnis: ⁊ ideo ſi iudiciũ
nõ ſit in poteſtate alicuius: ſed ſit
ei ab aliquo determinatũ nec ap=
petitus erit in poteſtate eius. Iu
diciuȝ aũt de dilectiõe reſpectu vl
timi finis clare viſi eſt p̃fixum no
bis a deo. Ad hoc enim habemus
quendã habitũ generaleȝ qui di=
citur ſindereſis qui ita ſe hȝ reſpe
ctu vltimi finis ſicut intellectus
reſpectu primoꝝ principioruȝ. Et
ideo videns deum: nõ põt ꝗ̃tum
eſt ex ſe iudicare ꝙ bonuȝ eſſet ſu
ſpendere illũ actũ fruitionis etiã
ad experiendũ ꝓpriã libertatẽ: qꝛ
iſtud iudiciuȝ cõtrariatur illi iu=
dicio quo iudicat tale obiectũ pro
tunc eſſe ſũme diligendum. Et ſic
nũꝙ̃ põt volũtas ſuſpẽdere actũ
reſpectu obiecti: niſi poſſit iudica
re ĩtellectus ꝙ bonum ſit pro tũc
ceſſare ab actuali eiꝰ dilectione.
de veri. q. 24. arti. 2.

Uoluntas reſpcũ vltimi finis ſe hȝ vt natura.

¶Dico ſecundo ꝙ volũtas reſpe=
ctu vltimi finis: nõ ſe habet vt po
tentia rationalis que põt ĩ oppo=
ſita: ſed vt natura que eſt determi
nata ad vnum. prima parte. q. 62.
arti. 8. ad. 2. ¶Ex his ad argumẽ=
tum negat᷑ ꝯñia. Ad ꝓbationẽ ne=
gatur ꝯñtia: qꝛ lȝ vtrũqꝫ moueat
finite. tamen iſtud mouere ⁊ illud
ſũt diuerſaꝝ rõnũ. vnũ naturalr ⁊
aliud nõ: nõ ſic ĩtelligẽdo ꝙ volũ=
tas nãliter ĩclinat᷑ ad volẽdũ vlti=
mũ finẽ ⁊ nõ ad alia. Et ideo quã=
tũcũqꝫ ĩtẽderet᷑ obiectũ creatũ nũ
ꝙ̃ neceſſario moueret ſicut vlti=
mus finis clare viſus.
¶Tertio arguit. poſſibile ẽ ꝙ bea
tus ꝯformet voluntatẽ ſuam vo=
luntati diuine in volito ſed deus
põt alicui beato reuelare ꝙ poſt
horaȝ non fructur deo. ergo talis
põt velle non frui.
¶Rñdeo. argumẽtum ꝯcludit ꝙ
beatꝰ p̃t velle carere fruitiõe poſt
horã. ⁊ hoc ꝯcedit᷑: ſȝ non probat
ꝙ ſtante viſione poſſit velle care=
re pro tunc viſione.

¶Contra. deus pōt p̄cipere beato ꝙ ſtante viſione ſuſpēdūt actū fruitionis: ergo pōt ſtāte viſione velle carere ea.

¶R̄ndeo. negatur āñs. qꝛ ſtante viſione clara neceſſario ſequitur iudiciuꝫ praticū de eo ſup omnia diligēdo: ad qḋ iudiciū neceſſario ſequitur dilectio. Et ideo īplicat ꝙ ſtante tali iudicio dilectio non ſequatur. Si tñ ſuſpenderet deꝰ illud iudiciuꝫ vtiqꝫ ſuſpēdere poſſet dilectionem.

Ad diſputādi rōnibus: oberrāt caſus Ade argumētis.

¶Quarto. Clare vidēs deum poteſt app̄hēdere eū ſub rōe diſplicibilis: ẜ p̄t nō amare eū. ꝯñtia ptꝫ. āñs probatur. Uidēs deuꝫ pōt apprehendere euꝫ vt ſui punitores: vtputa ſi deꝰ oſtenderet ſe alicui damnando: ergo vt diſplicibileꝫ.

¶R̄ndeo. negatur āñs. Ad ꝓbationeꝫ negatur ꝯſequētiaꝫ: qꝛ ſi ēt tali vidēti deuꝫ ⁊ in futurū dānādo reuelaret̃ ei magna futura pena. gaudiū qḋ pro tūc haberet de deo viſo/ nō minueret̃. Tuꝫ quia illud gaudium nō eſt ī poteſtate gaudētis vt plus aut minꝰ gaudeat. Tum qꝛ iudicaret bonū eſſe pati illam. penā tanq̄ꝫ iuſtam.

¶Dico ſcḋo ꝙ dānādus nō aſſentit iſti cōſequētie. deus eſt futurꝰ tui punitor: ergo eſt nō amandꝰ: qꝛ ad viſionē neceſſario ſeq̄t̃ iudiciū naturale ꝙ ſit ſūme amādꝰ nec hoc iudiciū īpediri p̄t aut remitti vlla paſſiōe corꝑis aut aīe.

¶Dico tertio ꝙ clare vidēs deuꝫ pōt velle carere ea per accidēs inquātum pōt velle ſe cōformare voluntati diuine: ſi ei p̄ciperet ꝙ vellet carere tali gaudio ad tēpus: ſꝫ hoc nō fieret niſi ſuſpēdēdo miraculoſe iudiciū rōnis de deo ſumme diligēdo. Sicut etiā pōt quis appetere miſeriaꝫ per accidēs inquantum apppetit eſſe ꝙ tamē videt ſe habere non poſſe niſi cum miſeria ſicut dānatus.

Uidēs deū pōt velle ea viſione carere ꝑ accñs

¶Contra eandē arguit Scotus. ubi .ſ. primo. Uniꝰ potētie eſt tm̄ vnus modus agēdi: ſed volūtas eſt vna ⁊ reſpectu aliorū ſe hꝫ ꝯtingēter: ergo ⁊ reſpectu finis.

¶R̄ndeo. p̄mo negat̃ maior. nā voluntas diuiā vult ſe neceſſario ⁊ alia ꝯtigēter. ⁊ ītellectꝰ poſſibilis neceſſario aſſentit p̄mis p̄ncipijs. ꝯclonibꝰ aūt ꝯtigēter: nec diuerſꝰ modus agēdi variat potētiā: qꝛ non ineſt ei abſolute ſed in ordine ad obiectum.

¶Dico ſcḋo ꝙ iſta neceſſitas reſpectu dei clare viſi: nō tm̄ ē ex aliquò intrinſeco potentie nec tm̄ ex obiecto: ſed ex cōparatiōe vnius ad aliud ⁊ ex cōcurſu vtriuſqꝫ.

¶Secūdo diuerſa approximatio paſſi ad agēs: nō cauſat neceſſitatem in agente: ſed tm̄ intēſiorem actionē. ſed obiectū clare ⁊ obſcure viſum differūt ſolū ſicut paſſuꝫ diuerſimode approximatū: ergo.

¶R̄ndeo. negatur minor: qꝛ dilectio vie ⁊ patrie nō differūt ſolum ſicut magis ⁊ minus. Secūdo negatur minor. naꝫ bonū cognitū ē bonum volūtatis. ideo ẜm diuerſitatem cognitiōis boni aliqual̃r variat̃ rō obiecti: ⁊ ꝑꝑ hoc non ſolum mouet intēſius tūc q̄ꝫ nūc: ſꝫ tūc neceſſario nō aūt nunc.

¶Contra eādē arguit Aureolus. ubi .ſ. Deꝰ clare viſꝰ nō replet totā capacitatē volūtatꝫ. ẜ nō neceſſitat eaꝫ ad ſe amādū. ꝯñtia pꝫ. āñs ꝓbat̃. qꝛ vidēs ⁊ diligēs deū ē ī potētia ad multas alias dilectiōes: ẜ ſua capacitas nō eſt repleta.

¶R̄ndeo. negat̃ āñs. non ad hūc ſenſum quo ꝓbat. s. Doc. ꝙ dilectio dei nullā aliam dilectionē ſecuꝫ patitur: qꝛ ī angelis eſt ſimul dilectio nāli et beatifica: vt dicit̃ prima. q. 62. ar. 7. ſed deus replet volūtatem ad hūc ſenſum ꝙ in eo eſt tota rō obiecti volūtatis: cum ipſe ſit ſummū bonum: ⁊ eſt ratio volendi beatis quicquid volūt cū nihil velint niſi in ordine ad deū.

Q̄uo dilectio dī nullam aliā dilectionem ſecum patiatur.

¶Ultimo arguit̃ ex dictis. s. Do. de veri. q. 22. ar. 6. dicentis ꝙ volūtas ī quocūqꝫ ſtatu reſpectu cuiuſlibet obiecti poteſt velle ⁊ non

velle: ergo ⁊c.

¶R̄ndeo. dictū. s. Doc. intelligēdū eſt non vl̃r. ſed ꝙ volūtas pōt tūc actum ſuſpendere: qñ ceſſatio ab actu pōt apprehendi ſub rōne boni. hoc autē nō eſt in patria reſpectu dei: ⁊ ꝙ ita intelligat pꝫ in eodem lib. q. 24. ar. 8. ad. 2. in ſil̃ i.

Cōcl̃o. v. Ultimo fine clare apprehenſo: voluntas neceſſario fruitur. Iſta concluſio patet ex precedenti.

Cōcl̃o. vj. Ultimo fine app̄henſo ſub cōmuni ratione ſummi boni citra beatificā viſionē volūtas nō fruit̃ ꝑfecte. Hāc ꝓbat. primo diſt. 1. q. vl. ar. p̄mo. perfecta fruitio reqrit ꝑfectā vnionē finis vltimi: ſꝫ vltimus finis apprehenſus tm̄ in cōi nō eſt perfecte nobis vnitꝰ: quia nundum clare viſus: ergo ⁊c.

¶Diſtinctio .II.

In ſecunda diſtinctione iſtius prime partis q̄ritur primo Utrū deus ſit a nobis pro ſtatu vie intelligibilis?

Pro cuius deciſione hec eſt prima ꝯcluſio. Ob̄m primū ⁊ adequatū ⁊ per ſe noſtri intellectꝰ eſt ens. P̄mā partē probat. s. Doc. de veri. q. 1. arti. 1. Cōceptꝰ entis eſt priꝰ cadēs in intellectu noſtro: ergo eſt primū ob̄m prioritate t̄pis. Scḋaꝫ p̃tē ꝓbat. ſcḋo ꝯtra gē. ca. 96. Illud eſt obꝫ adequatū potētie qḋ nec excedit nec excedit̃ a potētia ens ē hm̄oi reſpectu ītellectꝰ: ergo maior nota. minor ꝓbat̃. Oē ens eſt ītelligibile: ⁊ ītellectꝰ nihil intelligit niſi ꝙ eſt aliq̄ mō ens: ẜ vnū nō excedit aliud. Tertiā partē ꝓbat. 1. q. 5. ar. 2. Illud eſt ꝑ ſe obiectū ītellectꝰ ſub cuiꝰ rōne alia intelligunt̃: ſed nihil cognoſcit̃ ab ītellectu niſi ꝑ rationē entis: ergo ⁊c. maior nota. minor ꝓbat̃. Ratio entis eſt eſſe in actu: ſed nihil ītelligit̃ niſi vt eſt aliquo mō in actu: ergo.

¶Cōtra arguit Aureolꝰ ꝙ ens nō habeat vnū ꝯceptū ⁊ ꝯſequēter ñ ſit obiectū ītellectꝰ. primo. Ratio entis eſt oīno ideꝫ cū oī alia rōne nullo ſibi addito: ẜ rō entis nō eſt vna. ꝯñtia pꝫ. qꝛ alie rōnes ſunt diuerſe inter ſe: ergo ſi rō entis eſt oīno idē cū vnaquaqꝫ natura rō entis erit plures. āñs ꝓbat̃. Aut eīm rō entis coincidit cū alijs ente ſibi addito aut nullo. nō p̄mū, qꝛ ens enti nō addit̃: ergo ſcḋm.

ī p̄o di. 2. q. 1.

Utrum entis ſit vnꝰ cōceptus.

¶R̄ndeo. Primo ꝙ rō aliq̄n accipit̃ pro quiditate rei. aliq̄n accipitur pro principio formali alicuiꝰ agētis: ſicut dicit̃ ꝙ calor eſt ratio ignis ꝙ agat: aliq̄n pro eo qḋ apprehēdit intellectꝰ de ſignificato alicuius termini ſiue ille cōceptꝰ ſit diffinitio ſiue nō. prima. diſt. 2. ar. 1. ad. 3. ⁊ p̄mo ꝯtra gē. ca. 53.

Rō tripliciter accipit̃.

¶Dico ſcḋo ꝙ ꝯceptꝰ entis coincidit cū alijs aliq̄ addito: oīs eīm cōceptꝰ addit aliqḋ ſupra ꝯceptū entis. de veri. q. 1. ar. 1. ⁊ q. 21. arti. 1.

¶Ad argumentū negat̃ āñs. Ad ꝓbationē dꝛ ꝙ coincidit ente addito: ſed nō ſub rōne entis: addūt ergo ad ens nō aliud ſignificādo ſed alio mō. ſ. explicātiꝰ exp̄mēdo ꝙ ꝯceptu entis īplicite deſignat̃.

¶Scḋo. Si ens hꝫ vnū conceptū aut eſt abſolutꝰ aut reſpectiuꝰ: ſꝫ nec ſic. nec ſic, ergo maior nota. qꝛ abſolutū ⁊ reſpectiuū diſtiguunt̃ per affirmationē ⁊ negationē. ſ. ꝑ eſſe ad aliud ⁊ nō eſſe ad aliud. inter que nō cadit mediū. minor ꝓbat̃. Id qḋ diuiditur in oppoſitas rōnes īmediate nō hꝫ aliquā eaꝝ ſed abſtrahit ab vtraqꝫ: ſꝫ ens diuiditur in abſolutū et reſpectiuū q̄ ſunt oppoſita immediata: ẜ ⁊c.

¶R̄ndeo. negat̃ minor. dico. n. ꝙ ꝯceptꝰ entis eſt abſolutꝰ: vt dicit̃ de veri. q. 21. arti. 1. ad primū. Ad probationē dico ꝙ q̄n diuiſus eſt conceptꝰ in oppoſitas rōnes pōt accipi vt ſuperior ſiue cōior ⁊ vt inferior ad vnā illarū: tūc nō oportet ꝙ ſit abſtractꝰ ab vtraqꝫ: ſicut cō=

ceptꝰ qualitatis eſt qualitas ſpi=
ritualis: ꝛ tñ diuidit in qualitatē
corporalē ꝛ ſpiritualē. Et ſilr vle
eſt q̄d ſuperiꝰ ad hoc vle qđ eſt ge
nus ꝛ genꝰ pōt accipi vt ſuperius
ad vle. nā cōceptꝰ generis cōtinet
ſub ſe oīa genera: oīa aūt genera
ſunt vlia: ꝛ tñ vle dicit vnā ratio=
nē licet diuidat per illa quinq̄ et
nō ſit dare vniuerſale mediū per
abnegationē inter ea. Ita in pro=
poſito ens accipit vt ſuperius ad
abſolutū. nam omne abſolutū eſt
ens ꝛ nō ecōtra. abſolutū etiā pōt
accipi vt ſuperius ad rationē en=
tis: q2 ſub abſoluto nō tātū cōtine
tur ratio entis ſed omnia abſolu=
ta. Et ſic ratio entis vt ſumit per
ſe eſt inferior ad abſolutū: ꝛ eſt ſu
perior vt ſumit ꝓ illis que natura
liter repñtat ī tota ſua latitudine.
¶Tertio. Si entis eſt vna rō: er=
go oīa p̄dicamēta cōueniūt in illa
rōne: q2 oīa ſunt ens. hoc ē falſuz:
quod ꝓbat p̄nta ſunt ſe totis di=
ſtincta: et primo diuerſa: vt dicit
Cō. 24. Cōmenta. 3. ꝛ. 8. metaphyſice. er=
go in nullo conueniunt.
¶Rñdeo. negat falſitas cōſequē=
Primo diuerſa duplr dñr in nllo cōuenientia vniuoco et ī nullo ſimplr.
tis. Ad ꝓbationez dicit: ꝙ aliqua
dicunt primo diuerſa duplr. Uno
modo q2 nō cōueniunt in aliquo
vniuoco. ꝛ ſic intelligit Cōmē. ſed
negat cōſequentia; q2 ſic primo di
uerſa poſſunt ī vna rōne ꝯuenire
ꝑ priꝰ ꝛ poſteriꝰ. Secūdo dicūtur
primo diuerſa que in nullo cōue=
niūt. ꝛ ſic negat antecedēs: immo
nulla ſunt hoc mō primo diuerſa.
¶Dico ſecūdo ꝙ non opz querere
per q̄d diſtiguant p̄dicamēta ſub
ente: q2 cū analogū diſtinguat ꝑ
diuerſos modos participādi rōnē
entis. p̄dicamēta diſtinguunt ſe=
ipſis tanq̄ diuerſis modis parti=
cipādi rationē entis. 1. diſt. 12. q. 1.
ar. 3. ad ſecūdū. Et licet ens imme
diate ſignificet p̄dicamēta, i. ꝙ nō
ſignificat prius aliā rem q̄ predi
camenta: tñ non ſignificat ea niſi
mediāte conceptu. ¶Ex hoc pz ꝙ
licet ens dicat cōceptū vnū: tñ nō
dicit immediate vnā naturā. ſicut
hoc nomen homo immediate ſi=
gnificat naturā humanā.

Cōclō. ij.

Uerū eſt adeq̄=
tū obiectū itel=
lectus noſtri non tñ per ſe. Prima
pars ꝓbat. 1. q. 87. ar. 3. ad primū:
ſic. Uerū cōuertit cū adequato ob
iecto. ſ. cū ente. ergo eſt adequatū
intellectui. Scđa pars ꝓbat. 1. q.
16. ar. 3. ad octauū. ꝛ de veri. q. 1. ar
ti. 1. ad tertiū. Ratio entis pōt ītel
ligi non intellecta rōne veri. ergo
verū nō eſt per ſe obiectū.
¶Correlariū. verū eſt adeq̄ta paſ=
ſio ꝑ ſe obiecti itellꝰ. ſ. entis. Hāc
ponit de ve. q. 1. ar. 1. id qđ ꝑ ſe cō=
ſequit oē ens dū actu intelligit / eſt
paſſio adeq̄ta obi intellꝰ: ſed verū
eſt hmōi. ꝙ ibi em̄ elicit ꝙ ſic ſe hz
rō veri ad intellꝫ: ſicut ſe hz rō aſſi
milati ſenſui ꝑ ſpēz ſenſibilē. ſꝫ ta
lis rō nō eſt obꝫ ſenſus: ꝯſequit tñ
oē qđ ſentit actu: ita ꝛ verū cōſeq̄=
tur oē qđ actu ītelligit. ſicut ēt eē
abſtractū: eē vle: eſſe īmateriale.

Cōclō. iij.

Obm mate=
riale ꝛ ꝓpor=
tionatū ītellectui nr̄o ꝓ ſtatu pñ=
ti eſt q̄ditas rei materialis. Hanc
ꝓbat ſic. 1. q. 84. ar. 7. ꝛ. q. 12. arti.
4. obiectū dz ꝓportionari potētie
ſꝫ potētia itellectiua ꝓ ſtatu pñti
eſt virtꝰ aīe exiſtētis in mā. ꝙ obm
ſuū eſt quiditas rei materialis. Aureo. ī pº. di. 2. q. 2. ar. 2.
¶Cōtra. arguit Aureo. intellꝰ ꝓ
ſtatu pñti ītelligit ſe ꝛ actū ſuū et
multa alia īmaterialia. ꝙ quiditas
rei materialis nō eſt eiꝰ obiectū.
¶Rñdeo. dico primo ꝙ ꝑ q̄ditatē
rei materialis intelligimꝰ q̄dita=
tē rei cōpoſite ex materia ꝛ forma:
cuiꝰ pōt hr̄i phātaſma. talē aūt q̄=
ditatē dicimꝰ eſſe obiectū ītellectꝰ
ꝓ ſtatu p̄ſenti nō q̄n alia ītelligat:
ſed q2 nō primo alia intelligit: im
mo oīa ꝑ talē quiditatē intelligit.
¶Dico ſcđo. ꝙ ītellꝰ cognoſcēdo
ſe: ita ꝓcedit. Primo em̄ intelligit
quiditatē cuius accipit ſpeciem a
phātaſmate. Scđo cognoſcit actū
ſuū. Tertio ſeipſum. Quarto na=

turā aīe itellectiue cognoſcēdo de
his oībus quid ſunt. 1. q. 87. ar. 3.
¶Ex cognitione aūt ſui deuenit ī
cognitionē ſbarū ſepataꝝ q̄tū ad
q2 ſunt tm̄: vt dr̄. 3. ꝯtra gen. c. 46.
¶Ad argumētū negat ꝯña: vt pz
ex dictis. Alijs decē medijs ꝓbat
ꝙ q̄ditas rei materialis nō eſt for
male ꝛ ꝑ ſe obm ītellꝰ qđ ꝯcedit.

Cōclō. iiij.

Licet veruz
nō ſit per ſe
obiectū ꝙ intellectꝰ: eſt tñ eiꝰ ob=
iectū quo. ¶Ubi ſciēdū vt elicit ex
3. di. 24. q. 1. arti. 1. q. 1. ꝛ de veri. q.
14. ar. 8. ad. 4. formale obiectū eſt
duplex. vnū eſt formale quo aliq̄d
obijcit potētie: ꝛ ſic lux eſt forma=
le ī obō viſus. Aliđ eſt formale qđ
obijcit potētie: ꝛ ſic color ꝛ nō lux
Uerū ē formale obm nr̄i intellectꝰ q̄: ens ꝓo qđ.
eſt formale obm viſus. Ita ī ꝓpoſi
to verū eſt formale obm ītellꝰ pº
q2 nihil ītelligit niſi intellꝰ ei aſſi
milet ꝑ ſpēm. q̄ aſſimilatio cōplet
rationē veri. ita ꝙ veritas eſt qua
aliq̄d eſt intelligibile: cū cognitio
ſit q̄dā veritatis effectꝰ: nunq̄ em̄
ſpecies eſſet principiū quo intelle
ctꝰ. intelligit lapidē niſi ꝑ eā intel
lectꝰ lapidi ꝯformaret: ens aūt eſt
formale obiectū intellectꝰ tāq̄ id
ad qđ terminat actꝰ intellectus.

Cōclō. v.

Deus nō pōt a
nobis in via co
gnoſci ꝑ eſſentiā ſuā vel ī ſe. Hāc
ꝓbat de veri. q. 10. arti. 11. ꝛ primo
cōtra Gen. ca. 14. ꝛ. 1. q. 14. ar. 5. et
ſuper Boe. q. j. ar. 2. Quicquid co=
gnoſcit in via ꝑ eſſentiā ſuā ꝛ in ſe
cognoſcit ꝑ ſpēm ipm ꝑfecte rep̄=
ſentātē. ſed nullā habemꝰ ſpeciē
perfecte repreſentantē deū. ergo.
¶Cōtra arguit Scotus. 2. meta.
ꝙ in ſtatu vie poſſimus intellige
re quiditates ſubſtātiarū ſepara
tarū: primo naturale deſiderium
cō. 23.] nō ē fruſtra. primo celi. ſed homo
naturaliter ſcire deſiderat quid đ
pº met. ſubſtantijs ſeparatis. pº meta. ꝙ.
ꝓlogi. ¶Rñdeo. negatur ꝯña: q2 ſufficit
ꝙ hoc deſideriū cōpleat in alia vi
ta. ſicut etiā homo nō eſt beatus ī
hac vita. lꝫ naturalr eā appetat.
¶Cōtra phs nō poſuit aliā vitā. Ariſto. īplicite aliā aſſeruit vitam.
¶Rñdeo. ꝙ licet explicite non po
ſuerit: tñ ſue rōnes ad hoc ponen
dū mouere debēt. ꝛ maxime: q2 na
turaliter deſideramus eas ſcire.
hoc nō fit in hac vita: ergo in alia.
¶Scđo potentia īproportionata
obō nūq̄ pōt ad ipm eleuari. ſicut
viſus nō pōt eleuari ad cognoſcē
dū ſonum: ſed intellectꝰ eleuabit
q̄n erit ſeparatus ad cognoſcēdū
ſubſtantias ſeparatas. ergo nūc
nō eſt eis improportionatus.
¶Rñdeo. duplr obiectū eſt īpro= Obz dr̄ potētie īproportionatū duplr. pº nō cōtētum. ſcđo excedēs.
portionatū potētie ꝛ ecōtra. Uno
modo q2 nullo mō ꝯtinet ſub obō
potētie. ſicut ſonus nō ꝯtinet ſub
obō viſus. ꝛ ſic ꝯcedit totū. ſed nō
eſt ꝯtra nos. Alio mō q2 ꝯtinet q̄=
dē ſub obō potētie. ſed modꝰ eſſen
di obi excedit modū eēndi potētie
q̄ tñ eleuari pōt ad actionē modū
eēndi: ſicut lux ſolis excedit viſuz
noctis. ꝛ ſic negat maior. hoc mō
ſbe ſepate ſunt īproportionate, ī=
tellectui nr̄o. 1. q. 12. ar. 4. ad. 4.
¶Tertio: q̄libet effectꝰ ducit in co
gnitionē ſue cāe: ſꝫ q̄libet creatu=
ra ē effectꝰ dei. ꝙ ducit ī eiꝰ notitiā.
¶Rñdeo. triplex ē notitia cauſe.
Una q̄ cognoſcit q̄d eſt. ꝛ ſic negat
maior. Scđa qua cognoſcit q2 eſt.
Tertia q̄ cognoſcit q̄d non eſt. ſic
ꝯcedit totū. ſed nō eſt contra nos.
¶Cōtra ſi cognoſcimꝰ de deo q2
eſt: ꝙ cognoſcamꝰ etiā quid eſt.
¶Primo. q2 dr̄. 2. poſte. vbi habe=
tur q2 eſt: q̄d eſt facile eſt habere. Lec. 7.
¶Rñdeo. cognitio q2 eſt cauſe ꝑ
effectū eſt duplex: vna per effectū
adequātē virtutem cauſe ꝛ ſic in=
telligit philoſophꝰ: ſed dico ꝙ nul
la creatura adequat virtutez dei.
Alia ē ꝑ effectū nō adequatū cāe.
ꝛ ſic nō intelligit philoſophus.
¶Scđo ꝑ te cognoſcimꝰ iſtā deus
eſt. ergo cognoſcimꝰ ꝙ eſſe ꝯuenit
eiꝰ nature. ſed hoc fieri nō pōt niſi
ipſaz eſſentiā cognoſcamꝰ: q2 hoc
v'bū eſt: ſiḡat cōpōnē quādā quā
ſine extremis non eſt intelligere.
¶Rñdeo. negat minor: q2 ad co=

gnoſcẽdũ deũ eẽ ſufficit cognitio eiꝰ in effectu.1.q.1.ar.7.ad primũ.

Scotꝰ ibidez.

¶ Cõtra aliã partẽ eiuſdẽ reſpõſionis: q̃ dꝛ ꝙ de deo ſufficit ꝑ effectũ cognoſcere q̇d nõ eſt: arguit ſic. ¶ Primo. ſequit̃ ꝙ neſciremꝰ quid eſt brutũ. hoc eſt falſum. ergo ꝓbat̃ ꝯña: qꝛ differẽtia bruti. ſ. irrationale dicit negationẽ.

¶ Rñdeo, negat̃ ꝯñtia. Ad probationẽ dicit̃ ꝙ lꝫ differẽtia bruti aliquo modo nõ habeat nomẽ. hꝫ tñ cõceptũ affirmatiuũ perficere determinantem diffinitionem.

Lec.4.

¶ Scdo: qꝛ ſcdo perihermenias dicit phs: ꝙ negatiua cognoſcit̃ per affirmatiuã. g̃ ſi cognoſcimus q̇d nõ eſt. priꝰ cognoſcimus quid eſt.

¶ Rñdeo, vt inquit Albertus. illa ꝓpoſitio philoſophi eſt vera tantum in illis in quibus id qđ derelinquit̃ per negationẽ poteſt a nobis cõprehendi. hoc autẽ non eſt in ꝓpoſito: qꝛ ſignificatũ formale propoſitionis affirmatiue de deo eſt incõprehenſibile.

Cõcl'o. vj.

In via poſſumus de deo cognoſcere qꝛ eſt. Hanc probat ſuper Boe. q.1. art.2. Omnis effectꝰ ducit in cognitionẽ: qꝛ eſt de cauſa ſua, ſed cognoſcimus aliquos effectus. ergo ꝛc.

¶ Cõtra. in articulis Pariſius cõdẽnatis dꝛ ſic. Qđ de deo nõ poſſumus cognoſcere niſi qꝛ ẽ: error.

¶ Rñdeo, ille articulus damnat quoſdã dicẽtes ꝙ de deo nõ cognoſcimus niſi hoc enſitiabile deꝰ eſt. Hoc aũt nõ dicit. s. Do. imo ꝙ cognoſcimꝰ deũ eſſe bonũ iuſtũ. ꝛc. Sed oĩs cognitio qua aliquid predicatũ nõ diffinitiuũ cognoſcitur non ineſſe ſubiecto dicit̃ cognitio qꝛ eſt. vt dicit̃. ſcdo poſterio, et ibi Linconiẽſis. cõmen.1.

Tex.8.

Cognitio oĩs citra cognitionẽ q̇ditatis: qꝛ eſt.

¶ Ex quo habet̃ ꝙ oĩs cognitio citra cognitionẽ quiditatis dicitur qꝛ eſt. Et ꝙ ille articulus nõ ſit cõtra nos patet. nã ibi dicit̃ arti.36. ꝙ deũ in hac vita poſſimus intelligere per eſſentiam: eſt error.

Cõcl'o. vij.

Licet nõ poſſimus deũ in via immediate cognoſcere: poſſumus tñ de deo immediate cogitare. primã partẽ ꝓbat.2. diſt.27.q.3.ar.1. Oĩs cognitio quã in via habemus de deo eſt per creaturã. ergo nulla eſt ĩmediata. ꝯñtia patet aña etiã: qꝛ non intelligimus niſi per phãtaſma ſumptũ a creatura eſt em̃ duplex mediũ. vnũ ex parte cognoſcẽtis. ſ. ſpẽs. Aliud ex parte dei cogniti. ſ. creatura ĩ qua cognoſcit̃: ſicut Hercules cognoſcit̃ in imagine ſua. ꝓmũ mediũ nõ facit cognitõez mediatã: ſꝫ ſcdꝫ. ſcda pars ꝓbat̃.4. di.49.q.2. ar.7. ad octauũ. illa cogitatio eſt ĩmediata q̃ aliquid affirmat̃ vel negat̃ de aliquo. ſꝫ hoc poſſumus de deo facere. g̃ maior nota: minor ꝓbatur. Grego. declarat. Nã ex q̇buſdã cõceptibus ſimplicibꝰ abſtractis a creatura formamus vnũ cõceptũ cõplexũ et illũ attribuimus deo. Nã cognoſcimus ꝙ id qđ mouet celũ eſt ſba: ꝛ qꝛ mouet circulariter cõcludimus: ꝙ illa ſubſtantia eſt intelligẽs: et qꝛ ille motus eſt ſempiternus: concludimus ꝙ illa ſubſtãtia eſt incorporea. vlterius cõcludemus ꝙ dat̃ aliqua ſubſtãtia intelligẽs incorporea infinita ꝓma oĩm non diſtincta a ſuo eſſe. hic aũt cõceptꝰ eſt ꝓprius dei ꝛ ꝑ ipſum qñ volumus cogitamus de deo. tñ nõ acquiſiuimus hũc cõceptũ niſi precognita creatura.

Duplex mediuꝫ cognoſcẽdi deũ: cognoſcẽtis et cogniti.

Cõcl'o. viij.

In ſtatu vie poſſumus habere ꝯceptũ deo propriũ: ꝛ etiã ſpeciẽ ſibi ꝓpriã. prima pars patet ex precedẽti ꝯcluſione. Et primo cõtra Gen. c.14. ſcda pars elicit̃.1.q.12. ar.4. ad.2. intellectꝰ hꝫ in ſe ſpẽz entis: ſpeciẽ ſbe: ſpeciẽ ĩcorporei: ſpeciẽ eẽntie nõ diſtĩcte ab eſſe. ꝛ ex iſtis põt vnã formare: ſicut imaginatio ex ſpecie mõtis ꝛ ſpecie auri / format ſpeciẽ montis aurei: ſed illa ſic formata ab intellectu ex illis pluribus erit ꝓ-

ꝓpria dei. ergo.

Cõcl'o. ix.

Eodẽ cõceptu quo viator cõcipit creaturã põt cõcipere etiam deũ: lꝫ nullũ nomẽ de deo ꝛ creatura vniuoce dicat̃. ꝓma pars ptꝫ 7. ꝯcluſione. de potẽtia. q.7. art.5.

¶ Ex quo loco patet ꝙ ens ꝛ vnũ de deo ꝛ creatura cõiter dicta nõ dicũt duos cõceptus. ſ. vnũ dei et aliũ creature ſꝫ eũdẽ: q̇ tñ eſt ĩperfecta rõ dei; et ꝑfecta rõ creature. ſcdam partẽ ꝓbat.1. di.35. ar.4. q.1. in eis diſtinguit̃ eẽ ab eẽntia de quibꝰ aliq̇d dꝛ vniuoce: ſed in deo nõ eſt aliud eẽ ab eſſentia. g̃ ꝛc.

Scotus meth. q.1.

¶ Cõtra arguit Sco.4. metaph. ens dꝛ vniuoce de oĩbꝰ. g̃ aliquid eſt vniuocũ deo ꝛ creaturis: ꝯñtia patet. aña ꝓbat ſupponẽdo duo. Primo ꝙ cõceptus entis eſt vnus in ſe ꝛ diſtinctus ab alijs: hoc ſuppoſitũ ꝓbat vndecim rationibus. Alij tredeciꝫ rõnibꝰ: quaꝝ hec potiſſima eſt. vnũ eſt paſſio entis: ergo ineſt ei. ꝯñtia patet. antecedẽs eſt philoſophi.4. metap.

tex.1.

Utrum ens dicat̃ vniuoce.

¶ Scdo. ſupponit ꝙ obiectiualis ꝯceptus entis eſt realis. hoc ꝓbat ſex rõnibus: quarũ potior eſt hec. Nullũ nõ reale eſt de rõne realis. ſꝫ ens ẽ de rõne cuiuſlibet realis. ergo nõ eſt non reale. Tũc arguit ſic. cõceptus entis eſt vnus et eſt realis. ergo vniuocus.

Conceptꝰ duplex formalis ꝛ obiectiuus.

¶ Rñdeo ꝓmo. ꝙ ꝯceptus eſt duplex. q̇dã eſt formalis: ꝛ hic eſt ille quẽ format ĩtellꝰs nr̃: ꝛ ſic ꝯceptus entis eſt vnus. al'r. n. cõcipit ens: aliter ſbam: nõ tñ iſte formalis cõceptus entis eſt vniuocus. qꝛ nõ eq̇liter repñtat oĩa de q̇bꝰ ens ꝑdicat̃. Quidã eſt ꝯceptus obiectiualis: ꝛ h̃ nihil aliđ eſt: niſi id qđ obijcit̃ intellectui formãti cõceptũ formalẽ: ſicut natura humana eſt cõceptꝰ obiectiualis illiꝰ intellectionis qua intelligit̃ homo.

¶ Dico ſcdo: ꝙ ꝯceptꝰ obiectiualis põt eſſe vnꝰ dupl'r. Uno mõ qꝛ ſignificat vnã naturã participatã a mltis, ſic ꝙ nõ ſtat, ex parte illiꝰ forme q̇n ſit vna. ſꝫ ex alio. ſ. ex ꝓncipijs ĩdiuiduãtibꝰ eã: vel ex differẽtijs diuiſiuis. Alio modo ꝯceptꝰ obiectiualis dꝛ vnus vnitate attributionis: ens. n. nõ ſignificat vnũ cõceptũ obiectiualẽ, ꝓmo mõ. ſed ſcdo mõ. ĩmediate. n. ſignat deũ et creaturã. ſed creaturã ex attributione ad deũ: ꝛ accñs ad ſbam.

¶ Ex q̃ ſequit̃ ꝙ ꝯceptꝰ obiectiualis entis nõ eſt vnus tãta vnitate quãta ẽ vnitas vniuoci: qꝛ vniuocũ immediate ſignificat vnam naturã: non aũt ens.

¶ Tertio negat̃ ꝓmũ ſuppoſitũ loquẽdo de ꝯceptu obiectiuali ꝛ de vnitate forme ſignificate. Ad ꝓbationẽ ꝓmi ſuppoſiti dico ꝙ vnitas ꝯſequit̃ ꝓmo ꝛ ꝑ ſe rõnẽ entitatis ĩ ſuppoſitis ſuis: vt ĩ ꝯbi grã. Lapis eſt corpꝰ: eſt ſba: ẽ ens: vnitas ꝯſequit̃ lapidẽ ꝑ priꝰ ĩ quãtũ lapis eſt ens: q̃ꝫ ĩ q̃ꝫtũ eſt corpꝰ: vel ſba: nõ tñ opꝫ ꝙ paſſio ꝯſeq̃t̃ ſbm ĩ ſua rõne: ſicut rõ hoĩs nõ ẽ riſibilis: nec rõ albedinis ẽ diſgregatio. Ita in ꝓpoſito lꝫ ens ſit ꝑ ꝓus vnũ q̃ꝫ ſba ſit vna: nõ tñ oꝫ ꝙ rõ entis ſit vna.

¶ Alie rõnes ꝓ ꝓmo ſuppoſito ſolũ ꝯcludũt ꝙ formalis ꝯceptꝰ entis eſt vnus: quod conceditur.

¶ Ad ſm ſuppoſitũ dꝛ ꝓº ꝙ ens accipit̃ tripl'r. Uno mõ vt eſt cõe tm̃ ad decẽ ꝑñta: ꝛ ſic dicit vnũ conceptũ realẽ. ꝛ ſic nihil ꝯcludit̃ q̇n ſit actũ natũ eẽ in reꝝ nã ꝑter oẽ opꝰ intell'ꝰs. Scdo accipit̃ vt ſe extẽdit ad oẽ ens reale: ſiue creatũ ſiue increatũ ꝛ ſic ẽ minꝰ vnũ q̃ꝫ ꝓº mõ: qꝛ minꝰ ꝯuenit ens creatũ, cũ increato q̃ꝫ vnũ ꝑdicamẽtũ cũ alio. Tertio accipit̃ vt eſt cõe ad ens reale ꝛ ens rõnis: ꝛ ſic dicit vnũ conceptũ nõ realẽ nec rationis: ſed abſtrahit ab vtroq; ꝛ includit omnẽ reꝫ ꝛ omnẽ rationẽ. ꝛ ſic iſte eſt adhuc minus vnus. Accipiẽdo ens primo modo ꝛ ſecũdo cõcedit̃ ſecũdũ ſuppoſitũ. ſed negatur accipiẽdo ens tertio modo. Et hoc tertio mõ non eſt ſubiectũ metaphyſice. nec bonũ paſſio eiꝰ ſꝫ tm̃ entis realis.

Entis triplex cõitas: decẽ generibꝰ enti creato ꝛ increato: reali et rõnis.

Ens nō realē du plr dicit ↄtrarie ⁊ abſtracte.

¶ Dico ſcđo ad ꝓbationē huiꝰ ſcđi ſuppoſiti. ꝙ aliqd eſt nō reale du pliciter. Uno mō ↄtrarie ſicut chi mera. ⁊ ſic ↄcedit totū ſ; non eſt ↄ̄ nos. Alio mō dꝛ ⁊ reale: qꝛ abſtrahit ab ente reali ⁊ ente rōnis ⁊ ſic negat maioꝛ. Ultio negat illaↄ̄ña ↄceptus obiectiualis entis ē vnꝰ vnitate attributionis vt dcm̄ ē. g̊ eſt vniuocus qꝛ nō ſolū rō ineqlr ꝑticipata: ſed ēt diuerſus modus eſſendi ipedit vniuocationē: licet eēt vnitas rōnis. vt dꝛ pꝰ ↄ̄ Gē. c. 52. de domo in mēte ⁊ in mā: ⁊ de foꝛmis intelligibilibꝰ q̄ ſunt i mēte diuina ⁊ reſpectu creaturarū. Iſta. n. ſunt vniꝰ rōnis non tñ vniuoca. de potētia. q. 7. art. 7. ad. 6.

¶ Scđo arguit. Ens p̄dicat de oibus in qd. ergo eſt vniuocum.

¶ Rñdeo. negat añs: qꝛ eis ſumit ab eē: ꝙ differt ab eſſentia in creaturis. negat ēt ↄ̄ña. qꝛ nō p̄dicat ꝟm vnā rōnē equalr ꝑticipatam.

¶ Tertio arguit. Oē analogū p̄t eē extra intellectū alicuiꝰ: ſicut ſanū vt dꝛ de medicina q̄ ē extra itellectū ſani: vt dꝛ d; pulſu. ſ; ens nō eſt extra intellm aliciuꝰ. vt dꝛ. 3. metaphyſice. ergo.

Triplr analogum.

¶ Rñdeo. analogum ē triplex. vt dꝛ. 1. di. 19. q. 5. art. 2. ad. 1. Aliqđ ē qđ dicit plures rōnes explicite vt ſanū. nā alia rōne dꝛ homo ſanus alia rōne medicina dꝛ ſana. Aliđ eſt ꝙ dicit vnā rōnē equalr participatā q̄ tñ nō h; vniformē eē in analogatis. ſicut coꝛpus dꝛ đ celeſtibus ⁊ inferioꝛibꝰ: ſed ibi h; eſſe incoꝛruptibile. hic coꝛruptibile. Aliud eſt qđ dicit vnā rōnē i actu ſed inequalr participatā. Pꝛimꝰ modus analogie facit ꝓpōnē mltiplicē: nō aūt aliȷ̄. Itē oia ↄtenta ſub analogo: tertio ⁊ ſecundo mō pñt eadē diſtributione diſtribui. Itē analogū ſcđo ⁊ tertio mō nō pōt eē extra intellm alicuiꝰ analogatoꝝ: qꝛ dt vnā rōnē. Analogū aūt pꝰ mō cū dicat plres rōnes in oꝛdine tñ ad vnum numero. puta ad ſanitatē aīalis ſub ea rōne qua dicitur de vno eſt extra intellectum alterius.

Queſtio. ij.

Ueritur ſcđo. vtrū deū eſſe ſit ꝑ ſe notum.

Pro deciſione ſit hec pꝛima ↄcluſio. Ad hoc ꝙ aliq̄ ꝓpoſitio ſit ꝑ ſe nota: ſufficit ꝙ p̄dicatū ſit de rōne ſubiecti. Hāc ꝓbat de vi. q. 10. ar. 12. Et. 1. q. 2. ar. 1. Ois ꝓpoſitio ē ꝑ ſe nota: q̄ ſtati cognitis termis cognoſcit. pꝛimo poſterioꝝ. ſed omnis illa in qua p̄dicatū ē de rōne ſubiecti ē hmōi

Tex. 6.

g̊ maioꝛ nota. minoꝛ ꝓbat. Qñ p̄dicatū eſt de rōne ſubiecti idem ſignificat ꝑ ſubiectū ⁊ p̄dicatum. g̊ cognitis terminis cognoſcit p̄dicatum in eſſe ſubiecto.

Aureo.

¶ Contra arguit Aureo. Iſte ꝓpoſitiōes. motus ē. nix ē alba. parallele non ↄcurrunt. ſunt ꝑ ſe note: ⁊ tñ p̄dicatum non eſt de rōne ſubiecti. ergo pꝛima pars añcedētis eſt phi. 2. phy. ſcđa pars ē ciuſdem. 2. topicoꝛum.

Tex. 6. Cap̄. 20

¶ Rñdeo. dico tria. Pꝛimū ꝙ hoc non eſt ↄ̄ ↄcluſionē qꝛ non dꝛ ꝙ i omni ꝓpoſitione ꝑ ſe nota p̄dicatum ſit de ratione ſubiecti.

Per ſe notum dupl r: ſenſui ⁊ intellectui.

¶ Dico ſecundo ꝙ aliqd eſſe ꝑ ſe notum duplr accipit. Uno modo itellectui. Alio modo ſenſui. notum eſſe niuē eē albā ꝑ ſe notum eſt ſenſui non autem intellectui: de qua notitia loquimur hic. na; cognitis his terminis nix ⁊ albedo non ſtatim cognoſcitur intellectu pꝛedicatum ineſſe ſubiecto ſed indiget ſenſu.

¶ Dico tertio ad ſaluandum ꝙ in omni ꝓpoſitione per ſe nota p̄dicatum eſt de ratione ſubiecti.

Quinq̄ modis pꝛedicatū icluditur in ſubo.

Pꝛedicatum quinq̄ modis includitur in ſubiecto. Pꝛimo qñ p̄dicatū eſt diffinitio ſubiecti. Scđo qñ p̄dicatū eſt pars diffinitionis ſubiecti. Tertio quando diffinitū pꝛedicatur de ſua diffinitione. Quarto qñ deſcriptio p̄dicat de deſcripto. Quinto qñ deſcriptum

p̄dicat de deſcriptione. Ad argumentū negat añs. qꝛ nō cōcurrere cū ſit paſſio paralellaꝝ ponitur in earum deſcriptione.

Grego.

¶ Cōtra eandem arguit Grego. pꝰ. Nec illa ꝓpoſitio in qua p̄dicatū icludit in rōne dicēte qd rei ſubiecti. nec in illa i qua p̄dicatū includit i rōne dicēte qd nois: eſt ꝑ ſe nota. g̊ nulla. ↄ̄ña p; a ſufficiēti diuiſione: qꝛ omnis ratio vel dicit quid rei vel quid nois. añs ꝓbatur pro p̄ma parte. In iſta: intellectus eſt qualitas: p̄dicatū dicit qd rei ſubiecti: ⁊ tñ non eſt ꝑ ſe nota cū multi đ ea dubitēt. Similiter iſta: albedo ē coloꝛ nō eſt ꝑ ſe nota: cum ſit cōtingens: ⁊ tamē p̄dicatū dicit qd rei ſubiecti. Secūda pars antecedētis pꝛobatur. Ois ꝓpoſitio per ſe nota eſt vera. ſ; iſta: vacuū eſt locus: non eſt vera: ⁊ tñ p̄dicatū dicit quid nominis ſubiecti. ergo nō eſt per ſe nota. maioꝛ nota. minoꝛ ꝓbatur. nullus locꝰ eſt vacuū. g̊ vacuū nō eſt locus priuatus coꝛpoꝛe.

¶ Rñdeo. negat añs ꝓ vtraq̄ pte. Ad p̄mū ↄ̄ p̄mā ptē antecedētꝭ negat minoꝛ: qꝛ l; ſit ꝑ ſe nota i ſe ñ tñ oibꝰ: qꝛ ñ oēs cognoſcūt rōnes terminoꝝ. ¶ Ad ſcđm negat maioꝛ. ⁊ ē neceſſaria: nec ad veritatē ꝓpōnis reqrit exiſtētia ſubiecti.

¶ Ad ſcđa; ptē añtis. negat mioꝛ.

¶ Ad ꝓbōne negat ↄ̄ña. qꝛ arguit a ſuppōne ſimplici ad perſonalē.

¶ Scđo arguit. Iſta eſt ꝑ ſe nota. hō eſt aſinus vel non aſinus. ⁊ tñ p̄dicatū nō eſt de rōne ſubiecti.

affirmatio ⁊ negatio diſiūctē ſunt de rōe omnium.

¶ Rñdeo. negat minoꝛ: qꝛ affirmatio ⁊ negatio ſub diſiūctione ſunt de rōne cuiuſlibet.

Cōcluſio. ij.

Nō ois ꝓpō ꝑ ſe nota/ē ꝑ ſe nota nob;. Hāc ꝓbat vbi ſ. Rō ē qꝛ nō cognoſcimꝰ ſemꝑ rationes terminoꝛum.

Aureo.

¶ Cōtra arguit Aureo. Nulla ꝓpoſitio ē eadē. niſi ſit ſub eiſdē ↄceptibꝰ. ſ; ſi ꝓpō. ē ꝑ ſe nota vni ⁊ nō alteri: iſti duo ñ apphēdūt eā ſub eiſdē conceptibus. g̊ eadē ꝓpoſitio nō eſt ꝑ ſe nota vni ⁊ nō alteri.

Eadem pōt eſſe vox mālr et diuerſa foꝛalr.

¶ Rñdeo. vt dicit. s. D. ql. 4. q. 9. ar. 2. mālis vnitas vocis ſumit ex voce. Foꝛmalis vnitas ſumit ex ↄceptu: qꝛ cōceptus eſt rō ipſi voci ꝙ ſignificet re;. Eadē ergo vox mālr ⁊ diuerſa foꝛmalr eſt ꝑ ſe nota vni ⁊ nō alteri. Et ſilr iſta deus eſt. eſt ꝑ ſe nota beato non aūt nobis. ⁊ eſt eadē ꝓpoſitio quo ad rē ſignificatā non tñ quo ad ↄceptꝰ: qꝛ aliū cōceptū h; beatus de deo q̄; viatoꝛ.

Cōclo. iij.

Hec ꝓpoſitio deus eſt ꝑ ſe nota i ſe nō tñ nobis. Hanc ꝓbat vbi. ſ. Ratio ē qꝛ nō cognoſcimꝰ q̇ditatē ſignificatam ꝑ terminos. ſ. naturā diuinā ⁊ ſuum eſſe.

Queſtio. iij.

Ueritur tertio: Utrū vnꝰ deus ſit tres perſone?

Pro deciſione huius queſtionis dico tria. Pꝛimum eſt ꝙ ex diſtinctione perſonarum in vnitate eſſentie: non falſificatur illa maxima: quecunq̄ ſunt idem vni tertio ſunt idem inter ſe. Nām. s. D. exponit eam triplr. Pꝛimo ſic. 1. q. 28. ar. 3. ad pꝛimu;. Quecūq̄ ſunt ide; vni tertio: re ⁊ rōne: ſunt idē inter ſe. Si aūt ſunt idem re ⁊ differant rōne inter ſe ⁊ ab illo tertio: tunc non ſunt idem inter ſe. pater aūt ⁊ filiꝰ l; ſint idē re cū eſſentia nō tñ ratiōe: ⁊ ideo nec ſunt idē inter ſe.

Illa ꝓpoſitio q̄cunq̄ vni ⁊ eidē ei triplr exponit.

¶ Scđo exponit ſic. đ potētia. q. 8. ar. 2. ad. 10. Que ſunt idē vni tertio ſunt idē iter ſe: vl ſaltē id qđ ē idē vni illoꝝ ē reliquū. Et ſic i ꝓpoſito aliqd qđ eſt idē patri ē filiꝰ. ſ. eſſentia diuina.

¶ Tertio exponit ſic. 1. di. 33. q. 1. ar. 1. ad. 2. Que ſunt idē vni tertio ſunt idē iter ſe: quātū ad id: i quo ſunt idē tertio. Et ſic pr̄ ⁊ filiꝰ ſūt idem cum eſſentia ꝟm rem: ideo ſunt idem inter ſe ꝟm rem. Et licet pater ab eſſentia diſtingitur

tantum rõne: tñ a filio realiter diſtiguit̃ q2 ad ipm h3 oppõnẽ relatiõis realis. nõ aũt ad eſſentiam.

Aureo. in. I. di. 2. qõ. 3. ar. 3.

¶ Cõtra pmã expõnẽ arguit Aureolus. Talis vnitas extremorũ inter ſe qualis eſt eorũ in medio: alioqn tolleret̃ oĩs ars ſyllogiſtica. ſ3 pr̃ ⁊ filius ſunt idẽ cũ medio ſc3 cũ eſſentia diuina ſm rẽ. ꝗ iter ſe ſola ratione differunt.

Idẽtificant extrema medio. duplr̃ ꝑ ſe ⁊ per accñs.

¶ Rñdeo primo ꝙ extrema duplr̃ idẽtificant̃ medio. Uno mõ ꝑ ſe et formalr̃. Alio mõ per accñs: ſicut res vnius gñis et res alterius. et hoc mõ eſſentia que dicit abſolutũ ⁊ pr̃nitas q̄ dicit relationẽ ſũt idem identice. non autẽ formaliter. Et de his negat̃ maior. nã ẽt albedo ⁊ humiditas q̄ ſunt vnu3 cum niue per accidens: non ſunt ita vnum inter ſe ſicut cũ niue. q2 cum ea conueniunt in faciẽdo cõpoſitũ vnum verius ꝙ̃ inter ſe.

¶ Dico ſecundo ꝙ maior iterũ eſt falſa: quando nullũ extremoꝝ eſt idem cũ medio adequate. Sic eſt in propoſito: q2 non omne qđ eſt eſſentia diuina eſt paternitas. nã filiatio eſt eſſentia diuina nõ tñ ẽ paternitas. Et ſimilr̃ actio nõ eſt idem cũ motu adequate: iõ actio nõ eſt paſſio: l3 ſit illa res que eſt paſſio. vt dicet̃ ſecundo huius. et iõ illa maxima d3 ſic gl̃iari. Talis eſt idẽtitas extremoꝝ inter ſe: qualis eſt identitas eorum in medio: ſi talia extrema idẽtificentur medio per ſe et adequate.

Scđm dictum hui⁹ articuli.

¶ Secundũ dictũ in hoc articulo eſt: ꝙ poſitio triũ perſonarũ ĩ vnitate eſſentie nõ tollit ſyll̃m expoſitorium. Nam quãdo ſic arguit̃ eſſentia diuina eſt pater, et eſſentia diuina eſt filius: ergo fili⁹ eſt pater. vel ſic omnis deus eſt pater. fili⁹ eſt deus. ergo filius ẽ pater. eſt fallacia accidẽtis q̄ ſemper cõmittit̃ vt dicit. s. D. de potentia q. 8. ar. 2. ad ſextam. Et in tractatu fallaciarũ. c. de fallacia accidẽtis. quãdo id qđ p̄dicatur de vno et ab alio diſtinguit̃ rõne cõcluditur de alio predicari ꝓpter idẽtitatem rei. ſicut eſſe cõe conuenit̃ eſſentie vt diſtinguit̃ a patre. iõ ſi concludat̃ cõuenire patri erit iſta fallacia. et ſic de ſimilibus. Similiter eſſe indiuiduũ conuenit ſorti vt diſtinguit̃ ab hoĩe. ideo ſi dicatur ſortes eſt idiuiduũ. et ſortes ẽ homo. ergo hõ eſt indiuiduũ. ⁊ fallacia accidẽtis. nõ autẽ ſi dicatur ſic. Sortes generat ⁊ ſortes eſt homo. ergo hõ generat. q2 gñare nõ ꝯuenit ſorti vt diſtinguit̃ ab hoĩe.

Tertiũ dictũ.

¶ Tertiũ dictũ ẽ. ꝙ ex hoc ꝙ in diuinis ponim⁹ vnã rẽ/ eẽ tres pſonas nõ deſtruit̃ pmũ pncipiũ. ſ. đ quolibet ẽ affirmatio vel negatio vera: q2 ad hoc ꝙ affirmatio ⁊ negatio nõ ꝯdicãt ſufficit diſtinctio rationis. vt ponit. s. D. I. diſt. 5. q. I. ar. I. ad primũ. Et. 35. q. I. ar. I. ad ſecundũ. Et. 33. q. I. ar. 4. Et de potentia. q. 8. ar. 2. ad. 7.

Aureo ꝯ vbi. s.

¶ Cõtra arguit Aureo. q̃li. 3. q. 5. arti. 2. Effect⁹ i actu ⁊ cã i actu ſũt ſimul. ſ3 añ oẽ opus itellect⁹: nõ ẽ cõtradictio ĩ deo: ⁊ tũc nõ ẽ ĩ actu diſtinctio rõnis. ergo diſtictio rõnis nõ eſt cã ꝙ affirmatio ⁊ negatio nõ ꝯdicãt. maior ẽ phi. 2. phy.

T. 24.

minor ꝓbat̃. ante omne opus intellect⁹ eſſentia ẽ cõis: ⁊ pater nõ. et iſta non contradicunt. ergo.

¶ Rñdeo pmo. ꝙ añ oẽ op⁹ itellectus affirmatio ⁊ negatio nõ p̄dicãtur de deo. cũ p̄dicari nõ ſit niſi per opus intellectus: vt dicit Albertus ſup porphyriũ. tracta. 3. c. 3. Et Cõmẽ. 3. de aĩa. cõ. 26. Et. s. D. de ente et eſſentia.

Cap. 4.

¶ Dico ſecundo ꝙ affirmatio ⁊ negatio actu nõ cõueniũt alicui nullo intellectu cõſiderãte tanꝙ̃ duo extrema realia. cũ negatio ſit tm̃ ens rationis vt dicitur. 4. metha.

Lec. 1.

¶ Dico tertio ꝙ oppoſitio ꝯdictoria icõplexoꝝ: nõ ẽ relatio realis. cũ vnũ ꝯdictoriorum ſit ſemꝑ nõ ens. ⁊ entis. ad nõ ens ſit tm̃ relatio rõnis. ens aũt rõnis: nulli conuenit p̄ter opatiõnẽ intellectus.

¶ Dico quarto ꝙ admiſſo ꝙ ante oẽ opus intellectus in diuinis cõueniat affirmatio ⁊ negatio. non

op3 ponere actualẽ diſtinctione3 rõnis inter diuina ad tollẽdũ cõtradictionẽ.

Añ op⁹ intell̃s nõ eſt affirmatio ꝯpleta ſ3 tm̃ ĩ fundamento.

Nõ cõtradictio eni3 eſt negatio: puta ꝙ nõ cõtradicãt eſſentiã eẽ cõicabilẽ ⁊ patrẽ nõ. ⁊ iõ iſti negationi aſſignat̃ ꝓ cã nõ q̃dẽ actual̃ diſtinctio: ſ3 vna alia negatio: puta ñ idẽtitas rõnis eſſentie ⁊ pr̃nitatiſ. vel ſicut añ op⁹ intell̃s nõ eſt ibi affirmatio ⁊ negatio ĩ actu ꝯpleto ſ3 vt ĩ fũdamẽto: ita aſſignat̃ ꝓ cã nõ contradictiõis iter affirmationẽ ⁊ negationẽ diſtictio rõnis q̄ ẽt ẽ ibi non in actu ꝯpleto ſed in fundamento.

¶ Scđo arguit. In quocũꝙ ẽ diſtinctio rõnũ: eſt in eo ꝯpoſitiõ. ſ3 deus nullo mõ ẽ cõpoſit⁹. ꝗ in eo. non eſt diſtinctio rationum.

¶ Rñdeo. Prĩo negat̃ maior: q2 cõpoſitio nõ ẽ niſi ſm rẽ: eo. ſ. ꝙ vnũ eſt in potẽtia ad aliđ vt đ2. I. diſt. 8. q. 6. ar. I. ad. 2. Iſta aũt pluralitas rõnũ nõ eſt ĩ deo ſbiue ſ3 tm̃ vt ĩ fundamẽto. I. đ. 2. q. I. ar. 3. ad. 5.

De⁹ põt dici mlr̃ tiplr̃ extrinſece nõ intrinſece.

¶ Dico ſcđo ꝙ de⁹ põt dici multiplex extrĩſece q2 multis ꝯceptiõibus nr̃i itell̃s corñdet vt đ2. I. di. 2. ar. I. qõ. 3. ad. 6. Sicut ſpũs. ſ. đ2 ſeptiformis: nõ ĩ ſe: ſ3 ꝑꝑ eius effectus. Et pũct⁹ in cẽtro circuli a q̄ trahunt̃ multe linee ad circũferẽtiã vt ẽ pncipiũ vni⁹ diſtiguit̃ rõe a ſeipſo vt ẽ pncipiũ alteri⁹. ita ꝙ in pũcto nulla ẽ pluralitas ſ3 ĩ lineis ab eo ꝓcedẽtib⁹. Silr̃ cẽtru3 ſit de⁹. circũferẽtia itell̃s nr̃. linee ſint ꝯcept⁹. Iſti ꝯcept⁹ diuerſi ſũt idẽ: tñ eſt cẽtrum. ſ. res diuina.

¶ Tertio arguit. In quocũꝙ ſũt plura diſticta rõne illđ ẽ ꝯpoſitũ ſaltẽ ſm rõnẽ. ſ3 pſona diuĩa nl̃lo mõ ẽ ꝯpoſita ⁊ in ea ẽ eẽntia ⁊ ꝓprietas. ꝗ eſſentia ⁊ ꝓprietas nõ differant ratione.

¶ Rñdeo. Prĩo ꝯcedit̃ minor: quia oĩs ꝯpoſitio dicit imperfectionẽ.

¶ Dico ſcđo: ꝙ non p̄t eẽ ꝯpoſitio: niſi vbi ẽ multitudo ipſi⁹ eẽ. ſicut cũ rel̃o creata ꝯponit cu3 ſbo. vel cũ duo hñt idẽ eẽ. ſ3 vnũ h3 ip3 eẽ ꝑ aliud. ⁊ ſic cõponit mã cu3 forã. vel cũ ſunt multa hñtia idẽ eẽ ꝙ ẽ p⁹ toti⁹ ⁊ ꝯñr ptiũ. ⁊ ſic vna ꝑs cũ alia ꝯponit. ⁊ ſic negat̃ maior: nihil em̃ cõponit niſi ſm eẽ. vñ non põt eſſe cõpoſitio niſi vbi ſunt plura eſſe: qđ nõ eſt in deo.

Diuinã pſona ẽ vnũ ꝯceptibile. ſe ñ viatori: vel obiue ñ ſbctiue.

¶ Quarto pſona diuina eſt vnu3 ꝯceptibile cũ poſſit concipi vnico ꝯceptu: ꝗ eẽntia ⁊ relatio q̄ ſunt i pſona ñ dr̃nt rõe ſiue ꝯceptibilr̃.

¶ Rñdeo. ꝙ pſona ẽ vnũ ꝯceptibile vnica pfecta rõe quã de⁹ h3 ⁊ ſic ẽ vnũ in ſe ſ3 nõ viatori: q2 nullus ꝯcept⁹ viatoris põt oĩa q̄ in diuiã pſona ſũt pfecte repreſentare.

¶ Dico ſcđo ꝙ pſona diuina põt dici vnũ ꝯceptibile ad hunc ſenſũ ꝙ eſt talis vnitas in pſona q̄ correſpõdet oĩb⁹ rõnib⁹ intell̃s nr̃i: q̄ rões nec ꝯponũt in deo: q2 in co nõ ſunt ſbue: nec ꝯponũt̃ i intell̃u nr̃o q2 ĩ eo nõ hñt vnionẽ adĩuicẽ.

¶ Contra. Spẽs ꝯponit̃ ex gñe ⁊ dr̃ia. ſed iſta cõpoſitio eſt tm̃ ſm rõnem: ergo ⁊ ſilr̃ pſona diuina.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯñã. q2 ꝯpoſitio ex gñe ⁊ dr̃ia reducit̃ ad diuerſitatẽ re. ſ. materie ⁊ forme. ñ ſic ẽ ĩ pſõa diuina. de vi. q. 3. ar. 2. ad tertiũ.

¶ Quinto eſſentia ſub ꝓpria rõe dicit merã re3. ⁊ paternitas ſub ꝓpria rõne dicit merã rem: ergo ſi diſtinguunt̃ rõne. ergo ẽt re3. hoc eſt falſum. añs p3. ꝯña pria ꝓbat̃. q2 tota rõ ꝙ aliqua que ſunt ide3 re differãt rõe: eſt q2 ſaltem vnu3 eoru3 ſub propria ratione non dicit meram rem: vt dicit Cõmẽtator. 7. metaphice. cõ. 48. ꝙ ſortes ⁊ hõ ſunt idẽ re ſed differũt rõe. q2 hõ ſub ꝓpria rõne nõ dicit mera3 rem ſed tm̃ rõnem.

Pr̃nitas non dicit ꝓpria rõe aliquid reale.

¶ Rñdeo. primo negat̃ añs ꝓ ſecunda parte: q2 paternitas cũ ſit relatio: nõ dicit ex ſua ꝓpria rõne aliquid reale: alioquin omnis relatio eſſet realis.

¶ Scđo negat̃ ꝯña. Ad ꝓbatiõem negat̃ añs. q2 ꝙ duo ꝯcept⁹ quoꝝ q̄libet ſignificat verã rẽ diſtignãtur: nõ ſolũ ẽ q2 res ſignãte ſint diuerſe: ſ3 ẽt põt eſſe ꝙ ſignãt eãdẽ

rem.ſꝫ nulla illaꝝ rõnũ dicit illã
rẽ adeq̃te:ita ꝙ ꝑfecte aſſimilet̃ ei
vt ſit talis in eſſe itelligibili q̃lis
eſt res in ſe.Iſte aũt defectꝰ eſt in
oĩ re quã format itellꝰ de deo.Sꝫ
qꝛ illud añs eſt Cõmẽtatoris dico
ꝙ mens eiꝰ ⁊ phi nõ eſt ꝙ hõ ſub
rõne hõis nõ dicat meram rem ⁊
ſbam.ſꝫ ꝙ nõ ſiḡt ſbam pmam q̃
ſit ſuppoſitũ:ſꝫ ſignat ſbãꝫ ſcdãꝫ.
¶Sexto.Illi cõceptus q̃bus con
cipitur eadẽ res:⁊ quoꝝ vnus nõ
addit ad aliũ ſunt idẽ conceptus
ſed cõceptu eẽntie ⁊ relationis cõ
cipit̃ eadem res ⁊ vnus nõ addit
ad alium:ergo idem eſt cõceptus
eſſentie ⁊ paternitatis.Maioꝛ pꝫ
cum prima pte minoris.ſcda ps
ꝓbat̃.Cõceptus relõnis puta pa
ternitatis nõ addit aliquã rẽ ad
cõceptũ eẽntie:vt pꝫ nec ſolũ for
malitatẽ:alioquin pater nõ eſſet
pater realr̃ ſꝫ tm̃ formalr̃:nec ſo
lũ rõne:qꝛ eſſet pater ſolũ ſm rõ
nẽ ꝙ eſt error ſabellij:ergo ⁊c.
¶Rñdeo.negat̃ ſcda pars mino
ris:qꝛ cõceptus relõnis addit ad
cõceptũ eẽntie ſm rẽ ⁊ ecõtra.nõ
ꝙ ſit alia ⁊ alia res in ſe corrñdẽs
his duobꝰ cõceptibꝰ:ſed eſt alia
⁊ alia in intellectu:⁊ ſic addit ſm
rem:qꝛ lꝫ quilibet conceptus ex
plicet totã reꝫ:tñ neuter perfecte
eam explicat.ex quo fit ꝙ iſti duo
ꝯceptus diſſimilr̃ repñtãt ean
dem rem ac ſi repreſentarẽt diuer
ſas res ⁊c.

¶Diſtin.iij.

Circa tertiã diſtinc.
querit̃ prĩo. Utrum
vnitas dei poſſit ex
creaturis dẽmõſtra
tiue probari?

Pria rõ ꝓbans vnitatẽ dei ex creaturis.

¶Rñdeo affirmati
ue ꝙ ſic. Que quidẽ q̃nq; rõnibꝰ
demrat̃. Primo.In nã eſt vnũ pri
mũ mouens imobile:ḡ deus:ꝯña
pꝫ.qꝛ ꝑ hoc itelligimꝰ deũ.añs ꝓ
batur.In natura aliqd mouet̃:ḡ
eſt dare primũ mouẽs immobile.
añs pꝫ ad ſenſũ.ꝯña ꝓbat.In nã
aliqd mouet̃:ḡ nõ a ſe mouet̃.ꝯña
tia ꝓbat̃.Nihil põt eẽ in actu ⁊ ĩ
potẽtia reſpectu eiuſdẽ.ſed oẽ mo
uens eſt in actu:⁊ oẽ qđ mouetur
eſt in potẽtia.tertio phy.ḡ idẽ nõ Tex.9.
eſt mouẽs ⁊ motum reſpectu ſui.
Tunc vltra id qđ mouet̃: ab alio
mouet̃:ḡ ẽ deuenire ad aliqđ mo
uens qđ nõ mouet̃:vl' eſt abire in
infinitũ.Si detur primũ: habeo
ꝓpoſitũ.Si ſꝫ: ſequit̃ ꝙ nihil mo
uet̃.ſed hoc eſt falſum:ḡ ꝯña ꝓba
tur.Remoto pmo in eſſentialr̃ or
dinatis remouent̃ oĩa q̃ ſunt poſt
ſed vbi eſt ꝓcedere in infinitũ re
mouet̃ primũ mouens ⁊ mouẽtia
⁊ mota ſunt eſſentialr̃ ordĩata.er
go omnia.ꝯña pꝫ cuꝫ minori.ma
ioꝛ probat̃.Remota cã remouet̃
effectus ab ea eſſentialr̃ depen
dens.ſed motio ſcdi mouẽtis de
pendet eſſentialr̃ a motiõe primi
tanq̃ a cauſa ergo ⁊c.
¶Scdo ad idẽ.In nã eſt dare p Scda ratio.
mã cãm efficientẽ oĩm:ḡ in nã eſt
deus.ꝯña pꝫ.añs ꝓbat̃.In nã eſt
aliqs effectꝰ:ḡ hꝫ cãꝫ a ſe diſtictã
añs pꝫ.ꝯña ꝓbat̃.Oĩs cã eſt prioꝛ
effectu.ſꝫ nihil eſt priꝰ ſe:ḡ nihil ẽ
cã ſui:ḡ ſi eſt effectus opꝫ ꝙ ſit ab
alio.Tũc vltra arguit̃.Illa cauſa
aut eſt tm̃ cã ⁊ nullo mõ effectus
aut eſt ab alia cã.Si pmũ hr̃ pro
poſitũ.Si ſcdm aut eſt ire in infi
nitum in cauſis:⁊ ſic nõ eſſet de
uenire ad primã cãm:⁊ ꝑ ꝯñs nec
alie agerẽt cũ nõ agãt niſi vt mo
uentur a prima: ſicut ſupra dcm̃
eſt.Aut eſt deuenire ad primam
cãm oĩm:⁊ ſic hr̃ ꝓpoſitũ.
¶Ad hãc rõnẽ rñdet. Aureolus Aureo. in.1.diſ. 3.q.1.
q̃druplr̃.Prĩo ꝙ eſt dare primũ ef
ficiẽs vt rõ ꝯcludit.ſꝫ hoc ñ ẽ deꝰ ſꝫ
corpꝰ eternũ.ſ.corpꝰ celeſte.pmũ
aũt eliciẽs motũ ẽ aĩa pi celi. p
mũ ãt mouẽs ꝑ modũ finꝭ ẽ pmũ
pncipiũ de q̃ aliqd ꝯcepit motoꝛ
orbis ſtellati vt dt̃ Cõmẽtatoꝛ pº
celi.cõ.22.⁊.12.meta.cõmẽ.44.
¶Cõtra hãc reſponſionẽ arguit̃
ſic.pte cũ dare primũ efficiens:ḡ
vel ipm eſt cã oĩm:vel eſt dare ali
quid

quid nõ effectũ ab eo.Si primum
habet̃ ꝓpoſitũ.Si ſm:ḡ illud nõ
effectũ a pº efficiẽte eſt effectũ ab
alio vel a nullo:ſꝫ hꝫ eẽ ꝑ ſe.Non
primũ qꝛ prima cã plus influit in
effectũ q̃ ſcda.ſed ꝑ te nõ eſt a pri
ma ḡ nec a ſcda.Qđ nõ habeat eẽ
ex ſe: ꝓbat̃.2. contra gẽ.ca.15.Si
ñ hꝫ eẽ ab alio:ſequit̃ ꝙ ſint duo
quibꝰ ꝯuenit eẽ pº ⁊ ꝑ ſe.ſ. primũ
efficiẽs ⁊ hoc qđ dicis a nullo eẽ
ſꝫ hoc eſt impoſſe:ḡ prima ꝯña pꝫ
qꝛ qđ ꝯuenit alicui ⁊ nõ ꝑ cãꝫ ꝯue
nit ei pº ⁊ ꝑ ſe.minoꝛ ꝓbat̃.Quic
quid cõuenit alicui primo ⁊ per ſe
cõuenit ei ꝯuertibilr̃ qꝛ adequate
vt dicit̃ prĩo poſterioꝝ.ſꝫ ideꝫ nõ
Tex. 11. põt cõuenire duobus cõuertibilr̃
ſiue adequate:ḡ nec pº ⁊ per ſe.
¶Scda rñſio cõcedit ꝙ eſt ire in
infinitũ in cauſis:nec eſt dare pri
maꝫ:ſꝫ negat hanc ꝯñam:non eſt
dare primã:ergo nec alius.nã in
partibꝰ ꝓportionalibus cõtinui
tur in infinitũ:tñ datur vltima.ſ.
illa que fit per primã diuiſionẽ.
¶Rñdeo ꝙ ꝯña.S.D.eſt optima
⁊ inſtãtia nulla eſt:qꝛ iter partes
ꝓportionales nõ eſt ordo eẽntia
lis:cũ poſterioꝝ nõ depẽdeat a pri
ma eẽntialr̃.Inter cãs aũt predi
ctas eſt ordo eẽntialis:vñ illa ꝯña
tenet.In eẽntialr̃ ordĩatis nõ eſt
dare primũ:ḡ nec ea q̃ ſunt poſt.
¶Tertia rñſio negat iſtã.ꝙ pmũ
ſit cã medij niſi primũ ſit.Ille au
tem qui ponit infinitatẽ cauſarũ
negat primũ eſſe.
¶Contra.ꝓbo ꝙ neceſſe ſit dare
primã cãm ẽt a ponẽte infinitatẽ
cãrum.⁊ arguit̃ ſic. Accepta tota
multitudine cauſaꝝ pter illã q̃ eſt
prima effectui:aut tota illa mul
titudo eſt mouẽs mota: aut aliq̃
ps eius eſt mouẽs nõ mota.Si ſe
cũduꝫ:ḡ dat̃ prĩa.ſ.illa quã dicis
eẽ mouentẽ nõ motã.Si pmũ.i.ſi
tota illa mltitudo ẽ mouẽs nota:
ḡ ſe hꝫ i rõe vniꝰ mouentis moti.
Tũc vltra:ḡ aliqd ex iſtã multitu
dinẽ mouet eã ⁊ ipꝫ a nullo moue
tur:⁊ ſic illud erit prima cauſa.

¶Ad hanc rõnẽ ipſe negaret hãc
ꝯñam vltimo factã:qꝛ non ſequit̃
tota multitudo numeroꝝ excedẽ
tiũ ⁊ exceſſorũ eſt exceſſa:ergo ab
aliquo eſt exceſſa:qꝛ nec extendit̃
a numero finito nec infinito.
¶Rñdeo.dico duo.Prĩo ſilitudo
huius ꝯñe negat̃.qꝛ nõ opꝫ totaꝫ
multitudinẽ numeroꝝ:quoꝝ q̃li
bet eſt exceſſus eſſe exceſſaꝫ: licet
oporteat ꝙ oĩs mltitudo mouẽs
mota ab aliquo moueat̃. Cuiꝰ di
uerſitatis ratio eſt: qꝛ id qđ eſt in
actu põt accipi vt vnũ:non aũt id
qđ eſt in potẽtia.multitudo autẽ
mouentiũ q̃tacũq; ſit inq̃tũ mo
uet eſt i actu:⁊ etiã aliqualr̃ inq̃
tum mouet̃.multitudo aũt nume
roꝝ exceſſoꝝ nõ eſt actu:qꝛ illi ſũt
in potẽtia pro maiori parte.
¶Dico ſcdo ꝙ multitudo mouen
tium ⁊ motoꝝ eẽntialr̃ ordinatoꝝ
cõueniũt i aliquo ordine. diuerſa
aũt ex ſe nõ hñt ꝙ ꝯueniãt in aliq̃
ordine.ſꝫ hoc opꝫ eſſe ab aliquo ꝑ
ſe intẽdente illũ ordinẽ.opꝫ ergo
ꝙ tota illa mltitudo moueat̃ ab
aliquo qui ſit cã illius ordinis.
¶Tertia rõ ad ꝓbandũ ꝯcl'onẽ Tertia ratio.
eſt talꝭ.In nã eſt aliqđ ens neceſ
ſariũ non hñs cãm neceſſitatis:ḡ
deꝰ eſt.ꝯña pꝫ.qꝛ ꝑ tale itelligimꝰ
deũ.añs ꝓbat̃.In nã eſt aliqđ ne
ceſſariũ.ḡ eſt aliqđ nõ hñs cãꝫ ne
ceſſitatis.ꝯña ꝓbat̃.qꝛ aut illđ ne
ceſſariũ qđ ponit̃ eſſe non hꝫ cãm
neceſſitatis:⁊ ſic habet̃ ꝓpoſituꝫ.
aut hꝫ cãm neceſſitatis:⁊ ſic vel ẽ
ire in infinitũ qđ ſupra iprobatũ
eſt.vel eſt deuenire ad aliqđ pri
mum ⁊ ſic habet̃ ꝓpoſitũ.añs ꝓ
batur nõ omne ens eſt cõtingẽs.
ergo aliqđ eſt neceſſariũ.ꝯña pꝫ
añs probat̃.Si oẽ ens eſt ꝯtingẽs
ſequit̃ ꝙ nũc nihil ſit.ſꝫ hoc ẽ fal
ſum:vt pꝫ.Si omne ens eſt cõtin
gens aliquãdo nihil fuit:ergo ẽt
nũc nihil eſt.tenet vltima ꝯñtia.
qꝛ qđ nõ eſt nõ incipit eẽ niſi per
aliqd qđ eſt.pma ꝯña ꝓbat̃. Om
ne indifferens ad eſſe ⁊ nõ eẽ: nõ
hꝫ eſſe niſi ab alio determinet̃ ad

eſſe.ſʒ omne cõtingẽs eſt hmõi.ğ nõ hʒ eſſe niſi determinet̃ ab aliq̃ ad eſſe.ſi aũt oĩa ſunt cõtingẽtia nihil eſt per qḋ determinẽtur ad eſſe ⁊ ſic nihil erit. ¶ Dicet̃ forte ꝙ vnũ ↄtingẽs determinat aliud.

¶ Contra nõ eſt ire in infinitũ:ğ opʒ ↄuenire ad aliqḋ cõtingẽs qḋ ab alio ↄtingẽte nõ determinet̃:⁊ ſic vel ñ erit ⁊ ex ↄſeq̃nti nec alia: vł ſi erit det̃miabit̃ ab aliq̃ necio.

Aureo. vbi.ſ.

¶ Huic rõni rñdet Aureolus dicens ꝙ phi negabũt neceſſaria habere cãm efficientẽ:licet cõcedãt ea habere cãm finalem.

Utrum de mẽte phi aliq̃ neceſſaria hñt cãm ſue neceſſitatis.

¶ Contra ẜm phõs idez eſt pmũ agens ⁊ vltimus finis:ergo ſi cõcedunt vnũ ⁊ reliquũ.ↄña pʒ.añs pbat̃.Si primũ agens nõ eſt vltimus finis:ergo agit propter finẽ a ſe diſtinctũ.hoc eſt falſum. ↄña pʒ.qꝛ omne agẽs agit ꝑpter finẽ. falſitas ↄñtis probat̃.Qḋ agit ꝑꝑ finẽ a ſe diſtinctũ accipit aliquid ab eo:puta delectationẽ:inclinationẽ vel perfectionẽ ſicut ab obiecto.ſʒ primũ agẽs a nullo nihil accipit alioquin moueret̃.ergo.

¶ Preterea de mẽte phi eſt ꝙ pncipia ſunt cã neceſſitatis cõclõnũ

Tex.15.

quinto meta.principia autẽ ſunt cauſe effectiue cõclõnũ.Preterea

Tex.1.

8.phy.arguit Democritũ dicentem nullũ neceſſariũ hr̃e cauſaʒ.

¶ Item tenet Cõmen. 10. meta. cõmen.7.⁊.12.meta. cõ.37.⁊.42. ⁊.44.⁊ in libro de ſubſtantia orbis.cap.tertio.vbi dicit ꝙ deꝰ largitur celo permanẽtiam eternaʒ.

Utrum poře nõ eẽ qñqꝫ nõ ſit.

¶ Secũdo arguit ↄtra quoddaʒ dictũ in hac tertia rõne.ſ.ꝙ omne poſſibile nõ eẽ qñqꝫ ñ ſit. ⁊ arguit ſic.Elemẽta hñt potẽtiã ad nõ eẽ tñ nunqꝫ deſinent eſſe.ergo.

¶ Rñdeo.ꝙ illa ꝑpõ intelligitur ſic.ꝙ qñqꝫ nõ ſunt niſi cõſeruent̃ ab ente neceſſario. elem[illegible] aũt a deo ↄſeruant̃:alioqn eẽ [illegible]nerẽt.

Quarta ratio.

¶ Quarta rõ.In nã eſt id qḋ eſt oĩbus cã eſſe ⁊ veritatis: ğ deus. ↄña pʒ.añs probat̃.Omne participans naturã alicuiꝰ generis reducitur vt in cãʒ in id qḋ ſumme participat naturã illius generis. ſʒ multa ſunt que participãt eẽ et bonitatẽ:ergo eoꝝ cã eſt ens ⁊ bonum.ſ.deus:tunc vltra.Deus eſt cauſa iſtoꝝ effectuũ.ſʒ iſti ſunt:ergo deus tenet ↄña.qꝛ deus eſt cã nõ ſolũ quo ad eẽ ſʒ ẽt ĩ ↄſeruari.

Aureo. vbi.ſ.

¶ Contra maiorẽ ꝑbationis primi antecedẽtis arguit Aureolus Maximũ in genere coloruʒ eſt albedo:⁊ albedo nõ eſt cã effectiua aliorum colorũ:ergo nõ oẽ maximũ in aliquo gñe eſt cã aliorum.

Utrum maximũ ĩ genere ſit cã alioꝝ

¶ Rñdeo dico duo. Primũ ꝙ Ariſto.intelligit maiorẽ de pricipijs primis cuiuſmodi ſunt motores celoꝝ vt dicit Cõmen.2. met. cõ. 4.Albedo aũt ñ eſt tale pncipiũ. ¶ Dico ſcđo ꝙ maior intelligit̃ de eo ꝙ ẽ maximũ alioꝝ q̃ ad oĩa. Albedo aũt nõ ẽ mẽſura coloꝝ q̃ ad mãle:ſʒ ſolũ quo ad formale:ſcʒ q̃ ad determinationẽ diaphani.de Vi.q.2.arti.4.ad quartũ.

Sexta ratio.

¶ Sexta rõ.In nã eſt id a q̃ oẽs res nãles ordinant̃ ad ſuos fines ğ deus eſt.ↄña pʒ.añs ꝑbat̃.Ubi ẽ actio alicuiꝰ nõ cognoſcẽtis finẽ ordinata tñ ꝑ ſe ⁊ nõ a caſu.ibi neceſſe eſt ponere aliqḋ dirigẽs.ſed in nã ſunt actiones rerũ nãliũ nõ cognoſcẽtiũ finẽ ordinate: tñ in finẽ nõ a caſu:ğ ⁊c. maior nota.et minor ꝓ prima pte.ſcđa ꝑbatur. Res nãles ſempꝫ aut frequẽter eodem mõ operant̃:ergo nõ a caſu.

Aureo. vbi.ſ.

¶ Ad hãc rõnẽ rñdet Aureolꝰ.negãdo primã ↄñaʒ.⁊ dicit ꝙ res ordinant̃ in finẽ nõ ab alio:ſʒ ex ꝓprijs naturis nec indigẽt aliq̃ extriſeco ĩprimẽte illã ordinationẽ.

¶ Cõtra arguit.ſ.Do.pꝰ cõtra gẽ. ca.63.Diuerſe res ñ veniũt ĩ vnũ ordinẽ:niſi ab aliquo dirigantur ſed res naturales ſunt diuerſe et veniunt in vnũ ordinem:ergo ab aliquo ordinãte.

¶ Itẽ de veri.q.5.ar.2.arguit ſic. Res nãlis nõ ſufficit ad actioneʒ que eſt cõueniẽs alteri : ergo opʒ ꝙ in tali actiõe ab altero dirigatur.ↄña ptʒ.añs ꝑbat̃. Reſoluere vſqꝫ ad certũ terminũ.eſt actio caloris cõueniẽs alteri.ſed ad hanc non ſufficit calor qui de ſe reſolueret in infinitum ſi eſſet poſſibile. opʒ ergo ponere aliquem intellectum per quem huiuſmodi actiones determinentur ad certuʒ modum conuenientem.

¶ Alias rõnes ponit ad hanc concluſionem.primo cõtra gen.capi. 42.que non aliter improbãtur . e quibus demõſtrat nõ modo deuʒ eſſe:ſed eſſe tm̃ vnum.

Queſtio.ij.

Querit̃ ſcđo.Utruʒ in creaturis repiatur imago et veſtigium trinitatis?

Pro deciſiõe q̃ſtionis pmitto ꝙ veſtigiũ ⁊ imago differũt

Ueſtigium ⁊ imago qũo differant.

qꝛ de rõne veſtigij ſunt tria . Primũ eſt ſimilitudo :qꝛ oẽ veſtigiũ eſt ſilr̃itudo eiꝰ cuiꝰ eſt veſtigiuʒ. Scđm eſt imꝑfecta ſilr̃itudo.qꝛ ipꝑfecte repñtat. Tertiũ eſt ꝙ veſtigiũ repñtat ſolũ quo ad cauſalitatẽ id cuiꝰ eſt veſtigium ⁊ non quo ad formã.nã fumꝰ repñtat igneʒ ſed nõ formã ignis.De rõne autẽ imaginis eſt ſimilitudo : ⁊ ꝑfecta ſimilitudo:⁊ repñtat quo ad formã id cuius eſt imago.

Aureo. vbi.ſ. q.2.

¶ Contra arguit Aureolus.2.q. huiꝰ diſti. primo. Ueſtigiũ pedis factũ in puluere repſentat formã pedis:ergo male dr̃ ꝙ veſtigiũ nõ repreſentat formam.

¶ Rñdeo ꝙ lʒ veſtigiũ repñtet formã ſue cauſe.tñ repñtat eã iperfecte.vt ptʒ in exemplo dato.nã veſtigiũ pedis:⁊ veſtigiũ factum ex applicatione totius aĩalis ad puluerẽ ẜm ſupꝑficieʒ cõcauã repñtat ſuperficiẽ animalis connexam.

¶ Cõtra ẽt imago repñtat imꝑfecte:ergo nõ diſtinguit̃ a veſtigio in hoc qḋ eſt repñtare imꝑfecte.

¶ Rñdeo.Dico pmo ꝙ oĩs imago repñtat ꝑfectiꝰ ſuã cãm q̃ veſtigium: qꝛ repñtat magis determinate ẜm oẽs ptes et diſpõnes cauſe ꝑ quas ẽt aliq̃d de interioribus percipi põt.1.q.33.ar.2. ¶ Dico ſcđo ꝙ ꝑfecta imago attigit ad eq̃litatẽ eiꝰ cuiꝰ eſt imago. ¶ Ex quo ſequit̃:ꝙ nulla creatura eſt ꝑfecta imago dei:et ꝑꝑ hoc dr̃ etiã eẽ ad imaginẽ.imago aũt imꝑfecta nõ attingit ad eq̃litatẽ.

His dictis. Hec eſt prima cõclõ. In creaturis eſt veſtigiũ trinitatis.quaʒ ꝑbat.ſ.Do.pñti diſt.q.2. ar.1.⁊.1.q.47.ar.7.In creaturis eſt aliq̃d repñtans iperfecte trinitateʒ quo ad cauſalitatẽ ⁊ nõ quo ad formales rõnes pſonarũ: ergo in creaturis eſt veſtigiũ trinitatiſ ↄña pʒ.ex rõne veſtigij.añs ꝑbat̃. Nã ſba creature repſentat patrẽ: ⁊ forã eiꝰ repñtat filiũ :⁊ iclinatio ad aliq̃d ſpm̃ ſctm̃ qui eſt amor.

Aureo. vbi.ſ.

¶ Cõtra arguit Aureo.Trinitas vt trinitas nullã hʒ cãlitatẽ:ğ nulla creatura repñtat trinitatẽ quo ad cauſalitatẽ.ↄña pʒ.añs ꝑbat̃. pmo.Quelibet pſona cauſat totã creaturã: ergo non cauſat̃ a trinite vt trinitas eſt.

¶ Rñdeo ad añs: ꝙ lʒ trinitas vt trinitas:nõ habeat cauſalitatẽ.tñ trinitas talis.ſ.artificis.verbi ſui ⁊ amoris:hʒ cauſalitatẽ : ⁊ ſic negatur añs de trinitate vt eſt talis trinitas.1.q.45.ar.7.ad.3.

¶ Ad ꝑbationẽ negat̃ ↄña: qꝛ lʒ q̃libet pſona cauſet totã creaturã: tñ nulla pſõa ẽ rõ ꝑductiõis creature q̃ ad oĩa iclusa ĩ rõne pncipij agẽtiſ ꝑ modũ artificis ſʒ. tres pſone ſimul q̃ꝝ vni attribuit̃ potẽtia: alia eſt verbũ:alia eſt amor.

Proprietates perſonales põt accipi dupr ſub noĩbus abſolutis vł relatiuis.

¶ Scđo ꝑprietates pſonales nõ ſunt productiue:ergo trinitas vt talis trinitas nõ hʒ cauſalitatẽ.

¶ Rñ[illegible].ꝑprietates perſonales põt d[illegible]r accipi.Uno mõ ſb̃ iſtis noibꝰ pr̃ ⁊ filius ⁊ ſpirituſſanctꝰ. ⁊ ſic conceditur añs. Alio mõ ſub iſtis noibus ↄceptio artis ⁊ amor artificis:⁊ ſic negatur añs. qꝛ ſub

iſtis noibꝰ icludũt eẽntialia attri
buta.ſ.ſapiẽtiã:potẽtiã ⁊ bõitatẽ.
¶Dico ſcðo ꝙ cũ dicimꝰ ꝙ ꝓceſſio
filij ⁊.ſ.ſ.ſunt ratio ꝓceſſiõis crea=
turarũ.Hoc eſt ſic itelligẽdum ꝙ
ille ꝓceſſiones ſunt creaturis rõ
ꝙ ꝓcedant a deo patre: nõ tñ ſũt
patri rõ ꝓducendi:cũ pater nihil
habeat a filio.⁊ ſic itelligit .s.D.
prima diſt.32.q.1.ar.3.
¶Tertio.Si eſſet tm̃ vna pſona
adhuc cauſaret qcq̃d ẽ mõ i crea=
tura: ⁊ creatura repñtaret deũ:er
go cauſalitas nõ ꝯuenit trinitati
vt eſt talis trinitas.
¶Rñdeo. negat ꝯña.qꝛ poſito il=
lo caſu repñtarẽt tria diſtincta ẜ
rõnẽ.ſ.artificẽ verbũ eiꝰ ⁊ amorẽ.

Concluſio.ij.
In ac=
cñtibꝰ
nõ repit ꝓprie veſtigiũ trinitatis.
Hanc ꝓbat ſic.pñti di. q.2.arti.3.
Oia i qbꝰ eſt veſtigiuȝ hñt modũ:
ideȝ ⁊ ordinẽ.aut eſſentiã : ꝟtutẽ:
⁊ opationẽ.aut vnitatẽ:bonitatẽ:
⁊ veritatẽ;ſed accidẽtia nõ habẽt
iſta: ergo i eis nõ eſt veſtigiũ ma
ioꝛ pȝ.qꝛ penes illa attendit rõ ve
ſtigij minoꝛ ꝓbat. Oia hñtia iſta
enumerata ſunt ꝓprie entia : ſed
accñtia nõ ſunt ꝓprie entia ſȝ diſ
poſitiones entium:ergo.
¶Ex hoc ſeqt pº. ꝙ nullus accñs
Accñs neqȝ ꝓprie eſt vnũ neqȝ habȝ opationem.
eſt ꝓprie vnũ:cũ vnũ ſit ens indi=
uiſum. accñs aut nõ eſt ꝓpe ens.
¶Scðo ſeqt ꝙ accñs ñ hȝ ꝓpe opa
tionẽ ſȝ ẽ ꝑ aliud opat.Cõcedo tñ
ꝙ ñ ſolũ ẜ ſbalia : ſȝ ẽt ẜ accñtia
ẽ i ſubſtãtijs veſtigiũ.nã ẜ albe=
dinẽ hȝ aliquẽ modũ.i.aliqd eẽ: ⁊
aliquaȝ ſpẽm ⁊ aliquẽ ordinem.

Cõcluſio.iij.
Imago
trinita=
tis repit tm̃ i creatura rationali.
Hãc ſic ꝓbat.s.D.1.q. 93 .arti.6.
tm̃ creatura rõalia ẽ ſiĺis deo : qſi
q̃ ad ſiĺitudinẽ ſpẽi:ḡ tm̃ creatura
rõalis ẽ imago dei.ꝯña pȝ:ex rõe
imaginis:añs ꝓbat.tm̃ creatura
rõnalis ẽ ꝓductiua ꝟbi ꝑ intelľȝ
⁊ amoris ꝑ volũtatẽ:ḡ tm̃ ipſa ẽ ſi
militudo qſi q̃ ad ſiĺitudinẽ ſpẽi.

Queſtio.iij.

Queritur tertio.Utrum illa
penes que attẽdit veſtigiũ
dei in creatura ſint diſtincta rea=
liter.

Concluſio.j.
Partes
veſtigij
qualitercũqȝ aſſignent reducunt
ad tria.Hãc ꝓbat.s.D.pñti di.q.
2.ar.2.Ea ex qbꝰ reſultat pfectio
creature reducunt ad tria.ḡ et ea
in quibꝰ ꝯſiſtit veſtigiũ.tȝ ꝯña:qꝛ
creatura nõ eſt veſtigiũ dei niſi in
quantũ eſt pfecta.añs ꝓbat. pfe=
ctio creature conſiſtit in cõiũctiõe
ad ſuũ finẽ:ſed nõ põt ꝯiungi ſuo
fini niſi ipſa creatura ſit : et finis
cui coniungit:⁊ mediũ quo cõiun
git:iſta aũt ſunt tria:ergo ⁊c.

Cõcluſio.ij.
Bonũ ve
rũ ⁊ vnuȝ
ẜm ꝙ aſſignant aliqñ veſtigiũ di
ſtinguũtur ab eo in quo ſunt.Pri
ma pars ꝓbat ſic a.s.Doc.ðveri.
q.21.arti.5.ꝓbat tripľr.pº.Id qð
cõuenit alicui ꝑ pfectiones ſuper
additas diſtinguit ab eo in q̃ eſt:
ſed bonitas cõuenit creaturis nõ
ꝑ eſſentiã ſȝ ẜm pfectiões ſupad=
ditas:vt dicit Augu.ergo bõitas
creature diſtinguitur ab ea.
¶Scðo ſic eſſe creature diſtiguit
a creatura:ſȝ bonitas creature cõ
uenit ei ẜ eẽ:vt dicit Auctoꝛ lib.
de cauſis:ḡ.Ex quo ſeqt ꝙ eẽntia
creature conſiderata cuȝ pciſione
ad eſſe non eſt bona.
¶Tertio.Id qð cõuenit alicui ſo
luȝ in ordine ad aliud:nõ ꝯuenit
ei ꝑ eẽntiã:ſȝ bõitas ꝯuenit crea=
ture i ordie ad aliud.ſ.ad vltimũ
finẽ.vt dicit Boetiꝰ lib.de hebdo=
madibꝰ.⁊ ꝓbat ſic.Id qð hȝ rõnẽ
finis nõ ꝯuenit alicui niſi i ordie
ad vltimũ finẽ:ſȝ bonũ hȝ rõnẽ fi=
nis:ḡ.Iſta ꝯcľo itelľ rð rebꝰ ſbſiſtẽ
tibꝰ:nã ipa bõitas ñ ẽ res ſbſiſteſ.
¶Argnit Aureo.⁊ Guido ꝙ bonũ
nõ habeat rõnẽ finis nec appeti=
bilis.cuiꝰ argumẽta ſoluũt.2.di.
4.q.2.ibi de hoc ẽ ſpecialis qõ.
Aureo et Guido vbi ſupra.

¶Scða ps ꝯcľonis ꝓbat ſic.ð ꝟi.
q.1.ar.4.Id qð eſt i intelľu diſti=
guit ab eẽntia creature:ſȝ veritas
ꝓpe dicta qua res denoiant vere
eſt in intellectu : ſicut ẽt denoiat
ſanitas nõ a ſanitate inherẽte ſȝ
a ſanitate animalis:ergo.
Aureolus.
¶Cõtra arguit Aureo. Si ꝟitas
diſtinguit realr ab eo:cuiꝰ eſt ꝟi=
tas:ſeqtur ꝙ res ſit vera ſine ꝟi=
tate.hoc ẽ impoľe:ḡ maioꝛ ꝓbat.
oẽ qð intelligit diſticte ẽ veꝝ: ſed
ſi eẽntia rei diſtinguit a ſua ꝟita
te põt diſtincte intelligi ſine ꝟita
te:qꝛ duoꝝ abſolutoꝝ realr diſti=
ctoꝝ vnũ põt intelligi ſine altero:
ergo res eſt vera ſine veritate.
Unã rẽ itelligi ſine alia põt itelligi dupľr: negatiõe intelľus rei ⁊ exiſtentie.
¶Rñdeo. negat maioꝛ.Ad ꝓba=
tionẽ dr̃:ꝙ vnaȝ rem itelligi ſine
altera põt eſſe dupľr.vno mõ alia
nõ itellecta:⁊ ſic negat maioꝛ .ſ.ꝙ
oẽ qð intelligit ſi accipiat vt pſci
dit ab oi qð nõ ẽ ipm ſit verũ. naȝ
lȝ oẽ qð intelligit ſit verũ: tñ nõ ẽ
ſepatũ ab oi eo qð nõ ẽ ipȝ qꝛ nõ ẽ
ſeparatum ab intellectione.Alio
mõ vna res. dr̃ intelligi ſine alte
ra.i.alia nõ exiſtente. ⁊ ſic negat
minoꝛ.Res.n.nõ põt intelligi nõ
exiſtente veritate:ſicut ẽt nõ põt
intelligi nõ exiſtente itellectu qꝫ=
uis poſſit itelligi nõ itellecto itel=
lectu nec intellecta veritate.
¶Cõtra iſtã ꝯcľonẽ ⁊ pcedẽtẽ ar
guit ſic.Illud nõ eſt accñs creatu
re:qð ꝯuenit creature ſpoliate oi
accñte:ſed creature ſpoliate oi ac
cidente conuenit bonitas ⁊ ẽt ve
ritas:cum adhuc in ea ſit veſti=
gium trinitatis ergo ⁊c.
Nõ eſt poľe creaturaȝ ſpoliari oi accñte maxime relatiuo.
¶Rñdeo negat minoꝛ qꝛ creatu=
ra conſiderata abſtractiue ab oi
ꝙ nõ eſt ipſa nõ hȝ veſtigũ trinita
tis.Dico tñ ꝙ impľe eſt creaturã
ſpoliari oi accñte. maxie relatiuo.
nõ.n.põt eẽ ſine depẽdẽtia ad deũ.
¶Tertia pars ꝯcľonis ꝓbat.ſ. ꝙ
vnitas diſtinguit ab eo cuiꝰ ẽ vni
tas ſed differẽter qꝫ bonitas ⁊ ve=
ritas:qꝛ iſta duo diſtinguũt rea=
liter a rebꝰ : vnitas aũt ſolũ rõne
ꝓbat ſic.1.q.11.ar.1.Si vnitas di
ſtinguit realr ab eo cuiꝰ ẽ vnitas
eſſet ꝓceſſus in infinitũ.hoc ẽ im
poſſibile:ḡ.maioꝛ ꝓbat.Illa vni=
tas ſi eſt diſticta:eſt vna vľ ſeipſa
vel alia.Si ſeipſa habeo intentũ.
Si alia qro de illo ⁊ ſic in infinitũ.
Si dicat:ḡ ſiľr ꝓcedet in infini=
tũ in bonitate ⁊ ꝟitate.negat cõ=
ſequẽtia.cuiꝰ rõ habet ifra di.8.q.
1.ad.2.Gerardi de carmelo.

Cõcluſio.iij.
Bõitas
⁊ ꝟitas
diſtinguunt realr i creaturis.pro
bat ſic.Id qð ẽ formaľr i rebꝰ di=
ſtinguit formaľr ab eo qð ẽ itelle
ctu:ſed bonitas ẽ formaľr i rebꝰ:
⁊ veritas i intellectu vt dicitur.6.
meta.ergo ⁊c.
¶Cõtra arguit Aureolus.Ratio
Aureolus.
veri ⁊ rõ boni inſunt oi rei et oi rõ
ni per ſe ⁊ pciſe ſumpte:ergo rõ ve
ri ineſt bonitati ⁊ econtra: ⁊ ſic bo
nitas eſt veritas.
Utrum bõitas ſit veritas.
¶Rñdeo.negat añs.Si ly ꝑ ſe di
cat cãm formalẽ qꝛ bonitas nõ ẽ
formaľr vera niſi veritate : ꝯcedit
aũt ſi dicat cãm efficiẽtẽ ſiue fun
damentũ.Sicut etiã hõ eſt ꝑ ſe ri
ſibilis ſi ꝑ ſe dicat cãm fundamẽ=
talẽ:formaliter aũt ẽ riſibilis riſi=
bilitate:ſed tũc cõceſſo añcedente
ad hunc ſenſum:negat ꝯña: nã lȝ
veritas conſequat bonitateȝ hoc
modo:nõ tñ eſt ipſa bonitas.

Concľo.iiij.
Bonuȝ
⁊ veruȝ
diſtinguũt rõne ꝓbat eã.s.D.de
veri.q.1.ar.1.Illa diſtiguũt rõe qꝝ
rõnes iplicãt diuerſos reſpectꝰ rõ
nis:ſȝ bonũ ⁊ verũ ſũt hmõi:nã rõ
boni icludit reſpectũ ad appeti=
tũ:rõ vero veri ad intellectum.
¶Ex hoc ſeqt corrrelarie: ꝙ lȝ res
poſſint eẽ bone ſine reſpcũ ad ap
petitũ:circũſcripto.n.actu appeti
tus adhuc res ſũt bone:nõ tñ pñt
intelligi ſub rõne boni niſi per re
ſpectum ad appetitum.
¶Cõtra ſcðam ptẽ minoris :ſum
Aureo.
pte ad ꝓbãdũ ꝯcľonẽ arguit Au=
reolus.Uerũ eſt manifeſtatiuum
intelľus:ergo prius eſt verũ qꝫ ha

beat reſpectum ad intellectum.
¶ Rñdet.s.D.de veri.q.1.ar.1.et
4.ꝙ verũ eſt manifeſtatiuũ intel
lectus humani:ꝛ iõ precedit intel
lectũ humanũ:nõ aũt diuinũ.Un̄
talis eſt ordo.Prĩo veritas eſt in
intellectu diuino.Scdõ in rebus.
Tertio in intellectu creato q̃ ↄfor
mat̃ rebus per ſimilitudinẽ reruꝫ
quas ĩ ſe hꝫ.Quarto ſequit̃ cogni
tio que eſt effectꝰ veritatis.Ex hoc
enim ꝙ intellectus ↄformatur rei
ſequitur in itellectu rei cognitio.
Multa alia ptinẽtia ad hãc mãm
habes diffuſe diſt.44.

Explicatiꝰ ordinẽ veritatis exp̃mit ac ſingulatiꝫ diſtiguit.

Conclo.v.

Modus:ſpecies:ꝛ ordo p
que aſſignat̃ alia rõ veſtigij diſtin
guũt̃ iter ſe realr ꝛ ab eo ĩ q̃ ſũt.p-
batur ſic.pma.q.6.ar.1.Eſſentia ꝛ
eſſe ꝛ relatio creature:differũt in-
ter ſe ꝛ a ſuppoſito creato:ſꝫ ſpẽs
eſt eſſentia creature ꝛ eſſe eſt mo-
dus:et ordo eſt relo:ergo ꝛc.

Cõcluſio.vj.

Subſtã-
tia virtꝰ:
ꝛ opatio ẜm ꝙ eſt alia aſſignatio
veſtigij diſtinguunt̃ inter ſe reali
ter ꝺ ſubſtãtia ꝛ virtute.pbat̃ ſic.
prima.q.51.ar.3.Ille potentie di-
ſtinguũtur realiter que reſpiciũt
actus realiter diſtinctos:ſed eſſen
tia ꝛ virtus ſunt hmõi:nam eſſen
tia reſpicit eſſe ꝛ virtus operatio-
nem.cõſtat aũt eſſe ꝛ operationeꝫ
diſtigui ĩ creaturis.De ſubſtãtia
ꝛ operatiõe:probat̃ ſic.vbi.ſ.ar.1.
Omnis actualitas diſtinguit̃ ab
eo cuiꝰ eſt actualitas p̄terq̃ ĩ actu
puriſſimo:ſꝫ opatio ẽ actualitas
ſbe create:que nõ eſt actꝰ puriſſi-
mus.ergo ꝛc.De virtute ꝛ opatiõe
pbat̃.oĩs actus differt a potẽtia:
que eſt ad illũ actũ:ſꝫ virtꝰ eſt po-
tentia ad opationem:ergo ꝛc.

Queſtio.iiij.

Querit̃ quarto.Utrũ partes
imaginis diſtinguãt̃ iter
ſe ꝛ ab eo in quo ſunt?

Pro deciſiõe queſtionis hec
eſt prima conclo.Po-
tentie aĩe diſtinguuntur realiter
ꝛ eſſentialr ab eſſentia aĩe.probat̃
ſic a.s.Doc.prima par.q.77.ar.1.
Omnis ſubſtãtia diſtiguit̃ ab ac-
cidente:ſed aĩa eſt ſbã:ꝛ eius potẽ
tie ſunt accidẽtia.ergo.maior pꝫ.
cũ pma pte minoris.ſcda pbatur.
Oĩs potẽtia eſt in illo genere in q̃
eſt actus quẽ pº ꝛ p ſe reſpicit:ſed
actꝰ quos ꝛ pº ꝛ p ſe reſpiciũt po-
tentie aĩe ſunt accñtia:ſ.maior ẽ
Phi.9.meta.ꝛ Cõmentatoris.5.
phyſicoꝝ cõ.9.

tex.2.3.et ĩfra

¶ Ad hãc rõnẽ dicit Scotus in.2.
ſniaꝝ.ꝙ duplr accipitur potẽtia.
Uno mõ pro actiua vel paſſiua:ꝛ
hãc dicit nõ eſſe in eodẽ gñe ĩ quo
eſt ſuꝰ actus.Alio mõ accipit̃ p po
tẽtia obiua.dr̃ aũt potẽtia obiua
id qđ põt pduci ab aliqua poten-
tia:ꝛ actꝰ correſpõdẽs tali potẽtie:
eſt ipſamet:qñ eſt in actu.Un̄ idẽ
numero qđ prius erat ĩ potentia
eſt poſtea in actu:potẽtie aũt aĩe
nõ ſunt ĩ potẽtia obiua reſpectu
opationis ſed ſunt actiue.

Scotꝰ ĩ 2.di.16 q.1.
Utrum detur potẽtia obiectiua.

¶ Contra.nulla eſt potentia obie
ctiua.ergo reſponſio tua eſt falſa.
añs pbat̃:q: phs nullibi loq̃t de
potẽtia obiua:ꝛ.9.meta.vbi dicit
potẽtiã ꝛ actũ eẽ in eodẽ gñe ĩme
diate diuidit potẽtiã in actiuã et
paſſiuã:ꝛ Cõmen.cõ.2.dicit:ꝙ po
tẽtia nõ dicit̃ niſi de actiua ꝛ paſ-
ſiua ꝛ in mathematicis.
¶ Scdõ potẽtia ꝛ actꝰ multũ diffe
runt:vt dicit phs.2.de aĩa.ꝛ Con
men.cõ.6.dicit ꝙ ſunt valde op-
poſita.ſ non ſunt idem numero.

Utrum potẽtia ꝛ actus ſunt in eodẽ genere.

¶ Scdõ pbat rõne Scotus ꝙ po
tẽtia ꝛ actus nõ ſunt in eodẽ gñe:
quãtitas eſt actus ſbe ꝛ color actꝰ
ſupficiei:ꝛ potentie aĩe ſunt actus
per te aĩe:ſꝫ quãtitas nõ eſt ĩ gñe
ſbe:nec color ĩ gñe quãtitatis:nec
potẽtie aĩe per te ĩ gñe ſbe in quo
eſt aĩa.ergo nõ opꝫ potẽtiã ꝛ actũ
eſſe in eodem genere.
¶ Rñdeo.pº dico ꝙ potẽtia reſpi
cit aliquẽ actuꝫ duplr.Uno mõ p
ſe ꝛ pº.Alio mõ ↄſequutiue.Actꝰ
quẽ pº ꝛ p ſe reſpicit potẽtia eſt in

illo gñe in quo eſt potẽtia:nõ aũt
actꝰ quẽ reſpicit cõſequutiue.
¶ Dico ſcdõ ꝙ mã pº ꝛ p ſe reſpi-
cit formã ſbalem:ↄſequutiue aũt
quãtitatẽ:ꝛ aĩa pº et p ſe reſpicit
eſſe:cõſequutiue võ potẽtias:et
ſilr ſupficies pº ꝛ p ſe reſpicit eſſe
quãtũ:cõſequutiue aũt colores:ꝛ
ſic nõ opꝫ ſbaꝫ eſſe in genere quã
titatis:nec colorẽ in gñe ſupficiei
nec opꝫ accidẽs habere potentiã
ppriã q̃ ipſuꝫ per ſe reſpiciat:ſed
illa potẽtia q̃ per ſe ordinat̃ ad eẽ
ſbale ordiat̃ ↄſequutiue ad hmõi
inchoationes accidentiũ.
¶ Dico ẗtio poſſe ſuſtineri oppoſi
tũ.ſ.ꝙ accñtia habeãt ppriã potẽ
tiã:nã ppa potentia ad calorẽ eſt
diaphaneitas:ꝛ potẽtia ad quã-
titatẽ eſt aliqđ de gñe q̃ntitatis.5.
phyſi.cõ.9.ad illã aũt potẽtiã or-
dinat̃ ſubſtantia cõſequutiue.

Cõſentaneũ lẽ veritati accñtia hr̃e propriã ĩ potentiã.

¶ Scdã rõ pro conclone.Nullus
actꝰ dans eſſe ſimplr relinquit ex
ſe:id cuiꝰ eſt actus in potẽtia ad
vlteriorẽ actũ vt dicit Cõmen.9.
meta.cõ.2.cuiꝰ rõ eſt q: talis actꝰ
eſt vltimꝰ terminꝰ gñatiõis:ꝛ etiã
q: eẽ ſimplr nõ põt ſtare cũ potẽ-
tia:lꝫ eẽ ẜꝫ qđ poſſit ſtare cũ potẽ
tia ad aliũ actũ.ſꝫ aĩa ẽ talis actꝰ.
ergo nõ relinq̃t id cuiꝰ eſt in potẽ
tia ad vlteriorẽ actũ.ſꝫ ſtatim dat
oẽꝫ actũ quẽ põt.ſ ſi aĩa ẽ ſue po-
tẽtie ſemp hñs aĩaꝫ actu opabit̃.
ſꝫ hoc ↄſtat eſſe falſuꝫ.ſ.Nec ſilr
eſt de potẽtijs vt arguit Scotꝰ.ſ.
ꝙ ſequit̃ hñtẽ potẽtias ſemp actu
opari:q: ipſe nõ dãt eſſe ſimplr.ſꝫ
reddũt id cuiꝰ ſunt potẽtie potẽ-
tialius in ordine ad actꝰ ſecũdos.
¶ Contra arguit Scotus.Aĩa eſt
actꝰ dãs eẽ ſimplr:ꝛ tñ eſt in po-
tẽtia reſpectu ſui eſſe ꝛ ſuaꝝ potẽ
tiarũ p te.ſ actus dãs eſſe ſimplr
põt eſſe in potẽtia:ꝛ p ↄñs relinq̃
re in potẽtia id cuiꝰ eſt actus.ꝛ ſic
maior tue rationis eſt falſa.

Scotꝰ.

¶ Rñdeo.eẽ in potẽtia ↄtingit du
plr.Uno mõ in potẽtia paſſiua.ꝛ
ſic nego añs.q: id qđ eſt ĩ potẽtia
paſſiua alicuiꝰ põt puari eo ꝛ eſſe
ſub eiꝰ oppoſito:aĩa aũt nõ põt eẽ
ſine potẽtijs.Alio mõ aliqđ dr̃ eẽ
in potentia receptiua:ꝛ ſic ↄcedit̃
añs:ꝛ negat̃ ↄñtia:q: maior quã
ĩprobat ĩtelligit̃ ꝺ potẽtia paſſiua
¶ Scdõ.oĩs cã efficiẽs põt eẽ ſine
ſuo effectu:lꝫ cã format̃ nũq̃ ſepa
ret̃ ab effectu ſuo.ſ aĩa eſt efficiẽs
reſpectu ſuaꝝ opationũ.lꝫ ſit cã
forãl reſpectu viuere.ſ dato ꝙ eẽt
ĩmediatũ pncipiũ opatõis adhuc
poſſet eẽ dato ꝙ nõ actu oparet̃.
¶ Rñdeo.negat̃ maior de illo effi
ciẽte:qđ p idẽ dat ĩmediate eſſe ꝛ
opari.ſicut illa forã q̃ dat eẽ igni
formaliter dat leuitatẽ effectiue.
ideo nũq̃ põt eſſe ignis ſine leui-
tate.Silr aĩa cũ eliciat actũ intel
ligẽdi ſi p idẽ immediate daret eſ
ſe per modũ forme ꝛ intelligere p
modũ efficiẽtis ſicut ſemper dat
eſſe ita ſemper daret intelligere.

Si aĩa eẽt ideꝫ cũ ſuis potẽtijs ſemp ĩtelligeret.

¶ Tertia rõ pro cõcluſione ponit̃
infra.q.de ſpiritu.artic.11.ſicut ſe
habet eſſentia ad eſſe:ita potẽtia
ad opari:q: actꝰ eſſentie eſt eſſe:
ꝛ operari potẽtie.ergo a cõmuta
ta proportione:ſicut ſe hꝫ eſſe ad
operari:ita eſſentia ad potentiã:
ſed in oĩ ente creato eẽ diſtinguit̃
ab operari.ſ eſſentia diſtiguit̃ a
potẽtia.In iſta rõne fit cõparatio
iſtoꝝ q̃ꝫtũ ad hoc ꝙ eſt diſtingui ꝛ
nõ in alijs:q: ↄſtat ꝙ opatio ẽ ac-
tus potẽtie ſicut effectꝰ efficiẽtis:
eſſe aũt nõ eſt hoc mõ actꝰ eẽntie.
¶ Quarta rõ p ↄclone.Id qđ eſt
tm̃ vnũ nõ eſt idẽ cũ his q̃ ſũt plu
ra realr.ſꝫ eẽntia eſt tm̃ vna.ꝛ po
tẽtie ſũt plures realr.ſ.maior pꝫ
cũ pña pte minoris.ſcda ps pbat̃.
Ubi ẽ pluralitas diſtinctiuoꝝ ibi
ſũt plura diſticta.ſꝫ actꝰ ꝛ obiecta
diſtictiua potẽtiarũ ſũt plura.ſ.

Utrum aĩa ſit idem ꝙ ſue potentie.

¶ Contra arguit ſic.Ab eadẽ aĩa
pcedũt plures potẽtie gñe diſtin
cte p te.ergo ab eadẽ potẽtia poſ
ſunt eſſe plures actꝰ gñe diſtincti
ꝛ terminati ad obiecta diſtincta.
¶ Rñdeo.negat̃ ↄña.q: aĩa nõ re-
cipit ſpẽꝫ a ſuis potẽtijs.potẽtie
aũt ſpecificant̃ per actꝰ ꝛ oba:id

nūt qđ ſpecificat diſtinguit: et iđ nō pōt eē pluralitas obiectoꝝ formaliū ſine pluralitate potētiarū.

¶Quinta rō ꝑ ꝯclone. Id qđ eſt act⁹ corꝑis diſtinguit̃ ab eo ꝙ nō eſt act⁹ corꝑis: ſꝫ aīa ē act⁹ corꝑis

Tex. 7.

itell's autē nō. vt dr̃. 3. de aīa. ergo ⁊c.

¶Sexta rō. Si aīa eſt ſue potētie ſequit̃ ꝙ idē ſit ꝓmū pͥncipiū actionis ⁊ paſſionis reſpectu eiuſdē: hoc eſt falſum. ergo maior ꝓꝫ: qꝛ vna potētia mouet aliā. ergo ſi potētie ſunt ipſa aīa. ſequit̃ ꝙ aīa mouet ſe ꝓme. minor ꝓbat̃ mouentis ad mobile eſt relatio realis. ſꝫ eiuſdē ad ſe nō ē relo realis. ergo ⁊c.

¶Aliā rationē ponit in p̄nti di. q̄ coincidit cū ſecūda ſuperi⁹ dicta.

Scotuz vbi. s.

¶Cōtra cōcluſionē arguit Sco. 2. ſen. 1. Si aīa diſtīguit̃ a ſuis potētijs ſequit̃ ꝙ ſit beatificabilis ꝑ accn̄s. hoc eſt falſuz cū hō ex natura aīe ſit capax btitudinis. ꝯn̄a ꝓbat̃. Illud cōuenit alicui ꝑ accn̄s qđ ꝯuenit ei ꝑ aliqđ cui adhuc cōueniret ſi eēt ſeparatū a tali re: ſicut albedo ꝯuenit ſbe ꝑ accn̄s: qꝛ ei ꝯuenit mediāte ſupꝫficie cui adhuc ꝯueniret ſi eēt ſeꝑata a ſba. ſꝫ ſi aīa nō eſt ſue potentie: btitudo ꝯuenit aīe ꝑ intellectū: cui intellectui adhuc conueniret btitudo ſi ſepararet̃ ab anima. ergo ⁊c.

Accn̄s nō ē ꝓpͤe ſubiectiue in accidēte: ſꝫ ratio ſubijciēdi.

¶Rn̄deo. negat̃ maior. Ad ꝓbationē dico p°: vt dicit. s. Do. 3. di. 31. q. 2. ar. 4. beatitudo nō eſt ꝓprie ſubiectiue ī itellectu. nec vnū accidēs in alio: ſꝫ vnū accidēs ſit ſbe rō ꝙ ſubijciat̃ alteri accidēti: ſicut ſupꝫficies ē rō ſbe ꝙ ſubijciat̃ colori: ⁊ ꝑꝑ hoc btitudo eſt ī eſſentia aīe: ſed mediāte intellectu.

¶Dico ſcđo ꝙ ſi ꝑ īpoſſibile itell's eſſe ſeparat⁹ ab aīa ⁊ ī eo eſſet viſio: tali viſione nō beatificaret̃: qꝛ beatificari nō cōuenit niſi nature viue rōnali nate ꝯſtituere ſuppoſitū: ⁊ habere amicitiā cū deo. intell's aūt ſeparat⁹ nō eſt aptus conſtituere ſuppoſitū cū ſit accidens. ⁊ ſic negat̃ minor.

¶Dico tertio ꝙ īplicat intellm̄ ſeparari ab aīa cū ſit nālis ei⁹ ꝓprietas: nō aūt īplicat ſupꝫficiē ſeꝑari a ſubſtātia: ⁊ ideo nō eſt ſimile.

¶Scđo fore ſbales corpoꝝ nāliū q̄ ſunt inferiores aīa ſunt īmediatū pͥncipiū operationis. ergo ⁊ aīa: ⁊ ꝑ ꝯn̄s eſt ſue potētie. ꝯn̄a ꝓꝫ: an̄s ꝓbat̃. ſi forma ſbalis nō eſſet īmediatū pͥncipiū opatiōis. ſ. gn̄ationis ſed ageret mediāte forma accidētali: ſeqt̃ ꝙ forma generātis. ſ. illa forā accidētalis eēt pfectior forma rei genite. hoc ē falſū. ergo ⁊c.

Gn̄ans eſt imediatum principiū qđ: forma q̄ ſꝫ primariꝫ accn̄s q̄ ſꝫ ſcđariū.

¶Rn̄deo. negat̃ an̄s. qꝛ ipſum generās eſt īmediatū pͥncipiū qđ. et ſua forma ſbalis eſt pͥncipale pͥncipiū quo. ⁊ forma accidētalis eſt ſcđariū ⁊ īmediatū pͥncipiū quo. Ad ꝓbationē dico nō eſſe incōueniēs: ꝙ inſtr̄m ſit imꝑfectius effectu. forma aūt accidētalis eſt inſtrumentū forme ſubſtātialis.

¶Cōtra. oē agēs hꝫ ꝓpͣ actionē ꝓter actionē inſtr̄i. ergo forā ſbalis hꝫ ꝓpͣ opatōez ſine forā accidētali.

¶Rn̄deo. negat̃ an̄s de inſtr̄o cōiūcto agēti. non eñ eſt alia ⁊ alia actio agētis pͥncipalis ⁊ talis inſtr̄i: ſꝫ inſtr̄m ē agēti rō ꝙ agat: puta calor eſt igni rō agēdi: ſꝫ nō hꝫ actionē diſtinctā ab actiōe ignis.

¶Contra. qn̄ ignis gn̄at ignē forma ſubalis ignis generantis ſua actione attingit formā: ⁊ calor nō attingit. ergo forma ignis ⁊ calor habēt aliam ⁊ aliā actionem.

¶Rn̄deo. negat̃ an̄s: qꝛ calor attingit vt quo formā ignis geniti inqn̄ātū ipſe calor eſt inſtrumentū ſubiecti. ignis eñ generās inducit ī gēitū duplicē formā. ſ. ſubſtātialē ⁊ accidētalē. accidētalem quidē prius in gn̄e cauſe materialis: cū ſit diſpoſitio. ſubalē āt pri⁹ in gn̄e cauſe formalis ⁊ finalis.

Scot⁹ velut noue loquutionis auidiſſim⁹ ſigna finxit.

¶Tertio. calor ꝓſupponit ī igne formā ſubſtātialē. ergo ⁊ actio caloris ꝓſupponit eādē formā. ergo in illo priori ſigno nature: forma ſbalis ignis pōt agere ſine calore.

¶Rn̄deo. negat̃ iſta vltima ꝯn̄a. qꝛ nō dant̃ iſta ſigna q̄ iſte fingit.

¶Quarto. ſubſtātia immediate generat ſubſtātiā. ergo eſt immediatū principiū operationis.

¶Rn̄deo. negat̃ an̄s de principio quo: ⁊ cōcedit̃ de principio qđ. ſꝫ negatur cōſequentia.

Aureo. ī quoli. q. 6.

¶Cōtra eandē arguit Aureo. in quoli. ꝙ intellect⁹ nō ſit accidēs. ſi intellect⁹ eſt qualitas itelligēs: aut intelligit itellectione: que eſt ipſe intellect⁹: aut intellectione a ſe recepta: nō primū qꝛ vna intellectio nō eſt receptiua alteri⁹. intellect⁹ aūt eſt receptiuus intellectionis: nō ſcđꝫ qꝛ ſi reciperet a ſe intellectionē eſſet agēs et patiēs reſpectu ſuimet. qđ eſt īpoſſibile.

¶Rn̄deo. dico p° ꝙ intellect⁹ eſt act⁹ in gn̄e entiū. ⁊ pura potētia in gn̄e intelligibiliū. de veri. q. 8. ⁊ ꝙ intell's ſit quidā actus ꝓꝫ. qꝛ ph̄s. 3. đ aīa. ⁊ Cōmē. cō. 4. vocāt eū virtutē anime. ⁊ cō. 5. loquens de intellectu exponēs illud verbū phi oē recipiēs eſt denudatū ab eo qđ recipit: dicit nō eſſe neceſſe ꝙ recipiēs nullo mō ſit in actu. ſꝫ ꝙ nō dꝫ hr̄e actu ſimilitudinē rei quā recipit ⁊ ꝑꝑ hoc intell's de ſe nullā hꝫ ſpēꝫ. Ex quo ſequit̃ ꝙ ſit pura potētia in gn̄e itelligibiliū: qꝛ ſi nūq̄ vllā ſpēꝫ reciperet nūq̄ poſſet ſe itelligere: ⁊ quātū ad hoc cōparat̃ materie pͥme q̄ eſt ī pura potētia ad formas materiales ſicut itell's ad ſpēs intelligibiles.

Intell's in gn̄e entiū ē act⁹: in gn̄e itelligibiliū pura potētia.

¶Dico ſcđo ꝙ itelligit intellectione q̄ eſt q̄litas diſtincta ab itellu. Ad īprobationē dr̄ ꝙ itell's actuatus ſpē intelligibili: eſt ꝓductiu⁹ itellectiōis: ⁊ intell's ꝯſiderat⁹ ſm ſuā nudā eētiā ē receptiu⁹ itellectiōis ⁊ ſic agit ⁊ patit̃ ſꝫ diuerſa.

¶Scđo. nl'la q̄litas ſemꝑ itelligit nec ꝯtinet ꝟtute oēs formas itelligibiles. ſꝫ itell's ſemꝑ itelligit ⁊ cōtinet ꝟtute oēs formas intelligibiles. ergo nō eſt qualitas.

¶Rn̄deo. dico p°: ꝙ nulla qualitas per ſe abſolute accepta ſemꝑ itelligit: tn̄ aliqua q̄litas accepta vt ſubeſt intellectioni ſemꝑ intelligit: ⁊ ad hūc ſenſum loquit̃ ibi: qꝛ illa verba dicit de intellectu in actu. prima parte. q. 77. ar. 4.

¶Dico ſcđo ꝙ lꝫ nulla q̄litas cōtineat ꝟtute ꝓductiua oēs formas intelligibiles: tn̄ pōt eas ꝯtinere eo modo quo lumen cōtinet colores faciēdo eos de potētia viſibiles actu viſibiles: et ſic dicit ph̄s ꝙ intell's agēs facit potētia intelligibilia actu intelligibilia.

3. de aīa tex. 18.

¶Tertio nullū accidēs eſt pura potētia: ſꝫ eſt act⁹. ſꝫ intell's nō eſt actus. ergo nō eſt accn̄s: maior nota: minor ꝓbat̃. oē receptiuū ē denudatū ab eo qđ recipit: ſꝫ itell's eſt receptiu⁹ omnis actualitatis cū poſſit omnē actum recipere. ergo eſt denudatus ab omni actu.

¶Rn̄deo. negat̃ minor. qꝛ vt dicit s. Do. 3. cōtra gen. ca. 43. intellectus poſſibilis non eſt in potētia niſi formas rerum materialiū. cū nl'la potētia paſſiua poſſit recipe niſi ea in q̄ pōt ꝓpͥū ei⁹ actiuū. intell's aūt agēs pōt tm̄ ī ſpecies abſtractas a phantaſmatibus.

Intell's poſſ'is: ē tm̄ ī potētia ad formas rerꝫ materialiū.

¶Dico ſcđo ꝙ nulla res eſt receptiua ſimilitudinis alteri⁹ rei: q̄ ſit eiuſdeꝫ ſpeciei aut generis. qꝛ omne receptiuū eſt potētiale reſpectu ei⁹ qđ recipit: vnū aūt īdiuiduū nō eſt potentiale reſpectu alteri⁹: nec vna ſpēs reſpectu alteri⁹ eiuſdē gn̄is cū ſint cōtrarie.

¶Dico tertio poſſe ſuſtineri oppoſitū. ſ. ꝙ aliqđ eſt receptiuū ſilitudinis alteri⁹ rei eiuſdē gn̄is primi. Nā intell's angelicus hꝫ ſimilitudinē oīm intellectuū creatoꝝ qui tn̄ ſunt eiuſdē gn̄is ꝓmi cū eo: ⁊ itell'ui nr̄o poſſet imprimi a deo ſpēs alteri⁹ itellect⁹. nō tn̄ ſequit̃ ꝙ poſſit recipe rē cui⁹ eſt illa ſilitudo: qꝛ lꝫ res ⁊ ſimilitudo ſint ꝓpinque quo ad rep̄ſentationeꝫ nō tn̄ in mō eſſendi: ⁊ ideo due forme cōtrarie nō ſe cōpatiunt̃ in eē reali: ſꝫ in eſſe intētionali. prima tn̄ rn̄ſio eſt magis de mēte. s. Do.

¶Quarto. oīs actus eſt forma. ſꝫ intellectus nō eſt forma. ergo nō

ē act⁹.maioꝛ pꝫ:minoꝛ ꝓbat̄. Oīs
foꝛma vel eſt mālis vel imālis. ſꝫ
intelľs nō eſt mālis.nec imateria
lis vt dicit Cōmē.3. de aīa.cō.18.
¶Cōfirmat̄.oīs foꝛma eſt intelle
cta actu vel potētia:ſed itelľs nō
eſt foꝛma intellecta actu vel potē
tia vt dicit Cō.vbi.ſ.Cō.11.ꝙ ⁊c.
¶Rn̄deo.negat̄ minoꝛ.eſt em̄ foꝛ
ma imaterialis ſed nō actu intel-
ligibilis de qua ibi loqt̄ Cōmen.

Aliqd pōt eē ī potētia intellectū dupliciter, hītualr ⁊ nō repugnāter.

¶Ad cōfirmationē negat̄ minoꝛ.
Aliqd em̄ eē intellectū in potētia
cōtingit dupľr.Uno mō in poten
tia pꝛoxima.i.habitualr.ſic aliqs
nō actu cogitās itelligit ī potētia
ea quoꝝ ſpecies apud ſe hꝫ: et ſic
intellect⁹ nō eſt foꝛma intellecta
in potētia:qꝛ nō hꝫ de ſe ſpeciē ali
quā qua poſſit ſe vel alia intellige
re.⁊ ſic loquit̄ Cōmē.Alio mō ali
qd eſt intellectū in potētia:qꝛ ſibi
nō repugnat intelligi:⁊ ſic intelle
ct⁹ eſt foꝛma itellecta in potētia.
¶Quīto Cō.3.ð aīa.cō.27.ponit
dr̄iā inter itellectū ⁊ ſenſuꝫ:dicēs
ſenſuꝫ eſſe in ſequēdā actū: ⁊ eſſe
ī potētia reſpectu ſpecierū qs reci
pit.itelľs aūt eſt pura potētia.ꝙ.
¶Rn̄deo. ꝙ dr̄ia quam ponit ibi
Cōmen.eſt iſta ꝙ cuꝫ obа ſenſus
ſint de ſe actu ſenſibilia.potentia
ſenſitiua eſt in potētia pꝛima ad
ſentiēdū:qꝛ imediate pōt moueri
ab obo exterioꝛi.oba aūt itellect⁹
nō ſunt actu itelligibilia: ſed fiūt
actu intelligibilia per intellectū
agētē:ideo intellectus eſt in po-
tētia remota ad intelligendum.

Adam.

¶Cōtra eādē arguit Adā.1. diſt.
q.16.Circūſcripto oī diſtincto ab
aīa:ipſa pōt itelligere.ꝙ eſt itelľs.

Tria q adinicē realr ſeparari neqūt.

¶Rn̄deo.Pꝛio negat̄ hypotheſis
qꝛ nō oīa diſtincta realr pn̄t ab in
uicē ſepari,ita ꝙ vnū ſit ſine alio.
Pꝛimo hoc pꝫ in relatiuis qꝛ per-
empta ſe perimunt.Scđo qn̄ vnū
cōſequit̄ naturali cōcomitātia ad
aliud ⁊ ꝑꝑ hoc ꝓpꝛia paſſio nō pt
ſepari a ſubiecto. Tertio qn̄ vnū
eſt alteri ratio eſſendi: et pꝛopter
hoc eſſentia nō pōt eſſe ſine eſſe.

¶Dico ſcđo ꝙ aīa ſm naturā ſuā
eſt pꝛimū principiū intelligendi
nō aūt pꝛoximū ſed intellectus.

Potentia duplex logica et phiſica

¶Dico tertio ꝙ potētia ē duplex.
Una eſt logica:q idem eſt ꝙ nō re
pugnātia:⁊ ſic ferrū aſcēdere ſur-
ſuꝫ eſt poſſibile.⁊ ſic cōcedit̄ an̄s:
qꝛ nō repugnat aīaꝫ recipe itelle
ctū ⁊ mediāte illo itelligere. Alia
eſt potētia actiua q eſt pꝛimū pn
cipiū act⁹.⁊ ſic negat̄ an̄s:qꝛ eſt i-
poſſibile ꝙ eliciat actū itelligēdi
niſi habeat potētiā a ſe diſtinctā
q ſit pꝛimū pncipiū intellectiōis.

Arguunt alij

¶Cōtra eādē arguit̄ ab alijs.Pꝛi
mo.Id qđ eſt imediatū principiū
eſſendi:eſt ēt imediatū principiū
opationis fundate ſuper illo eſſe.
nā illa foꝛma q dat eſſe calidū:dat
ēt calefacere.ſꝫ opa vite fundant̄
ſup viuere datuꝫ ab aīa.ꝙ aīa eſt
immediatū principiū operū vite.

Actio creatur̄ fundat̄ ſup eſſe accidētali.

¶Rn̄deo.negatur minoꝛ:qꝛ actio
creature nūꝗ fundat̄ ſup eē ſim-
pľr ſꝫ ſup eē accn̄tale.⁊ ideo actio
aīe fundat̄ ſup eē qđ dāt potētie.
¶Scđo foꝛmalis termin⁹ gn̄atio
nis eſt ſba.ꝙ potētia gn̄atiua que
eſt eius principiū eſt ſba.an̄s pꝫ.
ꝓbat̄ ꝯn̄tia:qꝛ nūꝗ foꝛmalis ter-
minis generationis eſt perfecti⁹
pꝛincipio generationis.
¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a. Ad ꝓbatio-
nē negatur an̄s de pꝛincipio ſecū
dario quo vt ſupꝛa dictū eſt.
¶Tertio.Aīa ꝓducit ſuas potē-
tias ꝑ te.⁊ nō ꝓducit eas mediāte
alia potētia.ꝙ eſt imediatū pnci-
piū ꝓductiōis.⁊ ꝑ ꝯn̄s eſt potētia.
¶Rn̄deo.Aliqd ꝓducit aliud du-
pliciter.Uno mō actiōe media: et
ſic aīa nō pꝛoducit potētias.Alio
mō ꝑ quādā naturalē emanatio-
nē.⁊ ſic cōcedit̄ an̄s.⁊ negat̄ ꝯn̄a.
qꝛ tale pꝛoducere non eſt agere.
¶Dico ſcđo ꝙ aīa nō ꝓpꝛie ꝓdu-
cit ſuas potētias.ſꝫ ꝓducunt̄ a ꝓ
ducēte aīaꝫ.dicunt̄ aūt ꝓduci ab
aīa.⁊ ſilr oīs paſſio a ſubiecto ſuo
qꝛ actio agētis pꝛi⁹ natura termi
nat̄ ad ſbm ⁊ ꝯn̄ter ad paſſioneꝫ.
Hāc materiā habes diffuſe in qo

to vbi declarat̄ qūo ſubiectū cāt
accidētia tā ꝓpꝛia ꝗ cōmunia.
¶Quarto.Oīs nā ē pncipiū ꝑ ſe
mot⁹:ſꝫ aīa ē nā cū ſit foꝛa māe.
ꝙ ē ꝑ ſe pncipiū mot⁹.Tūc vltra.ꝙ
nō eſt principiū mot⁹ ꝑ potētias.
¶Rn̄deo.ꝙ nā eſt pncipiū mot⁹ pꝛi
mū:n̄ aūt pꝛimū.⁊ ſic ꝯcedit̄ totū
ꝙ aīa n̄ hꝫ a potētijs ꝙ ſit pncipiū
¶Cōtra.Aīa ꝑ te agit ꝑ potētias
ꝙ hꝫ a potētijs:ꝙ ſit pꝛincipiū.
¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a:qꝛ ⁊ pncipio
pꝛimo ⁊ pncipio pꝛimo cōuenit ꝑ
ſe eſſe pncipiū in gn̄e ſuo.nec vnū
hꝫ ab alio ꝙ ſit principiū.ſꝫ pnci-
piū pꝛimū ſit pncipio pꝛo agēdi.

Cōcło.ij.

Intellect⁹ ⁊ vo-
lūtas in anima
rōnali ſunt potētie realr diſticte.
Hāc ſic ꝓbat.s.D.2.de aīa. Et.1.
q.78.ar.1.Et de veri.q.22.ar. 10.
Intelľs ⁊ volūtas diſtinguūt̄ ge-
nere.ꝙ diſtinguunt̄ realr.ꝯn̄a pꝫ.
an̄s ꝓbat̄.Ille potētie diſtinguū
tur gn̄e q hn̄t oba gn̄e diſtincta.ſꝫ
itellectus ⁊ volūtas ſunt hmōi.ꝙ.
maioꝛ pꝫ.qꝛ ſm diſtinctionē obie
ctoꝛū ſumit̄ diſtinctio potētiarū.
minoꝛ ꝓbat̄.Illa obiecta diſtin-
guunt̄ genere ī rōne obiecti q ha
bēt diuerſaꝫ hītudinē ad aīaꝫ.ſed
obm intellectus reſpicit aīam ſm
eſſe qđ hꝫ ī aīa,obiectū volūtatis
ſm ꝙ eſt in natura pꝛopꝛia.ergo.

Scot⁹ in.2.di.16.

¶Cōtra arguit Scotus.Idē nu-
mero pōt eē pncipiū actiuū diuer
ſoꝝ generice.nā idē ſol generat ⁊
calefacit.ꝙ eadē potētia pōt eſſe
pꝛincipiū volēdi ⁊ intelligēdi.

Agētia qdā ſpecificant̄ ex actu ⁊ obiecto qdā non.

¶Rn̄deo.agentia ſunt in duplici
dr̄ia.Aliq.n.n̄ ſpecificant̄ ex actu
⁊ obo.⁊ ð his ꝯcedit̄ an̄s.⁊ exēplū
in eo poſitū.ſꝫ negat̄ ꝯn̄a.Aliqua
ſpecificant̄ ex actib⁹:⁊ de his ne-
gat̄ an̄s.nā potētia q eſt pncipiū
calefactionis qꝛ ſpecieꝫ accipit a
calefactiōe:nō pōt eſſe pꝛincipiū
infrigidationis.Intellect⁹ aūt et
volūtas ſpecificātur ex actibus.

Aureo. vbi.ſ.

¶Cōtra eādē arguit Aure.Intel
lect⁹ deſiderat.ꝙ ē realr volūtas.
ꝯn̄a pꝫ.an̄s dt Cō.3.ð aīa.cō.49.

De mēte Auerrois potentie aīe iter ſe realr diſtinguunt̄.

¶Rn̄deo.Pꝛio dico eē de mente
Cōmē.potentias aīe iter ſe realr
diſtigui.nā expſſe in pꝛ° de aīa.cō.
87.dicit aīaꝫ hr̄e qnꝗ actiōes et
potētias diuerſas gn̄e.qrū vnā di
cit eē itelligere.aliā velle.⁊ cō.90.
dicit ꝙ aīa diuidit̄ in iſtas ſicut ī
accn̄tia.ſicut pomū diuidit̄ ī odo-
rē coloꝛē ⁊ ſapoꝛē:niſi ꝙ iſta ſunt
accn̄tia ꝑ accn̄s in pomo.Potētie
vo aīe ſunt accn̄tia ꝑ ſe.⁊ cō.91.di
cit vnā potētiā eē ſbꝫ alteri⁹.ſicut
tact⁹ eſt ſbm alioꝝ ſenſuū.cōſtat
aūt ſbm ⁊ id qđ eſt in ſubiecto di-
ſtingui realr.Et phs.9.met.dicit
volūtatē determinare intellectū. *Tex.10.*
¶Dico ſcđo ad argumētū ꝙ itelľs
accipit̄ dupľr.Uno mō vt ē ſpālis
potentia.⁊ ſic negat̄ an̄s.Alio mō
accipit̄ ꝓ oī potētia rōnali ſiue ꝓ
oī qđ eſt ī mēte.⁊ ſic ꝯcedit̄ an̄s.ſ.
ꝙ mēs intelligit ⁊ deſiderat:ſꝫ ſꝫ
aliam ⁊ aliam potentiam.
¶Dico tertio ꝙ eadē res q mouet
appetitū mouet ⁊ itelľm.⁊ ꝑꝑ hoc
dicit Cōmē.3.de aīa.cō.49.ꝙ in-
tellect⁹ ⁊ volūtas mouēt ſm vnā
cōem ſpēꝫ:qꝛ intelľs ⁊ volūtas vt
mota ſunt ab eadē re mouēt aīal.
ſꝫ dico ꝙ illa res alia rōne mouet
intelľm ⁊ ſub alia voluntatem.

Adā vt pōt argui ex dictis eius.

¶Cōtra eandē arguit Adā.ꝙ vo
litio ⁊ intellectio ſint idē: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
intelľs ⁊ volūtas.Pꝛio . Si voli-
tio nō eſt intellectio:ſequit̄ ꝙ de⁹
in aliq btō poſſit ꝯſeruare fruitio
nē ſine viſione:⁊ ſic amaret̄ inco-
gnitū.hoc eſt falſum.ergo.
¶Rn̄deo.Pꝛio negat̄ ꝯn̄a:qꝛ frui-
tio nālr ꝯſequit̄ ad viſionē btificā.
¶Dico ſcđo ꝙ dato ꝑ īpoſe ꝙ frui
tio eēt ſine viſiōe amaret̄ aliqd ꝙ
ꝓ tūc n̄ cognoſceret̄ tn̄ eēt pꝛi⁹ co
gnitū.nec hoc ē foꝛte icōueniēs.ſꝫ
ſit icōueniēs aliqd amari ꝙ nec *Aduertito.*
tūc nec an̄ ſit cognitū.⁊ ꝑꝑ hoc n̄
pōt in aliquo eſſe fruitio in q nec
tūc nec ante fuerit viſio.
¶Scđo.Si velle nō eſt intellige-
re:ſequit̄ ꝙ volūtas ſit ceca.hoc ē
falſum.ergo ⁊c.
¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.qꝛ nihil ē ce-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

Voluntas nequit eē ceca.

cū niſi ſit aptū natū videre. volūtas āt nō ē apta nata intelligere.
¶ Tertio. poſito ſolo actu amādi oī alio circūſcripto obm amat: ḡ poſito ſolo actu amādi obiectum cognoſcit cū nō amet: niſi cognitū. tūc vltra. poſito ſolo actu amādi obiectū cognoſcit. ḡ poſito ſolo actu amādi ponit cognitio. ḡ actꝰ amandi eſt cognitio.
¶ Rñdeo. negat añs: q̄ꝛ implicat impoſſibile. ſ. ꝙ ſit actꝰ amādi oī alio circūſcripto. q̄ꝛ ipoſſibile eſt eē actū amādi nō preſuppoſita cognitio. ⁊ iō cū illud añs ſit īpoſſibile ad ipſuz: ſequitur quodlibet materialiter.
¶ Quarto. Oīs experiētia eſt cognitio. ſed oīs actus volūtatis ē expientia: cū ſit actus vitalis.
¶ Rñdeo. negat minor cū ꝓbatione: nā nō opꝫ actū vitalē eſſe experiētiā ſed ſufficit ꝙ ſit actus viuētis. viuēs aūt eſt qđ pt ſeipm mouere. 1. q. 18. arti. 1.
¶ Quinto. Si volitio nō eſt cognitio: ſequit ꝙ volūtas poſſit in oppoſitū cuiuſlibet dictaminis. hoc ē falſū. ergo maior pꝫ. minor ꝓbatur. Si volūtas poſſet ī oppoſitū cuiuſlibet dictaminis: ſequitur ꝙ poſſit in incognitum.
¶ Rñdeo. ꝙ poſſe ī oppoſitū cuiuſlibet dictaminis accipit duplr. Vno mō in ſenſu diuiſo: ⁊ ſic cōcedit maior. nullū. n. eſt dictamē circa ea que ſunt ad finē quin poſſit dictari oppoſitū. ⁊ in hoc ſenſu negatur minor. ⁊ ad eius ꝓbationē negat ꝯñtia. Alio modo accipit ī ſenſu cōpoſito. ⁊ ſic negat maior. q̄ꝛ impoſſibile eſt ꝙ voluntas habeat aliqđ velle nulli dictamini cōforme. Poteſt tñ habere modo vnū dictamen modo aliud.

Predicatō duplex per cōcomitātiaz ⁊ ꝑ eſſentiam.

¶ Sexto Aug. 12. đ tri. dicit ꝙ volitio eſt ſcientia. ergo.
¶ Rñdeo. ꝙ illa predicatio eſt per concomitantiā ⁊ nō per eſſentiā.
¶ Cōtra eādē arguit ab alijs. Primo. Oīs forma ſeparata a mā eſt itellectualis vt dicit. s. Tho. 1. q. 25. arti. 1. ſed volūtas eſt hmōi. ergo.
¶ Rñdeo. dico pmo ꝙ ad eſſe intellectū nō ſolū reqrit: ꝙ ſit immateriale. ſꝫ in creaturis requiritur etiam ꝙ ſit ſuſceptiuū forme alterius immaterialiter. hoc aūt non conuenit voluntati.
¶ Et ſi dicat: cōtra q̄ꝛ. s. Tho. dicit ꝙ ex immaterialitate prouenit ꝙ aliquid ſit ſuſceptiuū forme alterius. ſꝫ volūtas eſt immaterialis. ergo eſt ſuſceptiua forme alterꝰ.
¶ Rñdeo. ꝙ. s. Tho. loqt de nā ſubſiſtēte: voluntas aūt non ſubſiſtit.

Intellectuale dr̄ qnqꝫ modis.

¶ Dico ſcđo ꝙ aliqđ eſt itellectuale qnqꝫ modis. Primo q̄ꝛ eſt natū itelligere. Scđo q̄ꝛ ē primū pncipiū itellectiōis vt intellꝰs. Tertio q̄ꝛ eſt ipa itellectio. Quarto q̄ꝛ eſt ꝓuiū intellectiōi vt ſpēs. Quinto q̄ꝛ neceſſario ꝯſequit ꝟtutē itellectiuā. ⁊ hoc mō volūtas ē itellꝰuat.
¶ Scđo. appetitꝰ nālis nō diſtinguit a forma: qua cōſequit. ḡ nec volūtas q̄ eſt appetitꝰ itellectiuꝰ diſtinguitur ab intellectu.
¶ Rñdeo. pmo de mente Petri de palude. concedit añs de appetitu mãe: q̄ cū ſit pura potētia nō eſt ī eo diſt. ſꝫ negat ꝯña. In alijs aūt rebꝰ nālibꝰ negat añs. nā appetitus grauis diſtiguit a grauitate.

Amplꝰ requirit appetitus aīal q̄ꝫ naturalis.

¶ Dico ſcđo de mēte. s. Tho. cōceſſo ēt antecedēte negat ꝯñtia. q̄ꝛ plꝰ reqrit ad appetitū animalē q̄ꝫ ad appetitū naturalē: q̄ꝛ appetitus aīalis eſt ꝑ formā apprehēſam. ⁊ iō reqrit potētia apprehēſiua. de veri. qō. 22. articu. 3. ad tertium.
¶ Tertio potētia q̄ eſt ꝑ eſſentiā libera eſt ꝑ eſſentiā rōnalis. ſꝫ volūtas eſt per eſſentiā libera. ḡ minor pꝫ. maior probat. Rō eſt de eſſentia libertatis. ḡ potētia eſſentialr libera eſt eſſentialr rōnalis.
¶ Cōfirmatur. ſicut ſe habet ſimpliciter ad ſimplr. ita magis ad magis: ⁊ maxie ad maxie. ſꝫ potētia ꝑ participationē libera ē ꝑ participationez rōnalis: ḡ q̄ eſſentialr libera ē eſſentialiter rationalis.
¶ Rñdeo. negat maior. Ad ꝓbōnē negat maior. ⁊ dico ꝙ liberum arbitriū nō eſt aliud niſi potentia electiua que eſt volūtas. vt declarabit ī ſcđo. rō aūt nō eſt de eſſentia huius libertatis ſed eſt principiū eius. 1. 2. qō. 17. articu. primo.
¶ Ad aliā ꝓbationē dico ꝙ illa regula nō tenet qñ alia ē habitudo īter maximū vnius ordinis: ⁊ alia inter maximū alterius ordinis: q̄ꝫ ſit inter minimū vnius ⁊ alterius vel q̄ꝫ ſit mediū vnius ad medium alterꝰ. Non eniꝫ ſequit. minimū accñs eſt minimū ens. ergo maximū accidens eſt maximuz ens: q̄ꝛ aliter ſe habet minimū accidens ad minimum ens: q̄ꝫ maximuz accidēs ad maximum ens. Ita in ꝓpoſito licꝫ liberū ſit rōnale. nō tñ ſūma libertas ē ſūma rōnalitas.
¶ Quarto. Intellectus delectat. ergo eſt volūtas. ꝯña pꝫ. añs probat. In intellectu ſunt habitꝰ. ḡ intellꝰs delectat. tꝫ ꝯña. q̄ꝛ ad habitū ꝯuenientē ſequit delectatio.
¶ Rñdeo. pmo negat añs. Ad ꝓbōnē negat ꝯña. Ad ꝓbōnez dico ꝙ ad pñtiā ꝯueniētis ſequit delectatio: ſꝫ nō opꝫ ꝙ ſit ſemꝑ in illa potētia in q̄ recipit illđ ꝯueniēs: ſed ſufficit ꝙ ſi in eodē ſuppoſito ſed ſm aliam potentiam.

Delectatio duplr.

¶ Dico ſcđo đ mēte Petri đ palu. ꝙ delectatio accipit duplr. Vno mō ꝓpe. ⁊ ſic negat añs. Alio mō īproprie. ſ. pro q̄dā gñalitate ⁊ ſenſualitate: ⁊ ſic cōcedit antecedēs. ⁊ negatur conſequentia.
¶ Quito. Appetitꝰ ſenſitiuꝰ non differt a ſenſu. ḡ appetitus itellectiuꝰ q̄ ē volūtas nō dr̄t ab ītellꝰu. ꝯña pꝫ. añs ꝓbat triplr. Primo. Secūdū diuerſitatē genez ⁊ ſpēz diuerſificāt appetitꝰ ī nālibꝰ. ſꝫ potētie ſenſitiue dr̄nt genere vel ſpē. ḡ ſūt diuerſi appetitꝰ. Scđo. leſo tactu ſine alijs ſenſibꝰ ſequit triſtitia. ḡ ſenſus tactꝰ ē appetitꝰ. Tertio. oēs potētie ſenſitiue dr̄nt ſbō. ſꝫ appetitꝰ ſenſitiuꝰ nō dr̄t ſbō a ſenſu. ḡ nō ē alia potētia a ſenſu.
¶ Rñdeo. negat añs. Ad primam ꝓbōnē negat ꝯña. q̄ꝛ appetitus rerū nāliū ſunt per ſe ad diuerſa loca. ⁊ iō ad diuerſitatē eaꝝ ſequūt diuerſi appetitus. nā appetitꝰ aeris differt ſpē ab appetitu ignis: ⁊ appetitus grauiū ⁊ leuiuz dr̄nt gñe. nō aūt ad quēlibet ſenſū ſeqt appetitꝰ: ſꝫ ſolū ad eſtiatiuā q̄ ſola dicit aliqđ đ fugibili ⁊ ꝓſeqbili.

Ad ſolā eſtimatiua ſequit appetitus ſenſitiuus.

¶ Ad ſcđam negat ꝯña. q̄ꝛ illa triſtitia ē eſtimatiua q̄ pōt īmutari in illo inſtanti in quo immutatur ſenſus exterior.
¶ Ad tertiaz negat maior. ſufficit eniꝫ ꝙ appetitꝰ differat ab eſtimatiua ſm eſſentiā licet nō ſubiecto.

Cōcluſio. iij.

Memoria ī ꝑte itellectiua: nō ē potētia diſtincta ab itellꝰu. Hāc ſic ꝓbat. s. Tho. đ ver. q. 4. art. 3. Accñtales dr̄ie obiecti nō diſtiguūt potētias: ſꝫ pteritū ē q̄dā dr̄ia accñtalis obiecti vt obꝫ ē. ḡ ñ diſtiguit mēoriā ab itellꝰu.
¶ Sciēdū tñ ꝙ dr̄nt rōne: q̄ꝛ eadē potētia dr̄ intellꝰs inq̄ꝫtū actu itelligit obiectū. ⁊ eadē dr̄ memoria īquātū retinet habitualē notitiā.

Aureo.

¶ Cōtra arguit Aureo. pº. Memoria ē ī oībꝰ ꝑſonis diuinis cū dicat ꝑfectionē ſimplr. ſꝫ intellꝰs cū obō hitualr retēto vt actiuū ē nō ē in oībꝰ ꝑſonis. ḡ itellꝰs cū tali obō ñ eſt memoria. minor ꝓbat. potētia generatiua nō eſt ī oībꝰ ꝑſonis. ſꝫ intellꝰs cū tali obiecto vt actiuū ē: eſt potētia generatiua. ergo.

Vtrum intellꝰs ſit memoria.

¶ Rñdeo. ꝯcedit ꝙ memoria non dicit actiuitatē nec. s. Tho. hoc pōit. ſꝫ dicet tētionē obi ī eē itelligili.
¶ Dico tñ ꝙ ad memoriā cōſequit actiuitas: quā icludit itellꝰs. ⁊ lꝫ intellectꝰ ſit in filio: nō tñ pōt ꝓducere verbū aut itellectionē: q̄ꝛ hꝫ relationē oppoſitā ad ꝓducentē verbum vt infra dicetur.
¶ Ex hoc ſequit: ꝙ ad memoriaz ſequit actiuitas: vbi eſt memoria non ſub relatione oppoſita.

Cōclo. iiij.

Paries imaginis diſtinguūt ab eo ī q̄ ſūt. Hāc ſic ꝓbat. r.

q.79.ar.7.ad.1.Et.q.93.arti.3.
Oīs actus creature:ꝛ ſilr oīs ha=
bit⁹ ꝛ oīs potētia diſtigui᷑ ab eo
in q̄ ē.ſꝫ ptes imaginis ſūt act⁹ vl
habitus vel potentia: ergo ꝛc.
Aureo= ¶Contra arguit Aureolus.Oīs
lus i p̄° opatio ꝛ habit⁹ ꝛ potētia ſunt ac
diſ.3.q. cidētia:ſꝫ ptes imaginis nō ſunt
3.art.2. accñtia:ergo minoꝛ ꝓba᷑ dupl'r.
pzio.Omne accidēs ſe hꝫ ad ſbtū
ſicut coloꝛ ꝛ figura ad ſuū ſbtum.
ſꝫ Augu.9.de trini.ca.4.dicit ꝙ
amoꝛ ꝛ notitia vt ſunt partes ima
ginis nō ſe habēt ad id ī quo ſunt
ſicut coloꝛ et figura.ergo.
¶R̄ndeo.Augu.intelligit ꝙ non
ſe hn̄t vt coloꝛ ꝛ figura:qꝛ iſta nō
ſunt ꝓpꝛie paſſiones ſubiecti nec
emanāt ab eis.notitia ꝟo ꝛ amoꝛ
quocunqꝫ modo accipiā᷑ vl ſunt
potentie aie vel ab eis emanant.
¶Scđo.Augu.dicit vbi ſupꝛa ꝙ
notitia ꝛ amoꝛ ſunt vna vita ꝛ vna
ſba:ergo non ſunt accidentia.
¶R̄ndeo p̄°.vt elici᷑.a.s.D.in.q.
de aīa.ar.12.Aug.accipit abſtra=
ctum pꝛo cōcreto.ꝛ eſt ſenſus.no=
tum ꝛ amatū ſunt vna ſubſtātia.
¶Dico ſcđo vt dicit.s.D.1.q.77.
ibi accipit Aug.notitiam ꝛ amo=
rē obiectiue ſm ꝙ aīa amat ſe ꝛ ē
ſenſus.aīa ad quā termina᷑ noti
tia et amoꝛ eſt vna ſubſtantia.

¶Diſtictio.iiij.

In diſ.4.q̄ri᷑ pꝛimo.
An deus gēuit deū?
Pꝛo deciſiōe qō
nis h̄ ē pꝛi
ma cōcl'o.Oē nomē
ſignat ſbaꝫ cū q̄lita
te accipiendo ſbam ꝛ qualitatem
nō logicaliter ſed grāmaticaliter.
Hāc ꝓbat p̄°.ſen.di.22.ar.p̄°.ad
tertiū.Quicq̄d ſignat id ad qđ no
mē iponi᷑ ꝛ id a q̄ nomē iponi᷑ vl
ſuppoſitū ꝛ naturā ſignat ſbaꝫ cū
qualitate.ſꝫ oē nomē ē hmōi.g.
¶Sciēdū tn̄ ꝙ id a quo nomē im
poni᷑ eſt idē cū eo ad qđ ſignificā
dā imponi᷑ ꝛ aliq̄n eſt diuerſum.

Cōcluſio.ij.

Nullum nomē de
p̄dicamēto accidētis ſignat ſbam In p̄di=
vt eā accipit logic⁹.Hec ɔcl'o ꝓba ca.ca.1.
tur p̄° auctē phi dicētis ꝙ album
purā q̄litatē ſignat:g̃ a ſimili oīa
alia nomina accipiuntur.
¶Scđo ꝓba᷑ ſic.a.s.D.5.meta.
ca.ꝺ ente.Si albū ſignaret ſbꝫ ꝛ al Lect.7.
bedinē ſil' ſeq̄᷑ ꝙ albū eēt ens per
accn̄s hoc ē falſuꝫ.qꝛ phs nō pōit
albū i᷑ ētia ꝑ accn̄s ſꝫ hoieꝫ albū.
¶Tertio.Si albuꝫ ſignaret ſbm
marie ſignificaret illđ ſine q̄ non
pōt eē albedo.puta coꝛp⁹.hoc eſt
falſuꝫ.g̃ maioꝛ pꝫ ꝺ ſe.minoꝛ ꝓba᷑.
Si albū ſignat coꝛpus:g̃ eſt nuga
tio dicere coꝛp⁹ albū.hoc ē falſum
vt pꝫ.g̃.ɔn̄a ꝓba᷑ qꝛ idē bis dici᷑.
¶Cōtra arguit Aureolus p̄°.Oē
nomē plurifica᷑ ad purificationē
ſui adeq̄ti ſignati.ſꝫ nomē nō pl'i= Aureo=
fica᷑ ad pl'ificationē foꝛme ſigni= lus in p̄
ficate.g̃ non ſignat tm̄ foꝛmā.ma ſēti diſ.
ioꝛ nota.minoꝛ ꝓba᷑.hoc nomen arti.2.
ſciēs nō plurifica᷑ ad pluraficatio
neꝫ ſcie cū i vno ſciēte poſſent eſſe
plures ſcie ſed foꝛma.ſignata per
hoc nomen ſciens eſt ſcia ergo.
¶R̄ndeo nega᷑ maioꝛ i noīb⁹ ad
iectiuis:qꝛ ad coꝝ pl'alitatē req̄ri
tur ꝛ ſufficit pl'alitas ſuppoſitoꝝ
cui⁹ rō ē qꝛ adiectiuū ſignat ꝑ mo
dū accn̄tis.i.alteri adiacentis: ac
cn̄tia aūt hn̄t vnitatē ꝛ multitudi
nem a ſubiectis ſuis.
¶Ex hoc ſeq̄᷑ ꝙ ſi duo hoies ha=
berēt eādē nūero ſciaꝫ dicerē᷑ duo Si duo
ſciētes.noīa aūt ſubſtātiua pluri= homies
ficā᷑ ad pl'alitatē rei ſignate:qꝛ ſi habe=
gnāt ꝑ modū ſbe.ſba aūt hꝫ vni= rēt ean
tatem ꝛ pluralitatē ex ſe.pꝛima.q. dem nu
39.ar.3. mero
¶Scđo arguit.Si ſciēs ſignat tm̄ ſciaꝫ di
ſciaꝫ:g̃ iſta eſt vera ſciens eſt ſcia cerētur
hoc eſt falſuꝫ vt pꝫ g̃ ɔn̄a ꝓbatur. duo ſci
qꝛ idem p̄dicare᷑ de ſeipſo. entes.
¶R̄ndeo.nega᷑ ɔn̄a.qꝛ ad verita
tem ꝓpōnis nō ſufficit idētitas ſi
gnificati.ſꝫ ēt requiri᷑ idē modus
ſignificādi:cuius rōneꝫ puto hāc
eſſe.qꝛ p̄dicatio eſt per actū intel=
lectus attribuētis p̄dicatū ſbo vt
dicit Albert⁹.Si g̃ eandē entita=
tem ɔcipiat intell's cū ꝑciſione ꝛ ꝑ

ſe ꝛ alio ɔceptu ɔcipiat eandē vt
inerēteꝫ alteri:tunc illā entitatē
vt ſtat ſub iſtis oppoſitis cōcepti
bus de ſe nō enūciabit.In ꝓpoſi
to ſciens ſignat foꝛmā ɔcretiue ꝛ
ſcientia abſtractiue.
Tex.2. ¶Tertio phs dicit.6.meta.ꝙ in
ſimo reperi᷑ naſus:g̃ ſimū ſignat
naſum:ſꝫ ſimū eſt adiectiuū:g̃ ali
quod adiectiuū ſignificat ſbtum.
¶R̄ndeo.nega᷑ ɔn̄a:qꝛ nō inten=
dit phs ꝙ ſimū ſignificet naſuꝫ:ſꝫ
ꝙ ɔcernit naſuꝫ vt determinataꝫ
mām.de veri.q.10.ar.4.Et iō eſt
nugatio dicere ꝙ naſus eſt naſus
ſimus.aliq̄ ꝟo alia adiectiua non
ſignificāt foꝛmā ɔcernientē deter=
minatā mām ſꝫ ſub rōne confuſa.

Cōcl'o.iij.

Nomē ɔcre=
tū pꝛopꝛie ſi
gnificat tm̄ foꝛmā:ſupponit aūt ꝓ
ſuppoſitꝫ.Si aūt ſit aliq̄d in q̄ ſit
idē foꝛma ꝛ ſuppoſitū:tūc nomē
idē ſignificabit ꝛ ꝓ eodem ſuppo
net.tertio ſen.di.6.q.2.ar.tertio.
ſm.D. ¶Ex q̄ ſequi᷑ ꝙ hō ſignificat hu=
6.dāda manitatē ꝛ ſupponit ꝓ īdiuiduis
eſt ſup= albedo aūt ſignificat ipaꝫ albedi=
poſitio nem ꝛ ꝓ ea ſupponit nō ꝙ ipſa ſit
ſimplex ſuppoſitū:ſꝫ ſignifica᷑ vt ſuppoſi
tū.Ego credo.s.D.intellexiſſe de
ſuppōne tm̄ pſonali nō aūt ꝺ mā'
li nec de ſimplici q̄ ſꝫ eū eſt dāda.
nā cū dꝛ hō eſt ſpēs:ly hō pꝛo nul
lo homine ſupponit.
¶Contra.s.D.p̄nti di.ar.2.dicit
ꝙ nomē nō ſolū ſignat eēntiā ſed
ēt ſuppoſita lꝫ īdiſtincte:g̃ nō bn̄
dꝛ in ɔcl'one ꝙ ſignat tm̄ eſſētiā.
¶R̄ndeo ꝙ nomē ſignat foꝛmal'r
tm̄ eēntiam.māliter aūt ſignat ſup
poſita ſine qb⁹ eſſentia nō pōt eē.
ꝛ ſic loquitur pꝛeſenti diſt.

Cōcl'o.iiij.

Significa=
tū noīs eſt
duplex.ſ.mā'le ꝛ foꝛmale.foꝛmale
eſt ipſa nā:puta ſignificatum foꝛ
male hoīs eſt humanitas.mā'le ē
id ſine quo ſaluari nō pōt ſignifi=
catū foꝛmale:ꝛ ſic hō ſignat māt'r
cerebꝛū:coꝛ:ꝛ epar.ꝛ indiuidua ſi
ne quib⁹ humanitas eſſe nō pōt.
Hāc ponit de potentia.q.9.ar.4.

Cōcl'o.v.

Hoc nom̄ de⁹ ꝛ
qđlibet ɔcretuꝫ
ſbale ſignat eēntiā diſticte: indi=
ſtincte ꝟo ſuppoſita.pꝛima ps pꝫ
ex tertia ɔcl'one.ſcđa ꝓba᷑ p̄° ſen.
di.4.q.1.arti.2.Unūqđqꝫ nomen
ſignat id de q̄ eēntial'r p̄dica᷑.ſed
ɔcretū ſbale p̄dica᷑ eēntial'r ꝺ ſup
poſitis.nā hō p̄dica᷑ eēntial'r de
ſoꝛte ꝛ ſic de aliꝫs.ergo.
¶Cōtra nomen ɔcretū ſignat tm̄
foꝛmā:g̃ n̄ ſuppoſita.ɔn̄a pꝫ.ān̄s
ꝓbatur per tertiam ɔcl'onem.
¶R̄ndeo ꝙ foꝛmal'r ſignat tm̄ eſ=
ſentiā.vt dꝛ in tertia ɔcl'one.ma=
terial'r aūt ſignat ſuppoſita: ꝛ ſic
intelligitur iſta concluſio.

Cōcl'o.vj.

Iſta ꝓpō ē fal Hoc no
ſa.De⁹ n̄ gnāt mē de⁹
¶Ad ꝓbādā hāc ɔcl'onē p̄mitto al'r ſup=
tria.Pꝛio vt dꝛ.s.D.1.q.39.art.4. ponit ꝗꝫ
ad tertiū.ꝙ iſte terminus de⁹ al'r cōcreta
ſupponit ꝗꝫ hic termin⁹ hō ꝛ alia ſbſtātia
cōcreta ſbalia ī creaturis.nā iſte lia crea
termin⁹ hō qꝛ ſignat naturā q̄ eſt turarū.
real'r diſtincta ī ſuppoſitis:iō ſup
ponit ex ſe diſticte ꝓ ſuppoſitꝫ.nā
dū dꝛ hō currit.ly hō ſupponit ꝓ
iſto vl ꝓ illo:nō aūt ex ſe hꝫ ꝙ ſup
pona᷑ ꝓ nā.ſꝫ hoc ei conuenit ex
alio termino cui adiūgi᷑:vt cū dꝛ
hō eſt ſpēs.Nā aūt diuina eſt īdi
ſtincta ī ſuppoſitis:ꝛ iō iſte termi
nus de⁹ ex ſe hꝫ ꝙ ſupponat ꝓ nā
ſꝫ qꝛ eſt termin⁹ ɔcret⁹:ꝛ termin⁹
ɔcret⁹ ſigt foꝛmā in ſuppoſito:iō
iſte termin⁹ ſupponit nō ſolū pꝛo
natura abſolute:ſꝫ ēt ꝓ re nature
ſiue ꝓ ſuppoſito ī q̄ ē:ſꝫ īdiſtincte.
¶Pꝛemitto ſcđo ꝙ lꝫ iſte termin⁹ Nōiē
de⁹ p̄dice᷑ ꝺ pl'ib⁹ ſuppoſitꝫ:qꝛ tn̄ de⁹ con
nā ꝑ ipm ſignata nō purifica᷑:iō uenit cū
ī hoc ɔuenit cū termino ſingulari termīo
qđ nō p̄dica᷑ ī plurali.ꝛ ꝑꝑ hoc ſi ſingul'i.
cut iſte ɔ̄dicunt.ſoꝛtes currit:ſoꝛ
tes n̄ currit:ita iſte ɔ̄dicunt.De⁹
gnāt.deus non generat.
¶Pꝛemitto tertio ꝙ q̄n aliq̄s ter
minus ſupponit ꝓ nā vl ꝓ ſuppo
ſitis inq̄ꝫtū hmōi ꝛ nō ꝓ aliq̄ ſup=
poſito ꝺtermiato:tūc q̄cq̄d nega᷑

ab illo itelligit negari ab ipõ ſup
poſito inq̃ztū ē ſuppoſitū tal' nãc
⁊ ꝑ ꝯñs repugnat cuilibet ſuppo
ſito tal' nãe. ⁊ hoc maxie verū ē in
diuis. Nā q̃cq̃d nõ ꝯuenit deo ad
itra ei repugnat cū deꝰ nõ ſit ens
potētiale. eēt aūt potētiale ſi poſ=
ſet ad intra aliq̃d hr̃e qđ nõ hr̃et.
¶ Ex his ꝓbat̃ ſic ꝯcl'o. Duoꝝ cõ
tradictorioꝝ ſi vnū eſt verū aliud
eſt falſuꝫ. ſed iſte ꝯdicunt. deꝰ ge
nerat: ⁊ deus nõ gñat. ⁊ iſta eſt ve
ra. deꝰ generat: ergo iſta eſt falſa.
deus non generat.
¶ Scđo. negatio actꝰ conueniētꝫ
deo ad intra denotat talē actū re
pugnare deo. ſꝫ in illa: deus non
generat: negat̃ actꝰ gñandi: ĝ de
notat ꝙ deo repugnat generare:
quod eſt falſum. ergo.
Aureo. hic. ar. 3. ¶ Cõtra arguit Aureolus pͦ. Pre
dicatū affirmatū ⁊ negatū redu=
cunt̃ ad idē genus: ĝ gñare ⁊ non
gñare reducūt̃ ad idē genꝰ. ergo
ſicut in iſta. deus gnãt: ſupponit
pro determiata pſona. ſic erit ⁊ in
illa: deus non generat.
¶ Rñdeo. cõcedit̃ prima ꝯña. naꝫ
generare ⁊ nõ generare reducūt̃
ad genꝰ actionis. ſꝫ hoc nihil ad
ꝓpoſitū. negat̃ etiā ſcđa ꝯñtia. qꝛ
generare eſt quid pſonale: iđ affir
matur de determinata pſona. nõ
generare aūt nõ eſt pſonale cū cõ
ueniat etiam eſſentie.
¶ Scđo. Iſta eſt falſa. Oīs deꝰ ge
nerat: ĝ illa eſt vã. deꝰ non gñat.
ꝯña pꝫ qꝛ ſunt ꝯdictorie.
¶ Rñdeo. pͦ ego negarē ꝯñaꝫ. ſed
potius ſunt duevr̃es. ꝯrie. Cõſtat
aūt duas ꝯrias poſſe eē ſimul fal
ſas. nā iſta deꝰ nõ gñat eq̃pollet
iſti: nihil ꝙ ē deus gñat. ſicut iſta:
Hec eſt iꝓpa. Ois deꝰ gnãt. ſortes ñ currit. ℣ Dicerē ſcđo hãc
eſſe iꝓpriā. oīs deꝰ gñat. naꝫ ly
oīs eſt ſignū diſtributiuū. diſtri=
buere aūt eſt diuerſis aliquid tri
buere. opꝫ terminū diſtributum
habere plura ſuppoſita ſub ſe in
quibꝰ forma ſignificata ꝑ termi=
nū ſit diuerſa. Cõſtat aūt deitatē
q̃ ſignificat̃ hoc noīe deus nõ eſſe
diuerſas in diuinis ſuppõſitis: et
ideo hoc nomē deus nõ põt diſtri
bui: ⁊ maxime cū habeat q̃ſi vim
termini ſingularis qui diſtribui
non poteſt.
℣ Dico tertio ꝙ hoc nomē ſuppo
ſitū diuinū diſtribui põt: qꝛ perſo
ne diuine diſtinguunt̃ in rõe ſup
poſiti. vnde bene dicit̃ omne ſup
poſitū. oīs pſona: oē attributū: qꝛ
vnū attributū diſtinguit̃ ab alio
in rõne attributi. non aūt bñ dr̃:
oīs bonitas diuina: qꝛ nulla ē ibi
diſtinctio in rõne bonitatis.
¶ Hinc eſt ꝙ phs de celo ⁊ mun= Signū diſtributiuū neceſſario exigit diuerſa ſuppoſita.
do. ⁊ Cõmētatoꝛ ⁊ Albertꝰ dicunt
ibi ſignū diſtributiuum dꝫ neceſ
exigere diuerſitatē ſuppoſitoꝝ
ſub termio diſtributo. lꝫ Albertꝰ
de Saxonia ⁊ Burleꝰ ⁊ Petrꝰ hi=
ſpanus ⁊ Paulus venetꝰ ⁊ q̃dā iu
uenes dialectici oppoſitū teneāt.

Cõcl'o. vij. Iſta ꝓpõ eſt vera ⁊ ꝓpria
deus gnãt. prīa pars eſt fidei. ſe=
cunda ꝓbat̃. Illa ꝓpoſitio eſt ꝓ=
pria cuius p̃dicatum ꝓprie dicit̃
de determinato ſuppoſito. ſꝫ ī illa
ꝓpõne p̃dicātū eſt hmõi: ĝ dr̃ eīn
de perſona patris.
¶ Ex hoc ſequit̃ correlarie ꝙ in il
la propoſitiõe ſubiectū ſupponit
tm̃ pro patre rõne adiuncti ⁊ non
pro eſſentia.

Concl'o. viij. Hoc no=
men deꝰ
nūq̃ꝫ ſupponit ꝓ eſſentia: q̃n ſup=
ponat ꝓ pſonis implicite vel ex=
plicite. ꝓbatur ſic. Si aliq̃n ſtaret
tm̃ ꝓ eſſentia ⁊ nullo mõ ꝓ perſo
nis maxie. eſſet ī iſta. trinitas eſt
vnus deus. ſꝫ ibi ſtat ꝓ pſonis im
plicite vt dicit. s. D. prima pte. q.
36. arti. 4.
¶ Ex hoc ſequitur correlarie ꝙ in Cuꝫ deꝰ creat ē ibidem implicita ſuppõꝑſonis.
illa deꝰ creat: ſtat ēt ꝓ pſonis ſed
īplicite. Et lꝫ. s. D. prīa. q. 39. art.
4. dicat ꝙ ſtat ſolū ꝓ eſſentia ītel
ligit explicite ⁊ diſtincte: tñ ſtat ꝓ
pſonis cū actiones ſint ſuppoſito
rum: ⁊ ſtat ꝓ eis īdiſtincte: qꝛ opa
trinitatis ſunt indiſtincta.

Queſtio.

Queſtio. II.

Q Ueritur ſcđo vtrum in diui=
nis abſtractū predicet̃ de
concreto?

Pro deciſione huiꝰ q̃ſtionis
hec ē prīa ꝯcl'o. In crea=
turis in formis generalibus con
cretum p̃dicatur de abſtracto: vt
puta hec eſt vera. eſſentia eſt ens
Hãc ꝓbat. s. D. de vi. q. 21. art. 4.
ad. 4. ⁊. 2. ſen. diſ. 27. q. 1. art. 2. ſic
primꝰ ꝯceptꝰ ⁊ q̃cq̃d eū inſepabi=
liter comitatur: p̃dicat̃ de oībꝰ. ſꝫ
cõceptus entis eſt primꝰ. ⁊ ꝯceptꝰ
ſignificātes formas gñaliſſimas
ſ. ꝯceptꝰ trāſcendētiū inſepabilr̃
comitant̃ cõceptū entis: ĝ minoꝛ
nota. maioꝛ pꝫ. qꝛ primꝰ ꝯceptus
ſaluatur in oībus alijs.

Suppoſitū qd. **Cõcl'o. ij.** Suppoſituꝫ ⁊
natura in rebꝰ
mãlibus diſtinguunt̃ realr̃.
¶ Pro notitia ꝯcl'onis ſciendum
eſt ꝙ per ſuppoſitū intelligimꝰ in
diuiduū ſubſtãtie per ſe ſubſiſtēs
in genere ſubſtãtie: ⁊ cõpletuꝫ in
ſpecie qđ dico propter animaꝫ ⁊
partes ſubſtantiaꝝ que lꝫ ſint in
diuidua: nõ tñ ſunt ſuppoſita: vt
dicit. s. D. tertio ſen. di. 6. q. 1. art.
1. q. 1. ⁊ de potentia. q. 9. ar. 1. ꝑ na
turā vero intelligimꝰ eſſentiam
ſiue quiditatē rei: vt dr̃ tertia par
te. q. 12. ar. 1.
¶ Ex his ꝓbat ſic ꝯcluſionē. pri=
ma. q. 3. ar. 3. Illa diſtinguunt̃ rea
liter quoꝝ vnū in ſua rõe dicit ali
qđ ens reale qđ aliud excludit. ſꝫ
ſuppoſitū eſt hmõi reſpectu eſſen
tie. ergo. maioꝛ pꝫ. minoꝛ ꝓbatur
Suppoſitū dicit principia indiui
duantia ⁊ naturā cõem. ſed natu
ra excludit hmõi principia. ergo.
maioꝛ nota. minoꝛ probat̃. eēntia
dicit ſolū id qđ ptinet ad quidita
tem rei: ergo excludit principia i=
diuiduātia. añs probatur. omne
abſtractum dicit illud quo ſolo ⁊
quo toto aliq̃d ē tale quale ſigni=
ficatur per concretum: ſed eſſen=
tia ſignificat̃ in abſtracto: puta
humanitas. ergo. ꝯñtia ptꝫ. quia
principia indiuiduantia nõ ſunt
de eſſentia rei qđ probat̃. materia
particularis non eſt de quiditate
rei. ſcđo phyſicoꝝ. ſed principia i= Tex. vltimo.
diuiduãtia ſunt ipſa materia par
ticularis: ergo ⁊c.
¶ Correlariū pmū. Natura ſigni
ficatur vt pars formalis reſpectu
ſuppoſiti. Cuius ratio eſt: qꝛ cū in
ſuppoſito ſit natura ⁊ ſint princi
pia indiuiduantia deſignantia ⁊
determinãtia illā naturā illud ꝙ
ſignificat tm̃ nãm ⁊ excludit illa
principia cuiuſmodi ⁊ nomen ab
ſtractū ſignificat partē illius qđ
eſt in ſuppoſito.
¶ Correlariū ſm. Nā nõ predica
tur in recto de ſuppoſito. Hoc ꝓ= cap. 3.
bat in tractatu de eē ⁊ eēntia. nul
la pars predicat̃ in recto de toto:
ſed nã ſignificat̃ vt pars formalis
reſpectu ſuppoſiti: ergo.
¶ Correlariū tertiū. Hic hõ non
ē hec hūanitas. Hoc ꝓbat̃ q̃li. 9.
q. 2. ar. 1. ad pmū. Id qđ eſt alteri
vnibile realiter diſtinguit̃ ab eo
qđ nõ eſt alteri vnibile: ſed hec hu
manitas eſt alteri vnibilis: vt pꝫ
in dño Ieſu xpõ. ⁊ hic homo nul=
lo mõ eſt alteri vnibilis cū ſit ꝑ ſe
ſubſiſtēs ⁊ cõpletū in ſpē: ergo.
¶ Scđo ꝓbat̃ ſic. Hic hõ includit
aliquā entitatē quā nõ includit
hec humanitas: ergo realr̃ diſtin
guunt̃. ꝯña pꝫ. añs ꝓbat̃. hec hu=
manitas dicit tm̃ humanitateꝫ ⁊
illa accñtia per que eſt hec: ſꝫ hic
hõ includit hec oīa ⁊ quedā alia
puta colorē: figuram: ⁊ hmõi que
nihil faciūt ad īdiuiduationē: ĝ.
¶ Contra rõnem huiꝰ ꝯcl'onis ar
guit Gerardꝰ ī ſumma ſua. Nul= Gerardus.
la ſba predicat̃ in pmo mõ dicēdi
per ſe de eo qđ includit in ſe acci=
dentia: ſed ſpēs de p̃dicamēto ſbe
p̃dicat̃ in pmo mõ dicendi per ſe
đ ſuppoſito: ergo ſuppoſitū nõ in
cludit accidentia.
¶ Rñdeo. dico duo. Prīo ꝙ eēntia
in abſtracto ſignificata non eſt
ſpēs: nec genus: nec drīa: vt dicit

Auicēna ꝛ.s.D.in tractatu de eē
ꝛ eſſentia.q꞉ ſpēs ſignificat nāz ꝑ
modū totius cū predicet̄ de infe=
rioribus.abſtractū aūt ſignificat
tm̄ ꝑ modū ꝑtis:vt dcm̄ eſt:q꞉ ꝟo
hm̄oi abſtractū ſig̅t id vn̄ ſumit̄
rō ſpeciei iō ſig̅t formā.Itē qđ re=
ſultat ex ꝑtibꝰ eēntialibꝰ vnitis
eſt forma:ſʒ nā ſiue eſſentia puta
hūanitas reſultat ex ꝑtibus vni=
tis.ſ.aīa ꝛcorpore:ergo eſt forma.
¶Sciendū tm̄ ꝙ cum dr̄ ꝙ nā in
abſtracto ſignificat ꝑ modū ꝑtis
qđ eſt in ſuppoſito.hoc non eſt ſic
intelligēdū quaſi nā ſit vna res ꝛ
ſuppoſitū ſit alia res: ſed q꞉ ſcđm
modū ſignificādi nā ſignificat̄ vt
pars:ꝛ ſuppoſitū vt totum:ꝛ q꞉ a
Natu= modis ſignificādi ſumunt̄ modi
ra ſigni predicādi:ideo nā que ſignificat̄:
ficat̄ vt vt pars non p̄dicat̄ de ſuppoſito:
ꝑs:ſup= q꞉ vnum hʒ modū ſignificādi op
poſituʒ poſitū alteri.ſ.vnum per modum
vt totū. partis:ꝛ aliud per modū totius.
vnū cū excluſione accidētium:et
aliud ſine tali excluſione:tm̄ exclu
ſio vel incluſio nō eſt de rōne ali=
cuius eorūʒ:ſed cōſequit̄ moduʒ
quo ſignāt hoc vl̄ illud.Ex eēntia
aūt ꝛ accn̄tibꝰ ꝯſtituētibꝰ ſuppoſi
tū:nō reſultat vnaꝫ tertia entitas
q̇li.9.q.2.ar.1.ad p̄mū.ſʒ ſuppoſi
tū dr̄ vtrūqꝫ:nō tm̄ itrinſece:cū in=
cludat accn̄tia ſolū vt determina
tiua ſuaꝝ partiū eſſentialiū p̄nci
paliter materie ꝛ conſequēter for
me.Hoc cōfirmat Auicē.5.meta.
cap.primo ꝛ ſecundo.
¶Dico ſcđo ad formā argumēti:
ꝙ ſb̄a q̄ nullo mō includit accn̄tia
nō predicat̄ de alia in p̄mo mō di
cendi per ſe:ſed tunc minor ē fal=
ſa:q꞉ ſpēs p̄dicamēti ſubſtātie in
cludit accidētia implicite ꝛ potē=
tialiter:nam ea accidētia que for
tes dicit explicite:homo dicit im=
plicite.9.quoli.q.2.ar.1.ad p̄mū.
Aureo. ¶Scđo arguit Aureolus. Quic=
ħ.q.2. quid includit accn̄tia eſt ens ꝑ ac
cidens:ſed ſpēs ꝛ ſuppoſitū p̄di=
camēti ſubſtātie nō ſunt ens ꝑ ac
cidens:ergo nō includūt accn̄tia.

maior nota.minor ꝓbat̄.nullū ꝑ
accidēs eſt in p̄dicamēto:ſʒ ſpēs
ꝛ īdiuiduū ſunt in p̄dicamēto:ꝗ.
¶Rn̄deo ꝛ dico ꝗtuor. Primum
eſt ꝙ lʒ ſpēs ꝛ īdiuiduū includāt
accidētia:tm̄ diuerſimode q꞉ indi
uiduū dr̄ ea in ſuo p̄ncipali ſigni
ficato:q꞉ ponerent̄ in ſuiꝫ diffini=
tione:ſi diffiniret̄.Spēs ꝟo nō in
cludit ea ī p̄ncipali ſuo ſignifica=
to ſʒ tm̄ potētialr̄.1.di.34.q.1.ar.
1.ꝛ q̇li.2.qō.2.ar.2.¶Dico ſcđo ꝙ
nec ſpēs nec ſuppoſitū ⁏icludit ea
vt intrinſeca ſue nāe:ſʒ vt deter=
minatiua ſuaꝝ ꝑtiū eēntialiū ꝛ ī
obliquo.¶Dico tertio ad formaʒ
ꝙ maior ē falſa loquēdo de inclu
ſione ſolū determinatiua partiū.
in q̇ ſenſu intelligit̄ ꝯclō.loquēdo
aūt de incluſiōe intrinſeca ꝛ eēn=
tiali ꝯcedit̄ maior:ſʒ n̄ ē ꝯ ꝯclōnē.
¶Dico quarto ꝙ accn̄tiū ⁏quedā. Accidē
nihil faciūt ad eē ſuppoſitale: vl̄ tiū q̄dā
ſaltē ſunt poſteriora cuiuſmodi ē ꝯferunt
albedo vel ēt riſibilitas reſpectu ad eſſe
fortis:ꝛ de his ꝯcedit̄ maior.Alia ſuppoſi
ſunt que hn̄t aliquā cāilitatē ſaltē ti: q̄daꝫ
māleʒ ad eē ſuppoſitale inquātū non.
diſponūt māʒ ꝛ redūt eā ꝓpriam
huic forme cuiuſmodi ſunt dimē
ſiones q̄ ſignificāt māʒ ꝛ diuidūt
eam.Si.n.mā nō eſſet extēſa per
quātitatē: ipſa nō eēt habilis ad
recipiēdū formā nec ad īdiuiduā
dum:ꝛ de his negat̄ maior.Claꝝ
em̄ eſt ꝙ xp̄s includit diuerſas na
turas nō tm̄ eſt ens ꝑ accn̄s:q꞉ nō
icludit eas vt ꝑtes ſuas itriſecas.
¶Tertio arguit ſic.Nihil icludit̄
in diffinito:ꝙ nō ſignificet̄ ꝑ dif=
finitionē:q꞉ diffinitio ꝛ diffinituʒ
ideʒ ſignificāt.7.meta.ſed diffini Tex.20
tio nō ſignificat accn̄tia:ergo acci
dētia nō icludūt̄ in rōne diffiniti.
¶Rn̄deo ꝙ aliq̇d pōt ſignificari
dupl̄r.Uno mō explicite ꝛ in actu
ꝛ ſic ꝯcedit̄ maior ꝛ minor.ꝛ ꝯclō
illata.ſ.ꝙ ſpēs q̄ diffinit̄ nō inclu
dit accidētia ī actu ſiue explicite.
Alio mō aliq̇d pōt ſignificari po=
tentialr̄.ꝛ ſic negat̄ maior.
¶Quarto. Sequit̄ ꝙ Chriſtus

ꝯſūpſerit ſuppoſitū humanum
ſed hoc eſt falſum:ergo.ꝯſequētia
probat̄.Quicquid includit accn̄=
tia explicite eſt ſuppoſitū:ſed hu=
manitas Chriſti eſt huiuſmodi q꞉
eſt hec ſignificata.
¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄tia.Ad ꝓbatio
nem dico ꝙ nō ſolū incluſio acci=
dentiū explicita eſt de rōne ſuppo
ſiti:ſʒ p̄ter hoc reqr̄itur: ꝙ per ſe
ſubſiſtat ꝛ nō ſit vnibile alteri for
maliter.p̄ma.q.29.ar.2.humani=
tas autem Chriſti eſt vnibilis.
¶Ad argumentū negat̄ maior.ſi
illud eſt vnibile alteri que condi=
tio ſi ponat̄ in maiori:poſtea ne=
gatur minor.3.q.2.ar.3.ad ſcđm.
¶Cōtra hanc reſponſionē arguit
ſic.Nulla negatio eſt de rōne poſi
tiui:ſed nō eſſe vnibile eſt negatio
Nega= ꝛ ſuppoſitū eſt ens poſitiuū:ergo.
tionem ¶Reſpondet.s.D.in.ſimili.p̄ma
ꝛ inten q.29.ar.p̄º ad tertiū.ꝙ negatiōeʒ
tionem ꝛ intentioneʒ ſecūdam de qua ibi
ſcđam loq̇tur eſſe de rōne poſitiui poteſt
eē de rō intelligi dupliciter.Uno mō ꝙ ſit
ne poſi quid intrinſecū tanq̄ʒ pars eius:ꝛ
tiui: p̄t ſic concedit̄ totū:ſed nō eſt cōtra
accipi nos.Alio modo q꞉ ſignificat̄ per
dupli= nomē tanq̄ʒ circūloquutiua alicu
citer.in ius differētie:ꝛ ſic negatur maior.
trinſece In propoſito aūt dicimꝰ ꝙ nō eſſe
ꝛ circū= vnibile circūloq̇t̄ drīaʒ īdiuiduoꝝ
loqnuti ſb̄e ad indiuidua accidentis.
ne. ¶Ad ideʒ arguit ſex alijs rōnibꝰ:
que iſta ſolutione euacuantur.
¶Secūdo arguit contra eandem
rn̄ſioneʒ eſſe nō eſt de rōne ſuppo
ſiti:ergo nec per ſe eſſe.
¶Rn̄deo cōcedit̄ añs: q꞉ eſſe nec
eſt d̄ rōne ſuppoſiti nec d̄ rōne eēn
tie.quoli.2.q.2.ar.2.ad ſcđm.ſed
negat̄ ꝯn̄a.q꞉ cuʒ dicimꝰ:ꝙ ꝑ ſe eē
Eſſe nō eſt de rōne ſuppoſiti:ita circūloq=
eſt: d̄ ra imur drīam ſuppoſiti ſb̄e ab īdiui
tiōe ſup duo accn̄tis:ſicut ꝛ ꝑ negationem
poſiti:ſʒ appoſitā.ſ.nō eſſe in alio. Uel ne=
ꝑſe eſſe. gat̄ ꝯn̄a.q꞉ arguit̄ a re ad moduʒ
rei.lʒ.n.eē nō ſit de rōne ſuppoſiti
tm̄ talis modus eēndi.ſ. ꝑ ſe ꝛ non
in alio eſt de rōne eius.
¶Tertio.q꞉ ī illa rn̄ſiōe ad q̄rtū di

ctū ē:ꝙ nā humana ī xp̄o nō ē ſup
poſitū:q꞉ nō habet ꝓprium eſſe.
¶Cōtra hoc arguit ꝓbādo ꝙ in
xp̄o nā hūana hēat eē diſtictū ab
eē ab diuio:q̄ argtā refuāt̄ ī ꝑtio.
¶Contra p̄mū correlariū arguit
ſic.Oīs pars ſiue p̄ncipiū formale
eſt diffinitiuū eiꝰ cuius eſt ps ſiue
p̄ncipiū:ſed nā in abſtracto non
ē diffinitiua ſuppoſiti:ergo.maior
nota.minor ꝓbat̄.oīa p̄ncipia dif tex.3.4.
finiētia p̄dicant̄ ī p̄mo mō ꝑſeita
tis de diffinito.7.meta.ſed nā in
abſtracto nō predicat̄ in p̄mo mō
ꝑſeitatis de ſuppoſito.nō.n. hec ē
vera.ſortes vel hō ē hūanitas:ꝗ.
¶Rn̄deo.negat̄ minor. Ad ꝓba=
tionē:dico ꝙ p̄ncipia diffinientia
ſunt duplicia.aliqua.n.ſignificāt
ꝑ modū totiꝰ: ꝛ de his cōcedit̄ ma
ior.nā aūt abſtractiue ſumpta:nō
eſt tale p̄ncipiū.Alia ſignificāt ꝑ
modū ꝑtis: ꝛ de his negat̄ maior.

Cōcluſio.iij.

In ſub=ſtantijs nālibꝰ⁏differt qđ q̇d ē ꝛ id cuiꝰ ē.ꝓ
ītellectu huiꝰ ꝯclōnis ſciēdū ē:ꝙ ꝑ
qđ q̇d eſt ītelligit̄ id qđ ſignificat
diffō:ſicut qđ q̇d eſt hoīs ad id qđ
ſignificat aīal rōnale.
¶Ex quo ſeq̇tur correllarie:ꝙ hu= Huma
manitas nō eſt qđ q̇d eſt hoīs.Tū nitas:
q꞉ qđ q̇d eſt rei predicat̄ de ip̄a re: non eſt
hūanitas aūt n̄ p̄dicat̄ d̄ hoīe. Tū qđ⁏q̇d ē
q꞉ ꝑ qđ q̇d.ē rn̄det̄ ad iterrogatio= hoīs.
nē factā q̇d ē res:ſʒ iterrogāti q̇d
eſt hō: nō rn̄det̄ ꝙ ē hūanitas:ꝗ.
probat̄ aūt ſic ꝯcluſio.ſicut ꝛ pre=
cedens. Id cuius eſt quod q̇d eſt
includit aliq̇d reale ī ſua rōne:qđ
non includit̄ ip̄m qđ q̇d eſt: ergo
ſunt diſtincta realiter. ꝯn̄tia ꝑʒ. tex.20.
añs ꝓbat̄.Id cuius eſt qđ q̇d ē in
cludit māʒ ſignatā:ꝛ hanc nō iclu Qđ q̇d
dit ip̄m⁏qđ q̇d eſt vt dr̄.7.meta.ꝗ. eſt q̄nqꝫ
¶Sciendum tm̄ ꝙ aliq̄n quod q̇d ſumit̄
eſt ſumit̄ cum p̄ciſione omniū ex= cuʒ p̄ci=
traneorū.tunc largo mō dicit hu= ſiōe om
manitas qđ quid ē hoīs: ꝛ de tali niū ex=
dicit aliquādo.s.D.ꝙ nō predica neoruʒ
tur de eo cuius eſt.Aliquādo acci q̄nqꝫ ſi=
pitur ſine preciſione ꝛ ſine inclu= ne,

ſtone actuali:ſ ȝ īplicita .puta dici mus ꝙ animal rōnale eſt, qđ quid eſt hominis:et ſic predicatur.

Gerar. et Sco. tex. 41.

¶Cōtra arguit Gerardus ⁊ Sco. p̄mo. Phs dicit. 7. meta. loquens de iſtis ꝙ ſingulū nō eſt alterum a ſua ſubſtātia:ergo nō diſtiguit qđ quid eſt ab eo cuius eſt.

¶Rn̄deo ꝙ nr̄a ꝯclo ē phi. 7. meta. dicentis ꝑticula. 41. Illa q̄ hn̄t forma ī materia. nō ſūt idē cū ſua q̄ditate. Idē dicit Cōmētator. 3. d̄ aīa. cō. 9. ⁊ cō. 5. ⁊. 8. meta. cō. 16. et 12. metaphyſi. cō. 49. vbi vult qđ q̄d ē ī oīb⁹ circa p̄mū differt ab eo cui⁹ ē q: nō dicit totū qđ ē in re.

¶Dico ſcđo ꝙ ſuppoſito īſunt ali qua dupl'r. Uno mō p̄mo ⁊ ꝑ ſe: ⁊ ſic loq̄tur phs. Alio mō ꝑ accn̄s vł nō p̄o. ⁊ ꝑ ſe: ⁊ ſic nō ītelligit phs.

¶Alia argumēta facit Scotus ꝓ bantia qđ q̄d eſt nō eē oīno diſtin ctū ab eo cuius eſt:qđ concedit.

Cōcl'o. iiij.

In ſeꝑatis a materia: ſuppoſitū nō eſt oīno idē ꝙ eēn tia aliter tn̄ q̄ꝫ ī ꝯpoſitis ex mate ria et forma. Hāc ſic ꝓbat ꝑ̄ p̄ma ꝑte q̄li. 2. q. 2. ar. 2. Ad ſuppoſitū ꝑtinet actual'r eē ⁊ nō ad eſſentiā: g̃ diſtigūt. ꝯn̄a ꝑʒ. Pria ꝑs an̄tis pʒ: q: eē eſt act⁹ exn̄tis cuiuſmo di eſt ſuppoſitū. Scđa ꝑs ꝓbat: eē eſt p̄ter rōnē eēntie: g̃ ad eā nō ꝑti net. ſcđa ꝑs ꝯcl'onis ꝓbat. Sup poſitū materiale includit accn̄tia tāq̄ꝫ determiatiua p̄ncipioꝝ eēn tialiū ſuppoſitū āt īmateriale nō: g̃ p̄ma ꝑs pʒ ex an̄dictis. ſcđa ꝓ bat. Suppoſitū īmateriale īdiui duat ex ſe: q: n̄ ē receptibile ī mā: g̃ nō req̄rit accn̄tia ꝑ q̄ d̄terminēt p̄ncipia eēntialia ad īdiuīduatiōeꝫ.

Aureo. hic.

¶Cōtra an̄s ꝓbatiōis ꝑtis p̄nci palis arguit Aureo. ſic. Illud qđ pōt cōcipi ſub nō eſſe nō includit in ſua rōne eſſe: ad ſuppoſitū pōt concipi ſub non eſſe: ergo.

Aliq̄d īcludit aliđ vt eēntia=

¶Rn̄deo. Aliquid īcludere aliud pōt eſſe dupl'r. Uno mō ꝙ ſit de eſ ſentia ſua: ⁊ ſic dr̄ ſuppoſitū non īcludere eē. Alio mō quaſi for̄ale hitū ab eo. ⁊ ſic negat maior. hoc aūt mō ſuppm̄ īcludit eē: q: hʒ eē.

le et vt habitū.

Concluſio. v.

In deo nō dif fert ſuppoſitū e natura. Hāc ꝓbat s. D. q̄li. 2. vbi. ſ. ⁊. 1. q. 3. ar. 3. Om ne ſuppoſitū diſtictū a natura hʒ aliquā entitatē q̄ nō ē natura: ſed ſuppm̄ diuinū nullā hʒ ētitatē di ſtinctā ab eſſentia diuina: g̃ ⁊c.

¶Diſtinctio. v.

In diſtin. q̄nta agit magiſter de tertio ḡnationis diuine. Circa quam querit vtrū diuina eēntia ſit formalis termi nus diuine generationis?

Pro cui⁹ q̄ōnis deciſione hoc eſt prima cōcl'o. Diuina ḡnatio non hʒ terminū a quo. ꝓ bat ſic. Termin⁹ a quo: ḡnatiōis eſt priuatio ⁊ nō eſſe: ſed in diui nis non eſt priuatio. ergo.

Cōcl'o. ij.

Fili⁹ eſt termi nus qđ ḡnatio nis. ꝓbat ſic. Illud eſt termin⁹ qđ ḡnationis qđ ḡnat: vt pʒ ex ter minis. ſʒ filius ḡnatur: ergo.

Cōcluſio. iij.

Eēntia diuina ē termin⁹ q̄ diuīe ḡnatiōis. ꝓbat ſic ꝑſona filij nō ē termin⁹ q̄: cū ſit id qđ ḡnat ſil'r nec filiatio cū ſit rel'o. nulla aūt rel'o ē t'min⁹ ꝑ ſe. 5. phy. g̃ eēntia ē termin⁹ q̄. tʒ ꝯn̄a. q: in filio nō eſt niſi eſſentia et relatio.

tex. 10.

¶Contra arguit Aureo. p̄o. Oīs termin⁹ q̄ ḡnatiōis: accipit eē per ḡnationē: ſʒ eēntia diuina nō acci pit eē: g̃. minor pʒ. maior ē. Sim plicij ⁊ cōmen. 2. meta. cō. 31. ⁊. 2. phyſi. cō. 14. vbi dicit ꝙ ḡnatio ē via ad hoc. ꝙ forma fiat.

Aureo.

¶Rn̄deo. primo dico ꝙ eēntia di uina vt dicit. s. D. d̄ po. q. 2. art. 1. differt dupl'r a formis materiali b⁹. p̄o q: eēntia diuīa ꝑ ſe ſubſiſtit forme aūt materiales: ⁊ ꝓpt̄ hoc ī eo ī q̄ ſūt ꝑ̄ſupponūt aliq̄d a q̄ ha beāt ſubſiſtētiā. ſcđo q: diuīa eēn

Eēntia diuina d̄rt du pl'r a for mis mā lib⁹: per ſe ſubſ ſtētia et idētita te eſſe.

tia eſt ſuū eē: ⁊ forme materiales nō: ⁊ ꝑꝑ hoc n̄ hn̄t eē niſi q: ī alio recipiūt. Ex q̄ ſequit ꝙ opʒ eas ac quirere eē: eēntiā aūt diuinā non opʒ acquirere eſſe.

¶Dico ſcđo maiorē argumēti eē falſū ī formis q̄ ſūt ſuū eē: ⁊ q̄ ꝑ ſe ſubſiſtūt: cuiuſmōi ē diuīa eēntia ſʒ ad for̄alē t'minū ꝓductiōis ſuf ficit, ꝙ cōicet ꝓducto. ⁊ ꝙ ꝑ illū ter minū ꝓductū aſſimilet ꝓducēti.

¶Contra hāc rn̄ſionē, arguit ſic. Id qđ ꝓducit capit eē ꝓpter for̄a lē t'minū ꝓductōis: g̃ ipe termin⁹ for̄alis magꝭ capit eē: an̄s pʒ et ꝯn̄a ꝑ illā r̄gulā ꝑꝑ qđ vnūqđq; ⁊c.

Expō il li⁹ regu le ꝑꝑ ꝙ vnū qđ ꝙ ⁊c.

¶Rn̄deo. negat ꝯn̄a. Ad regulaꝫ dico ꝙ tripl'r expōit ⁊ī nullo ſen ſu ē ad ꝓpoſitū. p̄mo: nō: tʒ in cau ſis eq̄uocis q̄ nō recipiūt eādē de noīatiōeꝫ. Un̄ lʒ paries ꝑꝑ albedi nē ſit alb⁹: nō tn̄ albedo ē magꝭ al ba: q: ip̄a n̄ denoīat alba: opʒ g̃ ꝙ vtrūq; ſit tale: ſicut pʒ in exēplo Phi. ꝯcl'o ē nota ꝑꝑ p̄ncipiū: ⁊ p̄n cipiū ē notū: g̃ ē magꝭ notū: ſʒ nō ſeq̄t ꝯcl'o ē ſcita ꝓpt̄ p̄ncipiū. g̃ p̄n cipia ſūt magꝭ ſcita ⁊ hoc q: p̄nci pia n̄ ſūt ſcita: ⁊ q: for̄alis t'min⁹ aliq̄n nō accipit eē: iō n̄ ſeq̄t ꝙ ma gis accipiat eē. Iſtaꝫ expōnēj pōit s. D. in. q. 10. de veri. arti. 1.

¶Scđo exponit. 1. q. 87. arti. 2. ad tertiū. ꝙ n̄ tʒ ī his q̄ ſūt diuerſorū ordinū. Un̄ n̄ ſeq̄t ſanitas ē deſide rabilis ꝑꝑ medicinā. g̃ medicina ē magꝭ deſiderabilis: q: medicia eſt ī ordīe efficiētiū: ⁊ ſanitas ī or dine finiū. Ad ꝓpoſitū ꝑſona ē ꝓ ducibilis per ſe: forma aūt in crea turis tm̄ ꝑ accn̄s: in deo aūt nec ꝑ ſe nec per accidens.

¶Tertio exponit. 1. di. 12. q. 1. art. 2. ad ſcđꝫ. ꝙ nō tenet niſi id qđ cō uenerit vni ꝓpter aliud ſit diuer ſum in vtroq;. Ad ꝓpoſitū eſſe qđ ꝯuenit ſuppoſito ꝑ formā nō ē a lind ab eē forme: ⁊ maxie in deo.

¶Scđo arguit ſic. id qđ p̄exiſtit ḡnationi nō eſt termin⁹ ad quem ḡnatiōis: ſed eſſentia diuina p̄exi ſit ḡnationi cū abſolutū ſit prius relatiuo. ergo. minor pʒ ex termi nis: ⁊ maior q̄drupl'r ꝓbat. Prio dicit Cōmen. j. celi. ⁊ in lib. de ſb̄a orbis: ꝙ dimenſiones non gene rant: q: eedē q̄ erant in corrupto manent in genito. Scđo aīa nō ē formalis termin⁹ nutritiōis: quia p̄eſt ī nutrito. Tertio aīa nō erit for̄alis termin⁹ reſurrectiōis: q: p̄exit reſurrectioni. Quarto ſi aīa eēt pri⁹ creata ⁊ poſtea crearet mā ſub ea. ip̄a aīa n̄ eēt for̄alis termi nus illi⁹ ꝓductōis: q: p̄⁹ extitiſſet.

cō. 132. ca. 1.

¶Rn̄deo aliq̄d p̄exiſtere ḡnationi cōtigit dupl'r. Uno mō q: p̄exiſtit ī ſb̄o ḡnatiōis puta ī materia. ⁊ ſic ꝯcedit maior: q: q̄d qđ hoc mō pre exiſtit nō cōicat ꝓducto ex vi ꝓdu ctiōis. ſʒ negat minor. Alio mō q: preexiſtit in ḡn̄e. et ſic negat ma ior et conceditur minor.

Preexi ſtit ali q̄d ḡna tiōi: du pl'r in mā ⁊ in efficiēte.

¶Dico ſcđo maiorē eē falſaꝫ ī for mā: q̄ eſt ſuū eſſe. nō eīn eſt incō uenicns terminū p̄exiſtere, vie me taphorice dicte.

¶Ad p̄mā ꝓbationem negat opi nio Cōmē. d̄ dimēſiōib⁹: q: ī ḡna tiōe fit reſol'o vſq; ad māꝫ p̄mā. Et p̄terea dimēſiōes nō ſunt ſuū eē.

¶Ad ſcđam negat an̄s. imo nō p̄t dari aliud formalis termin⁹ nu tritionis niſi aīa. cū nulla alia for ma ſb̄alis ſit in nutrito.

¶Ad tertiā eodē mō negat an̄s.

¶Dico tn̄ ꝙ reſurrectio n̄ erit ḡna tio. tū q: ḡeitū p̄fuit reſurrectiōi: tū q: nō ſequet aliquā alteratōeꝫ diſpoſitiuā māe ad ſuſceptōeꝫ aīe.

Reſur rectio n̄ erit ge neratio

¶Ad quartā dico ſil'r: ꝙ in illo ca ſu aīa eēt formalis termin⁹ crea tionis materie īquātū eēt for̄alis termin⁹ ꝯpoſiti reſultātis ex ma teria nouiter creata ⁊ ex for̄a p̄us exiſtēte: eadem eīn ꝓductio termi naret ad materiā ⁊ ad ꝯpoſitum.

¶Tertio. eēntia eſt p̄ncipiū ḡna tiōis. g̃ diſtinguit a termino for mali ḡnationis ipſius geniti.

¶Rn̄deo. negat ꝯn̄a: de p̄ncipio quo. nō eīn opʒ p̄ncipiū q̄ et id qđ eſt a principio realiter diſtingui.

¶Similia argumēta facit Durā=

dus et Aureolus et Greg. que ex dictis aperte ſoluta ſunt.

Cõcl'o. iiij. Eſſentia diuina nõ eſt genita ꝑ ſe nec ꝑ accñs. ꝓbat̃ ſic: id qđ eſt idẽ nũero in gñante ⁊ ingenito nullo mõ generat̃. ſ; eſſentia diuina eſt hmõi. ergo.

Petrus Joãnes

¶ Cõtra arguit Petrꝰ Joannes. pº. ſi eẽntia ñ gñat. ſ; pr̃ et eſſentia nõ gñat̃: ſed filiꝰ: ſeq̃t ꝙ ꝑ̃dicata realia. ſ. gñari: ⁊ nõ gñari verificent̃ de eodẽ. ſ. de eſſentia. ⁊ de filio. ſed hoc eſt impoſ'e. ergo.

Sufficit diſtinctio rõnis ad verificãdũ ꝯtradictoria ſ; non omnis.

¶ Rñdeo. negat̃ minor: qꝛ ſufficit diſtinctio rõnis ad hoc ꝙ ꝯtradictoria de eodẽ verificent̃. Dico tñ ꝙ nõ oĩs diſtinctio rõnis ſufficit. nã diſtictio rõnis hꝫ gradꝰ. Aliq̃ eñ ita diſtinguũt̃ rõne ꝙ nullam ſupponũt diſtinctionẽ realẽ: vbi gr̃a dũ aliq̃d refert ad ſeipꝫ diſtinguit̃ a ſeipõ rõne nulla diſtictiõe reali ꝑ̃intelle'a. Alia eſt diſtinctio rõnis: q̃ ꝑ̃ſuppõit diſtictionẽ realẽ ſicut ẽ diſtinctio gñis ⁊ ſpeciei.

¶ Dico ꝙ ꝯ̃dictoria realia pñt verificari de diſtinctis ratione: ſcđo mõ: maxĩe qñ talia diſtincta rõne ſic ſe hñt in re ꝙ vnũ eſt cõe ſm rẽ ⁊ eſt idẽ pluribꝰ: reliquũ aũt nõ ẽ cõe: ſ; eſt diſtinctũ a q̃buſlibꝫ ſub illo cõi ꝯtẽtis hmõi. eſt pr̃ ⁊ eẽntia: ⁊ ſilr filiꝰ ⁊ eſſentia: ⁊ ꝑꝑ hoc đ pr̃e verificat̃ gñare: ⁊ de filio gñari: non autem de eſſentia.

¶ Scđo. filiꝰ ẽ eẽntia gẽita ꝫ. eẽntia gñat̃. ꝯ̃ña ptꝫ: añs ꝓbat̃: filiꝰ ẽ ſapiẽtia gẽita: ꝫ ẽ eẽntia gẽita et ꝯfirmat̃: qꝛ Aug. 7. ⁊. 15. đ tri. dixit ꝙ filiꝰ ẽ eẽntia đ eẽntia: ⁊ Ricar. 6. de tri. dicit expſſe ꝯ̃ Magiſtruꝫ ſniarũ: ꝙ eſſentia ĩ filio ẽ genita.

¶ Rñdeo. negat̃ añs. Ad probationeꝫ negatur etiam añs. 1. diſt. 5. q. 1. ar. 2. quia actiones ſunt ſuppoſitorum: eſſentia aũt et ſapientia non ſignificantur per modum ſuppoſiti.

¶ Ad cõfirmationẽ Aug. ĩtelligit eſſentiã eſſe de eſſentia nõ quideꝫ gñataꝫ ſ; cõicatã: ⁊ ĩ hoc maior ẽ auctoritas magr̃i q̃ cuiuſcũq; ſc'i: qꝛ confirmata eſt ꝑ eccleſiam.

¶ Cõtra eandẽ arguũt aliȷ̃. Argumenta q̃ ſequũt̃ ſunt Olchot. 1. diſtin. 4. ar. 1. Oĩs filius fuit vel eſt genitus eſſentia diuina eſt filiꝰ. ꝫ fuit vel eſt genita. ꝯ̃ña eſt bona ⁊ premiſſe vere. ergo.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯ̃ña: qꝛ eſt fallacia figure dictionis: cũ variet̃ modus predicãdi. nã ĩ maiori ẽ ꝑ̃dicatio for̃alis: cũ eẽ gẽitũ formalr̃ dicat̃ de filio ⁊ repugnet aliq̃d eẽ filiũ et nõ eẽ genitũ: minor v̓o eſt idẽtica ⁊ nõ formalis: ſ; eñ diuina eſſentia. ſit idem filio nõ tñ formaliter dicit̃ de eo cũ aliq̃s ſit filius qui non eſt ſua eſſentia.

Que variatio modi ꝑ̃dicãdi: fallaciã efficiat.

¶ Sciẽdũ ẽ ꝙ nõ oĩs variatio modi ꝑ̃dicãdi facit fallaciã. alioq̃n h̃ eẽt fallacia. oẽ aĩal ẽ albũ. oĩs hõ eſt aĩal. ergo ſ; fit iſta fallacia qñ mutat̃ q̃d ĩ ad aliq̃d ⁊ econtra: et qñ id qđ ꝑ̃dicat̃ de terminis vniꝰ ꝑ̃nti inquãtũ hmõi: cõcludit̃ ꝑ̃dicari đ terminis alteriꝰ ꝑ̃nti ex hoc ꝙ ꝑ̃dicat̃ đ termĩs illiꝰ ꝑ̃nti. In ꝓpoſito gñari dr̃ tñ de relatiuis vel implicãtibꝰ re'onẽ ſicut ẽ pſona: deꝰ: filiꝰ: nã deꝰ implicat relatiuũ 1. di. 5. q. 2. ar. 2. ad. 2. ⁊ hoc qꝛ relatiua ſunt diſtincta: ⁊ iõ ſi ex hoc ꝙ dr̃ de relatiuis volumꝰ cõcludere ꝙ dicat̃ de abſolutis que nõ ſunt diſticta erit fallacia figure dictionis. ſcđo negat̃ illa ꝯ̃ña: qꝛ eſt etiã fallacia accñtis. đ potẽ. q. 8. ar. 2. ad ſextũ. qꝛ ſ; in deo nõ ſit accñs: accidit tñ eẽntie vt eẽntia ẽ ꝙ ſit filiꝰ: cũ multe ſint eẽntie q̃ nõ ſũt filiꝰ: ⁊ ecõtra: ⁊ iõ ſignificari ex hoc ꝙ dr̃ de filio inquãtũ eſt diſtinctꝰ ab eſſentia volumꝰ ꝯcludere ꝙ dicat đ eẽntia erit fallacia accñtis.

¶ Scđo arguit̃. Eſſentia eſt filiꝰ genitus. ergo eſſentia eſt genita. añs ptꝫ: ꝯ̃ña ꝓbat̃. A ꝑ̃dicato coniuncto ad quãlibet eius partem niſi vna ſit diſtrahens vel diminuens alia eſt bona ꝯ̃ña: ſed h̃ arguitur hoc modo. ergo.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯ̃ña. Ad regulã di

eo ꝙ nõ t; niſi q̃libet pars cõiũcti poſſit ꝑ ſe ſeꝑatiꝫ ꝑ̃dicari de oĩ eo đ q̃ ꝑ̃dicat̃ totũ ꝯiũctũ: ꝙ ñ ẽ ĩ ꝓpoſito: qꝛ iſta ꝑs illiꝰ ꝯiũcti q̃ eſt gñatũ: ſi ꝑ ſe accipiat̃ ñ dꝛ de eſſentia.

¶ Tertio. eſſentia ẽ filiꝰ genitꝰ. ꝫ ẽ hic filiꝰ genitꝰ demõ'ato filio. tũc vltra eſſentia eſt hic filiꝰ genitꝰ. ꝫ eſt genita. tenet ꝯ̃ña ab inferiori ad ſuum ſuperius affirmatiue.

¶ Rñdeo. negat̃ ſcđa ꝯ̃ña. nec valet ab inferiori ad ſuũ ſuperiꝰ niſi illud ſupiꝰ predicet̃ de oĩ eo de q̃ ꝑ̃dicat̃ ĩferiꝰ qđ nõ eſt in ꝓpoſito. qꝛ nõ oẽ qđ ẽ hoc genitũ ẽ gñatũ.

¶ Quarto. eſſentia eſt filiꝰ pr̃is. ꝫ pr̃ ẽ pr̃ eẽntie. ⁊ ſic eẽntia ẽ gẽita.

¶ Rñdeo ꝙ. s. D. ſoluit ſil'e argumẽtũ. 1. di. 5. ar. 1. ad. 3. ꝓ cuiꝰ noticia ꝑ̃mitto: ꝙ noĩa ſubſtantiua ſignificãt nõ tñ formã ſ; ẽt ſuppoſitũ forme: ⁊ iõ pñt ꝑ̃dicari ꝓ vtroq;: qñ ꝑ̃dicant̃ rõne ſuppoſiti eſt ꝑ̃dicatio ꝑ idẽtitatẽ: qñ rõne forme ẽ ꝑ̃dicatio formalis. Adiectiua vero ſignificãt tãtũ formã: ⁊ ideo ꝑ̃dicantur tantum formaliter.

¶ Dico ꝫ ꝙ ſi ly filiꝰ accipiat̃ adiectiue: negat̃ añs. ſi ſb̃ſtãtiue: cõcedit̃ añs ⁊ negat̃ ꝯ̃ña: ſed dꝫ ſic iferri. ꝫ pr̃ eſt pr̃ filiȷ̃ q̃ eſt eſſentia.

¶ Quinto hoc gñat̃ demõſtrãdo filiũ. ⁊ hoc eſt eẽntia. ꝫ eſſentia generat̃. tꝫ ꝯſequentia expoſitorie.

¶ Rñdet Capreolus negãdo ꝯ̃ñaꝫ qꝛ eſt fallacia accidẽtis cũ maior ſit formalis: ⁊ minor idẽtica.

¶ Olchot dicit nõ eẽ ſyll'mũ expoſitoriũ qñ demõſtratur res que eſt tres. eſſentia aũt eſt tres perſone.

Nota aliquãdo Paulũ addere ad ſolutiões Capoli vt hic.

¶ Addo aũt tertiã ſolutionẽ: ꝙ in ſyll'o expoſitorio opꝫ a q̃libet premiſſarꝫ poſſe ſyllogizari ad vnã de oĩ qđ nõ ꝑ̃t fieri ĩ diuinis ⁊ ꝑꝑ hoc nõ põt ibi argui expoſitorie: nã ſ; iſta ſit vera: filius generat̃: tñ vna de omni ſibi correſpondẽs nõ eſt vera. ſ. iſta: q̃cq̃d eſt filiꝰ generat̃. per hoc ſoluunt̃ oĩa ſimilia argumẽta. nõ. n. ſequit̃: eſſentia eſt pr̃. eſſentia eſt filiꝰ. ꝫ filiꝰ eſt pr̃: qꝛ nõ omne qđ eſt eſſentia eſt pater.

Cõcl'o. v. eſt. Eſſentia nõ ſe hꝫ ĩ diuina gñatione ſicut materia ſ; habeat vnã de ꝯditiõibꝰ materie. prĩa pars pꝫ ex ſe. ſcđa ꝓbat̃ ꝑ̃nti di. q. 2. ar. 1. id qđ manet in genito hꝫ vnã de cõditionibus materie. ſed eſſentia eſt hmõi. ergo.

Durandus hic diſt. 5. ⁊ Henricus.

¶ Cõtra arguũt Durãdus ⁊ Henricꝰ. primo. id de q̃ aliq̃d gñat̃ hꝫ rõnẽ mãe. ſ; filiꝰ gñat̃ de ſb̃a patris vt dicit Aug. cõtra Maximũ. li. 2. ꝫ eſſentia hꝫ rationẽ materie.

¶ Rñdeo. dico pº ꝙ Maximus cõcedebat filiũ eẽ a patre: nõ tñ volebat ꝙ eſſet eiuſdẽ ſb̃e cũ patre.

¶ Cõtra quẽ arguit Aug. dicẽs: filius nõ eſt de nihilo: ꝫ de aliq̃: nõ niſi de ſb̃a patris. ꝫ eſt eiuſdẽ ſb̃e cũ pr̃e. tenet ꝯ̃ña: qꝛ ly / de / pº ĩportat diſtinctionẽ. vñ nõ dicimꝰ ferrũ eẽ de ferro. Scđo ĩportat ꝯſubſtãtialitatẽ. vñ nõ dicimꝰ creaturã eẽ de deo. Tertio ĩportat rõnẽ ꝑ̃ncipiȷ̃. vñ nõ dicimꝰ patrẽ eẽ de ſb̃a filiȷ̃. ſeq̃t ꝫ ſi filiꝰ eſt de ſb̃a patris ꝙ ipſe ſit ꝑ̃ncipiũ filiȷ̃: ⁊ diſtinctus a filio cõſubſtãtialis ei.

¶ Scđo negatur maior. qꝛ rõ mãe nõ ꝯſiſtit ĩ hoc ꝙ de ipſa aliq̃d fiat ſ; iſta ſit vna de cõditionibꝰ eius: ſ; rõ materie eſt eẽ potẽtiã purã.

¶ Scđo in patre. eſt potẽtia actiua: q̃ generat. ꝫ in filio eſt potẽtia paſſiua q̃ gñat̃: ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs materia.

¶ Rñdeo. pº negat̃ añs: qꝛ potẽtia dei nec eſt actiua nec paſſiua. de potẽ. q. 2. arti. 1. ſcđo negat̃ ꝯ̃ña: qꝛ eodẽ mõ eſt potẽtia qua pater generat ⁊ qua filius generat̃.

¶ Tertio. ſi ignꝫ gñaret aliũ ignẽ de ſua ꝓpria materia: clarũ eſt ꝙ illa materia ſe hr̃et ꝑ modũ paſſiui. ꝫ cũ pr̃ generat filiũ de ſua ſb̃a ſequit̃ ꝙ habeat modũ paſſiui.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯ̃ña: qꝛ ille ignis daret igni genito tñ partẽ ſue entitatis: que eſſet actuabilis ꝑ formã: qđ nõ eſt in ꝓpoſito.

¶ Multa huiuſmodi argumenta faciunt que facilia ſunt: qꝛ concludũt eſſẽtiã diuinã habere aliquã

de cõditionibꝰ materie:ſed nõ ꝓbãt ꝙ habeat rõnem materie.⁊c.

Diſtin. VI.

Agiſter in diſt. 6. agit de ꝑncipio generationis diuine. Circa quod queritur vtrum pater genuit filiũ natura?

Pro qõne hec eſt pꝛima concluſio. Eſſentia diuina eſt ꝑncipiũ quo oĩʒ actuũ diuinorũ. Hãc ſic ꝓbat.s.D.pñti diſt.ar.1.⁊.3. Oĩs actꝰ ꝯueniẽs diuine ꝑſone aut cõuenit ei rõne reſolutionis:aut rõne eſſentie:ſʒ nullꝰ ꝯuenit ei rõne relatiõis:cũ relatio nõ ſit ꝑncipiũ actꝰ.vt dr.5.phy. ergo quilibet cõuenit ei rõne eſſentie.

tex.10.

Grego. hic.

Cõtra arguit Gre.pº.oẽ pꝛincipiũ gñatiõis eſt realr diſtinctũ a gñatiõe ⁊ a genito.ſʒ eẽntia nõ eſt diſtincta a gñatione nec a filio.ꝯ nõ eſt ꝑncipiũ eiꝰ. minoꝛ ptʒ.maioꝛ eſt phi.j.phy.⁊ Cõmẽ.cõ.8.

tex.8.

Oĩs actus diuinus; referendus eſt attributo ſibi ꝯueniẽti.

Rñdeo.pº dico ꝓ declaratione ꝯclõnis:ꝙ cũ i diuina eẽntia ſint mlta attributa q̃ ſũt idẽ realr oʒ quẽlibet actũ referre ad illud attributũ qd reqrit ꝯditio actꝰ. Vbi grã.itelligere refert ad diuinã eſſentiã iq̃tũ ẽ itellꝰs. ⁊ velle refert ad eãdẽ iquãtũ ipſa eſt volũtas.

Ex q̃ ſequit ꝙ lʒ eẽntia ſit ꝑncipiũ oĩm actuũ.tñ eẽntia ſub rõne eẽntie nõ eſt ꝑncipiũ alicuiꝰ actus niſi ipſiꝰ eſſe.ſi eñ eſſentia vt eſſentia eẽt ꝑncipiũ alteriꝰ actꝰ q̃ ipſiꝰ eſſe ſequit ꝙ q̃libet eſſentia eſſet ẽt pꝛincipiũ alteriꝰ actus q̃ ipſiꝰ eſſe:qꝛ qd ꝯuenit alicui iquãtũ eſt tale cõuenit omni tali.

Dico ſcdo.ꝙ filiꝰ in diuinis:põt duplr ꝯſiderari. Pꝛmo inquãtũ eſt Vbũ:⁊ ſic ꝑncipiũ eiꝰ eſt eẽntia vt induit rõnẽ intellꝰs vel memoꝛie. Scdo pt ꝯſiderari inq̃tũ filiꝰ ⁊ ſic ꝑncipiũ eiꝰ eſt eẽntia vt iduit rõnẽ nature.nã de rõne filij eſt ꝙ ꝓducat i ſĩitudinẽ gñantis:⁊ ideo opʒ ꝙ ꝑncipiũ eiꝰ ſit natura q̃ eſt vis ex ſimilibꝰ ſĩia ꝓcreãs. Silr eẽntia vt induit rõnẽ voluntatis naturalis q̃ eſt determinatiua ad vnũ eſt ꝑncipiũ ſpirationis.s.s.⁊ vt iduit rõnẽ volũtatis ⁊ libere ſe habẽtis ad oppoſita eſt ꝑncipiuʒ ꝓductionis creaturarũ.

Dico tertio ad argumẽtũ.ꝙ ꝑncipiũ eſt duplex. Aliqd ẽ ꝑncipiũ qd ⁊ ſic ꝯcedo totũ:⁊ de hoc loquit phs ⁊ Cõ.ſʒ nõ eſt ꝯtra nos. Aliqd eſt ꝑncipiũ q̃.⁊ de tali negat maioꝛ.ſed ſufficit ꝙ ꝑncipiũ q̃ diſtinguat rõne ab eo cuiꝰ eſt ꝑncipiũ.

Cõtra.ſi ad rõnẽ ꝑncipij q̃:non reqrit diſtõ realis:ſeqt ꝙ eſſentia poſſit eẽ ꝑncipiũ ſui:⁊ ꝙ filiꝰ poſſit eẽ ꝑncipiũ gñatiõis. hoc ẽ falſuʒ. ꝯ ꝯña ꝓbat.qꝛ eẽntia diſtinguit a ſe rõne,⁊ ſilr filiꝰ a gñatione.

Rñdeo.negat ꝑma ꝯña.qꝛ eẽntia nõ diſtiguit a ſe rõe.huic rñſioni addo ꝙ vbicũqꝫ ẽ ꝑncipiũ q̃.eſt ẽt ꝑncipiũ qd.ꝑncipiũ ãt qd ſemꝑ diſtiguit realr ab eo cuiꝰ ẽ ꝑncipiũ ⁊ ꝑ ꝯñs ſi eſſentia eẽt ꝑncipiũ ſui opoꝛteret eẽ aliqd a q̃ ipa diſtigueret realr.negat ẽt ſcdã ꝯñã:qꝛ eẽntia ſe hʒ ad pꝛẽ ꝯ vt forã ꝯſtitutiua in eẽ diuino:filiꝰ aũt reſpectu nulliꝰ ſe hʒ vt foꝛma.iõ nulliꝰ actꝰ pt eẽ ꝑncipiũ q̃. Duo.n.reqrũt ad pmũ q̃.pº ꝙ ſe hẽat vt foꝛma.ſcdo ꝙ nõ ſit foꝛma idiuidualis. ſʒ potiꝰ nã cõicata ipi genito.⁊ ꝑꝑ hoc paternitas nõ eſt ꝑncipiũ gñatiõis.

Duo requirũt ad ꝑncipiuʒ q̃: ꝙ ſe habeat: vt foꝛma,⁊ cõicata

Scdo oẽ ꝑncipiũ dr relatiue ad id cuiꝰ ẽ ꝑncipiũ.ſʒ eẽntia diuina nõ dicit relatiue ad generationẽ. ergo nõ eſt eius pꝛincipiũ.

Rñdeo.negat maioꝛ. loquendo de ꝑncipio q̃.⁊ de relõne reali: qꝛ ad relõnẽ realẽ reqrit realis diſt. ꝑncipiũ ãt q̃ nõ opʒ realr diſtigui ab eo cuiꝰ eſt ꝑncipiũ vt dictũ eſt.

Cõtra. Quicqd eſt ꝑncipiũ realiter refert realr.ſʒ diuina eẽntia ſi eſt ꝑncipiũ eſt ꝑncipiũ realr.ꝯ oʒ ꝙ referat realr: qd eſt impoſſe.

Rñdeo.negat maioꝛ.naʒ aliqd qd eſt realr ꝑncipiũ nõ hʒ relõnẽ i ſe,ſʒ tñ nõ põt cõcipi vt ꝑncipiũ

niſi relatiue ſine itellectu cõparãte ipſuʒ ad id cuius eſt pꝛincipiũ quãuis illa relatio nõ ſit in re:ſed tm̃ in mõ ꝯcipiẽdi. Silr eſt de hoc noĩe dñs:creatoꝛ:⁊ hmõi. q̃ difficultas ad plenũ tãgit ifra di.30.

Tertio. Id in q̃ ẽ ꝑncipiũ ꝓductiõis quo:nõ ꝓducit pº ſeipſo.ſʒ pº ꝓducit ꝑ illud ꝑncipiũ,ſʒ pr̃ pº ſeipſo ꝓducit.alioquin ꝓduceret per aliquid ſui.⁊ per ꝯñs haberet aliã ⁊ aliã entitatẽ.ergo in patre nõ eſt pꝛincipiũ quo gñationis.

Rñdeo.negat minoꝛ:nõ ꝙ pr̃ ꝓducat aliq̃ pte ſue entitatis et nõ tota ſua entitate.ſʒ qꝛ ꝓducit aliq̃ qd eſt ipſe.ſ.nã diuina ⁊ nõ q̃libet qd eſt ipe.nõ.n.ꝓducit relatione.

Quarto. Oẽ ꝑncipiũ:quo ꝓducẽs ꝓducit eſt cã foꝛmalis ipſiꝰ ꝓducẽtis.ſed diuina eſſentia nõ eſt cauſa foꝛmalis patris.ergo.

Rñdeo negat maioꝛ.ſed cõcedit ꝙ ꝑncipiũ quo ꝓducẽs ꝓducit eſt foꝛma ꝓducẽtis nõ tñ cã foꝛmalis. vñ deitas eſt foꝛma:q̃ pr̃ eſt deꝰ:lʒ ab eo nõ diſtiguat.nõ.n. oʒ ſemꝑ foꝛmã diſtigui realr ab eo cuiꝰ eſt foꝛã.vt dt.s.d.1.q.39.arti.2.ad.5.

Quĩto. Si aliq̃ foꝛma ſimplex: puta albedo:ꝑ ſe ſubſiſteret ſine ſbo ⁊ ageret.i ipſa nõ poneret aliqd ꝑncipiũ quo.ꝯ nec i deo ẽ ꝑncipiũ quo ꝓductiõis.tʒ ꝯña. qꝛ deꝰ eſt ita ſimplex ſicut illa foꝛma.

Rñdeo.negat ꝯñtia.nec ꝓbatio ꝯcludit:qꝛ hoc nõ ꝯtingit ꝑꝑ ſimplicitatẽ.ſʒ qꝛ i tali accñte ſeꝑato ñ eẽt aſſignare plura dr̃ia ſʒ rõnẽ qꝛ vnũ eẽt ſibi rõ agẽdi ⁊ ñ aliꝰ.

Sexto. ꝓductio filij nõ eſt eẽntialis.ꝯ nec eſt naturalis.añs pʒ. qꝛ nõ ꝯuenit oibꝰ ꝑſonis:ꝯña ꝓbatur qꝛ eſſentia et natura ſunt idẽ.

Natura ſupaddit eſſentie: rõnẽ ꝑncipij.

Rñdeo.negat ꝯña. Ad ꝓbõnem dico ꝙ lʒ ſint ideʒ:tñ nã addit ad eſſentiã rõnẽ pꝛincipij ꝓductiui.

Cõclo.ij. Spũs.s.pꝛocedit naturalr a pr̃e. Hãc ſic ꝓbat d'potẽtia.q.10.ar.2.ad.4. Illud ꝓcedit nãlr qd hʒ nãlẽ hitudinẽ ad ꝑncipiũ ꝓductiuũ:ita ꝙ nõ põt ab eo nõ ꝓcedere.ſed ſpũs.s.eſt hmõi.ergo.

Cõclo.iij. Sps.s.ñ ꝓcedit ꝑ moduʒ nature ſʒ ꝑ modũ volũtatis. Hãc ꝓbat.vbi.s.ad.11.⁊ ꝑſuppono pº ꝙ ꝓceſſio ꝑ modũ volũtatis ⁊ per modũ nature drñt i tribꝰ. Pꝛmo qꝛ ꝓceſſio q̃ eſt ꝑ modũ nãe nõ ꝑſupponit aliã ꝓceſſionẽ. ꝓceſſio autẽ ꝑ modũ volũtatis neceſſario pꝛeexigit aliã.ſ.ꝓceſſionẽ intellꝰs: cũ volũtas ferat tm̃ i bonũ cognitũ. ⁊ ꝑꝑ hoc ꝓceſſio itellꝰs qꝛ nõ ꝑſuppoit aliã dr eẽ ꝑ modũ nãe. Scdo qꝛ id qd ꝓcedit ꝑ modũ nãe hʒ ex vi ſue ꝓceſſionis:ꝙ ſit ſilr ꝓducẽti.vt etiã Vbũ intellꝰs eſt ſilr intellectui in actu ꝑ ſpẽʒ intelligibilẽ. Qd aũt ꝓcedit ꝑ modũ volũtatis lʒ aliqñ ſit ſimile ꝓducẽti nõ tñ hʒ ex vi ſue ꝓceſſiõis hoc.amoꝛ.n.nõ eſt ſĩitudo volũtatis nec rei volite. Tertio qꝛ ꝓceſſio ꝑ modũ volũtatis põt eſſe eque immediate a duobꝰ ⁊ neceſſario exiger duo ſuppoſita.vt pʒ de ꝑfectiſſimo amoꝛe q̃ eſt amoꝛ amicitie.quãuis.n.nõ q̃libet amoꝛ reqrat duo ſuppoſita.tñ amoꝛ amicitie hoc requirit. Id aũt qd ꝓcedit ꝑ modũ nãe nõ eſt eque imediate a duobꝰ ꝑfectis agẽtibꝰ.nã.n.eſt determinata ad vnum,vt dr.2.phyſi.ita ꝙ vna cã hʒ vnũ ꝑncipalẽ effectũ:re vel rõne.⁊ ſi habeat plures hoc erit ꝑꝑ diuerſitatẽ ſuſcipiẽtiũ. Silr vnus effectus eſt tm̃ ab vna cã.⁊ ſi ſit a pluribꝰ hoc eſt inquãtũ illa gerũt vicẽ vnius ꝑfecti agẽtis.lʒ eñ idẽ effectꝰ ſit a cã vniuerſali ⁊ pticulari.tñ particulare agẽs eſt imediatiꝰ immediatione ſuppoſiti.⁊ vlr eſt immediatiꝰ immediatione virtutis vt dicit.pꝛima.q.36.ar.3.

Pꝛoceſſio per moduʒ naturale differt a ꝓceſſione ꝑ modũ volũtatis i tribꝰ i ſuppoſito:ꝓducto ⁊ in ꝓducẽte pꝛincipio.

tex.5.

Ex his ꝓbatur cõcluſio. Id qd ꝑexigit aliã pꝛoceſſionẽ ⁊ qd ex vi ſue ꝓceſſionis nõ hʒ: vt ſit ſimile ꝓducẽti ⁊ qd eſt imediate a duobus quoꝝ qdlibet eſt perfectũ nõ ꝓcedit ꝑ modũ naturale ſʒ ꝑ modũ volũtatis.ſʒ.ſſ.eſt hmõi. ergo

ꝯñ ꝓcedat vt amor amicitie.ergo.
¶ Cōtra arguit Aureo.Si.ſſ.nō ꝓcedit vt amor:qꝛ eiꝰ ꝓceſſio ꝑexigit ꝓceſſionē itell'ꝰ:ſeq̄r ꝙ ita poſſit ꝓcedere vt odiū ſicut vt amor. hoc ē falſū.ḡ ꝯña pꝫ.qꝛ ēt ꝓceſſio odij ꝑexigit ꝓceſſionē intellectꝰ.
¶ Rñdeo.negat̄ ꝯña.qꝛ non hꝫ ꝙ ꝓcedat vt amor:ex hoc ꝙ ſua proceſſio ꝑexigit ꝓceſſionē intell'ꝰ.ſꝫ ad hoc habeat ꝙ eius ꝓceſſio ſit ſcḋa ꝓceſſio.ſꝫ ꝙ ꝓcedat vt amor ꝑfectiſſimꝰ hꝫ iq̄ñtū eſt a duobꝰ vniformiter ⁊ ꝯcorditer ꝓducētibꝰ odiū aūt nō hꝫ vnire.nec ē de rōne eiꝰ vniformis cōcurſus odientis. poſſum eñ perfecte odire aliq̄nē: qui tamen me odio non habebit.

Cōcl'o.iiij. Spūs.s.ꝓcedit libere

Iſtā ꝯcl'onē ponit.s.D.vbi.ſ. ad q̄ntū.⁊ declarabit̄ rñdendo ad argumētū Scoti ꝯtra eū arguitꝰſic Spūs.s.ꝓcedit ꝑ te naturaliter. ḡ nō ꝓcedit libere.tꝫ ꝯña qꝛ ꝓcedere libere ⁊ ꝓcedere nāl'r ſūt modi oppoſiti.ḡ nō pñt eidem ꝯuenire.
¶ Rñdeo.Primo dico ꝙ volūtas ⁊ eſt nā q̄dā ⁊ ē volūtas.vt eſt nā ꝓducit aliquos actus neceſſario.vt volūtas producit non neceſſario.
¶ Dico ſcḋo ꝙ libertas accipit̄ dupl'r.Uno mō vt oppōit̄ nāli neceſſitati.⁊ talis libertas ē libertas īdr̄ie ad agere ⁊ nō agere.loq̄ndū ḡ de tali libertate ꝯcedo ꝙ ſpūs.ſ. nō ꝓducit̄ libere.Alio mō accipit̄ libertas vt opponit̄ coactiōi.vt dicat̄ oē illud ꝓduci libere cuiꝰ ꝓductio nō eſt coacta:ſꝫ cōplacet.⁊ ſic negat̄ ꝯña.Ad probōnē dico ꝙ lꝫ ꝓducere libere p° mō oppōat̄ neceſſitati.nō tñ producere libere ſecūdo modo opponitur ei.
¶ Et ꝑ hoc ſoluūt̄ mlt̄a argumēta Scoti ⁊ Aureoli i hac mā ⁊ i alijs.

Cōcl'o.v. In p̄re nō ē volūtas ꝑcedēs ēt

ſm intell'm reſpectu ḡnatōis filij. Hāc ſic ꝓbat de potētia.q.2.ar.2. ad.2.volūtas ꝑcedēs tp̄e nō eſt i deo niſi reſpectu creaturarū:⁊ volūtas ꝑcedēs rōne nō ē niſi reſpectu actuū eternoꝝ:q̄ ſignificāt̄ ad creaturas t̄minari vt ē ꝑdeſtinatio ⁊ hmōi:ſꝫ ḡnatio filij nō eſt creatura nec ad creaturā t̄minat̄.ḡ.
¶ Cōtra arguit Sco.p°.pr̄ ē ꝑor filio.ḡ i illo ꝑori hꝫ velle reſpcū ḡnatiōis filij:⁊ ſpiratiōis.ſſ.ꝯña pꝫ.tū qꝛ pr̄ nihil expectat a filio. tū qꝛ i illo ꝑori pr̄ cū ſit ꝑfecte btūs hꝫ ꝑfectū velle.añs ꝓbat̄ dupl'r. Primo oē ꝓducēs ē p̄riꝰ ꝓducto.ḡ pr̄ eſt ꝑor filio.tꝫ ꝯña:qꝛ pr̄ ꝓducit filiū.añs eſt Aug.dicētis li.de imortalitate aīe.c.3.ꝙ nl'la res ſe facit aut gignit: alioq̄n eēt p̄riꝰ q̄ eēt. Iſta āt ꝯña Aug.nihil valeret niſi gignēs eēt p̄riꝰ gēito.Scḋo ꝓbat̄ idē añs.qꝛ phs.12.met.⁊ Cōmen. cō.16.dicūt cāꝫ efficiētē i hoc differre a formali ꝙ efficiēs ſemꝑ eſt p̄riꝰ facto.cū vero formalis non. tex.15.
¶ Rñdeo.negat̄ añs.nā vna ꝑſona diuina nō eſt prior alia q̄ñtū ad abſoluta:cū oē abſolutū vniꝰ ꝑſone ſit idē nūero oīm ꝑſonarū. nihil aūt eſt p̄riꝰ ſeipſo.nō ē ēt vna ꝑſona ꝑor alia q̄ñtū ad rel'onē:qꝛ relatiua ſunt ſimul nā.Ad primā ꝓbōnē negat̄ añs.nec valet eiꝰ p̄ma ꝓbatio.qꝛ Aug.nō loquit̄ de ꝓducēte ſed de faciēte.oē aūt faciēs ꝓducit aliud de nō eſſe in eē. ⁊ ꝑ ꝯñs hꝫ ꝑus eſſe vel tp̄e vel natura q̄ ſuū ꝓductū.pr̄ aūt nō ꝓducit hoc mō filiū de nō eē in eſſe: cū filiꝰ non ſit ens potētiale.Sil'r nō pōt itelligi ꝙ aliq̄d gignat ſe ꝑ cōicationē eiuſdē nāe alt̄i ſuppoſito ſicut eſt i diuinis.vbi ꝓducēs cōicat ꝓducto eādē nūero naturā ⁊ eē:qꝛ cōicatio non ſit eiuſdē a ſe. opꝫ ḡ ꝙ talis gignitio ſic itelligatur ꝙ idē a ſeipo p̄riꝰ nō ens exeat in eſſe.⁊ ſic ꝓducat ſe de nō eē ad eſſe.Ad ſecūdā ꝓbōnē eiuſdē añcedētis dico ꝙ phs loquit̄ de cauſis efficiētibꝰ.pr̄ āt ñ ē cā efficiēs filij cū ñ diſtignat̄ ab eo eēntial'r.

Perſona diuina nō ē ꝑor alia quo ad abſoluta: nec quo ad relatiua.

¶ Scḋo principal'r arguit̄.Oē ꝓducēs ꝑintelligit̄ ꝓductiōi ⁊ termino ꝓductionis.ſed filiꝰ eſt ter-

minus ꝓductionis p̄rne.ḡ pr̄ eſt prior filio ſaltem ſm rationem.
¶ Rñdeo.ꝙ pater pōt dupl'r cōſiderari.Uno mō ſub ꝓpria rōe ſue perſonalitatis.ſ.inq̄ñtū eſt pr̄.⁊ hoc mō nec natura ꝑ itell'u eſt ꝑor filio.Pōt alio mō al'r ꝯſiderari in cōi vt ē q̄dā ſuppoſitū diuinū.⁊ ſic ꝑintelligit̄ filio.nō.n. poſſumꝰ itelligere filiū ſub ꝓpria rōne niſi itelligēdo filiationē.nec filiatiōeꝫ niſi ꝑcōcipiēdo ḡnationē i q̄ fundat̄.nec ḡnationē niſi ꝑintelligēdo ſuppoſitū a q̄ fluat.illḋ āt ē pr̄.
¶ Cōtra.ex hac rñſiōe ſequit̄ ꝓpoſitū.nā ſi opꝫ ꝑintelligere ſuppoſitū ḡnans ipſi ḡnatiōi.tūc oꝫ ꝑintelligere ipm velle ḡnare anteq̄ ḡnet:qꝛ i q̄cūq̄ mēſura itelligit̄ pr̄ oꝫ itelligi volēs ḡnare.⁊ ſi ḡnatio ꝑitelligit̄ filio oꝫ ꝙ ꝑitelligat̄ velle ḡnare anq̄ itelligat̄ ḡnare.
¶ Rñdeo.p° ꝙ ex nā rei: nullū eſt ſignū in quo pr̄ ſit prior filio:vel i quo prius velit ḡnare q̄ generet.
¶ Dico ſcḋo ꝙ nec pr̄ eſt ꝑor filio ſm itell'm iſto mō.ꝙ in ſe hēat aliq̄d vñ p̄riꝰ natura debeat itelligi q̄ filiꝰ.nec hꝫ i ſe vñ p̄riꝰ dēat itelligi velle generare q̄ generet.
¶ Dico tertio ꝙ ex ꝑte itell'ꝰ verū eſt ꝙ opꝫ nos ꝑcōcipere ḡnationē relationi.et ſuppoſitū ḡnationi.
¶ Dico q̄rto lꝫ ꝑitelligamꝰ ſuppoſitū ḡnatiōi nō tñ opꝫ ꝑintelligere illud ſuppoſitū actu velle anq̄ itelligamꝰ ḡnatiōeꝫ ab ipo ꝓfluer̄.
¶ Dico q̄nto ꝙ lꝫ ꝑintelligeremꝰ volitionē ḡnatiōis ipſi ḡnationi poſite in actu:tñ res non hꝫ ꝙ ita dēat itelligi.ſed hoc eēt ex imꝑfectiōe intellectꝰ nr̄i:q̄ deū neq̄t cognoſcere niſi ꝑ ſilitudinē t̄renoꝝ.
¶ Tertio arguit.Habitudo nāe ad ſuppoſitū ē prior hītudine eiꝰ ad actū ſcḋm:qꝛ p̄ria habitudo ꝑtinet ad eſſe ⁊ ſcḋa ad agere.eē autē ꝑcedit agere.ḡ nā dīna p̄riꝰ hꝫ eſſe i ſuppoſito paterno q̄ ſit ꝑncipiū ḡnatiōis filij.⁊ ꝑ ꝯñs pr̄ eſt prius q̄ generat.⁊ ſic eſt ꝑor filio.
¶ Negat̄ añs.vbi natura ⁊ ſuppoſitū nature eſt idem real'r.⁊ actio ſuppoſiti.et relatio in actiōe fundata ſicut eſt in diuinis.

Diſtin.VII.

In diſt.7.Querit̄ p°mo.vtrū i p̄re ſit aliqua potentia reſpectu ḡnatiōis eterne

Pro q̄ōne hec ē prima ꝯcl'o

Generās in diuinis hꝫ potētiam generādi.⁊ ſpirās hꝫ potētiā ſpirādi.Hāc ſic probat.1.q.41.ar.4. de potē.q.2.ar.1.Et ꝑñti di.art.1. An quocūq̄ eſt ꝑncipiū agēdi in eo eſt potētia vt pꝫ.5.met. ſed in generāte eſt principiū quo generat.et i ſpirante quo ſpirat. ergo. Tex.17.
¶ Contra arguit Aureo.p°.Oīs actꝰ reſpectu cuiꝰ ē potētia ꝓductiua ē eliciēdꝰ ⁊ ꝑ ꝯñs diſtictꝰ a tali potētia:⁊ egredit̄ a tali potētia nec manet i ea.ſꝫ actꝰ ḡnandi ⁊ ſpirādi i dīnis nō diſtīguūt̄ ab his quoꝝ ſūt ⁊ manēt i eis.ḡ reſpectu eoꝝ nō ē potētia ꝓductiua. Aureo. h.q.j.
¶ Cōfirmat̄ qꝛ phs.12.met.⁊ Cōmē.cō.30.dicit ꝙ actio eterna eſt pura:ideo non habet potētiam.
¶ Rñdeo.p° dico vt dicit.s.D.1.q. 41.ar.4.ad.3.De rōne potētie ē ꝙ ſit ꝑncipiū.de rōne ꝑncipij ē diſtictio ab eo cuiꝰ ē ꝑncipiū.et ꝑꝑ hoc reſpectu eoꝝ q̄ ſm rē diſticta ſunt ponimꝰ potētiā in dīnis.vñ qꝛ eſt diſtictꝰ a creatura ponimꝰ in eo potētiā creatiuā: ⁊ qꝛ vna ꝑſona diuina eſt diſticta ab alia iō ponimꝰ i ꝑſonis potētiā reſpectu illoꝝ actuū ſm q̄s ꝑſone ꝓcedūt cuiuſmodi ē ḡnare ⁊ ſpirare:q̄ q̄dē potētia ē ſꝫ rē ꝑncipiū ꝑſōe ꝓducte:illiꝰ aūt actꝰ q̄ ꝑſona ꝓducit̄ ē ꝑncipiū ſolū ſm nr̄m modū itelligēdi q̄ itelligimꝰ diuina ꝑ creaturas. Et qꝛ i creaturis potētia nō ſolū diſtiguit̄ a ꝓducto ſꝫ etiā ab ipa ꝓductiōe:iō alio ꝯceptu itelligimꝰ eēntiā vt ē potētia ⁊ alio vt ē actio.et ꝑ ꝯñs alio noīe noīamꝰ. Rō ponēdi potētiā in diuinis
¶ Dico ſcḋo ꝙ potētia ḡnatiua et

ſpiratiua nõ ē ꝓductiua ſiue elici
tiua ipſi⁹ gñatiõis aut ſpiratiõis
ſ; ē ꝓductiua geniti ⁊ ſpirati. l;ſit
rõ illi gñatiõi ⁊ ſpirationi ꝙ attin
gãt talē terminũ vel talē. Gñatio
n. eſt q̃ pr̃ formalr̄ gñat. ⁊ potētia
gñatiua eſt q̃ gñat tãq̃ ꝟtute gña
tiua. ¶ Dico tertio ꝙ nõ oīs actio
egredit̄ ex agēte vt p; de opatiõi
bus imanētib⁹ q̃ manēt in gente.
¶ Ex his p; ad argumētũ ꝙ ma-
ior ē falſa ꝓ vltia pte: ⁊ ꝓ alijs ſup
ponit falſũ. ſ. ꝙ dicam⁹ potentiã
gñatiuã eē ꝓductiuã gñationis.
¶ Scdo poſſe eē patrē in diuinis
nõ eſt poſſe alicuius potētie ꝓdu
ctiue ēt ſm rõnē: alioq̃n pr̄ poſſet
ꝓduci in eſſe paterno. g nec poſſe
generare eſt alicui⁹ potētie ꝓdu
ctiue. ꝯña p;. q: poſſe generare et
poſſe eſſe patrem idem ſunt.
¶ Rñdeo. ꝙ paternitas põt tripli
citer conſiderari vt elicit̄. 1. q. 40.
ar. 4. Et de potētia. q. 8. ar. 3. Uno
mõ iquãtũ eſt diuia eſſentia: ⁊ ſic
cõſtituit deũ. Scdo vt eſt q̃dã for-
ma incõicabilis: ⁊ ſic ꝯſtituit hy-
poſtaſim. Tertio vt eſt rl̃o: ⁊ ſic cõ
ſtituit pr̃e; i eſſe paterno. Pater
nitas p̃mis duob⁹ modis ē prior
ſm rõnē q̃ gñare. cũ em̃ opatiões
ſint ſuppoſitoꝶ pri⁹ intelligit̄ ſup
poſitũ eē ꝯſtitutũ q̃ opari. Pater
nitas aũt tertio mõ accepta ſeq̄t̄
ad ip̄m gñare ⁊ ſup ipſo fundatur
ex hoc em̃ ꝙ genuit ꝯſequit̄ in eo
quidã reſpectus ad genitum.

Paternitas diuina tripl'r conſiderari p̃t. vt eſſētia: vt fōrā incõicabilis: ⁊ vt relatio.

¶ Dico ſcdo ꝙ reſpectu paternita
tis p̃mo ⁊ ſcdo mõ accepte nõ eſt
aliq̃ potētia ſm rē nec ſm rõnē: q:
vt ſic ſignificat̄ ꝑ modũ forme ſup
poſiti totalr̄ ꝓducti. reſpectu ꝟo
paternitat; tertio mõ accepte po-
nit̄ potētia ſ; rõnē. ſ. illam et que
eſt reſpectu generare. q̃ quidē po
tētia primo eſt reſpectu generare
cũ ſignificetur vt actio: ꝯñr aũt re
ſpectu paternitatis vt eſt relatio:
pater aũt vt eſt hypoſtaſis nullo
mõ eſt ꝓducibilis ēt ſm rõnem.
¶ Ad argumētũ negat̄ añs. acci-
piendo paternitatē vt eſt relatio
⁊ potētia ꝓductiua ſm rõnē. Ad
ꝓbationē dico ꝙ pr̄ ꝓducit ſ; rõ-
nem in ſe paternitatē ⁊ per ꝯñs ſe
in eſſe paterno cum ꝓducat gene
rare ſm noſtrũ modũ intelligēdi
ad ꝙ ſequit̄ pr̃nitas vt eſt rel̃o.
¶ Tertio oēm ꝑfectionē ſimpl'r
quã h; pater habet ēt fili⁹. ſ; po-
tētia generãdi eſt ꝑfectio ſimpl'r
⁊ eam nõ h; filius: g nec pater.
¶ Rñdeo ad minorē. ꝙ potentia
generãdi dicit duo. ſ. eſſentiã i re-
cto: ⁊ relationē i obliquo. q̃tũ ad
id qd̃ dicit in recto eſt ꝑfectio ſim
pl'r. ⁊ vt ſic eſt in filio cu; in eo ſit
eſſentia. q̃tũ ad id qd̃ ſignificat i
obliq̃. ſ. rel̃onē ñ ē ꝑfectio ſimpl'r
cũ rel̃o inq̃tũ hmõi nihil ponit.

Potentia generãdi dicit eſſentiã in recto ⁊ rel̃onē in obliq̃

¶ Dico ſcdo vt dicit. s. D. pria pte
q. 42. ar. 6. ad tertiũ. In oib⁹ ſilr̄i-
bus argumentis eſt fallacia figu
re dictionis: cũ mutetur quid in
ad aliquid. arguendo a potentia
ſimpl'r ad potentiam generandi.
Idem eſt in iſto paralogiſmo. Ni
hil cuius negatio nõ eſt negatio
potētie nõ eſt potētia. ſ; negatio
potētie generãdi non eſt negatio
potentie: ergo ⁊ ſilr̄ in omnibus
hmõi argumentis.
¶ Dico tertio ꝙ cum dicit̄ in filio
nõ eſſe potentiã generãdi: nõ ne-
gat̄ ab eo aliq̃ potētia: ſ; modus
potētie. nã oīs potētia q̃ eſt in pa
tre eſt in filio: ſ; cũ alia ⁊ alia rela
tione. Uñ q: in filio eſt relatio. ſc;
filiatio oppoſita rel̃oni: que inclu
dit̄ in potētia generãdi. ſ. paterni
tati: ideo a filio negat̄ potētia ge-
nerãdi: nec hoc ſonat i ipotentiã
filij: q: omne qd̃ eſt ꝑtinens ad ra
tionē potētie ſimpl'r in hoc qd̃ di-
co potētia generãdi. totũ illud cõ
uenit filio: l; nõ conueniat ei mo
dus habendi illam potentiam.
¶ Dico quarto cũ dixi nũc imme-
diate ꝙ paternitas includit̄ in ra
tiõe potētie generãdi. ibi accipit̄
paternitas: vt eſt ꝓprietas ⁊ for-
ma ꝯſtitutiua hypoſtaſis: nõ aũt
vt eſt relatio: q: vt ſic eſt poſterior
ſm rõnē ipſa potentia generandi:

poſteri⁹ aũt nõ ē de rõe p̃oris. Itē
vnũ nõ ē rõ ꝓducēdi aliud: vt dr̄
p̃mo phyſi. pr̃nitas at oppoſita fi
liatiõi id nõ ē pr̄i rõ ꝓducēdi filiũ:
⁊ ꝑ ꝯñs nõ ē de rõne potētie gñali
ter que eſt productiua filij.
¶ Quarto. Si potētia generandi
eſt in patre: aut ſignificat eſſentiã
ſolam aut rel̃onē ſolã aut vtrũq;.
nõ primũ q: terminus ꝓduct⁹ nõ
eſt eſſentia ſ; ꝓprietas. nõ ſcdo; q:
vna relatio nõ eſt rõ ꝓducēdi re-
lationē oppoſitã. nõ tertiũ: q: cu;
productio. ſ. generare ſit ſimplex:
op; eius p̃ncipiũ eſſe ſimplex: ⁊ ꝑ
conſequens non includere plura.
¶ Rñdeo: ꝙ dicit eſſentiã: q: etiã
formalr̄ terminus generatiõis ē
eēntia: l; ꝓductũ ſit rel̃o ſubſiſtēs
dicit ēt rel̃onē vt ē forma ꝯſtituti-
ua: ⁊ ſic p; ꝙ dicit eēntiã ⁊ rel̃onē
¶ Ad iprobationem negat̄ ꝯñtia.
q: l; ꝓductio ſimplex requirat tm̃
vnũ formale p̃ncipiũ p̃ncipalr̄ eli
citiuũ ꝓducti. alia tamen poſſunt
cõcurrere vt modi talis principij
cuiuſmodi eſt in ꝓpoſito. na; pa-
ternitas non eſt ꝓductiua cum ſe
habeat ad patrē vt forma indiui-
dualis: ſed eſt modus potētie.
¶ Quinto pater ⁊ filius nõ diffe-
rũt niſi i gñare ⁊ gñari: g ſi pater
potētiã gñandi h;: habebit eam ⁊
filius. ꝯña p;. añs eſt Dama.
¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña. q: ipſa gene
ratio actiua eſt pr̃nitas: q̃ icludi-
tur in potētia gñatiua: ⁊ id diſtin
guit̄ etiã rel̃onib⁹ ex principio ge
nerationis ſi diſtiguit̄ gñatione. ⁊

Cõcluſio. ij.

Pr̃nitas vt ē rel̃o
nõ eſt potētia gñatiua. ꝓbat̄. Oīs
potētia gñatiua ē p̃ncipiũ gñatio
nis. ſ; pr̃nitas vt rel̃o nõ ē princi-
piũ gñationis cũ ad eã ſequat̄. g. ē

Cõcl̃o. iij.

Pr̃nitas vt ē
forma ꝯſtitu
tiua patris in eſſe ꝑſonali nõ eſt
potentia generatiua. Hanc pro-
bat prima. q. p̃ma. ar. 5. ⁊ de potē-
tia. q. 2. ar. 2. Oīs potētia generã-
di eſt formale principiũ gñatiõis.
ſ; paternitas nõ ē formale prici-
piũ gñationis. g. maior p;. minor
ꝓbat̄. Oē formale p̃ncipiũ gñatio
nis cõicat̄ genito ⁊ ꝑ ip; aſſimilat̄
genitũ generãti maxie in gñatiõe
vniuoca. ſ; pater non cõicat filio
paternitatem. ergo.
¶ Contra arguit Bonauētura et
Garro p̃°. Sicut ſe h; eſſentia ad
opatiões eēntiales: ſic ꝓp̃etas ad
opationē ꝑſonalē. ſ; eēntia eſt p̃n
cipiũ eēntialiũ opationũ: g ꝓprie
tas eſt pricipiũ opatiõis ꝑſonal̃.
ſ; gñare eſt opatio ꝑſonalis ipſi⁹
patris: g paternitas q̃ eſt eius ꝓ-
prietas eſt eius principium.

Bonauētura h. q. 1.

¶ Rñdeo. dico p̃° ꝙ fōrā ſpecifica
ē illa q̃ ē p̃ncipiũ aguēdi cu; i p̃a
det eē ſimpl'r. forma aũt idiuidua
lis cũ ñ det eē ſimpl'r: ſ; dtermiet
illud eē datũ a forma ſpecifica nõ
ē p̃ncipiũ opatiõis hoc. n. ñ ē dare
eē ſimpl'r ſ; ip̄m eē datũ a forma
cõi idiuiduare. l; opatio fctã ꝟtu
te nãe cõis aliquē modũ accipiat
ex p̃ncipijs ꝓprijs ſuppoſiti agēt;
⁊ efficiat̄ ei ꝓp̃a. Eſſētia diuina ē
vt forma cõis pr̄is pr̃nitas vt for
ma idiuidualis: id non ē p̃ncipiũ
agēdi i pr̄e l; faciat ꝙ illa opatio
ſit ꝓp̃a pr̄is. cũ aũt potētia gñan
di ſit p̃ncipiũ opatiõis pr̄is ip̄a di
cit p̃ncipalr̄ eſſentiã: cõnotatiue
ꝟo paternitatē. nã potētia gñan
di ē potētia pr̄is ſiue vt ē i pr̄e.

Cõſiderato q̃mõ eēntia diuina pr̃nitas ⁊ potētia generãdi circũdſtēt gñatione.

¶ Dico ſcdo ꝙ ſilr̄itudo poſita in
maiori ñ tenet̄: q: ꝑ opationē eēn
tialē cuiuſmõi ē creare: de⁹ cõicat
creaturis ꝑfectiões cões. ſ. eſſe: vi
uere ⁊ hmõi. ꝑ opationē aũt perſo
nalem pater nõ cõicat id qd̃ eſt ſi
bi propriũ. ſ. paternitatem.
¶ Scdo ita repugnat rel̃oni ꝙ cõ
ſtituat ſuppoſitũ ſicut ꝙ ſit princi
piũ agēdi: ſ; hoc nõ obſtãte cõicat̄
rel̃oni diuie ꝙ ꝯſtituat ſuppoſitũ
g ēt cõicat̄ ei ꝙ ſit pricipiũ agēdi.
¶ Rñdeo. negat̄ maior de rel̃one
diuia. talis. n. põt ꝯſtituere ſuppo
ſitũ inq̃tũ ſe h; ꝑ modũ forme in
diuidualis: ⁊ ex hac rõe repugnat
ei eſſe principiũ principale opera

tionis vt dictum eſt.
¶ Dico ſcdo ꝙ ſi eēt vtrūqꝫ ex equo
ſibi repugnaret:tñ qꝫ primū eſt ei
datū ꝙ ꝯſtituat ſuppoſitū ſtati cō
ſequit̄ in ea repugnātia ad eſſe
principium operationis.
¶ Tertio. Eo pr̄ gñat filiū q̄ diſti
guit eū a ſe:ſꝫ diſtinguit eſt a ſe ꝑ
pr̄nitatē:ḡ gñat eū pr̄nitate. mioꝛ
pꝫ. maioꝛ ꝓbat̄. qꝛ diſtinctio eſt ꝺ
rōne gñationis cuꝫ nihil gñet ſe.
¶ Rñdeo. negat̄ maioꝛ. Ad ꝓba-
tionē negat̄ ꝯñā. qꝛ lꝫ de rōne ge-
nerationis ſit diſtictio: nō opꝫ tñ ꝙ
idē ſit formale diſtinctiuū ⁊ forāle
pncipiū gñationis. ſꝫ formale diſti-
ctiuū ꝯſequitur ad generationē.
¶ Quarto ꝓductōes ſpecifice di-
ſtincte reducūt̄ ad formalia pnci-
pia ſpē diſticta. ſꝫ gñare ⁊ ſpirare
in pr̄e diſtinguūt̄ ſpecifice:ḡ non
reducunt̄ in eēntiā q̄ eſt vni⁹ rōis.
ſꝫ ad pr̄nitatē ⁊ virtutē ſpiratiuā
que ſunt alterius rationis.

Gñari ⁊ ſpirari diſtin-guūtur realr̄.

¶ Rñdeo ꝙ gñare ⁊ ſpirare i pr̄e
ſunt idē realr̄ ⁊ diſtinguunt̄ rōne:
iō reducunt̄ ad pncipia q̄ ſunt idē
re ⁊ diſtincta rōne. Nā pncipiū ꝓ
ductionis verbi eſt eēntia ſub rōe
intell'ꝰ. ⁊ pncipiū ꝓductiōis amo
ris eſt eēntia ſub rōne volūtatis.
¶ Dico ſcdo ꝙ gñari ⁊ ſpirari diſti
guunt̄ realr̄:nec opꝫ ꝙ eoꝝ pnci-
pia diſtiguant̄ realr̄. ſꝫ ſufficit oꝛ-
do origis inter illas:qꝛ. ſ. ꝓceſſio
s.s. eſt quodāmō a ꝓceſſione filij
in qꝫtum. s.s. eſt a filio.
¶ Quinto eo pater generat quo ē
pater: vt dicit Aug. ſꝫ eſt pater pa
ternitate:ḡ generat paternitatē.
¶ Rñdeo. ꝙ eo formalr̄ gñat quo
eſt formalr̄ pr̄. qꝛ pr̄nitas ⁊ gñare
ſūt idē:ſꝫ illa ꝓprietas ſignificat̄
vt actio: cū dr̄ generar̄. ⁊ ſigñat vt
relō cū dr̄ pr̄nitas. nō aūt eo ē for
malr̄ pater quo elicit genitū ſꝫ rē
⁊ gñationē ſm̄ modū intelligendi
nec ſic loquit̄ Augu.
¶ Cōtra eandē arguit Henricus
q̄tuoꝛ rōnibus q̄bus ꝓbat ꝙ eēn-
tia nō eſt ſe ſola totale pncipiū ꝓ
ductiōis filij: qđ ꝯcedim⁹. dictū eſt
eīm ꝙ relō ē de rōe potētie gñandi
tāqꝫ mod⁹ pncipij ⁊ n̄ ſicut pnci-
piū pncipale. tale. n. pncipiū ē eēn
tia q̄ pt̄ eē pncipiū multaꝝ opatio
nū ſꝫ ꝙ ē ſub tali vl' tali relōne. q̄
q̄dē relones ſūt mōi hñdi eēntiā.
Actio. n. q̄. fit ꝟtute nāe modificat̄
ſꝫ ꝙ fluit ab alio ⁊ alio ſuppoſito
nāe diuie. q̄ q̄dē ſuppoſita lꝫ n̄ di-
ſtiguāt̄ ſpē nāe: cū habeāt eādem
eēntiā nūero: diſtiguūt̄ tñ q̄dāmō
ſpē ꝓpetatis. qꝛ hñt. proprietates
alterius rationis.
¶ Cōtra eādē arguit Durād⁹ p°. *q. pma;*
In filio ē aliq̄s termin⁹ formalis
cōicatus. ſ. eſſentia. ⁊ ali⁹ ꝓduct⁹
ſcꝫ filiatio:ḡ in patre eſſentia erit
pncipiū cōicatiōis: ⁊ pr̄nitas erit
formale pncipiū productionis.
¶ Rñdeo. ⁊ dico ꝙ in filio nullus
termin⁹ formalis eſt ꝓduct⁹. fili⁹
eſt ille q̄ eſt ꝓduct⁹. Et dato ꝙ fi-
liatio eēt ꝓducta ꝯſtitutiue: nō tñ
ſequit̄ ꝙ pr̄nitas ſit formale pnci
piū ꝓductiuū niſi tāqꝫ mod⁹ pnci
pij vt dictū ē: qꝛ relōni magis repu
gnat ꝓducer̄ qꝫ ꝓduci ꝯſtitutiue.
¶ Alia argumēta q̄ iſte facit ſolu-
ta ſunt ex p̄cedentib⁹ ⁊ partim ex
ſequentibus ſoluentur.
¶ Cōtra eādē argui. Scot⁹ ꝓdu- *Sco. h;*
cens qđ ex ſe determinat̄ ad certū
numerū ꝓducit ꝑ pncipia alteri⁹
rōnis. ſicut ꝑ oppoſitū videm⁹ ꝙ
ſol nō determinat̄ ex ſe ad certum
numerū radioꝝ: qꝛ ꝓducit ꝑ pnci-
piuꝫ eiuſdē rōnis. ſ. virtutē ſuā: ſꝫ
pater determinat̄ ad certū nume-
rū ꝓductionū:ḡ ꝓducit ꝑ pncipia
alteri⁹ rōnis. ſꝫ eſſentia eſt vni⁹ ra
tiōis:ḡ nō ē pncipiū q̄ pr̄ ꝓducit.

Ordo origis neceſſarius eſt ad reales diſtictiones paſſiue generationis ⁊ ſpirationis.

¶ Rñdeo. dico p° ꝙ eēntia vt eēn
tia eſt pncipiū tm̄ iſti⁹ act⁹ q̄ ē eē.
ſꝫ eēntia vt itellect⁹ eſt principiū
gñatiōis ꝟbi. eēntia aūt vt volun
tas ē principiū ſpiratiōis. s.s. cō-
ſtat āt iſta eē alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōis.
¶ Dico ſcdo ꝙ cū itell'ꝰ et volūtas
diſtinguant̄ in deo tm̄ rōne non
ſufficiūt ad realē diſtictionē paſſi
ue gñatiōis ꝟbi ⁊ paſſiue ſpiratio
nis. s.s. opꝫ aſſignare rōneꝫ hu-

ius diſtinctōis realis q̄ ē ex ordie
originis: qꝛ ſpiratio eſt a gñatiōe
cum ſpūs. s. ſit a generante.

Quō eſſentia ſit pnci-piū gña tōis verbi ⁊ ſpi-rationis ſpūs. s.

¶ Dico tertio ꝙ eſſentia vt itell'ꝰ
nō ē totale nec ſufficiēs pncipiuꝫ
quo gñatiōis ꝟbi nec eſſentia vt
volūtas ꝓductiōis. s.s. cū eīm in
ſpū ſancto ſit eſſentia ⁊ intell'ꝰ et
volūtas: ſeq̄t ꝙ ipſe gñaret ⁊ ſpi-
raret: ⁊ iō opꝫ dicere ꝙ eēntia vt i
tellect⁹ coitellecta pr̄nitate ē pn-
cipiū quo gñatiōis ꝟbi ⁊ eſſentia
vt voluntas cointellecta relone
cōi pr̄i ⁊ filio: ſ. ſpiratiōe actiua eſt
principium quo. s.s.
¶ Dico quarto ꝙ diſtinctio quaꝫ
facit intellectus noſter inter itel-
lectū ⁊ volūtatē nihil facit ad iſtas
ꝓductiōes: qꝫuiſ illa res cui itell'ꝰ
noſter attribuit intentionē attri-
buti ſit formale productiuum.

Guido de carmelo.

¶ Cōtra iſtā rñſionē arguit Gui-
do de carmelo. formalis termin⁹
gñatiōis filij eſt eſſētia diuina:ḡ
formale pncipiū q̄ pr̄ gñat n̄ ē in
tell'ꝰ. tꝫ ꝯñā. qꝛ formale pncipiū q̄
in agēre nō ꝑ inſtr̄ꝫ nō eſt inferio
ris ordis ad formalē terminū. ſed
itell'ꝰ eſt iferioris ordis ad eēntiā
ad quā oia attributa ꝯparāt̄: q̄ſi
q̄litates vt dicit Aug. 15. ꝺ tri. c. 5.

Inſigniter explicat̄ quō ſingule rōes in ꝓducto corñdeāt ſingulis rationib⁹ in ꝓducente.

¶ Rñdeo. dico ꝙ fili⁹ in diuis ⁊ ē
verbū ⁊ eſt fili⁹ ⁊ de⁹. Intell'ꝰ ḡ vt
itell'ꝰ eſt pncipiū illi⁹ ꝓducti ſub
ea rōe qua eſt verbū. Intell'ꝰ aūt
vt nā eſt pncipiū ei⁹ ſub ea rōe q̄
eſt fili⁹. Intell'ꝰ vero vt diuia eēn
tia eſt pncipiū ei⁹ inqꝫtū ē de⁹: ita
ꝙ ſingule rōnes in ꝓducto corre
ſpōdent ſingulis rōnib⁹ in ꝓducē
te. q̄ tñ dicūt aut pncipiū actiōis
vt eſt nā ⁊ intell'ꝰ. aut formā ſpe-
cificā ꝓducētꝫ, vt ē deitas. ⁊ ꝙ iſtꝺ
ꝟbū ſit de⁹ hꝫ ab itell'ꝰ vt ē ditas.
¶ Ex his patet ad argumentuꝫ.

Cōclo. iiij. Potētia ge-
nerādi dicit
eēntiā i recto ⁊ relonē i obliq̄. Iſtā
ponit ꝺ pōa. q. 2. ar. 2. ⁊. 1. q. 41. ar.
5. pꝫ aūt ei⁹ declaratio ex p̄dcis.

Queſtio. ij.

Querit̄ ſcdo vtrū in diuinis
poſſint eē pl'es filij? Ad hāc
q̄ōnem rñdent oēs theologi ne-
gatiue qꝛ q̄cq̄d pōt eſſe deus eſt
actu deus.
¶ Sꝫ tñ ꝯ hoc pōt argui p°. In oī
ꝑfecta intellectiōe ꝓducit̄ verbū
ſꝫ fili⁹ ita ꝑfecte itelligit ſicut pa
ter ergo producit aliud verbum.

Mirifice diuidit neqꝫ oñdit cur tm̄ tres ꝑſone ſꝫ in diuis.

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña. Licet. n. in
oī ꝑfecta intellectiōe ꝓducat̄ ꝟbū
nō tñ opꝫ ꝙ oē intelligēs illa in-
tellectiōe ꝓducat verbū. ſoluꝫ. n.
id ꝓducit verbū in q̄ eſt relō dicē
tis. In filio aūt nō eſt relō dicen-
tis. nō. n. hꝫ eandeꝫ numero rela
tionē quā hꝫ pater: qꝛ relō oppo-
ſita ſibi ꝯuenit. ſ. relō dicti ⁊ verbi
nō etiā hꝫ aliā numero: qꝛ nō pōt
ibi plurificari vt in ſequēti ꝯclone
patebit. Silr̄ etiā. s.s. nō hꝫ ean-
dem numero relonē dicētis quā
hꝫ pr̄: alioq̄n ꝓduceret verbū pa-
tris: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝓduceret ꝓductoreꝫ
ſuū. Silr̄ etiā. ſſ. non pōt ꝓducere
aliā ꝑſonam: qꝛ ab vnica dilectio
ne ꝓcedit vnic⁹ amoꝛ. In diuinis
aūt eſt tm̄ vna dilectio: iō nō ꝓdu
cit̄ niſi vn⁹ amoꝛ q̄ eſt. ſſ. Quāuis
eīm oēs ꝑſone diuine habeant eā
dem bonitatē: tñ in pr̄e eſt vt a q̄
cōicat̄ alijs ꝑ actū intell'ꝰ ⁊ volū-
tatis. In filio aūt eſt vt a q̄ cōica-
tur alteri ꝑ actū volūtatis ⁊ nō ꝑ
actū intell'ꝰ: iō nō gignit verbuꝫ:
ſꝫ ſpirat amorē. Spūſſanctus hꝫ
eādē bonitatē nō vt a quo cōicat̄
alijs ſꝫ tm̄ vt habitā ab alijs: ideo
nullam ꝑſonam ꝓducit.
¶ Dico ſcdo ꝙ lꝫ fili⁹ nō gñet nec
ſſ. ſpiret: tñ hñt eādem potētiam
quā hꝫ pr̄. Nā gñatio in diuis eſt
ꝯceptio ꝟbi ꝑ actū itell'ꝰ q̄ de⁹ itel
ligit ſeipꝫ. Intelligere aūt ſeipm
in deo eſt vnū ⁊ ſimplex:ḡ ⁊ vnica
pōa. vñ ex eadē pōa eſt ꝙ pr̄ gñet
⁊ fili⁹ gñet̄: ſꝫ cū alio ⁊ alio reſpcū.
Silr̄ dōm eſt de. ſſ. q̄ ꝓcedit per
actū volūtatꝭ q̄ pr̄ ⁊ fili⁹ ſe mutuo
diligāt. cōſtat aūt in diuis eſſe tm̄
vnū actū diligēdi. Sꝫ lꝫ in iſta cō
clone oēs ꝯueniāt: tñ dubiū ē vñ

ꝯſurgat ꝙ aliq̄ relō diuia puta paternitas vel filiatio nō pōt pluriſicari ſm numerum.

¶Et iō ꝗ̄tū ad hoc ponēde ſunt ꝯclōnes q̄rū p̄ma hec eſt. Jmpolitas multiplicādi relōnes diuias ſm numerū reſoluit in diuinā im māalitatē ſicut.ſ.cāz. forme.n. eiuſdē ſpēi nō purificāt, niſi ꝑ māz: vt dicit phs.8.meta. Et ꝙ loquat̄ de mā ꝗ̄titati ſbta.pz ꝑ Cōmē.7.me

Tex.16 ta.cō.35. vbi dicit ꝙ diuiſio ſpēi in indiuiduā eſt ꝑ māam ⁊ ꝗ̄titatem ſʒ in diuinis nō eſt materia.ergo.

¶Cōtra arguit Aure.p̄o. Jd qd̄ pōt ꝯcipi cōceptu vli nō eſt p̄ncipiuʒ indiuiduatiōis: ſʒ mā quāta pōt ꝯcipi ꝯceptu vli: g̊. maior pʒ ex ſe. minor ꝓbat̄. Ois ꝯcept⁹ incluſus in ꝯceptu hois eſt vlis: ſed in ꝯceptu hois includit̄ mā quāta.ſ. corpus organicum: ergo.

Forme eiuſdeʒ ſpēi pluriſicant̄ ꝑ māam ideʒ per ſuſceptiuum.

¶Rn̄deo. P̄lo ꝙ cū dicimus formas eiuſdē ſpēi nō purificari niſi ꝑ māam ibi accipit̄ mā ꝓ oī ſuſceptiuo: ⁊ nō ſolū ꝓ mā ꝗ̄titati ſubiecta. Nā ſcia magr̄i ⁊ ſcia diſcipuli nō ſunt eedē nūero: q̄ ſunt ī diſtinctis intellectualib⁹: non tn̄ in alia ⁊ alia mā ꝗ̄titati ſbta. ¶Dico ſcdō ꝙ forme ſbales nō purificant̄ nūero infra eādē ſpēm niſi ꝑ māam quantā. ¶Ad ꝓbationē dico ad minorē ꝙ mā ſignata ⁊ ſir̄ eſſe indiuiduū: vt dicit.s.D.1.qō. 13.ar.3. ſi intelligat̄ ſm ꝙ in ſe eſt nō ꝯcipitur ꝯceptu cōi: ſʒ eſt eius nomē incōicabile re ⁊ rōne: vt hoc nomē ſortes qd̄ nō ꝯuenit duob⁹ ſub eadē rōne cū in nullis duob⁹ ſint eadē p̄ncipia indiuiduantia humanitatē: ſʒ q̄ nō cognoſcim⁹ māam ſm ſe: ſed in habitudine ad actū vel formā: iō ipaʒ improprie intelligim⁹ ⁊ ſignam⁹ neceſſario cōi. Puta ꝑ hoc ꝙ dico corp⁹ organicū qd̄ dat intelligere ſubm forme: taliter ſignificatū ⁊ hn̄s membra cōueniētia ad exercendū opa vite. ¶Dubiū eſt tn̄ vtrum habeamus ꝯceptū ſimplicē ꝓpriū māe prime: vr̄.n. ꝙ ſꝑ ꝯcipiat̄ cōceptu complexo ex cōceptu abſoluto: et ex conceptu relatiuo ꝑ reſpectuʒ ad formam.

¶Dico tertio. ꝙ lʒ mā ſucceſſiue recipiēs diuerſas ſꝑ ſit eadē ſm eandē eſſentiā: ē tn̄ neceſſario alterius ⁊ alterius rōnis ſʒ ꝙ ē ſub alia ⁊ alia forma: vt dicit.s.D. in tractatu de mā: qd̄ ſic itelligo. Rō em̄ ⁊ determinatio māe eſt a quātitate que d̄terminat māz ad hāc formā. d̄terminatio aūt nō eſt abſolutū ſʒ ad aliud: variato aūt termino variat̄ reſpect⁹: ⁊ ꝑꝑ hoc variatis formis ad q̄s mā determinatur variat̄ ⁊ eius determinatio ſiue ratio.

Mā ſucceſſiue recipiēs formas eſt eadē eſſentia ſed alterius rōnis.

¶Scdō. Nulla mā exñte adhuc oēs aīe ſepate diſtinguūt̄ nūero: g̊ mā n̄ eſt p̄ncipiū īdiuiduatōis.

¶Rn̄deo. negat̄ ꝯn̄a. q̄ mā non ē id quo formalr̄ forma indiuiduatur: ſed eſt aliq̄d neceſſario requiſitū ad hoc ꝙ recipiat indiuiduationem. Jndiuiduat̄.n. forma in mā: ſed pōt poſtea remanere indiuidua ēt ſi a mā ſeparet̄. Jd autē quo formalr̄ aīa ſeparata indiuiduatur eſt cōmenſuratio eius ad māam in qua accepit eſſe: vt dicit̄ 2. contra gen. cap.73.

Aīa īdiuiduat̄ cōmēſurat iōe.

¶Cōtra hāc rn̄ſionē arguit Scotus ſcdō diſt.3. Jſta ꝯmenſuratio ē relatio cū nihil cōmēſuret̄ ſibi: g̊ p̄ſupponit entitatē abſolutā: ⁊ ꝑ ꝯn̄s in illo priori aīa ē diſtincta.

Scot⁹ 2.diſ.3.

¶Rn̄deo. Capreolus in hoc loco dicit ꝙ aīe nō indiuiduant̄ per habitudines ad corpa: ⁊ ꝙ cōmenſuratio dicit eē quo aīa eſt formalr̄ tali corꝑi coaptata. Ex quo vr̄ ſeq̄ ꝙ per eſſe formalr̄ īdiuiduant̄. huius oppoſitū vr̄ tenere: ſcdō diſ.3. q.1. ꝯclōne q̄nta ad q̄ntum.

¶Et ꝑꝑ hoc ſaluo meliori iudicio p̄ſuppono q̄d nois īdiuiduatiōis nam hoc nomē indiuiduū ſignificat incōicabile. Jncōicabile autē d̄r aliq̄d ex eo ꝙ ab alijs eſt diſtinctum. Jd ergo eſt p̄ncipiū indiuiduationis aīe ſepate qd̄ eſt formalē diſtinctiuū ipſius aīe ab oībus alijs infra eandem ſpeciem.

¶Ex hoc dico primo ꝙ eſſe exñtie nō ē p̄ncipiū īdiuiduatiōis aīaꝝ. Jd.n. qd̄ eſt ꝑs indiuiduatiōis n̄ eſt eius p̄ncipiū: ſed eſſe eſt pars indiuiduationis: g̊. maior pʒ. minor ꝓbat̄. eē eſt ꝑs incōicabilitatis: g̊ eſt ꝑs indiuiduationis. ꝯn̄a pʒ. aīs ꝓbat̄. eē eſt pars vnitatis g̊ ⁊ incōicabilitatis: ꝯn̄a ꝓbat̄. q̄ d̄r aliq̄d incōicabile eo ꝙ eſt ens diuiſum in ſe ⁊ ab alijs diſtinctū. hec aūt ꝯſtituūt vnitatē. aīs pʒ. q̄ vnitas ē entitas indiuiſa. Jdē ſic ꝓbat Scot⁹. Jd qd̄ p̄ſupponit determinationē alteri⁹ nō eſt rō determinādi vel diſtiguēdi ipm̄: ſʒ eſſe vt eſt diſtictū p̄ſupponit determinationē ⁊ diſtinctionē eſſentiaꝝ: non.n. eſſe exñtie hʒ ꝓprias dr̄as diſtictas a differentijs eēntia: alioq̄n oporteret ponere vnā coordinationē exñtiaꝝ: ſicut ⁊ eſſentiarum: ergo.

¶Ex his ſequit̄ ꝙ eē ⁊ nā rei ⁊ rei⁹ vnitas ⁊ ꝑ ꝯn̄s indiuiduatio ſe cōſequit̄: ita ꝙ id qd̄ ē cā efficiēs eē ⁊ nāe efficit ēt vnitatē ⁊ diſtinctionē. nā qd̄ dat eē: dat ēt vnū eſſe.

¶Dico ſcdō ꝙ nā non diſtinguit aīas formalr̄: nā act⁹ eſt q̄ diſtin-

tex.48. guit ⁊ ſepat: vt d̄r.7.meta. mā āt nō eſt act⁹. ¶Dico tertio ꝙ formale diſtinctiuū vni⁹ aīe ſeparē ab alia ē hītudo: q̄ d̄r ꝯmēſuratio ad corp⁹ ſiue ad māz in q̄ recepit eē. Etiā cū dicit Capreolus ꝙ ꝯmēſuratio eſt eē. Jſta nō ē p̄dicatio formalis q̄ ꝯcept⁹ eē eſt abſolut⁹: cōmēſuratio aūt eſt relō. Sʒ iudicio meo ītelligit̄ ꝙ vna aīa diſtiguat̄ ab alia: q̄ in mā recepit eē cōmēſuratū illi māe: ⁊ alia recepit eſſe ꝯmēſuratū alteri māe. ipa g̊ ꝯmēſuratio ſiue relatio eſt formale diſtinctiuū. ¶Ad īprobationē dico ꝙ talis relō p̄ſupponit aīaz eē diſtinctā a reb⁹ aliaꝝ ſpecieꝝ. n̄ aūt p̄ſupponit vnā aīam eē diſtinctā ab alia: ſed eā formalr̄ cauſat.

¶Cōtra. Jlla habitudo nō eſt de formali rōe hui⁹ aīe: g̊ nō facit eā formalr̄ eē hāc. ꝯn̄a pʒ. Naz albedo nō faceret hoīeʒ albū niſi eſſet de rōe hois albi. aīs ꝓbat̄. relō n̄ eſt d̄ rōne abſoluti cū ſit poſterior abſoluto: g̊ relō nō ē d̄ rōe h⁹ aīe.

¶Rn̄deo. negat̄ aīs. vbi dico p̄o ꝙ forma ⁊ aīa lʒ dicāt rē abſolutā tn̄ dicūt eā ſub reſpectu ad id cuius ē forma ⁊ aīa. Et ꝓ maiori notitia dico ſcdō: ꝙ hec aīa d̄r tria. p̄mū eſt ſba ipſi⁹ aīe. ſm eſt vnitas eius in ſe. tertiū eſt diſtinctio ei⁹ ab alijs. p̄mū ⁊ ſcdʒ nō hʒ a reſpectu ad hāc māam: ſed bn̄ tertiū.

Hec aīa d̄r tria ſbaʒ vnitateʒ in ſe ⁊ ab alijs diuiſionē.

¶Cōtra iſte reſpect⁹ indiuiduat̄ per hāc aīam: cū ſit accn̄s eius: ergo nō indiuiduat eam.

¶Rn̄deo. negat̄ ꝯn̄tia. q̄ alio mō indiuiduat aīaʒ: ⁊ alio mō indiuiduat̄ ab ea. nā ab aīa hʒ ꝙ ſit idiuiſus ī ſe. ⁊ hoc mō nō īdiuiduat. A termino aūt hʒ ꝙ diſtiguat̄ ab alijs. nā iſte reſpect⁹ diſtiguit̄ ab illo: q̄ iſte eſt ad hāc māam: ⁊ ille ad illā: ⁊ ex hoc hʒ ꝙ diſtinguat vnā animā ab alia.

¶Cōtra. ꝑus ē aīaʒ eē hāc ꝗ̄ hr̄e hāc īclinationē ad hāc māz: g̊ n̄ ē hec ꝑ talē reſpectū. ꝯn̄a pʒ. aīs ꝓbat̄. finis n̄ diſtinguit̄ ꝑ id cui⁹ ē finis: ſʒ eꝫ. ſʒ forma ē finis māe: g̊ n̄ efficit̄ hec hītudinē ad māam.

¶Rn̄deo. negat̄ aīs. Ad ꝓbōneʒ dico ꝙ q̄n finē opʒ ꝓportionari ei cui⁹ eſt finis tanꝗ̄ actū potentie pōt ab eo accipe diſtictionē nālē ſiue numeralē que nō ē ſm ꝓpriaʒ rōnē forme: ſʒ accidit rōni forme.

¶Scdō. Jdē eſt dicere hō ⁊ vnus hō eſt iſte hō: vt d̄r.4. meta. ſʒ nō eſt hō. nec vnus hō ꝑ māam: ergo nec per eam eſt iſte homo. Tex.5.

¶Rn̄deo ꝙ phus loquit̄ quo ad gn̄ationē ⁊ corruptionē. nō.n. ſeorſuʒ gn̄at̄ hō ⁊ iſte hō. Non auteʒ intendit dicere ꝙ ꝑ idem formalr̄ ſit hō ⁊ iſte hō: indiuiduatio.n. ad entitatē rei ⁊ vnitatē rei: naʒ q̄ditas hois eſt ens: eſt ēt vna trāſcēdenter ſeipſa. nō aūt ſeipſa diſtinguit̄ numeralr̄: ſʒ ꝑ aliq̄d additū.

¶Tertio. Celi diſtiguunt̄ nūero

ſed in eis nõ eſt mã: ğ ipſa nõ eſt
ꝑncipiũ diſtinctionis.
¶ Rñdeo. negaẗ minor. Nam oẽ
trãſmutabile hꝫ mãꝫ: vt dꝛ phs.
(Tex. 10) 12. meta. pticula. 10. ⁊ Cõmẽ. dꝛ ꝙ
nãe mãrũ diſtiguunẗ ſꝫ modos
trãſlationũ. Cõſtat aũt celũ mo=
ueri: ⁊ ꝑ ꝯñs hr̃e mãm nõ q̃dẽ i po
tẽtia ad formã: ſꝫ ad vbi. lꝫ Cõmẽ
tator alibi falſe dicat oppoſitum.

(Auerr. ſibi ad= uerſus de mate ria celi.)
¶ Ultio. Aureo. exponit ſinglr̃ il=
lã ꝓpõnẽ phi: ꝙ nulla forma ſepa
rata a mã ẽ purificabilꝭ ſm nume
rũ. Cuiꝰ expõnẽ ſꝫt Capreolus eẽ
fictionẽ: ⁊ eã lõgo ſermone ipro=
bat. Sꝫ qꝛ res nulliꝰ momẽti eſt:
⁊ oporteret eã q̃ſi de ṽbo ad ṽbũ
recitare: qđ eẽt plixũ ⁊ inutile: iõ
ipſam omittendã exiſtimaui.
¶ Quinto arguit. s. D. i hac rõne
nõ pcedere ex ꝓprijs: qꝛ eẽ ſepara
tũ a mã ꝯuenit ẽt alijs ꝙ̃ filio: dei
eſt. n. cõe oibꝰ ſubſtãtijs ſepatis.
¶ Rñdeo ꝙ. s. D. pº ex his q̃ ſunt
cõia creaturꝫ: manuducit nos ad
notitiã diuinoꝝ. ⁊ poſtea adducit
rõnes ꝓprias vt patebit.
¶ Sexto. Dicit hãc rõnẽ. s. D. nõ
valere: qꝛ i diuinis ſi eẽnt plures
filiatiões diſtinguerenẗ ꝑ hoc ꝙ
eſſent inꝰ diſtinctis ſuppoſitis: ğ
lꝫ inde nõ ſit mã adhuc eẽt rõ diſ=
ſtinctionis filiationum.
¶ Rñdeo. negaẗ añs. qꝛ diſtictio
ſuppoſitorũ nõ ſufficit ad cãduꝫ
diſtinctionẽ alicuiꝰ forme: niſi ta
lia ſuppoſita hẽant mãꝫ aut ſaltẽ
diuerſa ẽt ꝙ nõ eſt in diuinis pſo
nis: nã ſi filiatio eẽt i pluribꝰ ſup
poſitis vt diſtingueret ab eo in q̃
eſt: ⁊ ſic eẽt ibi ꝯpoſitio: aut eẽt ip
ſum ſuppoſitũ. in q̃ ẽ ⁊ ſic nõ con
ſtitueret ſuppm̃ cũ ipa eẽt cõicabi
tis ex quo dꝛ eẽ in ptibꝰ. Si dicaẗ
ꝙ forma cõicabilis ẽ ꝑncipiũ ꝯue
niẽtie ſm ſpẽm ⁊ diſtinctiõis ſm
numerũ: nõ valet: qꝛ ſi nã ſpecifi=
ca eſt ꝑncipiũ diſtictiõis ſꝫ nume
rũ ſeq̃ẗ ꝙ ſortes ⁊ plato diſtinguũ
tur ſpecifice. Iſta em̃ ꝯña valet.
Iſta diſtiguunẗ nã ſpecifica: ğ di
ſtingunẗ ſpecifice. ſicut ſi diſtin
guuntur eẽntia: ſeq̃tur ꝙ diſtin=
guanẗ eſſentialr̃.

(Paulꝰ vir apꝓ me ſtu= dioſus ſapiẽtie ordineꝫ pro vi ri bus aſ= fert.)
¶ Iſta rñſio eſt Bernardi i impu=
gnatiõibꝰ Hẽrici q̃li. 2. q. 8. Sitia
dicit Egidiꝰ. 2. quoli. q. 8.
¶ Alia que Capreolus i hoc loco
recitat ex quol. Bernardi ad ꝓbã
dum ꝙ plura indiuidua non pñt
eẽ in eadẽ ſpẽ in ſepatis a mã. po
nam in. 2. diſt. 3. ꝯclõne. 6.
¶ Septio arguit. In eodẽ pr̃e ſũt
plures pr̃nitates reſpectu diuer
ſorũ filioꝝ. ğ ſi i diuinis eẽnt plu=
res filiatões: diſtinguerenẗ: quia
eẽt ad diſtinctos terminos.
¶ Rñdeo. Pr̃io negaẗ añs: qꝛ rela
tiones nõ purificanẗ ꝑ terminos
ſꝫ ꝑ cãm vel ſbꝫ: vt declabiẗ diſ.
30. ¶ Dico ſcđo ꝙ filiatio diña eſt
ſubſiſtẽs: duas aũt formas ſubſi=
ſtere iplicat ꝯdictionẽ. vt ẽt infra
patebit: di. 4. ar. 2. ꝯclõne. 2. ⁊ ſic
negaẗ ꝯña: qꝛ dato ꝙ in eodẽ pr̃e
cẽnt plures pr̃nitates: ipſe tñ nõ
ſubſiſtunt: vt filiatio in diuinis.
¶ Octauo. Iſta ꝯclõ. s. D. ẽ ꝯ̃ arti
culos parrhiſius ꝯdẽnatos: ğ eſt
falſa. añs ꝓbaẗ. Nam ibi ſic dꝛ.
Qui dicit ꝙ qꝛ itelligẽtie nõ hñt
mãꝫ ex hoc deus nõ poſſet facere
plures euiſdẽ ſpẽi: error. Iteꝫ qui
dicit ꝙ deus nõ põt multiplicare
indiuidua ſub vna ſpẽ ſine mã: er
ror. Iteꝫ qui dicit ꝙ forme non re
cipiũt diuiſionẽ niſi ꝑ mãꝫ: error.

(Snľ ado ctoꝝ de articulꝭ parrhi= ſienſibꝰ.)
¶ Rñdeo. Pr̃io vt dicit Godofre=
dus quoli. 8. q. 5. Iſti articuli indi
gent magna correctiõe: qꝛ aliqui
eoꝝ ſunt falſi: aliq̃ ſibiinuicem cõ
tradicũt Henricus ẽt dicit ſe non
intelligere dictos articulos. Eli=
gius vero ⁊ multi alij dicũt ꝙ pre
dicti articuli fuerũt facti nõ cõuo
catis oibꝰ doctoribꝰ parrhiſiẽſibꝰ
ſed ad inſtãtiã quorũdã elati ⁊ ꝓ
prij ac duri capitis.
¶ Dico ſcđo ꝙ ſnia lata ꝯtra tenẽ
tes dãnata in illis articulis fuit
reuocata ꝑ dñm Stephanũ epm
parrhiſiẽſeꝫ iquãtũ dicti articuli
tangũt doctrinã. s. D. ⁊ hoc fuit
ãno dñi. 124. ¶ Dico tertio ꝙ rõa

na ecclia q̃ ſupior ẽ vniuerſitate
prhiſiẽſi ꝯfirmauit doctrinã. s. D.
vt pꝫ ex lr̃is Urbani qnti ⁊ Ioãnis
22. ⁊ iõ nõ ſpectat ad parrhiſiẽſes
doctrinã eius quouis mõ aut re=
probare aut dãnare.
¶ Dico quarto ꝙ cũ dicta ſctõruꝫ
imo ⁊ ſacrã ſcripturã liceat inter
pretari ⁊ exponere: multo magis
exponi poſſunt dicti articuli.
¶ Sciẽdũ g. ꝙ duplex ẽ materia.
vna ex qua aliquid fit: alia ẽ mã i
qua. accipiẽdo materiã ꝓ oi ſubie
cto. Fuerũt aliq̃ dicẽtes ꝙ eſt im=
poſſibile plurificari aliqua nume
ro ſub eadẽ ſpecie: niſi habeãt ma
teriã partẽ ſui ex qua componãẗ:
aut ſaltẽ opꝫ ꝙ habeãt materiaꝫ
quã actu forment vt ſenſit Auer=
rois. Ex quo ſequebaẗ ꝙ non pñt
eſſe plures anime ſeparate.

(Ia. Ca= po. gra= tijs hu= manior articu= luꝫ eru diteiter ꝑtatur parrhi.)
¶ Contra hanc opinionẽ ſunt illi
tres articuli. Nos aũt dicimus ꝙ
aliqua poſſunt plurificari nũero
etiã ſi non habẽt materiã ex qua:
ſed opꝫ ꝙ ſaltẽ habeãt materiam
quã actu vel potentia informent.
Anime aũt ſeparate lꝫ actu nõ in
forment materiã: tñ informãt eaꝫ
in potẽtia: qꝛ ſũt cõmẽſurate ⁊ na
turaliter coaptate diuerſis mate=
rijs q̃s pñt iformare. for eṽo edu=
cte de potẽtia materie: qꝛ nõ pñt
remanere ſepate a materia: iõ nõ
pñt diſtingui niſi ꝑ materiã i qua
actu ſunt excepta quantitate: q̃ ſi
ſit ſepata indiuiduatur ex ſitu.

(Utrum duo ac= cidẽtia ſolo nu mero differẽ= tia poſ= ſint ſi= mul in= eẽ eidẽ.)
¶ Ex iſta cõcluſiõe ſeq̃ẗ correlarie
ꝙ duo accidẽtia ſolo nũero dr̃ia:
nõ pñt eẽ i eodẽ ſubiecto adequa
to: ꝓbaẗ ſic. Nulle forme pñt plu=
rificari ſolo nũero niſi ꝑ materiã:
ſed materia accidẽtiũ ẽ ſubiectuꝫ
eoꝝ: ergo. maior eſt cõclo. minor
pꝫ. qꝛ accidẽtia nõ habẽt materiã
ex qua: ſed tm̃ in qua. ſ. ſbm.

(Scotꝰ 5. meta.)
¶ Contra arguit. Scotus quinto
metaphy. ꝑmo. Duo lumina ſunt
in eodẽ medio: ſed ipſa differunt
ſolũ nũero: ⁊ ſunt accidẽtia: ergo.
maior ꝓbaẗ. vbi ſunt plẽs cauſe:
ſunt ẽt plẽs actiões ⁊ plẽs effectꝰ
ſed i eodẽ medio ſũt plẽs cauſe lu
minis. ſ. plura corpa luminoſa:
ergo cauſant plura lumina.
¶ Rñdeo. negaẗ maioꝝ. Ad ꝓba=
tionẽ negaẗ maior: qꝛ illa plã egẽ
tia cõcurrũt i vice vniꝰ pfecti agẽ=
tis: vt pꝫ i tractu nauis. tũc eniꝫ
eſt tm̃ vnus effectꝰ ⁊ vna actio ex
parte paſſi: lꝫ hẽat habitudinẽ ad
plura q̃bus exit. Dico tñ ꝙ plura
agentia cauſant intenſius lumẽ.
¶ Cõtra. vbi ſũt plẽs ꝑuationes
ſunt plures habitꝰ: ſꝫ qñ i eodem
medio ſũt plura luminoſa ſũt plu
res vmbre q̃ ſunt ꝑuatiões lumi
nis. Nam quodlibet corpus facit
vmbrã ſuã ğ ſũt ibi plura lumĩa.

(Argu. perſpe= ctiui.)
¶ Ad hoc argumẽtũ qđ eſt ꝑſpe=
ctiui: ego dicerẽ ꝓ nũc. ꝙ lꝫ vnius
habitꝰ ſit tm̃ vna ꝑuatio pfecta. i.
totalr̃ auferẽs habitũ pñt tñ eſſe
plẽs iperfecte quarũ q̃libet impꝰ=
fecte priuat lumen: eſt aũt tm̃ vna
totaliter ipſum auferens.
¶ Scđo. ſi viſo vno albo intenſo
deus poneret aliud albũ remiſſũ
in eodẽ ſitu: tũc i eadẽ pte organi
reciperenẗ due ſpẽs diſticte ſolo
numero. ğ duo accñtia ſolo nũe=
ro dr̃ia pñt eẽ in eodẽ. añs ꝓbaẗ.
Sũt duo alba. ğ cãnt duas ſpẽs:
ſi dicaẗ ꝙ nõ. ſꝫ ſcđm albũ intẽdit
ſpeciẽ cauſatã ab intenſo albo.
¶ Cõtra. ex hoc ſequiẗ ꝙ ſpẽs rep̃
ſentãs remiſſe albũ ẽ itẽſior ꝙ̃ dũ
repñtat itẽſe albũ: qđ vr̃ icõueniẽs
¶ Rñdeo. pº dico ꝙ ille caſus eſt
ipoſſis (naturaliter): ſꝫ eo poſito a
deo: dico ꝙ albo remiſſũ itẽderet
ſpẽꝫ ꝑexiſtentẽ. nec ẽ icõueniẽs ꝙ
ſpes repñtans remiſſe albũ et ſiẗ
ẽt intẽſe albũ fit intẽſior ꝙ̃ dũ re=
preſentabat ſolũ intẽſe album.
¶ Dico ſecundo. ꝙ ſi illa duo alba
ſint ſilia i ſitu ⁊ figura ⁊ in oibus
alijs ꝑter intẽſionẽ ⁊ remiſſioneꝫ:
ꝙ ſenſus nõ poterit ea ꝑ illã ſpẽꝫ
diſtincte cognoſcere.
¶ Dico tertio. ꝙ ſi duo alba i diſti
ctis ſitibꝰ ſint ⁊ habeãt diſtinctas
figuras: ꝙ cãnt i oculo diſtinctas
ſpẽs q̃ nõ ſũt eiuſdẽ rõnis: qꝛ ille

ſpecies nõ ſolũ repſentãt albedi-
nẽ ſed ſitũ ⁊ figurã ⁊ multa hmõi.
Eadẽ em̃ ſpecies repſentat colorẽ
oui ⁊ ſitum et figuram eius.
¶ Dico q̃rto: ꝙ hmõi ſpẽs in orga
no ſenſus ſunt extenſe per accñs.
Utrũ in vno p̃re ſint plures paternitates. ¶ Tertio: in vno patre ſunt p̃les
paternitates. ꝗ p̃la accñtia ſolo
nũero dr̃ia. ꝯña pꝫ. añs ꝓbat̃. Si
vnica p̃rnitate referreret ad oẽs
filios. ꝗ corrupto vno filio corrũpi
tur illa p̃rnitas: q: relo corrumpi
tur ad corruptionẽ t̃mini ⁊ ẽt ma
net illa p̃rnitas: q: aliȷ̃ filiȷ̃ nõ cor
rũpũt̃. ⁊ ſic idẽ r̃maẽt ⁊ ñ remaẽt.
¶ Cõfirmat̃. vn⁹ fili⁹ ñ p̃t referri
vna relatiõe ad duos p̃res. ꝗ nec
vn⁹ p̃r vna p̃rnitate ad p̃les filios.
¶ Rñdeo. negat̃ añs. Ad ꝓbatio-
nẽ negat̃ ꝯñia. q: relo nõ corrũpi
tur niſi ad corruptionẽ termini ꝑ
ſe: termin⁹ aũt ꝑ ſe paternitatis ẽ
filius ab eo genit⁹ inquãtũ hmõi
⁊ nõ inquãtũ hic vel ille: ⁊ iõ re-
manẽte aliq̃ filio ab eo genito ſẽp
manet eadẽ p̃rnitas dũ tñ nõ fiat
interpolatio tp̃is qð dico q: ſi pa
ter habeat hodie filiũ vnicũ ⁊ ille
moriat̃ ⁊ anteq̃ꝫ habeat aliũ filiũ
intercidat tp̃s ceſſauit p̃ma pater
nitas: et cõſurgit alia paternitas
ex aduentu noui filiȷ̃.
¶ Ad cõfirmationẽ negat̃ ꝯña. q:
vnus filius non põt accipere eẽ a
duob⁹ patrib⁹: ſicut vnus pater
poteſt dare eſſe pluribus filiȷ̃s.
¶ Dico tñ ꝙ vnus filius eadẽ filia
Sub m eadẽ potẽtia reſpicit formas eiuſdeꝫ gñis. tione refert̃ ad patrẽ ⁊ ad matrẽ.
ſil̃r dico ꝙ ſubiectũ eadeꝫ potẽtia
reſpicit oẽs formas eiuſdẽ ſpẽi et
eiuſdẽ gñis: ⁊ corruptꝫ formis ip̃a
manet: naꝫ corrupta albedine re-
manet eadẽ numero potentia ad
albedinem que prius erat.
Adam. ¶ Cõtra eandẽ arguit Adã p̃mo.
Intellectio ſortis ⁊ intellectio pla
tiõis: ſunt ſimul i eodẽ itel̃tu itel-
Diſtõ ſortis a pla. vnica ſpẽ ĩtelligit̃. ligẽte ſortẽ diſtingui a platone: ſꝫ
iſte ſũt duo accñtia eiuſdẽ ſpẽi ꝗ.
¶ Rñdeo. negat̃ minor: ꝑ p̃ma ꝑ-
te ei⁹: q: dũ itel̃tus ĩtelligit ſorteꝫ
diſtigui a platone hoc fit tñ vna
ĩtellectõe ⁊ vna ſpecie: cui⁹ p̃ncipa
le obiectũ ẽ diſtictio ſortis a platõe
¶ Dico ſcðo: ꝑ ſcða parte eiuſdeꝫ
minoris ꝙ actus quo cognoſcitur
ſortes vt hõ eſt: et eiuſdẽ rõnis cũ
actu quo intelligit̃ plato vt hõ ẽ.
actus aũt quo intelligit̃ ſortes: vt
ſortes eſt: non eſt eiuſdẽ rõnis cũ
actu quo intelligit̃ plato vt plato
eſt. nã ſi ſortes vel ſortes diffinire
tur: alia eſſet eius rõ a rõne plato
nis vt plato eſt. obiectũ aũt for-
male variat actũ ſm rõnem. Idẽ
dico de viſione ſortis vt ſortes eſt.
⁊ platonis vt plato eſt. iõ iſte due
viſiões p̃nt ſil̃ eſſe i eodẽ vt i fieri.
¶ Scðo. q̃n videt̃ duo alba: ſũt i po
tẽtia viſiua due viſiões. ꝗ duo acci
dẽtia eiuſdem ſpeciei. ꝯñtia pꝫ q:
oba non dr̃nt ſpecie. ꝗ nec viſiões
añs ꝓbat. viſio ſenſitiua nõ ẽvl̃is.
ꝗ eſt tm̃ vnius repreſentatiua.
¶ Et cõfirmat̃: q: ſi ponat̃ obſta-
culũ iter oculũ ⁊ vnũ illoꝝ alboꝝ
non ꝑꝑ hoc deſinit aliud videre.
Plures p̃tes totius itegralis: vnica vident̃ ſpecie. ¶ Rñdeo. ꝙ pꝫ ex dictis ad hoc ar
gumentum q̃d dicendũ. Sꝫ ꝑ ma
iori notitia dico p̃⁰ ꝙ q̃n videt̃ plu
ra vt ſunt vnũ in aliquo toto inte
grali puta multe p̃tes dom⁹: tũc
videt̃ vna ſpẽ aut ſimplici aut cõ-
poſita: ex multis quocunq̃ꝫ modo
vnitis: ⁊ ꝑ ꝯñs vident̃ vnico actu.
negat̃ ꝗ añs. Ad ꝓbationẽ negat̃
ꝯña. Licet enim ſpẽs nõ poſſit re-
preſentare plura vt ſm rõnẽ ſunt
vnuꝫ niſi ſit vl̃is: põt tñ lꝫ non ſit
vl̃is repſentare multa vt ſunt par
tes alicuius totius integralis.
¶ Ad cõfirmationẽ dico: ꝙ ſi po-
natur obſtaculũ tunc p̃ma ſpẽs q̃
totã multitudineꝫ repreſentabat
deficiet ⁊ cãtur vna noua ſpẽs q̃
ſolã p̃tẽ illi⁹ multitudis rep̃ntat.
¶ Tertio. lumen reflexuꝫ ⁊ lumẽ
ĩcidens ſunt ſimul in eodem aere.
ſed iſta differũt numero ergo ma
ior patet. minor ꝓbatur: q: lumẽ
reflexum eſt tolerabile: non autẽ
incidens. ¶ Item põt poni obſta-
culũ iter oculũ ⁊ lumẽ ĩcidẽs ſolis:
⁊ tñ nõ ponet̃ iter oculũ q̃ lumen

reflexũ. ergo nõ ſunt idẽ lumen.
Spẽs ſolis ꝑ lineã incidẽteꝫ et reflexã: non ſunt eedem. ¶ Rñdeo. p̃mo ꝙ aliud eſt loqui
de ſpecie qua videt̃ ſol: ⁊ aliud de
lumine nã ſpẽs ſolis cauſata ex-
tra in oculo per lineã incidenteꝫ
eſt alterius rationis a ſpecie cau
ſata in oculo per ſpeciẽ reflexã a
ſpeculo: quia prima repſentat tã-
tum ſolẽ et accidẽtia viſu ſenſibi-
lia in ſole. ſcða aũt nõ tm̃ repſen-
tat ſole ſꝫ ẽt ſpeculũ ⁊ multa alia.
Idẽ ẽ lumẽ incidẽs ⁊ reflexuꝫ. ¶ Dico ſcðo. ꝙ lumẽ reflexũ ⁊ lu-
men incidens ſunt idẽ nũero. nã
reflectere lumẽ nihil aliud eſt q̃ꝫ
ip̃m intẽdere. vñ ex hoc: ꝙ ſol illu
minat ſpeculũ: ſpeculũ intẽdit lu
mẽ a ſole cauſatũ extra ſpeculuꝫ.
¶ Dico tertio: ꝙ in puncto in quo
incipit reflexio ſunt eque intole-
rabilia: q: ibi ẽ ſumma intẽſio lu-
minis incidẽs reſpectu eiuſdem.
Sil̃r eq̃ tolerabile eſt vnum ſicut
alið i aliȷ̃s pũctis. Eſt ꝗ idẽ lumẽ:
ſꝫ i alio pũcto ẽ tolerabile: ⁊ i aliȷ̃s
nõ: puta ſi lumẽ ꝓcedẽs directe a
ſole ad oculuꝫ reflectat̃ ab oculo:
dico ꝙ lumẽ qð ẽ reflexũ reſpectu
vni⁹ nõ ſemꝑ ẽ tolerabile: puta ſi
video ſolẽ ꝑ lumẽ reflexũ a ſpecu
lo ad oculũ: ⁊ tñ eſt incidẽs: q: nõ
cãtur ꝑ lineã rectã a ſole i oculũ ſi
inter ſolẽ ⁊ oculũ ſit obſtaculum.
Ugo de caſtro. ¶ Contra eandeꝫ arguit Ugo de
caſtro ſic. intellectio qua angelus
p̃mo intelligit lapidẽ: ⁊ itellectio
qua ſcðo intelligit eundẽ lapidẽ:
differũt ſolũ numero cũ ſint reſpe
ctu eiuſdẽ obiecti. ſꝫ iſte non diffe
runt per ſubiectũ cũ ſint in eodeꝫ
ſucceſſiue. ergo.
¶ Rñdeo. negat̃ maior. q: diſtin-
ctio realis non poteſt eſſe iter exi
ſtens ⁊ nõ exiſtẽs. ille aũt due itel
lectiones nunq̃ꝫ ſunt ſimul.
¶ Dico ſecũdo: ꝙ poſſunt dici lar-
go mõ differre ꝑ coexiſtentiaꝫ ad
diuerſa tp̃a. nec p̃nt eẽ ſimul am-
be: quia cũ differant ſolũ ꝑ coexi-
ſtentiã ad diuerſa tp̃a: tunc differ
rent ſine diſtinctiuo.

¶ Diſtictio. viij.

In diſtin. 8. q̃rit̃ pri-
mo. Utrũ aliq̃ crea-
tura ſit ſuum eſſe?
Pro deciſione
hui⁹ que-
ſtiõis hec eſt prima
cõcluſio. Nulla creatura eſt ſuuꝫ
eſſe: quo ſubſiſtit in rerũ natura.
¶ Sed anteq̃ꝫ ꝓbet̃ iſta cõcluſio.
Primo ſciendũ vt inquit. D. s. t.
diſ. 33. ar. 1. ad primũ. ꝙ eẽ accipit̃
Eſſe tripl̃r accipitur. tripl̃r. Uno mõ vt dicit eẽntiã rei
q̃uo dr̃ ꝙ diffõ ſignificat qð q̃d eſt
eẽ rei. Alio mõ dr̃ eẽ ꝙ ſignat̃ vita
tẽ ꝓpõnis. q̃ q̃d ẽ eẽ ẽ ſbe i itel̃tu
⁊ in re ad extra fũdamẽtal̃r. Ter-
Actualis exñtia quid. tio mõ accipit̃ eẽ ꝓ actuali exñtia
⁊ de hoc loquimur ꝓpoſito. ꝙ q̃d eſt
eẽ vt dicit. s. D. 1. q. 3. ar. 4. ⁊ Egi.
q̃li. 1. q. 7. ẽ q̃dã actualitas ipreſſa
oib⁹ eẽntib⁹ a p̃⁰ ẽte. Sic. n. reales
corꝑales alie a q̃ꝫtitate ñ ſũt actu
de ſe extẽſe: ſꝫ ſũt i potẽtia vt extẽ-
dãt̃ ꝑ q̃ꝫtitatẽ. ita oẽ alið a p̃⁰ ẽte ð
ſe nõ exiſtit actu: ſꝫ ẽ i põa ad eẽ.
¶ His habitis ꝓbat. s. D. ꝯcl̃onẽ
2. cõtra Gen. c. 51. q̃tuor rõnibus.
Pria eſt hec. id qð ꝯuenit alicui ꝑ
ſe diſtiguit̃ ab eo qð ꝯuenit ei per
aliud. Sꝫ q̃ditas ꝯuenit vnicuiq̃ꝫ
creature ꝑ ſe. ⁊ eẽ ꝯuenit ei ꝑ alið.
ꝗ eẽ diſtiguit̃ ab eẽntia. maior pꝫ.
⁊ minor ꝑ ſcða p̃te. q: q̃libet crea-
tura hꝫ eẽ a deo. p̃ma ẽt ps eiuſdẽ
minoris ptꝫ q: q̃ditas ꝯuenit vni
cuiq̃ꝫ in primo modo perſeitatis.
Rñſio Aureo; ¶ Ad hoc rñdet Aureo. ꝙ lꝫ q̃di-
tas cõueniat vnicuiq̃ꝫ ꝑ ſe in gñe
cauſe formalis: nõ tñ in gñe cauſe
efficiẽtis: ⁊ ꝓpter hoc ſicut eẽ ieſt
creature ꝑ alið: ita ⁊ q̃ditas. et ſic
Repellitur obio Aureo. negat minorẽ ꝑ p̃ma eius parte.
¶ Contra hoc arguo ſic: ſi aliqua
cã efficeret ꝙ hõ eẽt hõ: ſiue ꝙ hu
manitas ꝯueniret hoi: ſeq̃t̃ ꝙ illa
cã faceret aliq̃d poſtq̃ꝫ eſt. ſꝫ hoc ẽ
impoſſ̃e. ꝗ ꝯña ꝓbat̃. Illa cã nihil
faciẽte hõ eſt hõ. ꝗ ſi facit ꝙ hõ ſit
hõ. facit aliq̃d poſtq̃ꝫ eſt. ꝯña ptꝫ:
añs ꝓbat̃. Hoieꝫ eẽ hoieꝫ ꝯſurgit
poſitus diuinis ideis. ꝗ nll̃a cã a-
gẽte hõ ẽ hõ. ꝯña pꝫ. q: nihil ẽ cã

diuinaꝝ ideaꝝ:añs ē dñi Alberti lib.de cauſis.c.8. ⁊ Auic.⁊ Algazelis/⁊ Alpharabij:vt idē Albertus ponit in poſtp̄dicamētis.c.9. poſita eniꝫ idea hoīs in mēte diuina:ſtatī rō hoīs ē eadē rōni hoīs: ⁊ ſic hō eſt hō. Et ſilr̄ poſita idea hoīs rō aīalis includit in ratione hoīs:⁊ ſic homo eſt animal.

Affirmat diuus Augu. q̄ſdā eſſe ꝓpōnes ꝑpetue veritatis.

¶Ex hoc ſequit correlarie ꝙ iſta ꝓpoſitio.hō eſt aīal.eſt vera. ſiue hoīe exiſtēte ſiue nō. Nec eſt dicēdū vt aliq̄ fingūt.ꝙ eſt vera ſoluꝫ ex ſuppōne.ſ.ſi hō ſit:q: Augu. in 2.de libero arbitrio:dicit aliquas ꝓpōnes eſſe veras ſoluꝫ qñ ponit cōſtantia ſubiecti:vt eſt iſta:celuꝫ eſt:terra eſt. Alias dicit eſſe perpetue veritatis ēt ſubiecto nō exñte: vt eſt iſta.duo ⁊ tria ſunt quinq̄: idē eſt de oībus in quibꝰ p̄dicatū per ſe ꝯuenit ſb̄o.de quo ad plenū diximus in q̄ōne ſpāli de hac mā: ꝗtū patit debile ingeniū noſtrū.

¶Cōfirmatur ipſa ꝯña auctitate phi dicētis.2.poſte.ꝙ eſſe non eſt ſb̄a rei. Dicit eniꝫ ſic.c.2.illō autē qō eſt.qō q̄d eſt hō.⁊ eē hoīeꝫ aliō eſt.⁊ Auicē.dicit.5.meta.cō.1.⁊ p̄ꝰ phy.cō.vlt. ꝙ eſſe accidit oī enti preterq̄ in neceſſe eſſe.

¶Scd̄a rō ad ideꝫ eſt iſta.ſi eē eſt eſſentia creature:ſequit ꝙ eē creature ſit ꝑ ſe ſubſiſtēs ſicut ⁊ eſſentia.ſed hoc eſt falſum.ergo ꝯñtia pꝫ.minor ꝓbatur duplr̄. Primo ſi eſſe ē ſubſiſtēs:ſequit ꝙ ſit infinitum.hoc eſt falſū.ergo minor pꝫ. cōſequentia ꝓbat. Omne non cōtractū eſt infinitū.ſed oē eſſe ſubſiſtens eſt nō cōtractū.ergo eſt infinitum.maior ptꝫ.minor ꝓbatur. Quicq̄d cōtrahit:vel cōtrahit per ſuſceptiuuꝫ in quo ſuſcipit:vel ꝑ forales drīas q̄bꝰ diuidit.vt dicit phs.3.met. Sꝫ eē ſubſiſtēs nō ꝯhit ꝑ ſuſceptiuū.q: ex q̄ ſubſiſtit in nullū recipit.nec ꝯhit ꝑ formales drīas:q: cū ens nō hēat drīas vt dicit philoſophꝰ.3.meta.multominus habet eas ipꝫ eſſe ꝗ.⁊c.

ter.10. Ens eſt

¶Scd̄o ꝓbat illa minor.ꝓ cuius notitia ſciendū eſt ꝙ ens eſt ꝯcretum:eſſe vero abſtractū. Eſt autē drīa inter ꝯcretū et abſtractum. q: concretum dicit quaſi cuꝫ alio iunctum:⁊ ideo poteſt habere aliquid adiunctū vel ſm reꝫ:vel ſm rationē. Abſtractum aūt dicitur quaſi tractu extra oīa q̄ ſibi ꝑñt accidere ⁊ ꝓpter hoc abſtractum nihil hꝫ adiunctū:ſꝫ ē quo ſolo et quo toto aliq̄d eſt tale quale denoīat ꝑ ꝯcretū.ſicalbedo nihil dicit niſi id q̄ aliq̄d formaliter ē albū.

ꝯcretū: eſſe abſtractū

¶Ex his arguit. Si eſſe creature eēt ſubſiſtēs ſeq̄t ꝙ nihil hrēt i ſe: niſi ꝙ ꝯuenit enti iq̄ntū ens.i.ſe q̄t ꝙ nihil hrēt a ſe realr̄ diſtictū: hoc ē falſuꝫ:vt ptꝫ.ꝗ ⁊c.ꝯñtia ꝓbatur. Nulli abſtracto vltima abſtractione aliquid realiter accidit.ſed eſſe ſi eſt ſubſiſtens eſt abſtractiſſimum.ergo nihil ſibi accidit.ſed dicit tantuꝫ id quo formaliter aliquid actu eſt.

¶Confirmat auctoritate Boetij dicentis hebdomada tertia: ꝙ lꝫ id qō ē poſſit hr̄e aliquid adiūctū: tamen ipſum eſſe nihil adiunctū habere poteſt.

¶Tertia rō ꝓ cōcluſione elicitur 1.diſt.8.q.4.arti.2. Illud non eſt idē cuꝫ Eſſentia.ſub cuiꝰ oppoſito poteſt vere intelligi eſſentia:ſꝫ eſſentia creature pōt vere itelligi ſub oppoſito ipſius eē.ergo nō ē idem cum ipſo eſſe. maior ptꝫ de ſe.minor ꝓbat:quia poſſuꝫ intelligere eſſentiā creature:non eſſe:ſꝫ non eſſe opponitur ipſi eſſe.ergo.

Godofredus in q̄lib.

¶Ad hāc rōnem Godofredus negat minorē:in quol i.dicens. ꝙ lꝫ eſſentia q̄ nō eſt actu poſſit intelligi ſub non eſſe in actu:non tamē pōt intelligi ſub nō eſſe in potentia.⁊ ſic accipiēdo eſſentiā ⁊ eē vniformiter ſemꝑ eſſentia eſt eſſe. q: eēntia in actu ē eē in actu.et eēntia in potentia eſt eſſe in potētia.

Abijcit Godofredi inſtātia.

¶Cōtra arguit. Impoſſibile ē ꝙ eſſe exñtie q̄nq̄ ſit in actu et q̄nq̄ ſit in potētia.ꝗ illa rñſio ē nulla:q̄ ponit ꝙ eſſe q̄nq̄ eſt in potentia.

ꝯña pꝫ.añs ꝓbat. Unū mēbrū diuiſionis nō ſuſcipit p̄dicationē alterius mēbri:ſicut rōnale nunq̄ eſt irrōnale.ſꝫ actus et potētia cōdiuidūt ens.ergo actꝰ nūq̄ eſt potētia.ſꝫ eſſe exñtie ſiue exiſtere actu tenet ſe cū vno illoꝝ mēbroꝝ.ſ.cū actu.ergo nūq̄ eſt potentia.

Confirmatio duplex rōnis.

¶Cōfirmat hec rō duplr̄. Primo poſſuꝫ vere itelligere eēntiā ſub nō eē actu.ſꝫ ipm̄ eē exiſtētie non poſſum itelligere ſub nō eē actualis exiſtētie.ergo eē nō eſt eēntia.

¶Scd̄o eēntia ē i potētia ad eē:ſꝫ eē nō ē i potētia ad eē cū nihil ſit i potētia ad ſeipſuꝫ.ꝗ eē ñ ē eēntia.

¶Huic rationi dat aliā ſolutionē Aureolus quā omitto vtpote ab omni phis diuertentem.

¶Quarta rō eſt. Id qō ē ꝑticipatū a creatura diſtinguit ab eo qō nō eſt ꝑticipatū.ſꝫ creatura ꝑticipāt eſſe:nō aūt eſſentiā.ergo eſſe diſtinguitur ab eſſentia.

Hēricꝰ i quoli.

¶Rñdet Hēricꝰ i q̄li.ꝙ ſi itelligit ꝙ eēntia ꝑticipet eē q̄ſi aliq̄d ſubſtractū ipſi eē:negat minor ꝓ prima eiꝰ ꝑte. Si aūt itelligit eēntia creature vt aliq̄d abſtractū ꝑ itellectū indifferēs ad eſſe et nō eſſe. ſic dicit eſſentiā ꝑticipare eſſe qñ eſt.et eſſe dr̄ ꝑticipatū q: eſt quedā ſimilitudo diuini eſſe.

¶Cōtra.adhuc ſtat rō.et arguit. Id qō eſt indrñs ad eſſe et nō eē diſtinguit ab eo qō nō hꝫ talē indrīā:ſed eſſentia ꝑ te eſt idifferēs ad eſſe et nō eē:et eſſe nō hꝫ taleꝫ indifferentiā:vt ꝓbatū eſt.ergo.

¶Cōfirmat.q: minor ē vera i ſenſu i q̄ ipā negat.eēntia ei ꝑticipat eē tāq̄ aliq̄d ei ſubſtractū.dicit ei Boetiꝰ hebdomada pria. Qō eſt accepta forma eēndi ē.atq̄ ꝯſiſtit ꝗ eēntia accipit formā eēndi. Et hebdomada ſcd̄a dicit ꝙ eēntia ſuſcipit eē.nihil āt ſuſcipit ſeipꝫ.

Hēricꝰ i quoli.

¶Cōtra arguit Hēricus q̄li.1.q.7.ar.1. Nullū ens ꝑ ſe ſubſiſtit ꝑ entitatē a ſe diſtinctā.ſꝫ eſſentia creature ē ens ꝑ ſe.ergo eſſe quo ſubſiſtit nō eſt ab ea diſtinctū.

¶Rñdeo.dico p̄io ꝙ ens ꝑ accñs cui opponit ens ꝑ ſe dicit aggregatū ex rebꝰ diuerſoꝝ generū. eē aūt creature eſt reductiue i eodē gñe i quo eſt eſſentia cuiꝰ eſt actꝰ. vt dicet. Et iō aggregatū ex ipſa ⁊ ex eſſe:nō eſt ens ꝑ accñs.

¶Dico ſcd̄o ꝙ ly ꝑ ſe vt dicit Lynconienſis p̄ꝰ poſterio.c.4.aliqñ excludit cām efficiētem: ⁊ ſic nulla creatura ē ens ꝑ ſe.aliqñ cām materialē:⁊ ſic ſubſtātie ſeparate ſūt ens ꝑ ſe.i.ñ ꝑ māꝫ.aliqñ excludit ſubiectū ⁊ ſic oīs ſubſtātia ē ens ꝑ ſe q: nō i ſubiecto. Aliqñ formalē:⁊ ſic nulla creatura eſt ens ꝑ ſe ſꝫ ꝑ eē:ꝓut ly ens ſignat exñs.negatur ergo maior de ente per ſe ſecūdo ⁊ tertio mō.⁊ minor negat accipiēdo ens ꝑ ſe quarto modo.

¶Scd̄o. Si eſſe nō eſt eſſentia ſequit ꝙ i eodē erūt infinita eſſe.ſꝫ hoc eſt impoſſe.ꝗ ⁊c. ꝯña ꝓbat oē ens creatū hꝫ eē ab alio.ſꝫ eē creature ē ens creatū.ꝗ hꝫ eē ab alio. ⁊ illō eē hꝫ eē ab alio.⁊ ſic i īfinitū.

Eſſe nō dr̄ ꝓp̄e creatura: q: ñ ſubſiſtit.

¶Rñdeo.negat ꝯña. Ad ꝓbōneꝫ negat minor:q: nihil dr̄ ꝓprie creatura niſi ſubſiſtat.eē aūt creature nō ſubſiſtit.⁊ iō nō eſt creatura nec creator.ſꝫ quid cōcreatū ſiue diſpō creature.⁊ iō nec creat. nec annihilat.aut eſt aut non eſt:ſed oīa iſta dicunt de eo qō eſt ꝑ ipm̄ eſſe.de veri.q.21.ar.4.ad.4.

Diuiſio entis in creatuꝫ ⁊ i icreatū ē ſubſiſtētis.

¶Ex hoc elicio ꝙ diuiſio entis i creatū ⁊ in increatū nō eſt diuiſio entis quomodocunq̄ accepti.ſed entis ſubſiſtentis.

¶Cōtra.ꝑma diuiſio entis extra aīaꝫ ē i ens creatū ⁊ i icreatū.ſꝫ eē ⁊ forme nō ſubſiſtētes ſunt extra aīam.ꝗ ſunt creator vel creatura.

¶Rñdeo.ꝙ in illa diuiſione ſub ente creato cōtinet nō ſolū: ꝙ eſt ꝓprie creatura ſiue ꝑ ſe ſubſiſtēs. ſed etiā q̄cq̄d eſt ⁊ nō eſt creator.

¶Tertio. Si eē diſtiguit ab eſſentia aut ē ſubſtātia aut ē accidēs. Nō accidēs.q: tūc eſſentia eſſet ꝑ accñs. Si ſubſtātia aut ē materia et hoc nō.q: tūc creatū exiſteret ꝑ

materiā:aut eſt ipſum cōpoſitū ⁊
hoc nō.vt pꝫ ex ſe.aut eſt forma ⁊
ſic habeo ꝓpoſitū:qꝛ forma ſbalis
aut eſt eēntia aut ſaltē ꝑs eēntie.
¶ Rñdeo.pͦ negaꝛ ꝯña. qꝛ diuiſio
in ſubſtātiā ⁊ accidēs. eſt diuiſio
entis vt dicit eſſentiā.⁊ nō vt dicit
eſſe.vt dicit.ſ.D.2.quol.q.2.ar.1.
Unde pōt dici ꝙ eſſe ſubſtātie nō
eſt ſubſtātia.ſed quoddā ſubale.
¶ Dico ſcdo ꝙ eē eſt reductiue tā-
ꝗ̄ principiū formale in illo gñe in
quo eſt id cuiꝰ eſt eſſe:qꝛ actꝰ ⁊ po
tētia ſunt in eodē genere.Unde eſ
ſe ſubſtātie eſt in pñto ſubſtātie.⁊
eſſe quātitatis in gñe quātitatis.
Ad iprobationē huiꝰ negaꝛ ꝯña:
qꝛ diuiſio ſbe i māꝫ:formā ⁊ cōpo-
ſitū eſt diuiſio i ſbaꝫ q̄ ē eēntia vel
pars eſſentie:cuiuſmodi nō eſt eē.
ſꝫ eſſe eſt actꝰ cōpoſiti ⁊ partiū eiꝰ.
¶ Dico tertio ꝙ eē ſbe pōt dici ac-
cidēs ꝓut accñs accipiꝛ pro oī eo
qđ nō eſt de eſſentia rei.nec oꝫ ta-
le accñs pſupponere ſuū ſubiectū
exiſtere.immo pōt eſſe actualius
eo cuius eſt tale accidens.
¶ Dico q̄rto ꝙ q̄libet forma tā ſba
lis ꝗ̄ accidētalis dat ſuo ſubiecto
aliqđ eſſe.⁊ eſſe qđ dat forma acci
dentalis eſt aliud ab eſſe ſubiecti.
¶ Ratio eſt.qꝛ licet adueniat poſt
eſſentiā cōpletā nō tñ poſt eſſe cō-
pletū.Secus tñ de ſubſtātia for-
mali:qꝛ ſi adueniat eſſentie cōple
te per aliā formā ſubſtātialē prio
rē.neceſſario etiā aduenit eſſe cō-
pleto:qꝛ omnis forma ſubſtātia-
lis dat eſſe ſubſtātiale cōpletū in
aliqua ſpecie ⁊ ſic talis forma eēt
accidentalis.nec poſſet dare eſſe
ſubale cū vnius entis ſit vnū ens
ſubſtātiale quo exiſtit.Et nota ꝙ
cū diciꝛ ꝙ eſſe ſuperuenit eſſentie
cōplete.intelligiꝛ quantū ad rōnē
ſuā ſpecificā:⁊ nō ꝙ ſuperueniat
eſſentie cōplete quantū ad ſuum
propriū modū eſſendi:qꝛ nullū ta
le p̄cedit.⁊ in hoc differt eſſe a for-
ma accidētali q̄ ſupponit vtrūqꝫ
cōplementū eſſentie cui aduenit.
¶ Ex quo ſequitur ꝙ ſubiectū et

Eſſe dꝛ ſupue- nire eſ- ſentie cō. quo ad ſpēꝫ non ad moduꝫ eſſendi ꝓpriū.

accidēs nō exiſtunt per idē eſſe.x.
diſt.3.q.2.ar.3.Nec ſequiꝛ ꝙ ſi for
ma dat eſſe a ſe diſtinctū ei cui ad
uenit ꝙ etiā ipſum eſſe det aliud
eſſe.Pro cuius notitia dico hoc ꝙ
forma nō eſt ꝑ ſe ſubſiſtēs ſiue ſit
ſubſtantialis ſiue accidētalis ad-
ueniēs alicui nō cauſat in eo eſſe
quaſi ꝙ ponat inter ſe ⁊ id cui ad
uenit vnā tertiā entitatem . Sed
cōſiderandū eſt ꝙ ſubiectū anteq̄
habeat formā puta albedinē non
eſt ꝓpriū potētiale ad eſſe albedi-
nis.Sed albedo ei adueniēs cōſti
tuit ꝓpriū potentiale ad tale eſſe:
quo ꝯſtituto reſultat in eo eſſe nō
ſicut forma in materia:ſed ſicut
actus in propria potētia. nā actꝰ
abſtrahit a forma ⁊ potētia a ma
teria.Ipſum aūt eſſe qꝛ eſt actua-
liſſimū nō cōſtituit aliud potētia-
le ad eſſe ſed eſt quedā inchoatio
operatiōis:et iō nō dat aliud eſſe.
¶ Ex hoc ſequiꝛ ꝙ forma que nō
ſubſiſtit nō eſt cā efficiens ipſius
eſſe:ſed eſt cauſa hoc mō:qꝛ conſti
tuit ꝓpriū ſuſceptiuū ipſiꝰ eſſe.for
ma vero per ſe ſubſiſtēs:vt anima
vel angelꝰ:eſt cā eē eo modo quo
ꝓpria diciꝛ cauſa actus quē ſuſci-
pit.ſ.ꝑ quādā nālē emanationē.
¶ Sequiꝛ ſcdo ꝙ eſſe eſt actus vl-
timus in via cōpoſitionis: qꝛ priꝰ
forma aduenit ſubiecto ꝗ̄ dat eſſe
⁊ actus primꝰ in via reſolutionis.
¶ Cōtra eandē arguit Gerardus
de carmelo quoli.5.q.9. Illa ſunt
idē que eadē generatione generā
tur.4.met.ſed hō ⁊ eſſe hoīs eadē
gñatiōe generanꝛ.ergo ſunt idē.
¶ Rñdeo. concediꝛ maior de his
que eodē modo generanꝛ: in quo
ſenſu negaꝛ minor:qꝛ hō eſt qđ ge
nerat.⁊ eſſe eſt quo generatur.
¶ Cōtra ſequiꝛ ſaltē ꝙ eſſe et for-
ma ſunt idē. tenet ꝯña . qꝛ vtrūqꝫ
eſt terminus quo generationis.
¶ Negaꝛ ꝯña.qꝛ diuerſimode ſūt
terminus quo.nā forma eſt termi
nus q̄.i quātū eſt p̄ncipiū ꝺminās
ꝓductionē.ſed eē eſt terīus q̄ tāqꝫ
formalis ꝺminatio fluēs a forma.

De pro prio po tentiali eſſe re- ſpectu accidē- tiū.

Gerar. de car- melo. Tex.3.

¶ Scdo eēntia creature ē vna nō
ꝑ aliud ſibi additū. ğ exiſtit nō ꝑ
aliq̄d ſibi additū.añs ē phi.4.me
ta.ꝯña ꝓbaꝛ.qꝛ nō ē maior rō de
vno ꝗ̄ ad eſſe.
¶ Et ꝯfirmaꝛ.Trāſcēdentia ſunt
idē realr cū q̄libet natura. ſꝫ eē ē
trāſcēdēs.ergo eſt idē cū eſſentia.
¶ Rñdeo.negaꝛ ꝯña.qꝛ idiuiſio cō
ſtituēs rōnē vniꝰ ꝯſequiꝛ oē ens.
et iō ſi res eēt vna ꝑ aliq̄d ſuꝑad-
ditū:illđ ēt cū eēt idiuiſū eēt vnū.
⁊ ſic i īfinitū.Eodē mō qđlibꝫ ens
ē ens nō ꝑ aliq̄d ſibi additū accipiē
do ens noīalr:nō aūt ꝑticipialr.
vñ nō ſequiꝛ ſi res exiſtit ꝑ eſſe:ꝙ
illđ eē exiſtit ꝑ aliđ eē imo nō exi-
ſtit ꝑ ſe nec ꝑ aliđ:ſꝫ ē q̄ aliđ exiſtit
¶ Ad ꝯfirmationē negaꝛ minor.
qꝛ lꝫ eſſe circueat decē p̄dicamen
ta.nō tñ eſt de rōne eorum.immo
accidit cuilibet enti creato.
¶ Cōtra.Id qđ gñaꝛ nō icludit i-
triſece aliquā realitatē niſi mate
riā ⁊ formā.ğ eſſe nō eſt quo gñaꝛ
ꝯña pꝫ.añs eſt phi.7.meta.et.1.
physico.et.1.de generatione.
¶ Rñdeo.negaꝛ ꝯña:qꝛ lꝫ nō iclu
dāt aliā realitatē.tñ illa realitas
nō termiaret gñationē niſi vt ſub
ſtracta actui q̄ ē eē Ariſt. iueſtiga
uit tñ p̄ncipia itriſeca ſubſtātie.
et iō nō fecit mētionē de eſſe:qđ ē
extra q̄ditatē cuiuſlibꝫ creature.
¶ Cōtra eādē arguit Godofre.in
quol.Si eē diſtigniꝛ ab eēntia:ſe
quiꝛ ꝙ q̄libet creatura cōponaꝛ
ex eē ⁊ eēntia.hoc ē falſum.ğ ma-
ior pꝫ.minor ꝓbaꝛ.Si eēntia ⁊ eē
cōponūt creaturā.vnū eoꝝ.ſ.eēn-
tia ſe habebit vt potētia. ⁊ aliđ.ſ.
eē erit eiꝰ actꝰ.ſꝫ hoc eſt falſum.ğ
maior pꝫ.minor ꝓbaꝛ. Si eēntia
eſt potētia reſpectu eē: aut eſt po
tētia ſimplr.⁊ ſic ſequiꝛ ꝙ ſit mā
p̄ma aut eſt potētia ſꝫm q̄d.⁊ ſic ſe
quiꝛ ꝙ ſit ſimplr i actu ſine eſſe.
¶ Rñdeo pͦ negaꝛ maior ſiue pri
ma ꝯditionalis.ſꝫ bñ ſequiꝛ ꝙ in
qualibet creatura ſit cōpō eſſe et
eēntie.lꝫ large loq̄ndo ꝯcedi poſ-
ſit creaturā ꝯponi ex eē ⁊ eēntia.

Tex.3.

Tex.7.
T.64.

Godof. i quoli.

Utrum creatu- ra cōpo naꝛ ex eſſe ⁊ eſ ſentia.

Tūc ad iprobationē ꝓbaꝛ minor.
¶ Ad ꝓbationē dico ꝙ aliq̄d pōt
dici duplr eſſe in potētia ſimplr.
Uno mō qꝛ nullo mō eſt actꝰ nec
actuās aliud:ſꝫ purū actuabile.⁊
ſic ſola materia ē potētia ſimplr.
Alio mō dꝛ potētia ſimplr : qꝛ nō
ſe ſolo ſufficit ad hoc ꝙ ſit ſimul i
actu.ſed eſt potētia ad aliquid ꝑ
qđ ſit ſimul i actu.lꝫ qñ eſt i actu
per illud poſſit aliud actuare. et
hoc mō eſſentia eſt in potētia ſim
pliciter.nō tñ ſequitur ꝙ ſit mate
ria:ſed bene ſequitur de eo:qđ eſt
potētia ſimpliciter primo modo.
¶ Alia argumēta godofredi facilia
ſunt ⁊ ſepe i aliis ꝓpoſitis ſoluta
¶ Cōtra eandē arguit Aureo.pͦ.
Nulla res ē aliđ ab eo q̄ formalr
eſt extra nihil.ſꝫ eēntia ē formalr
extra nihil ꝑ eē.ğ nō ē aliđ ab eē.
¶ Rñdeo.dico prio ꝙ eſſe ⁊ eſſen-
tia nō ſūt ꝓprie due res : nec duo
entia.ſiue accipiaꝛ ſubſtātiue ſi-
ue adiectiue.qꝛ ad plurificationē
ſubſtātiui req̄riꝛ plurificatio forme:in vna aūt eſſentia eſt tm̄ vnū
eſſe.Ad plurificationeꝫ adiectiui
requiriꝛ plurificatio ſuppoſitoꝝ:
vniꝰ aūt eſſe eſt tm̄ vnū ſuppoſi-
tū.⁊ ꝓpter hoc nō dꝛ etiā ꝙ eē ſit
ꝓprie aliđ ab eēntia.⁊ ꝓpter hoc:
q̄ſtio an ē nō ponit i numeꝝ rerū.
¶ Dico ſcdo ꝙ dicit phs primo to
pico.ꝙ quot modis dꝛ vnū oppo
ſitoꝝ: tot modis dꝛ ꝛ reliquum.
ipſum nihil opponiꝛ enti.ideo cū
ens accipiaꝛ duplr.ſ.pro eſſentia
vel pro actuali exiſtētia. ita nihil
accipiꝛ duplr.Uno mō vt opponi
tur eſſentie. Alio mō vt opponiꝛ
exiſtētie.Dico ergo ꝙ eſſentia ſe-
ipſe poniꝛ extra nihil.accipiendo
nihil vt opponiꝛ eſſentie. ⁊ poniꝛ
formaliter extra nihil ꝑ eſſe.acci-
piendo nihil vt opponiꝛ exñtie.
¶ Dico tertio ꝙ eſſentia inquātū
eſt alia ab eſſe:eſt exiſtens deno-
minatiue ⁊ ſubiectiue:quādiu eſt
ſub eſſe.non autem ſeipſa forma
liter.ſicut etiā lignū q̄ diu eſt ſub
albedine inquātum aliud ab al-

Aureo. hic. q.j.

Eſſe vt eſſentia nō ſunt proprie due res vel duo entia.

Cap.11.

Nihil duplr.

bedine: eſt albū denominatiue et
ſubiectiue. nō aūt formaľr et in-
trinſece. imo albū formaľr eſt cō-
poſitū ex ligno ⁊ albedine. Et ſilr
exiſtēs formaliter eſt cōpoſitū ex
eſſe et eſſentia. Iſta diuiſio q̄ fa-
cta eſt de ente dꝫ fieri de realita-
te: de eſſe in rerū natura et hmōi.
Et per hanc diuiſionē ſoluuntur
plurima eius argumēta que ipſe
pūtat īſolubilia. Nec mirū videa-
tur ꝙ diſtignimꝰ de nihil: q̄ etiā
phs. 5. met. diſtinguit de nō ente.

Quo angelicuꝫ dogma s. d. callere diſcenda ⁊ ītelligēda experiariis.

¶ Secūdo arguit. Qñ aliqd diui-
ditur per duas differētias quarū
vna deſtruit totaliter diuiſum. re-
liqua nihil addit ad diuiſuꝫ: ſicut
aīal diuiditur per verū ⁊ pictum.
et pictū deſtruit aīal. ideo verum
nihil addit ei. aīal em̄ verū nihil
eſt niſi aīal. Sed ens diuiditur ꝑ
actū et potentiā. et potentia de-
ſtruit totaliter ens. ergo actꝰ ſiue
exiſtēs nihil addit ad ens.

¶ Reſpondeo ad minorē: ꝙ licet
ens in potētia in genere eſſentia-
rū totaliter tollat. tamē ens in po-
tentia in genere exiſtētiarum nō
tollit ipſum totaliter. Roſa enim
nō exiſtēs ⁊ eſt roſa: ⁊ eſt ens.

¶ Tertio nomen verbale ⁊ verbū
idē ſignificant. ſicut curſus ⁊ cur-
rere. ſed eſſe eſt verbum. et eſſen-
tia eſt nomen verbale. ergo.

¶ Rñdeo. quicquid ſit de minori
negatur maior. nam curſus dicit
ipſum actum ſine forma. ⁊ curre-
re dicit eſſe ꝙ dat illa forma ſub-
iecto. Idem dico de luce et luce-
re et huiuſmodi.

Garro. Utrū eē ſit tm̄ reſpectꝰ.

¶ Contra eandem arguit Garro.
Quicq̄d acquirit̄ ꝑ creationē eſt
reſpectꝰ ad creās. ſꝫ eſſe acquirit̄
ꝑ creationē. ğ eſſe eſt tm̄ reſpectꝰ

¶ Rñdeo. et dico primo ꝙ hec rō
confirmat ꝓpoſitū. Cū ei eſſentia
creature nō ſit reſpectꝰ. ſi eſſe eſt
reſpectꝰ: ſequit̄ ꝙ eē nō ſit eēntia.

¶ Secūdo negatur maior q̄ nūq̄
creatura acquirit reſpectum ad
agens: niſi acquireret eſſe in quo
fundatur talis reſpectus.

Cōclo. ij. Compoſitio ex
eſſe et eſſentia
nō eſt eadē cū cōpoſitione ex ma-
teria et forma. Hāc ſic ꝓbat. 2. cō-
tra gē. c. 53. Ille cōpōnes nō ſunt
eedem quarū extrema diſtinguū-
tur. ſed eſſe diſtinguit̄ a forma. et
eſſentia a materia. ergo cōpoſitio
vna nō eſt alia. maior ptꝫ. minor
probatur pro prima eius parte.

¶ Primo ſic. Actus diſtinguit̄ ab
eo cuiꝰ eſt actus. ſed eſſe eſt actus
forme: eo mō quo dictū eſt i reſpō-
ſione ad tertium Henrici. ergo.

¶ Scdo. Eſſe eſt id quo res eſt. et
forma non eſt id quo res eſt. ergo
eſſe nō eſt forma. Sed ɔtra negat̄
minor huius rōnis. q̄ s. D. 1. di.
8. q. 5. ar. 2. dicit ꝙ non ſolum eſſe
eſt id quo res eſt. ſed etiā forma ⁊
eſſentia ſunt id quo eſt.

¶ Rñdeo. ꝙ id quo eſt accipitur
dupľr. Uno mō formaľr: ⁊ ſic ſolū
eſſe eſt id quo ē. Alio mō cāliue ꝑ
naturalē ɔcomitātiā: ⁊ ſic forma ⁊
eſſentia ſunt id quo eſt. In pͦ ſen-
ſu loquit̄ ſcdo ɔ̄ gē. In ſcdo loqui-
tur pͥmo diſ. ⁊c. argumētū aūt ꝓce-
dit ſcḋm pͥmū ſenſuꝫ. Scda ps illiꝰ
minoris. ſ. ꝙ eſſentia creature nō
ſit materia ſic ꝓbat̄ pͥmo. materia
eſt ps eſſentie vt dꝛ. 7. ⁊. 8. meta.
ergo nō eſt tota eſſentia.

Id q̄ eſt dupľr: formaliter et cāliue ꝑ cōcomitātiam.

Tex. 33. Tex. 6.

¶ Scdo. Id qđ eſt id qđ eſt diſtin-
guit̄ ab eo ꝙ non eſt id qđ eſt. ſed
eſſentia eſt id qđ eſt ⁊ materia nō:
ergo eſſentia nō eſt ipſa materia.

¶ Cōtra arguit. s. D. pͥ ſen. di. vbi
ſupra. dicēs ꝙ ſuppoſitū eſt id qđ
eſt. ⁊ eſſentia eſt id q̄ ē: ğ minor p̄-
cedētis rōnis eſt falſa in qua dici-
tur ꝙ eſſentia eſt id quod eſt.

¶ Rñdeo. Id qđ ē accipit̄ dupľr.
Uno modo ꝓ eo ꝙ nullo mō eſt id
quo eſt: et ſic ſolū ſuppoſitū eſt id
qđ eſt. ⁊ ſic ītelligit. s. D. Alio mō
accipit̄ ꝓ oī eo qđ eſt actu ab ali-
quo: lꝫ ipſum etiam ſit actuans
aliud: ⁊ hoc mō eſſentia eſt qđ eſt
q̄ eſt actuata a forma partis: lꝫ
ipſa ſit actuans ſuppoſitum.

¶ Ex his ſequit̄ correlarie pͥo ꝙ

cōpoſitio ex eſſe ⁊ eſſentia ſe hꝫ in
plus q̄ꝫ cōpoſitio ex materia ⁊ for-
ma: q̄ pͥa eſt in oī creatura. ſcda
tm̄ i materialibꝰ ſcḋm correlarium.
In ſeparatis a materia ē tm̄ vna
cōpō. ſ. ex eſſe ⁊ eſſentia. In mate-
rialibꝰ vero eſt vtraq̄ꝫ cōpoſitio.

Queſtio. ij.

Querit̄ ſcdo. An aliq̄ creatu-
ra ſit immutabilis?

Pro deciſione huius q̄ōnis
hec eſt prima cōcľo. Oīs
creatura eſt mutabilis ꝑ potētiā
diuinā. Hanc probat. s. D. 1. q. 9.
ar. 2. Et primo ſen. di. 8. q. 3. ar. 2.
et de potētia. q. 5. ar. primo ſecun-
do tertio quarto. Et ſcdo contra
gen. c. 39. primo ſic. Oē potētiale
eſt mutabile: cū motꝰ ſequat̄ po-
tētiā. ſꝫ oīs creatura eſt potentia-
lis: cū nō ſit actꝰ puriſſimꝰ. ergo.

¶ Scdo. Oē nō neceſſe eſſe ſimpľr
poſſe eſt nō eſſe. ſꝫ oīs creatura eſt
hmōi. ğ. maior pꝫ. minor ꝓbatur.
oē ens eſſe ab alio eſt non neceſſe
eſſe ſimpľr: ſꝫ omnis creatura hꝫ
eſſe ab alio. ergo.

¶ Notāter dico neceſſe eē ſimpľr
q̄ mľta neceſſaria hñt eē ab alio
vt corpora celeſtia: ſꝫ talia nō ſūt
neceſſe eſſe ſimpľr: imo cū nō ha-
beāt eſſe a ſe ſi ꝑ ſe ſolitarie conſi-
derent̄: habēt nō eſſe.

¶ Pro cuiꝰ maiori notitia eſt ſciē-
dum ꝙ dupľr aliq̄d dꝛ neceſſariū
ſimpľr ⁊ abſolute. Uno mō vt di-
cit pͥma. q. 82. ar. 1. q̄ ē neceſſariū
ꝑ aliq̄d exiſtēs i eſſentia ſua: ſiue
illud ſit ipſa eſſentia vt in ſimpli-
cibꝰ: ſiue illud ſit materia vel for-
ma ſicut triāgulū habere tres an-
gulos ⁊c. et omne cōpoſitū ex con-
trarijs corruptibile eſſe. Alio mō
vt inq̄t de veri. q. 23. ar. 4. ad ter-
tium dꝛ aliq̄d neceſſariū abſolute
ꝓpter neceſſariam cōnexionē ter-
minorū: vt hoīem eſſe aīal ſubſtā-
tiā ſeparatā eſſe eſt neceſſarium
primo mō: nō aūt ſcdo mō. Et iō
nō iplicat ɔtradictionē ea deſine-
re eſſe ſicut ea q̄ neceſſaria ſūt ex

Abſolute ⁊ ſimpliciter neceſſarium dꝛ dupľr ꝑꝑ neceſſitatē itrinſecoruꝫ aut ꝑꝑ neceſſariā ɔnexionem terminorum.

ɔnexione terminorū: vt hoīeꝫ eſſe
aīal ⁊ multa hmōi cōplexa.

Conclo. ij. Nō omnis
creatura eſt
mutabilis in nō eſſe: ꝑ potētiā q̄
ſit in ea. Hāc ꝓbat prima pte vbi
ſupra. Oīs creatura ē mutabilis
in nō eſſe ꝑ potentiā in ſe exiſten-
tem: hꝫ aliq̄d potētiale qđ pōt ſta-
re ⁊ remanere ſub nō eē illiꝰ crea-
ture. ſicut pꝫ qñ corrūpit̄ aliquid:
puta aer: materia remanet ſub ñ
eſſe aeris. ſed alique creature ſūt
q̄rū potētiale nō pōt ſtare ſub nō
eſſe earū vt ſunt corpora celeſtia
quorū materia nō pōt priuari for-
ma quā hꝫ. Silr ſubſtātie ſepara-
te nō pñt remanere ſub nō eē qđ
hñt. qđ ꝓbat̄ prima. q. 9. ⁊. q̄ō. 50.
ar. 5. Id qđ ɔuenit alicui ꝑ ſe non
pōt ab eo ſepari ēt remanente: vt
pꝫ. ſꝫ eſſe ꝑ ſe conſequit̄ formā: ğ
⁊ eſſentia angeli que eſt potētial̄
reſpectu eſſe eſt quedā forma.

¶ Cōtra. Id nō ɔuenit alicui per
ſe ꝙ cōuenit ei ꝑ aliud: cū ꝑ ſe ⁊ ꝑ
aliud opponāt̄. ſꝫ cuilibet forme
create ɔuenit eē ꝑ aliud. ſ. a deo ğ
nō cōuenit ei per ſe.

Utrum forme cōueniāt eē ꝑ ſe.

¶ Rñdeo. aliquid cōuenire alicui
ꝑ ſe ɔtingit dupľr. Uno mō perſei-
tate tertij modi que ē ſolitudo. ⁊
ſic nulli creature ɔuenit eſſe ꝑ ſe:
q̄ ſi creatura ſolitarie ɔſideretur
remoto omni qđ nō ē creatura ip-
ſa non hꝫ eſſe. ſꝫ q̄cq̄d hꝫ eſſe citra
primū ens hoc hꝫ ab alio. ſ. a deo.
Alio mō ɔuenit alicui ꝑ ſe id ꝙ cō-
uenit ei per quandā naturalē cō-
comitātiā: ⁊ ꝑ ipm ɔuenit alijs: ſꝫ
hoc habeat ab alio. ⁊ hoc mō eſſe
cōuenit forme ꝑ ſe: q̄ quicq̄d ha-
bet eſſe eſt forma. vel hoc eſſe hꝫ
a forma: eo ꝙ forma ɔſtituit pri-
muꝫ potētiale ipſius eſſe: ⁊ ea po-
ſita ſtatim eſſe ad eā ɔſequit̄.

¶ Ad argumentū dꝛ ad maiorem
ꝙ id qđ ɔuenit alicui ꝑ aliud pri-
mo modo: pōt ei conuenire per ſe
iſto modo ſecundo.

¶ Eandē cōcľonē ꝓbat ſcdo con-
tra gen. cap. 54. 11. rōnibus quas

Precipuū auctoris opus: labor vel ſūmus.

Carpũt Auic. et Algaze.

id omittim⁹: qꝛ intẽtio nr̃a nõ eſt
nũc arguere ꝯ alios: ſ; ſoluere ar
gumẽta alioꝝ ꝯ beatũ Thomaʒ.
¶Ex illa ꝯcl'one ſequit̃ correlarie
ꝯ Auic. 4. meta. ⁊ Algazelẽ ꝙ ali

Tex. 15.

qđ ens creatũ eſt neceſſe eẽ. qđ ꝓ=
bat̃. Oẽ. i. neceſſe eſſe qđ non pōt
aliter ſe habere. p̃⁹ poſterioꝝ. ſed
aliqđ ens creatũ eſt hmõi. ĝ. ma=
ioꝛ nota. minoꝛ ꝓbat̃. Oẽ imuta=
bile nõ pōt al'r ſe habere: ſ; aliqđ
ens creatũ eſt imutabile ꝑ; eẽ. ĝ.
¶Cõtra arguit Aureolus. Oẽ id

Aureo. in. 2. di. 8. q. 2.

eſt defectibile ex ſe ꝙ indiget ꝯſer
uãte ⁊ ꝙ in nihilũ decideret: niſi
ab aliq̃ manu teneret̃. ſed oẽ ens
creatũ eſt hmõi. ĝ. oẽ ens creatuʒ

Utrum oẽ creatũ ex ſe ſit defectibile.

de ſe ⁊ ꝑm ſuã mãm eſt defectibi=
le. minoꝛ eſt Aug. Gregoꝛij ⁊ oĩm
theolog. maioꝛ ꝓbat̃. illđ ꝯuenit
alicui ꝑ ſe tertio mõ qđ ꝯuenit ei
ſolitarie ꝯſiderato. ſ; mutabilitas
ꝯuenit creature ꝑ ſe accepte. i. ſe=
cludendo deũ conſeruantẽ. ergo.
¶R̃ñdeo. p̃io dico vt đr hic ma=
giſter ꝙ indefectibile đꝛ dupl'r.
Uno mõ qꝛ ei repugnat defectibi
litas: ⁊ tale nõ indiget ꝯſeruãte.
Alio mõ ꝓ eo cui nõ ꝯuenit defe=
ctibilitas ꝑ aliud ſibi intrinſecuʒ
l; poſſit deficere ꝑ aliqđ agẽs ex=
trinſecũ ⁊ tale indiget ꝯſeruante.
hmõi eſt oĩs creatura. Sil'r aliq̃d
eſt defectibile dupl'r. Uno mõ qꝛ
in ſe hʒ p̃ncipiũ deficiẽtie: ⁊ ſic ne
gat̃ maioꝛ. Alio mõ qꝛ ẽ defectibi
le ꝑ agẽs extrinſecũ. ⁊ ſic ꝯceditur
maioꝛ ⁊ minoꝛ. ſ; nõ ẽ ꝯ nos. Iſta
r̃ñſio ẽ certe p̃clara ⁊ digna tanto
doctoꝛe.
¶Argumẽtũ adhuc tñ ſtare vr̃.
Secluſa eñ oĩ actiõe diuina cir=
ca creaturã ip̃a creatura đficeret
⁊ nõ ꝑ agẽs extrinſecũ qꝛ ſecludit̃
ĝ eſt defectibilis ꝑ naturã ſuam
ꝓpꝛiam.
¶R̃ñdeo. Saluo ſꝑ melioꝛi inter
pꝛete rõnũ. s. D. dico duo. Primo
ꝙ hoc argumẽtũ nõ eſt ꝯ ſenſum
ꝯcl'onis. đt eñ in ꝓbatione ꝙ illđ
đꝛ defectibile ꝑm ꝓpꝛiã naturaʒ
cui⁹ potentiale pōt remanere: l;
variet̃ de vno eſſe in aliud ꝑm quẽ
modũ oĩa gñabilia ſunt defectibi
lia: qꝛ eoꝛũ potẽtiale. i. natura re=
manet: et tñ variat̃ de vno eſſe in
aliud: ſicut variat̃ de vna foꝛma in
aliã. potẽtiale aũt earũ creatura=
rũ quas dicim⁹ neceſſe eſſe nõ hoc
mõ ſe hʒ. nã materia coꝛpoꝛũ cele
ſtiũ nũq̃ variat̃ de vno eſſe ĩ aliud
cũ nõ ſit ſubiecta pꝛiuationi.
¶Ad argumẽtũ negat̃ maioꝛ de
defectibilitate q̃ dicit permanen=
tiã alicuius ſub alio ⁊ alio eſſe.
¶Dico ſcđo ⁊ vl'i⁹ đ mẽte p̃hi ſcđo

Tex. 30

phyſi. ꝙ aliq̃d eſt cã alteri⁹ dupl'r.
Uno mõ aliq̃d in ip̃m agẽdo. Alio
mõ ſubtrahẽdo actionẽ ſuã: ſicut
gubernatoꝛ ꝑ ſubtractionẽ guber
nationis ⁊ cã ſubmerſiõis nauis:
⁊ ſol eſt cã pꝛiuatiõis luminis in
aere nihil in ipſum agẽdo: ſ; ſub=
trahẽdo p̃ſentialitatẽ ſuã. Ita ĩ ꝓ
poſito: ſecluſa oĩ actione dei circa
creaturã ipſa deficeret: illi⁹ aũt de
ficiẽtie cã eſſet de⁹ nõ aliq̃d agẽ=
do ſed ſubtrahẽdo actionem ſine
qua ipſa creatura eẽ nõ poteſt.
¶Scđo arguit. Nullũ ex ſe ĩpoſſi
bile pōt alicui eẽ poſſibile. ſ; poſſi
bile ẽ deo facere ꝙ creatura defi=
ciat: ĝ creaturã deficere nõ eſt de
ſe impoſſibile.
¶R̃ñdeo. Dico p̃⁹ vt đt. s. Doc. de
potẽtia. q. 3. arti. 3. ꝙ aliq̃d đꝛ poꝫ
dupl'r. Uno modo ꝑm potẽtiã acti
uã vel paſſiuã: ⁊ ſic homini poſſi=
bile eſt ambulare: ⁊ ligno eſt poꝫ
cõburi. Alio mõ đꝛ poſſibile ꝑm ſe
ipſum. i. qꝛ nõ implicat ꝯdictionẽ.
Et ꝑ oppoſitũ aliquid eſt impoꝫ
dupl'r. Uno mõ ꝑ; potẽtiã actiuã
vel paſſiuã: ſicut homini eſt ĩpoꝫ
volare. ⁊ hoc dicit̃ ĩpoꝫ metaphi=
ſicũ. Alio mõ ſimpl'r. ſ. qꝛ implicat
cõtradictionẽ: vt hoĩem eſſe aſinũ
⁊ hoc eſt impoſſibile logicum.
¶Dico ſcđo ꝙ indiciuʒ de aliquo

Indicium de poſſi. hñi pōt per duplices cãs

poſſibili vel impoſſibili pōt dupl'r
haberi. Uno modo ꝑ cãs ſuperio=
res. Alio modo ꝑm inferioꝛes: et
aliquãdo id qđ indicatur verũ ꝑm
vnã eſt: falſuʒ ꝑm aliã. ſicut moꝛ=

tuũ reſurgere ẽ poꝫ ꝑ cãʒ ſup̃mã
ſcʒ diuinã ⁊ ẽ falſuʒ ꝑm cauſas na
turales q̃ ſunt iferioꝛes. Theolo=
gus iudicat ꝑm cauſas ſupioꝛes.
p̃hus vero ꝑm cauſas inferioꝛes.
¶Ex his ſequit̃ ꝙ ſubſtãtias ſe
paratas deficere eſt poꝫ ꝑm iu=
diciũ theologi. ⁊ ẽ impl'e ꝑm iudi
ciũ p̃hi. In q̃ ſẽſu loq̃t. s. D. qñ di=
cit impl'e eẽ eas deficere: qꝛ loq̃=
bat̃ ꝯ p̃hos et maxime ꝯ gẽtiles.
¶Ad argumentũ ĝ dico ꝙ impl'e
implicãs ꝯdictionẽ nulli ẽ poꝫ:
creaturã aũt oẽm deficere non eſt
hoc mõ ĩpoſſibile. Si aũt loq̃mur
đ ĩpoſſibili: p̃mo mõ negat̃ maioꝛ.

Cõcluſio. iij.

Nulla creatura hʒ potẽtiã ĩ ſe ꝑ quã poſſit an=
nihilari. Hãc põit de potẽtia. q. 5.
ar. 3. ⁊ ꝓbat̃. Quicq̃d hʒ in ſe potẽ
tiã ꝑ quã annihilet̃ pōt ex ſe ſine
oĩ alio totaliter deſinere eſſe: ⁊ ni=
hil ei ſuccedet: qđ dico qꝛ ĩ eucha=
riſtia ſubſtantia panis totaliter
deſinit eſſe: non tñ ãnihilat̃ qꝛ ei
ſuccedit coꝛp⁹ xp̃i. ſ; nulla creatu
ra pōt ex ſe deſinere total'r eſſe. ĝ
maioꝛ pʒ. minoꝛ ẽt q̃ ad creaturas
ſpirituales. pʒ ẽt ex p̃cedẽti ꝯcl'o=
ne quo ad materiales: qꝛ ſaltẽ re=
manet earum materia.
¶Contra arguit. Accidẽtia ſunt
creature: ⁊ total'r ex ſe deſinũt eẽ
in ſubiecto: ergo aliqua creatura
ex ſe ãnihilatur.
¶R̃ñdeo. p̃mo negatur maioꝛ. qꝛ
cũ accidẽtia ñ ſint entia ꝯpleta: ñ
ſunt pꝛopꝛie loquendo creature.
¶Secũdo negat̃ minoꝛ. qꝛ rema=
nent poſt coꝛruptionẽ in potẽtia
ſubiecti: ⁊ hoc ĩpedit ãnihilationẽ.

Charitas deſinẽs eſſe nõ ãnihilat̃.

¶Contra. quando charitas deſi=
nit eſſe in aliq̃ nõ remanet ĩ potẽ=
tia ſubiecti: ĝ ſaltẽ iſtud ãnihilat̃.
¶R̃ñdeo. negat̃ ꝯñа. qꝛ illud pꝛo=
pꝛie ãnihilat̃ qđ coꝛrũpit̃ in nihi=
lum charitas autem non coꝛrum
pitur: ſed ſubiectũ coꝛrũpit̃ ꝑ; eã.
De veri. q. 2. ar. 12. ad. 31.

Queſtio. iij.

Querit̃ tertio vtrum deus
ſit in genere.
Pro deciſione hui⁹ queſtio=
nis ponitur pꝛima con=
cluſio. Omne quod eſt in genere
eſt ad aliquem gradum entiuʒ de
terminatum. Hanc ſic ꝓbat ſcđo
cõtra gen. ca. 93. ⁊ p̃ma. q. 50. arti.
ſcđo. ad pꝛimum. Omne habens
đr̃iam eſt determinatum: qꝛ diffe
rentia determinat genus ad cer=
tã ſpeciem. ſ; omne qđ eſt in gene
re habet differentiũ. Itẽ oẽ diffini
bile ẽ finitũ: qꝛ diffinitio eſt termi
nus. 5. meta. p̃ticula. 22. ſed oẽ qđ
eſt in genere eſt diffinibile. ergo.
¶Contra arguit Grego. ⁊ Aureo

Grego. et Aureolus hic.

lus. Omne ens ꝑ ſe eſt in genere.
ſed infinito non repugnat eſſe
ens per ſe: ergo nec eſſe ĩ genere.
minoꝛ nota ⁊ maioꝛ qꝛ ratio exi=
ſtendi in genere eſt eſſe ens per ſe
⁊ non per accidens.
¶Reſpondeo. ⁊ dico tria. Pꝛimũ

Res exiſtẽs in genere duo exigit.

ꝙ duo requirunt̃ ad hoc ꝙ aliqua
res ſit in genere. pꝛimo ꝙ habeat
eſſe diſtinctũ a ſua quiditate. ſecũ
do ꝙ ſit ens per ſe. vbi vero defi=
cit alterum iſtoꝛum illud nõ erit
in genere.
¶Dico ſecundo ꝙ infinitũ eſt du=

Cui infinito repugnat eſſe i genere.

plex. Aliqđ eſt infinitũ ſub aliqua
ſpecie ſicut linea ĩfinita ⁊ coꝛpus
infinitum: ⁊ tali nõ repugnat eſſe
in genere vt dicitur. 6. top. ca. 19.
qꝛ ei non repugnat eſſe per ſe ⁊ ha
bere eſſe diſtinctum ab eſſentia.
Aliud eſt infinituʒ omnino ⁊ ſim
pliciter: ⁊ huic repugnat eſſe ſim=
pliciter: qꝛ nõ pōt habere eſſentiã
diſtinctam ab eſſe.
¶Ad argumentũ negatur maioꝛ
niſi ponat̃ ꝙ habet eſſe diſtinctũ
ab eſſentia: quo addito a conceſſo
maioꝛe negatur minoꝛ de infinito
ſimpliciter.
¶Dico tertio pꝛo maioꝛi doctrina

Quo genus ſit foꝛa media iter potẽtiã ⁊ actũ.

ꝙ genus dicit̃ a Cõmentatoꝛe. 12.
meta. cõmen. 33. eſſe quedam foꝛ=
ma media inter potentiã ⁊ actuʒ.
que ꝓpoſito ſic intelligitur: ꝙ ge=
nus non eſt pura potẽtia que eſt

materia prima. nec actus: q2 non
dicit naturã exprimendo vltima-
te eius propriã: formã ſed dicit na
turam cum aliqua perfectione vl
terius determinabili.

Cõclo. ij. Non omne qđ
eſt in genere ẽ
compoſitum ex materia et for-
ma. Hãc ponit vbi ſupra. ⁊ arguit
Nulla forma cõponit ex mã ⁊ for
ma: q2 nihil cõponit ex ſe ⁊ ſuo op
poſito. ſ3 aliq̃ forma eſt in gñe. ğ.

Scot⁹ h̄

❡ Cõtra arguit Scotus ꝓbando
ꝙ omne genus h3 ꝓpriã mãm ex
qua res illius generis ↄponãtur.
Pmo. Quot ſunt genera mutatio-
num tot ſunt genera materiaru3.
12. meta. cõ. 10. ſ3 tot ſunt genera
mutationũ quot ſunt genera. ğ.

Utrum gen⁹ habeat ꝓpriam materiam.

❡ Reſpondeo. primo negatur mi
nor. q2 nõ ad omne gen⁹ eſt per ſe
motus. ſcđo negat̃ maior. q2 Cõ-
mẽtator ex illa ꝓpõne ponit ſolu3
dr̃iam inter mãm incorruptibiliũ
q̃ mouent̃ tm̃ localr̃ ⁊ mãm corru
ptibiliũ. Uel intendit ꝙ forme di-
ſtincte ſm genus ⁊ indiuiſibiles
per motũ hñt ſba diſtincta ſm ge
nus. Ex quo tamen non ſequit̃: ꝙ
ipſe forme habeant materiam
partem ſui.

❡ Scđo. arguit. Oĩs res alicuius
generis h3 ꝓpriã mãm ex qua fit:
ergo res cuiuſlibet gñis componi
tur ex mã. ↄña pt3. añs eſt. Cõmẽ.
12. meta. cõ. 11. dicẽtis ꝙ oĩa vltra
cõem mãm hñt propriam mãm: ⁊
cõ. 23. dicit. ꝙ priuatio: mã: ⁊ forma
ſunt pncipia omnium generum.

Mã accipitur tripl'r: pro nuda eẽntia: materia: vl' ꝓ actuata diſpoſitionib⁹: vl' ꝓ ichoatione forme.

❡ Rñdeo ⁊ dico duo. Primum eſt
ꝙ materia accipit̃ tripliciter. Prio
ꝓ nuda eſſentia materie. Scđo ꝓ
materia actuata diſpõnib⁹ q̃ red-
dũt materiã ꝓpũ ſuſceptiuũ alicu
ius forme. Tertio ꝓ ipã ichoatio-
ne forme reſultante ĩ materia ex
hmõi diſpoſitionibus.

¶ Dico ſcđo ꝙ inchoatio forme ac
cipit̃ dupl'r. Uno mõ pro ipſa eẽn-
tia forme hñtis eẽe tm̃ potentiale
in potẽtia ꝓpĩqua ĩ materia: ⁊ hec
inchoatio eſt ipã forma: ſ3 dr̃nt ſ3
ꝑfectũ ⁊ ĩꝑfectu3. Alio mõ accipit̃
pro mã vt ſtat ſub tali inchoatio-
ne: ⁊ hec dr̃ habilitas vl' appetit⁹
materie: ⁊ ſic etia3 pertinet vt qđ
potẽtiale ad gen⁹ forme. Nã mã
ſub inchoatiõe caloris ꝑtinet ad
genus caloris.

❡ Ad argumẽtũ dr̃: ꝙ ſi ly ex ĩ añ-
cedẽte dicat hĩtudinẽ cãe negat̃
añs. Si dicat ordinẽ. i. materiã ter
tio mõ dictã poſtq̃ fit: ſic cõcedit̃
añs. ſ3 negat̃ ↄña. q̃lib3 eñ forma
educibilis đ potẽtia mãe pri⁹ h3
potẽtiale ⁊ poſtea actu. Cõmẽta-
tor aũt loquit̃ đ mã: ſcđo modo et
tertio modo.

¶ Dico tertio ꝙ for̃a dr̃ ichoata ĩ
mã: qñ mã ẽ ĩ potẽtia ꝓpĩq̃. ẽ aũt ĩ
potẽtia ꝓpĩq̃ qñ p̃t educi ĩ actũ ꝑ
vnũ agẽs: vt dr̃. 9. meta. tex. 13.

Qualitates pme ſũt inchoate ĩ mã in creatiõe: nõ autem ſcđe.

¶ Ex quo ſequit̃ ꝙ alique qualita
tes ſũt ichoate in mã in oꝑe crea-
tiõis. ſ. qualitates prime: vt dicit
s. D. pmo diſt. 16. q. 2. nã ex vnico
motore p̃t ſtati q̃lib3 gñabile fie
ri calidũ humidũ ⁊c. q̃litates aũt
ſcđe nõ ſũt ichoate: q2 ex vno mo-
tore ſtati educi nõ pñt: cũ p̃ſuppo
nãt pmas q̃litates: ex q̃rũ mixtiõe
reſultãt. Iſta vero mã de ichoatio
ne diffuſius eſt. 2. diſt.

¶ Dico quarto ꝙ nõ oẽ pncipium
alicuius generis: eſt res illius ge
neris: nam in oĩ genere eſt ꝓpriũ
mouẽs. 2. meta. tñ mouẽs ad q̃ti- tex. 4.
tatem nõ eſt quãtitas: cũ quanti-
tas nõ ſit forma actiua.

¶ Ex quo ſequit̃ ꝙ l3 ẽt mã prima
eẽt pncipiũ cuiuſlibet generis: ꝙ
ſit res illius generis.

¶ Dico quĩto ꝙ oẽs forme eiuſde3
generis hñt idem potẽtiale: puta
illud potentiale in gñe qualitatis
⁊ ꝑ qđ ſuꝑficies eſt ſuſceptiua co-
loris reſpicit oẽs: nec aliud eſt po
tentiale albedinis: ⁊ aliud nigre-
dinis. de veri. q. 8. arti. 14. Cuius
rõ eſt vt inquit Gregori⁹ q2 ſuꝑfi-
cies cũ illo potentiali eſſet ſbm al
bedinis. Si ergo cũ alio potẽtiali
iit ſbm nigredinis ſeq̃tur ꝙ duoꝝ
cõtrarioꝝ non ſit oĩno idem ſbm.

Grego. in pmo diſt. 3.

¶ Ex quo ſeq̃tur ꝙ idem ſbm eſt ĩ
potẽtia ꝓpinqua ad ↄtrarias for
mas: ⁊ ꝙ gña formaꝝ diſtinguũt̃
ſm hmõi potentialia.

¶ Dico ſexto ꝙ l3 forme nõ hẽant
mãm ex qua cõponant̃: q2 tñ act⁹
⁊ potẽtia ꝑtinent ad idẽ gen⁹. 9.
meta. tex. 19. ⁊ 3. phy. cõ. 9. hñt ꝓ
priũ potẽtiale qđ eſt eiuſdẽ gene
ris. Suꝑficies. n. nunq̃ eſſet ſbm
coloris niſi haberet aliq̃d in ſe de
genere qualitatis: qđ dr̃ potentia
ꝓpria ⁊ inchoatio oĩs coloris: re-
ſpectu aũt iſtius potentie non h3
aliam potentiã: q2 hec potẽtia nõ
ꝓducit̃ ꝓpria ꝓductiõe ſ3 ad ꝓdu
ctionẽ ſbti: vt declaratũ eſt. s. diſ.
3. q. 3. ar. 2. ad. 2. ⁊ 3. ↄ pmã rõne3.

❡ Tertio arguit: oẽ diffinibile cõ
ponit̃ ex ꝑtib⁹: ſ3 oẽ qđ eſt in gñe
eſt diffinibile: cũ habeat genus ⁊
dr̃iam: ergo. minor pt3. maior eſt
phi. 7. meta. ⁊ Cõmẽ. cõ. 33. ⁊ 50.

❡ Rñdeo ꝙ duplex eſt diffõ. vna
ꝑfecta ⁊ ſm q̃d. ⁊ ſic negat̃ maior
alia ſimpl'r dicta. ⁊ ſic cõcedit̃ ma
ior. ⁊ de tali loq̃tur phs vt p3. mi-
nor in hoc ſenſu negatur.

❡ Ad ꝓbationẽ dico ꝙ duplex eſt
dr̃ia. Una eſt eſſentialis exprimẽs
determinatã ꝑtem eſſentialẽ rei:
⁊ ↄuertibilis cũ diffinito. Alia nõ
eſt eſſentialis. mõ q̃cq̃d h3 dr̃iam
pº mõ. cuiuſmodi ſunt ſole ſbe eſt
ſimpl'r diffinibile: nõ aũt ꝙ h3 dif
ferentiã ſcđo mõ. cuiuſmodi ſunt
accñtia quorũ dr̃ie ſi ẽt eſſent no-
bis note nõ ſumerent̃ a ꝑtibus ĩ-
trinſecis ipſi accidenti.

❡ Quarto arguit. Id qđ ẽ ꝑ ſe ter
minus actiõis eſt ↄpoſitũ: ſ3 aliq̃
forma eſt hmõi: ğ. maior ꝓbat̃. q2

Tex. 7.

for̃a ſimplex ñ fit niſi ꝑ accñs. 7.
meta. minor ꝓbat̃. Albedo ẽ ꝑ ſe
termin⁹ dealbatiõis: ſ3 albedo ẽ
forma: ğ. mĩor p3. maior ꝓbat̃. De

Actiõis duplex termin⁹ q̃ ⁊ qđ.

albatio nõ terminat̃ ꝑ ſe ad albũ
cum ſit ens per accidens: ergo ad
albedinem.

❡ Rñdeo ꝙ termin⁹ actiõis ẽ du
plex: Unus eſt termin⁹ q̃: ⁊ ſic ne-
gat̃ maior. Ali⁹ ẽ termin⁹ qđ. ⁊ ſic
negat̃ minor. Et ſic dicat̃ q̃ ẽ ter-
minus ꝑ ſe: ꝙ ĩ dealbatiõe: Dico
ꝙ nõ op3 cuiuſlibet accidẽtis aſſi
gnare terminũ qđ. nec actio dicit̃
vna niſi ꝓꝑ terminũ quo.

❡ Quinto. Quicq̃d h3 gen⁹ ⁊ dif-
ferẽtiã h3 diuerſas realitates: ſed
oẽ ꝙ ẽ ĩ gñe ẽ hmõi: ğ. he aũt reali
tates nõ vident̃ eẽ niſi mã ⁊ for-
ma. minor nota. maior eſt phi. 7. tex. 43.
meta. dicentis. ꝙ genus ⁊ dr̃ia ſu
muntur a diuerſis.

❡ Rñdeo. negat̃ maior. Ad ꝓbõ-
nem dico ꝙ phs loq̃tur de diffini
tione rerum ſenſibilium.

❡ Cõtra hãc rõnẽ vult ꝓbat̃ Ari.
vtr. loq̃ pº. Si gen⁹ dt eadẽ reali-
tatẽ cũ dr̃ia: ğ ſe ſolo ſufficit diffi-
nire: ⁊ eſſet nugatio addẽdo ei dif
ferentiã: hoc eſt falſum: ergo.

❡ Rñdeo. negat̃ ↄña: q2 ad diffõnẽ
op3 explicite ſignãre oĩa pncipia
ĩtrĩſeca diffiniti: ꝙ ñ facit gen⁹ nec
ẽ nugatio. q2 gen⁹ nõ eodẽ mõ ſi-
gnificat̃ q̃ dr̃ia. ſ. explicite. qđ. n.
gen⁹ dt ĩdetermĩate: dr̃ia dicit de
terminate.

❡ Si dicat̃ vt arguit Aureo. dter Aureo.
mĩatio ⁊ ĩdeterminatio ñ pñt eſſe
ſil' ĩ eodẽ ĩtell'u reſpectu eiuſdẽ. cũ
ſint oppoſita: ğ ↄcept⁹ gñis ⁊ dr̃ie
ñ poteſt eẽ ſil' in eodẽ intellectu.

❡ Rñdeo ꝙ determinatio ⁊ inde
terminatio pñt accipi tripl'r. Uno
mõ vt ſũt modi rei ex aĩa3. i. q̃ẽ eẽ
aĩa3 ĩdetermĩata vl' determinata
Alio mõ vt ſũt de pncipali ſignã-
to alicui⁹: ⁊ his duob⁹ modis ↄce
dit̃ añs. ſ3 negat̃ ↄña: q2 ñ dicim⁹
gen⁹ ⁊ dr̃ia3 hoc mõ ſignãre dter-
minate vl' ĩdeterminate. Tertio
mõ vt ſũt modi rõnis ↄcipientis: ⁊ ſic
negat̃ añs: q2 tales modi ſunt cõ-
poſſibiles nec ſunt oppoſiti.

Determinatõ ⁊ ĩdetermiatio tripl'r accipi poſſunt: vt ſunt modi rei: modi ſignificati ⁊ modi rõis.

❡ Cõtra. ğ intell's nr̃ pº d3 forma
re ↄceptus dr̃ie que determinate
dicit nãm rei q̃ generis.

❡ Rñdeo. negat ↄña. q2 intell'us
noſter ꝓcedit de potẽtia in actu3
⁊ iõ prius percipit cõfuſe.

❡ Scđo. Ea dicũt diſtictas enti-
tates quoꝝ vnũ ẽ pncipiũ realis

ꝯueniētie:⁊ aliud realis diſcōue-niētie:ſꝫ genus eſt ꝑncipiū realis ꝯueniētie:⁊ dr̄ia diſcōueniētie:ꝗ.

¶ Rn̄deo.negat̄ minor.q꞉ genus eſt ꝑncipiū ꝯueniētie ſolū ſm̄ rō-nē.Idē āt pt ee ꝑncipiū diſcōue niētie realis:⁊ ꝯueniētie ſꝫ rōnē.

⁋ Ipe aūt adducit multas rōnes qbus vult ꝓbare ꝙ ꝯueniētia in gn̄e ſit realis:que ſoluent̄ ad ple-nū.in.3.diſt.5.vbi ex ꝓpoſito tra-ctatur iſta materia.

¶ Tertio.genꝰ ex nā rei eſt ꝯhibi le:⁊ dr̄ia ex nā rei eſt ꝯhens:ꝗ ex natura rei diſtinguuntur.

¶ Rn̄deo.negat̄ aн̄s.nihil ei ē ꝯ-hibile niſi inquātū ē cōe:nl'la aūt nā de ſe eſt cōis:niſi vt eſt apph̄ē ſa ꝑ intell'm:⁊ iō ꝯctio nō ꝯuenit rei ex nā ſua:ſꝫ vt eſt in intell'u.

¶ Quarto.Cuiuſlibꝫ rei eſt vnus ꝯceptꝰ adequatꝰ ꝗ ꝯceptus gn̄is ⁊ dr̄ie nō ſunt eiuſdem rei.

Duplex cōceptꝰ ſimplex ⁊ cōpoſitus.

¶ Rn̄deo ꝙ duplex ē ꝯceptꝰ.vnꝰ ſimplex.alter ꝯpoſitꝰ:loqndo de ꝯceptu ſimplici.negat̄ aн̄s.de cō-poſito aūt cōcedit̄ aн̄s.⁊ negatur ꝯn̄a.q꞉ ꝯceptꝰ gn̄is ⁊ dr̄ie nō ſunt ꝯpoſiti.Si dicat ſe ītelligere aн̄s de ſimplici:ēt dico ꝙ vniꝰ eſt vniꝰ ꝯceptꝰ ſimplex explicās rē ꝑfecte pn̄t tn̄ ee pl'es īꝑfecte explicātes.

¶ Quinto.Cōceptus gn̄is ⁊ dr̄ie ſunt ita diuerſi ſicut ꝯceptꝰ diuer ſaꝝ reꝝ:ꝗ dicūt diuerſas res.ꝯn̄a pꝫ.aн̄s ꝓbat̄.q꞉ ꝯceptꝰ faciēs ha-bitū geometrie:⁊ ꝯceptꝰ faciēs ha bitū ꝑſpectiue ſunt diuerſi:ac ſi eēnt diuerſaꝝ reꝝ:cū faciāt diuer ſas ſciās.ſꝫ ꝯceptꝰ geometrie eſt ꝯceptꝰ gn̄is:⁊ ꝯceptꝰ ꝑſpectiue ē ꝯceptꝰ dr̄ie:cū illa ſit ſubalternās ⁊ iſta ſubalternata:ergo.

¶ Rn̄deo.Pr̄o negat̄ aн̄s:q꞉ per iſtos ꝯceptꝰ idē rl'r īportat̄:non aūt ꝑ illos q̇ ſunt diuerſaꝝ reruꝫ.

Eiuſdē rei pn̄t eē diuerſi conceptꝰ imꝑfecti.

⁋ Dico ſcd̄o ꝙ in eadē re pn̄t fūda ri duo ꝯceptꝰ imꝑfecti ſumpti a diuerſis rebꝰ:nō tn̄ erūt oppoſiti ſicut ꝯceptꝰ diuerſarū rerū.

¶ Ad ꝓbōnē aн̄tis.negat̄ maior. q꞉ illi nō ſūt oppoſiti:nā ꝯceptus linee:⁊ linee viſualis ſtant ſimul.

¶ Sexto.Cōceptus diſtinguunt̄ per ꝯceptibilia:ſed cōceptꝰ gn̄is ⁊ dr̄ie ſunt diſtincti:ergo h̄n̄t diſtin cta conceptibilia.

¶ Rn̄deo.Primo ꝯcedit̄ ꝯn̄s:ſed nō ſeqtur h̄n̄t diſtincta cōceptibi lia:ergo ſignificāt diuerſas res: q꞉ eadē dr̄ duo ꝯceptibilia ſm̄ qđ eſt nata fundare duos conceptꝰ quoꝝ qlibet imꝑfecte repn̄tat.

¶ Si dicat̄ diſtincti habitꝰ ſuppo nunt obta diſtincta:ꝗ ⁊ ꝯceptus.

Obꝫ in potētia ꝑcedit actum:nō aūt obm̄ in actu.

⁋ Dico ꝙ lꝫ obiectū ꝑcedat actū: nō tn̄ opꝰ ꝙ oēs rōnes ſub quibꝰ aliqd obijcit̄ ꝑcedat actual'r in re actuꝫ intell's.Ubi ſciēdum ꝙ du-plex eſt obm̄.ſ.obm̄ in actu:⁊ obꝫ in potētia:obiectū in potētia ſem per ꝑcedit actum.nō aūt obm̄ in actu.verbi grā.vl'e eſt obm̄ intel-lectus:⁊ tn̄ nulla nā eſt vl'is ante oēꝫ actū intellectꝰ niſi in potētia Ita in ꝓpoſito ante oēm actum intell's eadē eſt ꝑciſe nā concepti bilis vt genus:⁊ que eſt cōceptibi lis vt dr̄ia:⁊ tot ſunt hoc mō gn̄a: quot ſunt dr̄ie:ſed vt ſic non ſunt gn̄a aut dr̄ie in actu ſed ſunt ſolū mālia genus aut dr̄ie:⁊ ſolum in potentia genus aut dr̄ia.

¶ Septimo.Illa nō ſunt vna res quoꝝ pn̄t eē ſimul due viſiones i eodeꝫ intell'u:q꞉ viſio eſt obti exi ſtentis:⁊ vbi due viſiones ibi duo prius diſtincta:ſed generis ⁊ dr̄ie pn̄t eſſe due viſiones.

¶ Rn̄deo.Primo ꝙ in intellectu pōt eſſe vna ſpēs adequate repre ſentās nām aīalis:⁊ vna alia ſpe cies adequate repn̄tans rōnale:⁊ ſm̄ has duas ſpēs pōt intellectꝰ formare duas viſiones eiuſdē rei quaꝝ vna erit ꝯfuſa:⁊ alia deter-minata.Ad argumētū negat̄ ma ior.loqndo đ viſiōibꝰ:qrū vna ſit ꝯfuſa ⁊ imꝑfecta:alia vero ꝑfecta.

¶ Octauo.Cōceptus gn̄is ⁊ dr̄ie ſūt ꝑ̇o diuerſi:ꝗ n̄ ſign̄ant eādē rē.

¶ Rn̄deo.negat̄ aн̄s.de cōceptu obiectiuali.i.de re ſignificata per genus ⁊ dr̄iaꝫ:vt eſt ex̄ aiaꝫ:q꞉ eſt eadem

eadeꝫ res:lꝫ in aīa habeāt diuer-ſas rōnes:quarū vna nō includit aliā vt ꝑtem eēntie.⁊ ſic ēt ꝯcedit̄ ꝙ aliqd includit̄ i rōne q̇ditatiua gn̄is:qđ nō icludit̄ i rōne q̇ditati-ua dr̄ie:lꝫ nihil icludat̄ in q̇ditate gn̄is:qđ nō icludat̄ i q̇ditate dr̄ie.

¶ Nono.Si genꝰ ⁊ dr̄ia ſunt idē ꝗ vbicūqꝫ eſt genus erit ēt dr̄ia:⁊ ſic oē aīal erit rōnale.

¶ Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.q꞉ arguit̄ a nō diſtributo ad diſtributū:ſicut nō ſeqt̄ ſortes ⁊ hō ſunt idē real'r: ꝗ vbicūqꝫ eſt hō eſt ſortes.

Cōclo.iij.

Oē qđ eſt in gn̄e hꝫ actuꝫ admixtū potētie.Hāc ſic ꝓbat.1. q.3.ar.5.⁊.2.5.di.3.q.1.ar.5.đ potē tia.q.7.ar.3.Quicqd hꝫ genus et dr̄iaꝫ hꝫ aliqd potētiale.ſ.illđ vn̄ ſumit̄ genꝰ ⁊ aliqd actuale.ſ.ille ſumit̄ differētia:ſꝫ oē qđ ē in gn̄e hꝫ genus ⁊ dr̄iam:ergo.

Grego. ḣ.q.3.

¶ Cōtra arguit Greg.Genꝰ ⁊ dr̄ia dicūt ꝑ te eandē nām:ꝗ genꝰ nō dicit potētiā ⁊ dr̄ia actum.

¶ Rn̄deo ꝙ potētia ⁊ actꝰ accipit̄ dupl'r.Uno mō ſm̄ eē:⁊ ſic ꝯcedit̄ totū:ſed nō eſt ꝯ nos.Alio mō ſꝫ rōnē:vt illud dicat̄ potētiale qđ ſi gnificat ꝑ modū potētie:⁊ ſic ne-gat̄ ꝯn̄tia.Sēſitiuū.n.a q̇ ſumit̄ hoc genꝰ aīal eſt potētiale ad in-tellectiuū:a q̇ ſumit̄ hec dr̄ia rōa-le.Cū eīn dr̄ ſenſitiuū:nō exprimi tur vltimate ſua ꝓpria forma an ſ.ſit aīa ſenſitiua tm̄:vel aīa ſenſi tiua rōnalis.cū aūt dr̄ ītellectiuū iā vltimate exprimit̄ ſua forma.

Cōclo.iiij.

Deus nō ē i gn̄e ꝓp̄e.ſ. ſicut ſpēs vel indiuiduū.Hāc ꝓ-bat ex ꝑcedētibꝰ.Quicqd eſt i ge-nere eſt limitatū:⁊ hꝫ eē diſtinctū ab eſſentia:⁊ actū admixtū poten tie:ſed nihil horū eſt in deo:ꝗ.

¶ Scđa rō ad idē ponit̄.1.q.3.ar. 5.Si deus eſſet in genere:ens eēt ſuum genus:ſed hoc eſt falſum.

Tex.10

vt pꝫ.3.meta.ꝗ ꝯn̄a ꝓbat̄.Id eſt genus rei qđ ſignificat eſſentiam eius:ſꝫ ens ſigt eſſentiā dei:ergo ſi deus eſt in genere:ens erit ge-nus ſuum.

Grego.3 Utrum ens ſit genus.

¶ Cōtra hāc rōnem arguit Gre-gorius.Ens ſignificat eſſentiam cuiuſlibet rei:ergo ſeqtur ꝙ ſit ge-nus ad oīa:hoc eſt falſum:ergo ⁊ rō tua que innitit̄ huic ꝯn̄tie.

¶ Rn̄deo ⁊ dico duo.Primo ꝙ ens accipitur dupl'r.Uno mō ꝑticipia liter:⁊ ſic ſignificat eſſe:⁊ quia in ſolo deo eſſe eſt idem cū eſſentia: ideo in ſolo eo ſignificat eſſentiā. Alio modo accipit̄ nomial'r:⁊ ſic ſignificat eſſentiā:ſed imponitur ab eē:⁊ ideo ſic acceptū ſignificat eēntiam dei:⁊ quātuꝫ ad id ad ꝙ ſignificādū nomē imponit̄ ⁊ quā-tuꝫ ad id a quo nomē imponitur creaturis aūt ſolum quātum ad id ad qđ imponitur.

⁋ Ex his negatur conſequētia.q꞉ nō ita quiditatiue cōuenit creatu ris ſicut deo.

Nihil pōt eſſe genꝰ dei

⁋ Dico ſcđo ꝙ nulluꝫ aliud poſſet eē genus dei:q꞉ omnia alia nomi na vel dicunt eēntiam limitatam ad certū modū eēndi:vel addunt aliqd ad eſſe:deus aūt eſt īfinitꝰ.

¶ Tertia ratio ad idem.Ea que ſunt in genere habent quiditatē diſtictā ab eſſe:ſed quiditas dei non diſtinguitur a ſuo eſſe:ergo nō eſt in genere.minor nota.ma-ior probat̄.Ea que ſunt in gn̄e cō ueniūt in q̇ditate:⁊ diſtiguūtur i eē:ꝗ q̇ditas ⁊ eē non ſunt idem.

Grego.3 vbi.ꝯ.

¶ Contra arguit Greg.Oīa que ſunt in gn̄e vniformiter cōueniūt ⁊ diſtinguunt̄ in q̇ditate ⁊ in eſſe. ergo rō tua falſa.aн̄s ꝓbat̄.ca q̄ ſunt in gn̄e realiter diſtinguunt̄ in q̇ditate ⁊ in eē:cū eadē quidi-tas numero nō ſit duoꝝ.ſicut nec idē eē.⁊ ſicut conueniunt in qui-ditate ſm̄ rationē:ita ⁊ in eſſe.er-go vniformiter.

¶ Rn̄deo.negatur aн̄s.Ad ꝓba-tionem dico ꝙ quiditas de ſe ha-bet:ꝙ ſit vna:q꞉ remotis oībus q̄ ad eam non pertinent.ſ.ꝑncipijs indiuiduantibus per que diuidit̄ ipſa eſſet vna tantum.

¶ Ex quo ſequitur φ nã ad extra eſt vl'is: lʒ nõ ſit vl'is ƀm eẽ qδ hʒ ex. ſʒ in apphẽſione intel'ks: eẽ aũt de ſe eſt diſtinctũ: qꝛ ꝯſequit̃ pnci pia idiuiduãtia q̃ diſticta ſũt i oĩbus ex ſe. Nec ẽ idẽ eẽ ƀʒ rõnẽ in duab⁹ reb⁹: qꝛ eẽ eſt incõicabile. vt patet de eſſe ſortis ⁊ aliorũ.

¶ Ad argumẽtũ q̃ negat̃ vltima ꝯñtia. qꝛ lʒ diſtinguant̃ real'r in q̃ditate ⁊ in eẽ. tñ q̃ditas nõ hʒ ex ſe φ ſit diſtincta in duob⁹ ſuppoſitis: ſicut hʒ ipſum eſſe.

¶ Trib⁹ aũt argumẽtis arguit̃ ꝯ ꝯcl'onẽ q̃ nulli⁹ ſunt momẽti.

Cõcl'o. v. De⁹ ñ ẽ in gñe ſicut pncipiuʒ. Hãc pbat. 1. q. 3. art. 5. id qδ eſt in gñe ſicut pncipiũ nõ excedit nãm illi⁹ gñis. ſʒ de⁹ excedit nãm cuiuſlibet gñis. q̃ in. 1. di. 8. q. art. 2. ad tertiũ. dicit φ eſt in gñe ſicut pncipiũ. ſʒ facile ſoluit̃ qꝛ de⁹ nõ eſt in gñe tãq̃ pncipiũ limitatuʒ ad tale gen⁹: ẽ tñ i gñe ſicut pncipiũ pductiuũ rerũ cuiuſlibʒ gñis ⁊ hñs in ſe pfectiões oĩm gñerũ.

Queſtio. iiij.

Queritur q̃rto. Vtrũ attributorũ pluralitas diuine ſimplicitati repugnet?

Pro deciſiõe hui⁹ q̃õnis hec eſt prĩa ꝯcl'o. Nec voces nec ꝯceptus ſunt attributa. probat̃. Oĩa attributa ſunt ab eterno: ſʒ voces ⁊ cõceptus nõ ſũt ab eterno. ergo.

¶ Scδo. nulla attributa diſtiguũtur realiter: ſed voces ⁊ cõceptus diſtinguunt̃ realiter. ergo.

Cõcl'o. ij. Attributa ſũt illa ſignificata noĩm q̃ ƀm modum ſignificãdi ſe hñt ad diuinã eſſentiã ſicut pfectiones addite: ⁊ q̃ melius eſt eſſe in vnoquoq̃ q̃ eorũ oppoſita: vt ſapiã: iuſtitia: bonitas ⁊ hmõi. pͥma ps pʒ: ex vi vocabuli. nã attributũ dr̃ quaſi alteri tributũ. pbat̃ oẽm pfectionẽ ſimpl'r melius eſt eſſe in vnoquoq̃ q̃ ſuũ oppoſitũ. vt dicit Anſelmus. ſʒ oĩa attributa ſunt pfectiones ſimpl'r. q̃ maior pʒ: minor pbat̃. omne abſolutum exiſtẽs in deo eſt pfectio ſimpl'r. ſʒ oẽ attributũ ẽ q̃d abſolutũ exiſtẽs in deo. q̃ minor cõceditur cõiter a theologis. maior pbatur ſi aliqδ abſolutũ in deo nõ eẽt perfectio ſimpl'r: ſeq̃t̃ φ nõ eẽt meli⁹ deũ illud hr̃e q̃ ſuũ oppoſitũ. ⁊ p ꝯñs deeſſet ſibi aliqua perfectio.

¶ Ex his ſequit̃ correlariũ pͥmo. φ paternitas: filiatio: ⁊ ſpiratio nõ ſunt attributa: qꝛ tũc cuilibet diuĩe pſone deeſſet aliq̃ perfectio ſimpl'r cũ nl'la iſtarũ relationũ ſit in oĩbus diuinis perſonis. Nõ attributa.

¶ Correlariũ ſcδm. Angeleitas ⁊ humanitas nõ ſunt attributa. pbatur. qꝛ nõ ſunt pfectiones ſimpl'r. ergo nõ ſunt attributa. ꝯñtia patet. añs pbat̃. omnẽ perfectionem ſimpl'r melius eſt eſſe in vno quoq̃ q̃ eius oppoſitũ. ſed nõ eſt melius in vnoquoq̃ eſſe angelũ q̃ nõ eſſe angelũ: alioquin de⁹ eẽt angelus. ergo ⁊c.

¶ Correlariũ tertiũ. Deitas non eſt attributũ pbat̃. Oẽ attributũ ſe hʒ per modũ perfectionis ad diuinam eſſentiã. ſed deitas ƀʒ modum ſignificãdi non ſe hʒ p modum perfectionis ad deitatẽ. q̃.

Cõcl'o. iij. Non oẽ attributuʒ eſt cõe deo ⁊ creaturis. pbat̃. eternitas: imenſitas: oĩpotentia: ⁊ hmõi ſũt attributa: ſʒ illa nõ conueniunt creaturis. ergo minor pʒ. maior pbat̃: qꝛ iſta melius eſt eſſe i vnoquoq̃ q̃ eorũ oppoſita. ⁊ ſe hñt p modũ perfectionis ſuperaddite. ergo. iſta oĩa eliciunt̃ ex dictis. s. D. 1. cõtra gẽ. c. 32. ⁊ de potentia. q. 7. ar. 15. prĩmo di. 2. q. 1. ar. 2. ⁊. 1. q. 3. ar. 2.

Cõcl'o. iiij. Oĩa attributa ſunt oĩno vnũ re in deo ⁊ nullo modo extra intel'lm diſtincta. Iſta ꝯcl'o eſt Auicẽne. 8. meta. c. vlti. dicentis. φ pprietates pͥmi pncipij nullã

habẽt multiplicitatẽ in eſſe. ⁊ Algazel i pͥmo ſue meta. c. 1. dicit φ in neceſſe eẽ nulla ẽ pluralitas attributorũ: ſed neceſſe ẽ i eo diſtinguere deſignationes. Et Cõmen. 11. meta. cõ. 39. dicit. φ multiplicitas in deo nõ eſt niſi in intellectu dr̃ia δo in eẽ. ⁊ φ i deo diſpoſitio ⁊ diſpoſitũ ſũt vnũ i re. ⁊ duo i cõſideratiõe. Per diſpõnes aũt ⁊ deſignatiões ⁊ pprietates itelligũt̃ attributa vt pʒ expſſe: qꝛ Cõmen. exẽplificat ibi de vita et hmõi. Roborat̃ con cl'o exteriorũ auctoritate: q̃ melius affi ciatur aduerſantes: nec tñ contro uerſijs ſtudeãt

¶ Ad hãc auctoritatẽ Cõmen. dicit Greg. φ p diſpoſituʒ intelligit ſubiectũ. ⁊ p diſpõnes pdicatuʒ. ẽ ergo ſenſus φ res ſignificata eſt ad eadẽ. ſed ſδm ⁊ pdicatũ ſunt diſtincta. ſubm aũt ⁊ pdicatũ nõ ſũt ipſe res. ⁊ ideo non ſeq̃t̃ φ in re ſit aliqua diſtinctio ƀm rationem.

¶ Cõtra arguit̃. φ ipe res pdicẽt̃. ſicut etiã res ſunt vl'es. Naʒ phs 7. meta. parti. 34. ⁊ Cõmẽ. ibi dicit. φ forma de re pdicat̃: nõ auteʒ materia: qꝛ hõ nõ eſt caro: nec idolũ ẽ cuprũ: ꝯſtat aũt formã eſſe rẽ extra. Et cõ. 31. dicit. φ i pͥmis ſubſtãtijs predicatũ ẽ ſδia ſubiecti: ⁊ 2. celi. cõ. 91. dicit φ celeitas pdicat̃ de plurib⁹ indiuiduis. ⁊ 3. de aĩa cõ. 21. dicit φ itel'lus cõponẽs ppoſitione ꝯuenit rẽ cũ re. idẽ tenet Lyncolnieñſis: pͦ poſte. cõ. 4. ⁊ 7. ⁊ ſup. c. 16. dicit φ ſubm ⁊ pdicatũ ppõnis vere vbi eſt predicatio ſimpliciter ſunt eadem res. Vtrum res pdi centur.

¶ Scδa arguit cõtra hãc gloſam ſic. Si voces ⁊ ꝯceptus pdicant̃ ⁊ nõ res. ſequet̃ φ multe ppõnes neceſſarie ſunt falſe. hoc ẽ ipoſ'e. q̃ pbat̃ maior. Nã illa ẽ neceſſaria hõ eſt aĩal. ⁊ tñ iſta vox hõ nõ eſt illa vox aĩal. nec ꝯcept⁹ quem facit intellect⁹ de hoĩe eſt idẽ cũ cõceptu quẽ facit de animali: ſʒ ſunt duo cõceptus diſtincti. Dico tñ vt elicit̃ a. s. D. de veri. q. 4. ar. 2. ad tertiũ. φ voces et ſcripta et ꝯceptus ſunt inſtrã quib⁹ itellect⁹ predicat aliquid de aliquo, ſʒ res ſunt ille que predicantur.

¶ Ex hoc habes φ in iſta ppõne hõ ẽ ſpẽs. ly hõ nõ ſuppõit materialr: vt ſentit Paul⁹ venet⁹: ⁊ q̃dã iuniores dialectici arbitrati φ illδ pdicatuʒ ſpẽs nõ dicat̃ δ hoĩe ad ex: ſʒ tñ de ly hoĩe vt ẽ terminus mãlis. Materialis aũt ſuppoſito ẽ qñ termin⁹ p ſeipſo ſupponit. dictũ ẽ eñ. φ res ſubijciũt̃ ⁊ pdicãt̃: lʒ mediãtib⁹ cõceptib⁹. vñ in illa ppõne: ly hõ ſuppõit p nã humana p ſe ꝯſiderata. lʒ hoc pdicatuʒ ſpẽs de ea nõ verificent̃ niſi vt ẽ in itel'lu. Et preterea ſpẽs pdicat̃ in q̃d de plurib⁹ idiuiduis. cõſtat aũt hũc terminũ hõ i mẽte nõ pdicari in q̃d de ſocrate et platõe.

¶ Cõtra iſtã ꝯcl'onẽ arguit Scotus primo. Nullũ ens rõnis neceſſario pſupponit̃ enti reali. ſed reali diſtictioni diuinarũ pſonarũ pſupponit̃ diſtictio itel'lus ⁊ volũtatis. q̃ diſtictio itel'lus ⁊ volũtatis nõ eſt tñ rõnis. maior pʒ. minor pbat̃. filius pcedit p modum intellect⁹ ⁊ nõ volũtatis. ⁊ s. s. ecõtrario. q̃ diſtõ intel'lus ⁊ volũtatis pſupponit diſtinctiõi filij et. s. s. Ex ſcoto et ſequacibus.

¶ Rñdeo. pͥmo dico φ aliq̃ diſtingui ꝯtingit dupl'r. Vno mõ actu ⁊ ſic negat̃ minor. Alio mõ ichoatiõe ⁊ ſic ꝯcedit̃: nã ſicut in pũcto inchoata ẽ linea. ſic in diuina eẽntia añ oẽm actũ intel'lus eſt ichoata diſtictio rõnis attributorũ. ſed hoc nõ eſt ꝯ nos. q̃ dicim⁹ attributa nõ diſtingui actu ex intellectũ. Quedã actu diſtinguũtur quedã ichoatiue.

¶ Scδo ad pbationeʒ minoris in ſẽſu negato negat̃ ꝯñia. qꝛ ad hoc φ fili⁹ pcedat p modũ intellect⁹ ⁊ s. s. p modũ volũtatis: nõ opʒ ea actu diſtigui. ſed ſufficit φ añ oẽm actũ intel'lus ſit in deo intel'lus ⁊ volũtas real'r: ⁊ φ diuina eẽntia: nõ ex eo qδ ẽ itel'lus ſit volũtas / nec ex eo φ volũtas ſit intel'lus. ⁊ hoc ppoſito aliq̃d ꝯueñit ei: vt ẽ intellect⁹ φ nõ ꝯuenit vt ẽ volũtas.

¶ Scδo nullũ pductiuũ eiuſdem rationis eſt determinatũ ad certam pluralitatẽ. verbi gratia. naʒ intel'lus eſt eiuſdẽ rõnis ſibijpſi

īō nō p̄t ꝓducere tot actꝰ ītelligēdi qn̄ adhuc plures. ſꝫ diuina eēntia an̄ oēm actū ītellectꝰ ē determinata ad certā pluralitatē. ſ. filij ⁊. s. s. g̊. vt ē ꝓductiua filij nō ē eiuſdē rōnis vt ē ꝓductiua. s. s.

Productiuum eiuſdeꝫ rōis, dr̄ dupl'r: pᵒ mō ꝓpt̄ graduꝫ ſpecificū ꝑfectōis. ſecūdo mō ꝑ nullā diuerſitatē rōnū ꝑfectionaliuꝫ i actu.

¶ Rn̄deo. Aliq̄d dr̄ ꝓductiuū eiuſdē rōnis dupl'r. Uno mō q꞉ eſt limitatū ad certū graduꝫ ꝑfectiōis ſpecifice. verbi gratia. ſi aliq̄d eēt intellectꝰ ⁊ nō volūtas. ⁊ ſi ꝯcedit maioꝛ. ⁊ ꝯclō. ſ. ꝙ diuina eēntia nō eſt eiuſdē rōnis hoc modo. Alio mō dr̄ eiuſdē rōnis q꞉ lꝫ ſit illimitate ꝑfectiōis nullaꝫ tn̄ hꝫ diuerſitatē rōnū ꝑfectionalium in actu. et ſic negatur maioꝛ.

¶ Tertio. an̄ oēm actū intellectꝰ ſunt ī deo oēs ꝑfectiones ſimpl'r ſꝫ nō pn̄t ibi eſſe niſi ſint diſticte: g̊ diſtiguūt an̄ oēꝫ actuꝫ intel'lus maioꝛ ptꝫ. minoꝛ ꝓbat̄ q̄drupl'r.

¶ Primo ſi oēs ꝑfectiones ſimpl'r ſunt idem in deo: puta ipſa diuia eſſentia. ſequit̄ ꝙ ſit ibi tm̄ vna ꝑfectio ſimpl'r. ſ. deitas: ⁊ ꝙ nulla ꝑfectio ſimpliciter ſit in creatura: cum in creatura nō ſit deitas.

¶ Scd̄o oīs actꝰ diſtinguit et ſeparat. ergo ſi ꝑfectiones ſūt actu in deo ſunt diſtincte.

¶ Tertio. oē diffinibile eſt diſtictū ab alio diffinibili cū hēat drīaꝫ ꝓpriā ꝑ quā ab alijs diſtinguit̄: ſꝫ alia eſt diffinitio ſapientie in deo ⁊ alia eſt diffinitio iuſtitie. et ſic d̄ alijs ergo ſunt diſtincte.

¶ Quarto. vnūq̄dq꞉ hꝫ ꝓpriā vnitatē ꝑ quā ab alijs diſtinguit̄. ſed an̄ oē opus intel'lus eſt in deo: rō ſapiētie. g̊ hꝫ ꝓpriā vnitatē q̄ diſtinguit̄ a ratione iuſtitie.

¶ Confirmat̄. q꞉ vt dicit Auicēna equitas eſt tantū equinitas ergo ſimiliter ſapiētia inquantū ſapiētia: non eſt niſi ſapientia.

Aliq̄ dr̄ ꝑfectio ſimpl'r: dupl'r.

¶ Rn̄deo. negat̄ minoꝛ. Ad p̄maꝫ ꝓbationē dr̄ ꝙ dupl'r dr̄ aliq̄ ꝑfectio ſimpl'r eſſe. Uno mō quia nō deeſt ſibi aliq̄s modus ꝑfectiōis ⁊ ſic ꝯcedit ꝯn̄a. ⁊ negat̄ falſitas ꝯn̄tis. ſola em̄ diuia eēntia ē hoc mō ꝑfecto ſimpl'r. Alio mō accipitur ꝑfectio ſimpl'r ꝓ eo ꝙ meliꝰ ē eſſe in vnoquoq꞉ q̄ꝫ ſuū oppoſitū. ⁊ ſic negat̄ ꝯn̄ia: q꞉ nō ſolū deitas ē hmōi: ſꝫ ēt ſapīa: bonitas: et huiuſmodi q̄ ēt reperiūt̄ ī creaturis.

¶ Ad ſcd̄aꝫ negat̄ an̄s de actu illimitato ꝑfectiōes aūt diuine ſūt illimitate: cū n̄ habeāt genꝰ ⁊ drīaꝫ. Un̄ bonitas diuina nō ſolū ē bōitas: ſꝫ ēt iuſtitia cū ſit illimitata.

¶ Ad tertiā negat minoꝛ: nihil. n. exiſtēs ī deo eſt diffinibile vt eſt ī deo. cū nō habeat genus et drīaꝫ de potentia. q. 7. ar. 5.

Nihil exn̄s in deo eſt diffinibile.

Rō duplex obiectiua et formalis.

¶ Ad quartā dico p̄mo ꝙ rō accipitur. Uno mō ꝓ rōne formali. ſiue conceptu formali: et ſic rōnes attributoꝝ ſunt in intellectu ſubiectiue. in deo aūt ſūt fundamentaliter. negat̄ g̊ mioꝛ: q꞉ an̄ oē opꝰ intellectus: nullibi eſt rō ſapīe in actu. Dico tn̄ ꝙ ſicut eſt fūdamētal'r ī deo: ita eſt ibi fundamētaliter diſtō rōnis iſtarū rōnū. Alio mō accipit̄ ꝓ rōne obiua. ⁊ ſic negat̄ maioꝛ d̄ rōne illimitata. n̄. n. ē alia vnitas bonitatis. ⁊ alia ſapīe diuine ſicut nec alie res. Ad ꝯfirmationē: negat ꝯn̄ia. q꞉ equitas ē diffinibilis: nō āt ſapiētia diuia.

¶ Quarto illa q̄ intuitiue vident̄ diſticte hn̄t diſtōnē ex natura rei ſed intellectꝰ diuinꝰ videt̄ ītuitiue diſtinctione attributa. ergo.

Intueri tripl'r ex ꝑte ītuitōis: obi et modi intuendi.

¶ Rn̄deo. intueri diſtincte contingit tripliciter. Uno mō diſtinctis intuitiōibus. Alio mō q꞉ vnū vr̄ hr̄e diſtictionē ab alio. ⁊ his duobus modis negat̄ minoꝛ. Tertio mō: aliq̄d vr̄ diſtincte. i. nō ꝯfuſe ſꝫ in vltima eius actualitate. ⁊ ſic negat̄ maioꝛ. ⁊ concedit̄ minoꝛ.

¶ Quinto illa ſunt diſticta ex natura rei de q̄bus verificant̄ p̄dicata ꝯ̄dictoꝛia. alioq̄n ꝯ̄dictoꝛia verificarent̄ de eodeꝫ. ſed ante oēm actū intellectꝰ verificant̄ ꝯ̄dictoꝛia p̄dicata d̄ attributis. ergo maioꝛ pꝫ. minoꝛ ꝓbat̄. Ante oēꝫ actū intellectus de mēoꝛia verificat̄ eē p̄ncipiū filij: ⁊ de voluntate verificat̄ nō eſſe principiuꝫ filij. ſicut ēt de eſſentia verificat̄ eſſe cōe tribꝰ perſonis: et de paternitate verificat̄ non eſſe commune. ergo.

¶ Rn̄deo. p̄ter illa que dicta ſunt ad ſimile argumentū. di. 2. q. 3. ad primū. contra tertium dictum.

Diſtō rōis ad hoc ꝙ dnoiet ſuffic̄ ꝙ hēat eē in potētia.

¶ Dico p̄mo ꝙ diſtictio rōnis ꝑ ſuā maximā debilitatē ſufficit ꝙ ſit ī potētia: ad hoc ꝙ denominet aliqua eē diſtincta: multa em̄ diſtincta gn̄e ⁊ ſpecie ſunt: lꝫ nō ſint in coꝝ nā. i plenitudine aūt diuīe nature ē diſtictio attributoꝝ fundamētaliter et in potētia: et ideo hoc ſufficit vt denoiet attributa eē diſticta actu: ⁊ ſic pōt ſuſtineri ea eſſe diſtincta ante omnē actuꝫ intellectus.

Aſſeri dici p̄t attributa eē actu ab eterno diſtincta

¶ Dico ſcd̄o ꝙ pn̄t actu eſſe diſtincta ab eterno: q꞉ ſm̄ Petrū de paludē: ad hoc ꝙ ens rōnis ſit ī actu ſufficit ꝙ actu intelligat̄. deꝰ aūt ab eterno intellexit oēꝫ diſtinctionē factibilē ab intellectu creato. Illa tn̄ diſtinctio eſt actualioꝛ qn̄ intel'ls format diſtictas rōnes attributoꝝ: q꞉ tūc nō ſolū eſt ī intellectu: ſꝫ etiā eſt ī illis rōnibꝰ vt in primo fundamēto. nō tn̄ eſt alicubi ſubiue: ſic nec alia entia rōnis.

Predicatū vificari d̄ ſbo: contigit total'r ⁊ n̄ total'r.

¶ Dico tertio ad argumētū: ꝙ p̄dicatū verificari de ſubiecto cōtingit dupl'r. Uno mō total'r. ſic ꝙ nō pōt inueniri aliqua res eadē ſbo: quin illi predicatū inſit. ⁊ ſic ꝯcedit̄ maioꝛ. imo opꝫ tūc ea eē diſtincta real'r. nec illa maioꝛ habet maioꝛeꝫ euidentiā de diſtinctione ex natura rei: q̄ꝫ de diſtictione reali. ſed ad hūc ſenſuꝫ negatur minoꝛ. nec valet probatio: q꞉ non omnis res eadē intellectui diuio eſt principiū filij. Alio modo nō totaliter: q꞉ lꝫ inſit ei. tamē aliq̄ res ē eadē ſubiecto cui non ineſt p̄dicatum. ⁊ ſic negat̄ maioꝛ. ſꝫ ſufficit talia eſſe diſtinguibilia per intellectū.

¶ Sexto. Si attributa non diſtinguunt̄ ex natura rei: ſequit̄ ꝙ conceptus attributoꝛū ſint vani. hoc eſt falſuꝫ ergo minoꝛ patet. maioꝛ ꝓbatur. Ille cōceptus eſt vanus ⁊ ſuperfluus quo nō exiſtēte adhuc concipit̄ res. ſed ſi idē eſt ſapiētia ⁊ bonitas: ⁊ ſic de alijs. Tūc ꝑ cōceptum ſapiētie concipio bonitatem ⁊ omnia alia attributa. ergo alij conceptus ſunt ſuperflui.

Conceptu diuine ſapientie: cōcipit̄ tota ſapientia nō totaliter.

¶ Rn̄deo. negat̄ maioꝛ. Ad ꝓbationē negat̄ minoꝛ. lꝫ. n. n̄ ꝑ cōceptū ſapientie concipiam totam diuinam ꝑfectionē. i. nō ſolā partē. nō tn̄ cōcipio eam total'r. q꞉ nō concipio quicquid idē eſt ei.

¶ Cōtra. ꝯceptꝰ ſapiētie repſentat ſapiētiā ⁊ n̄ repn̄tat bonitatē. g̊ ſapiētia ⁊ bonitas ſūt real'r diſticta.

¶ Rn̄deo. negat ꝯn̄a. ſicut nō ſeq̄tur ī diuinis ē res q̄ generat: ⁊ res q̄ nō gn̄at. g̊ illa real'r diſtinguūt̄. ſed ſufficit diſtinctio rationis.

¶ Septimo. oīa equalia ſūt diſticta. ſed ante oēm actuꝫ intel'ls veritas ⁊ magnitudo: ſunt equales. vt dicit Aug. 8. de tri. ergo.

Cōtigit eē eq̄le affirmatiue et negatiue.

¶ Rn̄deo. Aliquid eē equale ꝯtingit dupl'r. Uno mō affirmatiue. ⁊ ſic ꝯcedit̄ maioꝛ ⁊ negat̄ minoꝛ. Alio mō negatiue. i. nō inequalia. ⁊ ſic negat̄ maioꝛ. ⁊ cōcedit̄ minoꝛ. ⁊ ad hunc ſenſum loquit̄ Aug.

¶ Octauo ante oē opꝰ ītel'ls ex eq̄litate virtutis īfert̄ eq̄litas magnitudinis. ergo virtꝰ et magnitudo diuia nō ſūt idē. an̄s ē Auguſtini vbi. ſ. ꝯn̄a patet. q꞉ nihil īfert ſe.

¶ Rn̄deo. negat̄ an̄s. q꞉ cū inferre ſit actus intellectꝰ: nō pōt eſſe an̄ oē opus intellectꝰ: ſufficit ēt diſtictio rōnis īter īferēs ⁊ illatū. nam homo infert animal rationale.

¶ Nono. Ante oē opus intellectꝰ diuina eſſentia eſt pelagus ſubſtantie infinitū. ergo eſt ī ea multitudo et pluralitas ꝑfectionuꝫ.

Cur diuina eſſentia dicatur pelagꝰ.

¶ Rn̄deo negat̄ ꝯn̄a. q꞉ nō dicit̄ pelagus ꝑ aliquā diſtinctionē vel pluralitatē ꝑfectionū. ſed q꞉ ſuuꝫ eſſe ſimpliciſſimū equiualet oībꝰ ꝑfectionibus poſſibilibꝰ haberi.

¶ Decimo. Aug. cōtra Maximuꝫ li. 3. c. 10. probat ꝙ trinitas perſonarū ſtat cū ſimplicitate diuia. ex

hoc ꝙ multa attributa ſtāt cū ea=
dem.ſed illa ꝯña nonvaleret ſi at=
tributa diſtiguerenť tantū ꝑ con=
ceptus fabricatos ab intellectu.ꝗ
nō diſtinguunť ſolum ratione.
¶Rn̄deo.negať minoꝛ.nā bn̄ ſeqť.
In ꝑſōa p̄ris ſūt multa attributa.
⁊ tn̄ nō faciūt ꝯpoſitionē cū ea quę
ſimpliciſſima.ꝗ plures ꝑſone non
ꝯponūt cū diuina ēētia:qꝛ ē ſim=
pliciſſima.Iſta expoſitio ē.s.D.1.
diſtin.9.in expoſitione litere.
¶Uel dico ꝙ Augu.intēdit argue
re ſic.Qualitates in creaturis fa=
ciūt maiorē ꝯpoſitionē cū ſubie=
cto:ꝙ̄ relatio cū fūdamēto.ſʒ ī deo
ꝑfectiōes ſignificate noībꝰ ꝗlitatʒ:
puta ſapiētie bonitatʒ ⁊ hmōi:nō
faciunt cōpoſitionē cū eo ī ꝗ ſūt:ꝗ
nec cum eſſentia.
¶Undecimo.Magis diſtinguiť
ſapiētia a bonitate ꝙ̄ ſapientia a
ſapiētia.ꝯ magis diſtiguiť a boni
tate ꝙ̄ rōne.ꝯña patet.qꝛ ſapiētia
diſtiguiť a ſe tm̄ ratiōe.⁊ plꝰ diſti=
guiť a bonitate ꝙ̄ a ſe.ergo plꝰ di
ſtiguiť a bōitate ꝙ̄ rōe.añs ꝓbať.
de ſapiētia pōt fieri tm̄ vnus cōce
ptus.⁊ de ſapiētia ⁊ bonitate pn̄t
fieri duo cōceptus:ergo magis di
ſtinguiť ſapiētia bonitate ꝙ̄ a ſe.
¶Rn̄deo.Primo p̄t negari ꝯña.qꝛ
ī diſtictiōe rōis ſūt gradꝰ,negať ēt
añs.Ad ꝓbōnē negať ꝯña.qꝛ ꝙ ꝺ
ſapiētia ⁊ bonitate dei fiāt duo cō
ceptꝰ:⁊ ꝺ ſapiētia tm̄ vnꝰ.hoc nō
ē ex parte rei.ſʒ ex parte nr̄a ꝗ co=
gnoſcimꝰ deū ex creaturis.creatu
ra.aūt ꝑ aliā perfectionē aſſimilať
deo:vt eſt ſapiens.⁊ per aliam vt
eſt bobus.⁊ ꝓpter hoc intellectꝰ
noſter alio cōceptu cōcipit deū vt
ſapientē.⁊ alio vt bonum.
¶Dico ſcd̄o ꝙ ſi ītellectꝰ nr̄ nō co=
gnoſeret deū ex creaturis adhuc
formaret plures ꝯceptꝰ ꝺ ſapiētia
⁊ bonitate.⁊ tm̄ vnū ꝺ bonitate:qꝛ
ſapiētia ⁊ bōitas ſūt apta nata eē
aliud ⁊ aliud ī creaturis.bonitas
aūt nūꝙ̄ pōt eē aliud a bonitate.
¶Duodecimo.Attributa non di
ſtinguunť ꝑ opationē intellꝰs di
uini.nec intellꝰs creati.ergo nō di
ſtiguūť ꝑ opationē itellꝰs.ꝯña pʒ.
p̄ma ps añtis ꝓbať.Si itelligere
dei diſtiguerer attributa:ſeqreť
ꝙ diſtigueret ſeipʒ ⁊ itellectū:cū
ipʒ itelligere ⁊ itellꝰs ſint attribu=
ta.ſʒ hoc ē falſuʒ.qꝛ nihil diſtin=
guit ſe.⁊ nullū poſteriꝰ diſtiguit
ſuū priꝰ.ſʒ itelligere ē poſteriꝰ itel
lectu.ergo nō diſtiguit ſe nec itel=
lectū.Scd̄a ps añtis ꝓbať diſtin=
ctio quā facit itellꝰs creatꝰ iter at=
tributa ē reſpectꝰ rōnis ſʒ nullꝰ re
ſpectꝰ rōnis eſt attributum.ergo.
¶Rn̄deo.negatur añs pro vtraqʒ
parte.Unde ſciendum vt in Pe=
trus de plaude: ꝙ quintuplr̄ dn̄r
aliqua diſtingui ratione.

Quintuplr̄ aliq̄ dicūtur diſticta rōne.

¶Primo qꝛ ſunt entia rōnis.ſicut
genus ⁊ ſpecies.
¶Scd̄o qn̄ vna res concipiť diuer
ſis cōceptibus diſtinctis nō ſoluʒ
numero:ſed formalr̄.tunc illa res
diſtiguiť a ſeipā rōne.ſicut eadeʒ
aīa dū ꝯcipiť vt itellectiua diſtin=
guiť a ſe dū cōcipiť vt ē ſenſitiua.
¶Tertio qn̄ vna res ꝯcipiť vt plu
res vno ꝯceptu:puta dū ꝯcipiť cē=
trū vno ꝯceptu ꝑ hītudinē ad plꝛes
lineas ꝗs termīat vł initiat. vł dū
aliqͩd ꝯcipiť idē ſibiipſi.tūc.n.itel
lectus vtitur illa re vt duobus.
¶Quarto qn̄ intellꝰs iudicat aliqꝺ
vnū eſſe plura rōne.puta intelle=
ctus videns aliquā rē eſſe cōpara
bilē ad plura nō tn̄ cōparās eā ad
illa plꝛa indicat ipāʒ eē plꝛes rōne.
¶Quinto qn̄ pluralitas rōnū que
eſt in potentia in re apphendiť
actu ab intellectu.tūc ibi eſt diſti=
ctio rōnis.qꝛ ad hoc ꝙ ens rōis ſit
actu:ſuffic̄ ꝙ ſit obiectiue ī itellꝰu.

Quibꝰ inſit diſtinctio ſʒ rōem diuioꝝ attributorum.

¶Ex his dico p̄o ꝙ attributa non
diſtinguunť rōne.Prio mō cū nō
ſint entia rōnis.Scd̄o mō diſtin=
guunť ꝑ intellm̄ nr̄ʒ ꝗ concipit ea
diſtinctis ꝯceptibꝰ.Tertio ⁊ q̄rto
modo diſtinguūť ꝑ intellm̄ nr̄ʒ et
diuinū:qꝛ vterqʒ pōt vti vna re vt
duabus.Quinto mō diſtinguunť
ꝑ itellectū diuinū qꝛ oēm plurali=
tatē rationū factibilem ab intelle

ctu noſtro cōphēdit.¶Ad iꝓbo=
bationē p̄me ꝑtis añtis negať mi
noꝛ.qꝛ aliqͩd diſtinguit ſe ⁊ poſte=
riꝰ diſtinguit p̄us.nā itellꝰs nr̄ di
ſtinguit ſe a volūtate.⁊ diſtinguit
aīam intellectiuā a ſenſitiua.i.co
gnoſcit illā diſtictionē.¶Ad iꝓbo
bationē ſcd̄e ꝑtis añtis ꝯcediť to
tū.nec nos dicimꝰ:ꝙ itellꝰs nr̄ fa=
ciat attributa.ſʒ ꝙ format diſtin=
ctionē rationis attributorum.
¶Decimotertio.Attributa nō ſo
lū diſtinguunť ex parte intellectꝰ
nr̄i.ſiue in intellꝰu nr̄o.ſʒ ēt ī deo.
ꝗ diſtinguūť ex nā rei.ꝯña pʒ.añs
eſt.s.D.1.di.2.q.1.ar.3.ad.3.⁊.4.
¶Rn̄deo.negať ꝯña.accipiēdo ꝯn̄s
ad mētē Scoti.ſ.ꝙ actu diſtiguūť
p̄ter oēm opationē intellectꝰ.Si
vero itelligit attributa diſtingui
ex nā rei ad hūc ſenſuʒ:ꝙ natura
rei talis eſt:vt poſſit eſſe primum
fundamētū pluriū rōnū ī quo ſen
ſu loquiť.s.D.ſʒ nō eſt ꝯtra nos.

Cōclo.v. Diuia attributa diſtinguunť
ratione:anteꝙ̄ probetur ꝯcluſio.

Rō ē cōceptus formatus ab intellectu.

¶Sciēdū eſt ꝙ per rōnē hic acci=
piť cōceptꝰ formatꝰ ab intellectu
ſiue ille cōceptꝰ ſit diffō ſiue nō.vt
inquit Lyncōniēſis.p̄o poſterio.
c.2.⁊.s.D.1.di.2.q.1.ar.3.
¶Ex his arguiť.Illa diſtiguunť
rōne de quibꝰ formanť diuerſi cō
ceptꝰ formaliter diſtincti.notāter
dico formalr̄:qꝛ ꝯtingit eadē rem
bis cōcipi eodē ꝯceptu.ſed tūc ibi
diſtinctio cōceptuū tātū materia
lis.ſʒ itellectꝰ nr̄ format diuerſos
cōceptus de attributis.ergo ma=
ioꝛ nota.minoꝛ ꝓbať.qꝛ alio cōce
ptu cōcipimus bonitatē.alio ſa=
piētiā.cū iſta ſint diſtincta ī crea=
turis ꝑ quas cognoſcimus deū.
¶Scd̄o diuina ꝑfectio ſuperat i=
tellectū noſtrū.ergo non pōt a no
bis cognoſci vnico conceptu.
¶Cōtra arguit Gre.p̄o.Nlla res
diſtinguiť rōne a ſe.ſed attributa
ſunt eadē res.ergo nō diſtinguūť
rōne.minoꝛ pʒ.maiorē probat ſex
rōnibꝰ.Primo.Si aliq̄ res diſtin=
guiť rōe a ſeipſa:ſequiť ꝙ aliqua
rō eſt eiꝰ ⁊ nō eſt eius.hoc eſt fal=
ſum.ꝯña probať.Id quo aliquid
diſtinguiť eſt p̄ncipiū ei qꝺ diſtin
guiť.⁊ nō cōuenit ei a quo diſtin=
guiť.ꝗ ſi res diſtinguiť a ſeipſa rō
ne.illa rō ꝯuenit ei ⁊ nō ꝯuenit ei.
¶Rn̄deo.primo pōt cōcedi maioꝛ
⁊ negari ꝯña.nec ſequiť.ſapiētia
diſtiguiť rōne ab eſſentia.⁊ ſapiē
tia eſt eadē res cum eſſentia.ergo
eadē res diſtinguiť a ſe rōne.ſʒ eſt
fallacia accidētis.nā maioꝛ eſt ꝑ
ſe ⁊ minoꝛ eſt per accidens.
¶Dico ſcd̄o ⁊ cōius ꝙ maioꝛ ē fal
ſa.nā aliqͩd diſtinguiť ab aliquo
ſm̄ rōnē a quo nō diſtinguiť ſm̄
rem.Ad ꝓbationē negať ꝯña.ſed
bene ſequiť ꝙ aliqua ratio eſt eiꝰ
vno mō ꝯſiderati:⁊ nō eſt eiꝰ alio
mō ꝯſiderati.⁊ iſta nō ꝯtradicūt.
¶Secūdo.Id qꝺ diſtinguiť:et id
a quo diſtinguiť ſunt plura.ſed
eadē res nō eſt plura.ergo eadeʒ
res non diſtinguitur a ſe.

Rei diſticte rōne a ſe: duplex reale et cognitum.

¶Rn̄deo.ꝙ res q̄ diſtinguiť a ſe
ratione pōt duplr̄ ꝯſiderari.Uno
modo ſʒ eſſe reale qꝺ hʒ in ſe.⁊ ſic
negať maioꝛ.Alio mō ſm̄ eſſe co=
gnitū ſiue eſſe qꝺ hʒ ī aīa.⁊ ſic ne=
gatur minoꝛ.nā eo facto quo res
hʒ plures rōnes in itellectu ipſa
diciť quidē plura ſʒ eſſe qꝺ hʒ in
intellectu.ſicut ēt nō viuētia dn̄r
vita vt ſunt ī deo.ipſa.n.res vt eſt
in intellectu eſt ipſa ſpēs intelli=
gibilis:vel ratio:aut cōceptus.vt
dicit.s.D.4.ꝯtra gē.c.5.⁊ Cōmē.
12.meta.cō.51.et.7.met.cō.73.et
ideo plurificatis illis rōnibꝰ plu=
rificať res ſm̄ eſſe qꝺ hʒ in intelle
ctu.Eſt ergo eadē res obiectiue.i.
obiectū plurium rationum.

Eadem res: plura obiectiue.

¶Cōtra.iſta diſtinctio nō eſt niſi
in cōceptibus.ergo nō eſt in re.
¶Rn̄deo.negať ꝯña.qꝛ eo ipſo ꝙ
cōceptus ſunt diuerſi formaliter
per eſſentiā.res cuius ſunt cōce=
ptus plurificať per ſuā ſimilitu=
dinē.⁊ vt eſt ī anima.¶Dico ſcd̄o
ꝙ rō.i.potētia rōcinatiua diſtin=
guit rem effectiue ſm̄ eſſe quod

hʒ in itellectu. Rō vo ꝙ eſt cōceptu diſtinguit eā formal̄r et itrinſece: qꝛ eſt intrinſeca rei vt itellecta eſt.

Res vt intellecta diſtinguit᷑ effectiue ⁊ potentia rōcinatiua: formaliter a cōceptu.

¶ Tertio plures actiōes reales facte in aliq̄ re: nō diſtinguūt eā a ſe ipſa. g̊ nec plures cōceptꝰ. añs ꝓbat᷑. nō eīn diſtinguūt eā real̄r: qꝛ illa res preciſe accepta eſt vna numero. nec rōne: qꝛ ille actiones nō ſunt rōnes. ꝯñtia ꝓbat᷑. qꝛ plꝰ videtur ꝙ actiōes reales debeāt diuidere rē cū ſint in ea ſubiectiue: ꝙꝫ ipſi ꝯceptꝰ qui ſunt tm̄ in anima.

¶ Rñdeo. primo negat᷑ añs. nā vt dicit. s. D. ð malo. q. 2. ar. 6. ad. 12. Pomū eſt multiplex quale ꝓpter diuerſitatē coloris ⁊ saporis.

Pomū multiplex q̄le

¶ Ad primū dici pōt ꝙ diſtinguūtur tn̄ rōne fundamētaliter qꝛ res vt alba eſt fundamētū vniꝰ rōnis: ⁊ vt dulcis eſt fundamētū alteriꝰ. Secūdo negat᷑ ꝯñā. qꝛ rō in aīa eſt ipſa res in eſſe intelligibili qđ hʒ anima. diuerſe autē actiones exiſtētes i re nō ſunt ipſa res. nec ſm̄ eſſe reale: nec ſm̄ eſſe intelligibile ⁊ ſic non arguitur a maiori.

¶ Ex hoc ſequit᷑: ꝙ res duplici viſione viſa/ eſt mltiplex in eē cognito. ſʒ illa diſtinctio eſt tm̄ materialis: ſi ille viſiones ſint vniꝰ ſpeciei.

¶ Quarto. Ens rōnis nō pōt diſtingui realiter. ergo nec ens reale pōt diſtingui a ſe rōne. tʒ ꝯſequentia: qꝛ ſicut diſtinctio realis ꝯuenit tm̄ enti reali. ſic diſtinctio rōnis ꝯuenit tātū enti rationis.

¶ Reſpōdeo, negatur ꝯñā. qꝛ ens rationis nō eſt natū habere multiplex eē reale. ſicut ens reale multiplex eſſe rationis. ¶ Ad ꝓbationeʒ negat᷑ ſimilitudo. vt patet ex dictis. homo eīn et aſinus diſtinguuntur ratione: ⁊ ſortes: ⁊ plato ſunt idē rōne. 10. meta. cōmen. 10.

¶ Cōtra eādē cōcluſionē ⁊ cōmunē opinionē. s. D. Scoti Henrici. ⁊ alioꝝ arguit Aureolus: ꝓbādo ꝙ nullū attributū dicat aliquam determinatā rationē. Primo. Si ratio ſapiētie eſt vna aut diceret᷑ de ſapiētia creata ⁊ increata q̇ditatiue aut accidētaliter. nō p̄mū: qꝛ tūc illa ratio eſſet vniuoca ⁊ vniuerſalis vtriuſꝙ ſapiētie. nō ſcðm: qꝛ tūc qualitas que eſt in anima eſſet ſapientia accidentaliter.

Aureo. hic. q. 3.

¶ Reſpōdeo. ꝙ dici de deo quiditatiue ꝯtingit dupl̄r. Uno mō qꝛ ſignificat diuinā eſſentiā que eſt quiditas dei. ⁊ ſic rō ſapiētie dicit᷑ quiditatiue de deo. Alio mō dꝛ aliquid p̄dicari q̇ditatiue qꝛ nō ſolū ſignificat ſubſtātiā quocūꝙ mō: ſed cōprehēdit eā. ⁊ ſic nō dꝛ quiditatiue de deo. nec ſequit᷑ eā dici vniuoce. qꝛ ad rōnē vniuoci ⁊ vniuerſalis opʒ ꝙ p̄dicet᷑ q̇ditatiue.

Predicatio de deo: alia ē q̇ditatis alia q̇ditatiua.

¶ Dico ſecūdo ꝙ de eodē nō poſſunt p̄dicari plures rōnes quiditatiue iſto ſcðo mō: ſed bn̄ p̄º mō.

¶ Dico tertio ꝙ nec q̄litas vt qualitas eſt ſapiētia. alioq̇n oīs qualitas eēt ſapiētia. nec ſapiētia vt ſapiētia eſt qualitas: quū aliqua ſapiētia: ſcʒ diuina nō ſit qualitas.

Sapiā vt ſapiā nō ē q̄litas.

¶ Secūdo rō alicuiꝰ attributi puta bonitatꝭ nō eſt abſoluta qꝛ tūc deꝰ nō eſſet bonꝰ niſi per rōnē bonitatis factā a nr̄o intellectu. nec eſt rō reſpectiua, qꝛ nulla relatio eſt ꝑfectio ſimpl̄r. quodlibet aūt attributū eſt ꝑfectio ſimpliciter.

¶ Rñdeo, negat᷑ antecedēs. qꝛ rō alicuius attributi: puta ſapiētie eſt abſoluta. ⁊ ratio alicuiꝰ: puta bonitatis eſt reſpectiua.

¶ Dico ſcðo ꝙ bonū dicit rē abſolutā ad quā cōſequit᷑ reſpectꝰ rationis. ⁊ tale pōt eſſe ꝑfectio ſimpliciter: lʒ nulla pura relatio poſſit eſſe perfectio ſimpliciter.

¶ Dico tertio deū nō eſſe formaliter bonū per rationē intellectꝰ noſtri. ſʒ ꝙ deꝰ nō pōt cōcipi ſub rōe boni: niſi per reſpectū eius ad aliquid: ſicut ꝑfectiui ad ꝑfectibile.

¶ Tertio arguit diſt. ſcða. Illa ſapiētia que eſt i creatura eſt ſapiētia ⁊ eſt qualitas: ⁊ ea rōne qua ē ſapiētia/ eſt ēt qualitas: ergo ⁊ ſapiētia diuina/ ea rōne qua eſt ſapiētia eſt etiā deitas: alioq̇n qualitas que eſt in aīa eſſet intimius

ſapiētia ꝙꝫ ipā deitas eēt ſapiētia

¶ Rñdeo. p̄º negat᷑ añs pro ſecūda ꝑte vt patuit i rñſiōe ad p̄mū. ¶ Dico ſcðo ꝙ rō deitatis eſt duplex. Una adequata ſibi: ⁊ ſic cōcedo añs. ſ. ꝙ nulle rōes adequātes rē diuinā diſtinguunt᷑. Alia eſt rō inadequata cuiuſmodi eſt oīs rō quā hʒ intell's creatus ⁊ maxime viator de deo: ⁊ tūc admiſſo ēt añte negat᷑ ꝯñā: qꝛ de ſapientia creata poſſumꝰ habere rōnē adequatā: nō aūt de ſapiētia diuina.

Rō deitatꝭ duplex adequata ⁊ inadequata.

¶ Quarto. rō deitatis eſt q̄ maiꝰ cogitari nō pōt: g̊ nō diſtinguit᷑ a rōnibꝰ attributoꝝ. ꝯñā ꝓbat᷑. qꝛ ſi diſtingueret᷑ a rōnibꝰ attributoꝝ nō pōt ſe hr̄e ad illas niſi ꝑ modū ſubſtracti: ⁊ ꝑ ꝯñs nō includit eas formal̄r: ſʒ ſubſtractiue ſolū: eſſet aūt ꝑfectior ſi includeret eas formal̄r. añs ꝓbat᷑. Deꝰ eſt q̊ maius cogitari non pōt: g̊ ⁊ rō deitatis.

¶ Rñdeo. cōcedit᷑ añs de rōne dei adequata cuiuſmodi eſt v̄bū diuinū. ſʒ negat᷑ idē añs de rōne quā format intell's noſter: qꝛ talis eſt deo inadequata: ⁊ ꝑ ꝯñs nō includit formal̄r alias rōnes: ſed ſe hʒ ad eas ꝑ modū ſubiecti q̄tum ad modū ſignificādi. rō eīn huiꝰ termini deꝰ eſt illa: que explicat᷑ per hoc nomē v̄lis ꝓuiſor. Cōſtat aūt ꝙ iſte ꝯceptus nō dicit intrinſece cōceptū ſapiētie vel alioꝝ attributoꝝ. Alia argumēta q̄ ibi facit ſūt ſoluta in eadem diſtinctione.

¶ Cōtra. Si ratio deitatis ꝯcipit᷑ vt ſubſtracta aliis ſequit᷑ ꝙ cōcipiat᷑ vt imꝑfectior eis: ⁊ vt materialis reſpectu earū cuʒ iſta ſit rō ſubiecti. ſed hoc eſt falſum. ergo.

¶ Rñdeo. p̄º negat᷑ ꝯñā. qꝛ non oē qđ ſe hʒ ad aliđ: vt ſbm: eſt ſimpl̄r imꝑfectiꝰ eo. ¶ Scðo negat᷑ minor. qꝛ rō quā format viator de deitate eſt iꝑfecta. ¶ Dico tertio ꝙ rō deitatis nō ſubſternit᷑ aliis eo mō quo ꝯfuſuʒ differētiis ſpecificātibus. ſʒ eo mō quo priꝰ ſm̄ intellectū ſubſternit᷑ poſterioribꝰ. ¶ Dico q̄rto ꝙ imediatū fundamentū diſtinctiōis illarū rōnū ſunt ipſe rōnes. mediatū aūt eſt ipſa res diuina corñdēs oībꝰ illis rōnibꝰ. q̄ q̇dē diſtinctio ſemꝑ ꝯſequit᷑ illas rōnes vbicūꝙ ſint ſbiue: ſicut ſūt i itell'u creato vel obiue: ſicut ſūt i itell'u creato vel diuino: lʒ nō ꝯſequat᷑ eas vbi ſunt fundamētal̄r ſicut i deitate i q̄ nl'la eſt diſtinctio ꝑfectionū. ¶ Dico q̇nto ꝙ iſte rōnes ſiue ipſi cōceptꝰ cū ſint entia realia real̄r diſtiguūt᷑. diſtictio aūt obi vt ē diuerſimode i itell'u ꝑ diuerſos ꝯceptꝰ ē diſtictio rōnis: et nullibi ē ſbiue ſicut nec alia entia rōnis. ⁊ fūdamētū iſtiꝰ diſtictiōis nō ſunt ipſi ꝯceptꝰ ſʒ ipſa res vt exñs i itell'u ſūt ipſi ꝯceptꝰ vt ſunt ſigna rei ſunt fundamētū eius.

Eruditū reſpōſum ⁊ a v̄itate minime diſcedēs.

¶ Quinto. Aug. dicit. 7. de trini. ca. 5. Sapiētia diuina eo eſt eſſentia quo eſt ſapiētia. g̊ inq̄tū eēntia ſiue ſub rōe eēntie ē ſapiētia.

¶ Rñdeo. negat᷑ ꝯñā. qꝛ ly eo i añte non tenetur reduplicatiue. ſed mens Aug. eſt ꝙ qꝛ in diuinis nō eſt niſi duplex modꝰ p̄dicandi. ſ. ſubſtātie ⁊ relōnis ꝙ q̄cūꝙ nō dicūt relōnē habēt rōnē ſbe. primo ſen. di. 33. q. 1. ar. 2. ad quintū.

¶ Sexto. Ea q̄ de ſeinuicē p̄dicātur i abſtracto dicūt eādē rōnē: cū abſtractū ſignificet cū p̄ciſiōe cuiuſlibʒ alteriꝰ rōnis. ſʒ iſta ē v̄a: magnitudo ē bonitas i deo: g̊ magnitudo ⁊ bōitas n̄ diſtiguūt᷑ rōe.

¶ Rñdeo, p̄º negat᷑ maior i his q̄ ſunt eiꝰ genꝰ: cuiuſmodi eſt bonitas diuina. ¶ Scðo negat᷑ illa maior v̄l'r i formis ḡnalibꝰ, nā iſta eſt v̄a ēt i creaturis. bōitas ē entitas

Poſtremo auctoritatibꝰ Augu. ⁊ Anſel. ꝯcludit ꝙ eēntia ⁊ attributa ſūt idē eēntial̄r: ⁊ ꝑ ꝯñs formal̄r ſiue q̇ditatiue: qꝛ p̄dicant᷑ in q̇d.

¶ Ad q̄ ſimul dico ꝙ dicunt᷑ predicari eēntial̄r de eēntia ſiue q̇ditatiue ad hunc ſenſum: qꝛ ſignificant eādē rē cū ipſa eſſentia: et ꝙ ſignificāt ipſam eēntiā material̄r i. illā rē q̄ eſt eſſentia. ſʒ nō formaliter qꝛ nō ſub ratione eſſentie.

Radix diſtinctionis attributorum.

Cōclō. vj. Diſtinctio attributoꝝ conſurgit ex illimitatiōe diuine ꝑfectiōis ⁊ limitatione intelľs noſtri ꝓbať pº ſen. di. 2. q. 1. ar. 3. Ille ratiōes diſtinguūť ex debilitate potētie ⁊ ex infinitate obiecti quibꝰ oibꝰ ꝑſentať eadē res ſʒ imꝑfecte ⁊ q̄ ſunt in potētia nō potēte ꝑfecte vnico ꝯceptu cōcipe illud obiectū. ſʒ he rōnes ſunt hmōi.

Correlariū. Quāto aliq̇s intellectus eſt inferior: tāto īdiget pluribꝰ cōceptibꝰ ad cognoſcēdā diuinā ꝑfectionē. pʒ ex ꝯclōne. Nā ſi pluralitas rōnū ꝯſurgit ex limitatiōe vbi maior limitatio eſt. ibi opus eſt pluribus rationibus.

Ex quo ſequiť ꝙ aliq̇s vnico cōceptu cognoſcit id ad qđ alius hʒ ꝓpꝰ tribꝰ cōceptibꝰ: ſicut ⁊ aliq̇s cognoſcit vnico ꝯceptu albedinē eſſe diſgregatiuā viſus ⁊ menſurā coloꝝ ⁊ oppoſitā nigredini ad qđ alius indiget tribus cōceptibus.

Aureolus i pº diſ. 45.

Cōtra arguit Aureolꝰ. Deꝰ eſt ita īfinitꝰ realr ſicut ſm rōnē ꝑfectiōis. ſʒ nō obſtāte infinitate realitatis ipſa realitas cōcipiť vnico ꝯceptu: ǧ nō obſtāte īfinitate ipā ꝑfectio cōcipiť vnico cōceptu.

Rn̄deo. ⁊ ꝯcediť ꝙ diuina ꝑfectio ꝯcipiť vnico ꝯceptu: ſʒ nō ſm oēm modū q̄ ꝯcipi pōt: ⁊ īō vt ꝑfecte ꝯcipiať opʒ formare plures rationes. ꝯcipiť ǧ tota: ſʒ nō totalr.

Thomiſticū facile pulchrūq̇ʒ dogma

Dico ſcđo ꝙ hoc ꝯtingit maxie ī viatoribꝰ ꝓp duo. pº qꝛ ipā diuina eēntia excedit lumē cuiuſcūq̇ʒ itellectꝰ creati ēt beati. tuʒ ēt qꝛ ſpēs creature q̄ itelľs viatoris cogſcit deū excediť ab ipā diuia natura.

Contra. Beati nō vidēt diuinā eſſentiā totalr: ⁊ tn̄ nō formāt de ea plures ꝯceptus: ergo nec intellectꝰ viatoris formabit plures cōceptus lʒ nō videat totaliter.

Rn̄deo. negať ꝯn̄a. qꝛ beati vidēt deū per ſpeciē adequatā diuine eēntie. ſ. ꝑ ipſaʒ diuinā eēntiā.

Dico ſcđo ꝙ beati quo ad beatificam viſionē nō formāt verbum: ⁊ per ꝯn̄s nec conceptū qđ idē eſt. Et impoſſibile eſt ꝙ vnico ꝯceptu totaliter concipiant deum.

Secūdo. Si ꝓpter infinitatē diuine ꝑfectionis poſſunt de ea formari infiniti cōceptus: ergo etiā tot cōceptꝰ poſſunt formari de ſapientia. hoc eſt falſuʒ. ergo ꝯn̄tia probatur. qꝛ ſapientia eſt ita infinita ſicut ⁊ perfectio.

Rn̄deo. negať ꝯn̄a. Ad ꝓbōneʒ negať aīs de īfinitate ſʒ rōnē: qꝛ rō ſapiētie ſignificat illā rem q̄ eſt deꝰ ſub determinata rōne ⁊ nō diſtinguibili ꝑ ſpecialiores rōnes. rō aūt ꝑfectiōis eſt diſtinguibilis ī hāc rōnē ꝑfectōis: q̄ ē bonitas: ⁊ in hāc q̄ eſt iuſtitia: et ſic de alijs.

Cōclō. vij. Diſtinctio attributoꝝ ī intellectu creato: pōt eſſe ſine oī habitudine ad creaturaʒ ſed per cōparationem ad intra.

Clarior ꝯclōnis explicatio.

Senſus iſtiꝰ ꝯclōnis ſm Do. s. pº ſen. di. 2. q. 1. ar. 3. ē iſte ꝙ dato ꝙ aliq̇s itelľs creatꝰ videret diuinā eſſentiā: nō viſa aliq̄ creatura: nec in ꝓprio gn̄e / nec ī deo: adhuc poſſet de deo formare plures ꝯceptꝰ. qđ ꝓbať. Ille itelľs q̄ format ꝯceptū nō adequatū obiecto: pōt de illo obiecto formare aliū ⁊ aliū cōceptū. ſʒ intellectus vidēs deū nō viſa aliqua creatura hʒ de deo cōceptū ei nō adequatū. ergo.

Durandus et Godofredus.

Cōtra arguit Durādꝰ ⁊ Godofredꝰ pº. Que ī aliquo diſtinguūtur rōne ⁊ ī alio realr: ita ſe habēt ꝙ eoꝝ diſtictio ſumiť ab eoꝝ diſtictiōe reali. ſicut dextrū ⁊ ſiniſtrū q̄ diſtinguūť rōne ī colūna reducūť ad diſtinctionē eoꝝ realē in aīali. ſed bonitas ⁊ ſapiētia diſtiguunť rōne ī deo ⁊ ī creatura realr: ǧ diſtinctio eoꝝ ſm rōnē in deo ſumiť a diſtinctione reali in creaturis.

Rn̄deo. negať maior. qn̄ ꝓportionabilr ē eadē cā diſtictiōis rōnis ⁊ realis: vt eſt in propoſito. ꝙ em̄ ꝑfectiōes q̄ ſunt vnite in deo ſint plures in creaturis ⁊ ſilr plurificenť in intellectu eſt cā limitatio intelľs. exēplū de colūna non valet: qꝛ in ea nihil eſt vn̄ ſumať diſtinctio ſiniſtri ⁊ dextri.

Diſtinctio rōnis non ſemper ad realē reducitur.

Dico ſcđo ꝙ nō opʒ oēm diſtinctionē rōnis reduci ad realē: vt dicit. s. D. đ veri. q. 3. ar. 2. ad tertiū.

Cōtra. Omne ens rōnis hʒ ortū ab ente reali: ergo oīs diſtictio rōnis hʒ ortū a diſtinctione reali.

Rn̄deo. negať ꝯn̄a. ſʒ bn̄ ſequiť ꝙ diſtinctio rōnis hʒ ortū ab ente reali: et maxime negať ꝯn̄a. qꝛ nō oīno ita ſe hʒ diſtinctio rōnis ad realē: ſicut ens rationis ad realē. Nā clarū eſt ꝙ nullū ens rōnis ē ens reale: tn̄ aliqua diſtictio rōis eſt realis. hō. n. ⁊ aſinꝰ diſtinguūť rōne: ⁊ tn̄ realis eſt eoꝝ diſtictio.

Aliq̄ diſtinctio rōnis ē realis.

Cōtra. Oīs diſtinctio rōnis vel ꝯſeq̄ť ſimplicē apꝑhēſionē itelľs vl̄ cōpoſitionē ⁊ diuiſionē: ſʒ vtraq̇ʒ iſtaꝝ ꝑſupponit diſtictionē realē: ǧ oīs diſtinctio rōnis ſupponit diſtictionē realē. minor ꝓbať. Id qđ ſupponit diſtictionē ſpēꝝ intelligibiliū ⁊ actuū ⁊ ſubi ⁊ ꝑdicati ſuppōit diſtictionē realē. ſʒ oīs diſtinctio rōnis ſequēs ſimplicē apꝑhēſionē ſupponit diſtictionē ſpērū ⁊ actuū: ⁊ illa q̄ ꝯſequiť cōpoſitionē ⁊ diuiſionē: ſupponit diſtinctionē ſubiecti ⁊ predicati. ergo.

Rn̄deo. negať minor. Ad probanē negať ſcđa pars maioris ⁊ pria ps minoris. nā itelľs diuinꝰ diſtiguit ideas ſm rōnē: tn̄ in deo nō ſunt plures ſpēs vel plures actꝰ.

Dico ſcđo ꝙ lʒ ī nobꝭ ꝑſuppōať diſtictio ſpēꝝ ⁊ actuū hoc nō ē ad ꝓpoſitū: qꝛ nō negamꝰ ꝙ diſtictio rōnis nullā realē diſtinctionē ſupponat: maxie ī itellectu creato cū hoc manifeſtū ſit. nā ille qui intelligit hʒ potētiā intellectiuā que realr ab eiꝰ eſſentia diſtinguiť. ſʒ negatū eſt ꝙ oporteat diſtinctiōi rōnū formabiliū de aliquo obo in tali obo ꝑſupponere diſtinctionē realē ꝯceptibiliū corn̄dentiū tali pluralitati cōceptuū. vel ꝙ idē cōceptibile cōpareť neceſſario ad diuerſas res: ad quā diſtinctionem realē intellectus diſtingnens reſpiciat ꝑ ſcđa parte maioris.

Dico tertio ꝙ diſtictio rōnis inter ſubiectū ⁊ ꝑdicatū nō ſupponit ſꝑ diſtinctionē realē ſbi ⁊ ꝑdicati: vt pʒ in iſta ꝓpōne. hō eſt hō nl̄libi. n. differt realr hō ab hoie.

Scđo. Id qđ ſm ſe eſt vnū ſimpliciter: ſi ſʒ ſe ⁊ due habitudine ad alia ꝯſidereť: hʒ tm̄ vnā rōnē. ſed deus eſt vnū ſimplr: ergo ſm ſe hʒ tm̄ vnam rōnem.

Rn̄deo. ꝯcediť totū de rōe adequata: ſʒ de rōe inadequata negatur maior. oēs aūt ꝯceptꝰ itellectu creato ſunt deo inadequati.

Tertio Cōmē. ďt. 38. cō. 12. meta. ꝙ intelľs nūq̄ʒ attribueret deo aliq̄ diſtincta rōe niſi accepiſſet a creaturis: ǧ diſtinctio attributorū nō ē niſi ex habitudine ad eē.

Rn̄deo. ⁊ dico ꝙ attributa non pn̄t diſtigui rōe ab itelľu viatorꝭ niſi ex hitudine ad eē. ⁊ de tali loquiť Cōmen. cū hoc tn̄ ſtat ꝙ aliq̇s intelľs nō viatoris ea diſtinguat ſine reſpcū ad creaturas.

Quarto. Nullū includēs imꝑfectionē eſt ī deo niſi ꝑ ꝯparatiōnē ad creaturas. ſicut pʒ ꝙ rō idee qꝛ dicit q̇d īꝑfectū ⁊ limitatū non ꝯuenit deo niſi ex reſpcū ad creaturas. ſʒ diſtinctio attributoꝝ includit īꝑfectionē. ſ. limitationē cuiuſlibet attributi. ǧ.

Rn̄deo. Aliq̇d eſt in deo dupliciter. Uno mō formalr: ⁊ ſic ꝯceditur totū. Alio mō fundamentalr: ⁊ ſic negať maior. Oīs em̄ rō quā facit intelľs nr̄ de deo eſt imꝑfecta: ⁊ tn̄ fundamētalr eſt in deo.

Aliq̇d ē ī deo duplr: formalr et fundamētalr.

Dico ſcđo ꝙ idea nō eſt limitata alicuius finiti ⁊ limitati.

Ex precedētibꝰ oritur vnuʒ dubiū. dictum eſt enim ſupra ꝙ beati nō formant verbū. dictū eſt autem ꝙ intellectꝰ beatus format diuerſos cōceptus de ꝑfectiōe diuina. Iſta aūt duo nō videnť poſſe ſtare ſimul.

Ad qđ ego rn̄derē ꝙ in beatis ſunt plures actus itelligēdi. Unꝰ

eſt quo vidẽt diuinã eſſentiã per ipſam diuinã eſſentiã: ⁊ iſte ẽ beatificus. nec cõtũ ad hũc actum format aliqd̃ v̾bũ nec in iſto fiũt eis reuelationes: ſed q̃cq̃d viſuri ſunt ꝑ hũc actũ vidẽt a p° inſtanti ſue beatitudinis. Alius eſt act⁹ quo cognoſcunt̃ per ſpecies ⁊ ſic intellect⁹ btũs fact⁹ in actu ꝑ aliquã ſpeciẽ põt de deo formare diuerſos conceptus: ⁊ ipſe de⁹ cũuis ſit ſimpliciſſim⁹ põt in ĩtellectu creato cauſare plures ſpecies cũuis ĩperfectas per quas forment̃ varij cõceptus: ⁊ has ſpecies põt deus imprimere creato intellectui nullo habito reſpectu ad creaturas.

Cõclo. viij. Attributa poſſunt diſtingui per cõparationẽ ad extra ſiue ad creaturas. ꝓbat̃ ſic vbi ſupra. Ille intellect⁹ qui cognoſcit deũ tm̃ in cõceptib⁹ creaturarũ ſi diſtinguit attributa: diſtĩguit ea per cõparationẽ ad creaturas q̃rũ ſunt illi cõceptus: ſed ꝯceptus viatoris eſt huiuſmodi. ergo.

¶ Cõtra arguit Hẽricus p°. De⁹ ab eterno ĩtellexit eẽntiã ſuã ſub rõne veri ⁊ amauit eã ſub ratione boni: ergo ratio veri ⁊ boni erant ab eterno diſtĩcte: ⁊ per cõſequẽs nõ ex ordine ad creaturam.

¶ Rñdeo. Primo q̃ argumentũ nõ eſt ꝯtra nos: qui loquimur tm̃ de intellectu creato.

¶ Dico ſcd̃o q̃ deus ab eterno intellexit eſſentiã ſuã ſub vnica ratione includẽte omnes rationes de eſſentia ſua formabiles.

¶ Dico tertio q̃ ad veritatẽ illius antecedẽtis: nõ reqrit̃ aliq̃ actualis diſtinctio: vt ſupradictũ eſt.

¶ Secũdo. Minor diſtinctio reducit̃ ad maiorẽ: ꝑ diſtĩctio rõnis attributoꝝ reducet̃ ad diſtinctionẽ realẽ ꝑſonarũ: ſed iſta eſt in deo ſine reſpectu ad creaturas: ꝑ ⁊ illa.

¶ Rñdeo. negat̃ añs. qñ maius et minus ſunt alterius coordinationis cuiuſmodi eſt diſtinctio rationis ⁊ diſtinctio realis.

¶ Tertio. Ex hoc ſequit̃ q̃ bonitas ⁊ veritas nõ diſtinguerent̃ ratione ĩ deo: ſed hoc eſt falſuz: ergo ꝯña probat̃. q: bonitas ⁊ veritas nõ diſtinguunt̃ realr̃ in creaturã.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯña. q: nec nos dicimus q̃ diſtinctio attributoꝝ ſumat̃ per cõpoſitionẽ ad diuerſitatẽ realem in creatura ex parte obiecti ſe tenentẽ: ſed dr̃ q̃ ſumit̃ ꝑ cõparationẽ ad creaturã. Aliuz aũt conceptũ facim⁹ de bonitate creature ⁊ alium de veritate: ⁊ q: deum cognoſcim⁹ in iſtis cõceptibus creaturarũ: ideo ẽt aliũ cõceptum facim⁹ de bonitate ⁊ aliuz de veritate diuina.

Cõclo. ix. Scd̃m doctrinã. s. Do. multe formalitates ſunt ĩ deo ſꝫ vnũ ſenſum ⁊ ſm̃ aliũ eſt tm̃ vna formalitas. ꝓbat̃. Nã. s. Do. exponẽs illud Hilarij. 16. de tri. vbi dicit q̃ nec ipſe q̃ ſpũs ex diſparib⁹ formalis eſt. dicit q̃ ꝑ formalitatem accipit̃ q̃diditas. in diſt. aũt. 35. q. 1. ar. 4. ad. 2. dicit q̃ ꝑ q̃ditatẽ aliqñ accipit̃ nã: aliqñ accipit̃ rõ ſine ꝯceptus: ſꝫ in diuinis ẽ tm̃ vna nã: ꝑ tm̃ vna formalitas: ⁊ ſunt multe rõnes: ꝑ multe q̃ditates.

Colligitur ige nue dif ſolo qõ nis: qu labyrin tho im cation dct: qq argum ta ſpir diſtor tiora ctori m nerua repelli tur.

¶ Diſtin. ix.

In diſt. nona. queritur p̃mo. Utrũ generatio paſſiua filij in diuinis ſit paſſio vel relatio.

Pro cui⁹ declaratõe hec eſt p̃ma ꝯclo. Proceſſio verbi in diuinis dr̃ gñatio: ⁊ ipſuz v̾bũ ꝓcedẽs dr̃ filius. Hanc ſic ꝓbat. 1. q̃. 27. ar. 1. Omnis proceſſio viuẽtis a viuente ꝯiuncto ſꝫ rõnem ſimilitudinis in eadez nã ſpecifica dr̃ gñatio: ſed ꝓceſſio verbi in diuinis eſt hm̃oi. ꝓcedit em̃ per actuz intelligibilẽ que eſt vite opatio: ⁊ a principio ꝯiuncto: q: eſt opatio manẽs in opante: ⁊ in rõne ſimilitudinis: q: cõceptio intellect⁹ eſt

ſimilitudo rei itellecte: ⁊ ĩ eadẽ nã: q: in deo idem eſt intelligere ⁊ eſſe.

Aureo: h. q. 1.

¶ Contra probationẽ arguit Aureolus: p̃mo. Si rõ gñatiõis: ꝓut eſt in deo cõſiſteret in hoc q̃ ẽ via in ſubſtãtiã viuam intellectualẽ: ſequeret̃ q̃ nõ eſſꝫ eadez ꝓprietas verbi ⁊ filij in diuinis: ſed hoc eſt falſum. q: Auguſtin⁹. 7. de tri. ca. 4. dicit q̃ filius in diuinis eo eſt verbũ quo filius: ergo. rõ gñationis nõ cõſiſtit in illis: vt innuit maior probatiõis ꝯclonis. minor pꝫ. maior ſiue p̃ma ꝓbat̃. Tũ q: ꝓceſſio v̾bi nõ ſemꝑ terminat̃ ad ſbaz viuentẽ: ſed aliqñ ad accidẽtia et ad res nõ viuentes. Tum ẽt quia filius genitus non ſemper dicitur verbum vt patet in nobis.

Eadẽ ẽ ꝓpetas filij et v̾bi ſed alia et alia ratione.

¶ Rñdeo. negat̃ maior. ⁊ dico p°: q̃ eadem eſt ꝓprietas filij ⁊ verbi in diuinis: tñ ſm̃ aliam ⁊ aliã rõnẽ: nã inquãtuz eſt ꝯditiõalis patri dr̃ filius ⁊ inquãtuz ꝓcedit immãliter dr̃ verbuz: vt dicit. s. Do. p̃ma. q. 34. ar. 2. ad. 3. Eſt ergo eadem ꝓprietas: ſꝫ eſt alia rõ ꝓprietatis. Ad ꝓbatiões negat̃ ꝯña. cõcludũt. n. q̃ gñatio verbi nõ eſt generatio filij nec ecõuerſo. ſꝫ ex his non ſequitur q̃ gñatio filij in diuinis non ſit gñatio verbi: ſed tm̃ q̃ differunt rõne vt eſt cõceſſum.

¶ Scd̃o Spiritusſanctus ꝓcedit ſimilis ei a quo procedit: ⁊ tñ non dr̃ genitus: ergo rõ gñationis nõ cõſiſtit in eo qd̃ tu dicis.

Fili⁹ hꝫ ex vi ſue ꝓceſſionis: q̃ ſit ſilis gñanti: non aũt ſpũſſanctus.

¶ Rñdeo. negat̃. maior ad ſenſum noſtruz: q: de rõne gñationis eſt: q̃ genituz ſit ſimile generãti ex vi ſue proceſſionis. Spirit⁹ aũt ſanctus nõ hꝫ ex vi ſue ꝓceſſionis: q̃ ſit ſilis ei a q̃ ꝓcedit quũ ꝓcedat vt amor. de cui⁹ rõe nõ eſt q̃ procedat in rõne ſimilitudinis ſicut ẽ de rõne v̾bi. Et quãuis iſta diuerſitas ratiõis nõ ſufficiat ad realez proceſſionuz dr̃iam: ſufficit tñ ad differentem nominationem.

Cõclo. ij. Gñatio paſſiua ĩ diuinis nõ eſt paſſio: ſꝫ tm̃ relatio. Hãc ꝓbat. prima. q. 4. 1. ar. 1. ad ſcd̃z. Gñatio paſſiua ẽ tm̃ ordo originis ſine motu: ergo eſt tm̃ relatio: ⁊ nõ paſſio.

¶ Cõtra arguit Aureol⁹. Null⁹ reſpect⁹ d̾ gñe relatiõis ĩfert̃ ab oppoſito reſpectu: alioqn reſpectus eẽt actiuus: ſꝫ gñare ĩfert gñari in diuinis ergo non ſunt reſpectus. — Aureo. vbi. s̃.

¶ Rñdeo. Primo q̃ nullus reſpectus infert vt ſuppoſitũ q̃ infert: ſed poteſt eſſe ratio inferẽdi. Sed q: vt dicit Simplicius in predicamẽtꝫ ex relatiõe ñ ꝓcedit̃ ad actũ.

¶ Dico ſecũdo q̃ reſpect⁹ vt reſpectus nõ poteſt eẽ quo formaliter aliquis infert aliud: ſed cõſequit̃ ad actionem: reſpectus tñ in diuinis inq̃tãtũ eſt vltima actualitas ſuppoſiti que dicit̃ operatio põt eẽ ratio qua formaliter infert: ⁊ hoc modo gñare eſt quo pater formaliter generat. Relatio ergo vt relatio nõ producit: tñ relatio vt actualitas ẽ q̃ ſuppoſitũ ꝓducit: ⁊ ipm̃ ꝓducere ſm̃ rõnẽ q̃ ẽ ꝓducere nõ eſt de genere relatiõis: cũ q̃ tñ ſtat q̃ ſm̃ rem ſit relatio.

Reſpectus nõ põt eſſe q̃ foꝛal̾r ĩfert aliud: ſed bene cõſequitur exceꝑto reſpectu diuino.

Queſtio. ij.

Queritur ſcd̃o. Utrũ eternitas diſtĩguat̃ a tꝑe ⁊ ab euo?

Pro deciſione queſtiõis hec ẽ prima ꝯclo. Rõ eternitatis conſiſtit in apprehẽſiõe vniformitatis ei⁹ qd̃ eſt extra motũ. Hãc ſic probat. p̃ma. q. 10. ar. p°. Sicut ſe hꝫ ratio tẽporis ad temporalia: ita ſe hꝫ modo oppoſito rõ eternitatis ad eternũ. Sed rõ temporis conſiſtit in apprehenſione difformitatis in motu: ergo rõ eternitatis cõſiſtit in apprehẽſione vniformitatis eius qd̃ eſt extra motũ. cõſequẽtia nota maior ꝓbat̃. Sicut ſe habent ſimplicia ad cõpoſita: ſic eternitas ad tꝑs. Sꝫ nõ cognoſcim⁹ ſimplicia: niſi negãdo ab eis ꝯditiões ꝯpoſitoꝝ: ergo nec eternitatẽ niſi negando ab ea cõditiões tꝑis. minor principalis ꝓbat̃. Illa ratio cõſiſtit in apprehenſione difformitatis in motu que conſi-

ſtit in apphẽſiõe prioris ⁊ poſterio
ris i motu.ſ3 rõ tpis ẽ hmõi:ergo.
¶Correlariũ pmũ.Id qđ mẽſura
tur eternitate ẽ imutabile. Quia
eſt ſẽp vniforme:ergo imutabile.
¶Correla.ſcõ3.Id qđ mẽſuratur
eternitate ẽ interminabile.pbat.
Id qđ eſt oĩno imutabile eſt iter=
minabile:q2 terminari ẽ mutari.
Sed id quod menſurat eternita=
te eſt oĩno immutabile:ergo.
¶Correlariũ.3.Nullũ mẽſuratũ
eternitate h3 ſucceſſionẽ.pbatur:
q2 oẽ ſucceſſionẽ hñs ſe h3 nũc ali
ter ꝙ priꝰ:⁊ ꝯſequẽter ẽ mutabile.
¶Correlariũ quartũ. Oẽ mẽſura
tũ eternitate caret principio ⁊ fi=
ne duratiõis.pbat. Quicquid h3
principiũ duratiõis mutatur de
non eſſe ad eſſe:⁊ quicqđ h3 finẽ3
mutat de eſſe ad nõ eſſe:ergo.

Aureo.

¶Contra cõcluſionẽ arguit Au=
reolus.primo.Ratio mẽſure non
cõſiſtit in rõne mẽſurati.ſed vni=
formitas eſt id qđ menſurat eter=
nitate:ergo rõ eternitatis non cõ
ſiſtit in vniformitate:ſed potiꝰ in
apphẽſiõe mere vniformitatis:ſi=
cut etiã rõ tpis conſiſtit in appre
henſione mere difformitatis.

Utrum rõ eter= nitatis ↄſiſtat i vnifor= mitate.

¶Reſpondeo.dico pmo ꝙ in tpe
põt aſſignari triplex difformitas.
Prima eſt ipm priꝰ et poſteriꝰ in
motu:et hec eſt pure materialis.
Scđa eſt numeratio prioris ⁊ po
ſterioris in motu:et hec eſt forma=
lis.Tertia eſt compoſita ex mate
riali ⁊ formali.ſ.ipm priꝰ ⁊ poſteriꝰ
in motu vt nũerata.⁊ hoc cõplet
rõnẽ tpis:⁊ mora ſiue ſucceſſio tẽ=
poris ñ ẽ aliđ ꝙ iſta difformitas.

Tri= plex dif formi= tas i tẽ= pore mãlis: formal: ⁊ cõpo= ſita.

¶Dico ſcđo ꝙ in deo poſſumꝰ ap
prehẽdere triplicẽ vniformitatẽ3.
Pria ẽ qſi materialis.ſ.eẽ diuinũ.
Scđa ẽ qſi formalis.ſ.vnitas eſſe
diuini.Tertia ẽ diuinũ eẽ ſub vni
tate:⁊ hec cõplet rõnẽ eternitatẽ3.

Poſſu= mus tri plicem vnifor= mitatẽ i deo ap prehen dere.

¶Ad argumẽtũ negat minor.de
vniformitate tertio mõ dicta:li=
cet cõcedat de vniformitate pmo
vel ſcđo mõ:ſicut eñ tempus mẽ=
ſurat id quod eſt prius et poſte=
rius in motu ⁊ numerationẽ quã
numeramꝰ ip3 priꝰ ⁊ poſterius:tñ
priꝰ ⁊ poſteriꝰ vt enumerata ſunt
nõ menſurãt tpe:ſ3 ſũt ip3 tps.Si
cut eẽ diuinũ ⁊ vnitas eiꝰ mẽſurat
eternitate:ſ3 eẽ diuinũ vt vnũ nõ
menſuratur ſed eſt ipſa eternitas
Sciendu3 tñ ꝙ eternitas nõ eſt ve
re menſura:q2 menſura nõ debet
niſi finitis.ſed ideo dicit mẽſura:
q2 nõ poteſt apprehẽdi niſi in ali=
qua habitudine ad mẽſurã:quia
ſicut menſura certificat duratio=
nes menſurati:ſic eternitas ſe h3
ad deum.

Quõ dicatur eterni= tas mẽ ſura: cũ non ſit vere mẽ ſura.

¶Dico tertio ꝙ vniformitas ma=
terialis ⁊ icõmutabilitas idẽ ſũt:
ſ3 vniformitas icludẽs materialẽ
⁊ formalẽ ñ ẽ ipa icõmutabilitas:
⁊ ppt hoc eternitas q ẽ tal' vniformi
tas diſtiguit ab icõmutabilitate.
¶Secũdo.Tps ẽ qđã ſumma cũ
ſit numerꝰ motꝰ.numerus aũt eſt
ſumma.ergo a ſimili eternitatis
rõ ↄſiſtit in ſũmatiõe durationis.
¶Reſpõdeo.negat añs.numerꝰ
eñ ẽ realiter i rebꝰ numeratis:nec
ẽ ſumma facta p itellectũ:vt iſte
putat.qđ declarabitur diſtin.24.
¶Dico tñ ꝙ numerꝰ q ẽ tps cũ ſit
de genere ſucceſſiuoꝝ nõ h3 vnita=
tes ſimul extra itellectũ niſi in po
tẽtia:l3 quelibet fuerit vel ſit:vl' fu
tura ſit extra intellectum.

Nume rus eſt realr in rebꝰ nu merat.

Cõcl'o.ij.

Eternitas di=
ſtinguitur.a
tẽpore ⁊ ab euo.Hanc ſic probat.
pmo.diſt.20.q.2.arti.pº. Quoru3
menſurata realiter diſtinguunt:
eorum menſure ẽt realiter diſtin=
guunt.ſed motus qui tẽpore mẽ=
ſurat:⁊ eẽ euiternoꝝ qđ mẽſurat
euo:⁊ eſſe diuinũ realiter diſtin=
guunt:ergo ẽt tempꝰ:euu3:⁊ eter
nitas realr ſunt diſtincta.

Cõcl'o.iij.

Aliter ſe ha=
bet nũc eter=
nitatis ad eternitatẽ ꝙ nunc eui
ad euũ:⁊ ꝙ nunc tẽporis ad tem=
pus.Hanc ſic probat.primo.di.
20.ar.3.Sicut ſe habet actus
menſuratus aliqua duratione

ad id cuius eſt actꝰ:ita ſe h3 ipſa
duratio ad ſuum nũc:q2 duratio
mẽſurat actũ:⁊ nũc mẽſurat ipſã
tex.104 rẽ:vt đr.4.phyſi.ꝙ tps menſurat
motũ:⁊ nũc tẽporis mẽſurat mo=
bile:ſ3 eſſe dei q eſt actus cui cor=
reſpõdet eternitas aliter ſe h3 ad
deũ ꝙ eẽ euiterni ad euiternũ: et
ꝙ motus ad mobile:ğ.minor de=
clarat.nã motus differt a mobili
dupliciter.ſ.realiter.⁊ ſm rationẽ
ſucceſſiõis.nã ſubſtãtia mobilis
nõ eſt de genere ſucceſſiuoꝝ:eſſe
aũt euiterni differt ab euiterno
tñ realiter nõ aũt ſm rõnẽ ſucceſ
ſionis:ita nec ipm euiternũ nec
cuius eſſe h3 ſucceſſionẽ.eſſe aũt
dei eſt idem realr cũ deo:ergo.
De nũc ¶Correlariũ pmũ.Nunc eui dif
fert realiter ab euo:⁊ nũc tẽporis
a tẽpore.probat.Sicut ſe h3 eſſe
euiterni ad euiternũ:⁊ motus ad
mobile:ſic nũc eui ad euũ:⁊ nunc
temporis ad tẽpus.ſed iſta diſtin
guunt realr:ergo ⁊ illa.
¶Correlariũ ſcđm.Nũc ſtãs cau
ſat eternitatẽ ſm noſtrũ modũ in
telligẽdi.pbatur.prima.q.10.ar.
1.ad primũ.Sicut apprehẽdimꝰ
cauſari tẽpus p nunc tẽporis:ita
oppoſito mõ apprehenſimꝰ cau=
ſari eternitatẽ p nunc eternitatis
ſm rõnẽ.S3 in nobis cauſat app
hẽſio tpis eo ꝙ apphẽdimꝰ fluxũ
ipſiꝰ nũc:ğ cauſat in nobis apphẽ
dimꝰ eternitatẽ3.in ꝙtũ apphẽdi=
mus nunc ſtans.

Aureo. diſ.9.q. 1.ar.2.

¶Cõtra minorẽ pbationis ↄclu=
ſionis in qua đr ꝙ eternitas ẽ du
ratio:arguit Aureo.pmo.Omnis
duratio alteri cõpata vel eſt ma=
ior vel minor vel equalis:ſ3 eter=
nitas nõ eſt maior vel minor vel
eqlis alteri:alioqn haberet prius
⁊ poſteriꝰ:ñ eñ aliqđ durat plꝰ ꝙ
aliud niſi q2 fuit priꝰ:vl' erit poſte
riꝰ eo:ğ eternitas nõ eſt duratio.
¶Rñdeo.negatur minor.q2 eter=
nitas excedit oẽs alias duratio=
nes:vt dicit S.Th.1.diſt.30.q.2.ar.
1.ad ſcđm.
¶Ad pbationẽ negat ↄñtia.q2 ñ
ſolu3 vna duratio eſt maior alia
q2 ſit prior ea:ſed q2 vna attingit
aliã totalr:⁊ nõ ſolũ illã ſ3 alias
priores ⁊ alias poſteriores ipſa:ñ
eſt ğ priꝰ ⁊ poſteriꝰ in eternitate:
ſed in durationibꝰ aliqbꝰ qs ipſa
excedit. Sicut ẽt aĩa đr excedere
manũ:nõ q2 habeat maiores par
tes ꝙ manꝰ:ſ3 q2 attingit manũ:
⁊ ẽt partes a manu diſtantes.
¶Ex hoc ſequit primo ꝙ nõ repu
gnat durationi ſimul exiſtẽti eſſe
maiorem altera.
¶Sequit ſecũdo ꝙ nõ eſt de rõne
durationis habere extẽſionẽ:im=
mo ẽt tẽpori accidit extenſio ſiue
cõtinuitas rõne motus:vñ tẽpus
nõ menſurãs motũ cõtinuũ non
eſt continuum.

Nõ ẽ de rõe du= ratiõis hr̃e ex= tẽſionẽ.

¶Scđo.Oĩs duratio h3 formalr
vñ poſſit dici tãta vel quãta:nam
de oĩ querit quãtũ durabit:ſ3 nõ
põt eſſe tãta vel quãta.i.plus vel
minus durare niſi habeat ante ⁊
poſt:qđ nõ h3 eternitas.ergo ipa
non eſt duratio.
¶Rñdeo:prĩo negat maior niſi ta
lis duratio ſit finita:eternitas ãt
nõ eſt finita:ſ3 infinita duratio.
¶Scđo negat minor:q2 ñ ſolũ ali
qua duratio đr quãta q2 habeat
añ ⁊ poſt:ſed ẽt q2 attingit quic=
qđ alia attingit vel plura vel pau
ciora:vt exẽplũ cõſitũ ẽ đ aĩa:hoc
mõ põt dici eternitas tãta vl' quã
ta:vt p3 ex dictis:⁊ ẽt declarat pri
mo cõtra Gen.c.66.ar.3.
¶Immẽſitas diuina nõ ponit in
deo aliquã magnitudinẽ pmanſi
uam:ſ3 vim attingẽdi oĩa loca.ğ
eternitas nõ dicit aliquã duratio
nẽ formalr.ſ3 vi qua attingit oẽ3
durationẽ. ¶Rñdeo.negat añs:
q2 imẽſitas ponit i deo magnitu=
dinẽ ꝟtutis nõ tñ extẽſiuã.ita et
eternitas đt formalr durationẽ3
l3 nõ ſucceſſiuã.⁊ nihil addit poſi
tiuũ ad ſuũ eẽ.ſ3 ſolũ negationẽ va
riatiõis ꝙ.ſ.d:ximꝰ vniformitatẽ.
¶Contra ſcđm correlariũ arguit
Aureolus.ꝙ in eternitate non ſit
nunc primo.Sicut ſe habet pun=

Facili traditio ne hinc apphẽ= dito qđ eterni= tatis : o noticie Aureo :

ētus ad lineā ꝑmanentē:ſic nunc ad ſucceſſionē.ſꝫ pūctus non eſt imaginabil:ſec̄ lineā nō eſt poſſibile imaginari eū ſolitarie:cū de rōe ei⁹ ſit eē terminū linee.ꝫ nūc n̄.n.ē imaginabile ex̄ ſucceſſiōnē.

¶Rn̄deo.Dico p̄mo ꝙ ſicut punctus nō pōt eſſe extra lineam: ita nec nunc extra durationem.non nō tn̄ opꝫ ꝙ ſicut pūctus nō inuenitur niſi i linea extēſa:ꝙ ita nūc nō ſit niſi in duratiōe diſtēſa:cui⁹ rō eſt q꞉ linea dr̄ vniuōce de oi linea nō aūt duratio de oi duratione:⁊ iō aliq̄ duratio ē extēſa ⁊ aliq̄ non.¶Dico ſcdō.ꝙ ſilitudo inter punctū ⁊ nūc nō currit q̄ ad oia:⁊ iō lꝫ poſſibile nō ſit imaginari pūctum ſolitarie:poſſum⁹ tn̄ imaginari ſolitarie nūc:⁊ nō ſolū nunc eternitatis:ſꝫ ēt nūc tp̄is diſcreti qḋ q̄nq꞉ eſt ſolitariū nō cōtinuās nec terminans.

Imaginabile eſt nūc ſolitarium.

¶Dico tertio ꝙ licet in eternitate ſit nūc.nō tn̄ ē ibi inſtās: q꞉ nō dr̄ niſi de deo cui aliq̄d inſtat ſiue aliq̄d accidit.nec eſt ibi tunc:nec olim:nec alia hm̄oi.q꞉ iſta nō equipollent nūc ſtanti:ſꝫ nūc fluenti.

Formalis rō nūc: ſi q̄ dari pōt.

¶Ex his pꝫ ꝙ nulla eſt formalis rō ꝯpetēs ipſi nūc niſi forte iſta: q̄ nūc eſt indiuiſibile durationis dr̄ em̄ nūc multiplr̄ ſicut duratio.

Cōclo.iiij. Gn̄atio diuina menſuratur eternitate.ꝓbat̄ ſic.Gn̄atio verbi diuini eſt act⁹ cui nulli potentia ſubſternit̄:ſine ſucceſſione ſine p̄ncipio ⁊ fine durationis.ergo menſurat̄ eternitate. an̄s pꝫ infinitis quodāmō auctoritatib⁹ ſanctorū ⁊ rōnibus.ꝯn̄ia pꝫ ex p̄dictis ⁊c.

¶Diſtin.x.

In diſtinctione decima querit̄.Utrū ſpūſſanct⁹ ꝓcedat vt amor.

Pro qōne poſitiſta cō cluſio.Spūſſctūs ꝓcedit ꝓceſſione amoꝛis ⁊ volūtatis.ꝓbat̄.1.q.37.ar.1.in diuinis ꝓcedit aliq̄d ſubſiſtens in nā diuina ꝑ actū amoꝛis ⁊ volūtatis:ſꝫ talis pſona nō ē pr̄ nec filius.ꝫ.ſſ.Ex hoc em̄ ꝙ aliq̄s amat aliquā rē ꝓuenit q̄dā ipꝛeſſio rei amate in amātis affectuꝫ. Cōſtat aūt ꝙ oē qḋ eſt in deo ſubſiſtit in nā diuina.ꝫ illa ipꝛeſſio ꝓcedens in nā diuina eſt ſubſiſtēs ⁊ perſona.

Aureo.

¶Cōtra hāc rōnē arguit Aureo. pꝛimo. Si amatū eēt in amante: aut eſſet ibi ꝑ eēntiā ſuā:aut per ſui ſilitudinē.nō ꝑ eēntiā vt pꝫ. nec ꝑ ſilitudinē.alioq̄n voluntas cōciperet rerū ſilitudines:⁊ eſſet potētia ꝯceptiua.ꝫ amatū nō eſt in affectum amantis.

Utrum amatū ſit in amante.

¶Rn̄deo negat̄ maioꝛ.ſꝫ id quo amatū eſt in amāte:eſt q̄dā habitualis inclinatio derelicta ex amore inclinās amantē in amatū eo mō quo grauitas inclinat deoꝛſū graue ad locū.Un̄ poſſumus dicere ꝙ in graui eſt quodāmō loc⁹ deoꝛſum ꝓpter ꝯuenientiā quāꝫ hꝫ ad ip̄m.Iſto mō amatū eſt in amante:ſicut terminus motus in pꝛincipio motiuo ꝓpoꝛtionato vt dicit.s.D.4.cōtra Gen̄.c.19.

¶Scdō.amās impellit̄ i amatū ⁊ eſt i ipſo vt dicit.s.D.ergo amatum nō eſt i amāte.¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.Ubi dico pꝛimo ꝙ amoꝛ nūq̄ impelleret amantē in amatum:niſi eſſet in amāte ꝑ illā iclinationē d̄ q̄ nūc imediate dcm̄ ē. ¶Dico ſcdō ꝙ amatū eſt in amante mō ſupꝛadicto: ⁊ amans eſt in amato:eo mō quo ea q̄ oꝛdinant̄ ad finē ſunt ipſo fine.Dicit̄ etiaꝫ amatū eē in amāte ꝑ ꝯplacentiā ⁊ deſideriū.1.2.q.28.ar.1.

Durandus p° di.q.2. Tex.ↄ.15.

¶Cōtra ꝯclōnē arguit Durādus Si.ſſ.ꝓcederet vt amoꝛ:ſeq̄t ꝙ ꝓduceret̄ ꝑ actū volūtatis:cū amoꝛ ad volūtatē ꝑtineat.ſꝫ nō ꝓcedit ꝑ actū voluntatis.ꝫ.minoꝛ ꝓbat̄. ꝑ actus imanentes nihil ꝓducit̄: vt dicit phs.9.meta.ſꝫ voluntatꝫ actus eſt imanens.ergo nihil per

ip̄m ꝓducit̄. ꝑſequutionē iſtius argumēti habes diſtinctiōe.27. concluſione.1.

¶Rn̄deo.negat̄ minoꝛ.Ad ꝓbationē dico ꝙ ꝑ actū imanentē nihil ꝓducit̄ ad extra.tn̄ ꝑ actū intellect⁹ ſemꝑ ꝓducit̄ aliq̄d ad intra.ſ.verbū:⁊ ꝑ actū voluntatis ꝓducitur impꝛeſſio amati in amantem.Talia aūt.ſ.verbū ⁊ impꝛeſſio non ſunt totaliter extrinſeca ipſi actui:ſꝫ ſunt termini intrinſeci ipſius actus:nec actus ſine eis cōplent̄.¶Dico ſcdō ꝙ iſta pꝛoductio amoꝛis ſit virtute nature tāq̄ pꝛincipij remoti.⁊ virtute volūtatis tāq̄ pꝛincipij pꝛoximi.

Scotus hic.q. vnica.

¶Cōtra eundē Scotus arguit ꝙ ſpūſſctūs procedat vt actus ſiue operatio amandi:⁊ nō vt talis impꝛeſſio.Ubicūq꞉ eſt voluntas habens obiectū ſibi pꝛeſens diligibile:ibi pōt eſſe actus amādi realiter pꝛocedens.ſed in deo eſt tal̄ voluntas.ergo.

Utrum ſſ. ꝓcedat vt talis impꝛeſſio.

¶Rn̄deo.negat̄ maioꝛ. lꝫ em̄ oīs intellectus ſit ꝓductiuus verbi: ⁊ oīs volūtas amoꝛis:non tn̄ oīs intellectus eſt ꝓductiuus actus intelligēdi.12.meta.nec oīs volūtas actus amādi.nā intelligere ⁊ amare dei ſunt eius eſſe: ideo nō ſunt q̄d ꝓductū. Hui⁹ aūt rō eſt: q꞉ hm̄oi actus ſignificant̄ per modum ꝑfectionis eius cuius ſunt. Nulla aūt ꝑfectio in diuinis diſtinguitur a ꝑfectibili.Iō iſtis actibus repugnat ꝓduci. Uerbum aūt ⁊ amoꝛ non ſignificant̄ ꝑ modum opationis ſꝫ ꝑ modū operati:iō ꝓducunt̄.vt dicit.s.D.de veritate.q.4.ar.2.ad ſeptimum.

tex.39.

Hēric⁹ in q̄lib.

¶Cōtra eandē arguit Hēricus. In nobis eſt quidē amoꝛ cōplacētie ex attractiōe obiecti cauſatus ⁊ eſt q̄dā amoꝛ incētiuus ⁊ efficax quo volūtas ad obiectū ſe mouet ergo ꝓpoꝛtionabilr̄ iſti duo amores ſunt in deo:vt p̄mus ſit eſſentialis:⁊ ſcdꝯ ſit ꝑſonalis et.ſſ.

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄tia.q꞉ iſti duo amoꝛes non ſunt in nobis niſi q꞉ voluntas noſtra ꝓcedit a potētia ad actū.¶Ex quo ꝯſurgit ꝙ aliq̄ itēſius ⁊ ꝑfectius diligit q̄ᷓ alia: cōſtat aūt voluntatē diuinā non ꝓcedere de potentia ad actū. Capꝛeolus ponit duas alias cōcluſiones ꝑ maioꝛi notitia queſtiōis huius.ſ.Utrum ſpūſſctūs pꝛocedat per modū amoꝛis.Illas habes in diſtin.6.

¶Diſtin.xj.

In diſtinctione vndecima queritur. Utrum ſi.ſſ.nō ꝓcederet a filio diſtingueretur ab eo.

Pro qōne hec eſt pꝛima ꝯclō.Spūſſctūs ꝓcedit a patre et filio.Iſta ꝯclō ꝓbat̄ tū ex determinatione ecclie. tuꝫ auctoꝛitatib⁹ ſanctoꝝ.tum ēt rōne quā ponit s.D.4.ꝯ Genti.c.24.vbi arguit ſic.Quicquid pōt ꝯuenire alicui diuine ꝑſone ꝯuenit ei.alioquin ꝑſona diuina eſſet ens potētiale ſꝫ ſpirare ſpūſſcti pōt ꝯuenire perſone filij.ꝫ ꝯuenit ei.minoꝛ ꝓbat̄. ſpirare.ſſ.nō eſt cōtra rōnem filij inquātū eſt de⁹:q꞉ pr̄ q̄ eſt deus: ſpirat:neq꞉ inquātū eſt filius : q꞉ alia ē ꝓceſſio.ſſ.alia filij:nō repugnat aūt id qḋ eſt a pꝛincipio ſm̄ vnā ꝓceſſionē eſſe pꝛincipiū alterius pꝛoceſſionis.

Aureo. h.q.1.

¶Cōtra hāc rōnē dr̄ Aureo.poſſe eodē mō argui ꝙ.ſſ.gn̄et filiū: q꞉ nō repugnat ei neq꞉ inq̄tū eſt de⁹ neq꞉ inquātū eſt.ſſ.

¶Ad qḋ rn̄det̄ ꝙ repugnat.ſſ.generare verbū inquātū eſt.ſſ.quia amoꝛ p̄ſupponit. repugnat autē ꝓducens p̄ſupponere ꝓductum nō pōt ergo.ſſ.gn̄are verbū qḋ p̄ſupponit:neq꞉ aliud:cum nō poſſint eſſe plures filij in diuinis.

Coclo.ij. Si ſpūſſctūs n̄ ꝓcederet a filio:nō poſſet ab eo realr̄ diſtigui. Hāc ꝓbat.1.q.36.ar.2.Oīs diſtinctio realis i diuinis ē ꝑ oppoſitaē

relationes:ſʒ ſi.ſſ.nõ ꝓcederet a filio:nõ haberet ad ipm̃ relationeʒ oppoſitã:cũ i diuinis oĩs relõ realis ſit relõ origis.ꝗ maior ꝓbaẗ. Nullũ abſolutũ pluriſicaẗ i diuis ꝗ oĩs diſtinctio realis ē ꝑ relationes.Q̃ aũt oporteat eaſeẽ oppoſitas:ꝓbo. Si relatiões nõ oppoſite ſufficerẽt ad diſtinctionẽ realem:ſequiẗ ꝙ in pſona pr̃is eſſet realis diſtinctio:qꝛ i ipõ ſunt due relatiões.ſ.paternitas ⁊ ſpiratio.

Aureo. vbi.ſ. ¶ Cõtra arguit Aureo.⁊ vult ꝓbare ꝙ diſtinctio diuinarũ pſonarũ poſſit eẽ non ſolũ ꝑ relationes oppoſitas:ſʒ ꝑ relatiões q̃ ex ſuis rõnibꝰ formalibꝰ ſunt ĩpoſſibiles. ¶ Ex q̃ ſequiẗ ꝙ filio nõ põt ꝯuenire ſpirari.nõ qꝛ in eo ſit relatio oppoſita.ſ.ſpirare:ſʒ qꝛ ſpirari et gñare ſunt ex rõnibꝰ ſuis incompoſſibiles. Pⁱo arguit ſic.id qḋ ineſt alicui ex ſua rõe formali ꝯuenit ei q̃cũꝗ alio remoto ſiue per poſſibile ſiue ꝑ ĩpoſſibile. ſʒ ſpirari ⁊ gñari ſũt ex ſuis rõnibꝰ incõpoſſibilia.ꝗ dato ꝙ in filio nõ eẽt ſpirare adhuc ei repugnaret ſpirari.minor ꝓbaẗ.ſi ſpirari non hʒ ex ſua rõne incõpoſſibilitatẽ ad gñari:ſequiẗ ꝙ hēat iſtã incõpoſſibilitatẽ ab ipſo ſpirare vt ẽt tu dicis.ſed hoc eſt falſuʒ.qꝛ tũc ſpirare eẽt ipʒ gñari.qḋ pʒ eſſe falſũ cũ in pr̃e ſit ſpirare ⁊ nõ gñari.

¶ Rñdeo.negaẗ minor. Ad ꝓbationeʒ negatuꝛ minor. Ad cuiꝰ rationẽ negaẗ ꝯñtia:ſicut ẽt nõ ſeq̃ẗ hec albedo rõne huiꝰ ſubiecti in quo eſt:hʒ formaliter incõpoſſibilitatẽ ad hoc ꝙ ſit i alio ſb̃o. ergo eſt idẽ formal̃r cũ hoc ſubiecto:et

Spiraẗ cũ gñatiõe paſſiua dat incõpoſſibilitatem ad ſpirari. multe tales inſtãtie pñt dari. Relinquiẗ ꝗ:ꝙ ſpirare ex hoc ꝙ eſt i eodẽ ſuppoſito cũ gñatione paſſiua det ei ĩcõpoſſibilitatẽ ad ſpirari. ¶ Cõtra.qcq̃d ꝯuenit alicui in diuinis:ꝯuenit ei formal̃r ⁊ ex ſe. ergo incõpoſſibilitas quã hʒ gñari ad ſpirari.ꝯuenit ei ex ſe formaliter ⁊ non per ſpirare.

¶ Rñdeo. negaẗ añs. nam.ſſ. eſt fil̃is ⁊ eiuſdẽ ñãe cũ ſpirante: qḋ tñ nõ ꝯuenit ei formal̃r inquãtuꝫ ẽ ſpũs: ſed inq̃tũ ẽ amor diuinꝰ. ¶ Scḋo.ſi ſpirare dat gñari incõpoſſibilitatẽ ad ſpirari:aut hoc ẽ qꝛ ſpirare ⁊ gñari ſunt idẽ i filio: aut qꝛ ſunt ſimul i eo:aut qꝛ gñari ẽ preuiũ ad ſpirare.nõ ꝑmũ:nec ſʒ nec tertiũ.qꝛ ẽt eẽntia in filio ẽ idẽ cũ ſpirari ⁊ eſt ſil̃r cũ eo:⁊.ſpirare pſupponit eẽntiã ⁊ tñ nõ dat eẽntie incõpoſſibilitatẽ cũ ſpirari ꝗ ſil̃r ſpirare nõ dat gñari incompoſſibilitatẽ cuʒ ſpirari.

¶ Rñdeo.negaẗ diuiſio tãꝗ iſufficiens.ſʒ rõ quare ſpirare dat illã incõpoſſibilitatẽ eſt:qꝛ eſt relatio ſm̃ rõnẽ aduenieñs ſuppoſito ꝯſtituto per generationẽ paſſiuam. ¶ Tertio arguũt aliȷ̃.ſpiratio actiua ſtat ſimul cũ paternitate ⁊ cũ oppoſito paternitatis:cũ ſpiratio actiua ſit in patre ⁊ filio.ergo ẽt filiatio põt ſtare cũ ſpiratiõe actiua ⁊ cũ oppoſito eiꝰ.ſ.ſpirari.

¶ Rñdeo.negaẗ ꝯñtia:ꝑꝑ idẽ.naʒ paternitas ⁊ filiatio ⁊ ſpirari cuʒ ſint ꝓprietates ꝯſtitutiue pſonarũ nõ pñt pluribꝰ cõicari.ſicut nec ꝑncipia indiuiduãtia in creaturis ſpiratio aũt actiua cuʒ adueniat ſm̃ rõnem ſuppoſito ꝯſtituto põt cõicari ſuppoſitis habentibus relationes oppoſitas.

Aureo. ¶ Quarto arguit Aureo. Remota cã ſcḋa adhuc põt remanere ꝑma:ſed ſcḋa cã incõpoſſibilitatis gñari ad ſpirari eſt qꝛ ſpirari preſupponit gñari.cã aũt ꝙ pſupponat eſt ex ſuis rõnibus formalibꝰ ꝗ remoto ꝙ ſpirari preſupponat gñari:adhuc erũt icõpoſſ̃ia i eodẽ ſuppoſito.

Uerificatio illiꝰ ꝓpõnis: remota cã ſcḋa adhuc põt remanere pⁱa. ¶ Rñdeo.ꝑ(ꝛ)io ꝙ maior ẽ vꝛa ſolũ i cauſis efficiẽtibꝰ eẽntial̃r ordiatis ⁊ q̃ ad gñalẽ iſluẽtiã ſolũ.falſa ẽ aũt loq̃ndo de cauſis alteriꝰ ordis.ſ.efficiẽte ⁊ formali.vl̃ de duabꝰ formalibꝰ:ꝙ ꝯclaro.Nã forã ignis ẽ cã caloris i igne.⁊ calor faẗ ignẽ formal̃r calidũ:⁊ tñ ꝯſtat ꝙ remoto calore nũꝗ forma ignis faceret ignẽ formal̃r calidũ.in ꝓpoſito aũt mõ nl̃la eſt cã efficiẽs.

¶ Dico ſcḋo ad minorẽ: ꝙ formaẗ

ratio iſtarum proceſſionum nõ eſt cauſa ꝙ preſupponat vnã aliam ſed eſt ecõtrario.qꝛ eñ vna exigit aliã ide ſumiẗ eaꝝ formali rõ. proceſſiões enim diuine cũ nõ diſtinguãẗ penes:ſubiecta.nec habeãt ex ſe aliquã oppoſitionẽ opʒ ꝙ formalis rõ diſtinctionis earũ ſumatur penes terminos vl̃ penes ꝑncipia.Sũt eñ diſticte qꝛ ſũt ſuppoſitoꝝ:oppoſitoꝝ relatiõe origis.

Pluribꝰ itaꝗ modis peccare oñdiẗ ꝑdicta argumentatio. ¶ Dico tertio ꝙ ex formali rõne diſtictiõis ꝓceſſionũ vl̃ relationũ filij ⁊.s.s.nũꝗ poſſet iferri ĩter eos vl̃ eoꝝ ꝓceſſiões realis diſtictio.ſed tm̃ formalis.Dicã eñ ꝙ iſte ꝓceſſiões terminanẗ ad eãdẽ pſonam ſm̃ rem.ſed ſm̃ aliam ⁊ aliã rationem.opʒ ꝗ ꝙ ſi debeat realiter diſtingui ꝙ hoc ſit ratiõe oppoſitionis.qꝛ.ſ.ex vna originaẗ alia eo ꝙ terminus vnius ꝙ originaẗ ex termino alterius.ſ.s.s.a filio non diſtinguũẗ penes terminos formales qꝛ talis terminus eſt eſſentia.

Cõcluſio.iij.

Filiꝰ diſtinguiẗ filiatiõe a.s.s.ſm̃ hr̃e et non habere.filiatione aũt diſtinguiẗ a ſolo patre ſm̃ relatiuã oppoſitionẽ. ¶ Hanc probat quol.5.q.4.art.2. quantũ ad primã partẽ ſic. Quicũꝗ haber aliquam formã diſtinguiẗ ab omni nõ hñte illam.ſed filius hʒ filiationem quã nõ habet s.s.ergo ſcḋa pars probaẗ ibidẽ. Filiatione diſtinguiẗ filiꝰ ſm̃ oppoſitionem ab eo ſolo i quo eſt relatio oppoſita.ſʒ i ſolo pr̃e ẽ relatio oppoſita filiatiõi.ſ.pr̃nitas:ꝗ.

Conclo.iiij.

Filiatio nõ põt eẽ prima rõ diſtinctionis ĩter filiũ ⁊ s.s.ſʒ ſpiratio actiua. Hãc ꝓbat de potẽ.q.10.arti.5. Oĩs negatiua fũdaẗ ſup affirmatiuã.ſʒ filiatiõe diſtiguiẗ filiꝰ a.s.s.negatiue ſcʒ ꝑ hr̃e ⁊ nõ hr̃e.nã filiꝰ nõ ẽ.s.s.ergo opʒ veritatẽ huiꝰ fundari ſup aliq̃ affirmatiõe.ſʒ i filio nl̃la ẽ affirmatio oppoſita affirmatiõi q̃ ẽ i.s.s.niſi ſpiratõ actiua.ꝗ ꝑ eã ſolã pꝰ diſtinguiẗ relatiue a.s.s.

¶ Cõtra arguit Aureo.pꝰ.Oẽ ꝑncipiũ diſtictiuũ formal̃r eſt ẽt cõſtitutiuũ vt dicit Porphyriꝰ. ſed ſpiratio actiua nõ ẽ ꝯſtitutiua filij.ꝗ nõ diſtiguit ipʒ formal̃r a.s.s.

¶ Rñdeo.negaẗ maior.ꝯſtat eniʒ ꝙ homo cõſtituiẗ ꝑ rõnale tanꝗ per drĩaʒ.et tñ nõ diſtinguiẗ ꝑ rõnale ſm̃ directã oppoſitionẽ formẽ ad formã niſi ab irrõali.lʒ ꝑ ipam ab oĩbus diſtinguiẗ ꝑ hr̃e et non habere.ꝑ ſenſibile aũt diſtinguiẗ ſm̃ oppoſitionẽ tm̃ ab inſenſibilibus:⁊ ꝑ corporeũ ab incorporeis. Similiter filius conſtitutꝰ filiatione diſtinguiẗ per eã tm̃ a patre tanꝗ ab oppoſito.

¶ Dico ſcḋo ꝙ eadẽ res ẽ ꝯſtitutiua ⁊ diſtictiua filij. Idẽ ẽ filiatio: ⁊ ſpiratio actiua vt ẽ i filio.ſʒ alia rõne ꝯſtituit.⁊ alia diſtinguit.

¶ Scḋo.Oẽ diſtictiuũ pſonaliter ſi ſit ſimplex quecunꝗ diſtinguit: diſtiguit vt vnã pſonã:qꝛ ex q̃ eſt ſimplex cuicũꝗ dat eẽ diſtinctuʒ dat eẽ ſimplex diſtictũ. ſʒ ſpirare ẽ ſimplex.ꝗ ſi diſtiguit patrẽ et filiũ a.s.s.pſonal̃r ſeq̃ẗ ꝙ eos diſtiguat vt vnã perſonaʒ. et ſic redit error Sabellij.

¶ Rñdeo.negaẗ maior qñ tale ſimplex ẽ cõicabile.ſpirare aũt ẽ cõicabile pr̃i ⁊ filio. huiꝰ exẽplũ ptʒ in aĩa itellectiua:q̃ ẽ ſimplex.⁊ diſtinguit diuerſa mẽbra hoĩs a mẽbris aſini.non tñ diſtinguit ea vt vnũ membrũ.quia aĩa eſt oĩbus illis mẽbris cõicabilis.

¶ Dico tñ ꝙ pr̃ ⁊ filiꝰ diſtinguũẗ vt vnũ i virtute ſpiratiua.

¶ Tertio effectꝰ formalis mutaẗ cũ mutatiõe formẽ.ſʒ pr̃ ⁊ filiꝰ ſunt due pſone ⁊ duo diſticta a.s.s.ꝗ hñt duo formal̃r diſtictiua a. ſſ.ſʒ ſpirare eſt tm̃ vnũ.ergo nõ diſtinguũẗ ab eo formal̃r per ſpirare.

¶ Rñdeo.ꝑmo negaẗ ꝯñia:qꝛ non bene inferẗ concluſio.deberet .n. ſic iferri.ergo eſt duplex pſonalitas ⁊ duplex diſtinctio in eis.qꝛ diſtinctio eſt illa forma cuiꝰ effectꝰ

formalis ē eē diſtinctum. nō autē ſpiratio actiua cui⁹ effect⁹ formalis eſt ſpirator.

¶ Dico ſcḋo ꝙ illa maior nō ē ꝟa niſi qñ effect⁹ formalis ſignat̄ ꝑ nomē ſubſtātiuū: q2 tale nomen nūerat̄ ſꝫ nūerationē forme adiectiuū aūt nūerat̄ ſꝫ ſuppoſita. In ꝓpoſito nr̄o effect⁹ for̄alis ſpiratiōis actiue deſignat̄ ꝑ hoc nomē diſtinctū qḋ ꝯſtat eē adiectiuū.

Una ꝑſona duob⁹ rōe diſtigui pōt ꝑſonaliter.

¶ Dico tertio nō eſſe incōueniēs vnā ſimplicē ꝑſonā diſtingui ꝑſonaliter duob⁹ que ſunt idē re ſed non ratione. ⁊ ideo pr̄ diſtiguitur paternitate a filio: et ſpiratione actiua a.s.s. filius aūt filiatione a patre ſpiratione actiua a.s.s.

Grego. hic. q. j.

¶ Cōtra eandē arguit Greg. p°. Remotus a filio oī re q̄ nō eſt filiatio filius remanet diſtinctus a s.s. ergo diſtiguit̄ ab eo filiatiōe.

¶ Rn̄deo. negat̄ ꝯn̄a. ſicut nō ſeq̄t̄ filio nō eſt aliqua res p̄ter eſſentiā. ergo eſſentia diſtinguit.

¶ Rō aūt hui⁹ eſt q2 iſta diſtiguūtur rōne. ⁊ iō diſtinctio ꝯuenit relatiōi nō eēntie: q2 ꝯuēit relatiōi nō q̄tū ad ſuū eē ſꝫ q̄tū ad ſuā rōnē.

¶ Dico ſcḋo ꝙ ſi per impoſſibile illa res q̄ nūc ē filiatio ⁊ ſpiratio ꝑderet rōnē ſpiratōis nunq̄ diſtigueret filiū a.s.s. tāq̄ ab oppoſito.

¶ Scḋo. In filiatiōe nō ſunt plura quib⁹ diſtiguat̄ a.s. ergo neq3 i filio. aīs p3 et ꝯn̄a. q2 filius eſt eq̄ ſimplex ſicut filiatio.

¶ Rn̄deo. negat̄ ꝯn̄a: q2 lꝫ fili⁹ ſit eque ſimplex ſicut filiatio tn̄ q2 filiatio ſignat̄ ꝑ modū abſtractu ⁊ forme. fili⁹ aūt ꝯcrete vt habens formā cui nō repugnat ex ſuo mō ſignificādi hr̄e aliq̄d alteri⁹ rōnis a filiatione. Ideo i filiatiōe nō requiritur illa pluralitas diſtinctorū ſm̄ rōnē ſicut repitur in filio.

¶ Cōtra eādē arguit Scotus q̄ſi argumētis Aureō. ad q̄ rn̄ſum ē rn̄dēdo ad Aureolum. Arguit eñ ꝙ generatio ⁊ ſpiratio paſſiua ex ſuis rōnib⁹ diſtinguūt̄: ⁊ ꝑpt̄ hoc filius diſtiguit̄ gn̄atiōe a.s.s. ēt ſi ab eo nō ꝓcederet. ⁊ vult ꝙ relatiōes diſperate ſufficiēt ad realeꝫ diſtinctionē perſonarum.

¶ Ad hoc dictū eſt ꝙ gn̄atio ⁊ ſpiratio nō hn̄t ex ſuis rōnibus ꝙ diſtinguant̄ plus q̄ rōne. vn̄ ſi deberēt realiter diſtingui op3 ꝙ opponantur relatione originis.

In creatis diſtinctio diſpatorū reducitur ad oppoſitionez.

¶ Dico ſcḋo ꝙ ēt diſtinctio diſperatorum i creaturis reducitur ad aliquā oppoſitionez. albedo. n. et dulcedo reducūt̄ ad oppōnē coloris ⁊ ſaporis q̄ ſūt due ſp̄ēs ſubalterne oppoſitis drīis cōſtitute: q̄ quidē drīe priuatiue opponūtur.

Concluſio. v.

Spiratio actiua nulla ꝑſonā diuinā ꝯſtituit. Hāc ſic ꝓbat. 1. q. 32. ar. 3. Nullū cōicabile cōſtituit formalr̄ aliq̄d icōicabile. ſicut albedo nō cōſtituit formalr̄ nigrū. ſꝫ ſpiratio actiua ē cōicabilis pr̄i ⁊ filio: ⁊ ꝑſona ē incōicabilis cū ſit idiuiduū. ergo ſpiratio actiua nō ꝯſtituit ꝑſonam.

¶ Cōtra arguit Aureol⁹ p°. Que fundāt eādē vnitatē fūdāt eādeꝫ ꝑſonalitatē. q2 vnitas eſt ꝑſeitas tertij modi q̄ ē ꝑ ſe vnitas. ſꝫ eēntia ⁊ filiatio ⁊ ſpiratio fūdāt eādē vnitatē cū ſint penit⁹ idiſticta. ergo oīa iſta ꝯcurrūt ad ꝯſtitutōeꝫ filij.

Oīm. ſacratiſſimū eſt dogma vbi non repetita diuina tradūtur.

¶ Rn̄deo. negat̄ mior: quia lꝫ iſta idē re: tn̄ rōne diſtinguūtur. et ad argumēta i oppoſitū ſepe ē rn̄ſū. maxime di. 2. q. 3.

¶ Scḋo. Collectio ꝓprietatū ꝯſtituit ꝑſonā diuinā vt dicit Anſelmus de ꝓceſſione. s.s. c. 24. ergo ſpiratio concurrit ad ꝯſtōnem filij.

¶ Rn̄deo. negat̄ aīs. ſꝫ bene dicit Anſelmu⁹ ꝙ tal' collectio diſtiguit. nō āt oē diſtiguēs eſt ꝯſtitutiuū.

¶ Tertio. Eo ſolo ē fruēdū qḋ includit̄ in cōſtitutione alicui⁹ diuine ꝑſone: vt vr̄ dicere Aug. p°. de doctrina xpiana. ſed ſpiratione ē fruēdū cū ſit ꝑſone ꝓprietas. ergo.

¶ Rn̄deo. negat̄ maior. nec hoc dicit Aug. Ad hoc. n. ꝙ aliq̄d ſit fruibile: ſufficit ꝙ ſit idē diuie eēntie.

¶ Dico ſcḋo ꝙ nulla relatio dicit̄ rōnē fruibilitatis: ſꝫ ſumma bōitas: que cū ſit tantum vna eſt ēt vna tm̄ ratio fruibilitatis.

¶ Quarto. Sicut ſe hꝫ eēntia ad perſonā filij. ita ſe hꝫ ſpiratio actiua. ſed eſſentia pertinet ad conſtitutionē filij. ergo ⁊ ſpiratio.

¶ Rn̄deo. negat̄ minor. cū. n. eſſentia ſit cōicabilis nō ꝯſtituit aliq̄d i eē i cōicabili cuiuſmōi ē ꝑſona. vt dicit. s. D. ꝺ potētia. q. 8. articu. 3.

Grego.

¶ Contra eandē arguit Greg. Fili⁹ nō ꝯſtituit̄ ꝑ filiationē. ergo ꝑ ſpirationē. aīs ꝓbat̄. filius ⁊ filiatio nullo mō diſtiguunt̄ ex ꝑte rei. ergo vnū nō ꝯſtituit aliud. tꝫ ꝯn̄a. q2 oē ꝯſtituēs diſtiguit̄ realr̄ a ꝯſtituto.

Sola diſtinctio rōnis ꝟificat cōtradictoria.

¶ Rn̄deo. negat̄ aīs. Ad ꝓbōnez negat̄ ꝯn̄a. q2 diſtictio rōnis ſufficit ad hoc ꝙ ꝯtradictoria de eodē verificent̄ q2 ad veritatē loquutionis nō ſolū op3 ꝯſiderare rē ſꝫ ēt modū ſignificādi: ⁊ q2 itellus alr̄ ſignat filiationē ⁊ aliter filiū adeo aliqua p̄dicat de filio q̄ repugnāt mō ſignificādi quo ſignat filiationē. ⁊ hmōi ſūt que ſignificāt actū cōuenientē ſuppoſito. ea aūt q̄ repugnāt ſuppoſito ⁊ nō forme attribuit filiatiōi ⁊ negat a filio: vt cōſtituere ⁊ diſtiguere ⁊ huiuſmodi.

Conſtituēs duplex ꝑ moduꝫ partis ⁊ ꝑ modū totius.

¶ Dico ſcḋo ꝙ oē ꝯſtituēs ꝑ modū partis diſtiguit̄ a ꝯſtituto realiter: nō aūt hoc ē neceſſe i eo qḋ ꝯſtituit ꝑ modū toti⁹: q2 vt dr̄. 2. poſte. nō oīs forma diſtinguit̄ ab eo cui⁹ ē forma. Cōſtitutiuuꝫ ergo filij nō ē ſibi itrinſecū tanq̄ ꝑs: ſꝫ ē tota entitas ei⁹: ꝯcurrēs tn̄ cuꝫ alio cui idētificat̄ re ⁊ a q̄ diſtiguit̄ rōe ad itegrādā rōnē filij vt ē fili⁹ nec ſimplici repugnat hoc mō ꝯſtitui.

¶ Diſtinctio. xij.

In diſtin. 12. q̄ritur. Utrū pr̄ ⁊ filius ſint vnuꝫ principiū. s.s.

Ad hāc q̄ſtionē rn̄det̄ ꝯcluſiōe affirmatiua ꝙ ſic. Hāc ꝓbat. 1. q. 36. ar. 4. pr̄ ⁊ fili⁹ ſūt vnū i oīb⁹ i q̄b⁹ nō diſtiguit iter eos relationis oppoſitio ſed in hoc ꝙ ē eē ꝑncipiū. s.s. nō opponūt relatiue. ergo i hoc ſūt vnū.

¶ Cōtra iſtā ꝯcluſionē arguit ſic ipe. s. D. Si pr̄ ⁊ fili⁹ ſūt vnū ꝑncipiū. s.s. aut ſūt vnū ꝑncipiū qḋ ē pr̄. aut ſūt vnū ꝑncipiū qḋ nō ē pr̄. nō ꝑmū. q2 tūc fili⁹ eēt pr̄. nō ſcḋꝫ q2 pr̄ nō eēt ꝑncipiū ergo non ſunt vnum principium.

In hac ꝓpōne pr̄ ⁊ filius ſunt vnū ꝑncipium ſp̄us. s. ly ꝑncipiū ſuppōit cōfuſe immobilr̄.

¶ Rn̄deo. negat̄ ꝯn̄a. q2 ly principiū in illa ꝓpōne ſupponit cōfuſe imobilr̄ cū habeat copulatū ſubiectū. ſicut ēt ē in iſta. Parriſi⁹ et Rome vēdit̄ piper. ⁊ iō nō lꝫ deſcēdere. Idē dico ꝺ iſta. vnū ꝑncipiū. s.s. ē pr̄ ⁊ fili⁹. q2 talia ſūt ſubiecta q̄lia ꝑmittūt p̄dicata. Et iō ly vnū ꝑncipiū ſuppōit ꝯfuſe ⁊ determinate ꝑ hoc vel illo ſuppoſito. Et hec eſt ſua nālis ſuppō vt dicit. s. D. i ſuo ſimili. 3. diſti. 1. q. 2. ar. 4. nec op3 q̄rere ꝯfuſiuū ei⁹. ſꝫ poti⁹ ꝑ q̄d trahat̄ ad ſtandū ꝓ hoc vl' illo. hoc. n. fit ꝑ ſignū vl' ēt vl' particulare vel aliquid huiuſmodi.

Greg. ꝟ ſub termio ſuperponēte cōfuſe immobilr̄ lꝫ deſcēdere nō diſiūctiue ſꝫ diſiūctiꝫ.

¶ Cōtra arguit Greg. p°. Sub termino ſtāte ꝯfuſe lꝫ deſcēdere ꝑ ꝓpoſitionē de diſiūcto extremo. ſꝫ i iſta nō valet talis deſcēſ⁹. ergo ly ꝑncipiū nō ſupponit ꝯfuſe. maior p3. minor ꝓbat. Si liceret deſcēdere deſcēderet̄ ſic. ergo pr̄ et fili⁹ ſunt hoc principiū. vel hoc ꝑncipiū. demōſtrādo primo vnā perſonā deinde aliam. ſed talis deſcēſus nō valet. q2 ꝯn̄s eſt falſum. cum eius oppoſitū ſit verū. ſ. iſta ꝓpoſitio. pater ⁊ filius non ſunt hoc principiū nec hoc pricipiū. ſicut non ſūt hec ꝑſona pris: nec hec ꝑſōa filij.

¶ Rn̄deo. pmo ꝙ ſub ly ꝑncipiuꝫ nō lꝫ deſcēdere diſiūctiue: q2 eſſet fallacia figure dictionis a ſuppoſitione ꝯfuſa ad determinatā. nō valet ergo talis deſcenſus. ergo ſunt hoc principiū. vel hoc ꝑncipium.

¶ Dico ſcḋo ꝙ lꝫ deſcēdere diſiūctiꝫ. ſic ergo pr̄ ⁊ fili⁹ ſunt hoc vl' hoc ꝑncipiū demōſtrando ꝑ ꝑmū hoc vnā ꝑſonā: ⁊ ꝑ ſcḋm hoc aliam.

¶ Ad hui⁹ iprobationē cū dicitur

nec pr̄ ⁊ fili⁹ ſūt hoc ꝑncipiū dmō
ſtrādo pr̄em: nec ſunt hoc demon
ſtrando perſonam filij: ergo non
ſunt hoc vel hoc ꝑncipiū. negatur
ꝯña. nā ex copulatiua falſa ſequit̄
diſiūctiuā eſſe falſaȝ. nō tñ ſequit̄
cathegoricā d̄ diſiūcto extremo eē
falſaȝ. vñ iſta ꝯña nō tȝ nec Par-
rhiſius ⁊ Rome vendit̄ iſte piper.
nec Parhiſi⁹: ⁊ rome vēdit̄ iſte pip̱
ꝙ falſuȝ eſt ꝙ Parrhiſius ⁊ Rome
venditur iſte vel ille piper.

¶ Secūdo. Si ly principiū ſuppo
nit pro duab⁹ perſonis. ergo iſta
eſt ꝯcedēda: pater ⁊ filius ſūt prin
cipia. ſicut iſta ē ꝟa. pr̄ ⁊ fili⁹ ſunt
ꝑſone. Nā termin⁹ ī pl̄ali magis
ꝓprie ſupponit pro plurib⁹ ꝙ ter
minus in ſingulari.

Termi pl̄al' ſi- gniſi- cās for mā īcōi cabileȝ nō dr̄ d̄ pl̄ibus — ¶ Reſpondeo negatur conſequē
tia: quia forma quam ſignificat ꝑ
ſona. ſ. ꝑſonalitas pl̄ificat̄ in diui-
nis: nō aūt forma quaȝ ſignificat
pn̄cipiū. ¶ Dico ſcd̄o ꝙ terminus
pl̄alis nō magis ꝓprie dr̄ de pl̄ib⁹
ꝙ termin⁹ ſingularis qñ nomē ſi
gnificat formā q̄ nō pl̄ificat̄: lȝ ſit
in multis ſuppoſitis. cuiuſmodi ē
hoc nomē pn̄cipiū ī ꝓpoſito nr̄o.

Cōcluſio. ij.

Lȝ pr̄ ⁊ filius ſint
duo ſpirātes nō tñ ſunt duo ſpira
tores. Hāc ꝓbat. 1. q. 36. art. 4. ad
vltimū. Nomina adiectiua pl̄ifi-
cant̄ ad plurificationē ſuppoſito-
rū. ſubſtantiua ex plurificatione
forme ſignificate: ſȝ hoc nomē ſpi
rās eſt adiectiuū: ⁊ ſuppoſita cir-
ca q̄ ponit ſuū ſignificatū ſūt pl̄a.
forma ꝟo ſignificata ꝑ hoc nomē
ſubſtātiuū. ſpirator eſt tm̄ vna. ſ.
virt⁹ ſpiratiua. ergo ſunt duo ſpi
rātes ⁊ vn⁹ ſpirator. Nō dico tñ ꝙ
ſit neccē formā ſigt̄ā ꝑ adiectū pl̄i
ficari: ſȝ ipȝ nomē ſemꝑ pl̄ificat̄.

¶ Si arguat̄ ꝙ hoc nomē ꝑncipiū
eſt ſubſtātiuū. ſȝ forma quā ſigni
ficat in pr̄e pl̄ificat̄ cū ī eo ſit gña-
tio ⁊ ſpiratio actiua ꝙ pr̄ dȝ dici
duo pn̄cipia qđ videt̄ īcōueniēs.

¶ Reſpōdeo negatur ꝯſequētia:
quia ad hoc ꝙ nomen ſubſtātiuū
pl̄ificet̄: opȝ formā ſignificatā ſm
rē pl̄ificari. ꝯſtat aūt duas ꝓpe-
tates in patre eſſe idem realiter.

¶ Cōtra. ſaltē ſeq̄t̄ ꝙ pr̄ ſit duo pri
cipia ſm rōnē. tȝ ꝯña q̄ pl̄es ꝓ-
prietates in pr̄e diſtiguunt̄ rōne.

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña: q̄ pr̄ nō pri-
cipiat in eē rōnis: ſed vt eſt ī actu
realis exiſtētie. cōcedo tñ ꝙ illud
pn̄cipiū qđ ē pr̄. ē duo ſȝ rōnē: nō
autē qđ ſit duo principia ſȝ rōnē.

Cōcl'o. iij.

Spūs. s. pro-
cedit a patre
⁊ a filio inq̄ꝫtū ſunt vnū ⁊ inq̄ꝫtuȝ
ſunt duo. Hanc probat. 1. ſent. diſ.
21. q. 1. ar. 2. Pr̄ia ps ꝓbat̄. Spūs
s. ꝓcedit a patre ⁊ filio inq̄ꝫtū con
ueniūt in virtute ſpiratiua: ſȝ vir-
tus ſpiratiua eſt vna in vtroqꝫ: ꝗ.
Scd̄a ps ꝓbat̄. De ratiōe amoris
ſaltē amicitie: eſt ꝙ ſit a duobus
ſuppoſitis mutuo ſe amātibus: ſȝ
s. s. procedit vt amor amicitie. ꝗ.
Nec itelligo ꝙ vnitas formalis q̄
eſt īdiuiſio ſit rō patri ⁊ filio ꝙ ſpi
rēt: ſed ꝙ vnū denomiatiue. i. ipa
virtus ſpiratiua ħ ſubſternit̄ idi-
uiſioni ē eis formalis rō ſpirādi.

Aureolus hic — ¶ Cōtra arguit Aureolus pmo.
In patre eſt perfecte virtus ſpira
tiua: ergo accidit ſpiratori patri ꝙ
filius conſpiret. añs ptȝ. alioquin
pater acciperet ab alio virtutem
ſpiratiuā. ꝯña probat̄. pater habȝ
perfecte virtutem ſpiratiuā: ergo
pōt ſpirare oī alio circūſcripto: ⁊
ꝑ ꝯñs accidit ei ꝙ fili⁹ ꝯſpiret.

De rōne amoris ꝑfecti ꝙ ſit a duob⁹ — ¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña. Vñ dico prio
ꝙ cū amor p̄ſupponat ꝟbū itelle-
ct⁹ de rōne amoris ꝑfecti ⁊ maxie
amoris amicitie ē ꝙ ſit a duob⁹.
¶ Dico ſcd̄o ꝙ de rōne iſtorū ſup-
poſitoꝝ ſe mutuo amātiū ⁊ ſpira-
tiū amorē ē q̄daȝ ꝯcordia ⁊ mutui
tas: ita ꝙ niſi eſſent duo non eſſet
ibi ratio ſpiratiōis. ¶ Dico tertio
ꝙ q̄ pn̄cipiū q̄ ꝑſone diuie ſpirāt
eſt vna ꝓprietas exiſtēs in duob⁹
ſuppoſitis. iō dicim⁹ de rōne ſpi-
ratiōis eſſe vnitatē quo ad formā:
⁊ pluralitatem quo ad ſuppoſi-
ta. negatur ergo conſequentia.

ꝙ ſilr ad ꝓbationē ei⁹: q̄ ꝙ ſol⁹ pr̄
ſpirare nō poſſit nō eſt ex defectu
aliq̄ exiſtēte ī pr̄e: ſed q̄ eſt de rō-
ne ſpirationis ꝙ ſit a duobus.

¶ Cōtra. pater nō pōt ſpirare niſi
ſit pluralitas ſuppoſitoꝝ ſpirātiū
ſed iſta pluralitas ſtatim conſur-
git poſito filio: ergo pater accipit
aliq̄d a filio. ſ. iſtā pluralitatē.

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña. q̄ iſta plura
litas nō eſt aliquid reale ī patre:
ſȝ eſt ipe pr̄ ⁊ fili⁹ ſm rē: nec addit
aliq̄d niſi vnā īdiuiſionē ex parte
pr̄is ⁊ aliā ex parte filij: indiuiſio
aūt eſt negatio. ptȝ ex dictis ꝙ de
rōne amoris eſt a duob⁹ ꝓcedere
ēt ī creaturis. ſ. ab amāte ⁊ a ꝟbo
formato: tñ iſti nō ſunt duo amā-
tes: q̄ vnū eorū nō ſubſiſtit: nec ē
eiuſdē nature cū alio. ſ. verbū cū
dicēte ꝙ ſi eſſet tūc mutuo ſe dili
gerēt eodē amore exiſtēte ſub op-
poſitis relationib⁹: q̄ in vno eſſet
vt accept⁹: ⁊ ī alio vt ī dāte. Sic eſt
ī pr̄e ⁊ filio de amore ⁊ ceteris ab-
ſolutis. Amor em̄ eſt q̄d abſolutū
lȝ attribuat̄. ſſ. vt dicet̄. Qđ aūt d̄

Hēric⁹ ī ſumma — rōne amicitie ſit eſſe a duob⁹: ꝓ-
bat Henricus. tum q̄. ſſ. eſt vnio
pr̄is ⁊ filij vt dicit Aug. 7. de trini.
c. 5. vnio aūt req̄rit ſaltē duo. Tū
q̄ Ricard⁹ dicit lib. 3. de tri. ca. 11.
ꝙ vbi pluralitas perſonarū deeſt
charitas eſſe non pōt. Et credo ꝙ
Ricardus accipiat charitatē pro
amicitia: q̄ eiuſdē ad ſeipſum: lȝ
nō poſſit eſſe amicitia pōt tñ eſſe
aliq̄d maius. ſ. charitas quaſi ad
rē pertinētē ad deū quē principa
liter diligit. hoc ponit. s. D. ſcd̄a
ſcd̄e. q. 25. arti. 4. Qđ aūt de rōne

Cap. 8. — amoris amicitie ſit vnitas. i. ꝙ ſit
a duob⁹ inq̄ꝫtū ſunt aliquo modo
vnū. patet ex dictis philoſophi. 8.
ethicoꝝ. vbi dicit amicitiā nō eſſe
ad inanimata neqꝫ ad ſeruos in-
q̄ꝫtū ſerui ſunt ꝓpter defectū vnio
nis. ⁊ ca. 12. dicit ꝙ inter parētes
⁊ filios eſt maxima amicitia pro-

Scot⁹ h̄ q. 1. — pter vehementem vnionem.
¶ Cōtra eādē arguit Sco. p° pr̄ ī
illo priori ī quo ꝓcedit filiū hȝ ꝑfe
cte ꝟtutē ſpiratiuā: ꝗ in illo prio-
ri pōt ſpirare. ſſ. ⁊ ꝑ ꝯñs nō ē neceſ
ſe ꝙ ſit a duob⁹ vt ſunt vnū ī aliq̄.

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯñtia. vt ptȝ ex di
ctis: q̄ lȝ fili⁹ nō ſit pr̄i rō ſpirādi:
eſt tñ. ſſ. rō ꝓducēdi a pr̄e. dat em̄
ſpūiſctō ꝙ ſit nex⁹ vtriuſqꝫ: qđ nō
haberet ſi a ſolo patre ꝓcederet.

¶ Dico ſcd̄o ꝙ pr̄ in illo priori lo-
quēdo Scotiſtice nō poſſet ſpira-
re nō quidē ex defectu potētie: vt
dictū eſt ſupra. q̄ nō haberet mu
tuitatē q̄ req̄rit̄ in ꝑncipio qđ ſpi
rat: nec tñ ſeq̄t̄ ꝙ habeat ipſam
a filio niſi forte: ſicut ab eo ſine q̄
ipſaȝ nō haberet ſicut etiā ſine fi-
lio nō haberet pr̄nitatē: q̄ remo-
ta filiatione remouet̄ paternitas.

¶ Secūdo. Nullus reſpectus rō-
nis ē de rōne ꝑncipij ꝓductiui. ſſ.
ſȝ illa mutuitas ſiue ꝯcordia volū
tatū pr̄is ⁊ filij ē reſpect⁹ rōnis. ꝗ.

¶ Rñdeo. negat̄ maior de rōne ſi-
ne qua nō. Cōſtat enim ꝙ niſi pa
ter eſſet idē ſibiipſi et cognitiuus
ſui nō gigneret verbum. iſta autē
identitas eſt reſpectus rationis.

¶ Tertio. ſſ. ꝓcedit vt amor perfe
ctiſſim⁹. ſȝ amor mutu⁹ nō eſt ꝑfe
ctiſſim⁹: q̄ nō t̄minat̄ ad ſummū
bonū ſub rōne ſummi boni: ſȝ ē a
pr̄e in filiū vt fili⁹ eſt: ⁊ a filio ī pa
trem vt pater eſt. pr̄ aūt ſub rōne
pr̄nitatis nō dicit ſummū bonū. — Eſt vul- piniaut retuſi i- genij er ronea: ſubſu- mereve ris.

¶ Rñdeo. negat̄ minor tāqꝫ erro-
nea. amor em̄ diuinus terminat
ad ꝑſonas ⁊ ad relōnes vt ad di-
lecta: ſȝ ad bonitatē diuinā vt ad
rōnē diligibilitatis que cū ſit tm̄
vna: eſt etiam ibi tm̄ vna dilectio:
cū act⁹ diſtinguant̄ ex obiecto for
mali. Iſta aūt dilectio nō eſt elici
tiua. ſſ. ſȝ eſt ipſa ei⁹ electio: ſicut
intellectio eſt ipſa ꝓductio verbi.

¶ Quarto: pr̄ ⁊ fili⁹ pri⁹ ſaltē rōne
diligūt eſſentiā ꝙ ſeipſos: ꝗ in il-
lo priori ſpirāt amorē: ⁊ ꝑ ꝯñs de
rōne ſpūſſcti nō eſt mutu⁹ amor.

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña pria. q̄ dato
ꝑ īpoſſibile ꝙ diligeret eēntiā nō di
ligēdo ſeipſos illo amore nūqꝫ ꝓce
deret. ſſ. habens rationē amicitie

⁊ nerꝰ: q̃ꝛ ibi nl̃la eſſet reamatio.
¶ Dico ſcđo ꝙ obiectū illiꝰ actus
quo ꝓducit̃. ſ. hꝫ principal̃r ꝓ ob
iecto eēntiā ſecūdario ſuppoſitā.
Unde ex hoc ꝙ ē dilectio eſſentie
terminat̃ ad ſpēm amoꝛis. ex hoc
aūt ꝙ eſt dilectio mutua ꝑſonarū
hꝫ ꝙ ſit ſpēs amoꝛis q̄ ē amicitia.
¶ Seq̃t ex hiſq ꝙ tertia ꝑſona priꝰ
ſm nr̃m modū itelligēdi eſt ſpūs
amoꝛꝫ ꝙ̃ ſit ſpūs amoꝛꝫ amicitie.

¶ Diſtin. xiij.

IN diſ. 13. querit̃ pri
mo vtrum genera-
tio filij et proceſſio
ſpirituſſancti ſint
proceſſiones alte-
rius rationis?

Pro qōne hec eſt pꝛima ꝯclu
ſio. Iſte ꝓceſſiones paſ-
ſiue accepte nō diſtinguūt̃ ſeipſis
foꝛmal̃r. Hāc ꝓbat de potētia. q.
10. ar. 2. Et p̄nti di. q. 1. art. 2. Iſte
ꝓceſſiōes nō diſtinguūt̃ ſolo nu-
mero ſꝫ ſpecie: cū vna eaꝝ ſit gn̄a
tio ⁊ alia nō. arguit̃ ſ ſic. Unūqđ-
ꝙ diſtiguit̃ ab alio ſpecie ꝑ id a q̄
ſpeciē habet. ſꝫ nulla ꝓceſſio ſiue
motꝰ hꝫ ſpeciē a ſe: ſed a p̄ncipio
vel a termino: ſ iſte ꝓceſſiones nō
diſtinguunt̃ ex ſeipſis foꝛmaliter.
Aureo. ¶ Cōtra minoꝛē iſtiꝰ rōnis arguit
h. q. 1. Aureolꝰ q̄nq međijs q̄ tn̄ ī vnū co
incidunt: vn̄ ea ſic ad vnū reduco.
Cuiuſlibet gn̄is gn̄aliſſimi habē
tis ex ſe foꝛmal̃r ꝙ ſit gn̄aliſſimū
ſunt ēt ꝓpꝛie differētie q̄s ex ſe hꝫ
foꝛmal̃r: ſꝫ actio ⁊ paſſio ſūt hmōi
ſ ſeipſis foꝛmal̃r diſtinguūt̃ ⁊ nō
ꝑ terminos. maioꝛ pꝫ: vt đꝛ in p̄di
camētis ⁊ p̄o poſterioꝝ. diuerſoꝝ
generꝝ ſunt diuerſe đr̃ie. minoꝛ ꝓ
Ca. 4. bat̃. ꝙ em̄ actio et paſſio ſint gn̄a
Tex. 31. gn̄aliſſima. dicit ph̄s vbicūq diſti
guit p̄dicamēta. ꝙ habeāt iſtđ ex
ſe foꝛmal̃r: ꝓbat̃: q̃ꝛ Cōmētatoꝛ. 3.
meta. cō. 10. ⁊. 8. met. cō. 16. dicit ꝙ
gn̄aliſſima ſunt ꝯceptꝰ p̄o diuerſi.
¶ Rn̄deo. dico p̄o ꝙ nulla actio vl̃
paſſio pōt accipi niſi cōcipiat̃ ter-
minꝰ a q̄ vl̃ ad quē ē: cuiꝰ rō eſt: q̃ꝛ
nulla res pōt itelligi niſi ſꝫ ꝙ eſt
ī actu: vt đꝛ. 9. meta. i. niſi intelli- Tex. 21
gat̃ actus rei: vel id qđ ſe hꝫ loco
actꝰ. vn̄ nec mā̃ itelligit̃ niſi ī ha-
bitudinē ad foꝛmā. Et q̃ꝛ p̄ncipiū
actiōis ⁊ foꝛma eſt ipſe actus a q̄ Neq̃t
elicit. ⁊ ſil̃r terminꝰ paſſiōis ē ter- concipi
minꝰ actꝰ eiꝰ. hmōi. n. dicūt foꝛme actio ſi-
extrinſece: iō nō pōt concipi actio ne ter-
vel paſſio niſi cōcepto termino. minis.
¶ Dico ſcđo ꝙ ſpēs actiōis ⁊ đr̃ie
ſunt ī gn̄e actiōis. ⁊ ſpēs ⁊ differē-
tie paſſiōis in gn̄e paſſionis: q̄ tn̄
ſpēs ⁊ đr̃ie ſumunt̃ a re alteriꝰ ge
neris: nec huiꝰ oppoſitū aliq̄n di
xit ph̄s. Aliud eſt. n. dare ſpeciem
alicui: ⁊ aliud eſt eē ſpeciē eiꝰ. nā̃
foꝛma lapidis dat ei ſpēꝫ: nō. tn̄ ē
eiꝰ ſpēs: cū ſpēs lapidis reſultet
ex mā̃ ⁊ foꝛma. ¶ Dico tertio ꝙ ſi-
cut ſpēs actiōis aut paſſiōis puta
calefactio hꝫ ſpēꝫ a re alteriꝰ gn̄is
puta a caloꝛe: ſic ab eadē re ſum-
pta ſub cōceptu magis cōi puta
paſſibilia q̄litatis hꝫ genꝰ ſubal-
ternū: puta alterationis: ⁊ ab ea-
dē re ſumpta ſub ꝯceptu gn̄aliſſi-
mo hꝫ genꝰ gn̄aliſſimū. ⁊ đꝛ actio
vel paſſio. dicūt̃ aūt hmōi eē. p̄o di
uerſa q̃ꝛ nō ꝯueniūt in aliquo vni
uoco. Ex his patet ad argumētū.
¶ Scđo arguit̃ ſic. Nulla res di-
ſtiguit̃ foꝛmal̃r ꝑ aliq̄d ſibi extrin
ſecū ⁊ ea poſterius. ſꝫ terminꝰ eſt
extrinſecꝰ ⁊ poſterioꝛ motu: ſ ⁊c.
¶ Rn̄deo. negat̃ maioꝛ. q̄n ꝓpꝛia
rō ſumitur ab extrinſeco: vt patet
de relationibꝰ. ſimiliter eſt in mo
tu cuiꝰ ratio ſumitur a termino.
¶ Dico ſcđo ꝙ q̄n prius eſt via ad
poſteriꝰ pōt ꝑ ipꝫ poſteriꝰ diſtigui
hmōi eſt motus reſpectu termini.
¶ Cōtra eadē arguit Sco. Unū- Scotꝰ
qđq diſtinguit̃ ab alijs per ſuam q. vnica
rationē foꝛmalē: ergo actiones et
motus diſtinguunt̃ ſeipſis.
¶ Rn̄deo. pꝛimo negat̃ ꝯn̄a: q̃ꝛ ac-
tiones ⁊ motꝰ nō habēt ſuā ratio
nē foꝛmalē niſi ex terminis.
¶ Dico ſcđo ꝙ quelibet res ex ſua
rōne foꝛmali hꝫ ꝙ ſit indiuiſa ī ſe:
nō tn̄ ꝙ ſit diuiſa ab alijs: quia ex

rōne foꝛmali quelibet res hꝫ ꝙ ſit
vna. de rōne aūt vniꝰ nō eſt diui-
ſio ab alijs: ſꝫ ꝙ ſit īdiuiſuꝫ in ſe.
¶ Scđo. Motꝰ ⁊ terminꝰ ſunt idē
ſ motꝰ nō diſtinguit̃ ex termino.
¶ Rn̄deo. negat̃ ꝯn̄a. q̃ꝛ lꝫ ſint idē
materialiter: tn̄ foꝛmaliter diſtin
Diſt. 1. guunt̃. ⁊ ſimiliter actio et paſſio.
q. 2. De hac materia ſuperſedeo hic:
q̃ꝛ tractabit̃ in ſcđo ſentētiarū.

Cōclo. ij. Iſte ꝓceſſiones
nō diſtinguun
tur real̃r ex hoc ꝙ vna eſt ꝑ modū
intell̃s: ⁊ alia ꝑ modū volūtatis.
Hāc ꝓbat p̄nti diſt. q. 1. ar. 2. Nul
la diſtinctio rōnis eſt ſufficiēs p̄n
cipiū diſtinctiōis realis: ſꝫ intell̃s
⁊ volūtas in deo diſtinguunt̃ tm̄
rōne: ſ talis diſtinctio nō ſufficit
Hēricꝰ ad realeꝫ diſtinctionē ꝓceſſionū.
ꝙ lib. 5. ¶ Cōtra arguit Hēricꝰ. Uerbū et
amoꝛ nō diſtiguunt̃ niſi q̃ꝛ v̄bū ē
ab intell̃u: ⁊ amoꝛ a volūtate. ſed
filiꝰ eſt v̄bū ⁊. ſ. eſt amoꝛ. ſ eoꝝ ꝓ
ceſſiōes nō diſtinguūt̃ niſi q̃ꝛ vna
eſt ab itellectu: ⁊ alia a volūtate.
¶ Rn̄deo. ꝙ inter iſtas ꝓceſſiōes
eſt diſtinctio foꝛmalis ⁊ eſt diſtin
ctio realis. Intell̃s ⁊ volūtas ſuf
ficiūt q̄dē ad foꝛmalē eoꝝ diſtin-
ctionē nō aūt ad realē: q̃ꝛ p̄ncipiū
nūq eſt debilius pꝛincipiato. di-
ſtinctio aūt rōnis ſiue foꝛmalis ē
debilioꝛ diſtictiōe reali. opꝫ ergo
ſi debēt diſtingui real̃r ꝙ ſit ꝑ ter
minos real̃r diſtinctos et q̃ꝛ vna
eſt ab alia. Ad argumentū negat̃
maioꝛ de diſtinctione reali.

Cōclo. iij. Iſte ꝓceſſio-
nes diſtin-
guunt̃ ꝑ relōnes oꝛigīs. Hāc ꝓ-
bat de potētia. q. 10. art. 2. Iſte ꝓ-
ceſſiōes nō diſtiguunt̃ ſeipſis foꝛ-
mal̃r neq ex p̄ncipijs: ſ ex termi
nis. ſed termini nō diſtinguūt̃ ex
hoc ꝙ vnus habeat hec aliꝰ nō:
ſꝫ q̃ꝛ vnus oꝛiginat̃ ab alio. ſ ⁊ ꝓ
ceſſiones ſimil̃r: q̃ꝛ ꝓceſſio vniꝰ eſt
ꝓcedētis a ꝓcedēte ꝑ aliā.
Aureo- ¶ Cōtra arguit Aureolꝰ ꝙ nō di
lus. ſtiguāt̃ ꝑ hoc ꝙ vna ē a p̄re ſolo.
alia aūt a p̄re ⁊ filio p̄mo. Nulla
res diſtiguit̃ foꝛmal̃r ꝑ id qđ acci
dit ei: ſꝫ eē ab vno vel duobꝰ acci
dit ꝓceſſiōi. pōt em̄ repiri ī alio q̄
in natura intellectuali in qua tn̄
ſola reperit̃ verbū ⁊ ſpiritꝰ: ſ ⁊c.
¶ Cōfirmat̃ q̃ꝛ dicit Aug. 5. đ tri.
ꝙ diſtiguūt̃ q̃ꝛ ſunt diſſil̃r a p̄re.
¶ Rn̄deo. p̄o dico ꝙ gn̄atio ⁊ ſpira
tio foꝛmal̃r ꝓpꝛie diſtiguūt̃ ſuis
diſtictiōibꝰ q̄ ſunt ī eis. ſꝫ foꝛmal̃r
p̄o diſtiguūt̃ q̃ꝛ vna eſt a ꝓcedēte
tm̄. alia v̄o a ꝓducēte ⁊ a nō ꝓce-
dēte: ſiue q̃ꝛ vna t̃minat̃ ad ꝑſonā
q̄ eſt ab vnico ꝓducēte: alia v̄o ad
ꝑſonā q̄ eſt a duobꝰ. ¶ Dico ſcđo
ꝙ realis iſtarū ꝓductionū diſtin Radix
ctio nō ſumit̃ penes hoc ꝙ vna eſt diſtōnis
ab vno ⁊ alia a duobꝰ ita nude. ſꝫ gn̄atio-
ꝑ hoc ꝙ illoꝝ duoꝝ vnū ē ab alio nis ⁊ ſpi
oꝛiginat̃ ſ diſtictio realis ex hoc ratiōis.
ꝙ vna ē ab vno ⁊ alia a duobꝰ: q̄ꝝ
vnū ab alio ꝓducit̃ nec p̄nt eē plu
res ꝓductiōes in nā̃ itellectuali.
¶ Tertio dico ꝙ nō poſſent eē diſ
ſimil̃r a p̄re niſi vna eēt ab alia: ⁊
hāc diſſiſitudinē habēt ī oꝛdīe ad
ſolū p̄reꝫ: q̃ꝛ a nl̃lo alio ſūt ambe
ille ꝓceſſiones. ¶ Dico q̄rto ꝙ rea
lis diſtictio ꝓceſſionū reducit̃ ad
realē diſtictiōeꝫ ꝑſonaꝝ. ⁊ realis
diſtictio ꝑſonaꝝ ad realē diſtictio
nē relōnū. ¶ Scđo. Id nō cauſat
diſtictionē ſpiratiōis ꝙ accidit ei
ſꝫ ſpiratiōi accidit eē a gn̄ante: q̃ꝛ
filiꝰ ī q̄ꝫtū ſpirat nō ē genitꝰ: ſ ⁊c.
¶ Rn̄deo. negat̃ minoꝛ. nulla. n. Nulla ē
eſt ſpiratio niſi ſit a v̄bo ⁊ a dicē- ſpiratio
te. ⁊ lꝫ ſpiratoꝛi in q̄ꝫtū hmōi acci- niſi a di
dat eē genitū: tn̄ oīs ſpiratoꝛ ē ne cente.
ceſſario aut genitꝰ aut generās.
¶ Tertio eē a duobꝰ pōt cōueni-
re alijs ꝓductiōibꝰ q̄ ꝓductioni.
ſ. vt pꝫ ī tractu nauis a pluribꝰ
trahētibꝰ: ſ ꝑ hoc nō diſtiguit̃ ꝓ
ductio ſpiritus a ꝓductione v̄bi.
¶ Rn̄deo. negat̃ aīs. loquēdo de
ꝑ ſe: ſola em̄ ꝓductio volūtatꝫ đ ꝑ
ſe ē a duobꝰ. ꝓductio aūt nālis ꝑ
ſe eſt ab vno: ſꝫ ꝙ ſit a duobꝰ: hoc
accidit ei ex imperfectiōe agētiū.
¶ Iō ī iſta qōne tria ſunt ſingula
riter attēdēda. Pꝛimū eſt ꝙ he ꝓ

ceſſiões diſtiguunt̃ formal'r ſine
rõne:q2 vna ē ꝑ modũ itell'ſ: alia
ꝑ modũ volũtat:s.Scdõ eſt ꝙ di=
ſtinguunt̃ real'r:q2 vna eſt tm̃ ab
vno:alia vo a duobus:quoꝝ vnũ
ab alio eſt.Tertiũ ē ꝙ nõ dicim⁹
ex hoc ſolo eē ſpirationē i diuinis
q2 ſit ibi ꝓceſſio a duob⁹:lʒ iſta ſit
vna de ꝯditiõib⁹ reqſitis ad ſpira
tionē:vt i p̄cedēti qõne dcm̄ ē:ſʒ di
cim⁹ſpirationē diſtigui real'r:q2 ē
a duob⁹ nõ p̄ex poſito.Et hoc dixi
q2 cõiter argumēta q̄ ſũt i hac mã
ſunt ac ſi diceremus oppoſitũ eoꝝ
aliqꝰ iſtoꝝ triũ q̄ declarata ſunt.

Queſtio.ij.

Queritur ſcdõ.Utrũ gn̄are ⁊
ſpirare diſtinguantur?

Pro iſta qõne hec eſt p̄ma cõ
cluſio.Generare ⁊ ſpira
re nõ ſunt naturaliter diſtincta.
Hãc ſic ꝓbat.1.q.33.ar.3.Omnis
diſtinctio realis in diuinis eſt ꝓ
pter oppoſitionē relatiuã.lʒ gn̄a=
re nõ opponit̃ ad ſpirare cũ ſint i
eadē perſona patris:ergo ⁊c.

¶Cõtra Maiorē huius rõnis ar
guit ſic Capreol⁹:ex illa ſequit̃ ꝙ
gn̄ari ⁊ ſpirari nõ ſint diſtincta:ſʒ
hoc falſuʒ eſt.maior ꝓbat̃.q2 ge=
nerari ⁊ ſpirari nõ opponuntur.

Spira= ri indi= recte op ponit̃ ad gn̄a ri ⁊ ſpi= rari.

¶Rñdeo ꝙ ſpirari opponit̃ ad ge
nerari ⁊ ad gn̄are idirecte: qd̄ de=
claro:nã ſpirari opponit̃ directe
ad ſpirare.ex ꝯñti aũt opponit̃ in
directe ad gn̄ari qd̄ eſt ꝯiũctũ ipſi
ſpirare in filio:et.ſil'r ad gn̄are qd̄
eſt cõiunctũ ipſi ſpirare in patre.

Durã. h.q.1.

¶Cõtra cõcluſionē arguit Durã
dus.1.Ubi ſunt plures termini
ibi ſunt plures relatiões:ſʒ gene
rari ad qd̄ refert̃ gn̄are:et ſpirari
ad qd̄ eſt ſpirare ſunt diſticta rea
liter:ergo etiã gn̄are ⁊ ſpirare.

¶Rñdeo.Primo ꝙ gn̄ari ⁊ ſpira=
ri diſtinguunt̃ realiter:q2 vnũ eſt
ab alio.nõ ſic ē de gn̄are ⁊ ſpirare
¶Dico ſcdõ ꝙ relatiões diſtignũ
tur ex terminis in eſſe relonis:nõ
aũt in eſſe rei:⁊ iõ bene ſequit̃ ꝙ
gn̄are ⁊ ſpirare ſunt due relones:
nõ aũt diſtincte res abſolute.

¶Scdõ.Sicut ſe hʒ gn̄are ad ge
nerari.ſic ſpirare ad ſpirari.ergo
permutatim ſicut ſe hʒ ſpirari ad
gn̄ari:ſic ſpirare ad gn̄are.ſʒ ſpi=
rari ⁊ gn̄ari diſtinguunt̃ realiter:
ergo etiã ſpirare ⁊ generare.

¶Rñdeo.negat̃ maior.In diui=
nis q2 ſpirari eſt ſemꝑ a gn̄ari:nõ
aũt ſpirare a gn̄are:vt ptʒ in p̄re.

¶Dico ſecundo ꝙ argumentũ a commutata proportione non tenet formaliter niſi in quantitatibus. — Argu.a ꝑmuta ta ꝓpor tione tʒ tm̃ in q̄ titatib⁹.

¶Tertio q̄ ſunt idē vni tertio ſũt
idē inter ſe:ſʒ gn̄are et gn̄ari ſunt
idē per ſe cũ ſpirare:ꝗ ſequitur ꝙ
gn̄are ſit gn̄ari.qd̄ ptʒ eſſe falſuʒ.

¶Rñdeo ꝙ maior nõ tʒ vl'r niſi in
illis:que ſunt idē i tertio realiter
adequate.generare aũt ⁊ genera
ri non ſunt idē cũ ſpirare adequa
te:q2 nõ omnis res que eſt ſpira=
re eſt generare.nã filiatio eſt ſpi=
rare:non tamen eſt generare.

Cõclo.ij.

Spirare ⁊ gn̄a
re differunt rõ
ne.Hanc probat prima parte vbi
ſ.⁊.p°.diſt.27.ar.1.ſic ſpirare cõ=
uenit patri ⁊ filio:gn̄are aũt cõue
nit tm̃ p̄ri:ergo rõne diſtinguũt̃.

¶Contra arguit Aureolus eiſdē
argumētis que recitata ſunt diſt.
2.q.3.cõtra tertiã cõcluſionē.

Cõclo.iij.

Licet gn̄are ⁊
ſpirare nõ di=
ſtiguat̃ real'r:tñ vnũ de altero nõ
predicat̃.Hãc ſic ꝓbat.1.diſt.27.
ar.1.ad tertiũ.quecũqʒ ſub ꝓprijs
noib⁹ diuidũt aliqd̄ cõe reale: i il
lo ſt̃ plura:nec vnũ ſub ꝓꝓo noĩe
de alio p̄dicat̃.ſed gn̄atio ⁊ ſpira=
tio actiua diuidũt i diuinis ſub ꝓ
prijs noib⁹ hoc cõe reale qd̄ eſt re
latio:ꝗ ipſe ſũt plres relones:nec
vna de alia p̄dicat̃.⁊.1.q.32.art.3.
ad tertiũ.arguit ſic.gn̄atio ⁊ ſpira
tio ſignificant̃ per modũ quidita
tis abſtracte:nec vna eſt de ꝑ ſe d̄
itell'tu alteri⁹:nec ꝯſequit̃ ad eã ꝑ
ſe:ergo vna:nec p̄dicat̃ de alia.

¶Diſtin.xiiij.

In diſ.14.queritur.
Utrũ t̄palis proceſ=
ſio ſpũſſancti ſit ei⁹
proprietas?

Pro qõne hec
eſt p̄ma cõ
cluſio.Spirituſſanct⁹ ꝓcedit tē=
poraliter.Hãc ſic ꝓbat p̄ſenti diſ.
ar.1.⁊.1.q.43.ar.7.Omnis amor
quo aliqd noniter confert̃ amato
ꝓcedit tēporaliter in amatũ:ſed
ſpũſſanctus eſt huiuſmodi:ergo.

Cõcluſio.ij.

Spũſſcti
ꝓceſſio tē
poralis diſtinguit̃ tantũ rõne ab
ei⁹ ꝓceſſione eterna.Hãc ſic ꝓbat
vbi ſupra.iſte proceſſiones diſtin
guunt̃ tm̃ ex hoc ꝙ vna.ſ.t̄palis i
cludit reſpectũ ad creaturã:⁊ alia
nõ:ſʒ iſte reſpect⁹ eſt tm̃ rõis:ꝗ ⁊c.

Cõluſio.iij.

Nõ tantũ
dona.ſſ.ſʒ
ēt ipſe.ſſ.in nos ꝓcedit.Hãc ſic ꝓ=
bat p̄nti di.ar.2.ad.3.Dē illud in
nos ꝓcedit in acceptione donoꝝ:
ad qd̄ habem⁹ reſpectũ.ſed ex hoc
ꝙ accipim⁹ dona ſpũſſancti:nõ ſo
lũ referuntur ad ipſa:ſed etiã ad
ipſum ſpiritũſanctum:ergo ⁊c.

Cõclo.iiij.

Proceſſio tē
poralis.ſſ.
attēdit̃ tm̃ ſm̃ dona gr̄e gratũ fa
ciētis.Hãc ſic ꝓbat.1.q.43.ar.3.⁊
1.di.24.q.2.ar.2.Proceſſio tēpo=
ralis attēdit̃ tm̃:ſʒ illa dona que
nos cõiũgũt vltimo fini.ſed hmõi
ſunt ſolũ dõa gr̄e.ſ.ipſa gr̄a ⁊ glo
ria ⁊ q̄ ad hec cõſequunt̃.Nã ſolũ
per hmõi dona eſt.ſſ.in creatura
in rõne obiecti cogniti ⁊ amati.

¶Ex oib⁹ his ſeqt̃ hoc correlariũ
ꝓceſſio.ſſ.dicit tres reſpect⁹ quoꝝ
duo ſunt eterni ⁊ vn⁹ t̄palis.Pri=
mus.n.reſpect⁹ eſt ad ſpirātē.Se
cundus eſt ad obiectũ eternum.
Tertius eſt ad creaturam.

Aureo= lus hic.

¶Cõtra arguit Aureo.p°.Per id
nõ attendit̃ ꝓceſſio ſpũſſancti:qd̄
eſt cõe toti trinitati.ſed eſſe in mē
te vt obiectũ cognitũ et amatuʒ:
eſt cõe toti trinitati:ergo ⁊c.

¶Rñdeo ꝙ lʒ tota trinitas ſit in
mente ꝑ gr̄aʒ ⁊ glr̄iaʒ vt obm̄ co=
gnitũ nõ tñ tota trinitas ſʒ tm̃.ſſ.
ꝓcedit i mētē:⁊ iõ rõ ꝓceſſiõis ei⁹
nõ ꝯſiſtit in eē in mēte:ſʒ i ꝓcede=
re i mēte ꝑ gr̄aʒ.hui⁹ rõ eſt:q2 ꝓ=
cedere in mēte ſupponit ꝓcedere
in aliud:hoc aũt ꝯuenit tm̃ ſpũi=
ſancto:nã p̄r nõ ꝓcedit:fili⁹ vo lʒ
ꝓcedat:nõ tñ ꝓcedit in aliud q2
ꝓcedit ꝑ modũ intell'ctiuus non
eſt in aliud tēdere:ſʒ in ſe obiectũ
recipere per eius ſpeciem.

¶Scdõ.Ille mod⁹ ſʒ quē accipit̃
rõ ꝓceſſiõis t̄palis dʒ hr̄e aliqueʒ
ordinē ad ꝓceſſiõeʒ eternã:ſʒ iſte
ñ ē hmõi:ꝗ maior pʒ.minor ꝓbat̃
ſſ.ñ ꝓcedit a p̄re vt obʒ cognitũ ⁊
amatũ:ꝗ iſte mod⁹ nõ hʒ ordineʒ
ad ꝓceſſionē eternã.

¶Rñdeo.negat̃ minor.Ad ꝓbõ=
nē negat̃ ꝯñã:q2 arguit̃ a negatio
ne iferioris ad negatiõeʒ ſupꝑioꝝ
ſic:nõ hʒ hũc ordinē:ꝗ nõ hʒ ordi
nē.dico igit̃ q2.ſſ.ꝓcedit vt rõ col=
latiõis oim̃ donoꝝ a deo collato=
rũ creature:⁊ q2 ēt noniter in aliq̄
ꝑ gr̄am eſt donũ dei:⁊ iõ inter iſtd̄
donũ ⁊ iſtã emanationē eternam
eſt ordo effect⁹ volũtatis diuine
ad rõnē cauſandi:ſm̄ quã volun=
tas diuina libere creat.

¶Ex his ⁊ p̄dictis ſeqt̃ ꝙ res itel= — Res in tellecta nõ ꝓce= dit i itel lectũ.
lecta nõ ꝓcedit i intell'm: nec res
amata i volũtatē lʒ tēdãt i ip̄a:q2
eis vt ſic non ꝯuenit ꝓcedere ab
alio:qd̄ tñ ē d̄ rõe ꝓceſſionis.

¶Cõtra eãdē arguit Greg.ꝙ.ſſ.
poſſit dari nõ dato aliq̄ dono crea
to:oē dabile põt dari alio nõ dato — Grego. hic.
dono creato.minor ptʒ.maior ꝓ=
bat̃.Oē factibile p̄t fieri alio ñ fa
cto:ꝗ oē dabile p̄t dari alio ñ dato

¶Rñdeo.negat̃ maior.⁊ maxie i
ꝓpoſito:q2 ſpm̄ſctm̄ dari eſt ip̄m
nouo modo haberi a creatura:vt
obm̄ cognitum ⁊ amatuʒ:⁊ q2.ſſ.
nõ põt eſſe formalis dilectio crea
ture:ſil'r nec cognitio:opʒ ꝙ dato
ſpirituſſanctus detur cognitio ⁊
dilectio aliqua actualis vel ha=
bitualis qua creatura formali=
ter amet:⁊ talis dilectio ⁊ cogni

tio eſt quaſi diſpō ad hoc q̄ ſſ. ha-
beat. 1. diſt. 24. q. 2. arti. 1.
¶ Ad ꝓbationē. Primo negatur
antecedens. naꝫ ſubiectū nec pōt
fieri ſine ſua propria paſſione.

Quocir ca cui- tāda ꝟ- boꝝ cu rioſitas librāda ꝙſig fi- ca ta.

¶ Scḋo. negatꝰ ꝯña. q: factio termi
natꝰ ad eē: datio aūt ad haberi. mō
lꝫ aliq̄d poſſit fieri ſine alio nō tñ
pt haberi: nā coloꝛ poſſꝫ fieri ſepa
tus ab oī ſupficie: ñ tñ poſſet dari
alicui coꝛpi niſi data ei ēt ſupficie.

¶ Diſt. xv. et. vj.

In diſt. 15. ⁊. 16. que
ritꝰ. Utrū cuilibet di
uine perſone coue-
niat mitti?
Pro hac q̄one
hec eſt pri
ma. Ratio miſſionis cōſiſtit in du
plici reſpectu. Hāc ſic probat. 1. q.
43. ar. 1. rō miſſiōis ꝯſiſtit ī eē ſiue
ꝓcedere ab aliquo ī aliud ī q̄ inci-
pit eſſe nouo mō: ꝗ ꝯſiſtit in dupli
ci reſpectu: quoꝝ vnus eſt ad eū q̄
mittit: aliꝰ eſt ad id in qḋ mittitꝰ.

Aureo, diſt. 15, q. 2.

¶ Cōtra arguit Aureo. tribꝰ me-
dijs: q̄ oīa ſunt iſte paralogiſinꝰ. Le
gatio ī diuinis dicit formalr̄ acce
ptionē auctoritatis ⁊ ptātis: nō āt
dicit originē formalr̄: q: dato per
impoſſibile q̄ ibi nō eēt origo: eēt
tñ legatio ſi ſit acceptio auctorita
tis. ſꝫ miſſio ī diuinis eſt legatio: ⁊
miſſus dr̄ legatꝰ: vt dicit Abdias
ꝓpheta. ꝗ miſſio nō dicit originē.
¶ Rñdeo. Primo q̄ argumētū nō
eſt ꝯtra ꝯcluſionē: lꝫ ſit ꝯtra quedā
exēpla q̄ parit. s. Doc. ¶ Dico ſcḋo
q̄ miſſio dicit formalr̄ ꝓceſſioneꝫ
q̄cūqꝫ ſit illa: ſꝫ q: ī diuinis nō pōt
eſſe ꝓceſſio niſi ꝑ originē: iō ſigni-
ficat originē de mālī ſignificato.
vbicūqꝫ igitꝰ eſt ꝓceſſio ab aliq̄ in
aliud: ibi ē miſſio: accidit aūt miſ-
ſioni q̄ talis ꝓceſſio ſit ꝑ acceptio
nē auctoritatis vel cōſilij vel ori-
ginis vel quocūqꝫ alio modo.
¶ Dico tertio q̄ miſſio includit ēt
formalr̄: q̄ miſſus ſit nouo modo
vbi eſt miſſus. quecūqꝫ ſit illa no-
uitas: puta ſi nouiter accipit au-
ctoritatē: quā añ nō hēbat lꝫ ātea
ibi eēt talis ē nouo mō vbi prius
erat: ſꝫ nō ſꝫ illā auctoritatē. ſuffi
cit ꝗ q̄cūqꝫ nouitas vl̄ ī eo vel in
eiꝰ effectu: vel ſi habeat nouū re-
ſpcm̄ ad aliq̄d q̄cūqꝫ mō. Ad argu
mētū negatꝰ ꝯña: q: ē fallacia accñ
tis: nā accidit miſſiōi q̄ ſi legatio.

Reqritꝰ ⁊ ſuffi- cit q̄cū- qꝫ noui- tas ad miſſio- nem.

Cōclō. ij.

Soli prī ī diui
nis repugnat
mitti. Hāc ſic ꝓbat. pria pte vbi.
ſ. ar. 4. ei ſoli repugnat mitti ī di
uinis cui repugnat ab alio ꝓce-
dere: ſꝫ ſolꝰ prī eſt hmōi: ꝗ ⁊c.

Cōclō. iij.

Mittere pſo
nā diuinā ꝓ
prie ꝯuenit patri ⁊ filio: ſꝫ minus
ꝓpe ꝯuenit ſpūiſctō. Hāc ſic dcla
rat vbi. ſ. arti. 8. Cū aliq̄ pſona dr̄
mitti ſignificatꝰ ipā pſona ab alio
exñs: ⁊ effectꝰ in creatura. ſi igitꝰ
mittēs deſignetꝰ vt pncipiū pſone
miſſe: ſic ꝯuenit mittere ſoli patri
⁊ filio q̄ ſoli ſunt pncipiū alterius
pſone: ⁊ hoc ē ꝓprie mittere. ſi āt
mittēs deſignatꝰ eē pncipiū effe-
ctus: ſic ꝯuenit ēt ſpūiſctō: q: tota
trinitas cāt effectū in creatura: ⁊
hoc mō ēt filiꝰ dr̄ mittere ſe ⁊ etiā
ſſ. mittit hoc mō ſeipſum.
¶ Cōtra arguit Aureo. Querēs q̄
ſit rō: q̄ mitti nō ꝯuenit niſi pſōe
q̄ originatꝰ: mittere aūt ꝯuenit ēt
pſōe, q̄ originat: q̄ritꝰ ꝗ quare mit-
ti dt̄ originari: mittere aūt nō di-
cit originare cū ꝯueniat ſpūiſctō.
¶ Reſpōdeo q̄ nec mittere dicit
formaliter originarꝰ nec mitti ori
ginari: ſed mitti dicit formaliter
proceſſionem ⁊ exitum vnius ab
alio. ⁊ quare in diuinis: nō ē aliꝰ
exitus niſi ſm̄ originē: iō deſigna
to materiali mitti dicit originari
mittere aūt de formali ſignifica-
to dt̄ eſſe pncipiū alicuiꝰ requiſi-
ti ad miſſionē: ⁊ q: talia ſunt duo
ſ. pſona miſſa ⁊ effectꝰ miſſionis:
iō reſpcū cuiuſcūqꝫ ſit aliqua pn-
cipium talis dicetꝰ mittere. Simi
lis qō pōt fieri de multis alijs. pu
ta quare oē calefactū eſt creatū: ⁊
nō oē calefaciēs eſt creās: quare

in diuinis oē cōicās eſt producēs
nō tñ omne cōicatū eſt productū
⁊ ſic de hmōi. Poſſumus ex dictis
colligere deſcriptionē ipius mitti
⁊ dicere: q̄ mitti ē exire ab aliquo
in aliud: vel ſic mitti eſt aliqḋ pro
ductū fieri in aliquo nouo modo.

deſcri- ptio mitti.

Scotꝰ ī pº di. 15

¶ Cōtra eādē arguit Scotꝰ. Si-
cut oppoſitū in oppoſito. ita pro
poſitū ī propoſito: ſꝫ mittere ⁊ mit
ti ſunt oppoſita: ꝗ cū mitti ſit ꝓdu
ci: ⁊ mittere ſit ꝓducere. ¶ Rñdeo
q̄ illa maioꝛ nō tꝫ: niſi qñ ī vtraqꝫ
ꝯbiatiōe eſt pdicatio formalis in
prīo vel ſcḋo mō pſeitatis: vt ſani
tas eſt proportio humorū: ꝗ infor
mitas ē diſproportio eorūdē. Itē
albedo eſt diſgregatiua viſus: er
go nigredo ē ꝯgregatiua. Ad pro-
poſitū mitti nō ē formaliter origi
nari: ſed ē formaliter eē nouo mō.
mittere aūt ē facere eē nouo mō.

Sicut oppoſi- tum ī oppo- ſito ⁊c. tꝫ in cō- binatis pmi vel ſcḋi mo di pſei- tatis.

Cōcluſio. iiij.

Nūqꝫ
mittitꝰ
ſpūſſanctꝰ inuiſibilr̄: q̄n mittatur
filiꝰ. Hāc ſic probat. pria. q. 43. ar
ticulo. 5. Qñqꝫ mittitur diuina p-
ſona datur gratia gratū faciens:
ſed q̄ñcūqꝫ datur gr̄a illuminatur
ītellectꝰ ad cognoſcendū diuinaꝫ
bonitatē inquātū eſt finis ⁊ iquā
tū lōgiſſime nobis cōicat ſua bñfi
cia ⁊ ſic mittitꝰ filiꝰ: inflāmatꝰ etiā
affectꝰ: ⁊ ſic mittitꝰ ſpūſſanctus.

Aureo; vbi ſ.

¶ Contra arguit Aureolus. quā-
docūqꝫ datꝰ ſapiētia: ⁊ datꝰ verbuꝫ
diuinū. cuiꝰ donū ē ſapiētia: ſꝫ in
aliquo peccatore: puta Salomōe
fuit ſapiētia: ergo filiꝰ mittitꝰ ⁊ eſt
in nō habente grām: ⁊ ꝑ ꝯñs nec
ſpiritūſſanctum.
¶ Rñdeo. pmo negatꝰ maioꝛ: q: lꝫ
oīs ſapiētia ſit donū dei: tñ ꝑ illā
ſolā q̄ ē cū gr̄a ihabitat creatura.

Non a- mittūtꝰ fides et ſapia: xpō dſi- nente inētē in hita ⁊c.

¶ Dico ſcḋo q̄ ſicut fides nō īfun
ditur: niſi ei ad quē mittitur filiꝰ
⁊ tñ illa fides remanet chriſto de-
ſinēte inhabitare quē priꝰ inhabi
tabat, ita Salomon in infuſione
ſapiētie recepit ſpm̄ſanctū ⁊ filiū:
⁊ qñ mortaliter peccauit non ami
ſit ſapiētiā ꝯuis diuine pſone ab
eo receſſerit: Credo tñ q̄ poſt pec
catū non haberet ita pfectā noti-
tiā actualeꝫ ſicut ante peccatum.

¶ Diſtin. xvij.

In diſtin. 17. Querūtꝰ
duo. Prio vtrū chari
tas ſit hitꝰ exñs ī aīa.
Pro q̄one hec ē
pria ꝯcluſio
Actꝰ charitatis req-
rit aliquā formaꝫ in nobis habi-
tualē ſuperadditā ī volūtati. Hāc
probat ſcḋa ſcḋe. q. 23. ar. 2. ⁊ pñti
diſt. ar. 1. Nullus actus excedens
facultatē nature poteſt produci a
potētia naturali niſi ſupaddatur
aliqs habitꝰ ꝑ quē potētia eleue-
tur ad talē actū: ſed actꝰ charitatꝫ
eſt huiuſmodi: ergo.

Greg. ī q. 1.

¶ Contra arguit Greg. volūtas ſi
ne oī habitu pt intenſiſſime dili-
gere deū ſup oīa: ſed talꝭ dilectio
eſt actꝰ charitatis. ꝗ pōt ſine hītu
hr̄e actū charitatꝫ maioꝛ ꝓbatur,
Intellꝭs pt naturalr̄ dictare q̄ deꝰ
eſt ſup oīa diligēdus: ergo volun
tas poteſt hoc naturalr̄ facere.
¶ Rñdeo prīo vt dr̄. 2. diſ. 4. q. 1.
ar. 2. q̄ actus voluntatis pt acci-
pi quadrupl̄r. Prio q̄tū ad ſbam
actꝰ. Scḋo quo ad bonitatē quā
hꝫ ex gñe. i. ex materia ſupra quaꝫ
cadit. Tertio q̄ ad bonitatē quaꝫ
hꝫ ex circunſtātia. Quarto quātū
ad debitum ordinē in vltimū finē
propter quē ordinē eſt meritoriꝰ
¶ Dico ſcḋo q̄ hō pt ꝯſiderari du-
pl̄r. Uno mō ī ſtatu nature itegre
i. añ pctm̄ Ade. Alio mō poſt pec-
catū in ſtatu nature corrupte.
¶ Ad argumentū concedo maiorē
accipiendo actū voluntatis tribꝰ
primis modis: ſed in illo ſenſu ne
gatur minoꝛ accipiendo auteꝫ di-
lectionem quarto modo negatur
maioꝛ ⁊ conceditur minoꝛ. Ad ꝓ-
bationeꝫ negatur añs: q: intelle-
ctus non poteſt niſi ex reuelatiōe
diuina ⁊ fide cognoſcere quō deꝰ
diligatꝰ meritorie: vñ ⁊ ſctūs. B. ⁊
ſi aliqñ inueiatꝰ dicere oppoſitū. ſic

intelligit ꝙ in ſtatu nature corru
pte hõ nõ põt ſine charitate ordia
re bene actus ſuos ad vltimũ finẽ
qn̄ in aliquo deficiat. In ſtatu aũt
nãe itegre poterat ſine charitate
diligere deũ ſup oĩa: ita ꝙ ille actꝰ
in nulla circũſtãtia deficeret. non
tñ poterat ſine charitate diligere
deum meritorie.
¶ Dico tertio ꝙ deꝰ põt ꝯſiderari
dupl'r. Uno mõ vt i eo ꝯſiſtit nãle
bonũ oĩs creature. ⁊ ſic negat̃ mi=
nor. q꞉ actꝰ diligẽdi deũ apprehẽ=
ſuz ſub tali rõe: nõ eſt actꝰ charita
tis. Alio mõ: vt eſt obm̃ ſup nãlis
beatitudinis ⁊ actor gr̃e. ⁊ ſic ne=
gatur maior. intelligẽdo ꝙ actus
ille ſit meritorius naturaliter.

Durã.

¶ Cõtra hanc rñſionẽ arguit Du
rã. pº ex hac ſequit̃: ꝙ hõ poſſit ſci
re ſe eẽ i gr̃a ⁊ charitate. hoc ẽ fal=
ſũ vt pꝫ. ğ ꝯña ꝓbat̃. hõ pt̃ ſcire na
turalr̃ ſe diligere deũ ſub rõe obi
beatifici. ğ põt ſcire nãlr̃ ſe dilige
re deum ex charitate.

Nõ oĩs dilectio dei ſub rõe obi beatifi=ci: ẽ ac= actꝰ charitatis.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯña. Ad ꝓbatio=
nẽ dico ꝙ ñ oĩs dilectio dei ſub rõe
obi btĩfici ẽ actꝰ charitatiſ: ſꝫ dilectõ
dei ſub tali rõe ⁊ debite ordĩata ĩ vl
timũ finẽ a q̃ hꝫ ꝙ ſit meritoria vt
dictũ ẽ. ⁊ ſic negat̃ añs. nec pt̃ nãlr̃
cognoſci deũ eẽ talr̃ gl'ificatorem.
¶ Scđo q̃cũqꝫ diſtinguunt̃ ꝑ for=
malia oba ſũt potẽtie: ſꝫ charitas
⁊ actus eiꝰ nõ ſunt potẽtie. ğ actꝰ
charitatis nõ diſtinguit̃ ab actu
potẽtie: penes hãc rõnez formalẽ
in obiecto. ſ. eſſe glorificabile.
¶ Rñdeo. negat̃ maior. q꞉ vt dicit.
s. D. 3. di. 33. q. 1. art. 1. Duplex eſt
rõ formalis in obiecto: vna qua ſe
hꝫ ad actũ ſimpl'r. Alia qua ſe hꝫ
ad ea que faciũt facilitate i actu.
pma diuerſificat potẽtias. ſcđa vero
hitus. pꝫ ex his ꝙ oẽz actũ quã
do volũtas ꝓducere mediãte ha=
bitu charitatis: põt. ẽt ſine habitu
quãtũ ad ſbaz actꝰ. pꝫ ſcđo ꝙ volũ
tas ſine charitate pt̃ diliger̃ deũ
ſub omni ea rõne ſub qua põt cuz
charitate: ſed non meritorie.
¶ Tertio pncipalr̃ arguit. poſſe ẽ
de potẽtia dei abſoluta aliquẽ, eẽ
deo charũ: dato ꝙ nõ hẽat chari=
tatẽ. ğ nõ ẽ necĩa charitas. añs ꝓ=
bat̃: quicũqꝫ eſt ſine pctõ: eſt deo
charus. ſꝫ poſſe ẽ ꝙ aliq̃s non hñs
charitatẽ ſit ſine pctõ: puta ſi aliꝰ
quis crearet̃ i puris naturalibꝰ.
¶ Cõfirmat̃. Aliq̃s põt eẽ beatus
dato ꝙ ñ p̄habuerit charitatẽ. ğ
põt eẽ q̃s deo charꝰ nõ p̄chabita
charitate. añs pꝫ d̃ xpõ: ⁊ fuit bea
tus i pmo inſtãti ſue creationis.
¶ Rñdeo. primo ꝙ donũ charitatiſ
eſt eq̃le glorie virtualr̃: q꞉ ille q̃ hꝫ
charitatẽ eſt cõſors diuine nãe ⁊
adoptat̃ in filiũ dei: cui debet̃ he=
reditas ex ipſo iure adoptionis: ⁊
iõ neceĩa eſt charitas ad hoc ꝙ hõ
ꝑ ipſaz ſit formalr̃ dignꝰ vita eter
na. i. ei ꝓportionatus.
¶ Dico ſcđo ꝙ q̃s pt̃ dici dupl'r deo
charꝰ. Uno mõ denolatiõe extriſe
ca. ſ. ex ipã dei volũtate. ⁊ ſic ꝯcedit̃
añs: ſꝫ negat̃ ꝯña. Alio mõ formalr̃:
⁊ ſic negat̃ añs. q꞉ ſi ẽt daret̃ hoi.
s. s. ſine charitate ñ eẽt ꝑ ipꝫ for=
malr̃ deo charꝰ nec dignꝰ vita eter
na: q꞉. s. s. ñ pt̃ eẽ forma creature.
¶ Ad ꝯfirmationẽ dr̃: ꝙ p̄chabe=
re charitatẽ põt eſſe dupl'r. Uno
mõ poritate tpis. ⁊ ſic ꝯcedit̃ añs
⁊ ꝯñs: ⁊ ꝯña. nec eſt contra nos: q꞉
nõ dicimus: ꝙ charitas p̄exigat̃
poritate tpis ad hoc ꝙ hõ ſit deo
charus. Alio mõ prioritate nãe. ⁊
ſic negat̃ añs. Lꝫ. n. xp̃s i pº iſtãti
fuerit beatꝰ pꝰ tñ nã itelligimꝰ eũ
habuiſſe charitatẽ q̃ꝫ fuiſſe beatũ
¶ Quarto arguit. ſi q̃s crearet̃ ſi=
ne charitate ⁊ ſine pctõ cui deus
vellet poſtea dare charitatẽ ⁊ glo
riã: tal' eẽt dignꝰ charitate gl'ia.
ſꝫ iſte nõ haberet charitatẽ. ğ ali=
quis eſt dignus ſine charitate.

Exẽpla aptiſſi=me vero ꝯſenta=nea: ter giuerſa tionẽqꝫ elidẽtiſ.

¶ Rñdeo. primo negatur añs: q꞉
deus daret illi charitatẽ ⁊ gloriã
ex mera liberalitate: nec talis nul
lomodo eſſet dignus: ſicut dato
corpe nec graui/nec leui/nec nãe
celeſtis deꝰ poſſet eũ ꝑpetuo reti=
nere ſurſuz: nõ tñ hoc eſſet ſue na=
ture ꝯdignũ: niſi daret̃ ei leuitas.

¶ Dico ſcđo: ꝙ ſecus eſt de chari=
tate ⁊ gl'ia: q꞉ deꝰ nulli dat gl'iam
niſi priꝰ ſit dignus ea formalr̃ ꝑ
gr̃am. charitatẽ aũt põt dare non
priꝰ digno: vt pꝫ ꝯtinue. ſicut eñi

Tria neceſſaria i futuro beato: gr̃a ele=uãs: charitas in clinãs ⁊ virtꝰ ope rans.

prius natura q̃ꝫ res q̃eſcat i loco
nãli dat̃ ei nãl loco tali ꝓportiona
ta ⁊ cũ hoc inclinatio ad illũ ⁊ qñ=
qꝫ motus. ita nãe rõnali priꝰ nãa:
gr̃a nãm eleuans: ad hoc ꝙ viſio
beatifica ſit ei finis ꝯpetẽs. Scđo
charitas inclinãs ad hũc finem.
Tertio virtutes q̃bus ille finis ſi
nõ ſit habitus acquiratur.
¶ Dico tertio ꝙ charitas eſt rõ di
uine acceptationis ex parte hoĩs
q꞉ facit ipm̃ formalr̃ charũ: nõ ãt
ex parte dei: q꞉ nõ iõ deꝰ acceptat
creaturã q꞉ habeat charitatẽ: ſed
potiꝰ q꞉ eã acceptat dat ei chari=
tatem.
¶ Quinto arguit: aliq̃s hñs cha=
ritatẽ põt eẽ nõ acceptꝰ deo ad vi
tã eternã: ğ charitas nõ ẽ rõ talis
acceptatiõis. añs ꝓbat̃ tripl'r.
¶ Prio aliquẽ hñtẽ charitatẽ põt
deꝰ ſic ꝯſeruar̃ nũq̃ꝫ dãdo illi gl'iã
¶ Itẽ btm̃ pt̃ puare gl'ia nõ aufe=
rẽdo ei charitatẽ ⁊ nolendo vnq̃ꝫ
ãpliꝰ dare ei gl'iaz. ¶ Itẽ gl'ia non
depẽdet eẽntialr̃ a charitate. ğ ſe
quit̃ ꝙ hñs charitatẽ poſſit eẽ nõ
acceptus ad vitã eternam.
¶ Rñdeo. pmo negat̃ ꝯñtia. q꞉ lꝫ
hñs charitatẽ poſſit de potẽtia dĩ
abſoluta: eẽ ñ acceptꝰ deo: illa tñ
forma q̃ꝫtũ i ſe ẽ: faceret ipꝫ dignũ
vita eterna. vñ argumẽtũ ꝯcludit̃
ꝙ charitas ñ ſit rõ acceptationis
ex ꝑte dĩ: ñ ãt ꝙ ñ ſit ex ꝑte nr̃a.
¶ Dico ſcđo ꝙ gr̃a exñs i eo q̃ nõ
eẽt deo acceptꝰ nõ diceret̃ gr̃a: q꞉
gratũ faceret: ſꝫ q꞉ eẽt gratiſ data.
Uel dđm ꝙ lꝫ ñ faceret actu dile=
ctũ eũ: in q̃ ẽ: faceret tñ dignũ dili
gi ⁊ gratũ in potẽtia proxima.
¶ Dico tertio ꝙ añs pt̃ negari. Ad
ꝓbationẽ negat̃ añs: ꝓ oĩ eiꝰ ꝑte.
Pria q̃dẽ: q꞉ cũ gr̃a ſit diſpoſitiſ ad
gl'iaz: fruſtra eẽt ſi ſtaret in eter=
nũ ſine gl'ia. Scđa negat̃: q꞉ deo
auctore nõ fit hõ deterior: fieret ãt
ſi ſine vllo ſuo demerito de btõ fie
ret nõ btũs. Tertia negat̃ q꞉ ipli
cat ꝯdictionẽ: ꝙ det̃ alicui gr̃a ⁊
ꝯſeruet̃ ⁊ nũq̃ꝫ detur gl'ia: ſeq̃t̃ eñi
deus eternalr̃ ꝯſeruabit gr̃am: ğ
gr̃a aliqñ ſortiet̃ ſine ſuũ. ſ. lumen
gl'ie: aliodn̄ illa gr̃a eternalr̃ eẽt
fruſtra ẽ gr̃a in eo q̃ peccat: ſi nõ
ꝯſequit̃ gl'iaz: q꞉ ipſe ponit obſta
culũ. ¶ Itẽ ſequit̃ iſte habuit gr̃az
formalr̃. ğ ẽ p̄deſtinatꝰ. ğ qñqꝫ hẽ
bit gl'iaz: ğ nõ ſtabit in eternũ ſi=
ne gl'ia. ¶ Ecce ꝙ iplicat aliquem
ꝯſeruari in gr̃a eternalr̃. ⁊ nunq̃ꝫ
gr̃e gl'iaz: q꞉ ex q̃ ꝯſeruauit gr̃am
finalr̃ necio dat gl'iaz neceſſitate
ſuppõnis. negat̃ ğ ꝯña ad hãc vl=
timã ꝓbationẽ añtis q꞉ lꝫ nõ de=
pẽdeat gl'ia a charitate eẽntialr̃.
implicat tñ gr̃am cõſeruari ⁊ nõ
dari gloriam.
¶ Itẽ q꞉ gr̃a ẽ ichoatio gl'ie ⁊ pn=
cipiũ eiꝰ q̃ ad viſionem: charitas
vero quo ad fruitionẽ. Uel põt ne=
gari añs, q꞉ lꝫ gl'ia nõ depẽdeat a
gr̃a abſolute: depẽdet tñ a gr̃a in
fine cõſeruata.
¶ Scđo ꝓbat illđ pncipale añs:
Deꝰ gratiſ acceptat aĩaz hñtẽ cha
ritatẽ. ğ põt eã nõ acceptare. añs
ꝓbat̃. ille q̃ nulli ẽ debitor gratis
acceptat. ſꝫ deꝰ nulli ẽ debitor. ğ.

Gratis acceptare ſtat cum neceſſaria acceptatiõe ſup põnis ſꝫ coactio nis.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯña: q꞉ cũ hoc ꝙ
ẽ gratiſ acceptare ſtat cũ necio ac=
ceptar̃ neceſſitate ſuppõniſ: lꝫ ñ ne
ceſſitate coactiõis: ⁊ lꝫ nl'li ſit de=
bitor ẽ tñ debitũ ꝙ hñti gr̃az det
gl'iaz. deꝰ ãt debitũ reddit. 1. q. 25.
ar. 1. ¶ Tertio ꝓbat. idẽ añs hñs
charitatẽ põt ſufficienter p̄miari
aliq̃ minori bono q̃ꝫ ſit vita eter=
na. ğ talis põt eẽ ñ acceptꝰ ad vi=
tã eternã. añs ꝓbat̃. nullꝰ actꝰ nr̃
ẽ equalẽs vite eẽne. ğ q̃libet pt̃ ſuf
ficiẽter p̄miari minori bono vita
eterna. ¶ Rñdeo. ꝙ actꝰ nr̃ pt̃ du
pl'r accipi. Uno mõ q̃ꝫtũ ad ſbam
actꝰ. i. vt ẽ a libo arbitrio: ⁊ ſic ꝯce
dit̃ totũ. ſꝫ tal' actꝰ: vt ſic ñ ẽ hñtis
charitatẽ: q꞉ ñ ẽ neceẽ ꝙ hñs liberũ
arbitriũ ſit cũ charitate. Alio mõ
vt eſt ex gratia ⁊ inſtinctu. ſſ. ⁊ ſic

negat añs.¶Ad ꝓbationē dicit
s.Do.1.2.q.115.ar.3.ad tertiū. ꝙ lȝ
grā ⁊ ex ꝯñti act⁹ vt ē ex grā nō ſit
eq̄lis glīe actui:eſt tñ eq̄lis ꝟtualr
vel negat ꝯñtia q꞉ ꝓut dr.2.diſti.
27.q.1.ar.3.ad 3m.ad ꝯdignitatē
iuſtitie diſtributiue nō req̄rit eq̄=
litas q̄ntitatis ſȝ ꝓportionis:iter
actū aūt ex charitate elicitū ⁊ glo
riam eſt equalitas ꝓportionis.

¶Sexto poſſe eſt ꝙ aliq̄s nō hñs
charitatē diligat deū meritorie.ḡ
charitas nō ē nec̄ia ad meritum.
ꝯña pȝ.añs ꝓbat.Aliq̄s ñ hñs cha
ritatē:pōt hēre actū eiuſdē rōnis
cū actu elicito mediāte charitate
ſȝ ſcđs eſt meritori⁹.ḡ ⁊ primus.
maior ꝓbat.Aliq̄s nō hñs chari=
tatē:pōt hr̄e actū eq̄ ꝑfectuȝ q̄ ad
oīa:ſicut eſt act⁹ a charitate elici
tus.ḡ eiuſdē rōnis.tȝ ꝯña.q꞉ i his
q̄ ſunt diuerſarū rōnū aliqua ꝑfe
ctio eſt in vno que nō eſt in alio.
añs ꝓbat.q꞉ oēm ꝑfectionē quaȝ
dat charitas ſiue quecūq̄ cā ſcđa
actui ſuo pōt deus dare ſeipſo.

¶Rñdeo.negat añs.Ad ꝓbatio=
nē negatur añs.loquēdo de actu
eiuſdē rōnis in gn̄e moris.ꝯcedi=
tur aūt de eo q̄ eſt eiuſdē rōnis in
gn̄e nature.ſȝ in hoc ſenſu negat
minor.q꞉ nullus act⁹ ex natura ſi
ue ſbā ſua eſt meritorius.3.di.23.
q.1.ar.1.q.3. Ad ꝓbationē negat
añs.Pⁱo q꞉ tāto actio ē ꝑfectior
quāto hȝ ꝑfectius ꝑncipiū.nā āt
cū charitate ⁊ gratia eſt q̄d perfe
ctius nā ſola.Scđo q꞉ charitas ē
forma aliaꝝ ꝟtutū:⁊ ꝯñr dat for=
mā oīb⁹ actib⁹.3.di.23.ar.1.q.1.q.
3.Iſta āt forma ē reſpectus ad tale
vl tale obȝ:vl ad circūſtātias vel
ad finē vltimū.⁊ eſt forma q̄ iprī
mit grā ipſi actui:ꝑ quā dr meri=
torius.vbi grā.act⁹ tēperātie.hȝ
ꝓpriā formā ex ordine ad primū
obiectū.aliā formā hȝ inquātum
hȝ ordinē ad obiectū charitatis.
aliā ꝟo inquātū hȝ habitudineȝ
meriti.reſpectu beatitudinis.Re
mota aūt charitate ⁊ grā:act⁹ nō
hēt illū reſpectū q̄ dr meritorius

Reſpe=
ctus eſt
forā da
ta a cha
ritate a
ctib⁹ ꝟ=
tutum.
Triplex
forā ac=
tus ꝟtu
tis.

q꞉ nō eēt ibi fundamētum.ſ.grā.
Tertio q꞉ ſine charitate:non ita
ꝓmpte ⁊ dlectabilr ⁊ intēſe actuȝ
eliceret.¶Ad ꝓbationē ego nega=
rē añs.q꞉ de⁹ nō pōt ſupplere vicē
cauſe forālis nec ſubiectiue.act⁹
aūt eſt formalr meritori⁹ q̄ illū re
ſpectū:q̄ nō pōt eē ſine ſuo funda
mēto.ſ.grā.⁊ ꝑterea ad hoc ꝙ ac=
tus ſit meritori⁹ req̄rit Pⁱo ſta=
tus merēdi.Scđo ꝙ ſit volūtari⁹
Tertio ꝙ eq̄paret mercedi:ſm ꝓ
portionē.3.di.18.q.7.ar.1.act⁹ āt
quē ꝓduceret de⁹ ſe ſolo in volū=
tate nō eēt volūtari⁹. volūtas ēt
ſine habitu non hȝ actū plene in
ſua ptāte.ſi aūt volūtas ſine ha=
bitu actiue ꝯcurreret ad actū eli=
ciendū nō eliceret ipm ꝯplacēter
nec ꝟtuoſe:q꞉ non eēt ei fact⁹ q̄ſi
nālis ꝑ habitū ſuperadditum.

Ad hoc
ꝙ actus
ſit meri
torius
tria req
runt.
Ut i ar=
tificioſe
obiectō
nis ſa=
tis ern=
diti⁹ fi=
at more
Thomi
ſtico.

¶Arguit poſtremo ꝙ habit⁹ nul
lo mō ſint neceſſarij potētijs: ſed
q꞉ mā eſt ꝯfuſa:iō vt ordinate ꝓ=
cedatur pono has cōcluſiones.

Utrum
habit⁹
ſint ne=
ceſſarij
potētijs

¶Prima.Aliq̄s habit⁹ eſt neceſ=
ſari⁹ potētie ad hoc ꝙ actū eliciat
ꝓbat ſic.Id q̄d ꝯſtituit potentiaȝ
in actu pⁱo reſpcū ſui obiecti dat
ei ꝙ ſit cā act⁹: ita ꝙ ipm nō poſ=
ſet ſine tali ꝓducere.ſȝ aliq̄s ha=
bitus eſt hmōi:vt pȝ de ſpecie in
telligibili q̄ facit intellm̄ ſimplr
in actu in gn̄e intelligibiliū lȝ ha
bitus ex actibus acq̄ſitus nō fa=
ciat hoc.ḡ aliq̄s hitus eſt neceſſa
rius potētie:puta ſpēs itelligibi
lis intellectui:ita ꝙ intelīs non
poſſet ſine ea intelligere.ꝯñtia pȝ
minor ꝓbata eſt maior ꝓbat.q꞉
vnūq̄dq̄ agit vt eſt in actu.Illud
ḡ q̄d dat alicui ſimplr eē in actu:
dat ei ēt ſimplr ꝙ agere poſſit.

¶Scđa ꝯclo.Hit⁹ nō faciēs potē
tiā ſimplr i actu pⁱo:nō dat po=
tētie ꝙ poſſit in aliquē actū i quē
nō poſſit eē ſine hitu.ꝓbat. Quic
q̄d eſt cā ſubſtātie act⁹ eſt poten=
tia.ſed habitus nō eſt potētia:er
go maior eſt phi.5.meta.

¶Tertia ꝯclo.Hit⁹ inclinat potē
tiā ad actū ſimilē illis actibus:ꝑ
quos

quos cauſatus eſt habitus.

¶Contra arguit Greg.pⁱmo.Nul
lū accidēs in ſuū ſubiectū.ſȝ icli=
nare ē agere ⁊ habit⁹ ē ſubiectiue
in potētia.ḡ nō inclinat potētiā.

¶Rñdeo.negat minor.q꞉ iclina=
tio eſt actus primus ſignificatus
per modū actus ſecundi.

¶Ex hoc habes ꝙ inclinatio gra
uis eſt ipſa grauitas.Q̄d aūt non
ſit act⁹ ſcđs:pȝ q꞉ ñ mouēte manū
ſuſtinētē adhuc ſētit ipā icliatio.

¶Scđo oīs icliatio ꝯxñs i habē=
te habitū ē mediāte appⁱhēſiōe a=
ctus vt delectabilis.ſȝ nulla appⁱ
hēſio mediat iter habitū ⁊ poten=
tiā.ḡ null⁹ hit⁹ iclinat potentiaȝ.

¶Rñdeo.Dico pⁱmo ꝙ cōclo nō in
telligit vlr.ſ.ꝙ oīs hit⁹ iclinet.ſȝ
ſoli habit⁹ q̄ ſūt i ꝑte affectiua di=
cūt ꝓpe iclinare.1.2.q.57.arti.13.
¶Dico ſcđo ꝙ icliatio accipit du=
plr.Uno mō ꝓ actu pⁱmo.⁊ ſic ne=
gat maior.ſȝ poti⁹ iſta iclinatio hi
tus ad actū ē q꞉ act⁹ ē q̄ſi fact⁹ cō
naturalis potētie ꝑ habitū. Alio
mō accipit ꝓ actu ſcđo.ſ.ꝓ motio
ne.⁊ ſic ꝯcedit maior.ſed habitus
non eſt talis inclinatio.

Inclia=
tio du=
plr acci
pit: pro
actu pⁱo
⁊ ꝓ actu
ſcđo.

¶Quarta cōclo.Habit⁹ req̄rit in
potētia ad rectificādū ⁊ determi=
nādū potētiam.ꝓbat ſic.3.diſ.23.
ar.1.Oīs potētia q̄ pt cōformiter
⁊ difformiter agere ſue rle idiget
aliq̄ rectificāte ad hoc ꝙ rle cōfor
met.ſȝ aliq̄ potentie ſunt hmōi.ḡ
maior pȝ.q꞉ id q̄d ē ideterminatuȝ
ad ſic vl ſic agēdū ñ pt ſe determia
re:cū nihil moueat ſeipȝ ſȝ idem.
minor ꝓbat.Aliq̄ ē potētia oīno li
bera.puta volūtas.ḡ pt cōformi=
ter ⁊ difformiter agere ſue regule
Itē aliq̄ potētia ē ſicut mā pⁱma.ſ.
itelīus.ḡ ē ideterminata.Iſta aūt
determiatio quā facit hit⁹ nō eſt
ex hoc ꝙ hit⁹ aliq̄d ꝓducat:q̄d nō
ꝓducat a potentia.ſed q꞉ ex hitu
⁊ potētia cōſtituit vnū ꝑfectuȝ a=
gens.ita tñ ꝙ hit⁹ nō ē agēs ſȝ eſt
potētie rō agēdi: rō inquā partia
lis q꞉ nō quo ad ſubſtātiā act⁹ ſȝ
quo ad modū.potētia aūt ſic de=

terminata ꝯformat ſue rle ⁊ agit
delectabiliter ⁊ prompte.

¶Primū correlariū. In potētijs
naturalib⁹ nō ſūt habit⁹.ꝓbat po
tētia determinata ad vnū nō indi
get habitu.ſed naturales potētie
ſunt hmōi.vt dicit.5.meta.ergo.

¶Scđm correlariū.Potētie ſenſi
tiue appⁱhēſiue nō hñt hit⁹.ꝓbat.
Potētia hñs determinatū modū
agēdi non habet habitus:ſed po
tētie appⁱhēſiue ſunt hmōi.ergo.

¶Tertiū correlariū.Uolūtas re=
ſpectu vltimi finis nō idiget hitu.
ꝓbat eodē mō.quia ad ei⁹ volitio
nem eſt determinata.

¶Quartū correlariū.Intelīus a=
gēs ñ hȝ hitū ꝓbat.q꞉ hȝ dtmiatā
actōnē.ſ.facere itelligibilia i actu.

¶Quītū correlariū.In deo nō eſt
hit⁹.ꝓbat.q̄cūq̄ hȝ hitū rctificat
ꝑ ipȝ:ſȝ de⁹ nullo mō rectificat.ḡ.

¶Sextū correlariū.Cōcupiſcibil
⁊ iraſcibilis idigēt habitu: q꞉ hñt
rectificari cū nō habeāt rectitudi
nē niſi ꝯformēt rōni.ḡ idigēt hitu.

¶Cōtra arguit Greg.pⁱo Modus
act⁹ nō eſt diſtict⁹ ab actu.ḡ ñ req̄
rit cām diſtinctaȝ a cā act⁹.ſ.hitū
diſtinctū a potentia.

Phchi=
admo=
dum co
gnitio ⁊
a phan
taſiarū
reple=
tione q̄
bus de=
ceptio
orit eru
entia.
Grego.
vbi.ſ.

¶Rñdeo.pⁱo negat añs.q꞉ delecta
tio ⁊ itēſio act⁹ ab actu diſtiguūt.
¶Scđo ꝯcedit ꝯña.q꞉ cōpoſitū ex
potētia ⁊ hitu cāt q̄cq̄d ē i actu lȝ
hit⁹ ſit rō ꝙ act⁹ ſit talis vel tal.
¶Tertio poſſet negari ꝯñia:q꞉ di
uerſitas rōnis i effectu ſufficit ad
hoc:ꝙ reducat i diuerſas cās ſm
rē.nā aſin⁹ vt ens reducit i deum
tāq̄ i cāȝ.q꞉ de⁹ ē vle pncipiū eēn=
di.Et idē aſin⁹ vt ē q̄d gn̄able rdu
cit i ſolē tāq̄ in cāȝ.Et idē vt aſin⁹
reducit i aſinū tāq̄ i cāȝ ⁊ tñ ē ea=
dē res q̄ ē ens ⁊ gn̄abilis ⁊ aſin⁹.

¶Scđo.In cauſis equocis ñ ē re=
ciprocatio.ſȝ act⁹ ē cauſa equoca
reſpectu hit⁹.ḡ hit⁹ nō ē cā act⁹.
¶Rñdeo ꝙ hit⁹ nō cāt actū eo mō
q̄ cauſat ab ipo actu.nā act⁹ ē cā
ꝑtialis hit⁹:ita ꝙ ſine actu nunq̄
potētia cauſaret hitū.hit⁹ aūt ñ ē
cā ꝑtialis act⁹:ſȝ ē rō ꝙ potētia ta

liter agat ⁊ reducit ad genus cāe efficientis tāq̄ȝ ratio agendi.

¶Tertio. nullū accn̄s agit in ſuū ſubiectū. ſȝ habitus eſt accn̄s potētie. ḡ nō cāt in ea delectationē.

¶Rn̄deo ⁊ concedo totū. nec nos dicim⁹ ꝙ habit⁹ cauſet delectationē in potētia. Dico tn̄ ad minorē ꝙ ſubiectū aliquorū accn̄tiū ſpūalium agit in ſe aliq̄d qđ agere nō poſſet niſi haberet hmōi accidentia. pȝ em̄ ꝙ intellect⁹ nō poſſet itelligere ſine ſpecie intelligibili.

Cōclo. ij.

principalis act⁹ meritorius neceſſario req̄rit grām. Hāc pbat. 1. 2. q. 110. ar. 5. Oīs act⁹ perducēs ad finē ſupnālē req̄rit principiū ſupnāle. ſȝ actus meritori⁹ pducit ad finē ſupnālem q̄ eſt vita eterna. ergo req̄rit principium ſupnaturale qđ dicitur gratia.

Cōclo. iij.

Gratia ē q̄d creatū i aīa. Hāc pbat. 3. ꝯ gen. c. 149. Id qđ facit hoīez formalr dignum vita eterna eſt quid creatū in aīa. ſed gratia eſt hmōi. ergo.

Aureo. hic. (margin) ¶Contra arguit Aureo. p°. Grā eſt rō formalis q̄ creatura eſt deo dilecta. ḡ nō pueniт ex diuina dilectione. ꝯn̄tia pbat. q: alioquin creatura eſſet dilecta añq̄ȝ haberet id quo formalr eſt dilecta. hoc eſt falſum. ergo.

Aīa añ gratiaȝ hītā đr nō formaliter ſed denoīatiōe extrinſeca grata deo. (margin) ¶Rn̄deo. negat ꝯn̄a. Ad pbationē negat minor: q: añq̄ȝ aīa hēat grāȝ qua eſt formalr grata đr eē grata deo nō formalr: ſȝ denominatione extrinſeca ex diuina acceptatione: que q: gratuita eſt pōt dici grā. Deus em̄ ab eterno dilexit omnia que modo diligit.

¶Scđo. creature nō pfluūt in eē ex eo ꝙ de⁹ diligat eas. ḡ nec gratia in animā ex eo ꝙ deus eam diligit. ꝯn̄a patet a ſimili. añs etiaȝ q: cū deus oīa imutabilr diligat: ſequit ꝙ oīa imutabilr creat.

¶Rn̄deo. negat añs. q: amor dei eſt cā rerū. ¶Ad pbōnē negatur ꝙ deus nō nālr ſed libere agit ⁊ iō effect⁹ ei⁹ ſunt imutabiles vł ꝯtingētes ſicut ei placet. ¶Quatuor alijs rōnib⁹ pbat ꝙ deus neceſſario diligat exiſtentē in charitate. qđ ꝯcedimus loq̄ndo de neceſſitate ſuppoſitiōis. i. ſuppoſito ꝙ aliq̄s ſit in charitate. nō tn̄ neceſſitate abſoluta diligit creaturā: q: nō neceſſario vult ei bonuȝ ⁊ eſſe.

¶De diſtinctione aūt charitatis ⁊ gratie ⁊ de alijs ad hoc ſpectātibus agetur in tertio.

Queſtio. ij.

Querit ſcđo: Utrū charitas poſſit augeri?

Pro q̄ōne hec ē prīa ꝯclo. Aliq̄ q̄litates itendunt p remotionē ꝯrij. Hāc ponit ſine pbatione. de vi. q. 8. art. 14. vbi đt tria. Primū eſt ꝙ ꝯrie forme pn̄t eē ſimul i eodē ſubiecto. Scđm eē remiſſum. ſicut pȝ ꝙ calor ⁊ frig⁹ ſūt i tepido. Idē ſentit Comē. 4. celi. cō. 26. vbi ſic dicit. Cōtraria *Contraria exiſtunt in medio.* (margin) exiſtūt i medio. Ubi grā. albū ⁊ nigrū ſunt in rubro. Idē đt. 5. phy. cō. 52. ⁊. 10. meta. cōmen. 23.

¶Probatur ēt rōne: q: ſi in inductione vnius ꝯrij totaliter abijcit aliud ſequit ꝙ idē inſtans copulat totū tp̄s i q̄ ſubiectū erat ſub forma abiecta ⁊ tp̄s quo eſt ſub forma introducta. ſȝ hoc eſt falſū: ḡ minor pbat. q: n. nō dct vltimū eſſe. pȝ. 8. phyſi. Qđ nō dct primū eē i formꝭ hmōi. pbo. q: tūc daret pmū mutatū eē. cū ad iſta ſit motus. pterea phs đt. 6. phy. ꝙ oē ꝙ *Tex. 32. ⁊. 45.* (margin) mouet hȝ aliq̄d vtriuſq̄ extremi. ḡ ſi aliq̄d mouet de ꝯrio in ꝯrium hȝ aliq̄d vtriuſq̄ contrarij.

¶Secundū dictū eſt ꝙ hmōi forme nō pn̄t ſimul eſſe in eodē ſubiecto ſm eſſe perfectum.

¶Tertiū dictū eſt cōcluſio pma dicta que pbari pōt p Cōmen. 5. phyſi. cō. 19. vbi dicit ꝙ albū non fit minus albū niſi ex mixtiōe nigri. Et cō. 45. dicit ꝙ diminutū i oī genere eſt diminutū p mixtionē cōtrarij. Et in ſcđo de gn̄atiōe dicit ꝙ ſi frigiduȝ nihil hr̄et caloris eſſet frigidū in ſummo.

Grego. q. 2. (margin) ¶Cōtra primū dictū arguit Grego. p°. Magis videt ꝙ due forē ꝯrie actiue ⁊ paſſiue ꝯpatiant ſe in diſtinctis ſitib⁹, ⁊ ſubiectis q̄ȝ i eodē. ſed nō cōpatiunt ſe in diſtictꝭ: q: ſi approximēt oīſpedimēto remoto vna expellit aliā. ergo.

Utrum forme ꝯrie ſint ſimul. (margin) ¶Rn̄deo. negat minor ꝙ poſſent eſſe in tali diſpoſitione ꝙ cōpaterent ſe in ſitibus proximis.

¶Scđo. Si duo ꝯria ſint ſimul ſequit ꝙ đ eodē poſſint verificari ꝯdictoria. hoc ē falſuȝ. ḡ. ꝯn̄a pbat. q: ad vnū ꝯriū ſeq̄t negatio alteri⁹ ⁊ ecōtra vt đr. 10. meta. nā ſi aliq̄d eſt albū n̄ ē nigrū. vn̄ ſi ē albū ⁊ nigrū: ſeq̄t ꝙ ſit albū ⁊ nō album. *Tex. 16* (margin)

¶Rn̄deo. negat ꝯn̄a. Ad pbationē dico ꝙ ad vnū cōtrariorum in eſſe cōpleto ſequit negatio alteri⁹ ſed nō in eſſe remiſſo: q: nō quilibet gradus forme ſufficit denominare ſubiectū ſi nō ſit vltra mediū gradū totius latitudinis illi⁹ forme. nam qđ eſt album vt noueȝ ⁊ nigrū vt vnū eſt ſimplr albū ⁊ nō nigrum niſi ſm quid.

¶Tertio ſi calor ⁊ frig⁹ poſſūt eē ſimul in eodeȝ ſit calor. a ⁊ frigus b. Aut. a. pōt preciſe pati. b. ⁊ non maius nec minus. aut min⁹ ⁊ nō maius. aut maius ⁊ nō min⁹. aut maius ⁊ minus. Nō pmū. q: ſi. a. non poteſt pati ſecū minus q̄ȝ. b. ergo nec mai⁹. ergo nec maior calor q̄ȝ. a. poterit pati min⁹ frigus q̄ȝ. b. hoc eſt falſum. ergo ꝯn̄a pȝ. q: quātum vnū cōtrariū plus excedit aliud: tanto minus cōpatit illud ſecum. falſitas cōſequētis pbatur. Si maior calor q̄ȝ. a. nō pōt pati minus frigus q̄ȝ. b. ergo ſi calor. a. intēdat nō minuetur frig⁹ b. qđ eſt contra te: qui dicis ꝙ qn̄ vnum contrariū intendit aliud remittit. Nō ſecundū q: ſi. a. nō pōt cōpati minus frigus q̄ȝ. b. ſequit ꝙ nō pōt remitti. a. niſi remittat b. qđ pȝ eē falſū. Nō tertiū q: ſi min⁹ frig⁹ q̄ȝ. b. pt ſtare cū. a. ḡ. b. pōt ſtare cū maiori calore q̄ȝ ſit. a. ⁊ ſic poterit itēdi. a. abſq̄ȝ hoc ꝙ. b. remittat: qđ ē falſū. Nō q̄rtū vt pȝ ex rōne ꝯ ſecūdum mēbrum ⁊ tertiū.

¶Rn̄deo. negat prīa ps añtꝭ. Ad pbōnē negat ꝯn̄a. q: n opȝ ꝙ quāto vnū ꝯriorꝝ pl⁹ excedit aliud tanto min⁹ ꝯpatiat illud ſecū. ſȝ ſufficit ꝙ quāto ē mai⁹ tāto ꝯriū ſtās cū eo ſit min⁹. verbi grā. ſi calor vt q̄tuor. nō ꝯpatit frig⁹ vt vnū. n̄ opȝ ꝙ calor vt nouē nō cōpatiat frig⁹ vt vnū. Cui⁹ rō ē. q: ipoſſibilitas exiſtēdi i eadē ē pp ter diſtictionē formarꝝ. ⁊ q: ſūm⁹ grad⁹ vni⁹ ꝯrij: puta caloris ſūme diſtat a latitudine alterius. ideo vbi eſt ſūmus gradus caloris: ibi nō eſt gradus frigoris. ⁊ econtra. Ita proportionabiliter quanto aliquis gradus eſt propīquior primo gradui ſiue ſūmo vni⁹ ꝯrij. tāto magis diſtat a ſūmo gradu alteri⁹ ⁊ min⁹ diſtat a nō gradu ei⁹ ⁊ a gradib⁹ pximis nō gradui. ⁊ p ꝯn̄s patit eos ſecū. vt patet in tali figura.

Frigus.

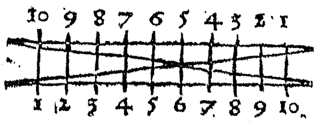

Calor.

Figura đclarās pportionalitatē graduū formarꝝ ꝯriarꝝ: ſibi inuicē coexiſtentiū. (margin)

¶Ecce ꝙ calor vt q̄tuor nō ꝯpatit frig⁹ vt vnū. tn̄ calor vt. 9. ipȝ ꝯpatit. q: plus diſtat in ſuis qualitatibus calor vt quatuor: et frigus vt vnū: q̄ȝ calor vt nouē: ⁊ frig⁹ vt vnū.

¶Cōtra eādē arguit Adā p°. Cōtraria nō pn̄t ſil eē in gradib⁹ intēſis. ḡ nec in remiſſis. añs pȝ. ꝯ pte. ꝯn̄ia pbat. aut vni ꝯrio: puta albedini: repugnat coexiſtere alteri puta nigredini iquātū nigredo ē. ⁊ ſic habet ppoſitū: q: nigredo remiſſa ſic ē nigredo ſicut itēſa. aut repugnat q: ē i tali ḡdu. puta cuȝ albedie vt vnū n̄ pt ſtare niſi nigredo vt vnū. Sit ḡ corp⁹ nigrū vt vnū

nihil habens de albedine:ergo ſi ei approximetur aliquod dealbatiuum quod poſſit in eo facere albedinē.vt nouē: nihil corrūpit de nigredie:ꝯña ptꝫ.q: nl'la eſt repugnātia inter albedinē vt nouē:et nigredinē vt vnū.Tūc ergo maiꝰ dealbatiuū ſi approximet̄ ītroducet maiorē albedinē:⁊ ſic nō ſoluꝫ albedo vt vnū:ſed etiā maior poterit ſtare cū nigredine vt vnum.

¶Rñdeo.dico p̄io ꝙ vni ꝯ̄rio nō repugnat ex nā ſua:nec q: ſit ī aliquo gradu determiāto coexiſtere alteri ꝯ̄rio: ſed q: eſt ī ſummo gradu q̄ reqrit ſubiectū diſpoſitū ⁊ab oī diſpōne.i.ab oī ꝯ̄rio remotum. ¶Dico ſcđo ꝙ iſta repugnātia nō eſt formalis:ſicut albū et nō albū repugnāt formal'r:ſed eſt ꝯtualis q: vnū eſt corruptiuū alteriꝰ:ſicut eē cecū et eē videntē ꝯtual'r repugnāt.¶Dico tertio ꝙ ille caſus raro accidit ꝙ gradꝰ remiſſus vniꝰ ꝯ̄rij ſit in ſubiecto ſine oī gradu alterius contrarij.¶Dico q̄rto ꝙ poſito illo gradu nō eēt poſſibile ſucceſſiue induci albedinē niſi p̄iꝰ itēſa nigredie ab aliquo alio agēte:q: nec albedo vt vnū nec vt duo nec vt tria nec vt q̄tuor nec vt q̄nq; nec vt ſex nec vt ſeptē nec vt.8. poſſet ſil' ſtare cū illa pua nigredie

Impoſſibile ē albedinē induci ſucceſſiue in ſbto nigro vt vnū tm̄

¶Ex dictis ſequit̄ ꝙ calor ī cētuplo itēſior aliq̄ frigiditate nō poſſit agere in ea niſi intēdēdo eam. Sit corpus calidū ⁊ habēs aliquē gradū frigiditatis vt cōcedimus Sit aliud corpꝰ ī cētuplo frigidiꝰ ⁊ ex ꝯ̄nti calidiꝰ p̄io ⁊ approximētur iſta duo corpora:tūc p̄mū corpus nō pōt remittere frigꝰ ſcđi.q: nō pōt remitti vnū ꝯtrariū niſi aliud intēdat̄:⁊ ſic oporteret ꝙ ſi remitteret frigiditatē eius ꝙ intenderet calorē eiꝰ.hoc antē non pōt quia maior calor nō poteſt intēdi in maiori.in p̄io aūt corpore ē minor calor q̄ȝ in ſcđo. Seq̄t ꝗ cū nō poſſit ꝛmittē illā frigiditatē:⁊ oīs calor agat in frigus:ꝙ eā intēdat

¶Scđo arguit.Nigredo vt vnuꝫ ꝑ te nō pōt intēdi niſi remittat̄ albedo:ꝗ ī aliquo inſtāti erūt eq̄les tūc vltra approximent̄ duo ſubiecta hn̄tia ꝯ̄rias formas ī eq̄li gradu:puta vnū ſit calidū vt quinq; ⁊ aliud frigidū vt quiq;:aut intēdēt equal'r vſq; ad ſūmū: ⁊ ſic ſtabūt ſil' in ſummo:aut vnū aget in aliud ⁊ ecōtra: ⁊ ſic tādē deſtruēt nec ꝯpatiūt ſe ī gradibꝰ remiſſis: et ſic nullo mō.

¶Rñdeo.p̄mo cōcedit̄ p̄ma ꝯ̄ña. ſꝫ dico p̄mo ꝙ illa ſimultas ñ erit niſi ī potētia.ſ. ī iſtāti:ſꝫ nō q̄eſcēt in illo iſtāti.Sicut ēt mobile duꝫ mouet̄ nō ē ī loco ſibi eq̄li niſi ī potētia:q: nō ē ī loco ſibi eq̄li niſi in inſtāti:eē aūt ī inſtāti ē eē in potētia:vt dicit̄.6.phyſi.cō.76.

¶Dico ſcđo ꝙ ſubiectū calidū.vt quinq; nō eēt calidū nec frigidū quia nulla forma denoīat niſi ſit vltra mediū ḡdū totiꝰ latitudis.

Forma nō dnominat ſbtū niſi excedēs mediū gradū latitudis.

¶Dico tertio ꝙ lꝫ iſti duo gradꝰ equales ſe cōpatiant̄:nō tn̄ alq̄ eq̄les ſe ꝯpatiūt:puta calidū vt tria: ⁊ frigidū vt tria:calor vt ſeptē ⁊ frigus vt ſeptē:q: iſti ī ſuis latitudinibus diſtāt nō aūt p̄mi:vt pꝫ ī figura ſupra poſita.

¶Dico q̄rto ad ſcđꝫ ꝓceſſū ꝙ ñ itēderēt ſil' q: ſeq̄ret̄ ꝯ̄dictio: q: calidū vt ſex: ⁊ frigidū vt ſex denoīat ſubiectū: ⁊ ſic ſil' eēt calidū ⁊ frigidū: ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs calidū ⁊ nō calidū:vel ergo neutrū intēderet̄ vel vnum poſſet adeo intēdi alio nō intēſo.

Grego.

¶Cōtra ꝯcl'onē ī ſe arguit Greg. ꝙ itēſio vniꝰ ꝯ̄rij ñ ſit:q: vnū alteri ꝑmiſceat̄.p̄mo q: ſeq̄ret̄ ꝙ vnū ꝯ̄riū ñ poſſet itēdi niſi aliō itēderet̄ in eodē ſubiecto.hoc ē falſū:ꝗ ⁊ cōcluſio maior ꝓbat̄.nā ꝑ ꝯcl'onem hec ꝯ̄ñia eſt bona . albedo itēdit̄: ꝗ minus ꝑmiſcet̄ nigredini tunc vltra:ergo nigredo minꝰ ꝑmiſcet̄ albedini:ergo nigredo intendit̄.

¶Rñdeo.⁊ dico p̄mo ꝙ ad itēſionē qualitatis habentis ꝯ̄riū duo req̄rūt̄.ſ.ꝑmixtio oppoſiti: ⁊ eductio forē d̄ iꝑfecto ad ꝑfectū ⁊ itē ſcđm eſt id in quo formal'r cōſiſtit

intenſio forme.In remiſſione aūt requirit̄ ꝑmixtio contrarij ⁊ reductio de perfecto ad imperfectuꝫ. vt dicit s.D.ſcđo ſen.diſt.24 .articulo primo,ad ſecundum.

¶Dico ſcđo ꝙ impꝑmixtio ꝯ̄rij eſt prior ſcḋm rōneꝫ ex parte mobil'r:q̄ȝ deductio forme de impꝑfecto ad ꝑfectū:q: mobile priꝰ natura recedit a termino a quo q̄ȝ accedat ad terminū ad quē. prima ſecūde.q. 114.arti. 4.ad p̄mū.Et dicta īpermixtio ſe tenet ex parte cāe materialis . Inductio aūt de impꝑfecto ad ꝑfectū eſt p̄or ex parte agētis: q: agēs itēdit p̄ncipal'r inducere formā ſimilē ſibi: ⁊ ſic ē p̄or in gn̄e cauſe formalis ⁊ finalis:q̄n iō remouet̄ ꝯ̄riū vt iducat̄ forā.4.ſen. di.17.ar.4.q.1.ar.3.

¶Ad argumētū negāt̄ maior.Ad ꝓbationē negat̄ vltia ꝯ̄ña.Q̄n em̄ albedo itendit̄ minus ꝑmiſcet̄ nigredini:q: ſbm minꝰ actuat̄ ꝑ nigredinē.nigredo aūt nō magꝭ immo minꝰ ꝑmiſcet̄ albedini q: ſubiectū magis ab albedine actuat̄.

¶Secūdo.calor aeris pōt fieri intēſior:abſq; hoc ꝙ minꝰ ꝑmiſceat̄ ꝯ̄rio:ꝗ pt̄ eē itēſio ſine maiori iꝑmixtiōe ꝯ̄rij.ꝯ̄ña pꝫ ⁊ añs:q: ī aere puero nulla eſt frigiditas.

¶Rñdeo.negat̄ añs.Ad ꝓbōneꝫ dico ꝙ ī aere ē frigiditas remiſſa. nec opꝫ oēm q̄litatē elemēti eē iꝑmixtā. Nā ī aere ⁊ ī aq̄ ē lenitas ꝑmixta grauitati:vt dicit Cōmētator tertio celi,cō.3.⁊.26.

Cōcl'o.ij. Charitas ē forma itēſibilis . Hāc ꝓbat auctoritate Aug. dicētis ſuꝑ Ioānē:charitas auget̄.

Cōcl'o.iij. Q̄n charitas itēdit̄ nō addit̄ charitas charitati. Hāc ꝓbat p̄mo ſen.di.17.q. 2.arti.2.Si charitas adderet̄ charitati aut eēt alterius ſpēi aut eiuſdē.ñ p̄mū vt pꝫ nō ſcđꝫ q: eēt ī alio ſubō:cū accn̄a nō diſtiguant̄ numero niſi ꝑ ſbā.

¶Scđo ꝓbat̄ eadē ꝯcl'o . Caliditas auget̄ nō addita alia calidita-

Ar.84.

te:vt dicit phs.4.phyſi.⁊ Cōmētator cō.86.ergo etiā charitas.

¶Tertiō q̄ȝto aliq̄d ē ꝯpoſitiꝰ tāto ē iꝑfectiꝰ.ſꝫ ſi addit̄ charitas charitati ipa fieret cōpōr:ꝗ iꝑfectior.

¶Correlariū primū.Eadē forma q̄ ſub eſſe impꝑfecto eſt terminꝰ a q̄: ſub eſſe ꝑfecto eſt terminꝰ ad quē.

¶Correlariū ſcđm . Subtuꝫ hn̄s formā ſub eſſe impꝑfecto eſt ī potētia ad eandem ſub eſſe ꝑfecto.

Aureolus.hic.

¶Cōtra,arguit Aureolꝰ p̄io.Ubicūq; ē nouꝰ motꝰ:ibi ē acq̄ſitio noua ꝛmi.ſꝫ vbi ē itēſio charitatꝭ:ibi ē nouꝰ motꝰ:ꝗ noua charitas.

¶Rñdeo,dico p̄o ꝙ q̄n aliq̄ forma intēdit̄ ipſa dat aliud ⁊ aliud eſſe ſbo: eo ꝙ reducit̄ de eſſe impꝑfecto ad eē ꝑfectiꝰ: ⁊ iſta diuerſa eē dicunt̄ gradus forme:nō ꝙ ipa forma intrinſece habeat gradus.

¶Ex hoc ſequit̄ ꝙ eē forme itenſibilis hꝫ gradus nō ad hūc ſenſuꝫ ꝙ vnū eſſe habeat in ſe gradus:ſꝫ q: forma dat plura eſſe ſucceſſiue quorꝫ vnū eſt ꝑfectius alio ⁊ continet aliud eminētiꝰ.Pꝫ etiā ꝙ forma accn̄tal' differt dupl'r a ſbali. Prio q: aliq̄ forma accn̄talis pōt dare ſucceſſiue plura eſſe: ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs eſt in ſbo diuiſibil'r.forma autem ſbalis dat tm̄ vnū eē: ⁊ iō dicit̄ eē ī ſbo mō īdiuiſibili.Et rurſuꝫ eē qđ dat forā ſbalis ē eē exn̄tie: ⁊ iō eſt tm̄ vnū.eē aūt qđ dat forā accidētalis ē eē ī exn̄tie: ⁊ iō pñt ſimul in eodē ſubiecto eſſe plura talia eſſe ſcḋm pluralitatem formarum.

Forma ſbalis ⁊ accn̄tal' dr̄nt dupliciter

¶Dico ſcđo ꝙ q̄n forma intendit̄ magis ꝑticipat̄ a ſubiecto . ꝑticipatio aūt ē relatio cuius fūdamētū ē ipꝫ eē forme:ſꝫ nō opꝫ ꝙ ad intēſionē rel'onis itēdat̄ fūdamētū. imo aliq̄n remittit̄:vt pꝫ q̄n albiſſimū efficit̄ ſimiliꝰ albo remiſſo. nā tūc remittit̄ eiꝰ albedo.In ꝓpoſito tn̄ q̄ȝto ē maior ꝑticipatio:tāto eſt ꝑfectius eſſe forme.

¶Ad argumētū negat̄ maior: ſufficit em̄ idē terminꝰ ſub vario eē.

¶Scđo. forma nō intēdit̄ ꝓpter maioreꝫ ſubiecti diſpōnem . ergo itendit̄ in eſſentia ſua.ꝯ̄ña pꝫ:añs

ꝓbat. aut ille diſpõnes intẽdunt
ĩ eẽntia ſua aut ꝑꝑ maiorẽ diſpõ=
nẽ ſubiecti. Si pͥmũ habeo intẽtũ
ꝙ aliq̃ forma intẽdit ĩ eẽntia ſua.
Si ſcđꝫ ꝓcedet ĩ ĩfinitũ. Itẽ ꝓbat
illđ añs. Si forã ĩtẽdit ꝑꝑ maiorẽ
diſpõnẽ ſubiecti. ergo ſi ſbm ſit ſũme
diſpoſitũ ĩ eo erit forã in ſummo.
hoc ẽ falſũ. nã aer ẽ ſũme diſpoſi=
tus ad lumẽ: nõ tñ hꝫ eũ in ſũmo.
¶ Rñdeo. ꝙ ad inteſionẽ pt cõcur
rere aliq̃d ĩ gñe cauſe materialis:
⁊ iſte ſunt diſpoſitiones ſubiecti.
¶ Scđo ꝯcurrit aliq̃d actiue: ⁊ hoc
eſt ipſum agens. ¶ Tertiũ aũt eſt
ipſa eductio forme de ĩꝑfecto ad
perfectũ: ⁊ in hoc conſiſtit forãlis
rõ intẽſionis. Ex hoc poſſet nega
ri ꝯñã. q2 datur mediuꝫ. ſ. eductio
de imperfecto ad perfectum.
¶ Scđo. negat añs. Ad ꝓbationẽ
pͥmã dico ꝙ ille diſpõnes nõ intẽ=
dunt in eẽntia ſua: neqꝫ opꝫ ꝙ ꝑ
alias diſpões q2 ĩ hoc nõ ſtat for
malis rõ intenſionis: ſicut ẽt forã
ſubſtãtialis ſuppõit diſpoſitiões
in ſbto: q̃ tñ nõ ſupponũt alias.

Intẽſio charitatis eſt eductio de imꝑfecto ad perfectuꝫ. Diſpoſitio ad intenſionem ſũt act⁹

¶ Ad ſcđaꝫ negat ꝯñã: q2 vt dictũ
eſt formalis rõ intẽſiõis: nõ conſi
ſtit ĩ diſpõne ſubiecti. Ad ꝓpoſitũ
de charitate dico ꝙ intẽdit q2 edu
cit de imꝑfecto ad ꝑfectũ. Diſpõ
aũt ad eius intẽſionẽ ſunt actus
charitatis: q̃s nõ opꝫ eẽ maiores
intenſiue ſꝫ extẽſiue. i. ꝙ ſint plu=
res q̃ꝫ prima. Ipe aũt actus charitatis nõ req̃rit aliã diſpoſitioneꝫ
ad hoc ꝙ intendatur.
¶ Tertio. forma ſꝫ quã aliq̃d mo
uet: hꝫ partes vt dicit Cõmẽtator
pͥmo phyſi. ſꝫ minus albũ mouet
ad maiorẽ albedinẽ: ergo ĩ albedine
ſũt ꝑtes q̃ꝝ vna poſt aliã aduẽit.
¶ Rñdeo. ꝙ ꝑ ꝑtes non intelligit
Cõmẽtator ꝑtes eẽntie forme. ſꝫ
formã ſub vno eſſe appellat vnaꝫ
partẽ: ⁊ ſub alio eſſe aliã. Iſte rñ=
ſiones eliciũt pñti di. 2. q. ar. 2.

Grego. hic. q. 2.

¶ Cõtra has reſponſiones arguit
Greg. pͦ. Nulla forma accñtalis
dat eſſe ſubiecto diſtinctũ ab ipſa
forma: ergo non intendit ꝑ hoc
ꝙ dat aliud et aliud eſſe. añs pro
batur. Illud eſſe eſt in ſubiecto: ergo
per aliud eſſe: et ſic in infinitum.
¶ Rñdeo. negat añs. Ad ꝓbatio
nẽ negat ꝯñia: q2 vt dictũ eſt diſt.
8. q. prima. cõſtitutũ ex forã ⁊ ſub
iecto eſt adhuc potẽtiale reſpectu
ipſi⁹ eſſe. aggregatũ vero ex for=
ma ⁊ eſſe nõ eſt amplius potẽtia=
le: cũ etiã ſit actualiſſimum.
¶ Scđo. Illud eẽ eſt eiuſdẽ rõnis
cũ forma: aut diuerſarũ rõnũ. Si
primũ, ergo ſicut eẽ ꝑ te hꝫ grad⁹ ita
⁊ forã. Si diuerſaꝝ: tũc oẽs rões:
q̃s facis ad ꝓbandũ ꝙ forã nõ ha
beat grad⁹: pñt fieri ad ꝓbãdũ ꝙ
etiam eſſe non habeat gradus.
¶ Rñdeo pͥmo. ꝙ eſſe nõ eſt ꝓpe
eiuſdẽ rõnis ſpecifice nec alteri⁹:
q2 non hꝫ ꝓprie rõnẽ q̃ditatis. Si
tñ alteꝝ eoꝝ ſit ꝯcedẽdũ dr ꝙ ñ ẽ
eiuſdẽ rõnis cũ forã: ſicut nec act⁹
cũ potẽtia. Ad ĩprobationeꝫ dico
ꝙ eẽ nõ hꝫ gradus intrinſece. ⁊ ꝙ
ſicut forma nõ addit forẽ: ſic vnũ
eſſe nõ addit alteri: ſꝫ vnũ ſucce=
dat alteri: nec eſſe ꝑfectius eſt cõ=
poſitius q̃ꝫ eſſe imperfecti⁹. Dico
tñ ꝙ eſſe hꝫ gradus extrinſece: q2
ibi ſunt plura eſſe quorũ vnuꝫ eſt
perfectius alio: ⁊ perfectius conti
net aliud imperfectius.

Eſſe nõ q̃ ẽ eiuſdẽ rõis nec diuerſe ſpecifice quia non hꝫ rõnẽ q̃ditatis.

¶ Si dicatur ergo ſimilr̃ eſt etiã
de forma: q2. ſ. dum intendit ad=
ditur forma perfectior que conti=
net imperfectiorem.
¶ Rñdeo. ꝙ non: q2 tunc forma q̃
intendit nõ eſſet maior q̃ꝫ prius:
ſed poſt imperfectam veniret per
fectior.
¶ Arguit p̃terea quinqꝫ rõnib⁹ ꝙ
precisa cã intenſionis nõ ſit diſpo
ſitio ſubiecti: qđ ꝯcepim⁹ vt ſupra
dictũ eſt in reſpõſione ad ſcđm.
¶ Cõtra eandẽ arguit Adã argu
mẽto Scoti. Si in forma intenſa
nihil eſt ꝙ nõ ſit ĩ remiſſa: ſequit
ꝙ charitas ⁊ gratia cuiuſlibet via
toris ſit equalis charitati ⁊ gratie
xp̃i ſed hoc eſt falſuꝫ: ergo ꝯñã pꝫ.
ex quo intẽſio nõ eſt ꝑ additiõem
partis forme ad formã, ſeq̃tur ꝙ

nõ ẽ ꝑfectior entitas forme itẽſe q̃ꝫ
forme remiſſe. necvꝫ dicere ꝙ forã
itẽſior dat nobili⁹ eẽ q2 loq̃r đ forã
p̃ciſe accepta vt diſtiguit ab eẽ ſꝫ
re. ¶ Rñdeo. pͦ ꝙ gr̃a xp̃i vt p̃ſcin
dit ab eſſe nullius eſt bonitatis ſi
cut in ſimili dictũ eſt diſ. 3. ¶ Dico
ſecũdo ꝙ ſi ꝑ ĩpoſſibile eſſent due
gratie ſeparate ab omni ſubiecto:
vna nõ eſſet perfectior alia.

Gr̃a xp̃i dignior alijs ꝑꝑ duo.

¶ Dico tertio ꝙ gratia xp̃i eſt di=
gnior oib⁹ alijs ꝓpter duo. Pri=
mo q2 perfecti⁹ actuat ſuũ ſubie=
ctũ. Scđo ꝓpter ꝯiũctionẽ ad di=
uinitatẽ inq̃ꝫtũ cõcurrit cũ ea ad
eundẽ actũ: vt act⁹ gr̃a illa infor=
matus nõ tm̃ ſit hois ſed etiã dei.
¶ Ad argumẽtũ negat ꝯñã. et re=
ſpõſio data eſt bona. Ad improba
tionẽ ꝯcedo gratiã xp̃i vt p̃ſcindit
ab omni eſſe nõ eſſe meliorẽ alijs:
q2 vt ſic non eſt bona.
¶ Scđo. Si forma itẽdit ſine ad=
ditiõe: ſeq̃t ꝙ eadẽ forma põt fieri
nobilior ãgelo nl̃la entitate addi
ta illi forme. ſꝫ hoc ẽ falſuꝫ: ergo ꝯñã
ꝓbat. Angel⁹ excedit formã: puta
albedinẽ finite: excedat ergo eã. exẽ=
pli gr̃a ĩ ꝓportiõe decupla: tũc ſi ĩ
tẽdat illa albedo vt ſit duodecies
maior q̃ꝫ ante ip̃a excedit angelũ.
¶ Rñdeo. negat ꝯñã. q2 nõ omne
augmẽtabile etiam ſine termino
põt ꝑuenire ad equalitatẽ cuiuſli
bet alteri⁹ finiti ſi ſit alteri⁹ rõnis
cuiuſmodi eſt angelus ⁊ albedo.
¶ Ex hoc ſequitur ꝙ charitas vie
nũq̃ꝫ pt tm̃ itẽdi vt equet charitati
p̃rie: nec cognitio viatoris cogni=
tiõi ꝯphẽſoris: nec gr̃a alicui⁹ gr̃e
xp̃i: q2 ſicut teneo ꝓ nũc iſta ſunt
diuerſarũ rõnũ: vt põt elici de ve=
ritate. q. 29. arti. 3. ad quintũ.

Godofredus. q̃lib. 2. q. 3.

¶ Cõtra eãdem arguit Godofre
dus pͥmo. Termini mot⁹ ſunt in=
cõpoſſibiles: ergo eadẽ forma nõ
põt eſſe termin⁹ a quo et ad quẽ.
¶ Rñdeo. pͦ dico ꝙ termini ſunt
cõpoſſibiles quo ad entitatẽ ſꝫ in
cõpoſſibiles quo ad eſſe. Et ſic eſt
in ꝓpoſito: q2 forma vt eſt termi=
nus a q̃ aliud eſſe hꝫ q̃ꝫ vt eſt ter=
minus ad quẽ. Uel põt aliter dici
ꝙ forma remiſſa nõ eſt termin⁹ a
q̃ q̃ꝫtũ ad illud poſitiuũ qđ dicit:
ſed vt eſt ſub priuatiõe ꝑfectioris
grad⁹: illa aũt priuatio abijcit ad
ueniẽte ꝑfectiori gradu. Nec opꝫ
ſi termin⁹ ad quẽ ſit poſitiu⁹ ꝙ ẽt
termin⁹ a q̃ ſit poſitiu⁹ ad hoc ꝙ
mot⁹ ſit eiuſdẽ rõnis. q2 mot⁹ ſpe
cificant ſolũ a terminis ad quos.
¶ Et ſi arguit ꝯtra. Illa mutatio
cui⁹ termin⁹ a quo eſt p̃uatio nõ
eſt mot⁹ ſed mutatio: ſed altera=
tio eſt mot⁹ ⁊ nõ mutatio: ergo non
hꝫ ꝓ termino a quo priuationẽ.

Utrum intẽſionis forme termin⁹ a quo: ſit p̃uatio.

¶ Rñdeo. negat maior. niſi illa p̃
uatio ſit alicui⁹ ſimplr̃ nõ ſubie=
cti. priuatio aũt grad⁹ ꝑfectioris
forme eſt in aliquo ſimplr̃ ſbto.
¶ Uel dicẽdũ eſt vt elicit de veri.
q. 28. ar. 1. ꝙ illa alteratio ⁊ eſt mo
tus: ⁊ eſt mutatio. vt eſt mutatio
hꝫ terminũ a quo priuationẽ: vt
motus hꝫ formã imperfectã que
non vt forma ſimplr̃ ſed vt forma
imperfecta eſt terminus a quo.
¶ Scđo. Forma remiſſa ꝯtrariat
forme intẽſe: ergo nõ eſt eadẽ cũ ea.
¶ Rñdeo. negat añs. ſi ſbm vt ẽ ſb
forã remiſſa ꝯriat ſibiipſi vt ẽ ſub
forã itẽſa ĩquãtũ plus hꝫ de forã
oppoſita dũ ẽ ſub forma remiſſa:
q̃ꝫ dũ ẽ ſub itẽſa. Nã remiſſe albũ
pl⁹ hꝫ de nigredine q̃ꝫ itẽſe albũ.
¶ Tertio. In formis ſbalib⁹ for=
ma ꝑfectior diſtinguit realr̃ ab ĩ=
perfectiori: ergo ⁊ in accidẽtalib⁹.
¶ Rñdeo. negat ꝯñtia. q2 diſtictio
ĩ forĩs ſbalib⁹ ꝓuenit ex ĩpĩs natu
ris forãrũ. ĩ accñtalib⁹ ṽo ꝓuenit
ex diuerſa ꝑticipatione ſubiecti.
¶ Quarto. Forma itẽſa ꝯtinet re=
miſſaꝫ: ſicut ſenſitiuũ ꝯtinet vege
tatiuũ. ſed adueniente ſenſitiuo
corrũpit vegetatiuũ. ergo adueniẽte
forma intẽſa corrũpit remiſſa.
¶ Rñdeo. negat maior: q2 ꝯtinẽ=
tia vegetatiui ĩ ſenſitiuo ꝓuenit
ex ꝓpria rõne forme: q2. ſ. ſunt al=
teri⁹ rõnꝫ: ⁊ vna dat oẽꝫ ꝑfectionẽ
quã dat alia ⁊ adhuc pl⁹. Impoſ
ſibile eſt aũt vnã ſpẽm effici aliã:

ſʒ ꝯtinētia forme remiſſe ⁊ itēſa. ꝑuenit ex eē qđ hʒ forā i ſbto: ⁊ ñ ex ꝓpa rõe cũ ſint vni⁹ rõis: ſʒ diſticte ſicut ꝑfectũ ⁊ iꝑfectũ. poſſibile eſt aũt imꝑfectũ effici perfectum.

Angelica traditio q̄mõ gñetur charitas.

¶ Ad ꝑfectā vero notitiā p̄dictoꝝ ſciendũ eſt ꝙ charitas ſic gñatur. primo. n. ſ. ſ. mouet liberꝝ arbitriũ ad bonũ. poſtea volũtas ſic mota conat̃ ad bonũ: ꝙuis iſte conat⁹ poſſit eſſe ſimul tp̄e cum infuſiõe charitatis. Differt āt charitas ab habitib⁹ acq̄ſitis: q2 actus cõparātur ad habitũ acq̄ſitũ vt diſpõ ⁊ vt cā agens qua: conat⁹ aũt cõparatur ad charitatē ſolum vt diſpoſitio. Et q2 qui ē melioris nãe põt hr̃e meliorē conatũ: iõ qui hʒ meliora nãlia dũmodo ſit par conatus magis recipiet de ꝑfectiõibus infuſis. Qñ aũt q̄s operat̃ ſʒ totũ conatũ neceſſario neceſſitate īfallibilitat̃ ei īfundit̃ gr̃a. Et ſilr̃ qñ hñs charitatē opat̃ ſʒ totā virtutē charitatis neceſſario intēdit̃ charitas niſi ponat̃ obſtaculum.

Diſpõ ad charitatē: quādoq̄ maior itēſiue ⁊ qñq̄ e xtēſiue.

¶ Sciēdum ſcđo ꝙ diſpõ ad charitatem aliqñ eſt maior intēſiue: q2. ſ. vn⁹ act⁹ eſt intenſior alio: eo ꝙ magis actuat ſbm in quo eſt: ⁊ dat ei ꝑfecti⁹ eſſe. qđ eſſe ideo eſt ꝑfecti⁹ q2 magis accedit ad ſimilitudinē prime actualitat̃ ſubſiſtētis ⁊ prime charitatis que eſt act⁹ purus. Aliqñ diſpõ eſt maior extēſiue: q2. ſ. ſunt plures act⁹ quoꝝ vltim⁹ agit in virtute p̄cedētiũ.

¶ Sʒ dubiũ ē quõ illa multiplicatio actuũ reddat hoīeʒ magis diſpoſitũ: cũ illi act⁹ nõ maneāt ſimul nec aliq̄d reliquāt i homine.

¶ Ad qđ dico ꝙ act⁹ charitat̃ aliq̄d reliquũt i virib⁹ ſēſitiuis ꝑ modũ hit⁹ ſʒ quē icitāt̃ ad obediēdũ diuino amori: vt dicit. s. D. p̄nti diſt. q. 1. ar. 3. Et quāto magis hñt de dicta īpſſiõe. tāto magis dr̃ hõ diſpoſit⁹ ad eliciēdũ actũ itēſiorē qui eſt vltima diſpoſitio ad argumentum charitatis.

¶ Sciendum tertio ꝙ quāto aīa plus hʒ d̃ dicta diſpõne tanto dr̃ magis capax charitatis: eſt. n. capacitas q̄dā habilitas ſiue q̄dam relõ fũdata i diſpõne potētie paſſiue: ſiue i potētia paſſiua i ordine ad actũ p̄mũ vl̃ ſʒ. Aucto āt fũdamēto auget̃ relõ: ⁊ iõ aucta diſpõne dicta auget̃ capacitas volũtat̃ ad charitatē. Et q2 charitas ē diſpõ ad lumē glie: idcirco aucta charitate augetur capacitas aīe ad lumē glie. Et lʒ charitas ſit ī volũtate ⁊ lumē glie ī itellectu: ē tamē vtrũq̄ in eodē ſbo q. ſ. in aīa.

Cõclo. iiij. Oīs forā q̄ auget̃ ꝑ maiorē radicationē i ſubiecto: auget̃ eēntialr̃. Hāc ꝓbat p̄ſenti diſti. q. 2. ar. p̄mo. Oīs forā accñtalis aucta ſʒ ſuā virtutē auget̃ eēntialr̃: q2 virt⁹ forme accñtalis nõ diſtinguitur ab ea. Uel ſi diſtinguitur eſt eius īmediat⁹ effect⁹. ⁊ iõ aucto vno auget̃ aliud: ſʒ forma ꝙto magis radicat̃ i ſubiecto tāto eſt maioris virtutis: q2 ſbm põt ꝑ eā producere intēſiorē actum: ergo omnis forma que augetur ꝑ maiorem radicationē in ſubiecto augetur eſſentialiter.

Cõclo. v. Charitas augetur: q2 educitur de imperfecto ad perfectũ. Hāc ꝓbat vbi ſupra. Charitas nõ auget̃ per additioneʒ partis ad partē: ſʒ vt educit̃ de iꝑfecto ad ꝑfectũ.

Cõclo. vj. Aliq̄ fore itendũt̃ nõ ſolũ ꝑ maiorē participatiõeʒ ſubiecti: ſʒ ēt ꝑ additõeʒ. Hāc ꝓbat. p̄ria ſcđe. q. 52. ar. p̄mo. de ſciētia q̄ intenditur per additionē ſpecierum intelligibilium.

¶ Sed ſciendum ꝙ hec concluſio non cõtradicit precedētib⁹: q2 ex duabus ſpecieb⁹ intelligibilibus non fit vna.

¶ Ex q̄ ſeq̄t̃ ꝙ iſta additio ē extrinſeca: nā habit⁹ ſcientie vt dicit collectionē ſpecierũ nõ ē ſimplex q̄litas: vt dictum eſt in prologo. q. 3.

Cõcluſio. vij. Nulla forma ſubſtantialis eſt intenſibilis.

Hāc probat. p̄ma ſcđe. q. 52. ar. 1. Nulla forma cõſiſtens in indiuiſibili ē itēſibilis: ſʒ oīs forā ſubſtātialis cõſiſtit i idiuiſibili cũ det eē ſpecificũ: ergo. minor ꝓbat̃. Illa q̄ ſunt ſicut numeri cõſiſtũt i idiuiſibili: ſʒ oēs forme ſubſtātiales ſũt ſicut numeri vt dicit̃. 8. meta.

xx. 10.

¶ Correlariũ primũ. Nulla qualitas denominata a numeris eſt intenſibilis. probat̃ q2 eius rõ in indiuiſibili ꝯſiſtit: ꝯcedo tñ aliquaʒ qualitatē eſſe intēſibilē: vt declarabit̃ in ſcđo. diſt. 16. in fine.

¶ Correlariuʒ ſcđm. Nulla forma ſimplex abſtractiue deſignata ſuſcipit magis ⁊ min⁹. probat̃ eodē mõ: q2 rõ cuiuſlibet i idiuiſibili ꝯſiſtit cũ ſpecies reꝝ ſint ſicut nũeri.

Greg. h̃ q. 3. Utrum forā hē at itriſece ꝑtes

¶ Cõtra arguit Gregori⁹. ꝙ ex illa maxīa. ſ. ſpēs reꝝ ſunt ſicut nũeri ſeq̄t̃ formā hr̃e ꝑtes itriſece: q2 nũer⁹ hʒ ꝑtes diſtictas: ḡ ēt forā.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯñtia: q2 ſilitudo inter nũeros ⁊ ſpēs rerũ: nõ attēdit̃ quātũ ad illud ſʒ i hoc ꝙ ſicut null⁹ numer⁹ ꝯponit̃ ex partibus eiuſdē rõnis: cũ ipõ: ſic nulla q̄ditas diffinibilis p̄t cõſtitui ex multis ſimilib⁹ ei: puta vna hũanitas ex multis humanitatib⁹: vl̃ vna albedo ex multis albedinib⁹. Itē ꝙ ſicut additio vnitatis variat ſpēm numeri: ſic etiaʒ additio ad formam variat ſpeciem eius.

Cõclo. viij. Charitas vie ꝙtũcũq̄ intendat̃ adhuc p̄t itēdi i infinitum. Hanc ꝓbat p̄nti diſt. q. 2. ar. 4. Charitati non repugnat ex nā ſua intendi in infinitũ: cum ſit quedā ꝑticipatio charitatis infinite: neq̄ ex ꝑte agētis cũ ſit īfinite v̄tutis: neq̄ ex ꝑte recipiētis: q2 quāto creatura pl⁹ recipit de charitate: tāto plus ſua capacitas augetur. ergo nullo mõ charitati repugnat augeri in infinitum.

¶ Cõtra ꝓbatiõeʒ arguit Aureo. p̄o. Ex hoc ſeq̄tur ꝙ bonitas creature poſſit augeri in īfinitũ: ſʒ hoc eſt falſuʒ. ḡ. tʒ ꝯña. q2 bõitas ē ēt q̄dā participatio bonitatis īfinite.

¶ Rñdeo. ꝯcedit̃ ꝯña de bonitate accñtali: ſed negatur de bonitate eēntiali: q2 lʒ vtraq̄ ſit ꝑticipatio diuine bonitatis: tñ bõitas eſſentialis creature dat eē ſpecificũ qđ ꝯſiſtit in īdiuiſibili: idcirco ſtatim deſinit eē variata forma. bonitas v̄o accñtalis nõ dat eē ſpecificũ: ⁊ ideo poteſt dare perfecti⁹ eſſe ꝙ̄ prius dato ꝙ nõ variet ſpēm.

¶ Secundo. Nulla creatura põt habere capacitatē infinitaʒ: ergo repugnat ex parte recipiētis charitatē augeri in infinitũ. añs probatur. Si creatura poſſet hr̃e capacitatē īfinitā: maxime hanc habuiſſet anima Chriſti: ſed non habuit vt dicit ēt. s. D. d̃ veri. q. 2. 9. arti. 3. ad ſextum.

¶ Rñdeo. negat̃ añs. de capacitate potētie obediētialis: vt dicit̃ de veri. vbi. ſ. ad. 3. talis. n. impleri nõ poteſt vt ibi dicit̃. Qđ nõ ſic intelligo quaſi illa capacitas ſit īmediate diſpoſita ⁊ ex nā ſua poſſit capere quātācunq̄ formā ſm intēſionē puta charitatē vt mille aut mille milliũ graduũ: ſed ideo dr̃ non poſſe repleri: q2 põt recipere formā talis ſpeciei vel alteri⁹: ⁊ ſic in infinitũ. Item q2 talis capacitas põt plus ⁊ pl⁹ ampliari: q2 quāto magis actuat̃/tāto magis efficit̃ capax ꝑfectioris actus.

¶ Dico ſcđo ꝙ iſta capacitas licet poſſit ampliari ī via ñ tñ ī patria. q2 tunc erit cõiuncta fini vltimo. Et hoc ponitur tertio. diſt. 13. q. 1. ar. 2. queſtiũ. 3. ad ſcđm.

Maior capacitas eſſe põt: ꝙ̄ aīe xp̄i de põa dei abſoluta.

¶ Ad probationē antecedētis negatur maior nam aīa Chriſti non habuit q̄cquid põt fieri a deo. poſſet em̄ de potētia abſoluta facere creaturā in qua eſſet maior capacitas ad gratiā ꝙ̄ fuerit in anima Chriſti: lʒ de potētia ordīaria ſtatuerit ꝙ nullus ꝑfecti⁹ participet actũ gratie ꝙ̄ aīa Chriſti: cui⁹ gr̃a dr̃ eſſe infinita in rõne gratie.

¶ Dico tertio: ꝙ lʒ aīa inquātũ eſt imago dei ſit capax gr̃e: tñ vt ſic nõ eſt īmediate: ⁊ ſine aliquo ordi

ne capax cuiuſcunqȝ grad⁹.eſt.n.
aliquis grad⁹ cuius nõ eſt capax
niſi eius capacitas amplietur.
¶Cõtra ↄckonẽ arguit.p̃º.Null⁹
motus rectus eſt infinit⁹ vt dicit
Phus.8.phyſicorũ.⁊ Cõmẽtator
cõmẽ.63.⁊.72.ſed intenſio chari
tatis eſt motus rectus:ergo.
¶Rñdeo.Dico p̃º ꝙ oẽ augmẽtũ
charitatis hȝ terminũ:ſed poſt il
lud augmẽtũ põt etiã adhuc aliδ
augmẽtũ:vt dicit̃ preſenti diſt.q.
2.articulo quarto.
¶Ex quo ſequitur ꝙ motus aug=
mẽti charitatis in infinitũ nõ eſt
vnus motus cõtinu⁹:ſed multi.
¶Dico ſcδo ꝙ forma idiuiſibilis
ſm eẽntiã ⁊ ꝑ accidẽs eo ꝙ eſt in
ſδo indiuiſibili: ſicut ſducit̃ i ſδo
in inſtãti:ita auget̃ in inſtãti. Et
nullus mot⁹ preter localẽ eſt ſim
pliciter ↄtinu⁹:vt dicit Cõmẽta=
tor.7.phyſicorum cõmẽ.55.
¶Ad argumentum ↄcedo ꝙ mo=
tus charitatis non põt continua
ri in infinitum non tamen ſequi
tur quin charitas poſſit augeri in
infinitum pluribus motibus.

Motus charitatis non põt cõtinuari in infinitum.

¶Secũdo. Impoſſibile eſt ꝓce=
dere i iſinitũ in his q̃ imediate re
ſpiciũt eãdẽ potẽtiã: vt dicit̃ ter=
tio phyſico.cõ.68.ſed oẽs grad⁹
charitatis reſpiciũt imediate eã=
dẽ potẽtiã:ꝫ minor ꝓbat̃.q꞉ dato
quocũqȝ gradu deus põt illũ cau
ſare in anima:dato ꝙ pri⁹ nõ in=
duxerit gradũ precedentem.
¶Rñdeo. Primo concedit̃ maior
cui⁹ rõ eſt:q꞉ vnũqδqȝ põt reduci
in actũ ſm modũ ſue poſſibilita=
tis.ſi ꝫ det̃ aliqua potẽtia que im
mediate reſpiciat aliquẽ actũ po=
terit imediate eũ habere.⁊ ſi ime=
diate reſpicit infinitos poterit i=
mediate habere iſinitos ſicut põt
habere vnũ:cũ ita immediate re=
ſpiciat infinitos ſicut vnum.
¶Dico ſcδo ꝑ oppoſitũ ꝙ vbi eſt
ꝓcedere in infinitũ:ibi nõ imedia
te reſpicitur eadẽ potẽtia. Linea
eñ eſt diuiſibilis in infinitũ que
nõ imediate eſt in potẽtia ad oẽȝ
diuiſionẽ ſed mediãte prima diui
ſione:per quã medietas linee fit
i actu eſt in potẽtia ad ſecũdã di=
uiſionẽ.Ad oẽm vero additionẽȝ
cuiuſcũqȝ quãtitatis eſt in potẽ=
tia imediate: cũ eque p̃º poſſit ei
fieri additio quadripedalis quã=
titatis ſicut bipedalis: et ꝑꝑ hoc
nõ eſt ꝓceſſus i iſinitũ i additiõe.
In numeris aũt ꝓcedit̃ in infini=
tũ:q꞉ ex additiõe cuiuſlibet vnita
tis acquirit̃ noua potẽtia. Ubi tñ
eſt q̃dã diuerſitas:q꞉ multi act⁹ ſi
mul eſſe poſſunt puta binari⁹ in
actu ⁊ trinari⁹ in actu ⁊ mlte par
tes ↄtinui i actu:ſȝ potẽtie ad ta=
les diuiſiones vel additiões nõ ſi
mul ſunt:imo dũ ſecũda põit̃ eua
cuat̃ p̃ma. nec habẽt idẽ primũ
fundamẽtũ:q꞉ potẽtia ad p̃mã di
uiſionẽ fundat̃ i toto ↄtinuo:ſȝ po
tẽtia ad ſecũdã fundat̃ i medieta
te illi⁹.Et ſilr potẽtia charitatis
ad tale augmẽtũ fundat̃ in chari
tate tãti gradus:⁊ potẽtia ad vlte
rius augmẽtũ fundat̃ i charitate
maioris gradus:etiã remanente
ꝑfectiori actu q̃ acq̃rit̃ deſinũt ille
potẽtie.Cõceſſa ꝫ maiori : negat̃
minor de potẽtia paſſiua creatu=
re:q꞉ talis eſt finita ⁊ ꝓportiona=
ta charitati certe itẽſiõis q̃ maio
rẽ nõ poſſet imediate recipere ni=
ſi ei⁹ capacitas amplicet̃:qδ fiet:ſi
p̃º infundat̃ aĩe charitas ſibi ꝓ=
portionata:vel ꝑ aliũ moduȝ deo
poſſibilẽ:q̃ poſita ampliat̃ capaci
tas anime ad aliã charitatẽ:q꞉ ex
additiõe cuiuſlibet charitatis ad
dit̃ ei noua potẽtia ad aliã : ſicut
exẽplũ dedi de numeris. Cõcedit̃
aũt illa minor de potẽtia logicali
q̃ eſt potẽtia nõ repugnãtie:et de
potẽtia diuina:de q̃ etiã ꝓcedit ꝓ
batio illius minoris:ſed nihil ad
ꝓpoſitũ.q꞉ opȝ maiorẽ totius ar=
gumẽti intelligi de potẽtia paſſi=
ua alioquin eſſet falſa.

Nõ oẽs gradus charitatis: reſpiciũt imediate eãdẽ potẽtiã paſſiuã.

¶Tertio.vbicũqȝ eſt ꝓceſſus ad
iſinitũ ibi ꝓcedit̃ ad potẽtiã ⁊ nõ
ad actũ.vt δ꞉.3.phi.ſȝ i augmẽto
charitatꝫ ꝓcedit̃ ad actũ et nõ ad

Tex.3[illegible]

potẽtiã.ꝫ nõ põt augeri i iſinitũ.
¶Rñdeo ad maiorẽ : ꝙ nõ opȝ id
qδ ſcδo acq̃rit̃ eẽ min⁹ actuale q̃ȝ
id qδ p̃º acq̃rebat̃:ſȝ oȝ ꝙ potẽtiã
plus ⁊ plus actuet̃.⁊ ſic vult Cõ=
men.in quo ſenſu negat̃ minor.
¶Dico ſcδo ꝙ phs ibi loquit̃ in re
bus materialib⁹.vbi potẽtia limi
tatur per materiã.⁊ ideo non põt
pl⁹ ⁊ pl⁹ fieri capacior ſine ſtatu.
¶Quarto arguit Scot⁹ ſi chari=
tas eſt augmẽtabilis in infinitũ:
ſequit̃ ꝙ eſt deuenire ad vnã que
in infinitũ excedit quãlibet chari
tatẽ finitam.hoc eſt falſum: q꞉ cũ
deus videat eam vt factibilem:ſe
quitur ꝙ poſſet eam facere.ergo.

Scot⁹ ꝫ q.4.

¶Rñdeo.negat̃ ↄña.ſicut ẽt in nu
meris ꝓcedit in infinitũ:nõ tamẽ
eſt dare vnũ qui alios excedat in
infinitũ:⁊ ſimiliter in diuiſiõe cõ=
tinui nõ eſt dare vnã partẽ in in=
finitum paruam.
¶Quinto quãtãcunqȝ charitatẽ
põt de⁹ facere tãtã põt facere. po
nat̃ ergo in eẽ ꝙ faciat quãtã põt
ergo nõ poterit facere maiorem.
¶Rñdeo.cõcedit̃ aña in ſenſu di=
uiſo.ſed nõ debet poni in eſſe per
vnã ſingularẽ:ſȝ per multas ſin=
gulares quarũ q̃libet eſt poſſi̇s:ſȝ
tota copulatiua eſt impoſſi̇s. qδ
ſic itelligo.Aſſignata q̃cũqȝ chari
tate verũ eſt dicere.hãc aliquãtã
charitatẽ de⁹ põt facere:⁊ reſpe=
ctu illius hȝ virtutẽ ꝓductiuã:tñ
eſt ipoſſe ꝙ faciat oẽȝ quã põt fa=
cere:q꞉ tũc ꝓducta illa charitate
q̃ maiorẽ nõ poſſet facere potẽtia
diuina eẽt exhauſta ⁊ ad illã limi
tata.In ſenſu aũt cõpoſito negat̃
illud aña. q꞉ eq̃pollet iſti ꝓpõni.
poſſibile eſt deũ facere tãtã chari
tatẽ ꝙ maiorem facere nõ poſſet.
Eodẽ modo rñdet̃ ad iſtã. Quã=
tuſcũqȝ numer⁹ põt eſſe: tãt⁹ põt
eſſe.cũ ergo ſit ꝓcedere i infinitũ
in numeris ponat̃ i eſſe:erit actu
numerus infinitus.

Impoſſibile ẽ [illegible]: oẽȝ charitatem facere quã põt facere.

¶Sexto oẽȝ entitatẽ creatã quã
deus intelligit:põt ꝓducere : ſed
de⁹ itelligit charitatẽ infinitã.ꝫ.
¶Rñdeo.negat̃ minor.licet enim
nullam videat quin adhuc ea ma
iorem videat: nullam tamen vi=
det infinitam.

Cõclo.ix. Motus augmenti q̃litatũ
nõ eſt ↄtinu⁹.Hanc ponit phs.8.
phy.tex.13.dicẽs.Neqȝ augeri ne
qȝ minui cõtinue poſſe ẽ: ⁊ poſtea
ſubdit:ſilr aũt ⁊ in alteratione q̃=
libet:⁊ Cõmẽ. ibi in fine cõ.13.ꝯ
Alpharabiũ dicẽtẽ oẽȝ motũ eſſe
ↄtinuũ δt:hoc nõ eẽ neccium niſi i
motu locali.Idẽ ponit.3. phy.cõ.
6.idẽ t3.s.D.6.phyſi.
¶Cõtra arguit Greg.p̃º.Sequit̃
ꝙ actiuũ nãle non impeditũ pro
aliquo tp̃e in debita diſtãtia eẽt
preſens paſſio diſpoſito : ⁊ tñ nõ
ageret in ip̃m.hoc eſt falſuȝ:vt pȝ
p̃mo de gñatiõe: et.9.meta.ergo
ↄña ꝓbat̃.q꞉ act⁹ nãlr intẽdit ha
bitum.⁊ per te intẽdit ip̃m in in=
ſtanti.ergo in toto tp̃e duratiõis
actus poſt illδ inſtãs act⁹ erit pre
ſens habitui:⁊ nõ aget in ipſum.

Greg. ꝫ q.5.

tex.51.
tex.10.

¶Rñdeo.p̃mo negat̃ falſitas cõ=
ſequẽtis in his que totũ effectũ q̃
pñt ꝓducere:faciũt in inſtanti:vt
pȝ de corp̃e luminoſo qδ ſtatiȝ il=
luminat diaphanũ:nec poſt cau=
ſat maius lumẽ q̃ȝdiu eſt in eadẽ
diſtãtia.Silr ẽt act⁹ in p̃mo iſtã=
ti ſui eẽ cauſat in habitu q̃cq̃d pt
⁊ in tp̃e ſequẽti nihil plus cauſat.
¶Si dicat̃ corp⁹ luminoſuȝ poſt
q̃ȝ cauſauit in inſtanti lumen in
diaphano poſtea ↄſeruat ipſuȝ in
tp̃e:ꝫ agit in diaphano ꝑ tp̃s.
¶Rñdeo.ꝙ nõ dicim⁹ eẽ impoſſi
bile ꝙ agat ꝑ tp̃s:ſȝ ꝙ nõ opȝ.nã
illa ↄſeruatio eſt ꝑ accidẽs in ter
mino:q꞉ põt mẽſurari quolibet i=
ſtãti illi⁹ tp̃is.Sicut ẽt video:lȝ i
tp̃e:tñ hoc accidit ſibi q꞉ põt eſſe
in inſtãti:vt δt.s.D.in ſili.4.diſ.
q.1.ar.5.q.3.ad.1.

Uiſio ẽ i tp̃e tñ per accidens.

¶Dico ſcδo ꝙ ↄña p̃mi argumẽti
negat̃:q꞉ poſt inſtãs quo act⁹ au
xit habitũ:ipſe habitus nõ eſt ſu=
ſceptiuus alicui⁹ effectus illius
actus:ſicut etiã calidũ remiſſum

poſtꝗ̃ aſſimilauit ſibi paſſuz ſi ꝑ mille annos ſtaret in eadẽ ꝓximi tate nil amplius ageret in ipſuz.

¶Cõtra iſtam rñſionẽ arguit ſic. Si fortes habẽs habitũ mãſuetu dinis ꝓduceret in vna hora decez actꝰ eq̃les tũc ille habitus eẽt itẽ ſior i fine ꝗ̃ i p̃mo inſtãti iſtiꝰ hore.ᵹ ſi ꝓducit vnũ actũ quẽ conti nuet per horã:habitꝰ erit inten ſior in fine hore ꝗ̃ in primo iſtãti.

¶Rñdeo.negat añs.Ad ꝓbatio nẽ ſilr negat añs.non eñ quilibz actus auget habitũ:imo ſi p̃mus auget habitũ:opz ꝙ ſcðs ſit intẽ ſior primo:ſi dz augere: ⁊ tertius ſecũdo.p̃ma ſcðe.q.52.ar.3.

¶Scðo arg .hitꝰ p̃t remitti conti nue, ergo ⁊ augeri.añs ꝓbat.ſup pono ꝙ actus ꝯrius habitui re mittat hitũ.tũc arguit ſic.Actꝰ re mittit habitũ ⁊ nõ in inſtãti.ergo in tpe.maior ſupponit.minor ꝓ bat.Nõ p̃t dici ꝙ actus remittat habitũ in p̃mo inſtãti in quo ẽ: et nõ in ſequẽtibus : qꝛ nõ eſt debi lior in ſequẽtibꝰ ꝗ̃ in primo. Nec ꝙ remittat in poſteriori aliq̃ iſtã ti ⁊ nõ i p̃mo:qꝛ actꝰ nõ ẽ fortior in poſteriori inſtati ꝗ̃ in p̃mo.ᵹ non remittit in inſtanti.

Rñdeo.negat añs. Ad ꝓbatio nẽ negat mior: et dico ꝙ remittit habitũ in primo ⁊ nõ in alijs:non ex hoc ꝙ actus ſit debilior ꝗ̃ añ: ſz qꝛ paſſuz nõ ẽ diſpoſitũ ad reci piẽdũ eiꝰ actionẽ:ſicut erat in pri mo inſtanti.

¶Ubi ẽ ſciẽdũ ꝙ actus ꝯrius ha bitui cauſat in p̃mo inſtãti in paſ ſo aliq̃d ꝯriuz habitui in tali gra du qualẽ prius habebat.⁊ ſic re mittit habitꝰ ad inductionẽ illiꝰ diſpoſitionis ꝯrie ipi habitui. Et qꝛ actus poſt p̃mũ inſtãs:quo in duxit illã diſpoſitionẽ:nõ inducit aliã:iõ non remittit habituz poſt p̃mũ inſtãs.Et ſicut ad intẽdẽdũ illã diſpõnẽ req̃rit fortiꝰ agẽs:ita etiã requirit intenſior actus.

¶Tertio ſeq̃t, ꝙ actꝰ diuturnior nõ magis intẽderet hitũ ꝗ̃ actus minus diuturnꝰ.hoc eſt falſuz.ᵹ.

Rñdeo.negat minor.eſt tñ cõti nuatio actus qꝛ nõ p̃t diu tenere: quin ipe actꝰ intendat vel remit tat:qꝛ ꝑ diuturnã cõſiderationez res diſtinctiꝰ cõcipit.⁊ plura ꝯcur rũt mouẽtia appetitũ ad eliciẽdũ vel imperandũ impenſiorẽ vel re miſſiorem actum.

¶Quarto.In q̃libz iſtãti.tpis mẽ ſurãtis approxiationẽ corpis lu minoſi ad diaphanũ: diaphanũ ẽ magis illuminatũ ꝗ̃ añ.ᵹ illð lu men itẽdit i tpe.ꝯña ptz.añs ꝓba tur:qꝛ quãto corpus illuminãs ẽ propinquius diaphano:tãto ma gis illuminat.

Corpꝰ lumin[...] ſum [...] illumi[...] nat[...] prius motu[...]

Rñdeo. negat añs.qꝛ corpꝰ qð approximãdo illuminat diapha nũ:opz priꝰ ꝑ certũ ſpaciũ moue ri:⁊ in vltimo inſtãti tpis mẽſu rãtis illũ motũ illuminat magis ꝗ̃ añ.Cuiꝰ rõ eſt: qꝛ opz dare mi nimũ gradũ luminis ſicut⁊ cuiuſ libet forẽ ſenſibilis.Unde nõ opz ꝙ ſi lumẽ vt octo cauſat i certo tẽ pore ꝙ medietas lumis cauſet in medietate illiꝰ tpis.imo ẽ aliq̃ ps ita modica lucis ꝙ ipa nõ ꝓpõt ꝓ duci in aliq̃ mẽſura ei adequata: ſed ſimul ꝓducitur cum toto.

¶Quinto ſequit ꝙ agens natu rale nõ ipeditũ⁊ ſufficiẽs nõ agat in paſſuz ſibi approximatũ hoc ẽ falſuz.ᵹ ꝯña ꝓbat.Sit. a.calidũ approximatũ.b.calefactibili : aut in q̃libz inſtãti ſue p̃ñtie itẽdit ca lorẽ i pte ſibi ꝓpinq̃ore aut nõ . ſi ſic.ᵹ illa alteratio ẽ ꝯtinua.ſi nõ. ᵹ agit i paſſum ſibi approximatũ.

Rñdeo.negat ꝯña.Ad ꝓbatio nẽ.dico:ꝙ ꝑ aliqð tps diſpõit paſ ſuz ad calorẽ ⁊ i vltio iſtãti illiꝰ itẽ dit calor magꝭ ꝗ̃ pꝰ:⁊ſic ſucceſſiue

¶Cõtra iſtã rñſionẽ arguo ſic. ꝑ te paſſuz diſpõit i tpe.ſz diſpõ ẽ al teratio.ᵹ aliq̃ alteratio eſt in tpe: et ſic habetur propoſitum.

Rñdeo.dico primo ꝙ agens ad hoc ꝙ inducat ſcðas q̃litates p̃us diſponit ſubiectũ ꝑ p̃mas:et ſimi liter anteꝗ̃ inducãt iſtas diſpo

ſit ſubiectũ per raritatez ⁊ denſi tatẽ:que conſequũtur motũ loca lẽ.Motus ᵹ localis q̃ põt eſſe cõti nuus eſt diſpoſitio ad raritatẽ et denſitatẽ:que vel cauſant vel in tẽdũt in vltio inſtãti tpis mẽſurã tis motum localẽ quo partes fue rint diſtantes.

¶Cõtra.qñ lapis duriſſimꝰ cale fit:nõ opz ipz rarefieri.ᵹ raritas ñ ẽ diſpoſitio neceſſaria ad calorẽ.

¶Rñdeo.negat añs:qꝛ ſicut cale fit ſm exteriores partes:ita etiaz rarefit ſm ptes ꝓpinq̃s ſuꝑficiei.

Dico tñ ꝙ raritas nõ ẽ neceſſa ria diſpoſitio ad lumẽ.ſed ipz pre cedit motus localis.

Experiere o vir igẽnũ pdicta ð intẽſione: cẽ mioris dubitationis lon geq maiꝰ piculũ ieẽ ꝯrie doctrine: quã more garriẽtiũ ⁊ vagantium ſophiſtarũ: q̃dã ɋſerũt.

¶Sexto ille q̃ approximat manũ igni experit ꝙ ꝗ̃diu tenet eã i ea dem ꝓximitate cõtinue magis ac magis calefit.ergo in tempore.

Rñdeo. negat añs.nullꝰ eñ ex perit illud augmentum eſſe cõti nuũ:qꝛ nullꝰ experit q̃ãlibz ptẽ tpis:imo aliq̃ ẽ ita modica q̃ nõ ꝑ cipit diſtincte.⁊ ita ẽt de motu lo cali.vñ nullꝰ ẽ certꝰ an iter duas intẽſiones caloris inſtãtaneas la pſum ſit tps .Et ſic eſt finis huiꝰ maxime et difficillime q̃õnis.

¶Diſtin.xviij.

In diſtin.18.querit. Utrum donũ ſit pro prium nomen ſpiri tuſſancti?

Pro q̃õne hec ẽ p̃ma ꝯclo. Donũ p̃t accipi eẽntialr.⁊ ꝑſona liter.Pria ps ꝓbat.Illud qð cõue nit eẽntie diuine/ẽ q̃d eẽntiale:ſz donũ ꝯuẽit eẽntie:qꝛvt inq̃t Hyla rius.8.de tri.eẽntia diuia ẽ donũ qð pr dat filio ᵹ.Scða ps ꝓbat. Nã de rõne doni ẽ:ꝙ det ab aliq̃. ſi ᵹ accipiat donũ:ſm ꝙ ẽ aliciuꝰ datis ꝑ originez:ſic dicit ꝑſonalr qꝛ vt ſic dicit rel'onez originis ad id a quo datur . Donum vero eſ ſentialiter acceptum dicitur eſſe alicuius per idẽtitatẽ et non per originem.

Cõclo.ij. Donum acce ptũ ꝑſonalr ẽ ꝓpriũ.s.s.Hãc ꝓbat.1.q.38.ar.2. Donũ acceptũ ꝑſonalr ẽ ꝓpũ illi ꝑſone q̃ ꝓcedit i rõe p̃mi dõi.ſz.s. s.ẽ hmõi.ᵹ.qꝛ ꝓcedit vt amor.a mor aũt ẽ p̃mũ donũ:cũ q̃cq̃d aliđ donat q̃s alicui ſit ex amore.

¶Cõtra ꝓbationẽ arguit Aureo. Si.s.s.ꝓcedit vt amor.ſeq̃t ꝙ ex vi ſue ꝓceſſiõis ſit beatꝰ.cũ amor in diuinis ſit beatificatiuus.ſz ex vi ſue ꝓceſſionis nõ eſt beatꝰ:im mo ex ea hz tm̃ ꝙ ſit.s.s.ergo. Aureo. ħ art.1.

Rñdeo.vt inq̃t.s.D.1.diſt.10.ar ti.1.ad quartũ.Amor põt accipi eſ ſentialiter notiõalr ⁊ ꝑſonalr. Si eẽntialiter talis ẽ beatificatꝰ. vñ ð hoc amore loquẽdo ꝯcedit ꝯña. ſz nõ ẽ ꝯ nos q̃ nõ dicimꝰ.s.s.ꝓce dere ꝑ modũ talis amoris.Si ac cipiat notionalr idẽ ẽ ꝙ cõis ſpi ratio.Si ꝑſonalr eſt ipa ꝑſona.s. s.⁊ de amore his duobꝰ modis ac cepto negatur ꝯña.

¶Scðo ſi.s.s.eſt amor: ſeq̃t ꝙ ſit id q̃ oĩa bona donãt. ſz hoc ẽ falſũ qꝛ tũc hrẽt ſpecialẽ efficiẽtiaz ſuꝑ creaturas.ᵹ.s.s.nõ eſt amor.

Rñdeo.negat mior.Ad ꝓbatio nẽ negat ꝯña . qꝛ i diuinis eſt tm̃ vna cauſalitas ſz bñ ſeq̃t ꝙ ſit rõ ꝓ ceſſiõis cuiuſlibet creature.Cũ.n. deꝰ ꝓducat creaturas ꝑ intelłm ⁊ volũtatẽ ð rõe p̃mi p̃ncipij eſt:ꝙ p̃cõcipiat formã creãdoꝝ.⁊ ſic opz ꝙ ꝓducat ꝟbũ:⁊ ſilr ð rõe eiꝰ ẽ ꝙ amet p̃cõcepta ꝙ ẽ ſpirare amorẽ.

¶Cõtra ꝯclonẽ arguit p̃mo. Nul lũ ens rõnis ⁊ icludẽs creaturas ẽ ꝯſtitutiuũ diuine ꝑſone:ſz donũ ẽ hmõi.cũ.n.det creaturis includit eas vt terminũ.⁊ hz ad eas reſpe ctum rationis.

¶Rñdeo.p̃mo ꝙ lz nullꝰ reſpectꝰ rõnis ꝯſtituat diuinã ꝑſonaz.põt tñ aſſeq̃ formale ꝯſtitutiuũ eiꝰ:eo ꝙ tale ꝯſtitutiuũ nõ p̃t a nobis itel ligi niſi cõintelło reſpectu rõnis. Et ñ ſolũ hoc accidit i ꝯſtitutiuis ꝑſõaꝝ:ſz ẽt i eẽntialibꝰ.ꝯſtat.ñ. ꝙ ĩtellectio creaturaꝝ ẽ q̃d eẽntiale Reſpectꝰ rõis q̃uo dicat eſſe cõſtitutiuũ diuine ꝑſone.

⁊ tñ dicit hitudinē ad creaturas.
Donuz ꝯſtituit ſpm̃.s. ¶Dico ſcđo q̇ donū ꝯſtituit pſo-
nā.s.s.⁊ ī obliq̄ dicit reſpectū rō-
nis eſt.n.donū id qđ ē aptū dona
ri creature.et hoc ꝯueniebat .s.s.
ab eterno.Ille tñ reſpectus rōnis
nō intrat ꝯſtōnē diuine pſone.
¶Scđo nulla pſona diuīa refert
ad ſe ſua ꝓpetate pſonali.ſz.s.s.
refert ad ſe vt eſt dat⁹:q: pōt dare
ſeipm̃.ꝙ p hoc non conſtituitur.
¶Rñdeo.p° q̇ ē dr̃ia īter donū et
datū:q: datū ꝯſiḡt tpꝰ: donū aūt
nō:q: ē nomē.Itē donuz addit li-
beralitatē ſup datū.nā donū ē da
tio liberal'r:itē datū iportat actio-
nē in actu.Donū vero dicit apti-
Dare eſſentialr ⁊ notionalr accipitur. tudinem ad dandum.
¶Dico ſcđo q̇ dare pt accipi eēn-
tialr⁊ ſic ꝯuenit.s.s.⁊ dare ſic ac
ceptū ñ dicit relōnē realē ſz rōnis
ad id qđ dat.Alio mō accipit no-
tiōalr ⁊ ſic dic̄ relōnē realē ad da-
tū.s.s.ꝙ refert ad ſe relōnē rōnis
vt ē dat⁹ eēntialr:ñ aūt vt ē dat⁹ p
ſōalr:ſz vt ſic refert ad prēz ⁊ filiū.
¶Seq̄t ex dictiſ q̇ ꝓceſſio.s.s.eſt
dōatio,nō tñ ꝓprie pt dici datio:
q: datio dicit actualē reſpcm̄ rōis
ad creaturas.ꝓceſſio aūt.s.s.eſt
eterna.vñ cū nō hūerit ab eterno
illū reſpectū rōnis:datio dici non
pōt.donatio aūt nō dicit illū reſpe
ctum niſi aptitudinaliter.

¶Diſtin.xix.

Circa.19.di.q̄rit p°.
Utrū vna diuina pſona ſit in alia.

Pro qōne hec ē pma cōcluſio.Eēntia diui-
na ē rō q̇ vna pſona ſit ī alia.Hāc
ꝓbat.s.D.1.q.2.ar.6.p hoc q: ea
dē eēntia nūero ē ī oīb⁹ pſonis di
uinis.
Aureo. h̄ art.1. ¶Cōtra arguit Aureo.pmo.Una
pſona ē ī alia:ſicut ſubſiſtēs ī ſub
ſiſtēte:vt dicit Aug.de fide ad Pe
trū.c.2.ſz eēntia nō eſt in pſonis
ſicut ſubſiſtēs.ergo nō eſt rō vni p
ſone ꝙ ſit in alia.

¶Rñdeo.negat ꝯña.nā corp⁹ meū
ē mihi rō:q̇ ſim ī loco dimēſiue:⁊
tñ ſum ī loco ſicut ſubſiſtēs ī ſubſi
ſiſtēte:corp⁹ aūt meū nō ſic.⁊ mul
ta alia exēpla dari poſſent.
¶Scđo.iſta ꝯñā ñ valet.eēntia fi
lij ē ī filio:fili⁹ ē ſua eēntia.ꝙ fili⁹ ē ī
filio.vel ſic.ꝙ fili⁹ ē ī eēntia.ꝙ nec il
la ꝯñia valet quā facit.s.Doc.
¶Rñdeo.negat ꝯña vltia.Un̄ dico
pmo q̇ iſta ꝑpoſitio ī/iportat diſti
ctionē.⁊ iō nulla res pōt dici eē in
alia niſi ſit ab ea diſticta re vel rō
ne.fili⁹ aūt nullo mō diſtinguit a
ſe.iō iſta nō cōcedit:filius.ē ī filio.
¶Dico ſcđo q̇ forā pt dici eē ī nō Forma in hn̄te formā nō econuerſo.
hn̄te formā⁊ nō eꝯ̄zio.vñ dr̄ q̇ dei
tas ē in deo.nō aūt q̇ de⁹ ſit ī dei
tate.Silr natura pt dici ē ī ſup-
poſito.⁊ nō ecōtra.vñ dr̄ q̇ deitas
eſt in prē.nō tñ dr̄ q̇ pr̄ ſit ī deita-
te:vl ī diuīa eēntia.Et pp hoc ñ cō
cedit:q̇ fili⁹ ſit ī eēntia.pdicta eli
ciunt a.s.D.1.diſti.33.q.1.ar.3.ad
pmū.Et diſ.19.q.3.ar.2.ad tertiū.
¶Cōtra eādē arguit Scot⁹.Illa
ꝓpetas q̄ ꝯueit eēntie iquātū eſt
cōicabil': ñ ꝯueit pſonis rōne eēn-
tie.ſz eē ī alijs cōueit eēntie iquā-
tū ē cōicabilis.ꝙ nō cōueit pſonis
rōne eēntie.maioꝛ ꝓbat.Id qđ cō
uenit ſuppoſitis vt incōicabilia
ſunt:pura gñare ⁊ gñari nō ꝯueit
ipi eēntie.ꝙ q̇ ꝯueit eēntie vt cōi-
cabilis:ñ ꝯuenit pſonis p eēntiā.
¶Rñdeo.primo negat maioꝛ.q:
talis ꝓprietas pt ꝯuenire pſonis Scot⁹ h.q.
ſz alio mō:ſicut eſſe in loco cōueit
corpi:q: eſt quātuz ⁊ rōne corpis
cōuenit aīe:que nō eſt quanta.ſz
alio mō cōuenit aīe ꝙ̄z corpori.
¶Ad ꝓbationē negat ꝯñia: q: ꝓ-
prietates ſuppoſitoꝝ nō ꝯueniūt
ſic nature ſicut ecōtra.Nā ſortes
eſt vnius ſpeciei cū platone rōne
nature humane:q̄ eſt vna ſz ſpēz
ꝓpter ſuā cōitatē.non tñ natura
humana ſubſiſtit ſicut ſuppoſita.
¶Dico ſcđo q̇ poſſet concedi ꝯña:
qua ꝓbat maioꝛ:ſed negandū eſt
aña.q: aliq̄ue ꝓprietates ſuppoſi
torū conueniunt eſſentie:licz alio

mō.Nā hoc pdicatū pſona dr̄ de
prē vt eſt incōicabil':⁊ tñ q: pr̄ eſt
pſona:ꝯcedit ēt q̇ diuina eſſētia
eſt pſona:imo q̇ eſt tres pſone.

Cōclo.ij. Relatio eſt rō q̇ vna pſona ſit
in alia.Hāc probat vbi.ſ.ſic.Id
qđ includit ī formali rōe alterius
eſt rō q̇ id cui ꝯuenit ſit in alio.ſz
relatio eſt hmōi.ꝙ.q: icludit ī for
mali rōe relatiōis ſibi oppoſita.
¶Ex q̄ pz q̇ relō eſt rō q̇ vna p-
ſona ſit ī alia ſm intelſm ⁊ nō ſm
eſſe vt imponit Aureo.falſe.s.D.
Hr.24. ¶Cōtra arguit Hēricus.Si vna
pſona eſt in alia ⁊ ecōtra rōne re-
lationis ⁊ rōne eſſentie:ſequit q̇
idē ſit ꝯtinēs ⁊ ꝯtētū primo ⁊ per
ſe reſpectu eiuſdē:cuius oppoſi-
tum dicit phs.4.phy.ꝙ vna pſo-
na nō eſt hoc mō ī alia.ꝯñtia ꝓba
tur.Id qđ ſm ſe totū ꝯtinet ī alio
⁊ eꝫ eſt ꝯtinēs ⁊ ꝯtentū reſpectu
eiuſdē pzio ⁊ p ſe:ſz ſic eēt in ꝓpo
ſito:q: in pſonis nihil eſt niſi eēn
tia ⁊ relōnes.ſi ꝙ vna pſona eſt in
alia ⁊ eꝫ quātū ad eſſentiā ⁊ quā
tū ad relōnē:ſequit q̇ ꝯtineat eaz
⁊ ꝯtineat ab ipſa ſm ſe totam.
Quid ſit eē in alio p ſe primo. ¶Rñdeo.negat ꝯña: q: ad hoc q̇
aliq̇d ſit in alio p ſe primo.nō ſuf
ficit q̇ ſit in eo ſm qđlibet ſui.ſed
opꝫ q̇ ſm quodlibet ſui ſit in eo ⁊
eodem modo.
¶Dico ſcđo nō eē incōueniēs ali-
q̇d eē p° ⁊ p ſe ꝯtinēs ⁊ ꝯtētū reſpe
ctu eiuſdē ſi ſit ibi diuerſ⁹ mod⁹
ꝯtinētie.nā forma lapidis ꝯtinet
ſuā mām pzio ⁊ p ſe:⁊ tñ primo ⁊
p ſe eſt in illa mā.In ꝓpoſito fili⁹
eſt pmo ⁊ p ſe in patre ſicut verbū
in dicēte.Et pr̄ eſt pmo ⁊ p ſe in fi
lio:ſicut origināś in originato.
¶Dico tertio q̇ vna pſona eſt in
alia ſm eſſe rōne eſſentie ⁊ ſm in
tellectum ratione relationis.
¶Ex quo pz q̇ ñ ꝯtinet ⁊ cōtinet
pmo ⁊ p ſe q̄ꝫtū ad hec.q: nō eodē
mō ſm vtrūq;:q̄ꝫuis ꝯtinētia im-
proprie attribuatur in diuinis.
Durā.h̄ q.19. ¶Cōtra eādē arguit Durād⁹ p°
Relatio eſt rō:q̇ vna pſona alteri
opponat.ꝙ nō ē rō q̇ vna ſit ī alia
¶Rñdeo.negat ꝯña.de eē in alio
ſm intelſm in oppoſitiſ relatiue:
q: vnū relatiuoꝝ ē d ītellu alteri⁹
¶Scđo.Id qđ ꝯtinet aliđ ſe hꝫ in
pl⁹ ꝙ̄z id q̇ ꝯtinet.ſz pr̄ ſe hꝫ aliq̄
mō in pl⁹ rōne ſoli⁹ eēntie.ꝙ ſola
eēntia ē rō q̇ vna pſona ſit ī alia.
¶Rñdeo.negat maioꝛ.niſi loqua
mur de inexiſtētia locali vel par-
tiali.nā ſpecies ꝯtinet gen⁹ actu:
nō tñ ſe hꝫ in plus ꝙ̄z genus ⁊ ma
xime ē falſa de ꝯtinētia p idētita-
tē:q̄lis ē in ꝓpoſito rōne eēntie.

Cōclo.iij. Originatio ē rō q̇ vna pſo
na ſit in alia.Hāc ꝓbat vbi.ſ.q:
verbū ē in dicente ⁊ ecōtra.⁊ ſilr
eſt amoꝛ in amante ⁊ econtra.
¶Cōtra arguit Aureo.p°.Null⁹
mod⁹ q̄ vna pſona ē in alia dicit Aureo.2 vbi.ſ.
formalr impfectiōez.ſz eē in alio
ſicut vbū in dicēte ⁊ amoꝛ ī amā
te dr̄ īperfectionē.ꝙ.maioꝛ ꝓbat.
Modus quo verbū eſt in dicente
⁊ amoꝛ in amāte ⁊ ecōtra:eſt eē in
alio:ſicut pncipiatū ī pncipio ⁊ eꝫ
ſz iſte mod⁹ eēndi ineſt impfect⁹
vt dr̄ Cōmē.4.phy.cō.24.ergo.
¶Rñdeo.pzio q̇ iſte mod⁹ attri-
buit deo q̄ꝫtū ad id q̇ eſt pfectio-
nis excluſa oī impfectiōe.pfectio
nis āt ē q̇ pncipiatū ē ſitē ſuo pn
cipio q̄ꝫtū ad formā ſaltē ſz ana-
glā.¶Dico ſcđo q̇ mod⁹ q̄ vna p-
ſona ē ī alia ſz originē ñ ꝓprie re-
ducit ad modū quo pncipia tū ē ī
pncipio:ſz ad modū q̄ vnum rela
tiuū ē in alio.nā origināś ⁊ origi
natū ſunt rela vt dr̄.s.D.pñti di.
q.3.ar.2.ad.1.¶Dico tertio q̇ mo
dus q̄ vbū ē in dicente ⁊ amoꝛ in
amāte ē valde ꝓprius ⁊ pfectus.
¶Scđo ſi pr̄ eſt in vbo hoc ē ma-
xime:q: dixit ſe vbo:ſz dr̄ oēꝫ crea
turā vbo.ꝙ ſequit q̇ oīs creatura
ſit eodē mō in vbo ſicut ⁊ pater.
¶Rñdeo.tripl'r aliq̇d eſt in verbo
Tripl'r aliq̇d eſt in vbo. Uno mō vt dictuz verbo:⁊ ſic oīs
creatura eſt in eo q̄uāuis ipſum
nō adequet ſicut facit pater.Alio
mō ſicut cointellectū in itellecto.

Tertio ſūt duo ſuppoſita eiuſdeꝫ nāe.ꝛ ſic nulla creatura ē ī ꝟbo.

Queſtio.ij.

Queritᷣ ſcđo.Utrū ī diuinis pſonis ſit equalitas.

Pro q̄ōne hec eſt prima concluſio.Oēs pſone diuine ſunt eq̄les.Hāc ſic ꝓbat.1.q.42.ar.1.Nulla pſona diuia eſt maior aut minor alia. ergo ſūt equales.

Aureo. h.q.2.

¶Cōtra rōnē ꝛ cōcluſionē arguit Aureo.pᵒ.Ad equalitatē requiritᷣ cōmēſuratio.ſed vna pſona nō cōmēſuratᷣ alteri.ḡ vna nō eſt eq̄lis alteri.Sequitᷣ ex iſta rōne ꝙ negatio maioritatis ꝛ minoritatis nō ſufficit ad equalitatē maiorē.probat.Habitudo vnius q̄ātitatis ad aliā eſt cōmenſuratio:qꝛ q̄ātitas eſt mēſura.ſed eq̄litas ē habitudo vnius q̄ātitatis ad aliā.ḡ.

¶Rñdeo.Primo nō dicimꝰ ꝙ eq̄litas ſit negatio:ſed ꝙ eſt relatio fūdata ſup vna q̄ātitate ad q̄uā ſequitur talis negatio.

Equalitas ī diuinis eſt relatio duorū ſuppoſitorꝫ habētium eādem numero q̄ātitateꝫ.

¶Dico ſcđo ꝙ eq̄litas quantū ad rōnē gn̄is ē ꝯmēſuratio vt dicit.s.D.pn̄ti diſt.ar.1.ad q̄rtū.In diuinis aūt nō ē eq̄litas rōe gn̄is:ꝛ iō nec ꝯmēſuratio qꝛ ꝯmēſuratio req̄rit duas q̄ātitates q̄ ꝯmēſurātᷣ.In diuinis aūt ē tm̄ vna q̄ātitas ſicut ꝛ vna eſſentia.

¶Dico tertio ꝙ eq̄litas ī diuinis nō eſt habitudo inter duas q̄ātitates nec inter duo quanta.ſed ē relatio duorū ſuppoſitorū hn̄tiuꝫ eandem numero q̄ātitatem.

Cōcl'o.ij.

Equalitas diuinarum perſonarū fundatᷣ ſup eſſentia diuina vt hꝫ rōnē quantitatis virtualis.Hāc ponit vbi.s.ad primum.

¶Pro notitia huius cōcluſionis ſuppoſitꝫ illis:q̄ ibi dicit.s.D.Dico prīo ꝙ idētitas ꝛ ſīlitudo ꝛ eq̄litas diuinarū pſonarū ſunt eadē re ꝛ diſtinguūtᷣ ſola rōe. Cuiꝰ rō ē qꝛ hn̄t idē fūdamētū vt dicit.1.diſ.19.arti.1.imo hoc accidit ēt ī creaturis.nā ſortes ꝛ plato ſūt idē in ſpē hūana.ſūt ēt ī ea ſimiles ꝛ eq̄les:lꝫ idētitas ꝛ ſimilitudo ꝛ equalitas ſint diuerſarū rationū.Et loquor hic de equalitate ꝛ ſimilitudine largo modo:qꝛ ſtrictiſſime ē ſimilitudo tantū in qualitatibꝰ ꝛ equalitas in q̄ātitate.forma em̄ ſubſtātialis ſm̄ ꝙ induit modum qualitatis:eo mō quo drīa dicitᷣ qualitas p̄t fundare ſimilitudinē.ꝛ ſm̄ ꝙ induit moduꝫ q̄ātitatis:que cōſiſtit in hoc ꝙ eſt habere diuiſibilitatē aut itrinſecā:puta cōtinuam aut diſcretam:aut extrinſecā que attenditᷣ ſm̄ numerū obiectorū in que aliquid pōt dicitur fundare equalitatem.

¶Dico ſcđo ꝙ idētitas non requirit neceſſario diſtinctionē ſuppoſitorū.nam ſortes eſt idem ſibiipſi:equalitas aūt ꝛ ſimilitudo neceſſario requirunt plura ſuppoſita.

Uide ſtātiam ſcientie Thomiſtarꝫ.

¶Dico tertio ꝙ ſimilitudo ꝛ equalitas nō neceſſario req̄runt vnitatem in numero illius ſuper qđ fūdatᷣ ſed idētitas requirit vnitatē eēntie ſm̄ numeruꝫ ſi ſit idētitas ſimplr̄.Si vero ſit idētitas ſꝫ q̄d vt eſt idētitas ſpeciei aut generis req̄rit idētitateꝫ ſꝫ q̄d.puta ꝙ nō ſint plures ſpēs aut plura gn̄a.

¶Arguit Aureo.ꝙ iſte relatiōes ſint eiuſdē rationis qꝛ habēt ideꝫ fundamentū.Ad qđ patet reſponſio ex predictis.

Cōcl'o.iij.

Licet quelibet pſona ꝓcedens equetur ei a q̄ vl' a q̄bꝰ ꝓcedēs nō tn̄ ecōtra.Hāc ꝓbat vbi.s.ad tertiū.Quecūq pſona diuina eq̄tᷣ alteri accipit ab ea eq̄litatē:ſꝫ perſona ꝓducēs nō accipit equalitatē ab ea quā ꝓducit.ergo ꝛ ſic patet ſcđa pars ꝯcluſionis.prima vero probatᷣ per Aug.6.de trini.imago ſi perfecte implet id cuiꝰ ē imago ipſa coequatᷣ ei:ꝛ nō illud ſue imagini.

Aureo ibideꝫ.

¶Cōtra arguit Aureo.Una linea eq̄tᷣ alteri lineeꝛ tn̄ n̄ accipit ab ea eq̄litatē.ḡ lꝫ vna pſona n̄ accipiat ab alia eq̄litatē poteſt ei equari.

¶Rñdeo.primo negatᷣ ꝯn̄tia.qꝛ equalitas nō dꝛ vniuoce in deo ꝛ in creaturis.

¶Dico ſcđo ꝙ de rōe eiꝰ qđ alteri equatur:non eſt ꝙ accipiat ab eo equalitatē:ſꝫ opꝫ ꝙ acq̄rat tantā q̄ātitatē q̄ātā illud priꝰ habebat In diuinis aūt vna pſona nō accipit niſi ab ea a qua originatᷣ:et ideo non dicitᷣ alicui pſone equari:niſi originetᷣ ab ipſa.

¶Scđo.Sicut ſe hꝫ lucere ad lucem.ſic equari ad equalitatē.ſꝫ lucere eſt ipſa lux poſita ī exercitio lucēdi.ḡ equari eſt equalitas poſita in actu coequādi.ſed pater ē ita in actu equādi cū filio:ſicut filius cum patre.ḡ equatᷣ filio.

¶Rñdeo.negatᷣ maior.Sed ſic ſe hꝫ equari ad equalitatē:ſicut albari ad albedinē:qđ verbū dicit motū ad albedinem ꝛ acceſſum ad eam.

Queſtio.iiij.

Queritᷣ tertio.Utrū veritas ſm̄ ſuā rōnē formalē ſit in intellectu:vel in rebus?

Pro q̄ōne hec eſt prima ꝯcl'o.Ueritas eſt tm̄ in intellectu p̄ncipalr̄:ī rebꝰ āt vt ꝯparātur ad intellectū.Hanc ꝓbat.1.q.16.ar.1.Id ad qđ terminatᷣ p̄mo actus intellectus eſt p̄ncipalr̄ in intellectu:qꝛ nihil cognoſcitᷣ niſi vt eſt in cognoſcēte.ſꝫ itellectio p̄mo terminatᷣ ad verū.ergo.

¶Correlariū.Res nāles dicuntᷣ vere in ꝯparatiōe ad intellectū diuinū.ꝛ res artificiate in ꝯparatione ad itellc̄m nr̄m.ꝓbatᷣ.Res dn̄r vere in ꝯparatione ad intellectū.ḡ dn̄r vere ex reſpectu ad illuꝫ ad quē ꝑ ſe ꝯparantᷣ:qꝛ iudicium rei ſumitᷣ ex his q̄ per ſe illi ꝯueniūt ſꝫ res nāles ꝑ ſe ꝯparantᷣ ad itellectū diuinū cū ab ipſo depēdeāt.ꝛ ſilr̄ res artificiate ꝑ ſe ꝯparantᷣ ad nr̄m a quo dependent.ergo.

Aureo.hic.q.1.

¶Cōtra arguit Aureo.pᵒ.Ueritas rerū apprehēdi pōt:nō apprehenſo reſpectu earū ad intellectū ḡ nō ſūt vere ex tali reſpectu.ant̄s ꝓbatᷣ.Relatio nō pōt cognoſci niſi cognitis terminis:ſꝫ nō cognoſcimꝰ intellc̄m diuinū.ḡ nō cognoſcimus ordinē rerū ad ipſum.

Utrum res ſint vere per reſpectū ad intellectū.

¶Rñdeo.negatᷣ ant̄s ab Aug.12.ꝯfeſſionū.ꝛ.9.ꝛ.12.de tri.vbi dicitᷣ ꝙ ſm̄ veritatē diuinā de oībꝰ iudicamus.Ad ꝓbationē dico ꝙ itellc̄us diuinus pōt duplr̄ cognoſci.Uno mō ī ſeipſo vt cognoſcitᷣ a beatis.ꝛ ſic negatᷣ maior qꝛ non opꝫ hoc mō cognoſcere extrema ad cognoſcendū relōnē.Alio mō aſpiciēdo ad lumē nāle nr̄m qđ ē quedā ꝑticipatio diuini luminis ꝛ ſic negatᷣ minor a.s.D.1.q.ar.5.

¶Scđo.Deo ꝯuenit veritas:cuꝫ ſit perfectio ſimplr̄:ſed nō conuenit ei ex reſpectu.ergo.minor probatᷣ.veritas nō ꝯuenit deo ex reſpectu reali:alioq̄n eſſent plures relatiōes reales ī deo q̄ꝫ relōnes pſonaꝝ:neq ex reſpcū rōnꝫ:alioquin circūſcripto oī actu ratiōis deus non eſſet veritas.

¶Rñdeo dico tria.Prīo ꝙ nō dicimus ꝟitatē eē relōnē vt patebit in tertia concluſione.

¶Dico ſcđo ꝙ veritas rei ē eiꝰ entitas cū reſpectu rōnis ad itellc̄m.ita ꝙ formalis rō ꝟitatis in tali reſpectu ꝯpletᷣ.Un̄ hoc nomē ꝟitas ſignat abſolutū cū tali reſpectu.ſupponit vero tm̄ ꝓ re abſoluta.

¶Dico tertio ꝙ circūſcripto oī actu rōnis deꝰ ē ꝟitas:qꝛ ē id ꝙ ſupponitᷣ tale nomē.nō tn̄ ꝯcipetur a nobis ſub rōe veritatis.ꝛ ex ꝯn̄ti tali noīe nō nominaretᷣ:qꝛ dū concipitur deus ſub rōne veri:concipitur entitas diuina q̄ eſt abſoluta:ſꝫ in ordine ad intellectuꝫ.Et ſic itelligitᷣ abſolutū relatiue.ſ.in quodā cōceptu q̄ repſentat deum ꝛ reſpectū eius ad itellectū cui eſt cōformis.ſ.ad intellectū ſuū.Ueritas ergo diuina eſt eſſentia ꝛ intellectus diuinꝰ:ſed addit ad ea reſpectū rōnis ſicut etiā deus nō intelligitᷣ vt vnus niſi ꝯcipiatᷣ ſub negatione diuiſionis.Ille aūt re-

Ueritas diuina ē eiꝰ eēntia cum reſpcū.

ſpectus rõnis nõ eſt in deo ſm rẽ
ſed ſm rationem.
¶ Ex his pꝫ ad argumẽtũ.cõclu=
ditur em̃ ꝙ circũſcripto illo reſpe
ctu deus eſt res que ſupponit̃ ꝑ
hoc nomẽ veritas.⁊ hoc ꝯceditur
nõ tñ ꝙ ꝯcipiat̃ ſub rõne veri.

Durandus hic qõ.6.et Herueꝰ q.3.

¶ Cõtra eãdẽ arguũt Durãdus
⁊ Herueus:ꝙ verꝝ ſit tm̃ obiectiue
in intellectu ⁊ nõ formalr̃ primo.
Verũ eſt obm intellꝰs ⁊ eſt ens rõ
nis:ḡ nõ eſt ĩ intellu formalr̃.añs
ꝓ pma parte pꝫ.ſcda eſt.6.meta.
vbi diuidit̃ ens ĩ ens verꝝ qð ẽ in
Tex.4. aĩa ⁊ in ens reale.ꝯña ꝓbat̃.qꝛ ob
iectũ potẽtie nõ eſt in ea:⁊ ens rõ
nis nullibi eſt ſubiectiue.
¶ Rñdeo. ⁊ dico primo ꝙ ens eſt
obiectũ adequatũ intellꝰs ⁊ verũ
eſt ſua paſſio ꝯñs obꝫ vt eſt ĩtellꝫ
in actu.Id aũt qð ẽ obm hoc mõ
põt eſſe formalr̃ in intellu:⁊ inclu
dere in ſua rõne aliqd factuꝫ per
intellm.¶ Dico ſcðo ꝙ verꝝ intel=
lectus nõ eſt relo ſꝫ ſpẽs intelligi
bilis:aut actꝰ aut ꝯceptꝰ cũ reſpe
ctu ꝯformitatis ad rẽ intellectaꝫ.
Illa aũt ſpẽs vel actꝰ vel ꝯceptꝰ eſt
ſbe ĩ intellu:lꝫ ille reſpectꝰ ſit ens
rõnis:res aũt ad ex̃ eſt in aĩa ꝑ ta
lem ſpẽm ⁊ eſt intellecta per eaꝫ.

Utrum verũ ſit tm̃ obiectiue in intellu.

¶ Ex quo pꝫ ꝙ idem eſt dictu.
res eſt primo va:vt eſt in intellu
obiectiue:⁊ res eſt pmo vera vt ĩ
tellecta eſt.ẽt intellꝰs eſt pmo ve=
rus.Verũ.em̃ eſt terminꝰ actꝰ co
gnitiui.ille aũt terminꝰ pncipalr̃
eſt in intellu.de vi.q.1.ar.2.Iteꝫ
verꝝ dicit ꝯformitatẽ in eſſe cogni
to.i.ꝙ res cognoſcat̃ ſicut eſt.res
aũt vt eſt ad extra eſt cognoſcibi=
lis in potẽtia.vt aũt eſt intellu ꝑ
ſpẽm eſt cognita in actu vel hitu.
ſꝫ id qð eſt cognitũ in actu eſt pn
cipalius verũ:ꝙ id ꝙ eſt cognitũ
in potẽtia:ḡ verꝝ ẽ ꝑ ꝑꝰ ĩ intellu.
¶ Ex his ad argumẽtũ negatur
añs.Verꝝ em̃ nõ eſt obiectũ intel=
lectus ſed paſſio obiecti vt ſupra
diximꝰ di.2.qõ.1.nec etiã eſt ens
rõnis:lꝫ eius rõ compleatur per
reſpectũ rõnis:⁊ ſic itelligit phs.

Alij.

¶ Cõtra eandẽ arguũt alij ꝙ veri
tas principalr̃ ſit in rebꝰ ſm ſuaꝫ
rõnẽ formalẽ. Pꝛio.veritas rei eſt
cã vitatꝭ in intellu:ḡ.ꝯña pꝫ.ex p
ma maxima ꝓpter ꝙ vnũqðqꝫ ⁊c.
¶ Rñdeo.negat̃ ꝯña.Ad ꝓbatio=
nẽ dico ꝙ illa maxima nõ tꝫ ĩ cau
ſis equocis:⁊ iõ rei nõ ꝯuenit per
prius veritas formalr̃ ſꝫ vtualr̃.
¶ Expoſitionẽ illiꝰ habes ſupra
di.5.Concedo tñ ꝙ veritas prius
tꝑe eſt in re ꝗ̃ in intellectu . ſꝫ rõ
veritatis perfectius ſaluat̃ in in=
tellectu ꝗ̃ in re ex̃ vt extra eſt.

Utrum veritas ſit principalr̃ ĩ rebꝰ ſm ſuã rõeꝫ formalẽ

¶ Scðo.veritas intellꝰs eſt ſignũ
veritatis rei: ḡ cõuenit rei ꝑ priꝰ
ꝯña ꝓbatur:qꝛ ſicut pulſus eſt ſi=
gnũ ſanitatis in aĩali:iõ rõ ſanita
tis ꝑ prius ꝯuenit aĩali: ita eſt de
veritate . ¶ Rñdeo.negat̃ añs.qꝛ
lꝫ id in ꝗ fundat̃ rõ veritatis in=
tellectus ſit ſignũ rei:non tñ ipſa
veritas intellectus eſt ſignũ veri
tatis rei.Qñ aũt querit̃ an veri=
tas ſit ꝑ priꝰ ĩ intellu ꝗ̃ in re iſta
qõ eſt ĩ ꝗ ſaluet̃ ꝑ priꝰ rõ vitatis.
¶ Tertio.res eſt manifeſtatiua
ſui per eſſentiam:ergo ⁊ vera.
¶ Rñdeo.Si ly ꝑ dicat cãm for=
malem.añs negat̃ ſi cãm funda=
mentalẽ negat̃ ꝯña . qꝛ veritas ꝗ
ad ſuã rõnẽ formalẽ dicit id quo
formalr̃ res manifeſtat̃:ſicut etiã
pater eſt pater ꝑ gñare effectuꝫ:
⁊ per paternitatẽ formalr̃.

Cõclo.ij. Veritas vt eſt in re dicit eſſe
vel eẽntiã rei:⁊ cũ hoc relonẽ fun
datã in re ⁊ terminatã ad ſilitu=
dinẽ vel cognitionẽ que eſt in in=
tellectu:loquẽdo de veritate que
eſt in re creata. Hãc probat. pñti
di.q.5.ar.1.Sicut ſe hꝫ vle ⁊ tem=
pus ad ea quibus cõpletur,ratio
formalis:ita ẽt veritas.ſed mate
riale in iſtis eſt res extra:⁊ cõple=
mentũ rõnis eoꝝ eſt per actũ aĩe
ḡ materiale veritatis rei eſt enti=
tas extra:⁊ formale ẽ ille reſpcũs
¶ Cõtra arguit Aureolus pº.Ve
ritas eſt perfectio ſimplr̃:ergo nõ
includit reſpectũ.ꝯña ꝓbat̃. quia

Aureo. h.q.3.

relatio nõ dicit ꝑfectionẽ ſimplr̃
vt dicit Anſelmus.

Aliqd põt icludere reſpectuꝫ duplr̃: ſꝫ eſſe:⁊ ſꝫ ꝙ intelligit̃.

¶ Rñdeo.põt duplr̃ aliqd icludere
reſpectũ.Vno mõ ꝗ̃tuꝫ ad eſſe.i.
tanꝗ̃ intrinſecũ ⁊ ꝯſtitutiuũ ſui:
⁊ ſic cõcedit̃ ꝯña.ſꝫ veritas rei nõ
includit hoc modo reſpectũ. Alio
modo ſm rõnem.i. ꝙ a nobis nõ
põt cõcipi niſi cointellecto reſpe=
ctu:⁊ ſic negat̃ ꝯña. Nec ſic itelli=
git Anſelmꝰ.Nã iſta nõia cogniti
uũ:btificatiuũ: dicũt ꝑfectõeꝫ ſim
plr̃: ⁊ tñ icludũt hoc mõ reſpectũ.
¶ Scðo.formalis rõ veritatis in
negatiõe cõſiſtit:ḡ nõ in reſpectu.
añs ꝓbat̃.Rõ veritatis cõſiſtit in
ſegregatiõe ⁊ puritate:ḡ in nega
tiõe.añs pꝫ.nã dr̃ verũ aurũ qð
eſt ſeꝑatũ ab oĩ nã extranea.id ẽ
ẽ ſegregatũ ab aliꝗ qð nõ ẽ cũ eo.
¶ Rñdeo.negat̃ añs . Ad proba=
tionem dico ꝙ veritas ⁊ gradus
ĩ veritate ſumi pñt ex aliꝗ duplr̃.
Vno mõ pꝛio ⁊ ꝑ ſe.⁊ ſic negat̃ añs
qꝛ vitas rei hoc mõ ſumit̃ ex ꝯfor
mitate ad itellectũ.Alio mõ cõſti=
tutiue:⁊ ſic ꝯcedit̃ totũ:ſꝫ nõ eſt ꝫ
nos pmo.n.itelligimꝰ lapidẽ ꝯfor
mari exñti in mente diuina ꝗ̃ eẽ
ſegregatum ab omni alio.

Cõcluſio.iij. Veritas vtẽ ĩ itel
lectu nõ ẽ relo.ſꝫ ẽ ſpẽs :aut actꝰ:
aut ꝯceptꝰ adeqtꝰ rei vl adequans
ſibi rẽ:ſic ꝙ ſupponit tm̃ ꝓ abſolu
to. ſꝫ icludit ĩ ſua rõe illũ rſpectũ.
ꝓbat̃ ſic iſta ꝯclo. Pꝛio vitas rei
dic̃ entitatẽ eiꝰ cũ reſpectu:ḡ ⁊ vi=
tas itellectꝰ dic̃ abſolutũ cũ rſpcũ
¶ Scðo.ſi vitas eſt reſpectꝰ rõis:
ḡ deꝰ nõ ẽ veritas.hoc ẽ falſuꝫ.ḡ.
¶ Sciendũ eſt aũt ꝙ qñ cognitio
intellꝰs nr̃i ẽ cã rei:tũc adeqtio im
portata noĩe veritatis eſt relo rea
lis ex ꝑte rei:qꝛ tũc res a cognitio
ne depẽdet ⁊ ẽ relo rõis ex ꝑte in=
tellectꝰ.Qñ aũt cognitio cãtur : a
re:tũc adeqtio relo realis ex ꝑte
intellꝰs ⁊ rõis ex ꝑte rei. Adeqtio
aũt in itellectu diuino ẽ ipa diui=
na eẽntia: ſuꝑaddit aũt reſpectũ
rõnis ad rẽ ꝗ dr̃ vera:⁊ eſt tm̃ vna

Quõ relatio importata ꝑ veritatẽ ſit realis ⁊ rationis.

adeqtio itellꝰs diuini ad oẽs res:lꝫ
ex ꝑte rerũ ſint multe adeqtiões:
qꝛ nõ oĩa codẽ mõ ei ꝯformant̃.

Cõclo.iiij. Quelibet res creata
ex̃ aĩaꝫ exñs põt dici vera vitate ꝗ ẽ
formalr̃ in re.⁊ h̃ ẽ ipa entitas rei
cũ reſpectu:vel vt ſubſtat reſpcũi
ad intellectũ.⁊ põt dici veritate ꝗ
eſt deus vera ⁊ ẽt veritate intellꝰs.
de veri.q.1.ar.4.

Diſtinctio.xx.

In di.20.querit̃ vtꝝ po
tẽtia gñandi clauda
tur ſub oĩpotentia.
Pꝛo qõe hec eſt
pma ꝯclo.
potẽtia gñandi nõ
ꝑtinet ad oĩpotẽtiã ſimplr̃.ꝓbat̃.
Quicqd ꝑtinet ad oĩpotẽtiã ſim=
plr̃:reꝑit̃ ĩ oĩ ꝑſõa diuĩa: cũ qlꝫ ea
rũ ſit ſimplr̃ oĩpotẽs.ſꝫ potẽtia ge
nerãdi nõ ẽ ĩ oĩ ꝑſona diuina.ḡ.
¶ Cõtra arguit Aureolus.Omni
potẽtia ſimplr̃ ẽ reſpectu cuiuſli=
bet poſſis.ſꝫ gñare eſt qd poſſe.ḡ ꝑ
tinet ad omnipotẽtiã ſimplr̃ poſ=
ſe gñare ſiue potentia gñandi.

Aureo. h.q.1.

¶ Ex hoc ĩfert poſtea ꝙ in filio ñ
ſit omnipotentia ſimplr̃:qꝛ in eo
non eſt potentia generandi.
¶ Rñdeo pº.vt dicit̃ prima ꝑte.q.
42.ar.6.ad ẽtiũ.ꝙ oĩpotẽtia ſim=
plr̃ ẽ reſpectu cuiuſlibꝫ abſoluti.
gñare aũt in diuinis nõ eſt abſo=
lutũ.vl vt dicit pñti .di . ar.pmo.
ad tertiũ.Oĩpotentia eſt reſpectu
omniũ ⁊ etiã relatiuoꝝ poſſibiliũ
ꝓduci ꝗ̃tũ ad eſſe.⁊ qꝛ nullũ eſſe
ꝓducit̃ in diuinis:iõ in illa diſtri=
butione quã dicit oĩpotentia non
icludit̃ aliꝗ ꝑſõa diuina: qꝛ nulla
talis ꝓducit̃ ſꝫ eẽ lꝫ accipiat eſſe.

Oĩpotẽtia ẽ reſpectu oĩuꝫ ꝓductibiliũ ꝗ̃tũ ad eſſe.

¶ Cõtra.In ꝑſona diuĩa nõ ẽ niſi
eſſentia ⁊ relo.ſꝫ relo nõ põt eẽ ter=
minus ꝓductiõis:ergo eſſentia ⁊
eius eſſe producitur.
¶ Rñdeo.vt dicit ð potentia.q.2.
ar.5.ad.8.ꝙ relo ſignificata ꝑ mo
dũ hypoſtaſis ſubſiſtẽtꝭ cuiuſmo=
di ſũt ꝑſone diuine põt eſſe termi

nus productionis per ſe.

Cõcl'o.ij. Potẽtia gñandi ptinet ad oipotẽtiã pris. Hanc pbat de potẽtia. q.2.ar.5. Id ptinet ad oipotẽtiã pris q̃ remoto deeſſet aliq̃ potẽtia pri. ſʒ remota a pre potẽtia gñandi deeſſet ipſi pri aliqua potẽtia. ḡ mino: pbat. potẽtia.n. generãdi dicit potẽtiã diuinã cũ implicatõe pr̃nitat̃. ſ.ḡ pri deeſſet potẽtia gñandi. hoc ñ eẽt ex defectu rel'onis cũ pr̃nitas ſit i pre: ḡ eẽt ex defectu potẽtie.

¶Correlariũ primũ. Eadẽ ẽ potẽtia qua pr̃ gñat ⁊ qua fili⁹ gñat̃. pbat̃. Eadẽ nũero pfectõnẽ ſimpl'r quã hr̃ pr̃ hʒ fili⁹: lʒ cũ alio ⁊ alio reſpectu: ſʒ potẽtia quã pr̃ gñat ẽ pfectio ſimpl'r q̃ ad abſolutũ qd̃ ſignificat: ḡ eadẽ nũero eſt in filio.

¶Correlariũ ſcdʒ. Lʒ potẽtia generãdi nõ ſit i filio: tñ q̃cq̃d eſt in pre ẽ ẽt i filio: ⁊ q̃cq̃d pt̃ pr̃ põt ẽt fili⁹. pbat̃. Quicq̃ hʒ oia exñtia i pre q̃. ex ſui rõne aliq̃d ponũt hʒ q̃cq̃d hʒ pr̃: lʒ nõ habeat cũ iplicatiõe illi⁹ qd̃ ex ſui rõne nihil ponitur. ſʒ fili⁹ eſt hmõi ꝗnis nõ hẽat ea cũ iplicatiõe rel'onis q̃ ẽ in pre: qz rel'o nihil ponit ex ſua ratione.

¶Correlariũ ẗtiũ. Pot'e qd̃ ẽ obtũ oipotẽtie pr̃is: ñ ẽ pot'e diſtinctũ cõtra neceſſariũ vt Scotus putat alioqñ filius non eſſet ens neceſſariũ. ſed eſt pot'e logicũ. ſ. cui non repugnat produci.

Bonauẽtura ¶Cõtra ɔcl'onẽ arguit Bonauẽ. duob⁹ medijs q̃ ſũt ſoluta diſt.7.

Durandus hic q.pma. ¶Cõtra eadẽ arguit Durãdus. Oipotẽtia nõ ẽ aliq̃d intra ſed ad ex: cũ vna pſona nõ ſit oipotẽs reſpectu alteri⁹. ſʒ potẽtia gñandi ẽ ad itra ⁊ eſt vni⁹ pſone reſpcũ alteri⁹: ḡ nõ ptinet ad oipotẽtiam.

Operatiões diuine tripliciter ꝑ ducũt. ¶Rñdeo. ꝙ opationes i diuinis ſunt in triplici dr̃ia. Aliq̃.n. ſunt p q̃s nihil pducit̃ vt itelligere ⁊ velle ⁊ de his ɔcedit̃ maio:. Aliq̃ ſunt p q̃s pducit̃ aliq̃d diſtinctũ a pducẽte eẽntial'r vt ẽ creare: ⁊ tales ptinẽt ad oipotẽtiã ſimpl'r. Alique ſunt p quas pducit̃ aliq̃d diſtinctũ a pducẽte tm̃ pſonal'r: ⁊ iſte ptinẽt ad oipotẽtiã ñ ſimpl'r ſʒ cuʒ additiõe aliq̃: vt cũ d̃r oipotẽs genito:: oipotẽs ſpirato:: ⁊ hmõi operationes ſunt generare ⁊ ſpirare.

Aureo. vbi.ſ. ¶Contra pmũ correlariũ arguit Aureol⁹. p⁹. Potẽtia actiua ⁊ paſſiua nõ ſunt idẽ nũero cũ differãt: ſʒ gñare ptinet ad potẽtiã actiuã. ⁊ gñari ad paſſiuã: ḡ nõ ſunt eadẽ numero.

Potẽtia actiua vel paſſiua duplex: realis ⁊ ſm̃ modũ ſignificãdi. ¶Rñdeo. negat̃ maio: de potentia q̃ nõ eſt actiua aut paſſiua niſi grãmatical'r ⁊ ſʒ modũ ſignificandi. tal̃.n. potẽtia actiua ⁊ paſſiua ſũt eadẽ iter ſe ⁊ cũ actib⁹ ſuis nec genere drñt cũ ſint ex oẽ genus. In his.n. eadẽ potẽtia dr̃ actiua ⁊ paſſiua. cũ iplicatiõe alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rel'onis. de potentia. q.5. ar.9. ad quartum.

¶Dico ſcdo ꝙ ſi ẽt act⁹ gñe differẽt nõ opʒ eis corrñdere potẽtias gñe drñtes: qñ tales act⁹ nõ diſtiguũt real'r a potẽtijs nec inter ſe vt duo abſoluta ſed tm̃ relatiue.

¶Scdo. poſſe gñare ⁊ poſſe gñari ñ ẽ idẽ poſſe: ɜ potẽtia q̃ pr̃ gñat ñ eſt eadẽ cũ potẽtia qua fili⁹ gñat̃. añs pbat̃. eẽſſe gñantẽ ⁊ eẽ genitũ nõ eſt idẽ eẽ: ḡ poſſe gñare ⁊ poſſe generari non eſt idem poſſe.

¶Rñdeo. p⁹ ꝙ cũ eẽ ſit abſolutuʒ ⁊ abſoluta i diuis nõ multiplicẽt: idẽ ẽ eẽ gñantis ⁊ geniti ſi abſolute accipiãt̃. Si vo accipiãt̃ cũ aliq̃ rel'one erit diſtinctio nõ q̃dẽ in eẽ ſʒ in eẽ hoc vl' illud: puta preʒ vl' filiũ. Nã eẽ preʒ nõ eſt aliud q̃ hr̃e pr̃nitatẽ ⁊ eẽ filiũ ẽ hr̃e filiationẽ: Idẽ dico d̃ poſſe. Nã eadẽ potentia ẽ in oib⁹ pſonis diuinis lʒ cuʒ alio ⁊ alio reſpectu. hmõi ẽ cũ dico poſſe gñare ꝙ ẽ hr̃e potentiam gñandi actiue. poſſe aũt gñari eſt habere potentiã vt generetur.

¶Ad argumentuʒ dico ad añs ꝙ lʒ idẽ ſit eẽ noiatiui caſus: ⁊ ſic negat̃ añs. Eadẽ.n. potẽtia q̃ ẽ ad generare ẽ ẽt ad gñari. ſi ẽt eẽ caſus accuſatiui: ⁊ ſic ɔcedit̃ añs: qz poſſe

ſe gñare ẽ poſſe hr̃e pr̃nitatẽ: ⁊ poſſe gñari ẽ poſſe hr̃e filiationẽ. pr̃nitas aũt ⁊ filiatio real'r diſtiguũt̃ Ad pbationẽ dico ſilr̃ ꝙ eẽ gñantẽ ẽ eẽ patrẽ ⁊ eẽ gẽitũ ẽ eẽ filium. Idem dico de dare ⁊ accipere. ſũt enim ideʒ neutraliter in diuinis: nec aliud habet dans qd̃ nõ hẽat accipiẽs: cũ q̃ tñ ſtat ꝙ dãs ñ hʒ accipe: nec accipiẽs hʒ dare: qz dare ⁊ accipe ſũt oppoſite relationes.

Aureo. vbi.ſ. ¶Cõtra pbatiões ſcdi correlarij arguit Aureolus. Id qd̃ ex ſua ratiõe nihil ponit: eſt ꝑuatio aut negatio. ſed relatio non eſt priuatio nec negatio: ergo aliquid ponit.

¶Rñdeo primo. ꝙ lʒ vnũquodq; ſit id qd̃ eſt per ſuã rõnẽ formalẽ: qz ſicut hõ eſt hõ p humanitatẽ: ita coluña ẽ dextra per dextreitatẽ: nõ tñ oẽ qd̃ ẽ hʒ ꝙ ſit aliq̃d per ſuam rõnẽ formalẽ: ſed aliqua habent ꝙ ſint aliq̃d p ſuũ eſſe. hmõi ſũt relatiões. Nã ille rel'ones ſũt aliq̃d que habent fundamentũ et inherẽt ſubiecto. ille aũt q̃ nõ habẽt eſſe in ſubiecto ſed tm̃ aſſiſtũt ſunt relationes rationis.

Rel'o ex ſua rõe põit aliq̃d non repugnãter. ¶Dico ſcdo ꝙ lʒ relatio ex ſua rõne fo:mali nihil ponat: nõ tñ hʒ ex ſua rõne ꝙ nihil ponat cũ ei non repugnet aliq̃d ponere: aliqua ei eſt relatio realis: nec opʒ id qd̃ ex ſua rõne nihil hoc mõ ponit eẽ negationeʒ aut priuationẽ: põt eniʒ eſſe ens rõnis cuiuſmodi ſũt oẽs relationes rationis.

Diſtictio.xxij.

In diſtin.22. querit̃. Utrũ de⁹ poſſit aliq̃ proprio nomine deſignari?

Pro q̃ōne hec ẽ prima ɔcluſio. Nullũ nomẽ dicit̃ pprie d̃ deo quo ad modũ ſignificandũ. pbat̃ p⁹. ɜ gen.c.30. Omne nomen quo ad modũ ſignãndi dicit ipfectiõnẽ: ḡ nullũ ɔuenit deo quo ad; modũ ſignãndi. añs pbat̃. Nam nomen abſtractum ſigniacat p modum non per ſe ſubſiſtentis: ſed vt quo aliq̃d eſt. Cõcreta vero ſignificant p modũ ɔpoſitiõis: ñ ſubſiſtere aũt ⁊ eẽ ɔpoſitũ ipfectiõis eſt.

Cõcluſio.ij. Aliq̃ nomĩa dicũt̃ pp̃e de deo quãtũ ad rẽ ſignificatã: aliq̃ tm̃ metaphorice. Prima pars pbat̃.1.q.13.ar.1. Oẽ nomen ſignificãs pfectionẽ ſimpl'r dicit̃ pprie de deo: cũ in eo ſit oĩs perfectio ſimpl'r. ſed aliqua noĩa ſunt hmõi: ergo. Scda ps pʒ iductiue de hoc noĩe lapis leo ⁊c.

Cõcluſio.iij. Nullũ nomẽ a nobiſ ipoſitũ ſignificat diuinã eẽntiã vt i ſe. ẽ: ſʒ vt repñtatur in perfectiõibus creaturarũ. Hanc pbat. pria.p.q.13.ar.1. Oẽ nomen a nobis deo impoſitũ ſignificat diuinã eẽntiã mediãte ɔceptu creature: ɜ nullũ repñtat eã vt in ſe eſt.

Cõcl'o.iiij. Nullũ nomẽ a nobis impoſitũ ſignificat deũ ſm̃ ſimplicẽ ⁊ ppriũ ei ſoli ɔceptuʒ pbat̃ ſic Si eẽt aliqd̃ tale nomẽ maxie eẽt hoc nomẽ deus: ſʒ hoc nõ: ḡ mio: pbat̃. nã hoc nomẽ deus exp̃mit naturã diuinã ſub hoc ɔceptu in ɔplexo vniuerſalis pniſo:: vl' prima cã: vel prim⁹ moto. cõſtat aũt partes iſtoꝝ ɔplexoꝝ ɔceptiuum conuenire aliquibus creaturis.

Aureo. h.q.a. ¶Cõtra arguit Aureolus. qñ intellect⁹ plura attribuit alicui ſubiecto: aliũ ɔceptũ hʒ de ſbo: aliũ de his que eis attribuit: qz attribuere idẽ ɔceptibile eidẽ ɔceptui nihil eſt attribuere. ſed intellect⁹ theologi dicit deũ eſſe vl'eʒ ipronĩ ſorẽ: ens i ifinitũ. pmã cãʒ ⁊ hmõi. ḡ ɔcept⁹ quẽ hʒ d̃ hoc termĩo de⁹: ẽ ali⁹ ab oib⁹ iſtis alijs ɔceptib⁹.

¶Rñdeo. Cõcedit̃ maio: ⁊ ad minorẽ dico: ꝙ ille qui per hoc nomẽ deus cõcipit hoc ɔplexũ vl'is pniſo: non attribuit hoc cõplexum deo: nec querit de inherẽtia eius ad hoc ſbm de⁹: ſed bene põt querere vtrũ ſit i rerũ natura tale hag

bens vniuerſalē ꝓuidentiā: ⁊ pōt ēt querere de inherētia alioꝝ p̄di catoꝝ: puta prim⁹ motoꝛ p̄ma cā ⁊ hmōi. Si ꝟo aliq̄s ſit q̄ attribuat oīa iſta p̄dicata cōplexa deo. dico ꝙ talis nō hꝫ de hoc noīe de⁹ niſi cōceptū entis ⁊ q̄rit poſtea vtrum alia p̄dicata ei ꝯueniāt. ꝯſtat autē ꝙ ꝯcept⁹ entis nō eſt ꝓprius deo. Dato ꝗ̄ q̄cunqꝫ caſu nunq̄ȝ in p̄n̄ti ſtatu habem⁹ ꝯceptū ſimplicē ꝫ deo ꝓpriū: quāuis ꝯceptū ꝯplexū ei ꝓpriū hr̄e poſſimus vt declaratū eſt di. 2. ar. p̄°.

Cōcl'o. v.

Nullū nomē ē vniuocū deo ēt creaturis. Hec pꝫ ſupra di. 2. ar. ij. ¶ Et argtā Scoti ꝯ̄ eā ſolūa ſunt.

¶ Diſtin. xxiij.

In diſt. 23. q̄rit̄. Utrū hoc nomē ꝑſona: ſit p̄me vl' ſcd̄e ipōnis?

Pro queſtione hec ē p̄ma concluſio. Tā p̄ma q̄ȝ ſcd̄a intēſio ē cōceptio itellect⁹: pt ſic ꝓbari. Oē fabricatū ꝑ itellectū aut ē ſpēs itelligibilis aut actus itelligēdi aut ꝯceptio ſꝫ p̄ma vl' ſcd̄a intēſio ſūt fabricate ab intellectu ⁊ nō ſūt ſpēs: nec act⁹ intelligēdi: ꝗ̄ ſūt ꝯceptiōes. Hāc ꝯcl'onē ponit Auicē. 3. meta. 7. cap. vbi dicit hmōi itēſiōes eē accidentia itell's. Idē tꝫ. s. D. 1. di. 2. ar. 3. ¶ Differūt aūt p̄ma ⁊ ſcd̄a intēſio quātū ad tria. P̄rio q2 p̄ria intēſio hꝫ immediatū fundamētū i re. ſecūda aūt non: ſꝫ tm̄ mediāte p̄ma intētiōe in qua fundat̄ nō ſicut in ſb̄to: ſꝫ tāq̄ȝ i fūdamēto ſue ꝟitatꝫ. Scd̄o q2 p̄ma itētio ē ſil'itudo rei ex̄ aīaꝫ exiſtētis. Scd̄a aūt itētio ē ſil'itudo rei ſolū vt hꝫ eſſe in aīa ꝑ primā intentionē. Tertio q2 p̄ma intentio fit ab itellectu ꝑ actū rectū: q2 intellect⁹ hn̄s ſpēm intelligibilē ꝓducit verbum ſimile obiecto cuius eſt illa ſpēs. ꝯſtat autē ꝙ intelligit verbū directe. ſecūda autē intētio fit ꝑ actū reflexū q̄ intellect⁹ reflectit̄ ſuper p̄mā conceptionē. Nā ſcd̄a itētio eſt ſil'itudo prime imediate eā repn̄tās relatiue ad rē ex̄: ⁊ mediāte tali ꝯceptione ē ſil'itudo rei ex̄ ſꝫ ꝙ ē i itell'u.

Prima ⁊ ſcd̄a intentio differūt tripl'r. fundamētal'r obiue ⁊ effectiue.

¶ Cōtra arguit Aureolus intendens ꝓbare: ꝙ p̄ma intēſio ſit ip̄ꝫ ob̄m vt obijcit̄ ipſi ꝯceptiōi prime ⁊ vt obijcit̄ ſcd̄e ſit ſcd̄a itētio. P̄rimo. Illud dr̄ tale foꝛmal'r i oꝛdie ad qd̄ alia dicunt̄ talia: ſicut. s. ſanuꝫ foꝛmal'r puta aīal in oꝛdine ad qd̄ pulſus ⁊ medicina dicūt̄ ſana: ſed ꝯcept⁹ intell'us dr̄ intētio ex oꝛdine ad obiectuꝫ in qd̄ tendit: ergo obiectū eſt foꝛmaliter intentio.

Aureo. vbi. s.

¶ Rn̄deo. Aliquid pōt dici tale in oꝛdine ad aliud dupl'r. Uno mō ſicut analogū ad coanalogū: ⁊ ſic negat̄ mioꝛ. Alio mō ſic̄ relatiuū ad coꝛrelatiuū: ⁊ ſic negat̄ maioꝛ. i q̄ ſēſu cōꝟa mioꝛ. q2 oꝛdo ꝯceptōis ad ob̄m ē ſicut oꝛdo imagīs ad id cui⁹ ē imago: ⁊ ſicut ad t'minū: q2 ꝑ ip̄ꝫ intell'us venit in notitiā rei. ¶ Secūdo. Ibi ē p̄rio itētio: vbi ē p̄mo differētia intētionalis: ſꝫ talis differētia ē in obiecto ⁊ nō in ꝯceptiōib⁹: ꝗ̄ obiectū ē p̄mo intentio. minoꝛ ꝓbat̄: Duo ꝯcept⁹ foꝛmales differūt realiter cū ſint duo accidētia: ergo nō intētionaliter.

¶ Rn̄deo. negat̄ minoꝛ. dr̄ia enim rōnis ſiue intentiōalis. lꝫ ſit fūdamētal'r i ob̄o: tn̄ ē foꝛal'r in itell'u. Ad ꝓbōneꝫ dico ꝙ duo ꝯcept⁹ vt ſūt q̄dā res differūt real'r: ſꝫ res vt in talib⁹ ꝯceptib⁹ differt a ſeipſa itētional'r nō. n. opꝫ tantā diſtinctionē eſſe inter diſtincta: ſicut inter diſti ctiua: ſicut pꝫ: ꝙ aīa vt ē i manu diſtiguit̄ a ſeip̄a vt ē i pede. Sil'r res vt ſtat ſub vno conceptu: differt a ſeipſa vt ſtat ſub alio.

Res ſb̄ vno cōceptu: diſtinguit̄ a ſeip̄a vt ſtat ſb̄ alio.

¶ Dico ſcd̄o ꝙ cū res ſit in itell'u per ſuam cōceptionē eſſe talis cōcept⁹ eſt eſſe reale ipſius ꝯcept⁹. ⁊ illud met eſſe eſt eſſe intētionale reſpectu obiecti qd̄ eſt i cognoſcēte ſolū ſm̄ ſui ſil'itudinē. Ip̄e ergo res ſꝫ ꝙ ſunt in intell'u dicunt̄ intentiōes: ⁊ ſi null⁹ eēt itell's nulla

Auer. opio de eſſe intentionū: carpenda acerrime modeſtius reijcit.

eēt itētio. quāuis Cōmē. 3. de aīa cō. 18. exiſtimauerit itētiōes eē ex̄ itell'm foꝛmal'r: q2 nolebat eas eē i phātaſmatib⁹ q̄ dicebat ꝑ hmōi itētiōes ꝯtinuari itellectui poſſibili ſepato. ¶ Tertio. Id nō ē foꝛmal'r intētio ſine q̄ diffiniunt̄ itētiōes logice: ſꝫ gen⁹ qd̄ ē itētio logica: n̄ diffinit̄ ꝑ ꝯceptōeꝫ itell's: ꝗ̄

¶ Rn̄deo. negat̄ mioꝛ p̄°. q2 gen⁹ nō eſt ipſa itētio ſꝫ eſt q̄d ſubſtractū intētioni: vt dicit. s. D. prima diſt. 33. ar. 1. ad. 3. Licet poſſim⁹ ēt dicere ꝙ gen⁹ dr̄ aliquo mō intētio. ſ. denoīatiue: vt dr̄ ſcd̄o diſt. 5. q. 3. ar. 1. eo ꝙ ſignificat rē cū cōceptu ſiue rem vt conceptam.

Genus ē ſb̄ſtractū intētiōi: nō intētio niſi denoīatiue.

¶ Scd̄o. negat̄ eadē mioꝛ. q2 ſi diffiniat̄ quātū ad q̄d rei: illa itētio quā dt̄ hoc nomē gen⁹: opꝫ i ei⁹ diffinitiōe dicere ꝙ ē ꝯceptio itell's ¶ Dico tertio ꝙ nulla intētio pōt diffiniri niſi i ei⁹ diffōne pōat̄ aliq̄d ꝑtinēs ad itell'm: vn̄ ēt qn̄ diffinit̄ gen⁹: dr̄ ꝙ p̄dicat̄ de plurib⁹. p̄dicare aūt ꝑtinet ad intellectū: ⁊ eodē actu quo intellect⁹ intelligit p̄dicat aliq̄d de re itellecta. ¶ Dico quarto ꝙ p̄dicari dicit relationē ꝑ modū paſſionis fundatā in re mediāte cōceptu: quē intellect⁹ cū alio cōponit. p̄dicatū aūt dicit intentionem ſecundā.

Predicari dicit relationem predicatum ſecūdam, intētionem.

Cōcl'o. ij.

Aliq̄ue intētiones ſecunde cōueniūt tm̄ naturis ⁊ n̄ ſuppoſitis nārū. Hāc ſic ꝓbat i tractatu d̄ eē ⁊ eſſentia. Id qd̄ ꝯuenit nature ſolum vt eſt abſtracta a ſuppoſitis: nō ꝯuenit ipſis ſuppoſitis: ſꝫ aliq̄ itētiones ſunt hmōi: puta itētio generis ſpeciei ⁊ differētie: ergo.

Cōcl'o. iij.

Aliq̄ue intētiōes ſcd̄e cōueniūt ſuppoſitis. Hāc ꝓbat iductiue. 3. di. 6. de intētione ſingularitatis ⁊ indiuiduatiōis ⁊ hmōi.

Cōcluſio. iiij.

Hoc nomē ꝑſona nō eſt nomē ſcd̄e itētōis: ſꝫ eſt nomē rei cui cōuenit ſcd̄a intētio. Hāc ponit. 1. q. 29. arti. 1. ad. 3. Et ꝓbat̄ ſic. Hoc nomē perſona ſignificat ꝯceptū habētē immediatū fundamētū in re. cui conuenit ratio indiuiduatiōis: ergo eſt nomen rei cui cōuenit ſcd̄a intētio.

¶ Cōtra arguit Hēricus. p̄°. Id qd̄ opponit̄ ſcd̄e itētioni ⁊ in cui⁹ diffōne pōit̄ ſcd̄a itētio eſt nomē ſcd̄e itētiōis: ſꝫ ꝑſona oppōit̄ ſcd̄e intētioni. ſ. vl'i: ⁊ in ei⁹ diffōne ponit̄ ſcd̄a intētio. ſ. idiuiduū: ergo.

Hēric⁹ i ſumma Utrum ꝑſona ſit nomē ſcd̄e intētiōis.

¶ Rn̄deo. negat̄ minoꝛ. nā oppoſitū ꝑſone nō ē vl'e: ſꝫ eſt q̄d īnoīatū: qd̄ circūloq̄mur ꝑ hoc qd̄ dico nō ſubſiſtēs in nā rōnali. ſub hoc aūt nō ſolū ꝯtinet̄ vl'e: ſꝫ ēt ꝑs ⁊ accidētia ⁊ m'lta hmōi. ¶ Dico ſcd̄o ꝙ i diffōne ꝑſone ponit̄ īdiuiduū ſolūmō circūloquutiue: nec īcōuenit ꝙ ſcd̄a itētio: imo ēt negatio ponat̄ hoc mō i diffōne termini p̄me itētiōis. ¶ Dico tertio ꝙ eadē res pōt noīari noīe p̄me itētiōis ⁊ noīe ſcd̄e. puta noīe ſoꝛtis ⁊ noīe ꝑſone: noīe indiuidui et hmōi vt pulchꝛe dicit. s. D. 3. diſt. 6. q. 1.

¶ Ex his habes ꝙ nō ſolū nomē ſcd̄e itētiōis ē cōe dr̄ntib⁹ gn̄e puta hoc nomē gen⁹: ſꝫ ēt nomē p̄rie intētiōis puta ens. ¶ Scd̄o ꝙ dat̄ aliqd̄ nomē p̄me intētiōis qd̄ nō trāſcēdit ab aliq̄ ſcd̄e itētiōis: ⁊ tale eſt hoc nomē ens. Aliq̄ ꝟo noīa ſcd̄e itētiōis excedunt id ſupꝛa q̄ fundant̄: puta itētio generis fundat̄ ſup aīal: cōuenit tn̄ nō ſolum aīali: ſed ēt coloꝛi ⁊ plāte et multis alijs de quibus tn̄ nō p̄dicat̄ aīal: ⁊ ſil'r intētio idiuidui fundata ſup ſoꝛte: ⁊ intētio ſpēi fundata ſup hoīe ꝯuenit ē t alijs q̄ȝ hoī.

Notato inſigniter h̄ dicta ne foꝛte iuxta vetus prouerbiū Figulariam in ipſo vaſe diſcere aggrediamur.

¶ Scd̄o. Oē nomē p̄me intētiōis ſi ſit cōe: aut eſt cōe cōitate generis: aut ſpeciei. ſꝫ hoc nomē perſona eſt cōe i diuinis ⁊ nō ſicut gen⁹ aut ſpēs: cū iſta nō cōueniāt deo. vt dicit Auguſtin⁹ lib. 7. de tri. ꝗ̄ nō eſt nomē p̄me intētionis.

¶ Rn̄deo. negat̄ maioꝛ. niſi tale cōe habeat diuerſuꝫ eſſe in illis d̄ quib⁹ dr̄: ⁊ niſi p̄dicet̄ in quid. iſta aūt nō ꝯueniūt ꝑſone in diuinis.

vbi oēs hñt idē eſſe:⁊ hoc nomen
pſona nō p̄dicat̄ in q̄d cū ſignifi-
cet relonē:lʒ p modū abſoluti. Ali
q̄d.n.ſignificat in diuinis abſolu
tū p modū abſoluti vt deꝰ. Aliq̄d
ſignificat relatiuū p modū relati
ui vt pr̄. Aliquid ſignificat abſolu
tū p modū relatiui vt potētia ge-
nerādi. Aliq̄d ſignificat relatiuū
per modū abſoluti vt pſona: ſicut
dicit.s.D.1.di.3.q.1.ar.3.

Tuocir cavelut apes relicto aculeo habeat. ¶ Alia v̄o q̄ ꝯ hoc obijcinnt̄ ēt ex
opinione quā recitat Petrꝰ de pa
lude: clariſſime ptʒ hr̄e falſitatē:
cū dicit ſubās ſecūdas nō habere
eſſe p̄ter operationē intellectus.

¶ Diſtin. xxiiij.

IN diſt. 24. q̄rit̄ p̄º.
Utrū numerus ſit
aliquid reale extra
animā exiſtens?

PRo deciſione
queſtiōis
hec eſt prima ꝯclo. Unitas q̄ ꝯuer
tit̄ cū ente diſtinguit̄ ab vnitate:
q̄ eſt p̄ncipiū numeri. Hāc pbat
1.q.10.ar.1.ad p̄mū. Id qd̄ ē i gn̄e
determiato diſtiguit̄ ab eo qd̄ cir
cuit oīa gn̄a: ſʒ vnitas q̄ eſt p̄nci-
piū nūeri eſt i gn̄e determinato: ⁊
vnitas q̄ ꝯuertit̄ cū ente circuit oīa
gn̄a: ergo. minor ē Cōmētatoris. 4.
meta.cō.3.⁊.5.meta.com.2.et.10.
meta.cō.8. vbi dicit nō poſſe repe
riri numerū: ⁊ per ꝯn̄s vnitatē q̄
eſt p̄ncipiū nūeri niſi i rebꝰ q̄ntis.

Grego. 2.q.1. ¶ Cōtra arguit Gregorius ꝙ vni
tas q̄ eſt p̄ncipiū numeri nihil ad
dat ſupra rē q̄ dr̄ vna. decē vnita-
tes decē angeloꝝ nihil addūt ſu-
per eos: ſed ille faciūt numerū de
nariū: ergo. maior pbat̄. Si vni-
tas angeli aliquid addit ſup eū q̄
ro de illo addito aut eſt vnū ſeip̄o
⁊ ſic dat̄ aliquid vnū nō per aliq̄d
additū: aut eſt vnum per aliquid
aliud: ⁊ ſic itur in infinitum.

¶ Rn̄deo. Et dico p̄º ꝙ aliqd̄ vnū
eſt trāſcēdēs.ſ. vnū qd̄ ꝯuertit̄ cū
ente: ⁊ multitudo ex tali vna cau
ſata dr̄ multitudo trāſcēdēs. Aliō
vnū eſt p̄ncipiū numeri ⁊ mltitu
do ex tali vno cauſata dr̄ nūerꝰ: ⁊
eſt de p̄dicamēto quātitatis. p̄ma
eſt i oī gn̄e. ſecūda tm̄ i quātitate.

¶ Dico ſcd̄o ꝙ ſbʒ vniꝰ qd̄ eſt p̄n-
cipiū numeri: eſt vnū duplici vni
tate. Inquātū.n. eſt quoddā ens
eſt vnū vnitate trāſcendente que
nō diſtinguit̄ ab eo niſi ſm̄ rōnē.
Inquātū vero eſt aliq̄d quātū eſt
vnū vnitate nūerali. Iſte aūt due
vnitates.ſ. nūeralis ⁊ trāſcendēs
ſunt due dualitate tranſcēdente.

¶ Ad argu. negat̄ minor. niſi loq̄-
mur de vnitate nūero trāſcēdēte.

¶ Scd̄o. Unūqdq̄ ex ſe: eſt indiui
ſum: ergo ex ſe eſt vnū ⁊ nō p ali-
q̄d ſupadditū. ꝯn̄a ptʒ. an̄s eſt de
mēte.s.Do.1.q.11.arti.1.

¶ Rn̄deo, negat̄ ꝯn̄a. q2 ad vnita-
tē numeralē nō ſufficit ſola indi-
uiſio: ſed req̄rit̄ id qd̄ addit vnū
ſuper rē vnā. Illud aūt additū eſt
eē qd̄ dat q̄ntitas ſuo ſbto: vel ē ali
qd̄ accn̄s ꝯn̄s quātitatē: ⁊ tale eē
eſt ipſa vnitas. Sola.n. quātitas
dat ſuo ſbto indiſtinctionē in ſe: ⁊
diſtinctionē ab alijs. Iſta āt vni-
tas dr̄t a pūcto: q2 pūctū hʒ deter
minatum ſitū in cōtinuo: vnitas
aūt nō: ſʒ hʒ pro ſbto adequato ⁊
p̄º totū ꝯtinuū: ita ꝙ diminuto vl̄
aucto tali ꝯtinuo nō remanet ea-
dem vnitas: ſed alia cauſat̄. — Unitas differt a pūcto.

¶ Ex his ſequit̄ correlarie ꝙ vni-
tas nō eſt ipſa forma ꝯtinuitatis:
q2 vnitas eſt indiuiſibilis: forma
vero ꝯtinuitatis diuiſibilis eſt. — Unitas n̄ ē forma cōtinuitatis.

¶ Tertio arg. qn̄ ex duabꝰ aq̄s fit
vna: nō cauſat̄ i eis noua entitas
ergo aliq̄d eſt vnū nulla entitate ei
ſupaddita. an̄s pbat̄. illa entitas
vel eēt ſubiie i determinata par-
te illiꝰ totalis aq̄ vl̄ i tota aq̄. Nō
p̄mū. q2 nō ē maior rō de vna p̄te
q̄ᷓ de alia. Nō ſcd̄ʒ q2 ſeq̄t̄ ſi addat̄
vna gutta mari: ꝙ cāret̄ nouū ac
cidēs i toto mari: qd̄ vr̄ abſurdū.
Et ſi addat̄ alia gutta cābit̄ aliō
accn̄s: ⁊ p ꝯn̄s erūt plura accn̄tia
eiuſdē ſpēi in eodem ſbo adeq̄to.

¶ Rn̄deo, negat̄ an̄s. Ad pbatio-

nē dico: ꝙ eſt ſbiue i tota aq̄: nec ē
icōueniēs ꝙ cauſet̄ nouū accidēs
q2 ēt reſultat noua ſbā.ſ. illa tota
lis aq̄. Si v̄o addat̄ alia gutta p̄or
vnitas nō manet ſʒ alia cauſat̄: ſi
cut ēt p nouā ſucceſſionē ſcd̄i al-
bi cauſat̄ noua ſilitudo i p̄ori al-
bo. Nec eſt icōueniēs ꝙ p addi-
tionē quāti ad quātū cauſet̄ no-
ua vnitas: cū ēt cauſet̄ p diuiſio-
nē totiꝰ in p̄tes: q2 facta diuiſione
vnaq̄q3 ps hʒ ꝓpriā vnitatē trā-
ſcēdētē: ⁊ de gn̄e quātitatis: quā
an̄ nō habebat: cū ēt habeat ꝓpū
eē. Puto rōnē huiꝰ eē: q2 tales vni
tates erāt ibi in potētia ꝓpinq̄ſſi
ma. ⁊ iō p ſolā diuiſionē pōt redu
ci ad actū: ſicut ēt dicit phs de aīa
2. d aīa tx. 20. libꝰ annuloſis: ꝙ hn̄t vnicā aīam
actu: plures v̄o in potētia ꝓpinq̄
q̄ per diuiſionē in actū reducitur.

¶ Quarto. ſi ſbā lapidis crearet̄
ſine quātitate ipſa eēt vna. ſʒ nō
hr̄et entitatē ſupadditā. ergo eēt vna
ſine tali entitate. mi. no. maior p
bat̄. tal̄ ſbā nō eēt pl̄es. ergo eēt vna.

¶ Rn̄deo. ꝙ in illo caſu eſſet vna
vnitate trāſcēdēte: nō aūt vnita-
te numerali. ¶ Ad pbationē nega
tur ꝯn̄tia. q2 talis entitas nō facit
ꝙ res ſit indiuiſa in ſe: ⁊ iō ea re-
mota nō oʒ rē eſſe diuiſaʒ. ſʒ facit
ipſaʒ rē eſſe cōnumerabilē alteri.

Cōclo. ij. Unū qd̄ eſt p̄n
cipiū numeri: ⁊
vnū qd̄ cū ente cōuertit̄: dicit ne-
gationē rōnis. multitudo aūt di-
cit negationē realē, ⁊ rōnis ſimul.
ſcd̄aʒ partē pbat quoli.3.ar.1.ad
tertiū. Multitudo dicit plura en
tia quoꝝ vnū nō eſt aliud. ergo dicit
negationē rei ſiue realē, tenet ꝯſe
q̄ntia: q2 negatio rei a re ē nega
tio realis. Qd̄ vero dicat negatio
nē rōnis: patebit ex pbatione pri
me partis cōclōnis: que ſic pbat̄.
Negatio negationis eſt negatio
rōnis. q2 negatiōis ad negationē
nō eſt niſi reſpectꝰ rōnis. ſed vnū
dicit negationē negationis q2 di
cit negationē diuiſionis. diuiſio
aūt eſt negatio: ⁊ q2 ea q̄ ſunt plu
ra nō hn̄t rōnē multitudinis niſi
qdl̄ibet eoꝝ ſit vnū i ſe. iō dr̄ ꝙ ēt
mltitudo dicit negationē rōnis.

¶ Dicit aūt aliqn̄.s.D. ꝙ vnū di-
cit negationeʒ rei qd̄ ſic intelligo
ꝙ vnū negat ꝙ in eo ſit negatio
rei: que nō pōt eſſe niſi vbi eſt plu
ralitas. in vno aūt pluralitas nō
eſt: vel ſic. Nā in multitudine eſt
accipe hoc ⁊ nō hoc.i. duo q̄ꝝ vnū
ē hoc ⁊ nō eſt aliud. vnitas aūt ne
gat hāc affirmationē ⁊ negationē
ſ. ꝙ i ea ſit accipe duo q̄rū vnū eſt
hoc ⁊ nō aliud. affirmatio aūt di-
cit rē: et negatio negationē. iō dr̄
ꝙ vnū dicit negationē rei ⁊ rōnis

Scotꝰ. 4. met. q.3. ¶ Contra arguit Scotꝰ. 4. meta.
ꝙ rō vniꝰ nō ſit negatiua. Prio rō
vniꝰ vt p̄ſcindit ab ente eſt extra
nihil. ergo nō eſt priuatiua. an̄s pba
tur. ratio vniꝰ preciſa predicat̄ de
ente in ſcd̄o mō dicēdi per ſe. ergo
eſt extra nihil.i. eſt aliquid.

Utrum rō vniꝰ ſit negatiua. ¶ Rn̄deo. dico p̄mo ꝙ rō entis eſt
poſitiua: q2 dicit eſſe indiuiſuʒ.i.
hn̄s indiuiſionē: ſʒ eſſe dicit p̄nci-
paliter ⁊ in recto indiuiſionē aūt
i obliquo p modū determinatiui.
primū.ſ. eē eſt poſitiuū. ⁊ idiuiſio
eſt priuatiua. pp qd̄ negat̄ an̄s.

¶ Ad pbationē negat̄ an̄s: p̄ſcin-
dēdo p̄uationē illā ab ente. Si āt
accipit̄ vnū p̄ſcidere ab ente ſicut
icludēs p̄ſcindit ab icluſo. nā vnū
includit eē: ⁊ p̄ter hoc idiuiſionē.
ſic vnū predicatur de ente: ſed vt
ſic nō dicit purā negationem.

¶ Scd̄o arg. vnū vt preſcindit ab
ente: hʒ formalē rationē mēſure.
ergo non dicit priuationem.

¶ Rn̄deo. negat̄ an̄s. accipiēdo p̄-
ciſionē p̄mo mō: ⁊ accipiēdo preci
ſionem ſcd̄o mō negat̄ ꝯn̄tia. vnū
eñ hʒ rōnē mēſure nō ſolū quātū
ad poſitiuū qd̄ dr̄: nec ſolū quātū
ad priuationē: ſed ex poſitiuo ſub
p̄uatione. Nā inquātū mēſura dʒ
eſſe notior rō mēſure p̄ncipal̄r cō
uenit vni rōne poſitiui: inquātū
v̄o hʒ ꝙ ſit infallibilis: rō mēſure
ꝯuenit vni rōne negatiōis diuiſio
nis: q2 diuiſio eſt cā varietatis et

varietaſeſt cũ fallibilitatis. Et q̄ꝛ
indiuiſio eſt ſignũ perfectionis.ſ.
ſimplicitatis . idcirco oīa vna re=
ducuntur ad aliq̄d ſumme vnũ.

Cōcl'o.iij. Diuiſio īclu=
ſa ī rōne mul
titudinis eſt p̄oꝛ vnitate. Hãc ꝓ=
bat.1.q.11.ar.2.ad.4. Oīs habit⁹
ē p̄oꝛ p̄uatiōe. ſꝫ diuiſio d̄t habitũ
⁊ vnitas p̄uationē diuiſiōis.ğ.⁊c.

Cōcl'o.iiij. Unũ ē p̄us
multitudi=
ne: quãtũ ad id q̄d ſunt . Hanc ſic
ꝓbat vbi.ſ. Oē ꝯſtitutiuũ eſt pri⁹
ꝯſtituto. ſed vnũ ꝯſtituit multitu
dinē: vt dicitur.10.metaph. ergo.

Cōcl'o.v. Unitas q̄ eſt p̄n
cipiũ numeri: ⁊
ſilr numer⁹: nō reperit̃ i ſeꝑatis a
mã. Hãc ſic ꝓbat p̄nti diſt. arti.3.
Nullũ mathematicũ repit̃ ſm eē
ex mãꝫ ſenſibilē: vt d̄ꝛ.3. phy.⁊.6.
meta.tex.2. ſꝫ vnitas ⁊ numerus
ſunt entia mathematicalia.ergo.
¶ Scd̄o.numer⁹ cauſat̃ ex diui=
tex.69. ſione ꝯtinui vt d̄ꝛ.3.phyſi.ğ nō eſt
niſi in habentib⁹ ꝯtinuitateꝫ.
Greg. h̄ ¶ Cōtra arguit Gre. Unũ eſt oīo
q.1. īdiuiſuꝫ ⁊ īdiuiſibile. vt dicit phs
tex.4. 10.met. ſꝫ nulla res mãlis eſt oīo
indiuiſa ⁊ īdiuiſibilis: cũ habeat
partes.ğ in mãlibus non eſt tale
vnũ. ſꝫ tm̄ in ſeparatis a materia.
¶ Rñdeo. ꝙ eſt dr̃ia īter vnũ ⁊ vni
tatē: q̄ꝛ vnitas ē accñs ⁊ vnũ ē ſbꝫ
ei⁹. numer⁹ ꝟo nō ꝯpōit̃ ex vnis. ſꝫ
ex vnitatib⁹: q̄ꝛ id q̄d ē vnũ ē ſbã:
accñs aũt nō cōpōit̃ ex ſubſtãtijs.
Dicēti= ¶ Dico ſcd̄o: ꝙ lꝫ vnitas ſit īdiuiſi
busdo= bilis nō tm̄ opꝫ ꝙ vnũ ſit īdiuiſibi
ctoꝛib⁹: le: nã etiã ſbm p̄ucti eſt diuiſibile
vnũ eſt lꝫ punctus ſit indiuiſibilis. Et q̄ñ
indiuiſi doctores dicũt vnũ eſſe indiuiſibi
bile ac= le accipiũt vnũ pro vnitate.
cipiēdũ ¶ Ex hoc pꝫ q̄uo ſit ꝯcedenda vel
eſt vnũ negãda maioꝛ. minoꝛ ēt negat̃ ꝓ
pro vni= p̄ria ei⁹ parte. q̄ꝛ lꝫ oē hñs ꝑtes ſit
tate. diuiſibile nō tm̄ ē actu diuiſuꝫ: ⁊ ꝑ
ꝯñs eſt vnũ actu ⁊ plura potētia.
Aureo. ¶ Cōtra eãdē arguit Aureo. ī an
h̄.q.1. gelis ſũt paſſiōes numeri.ğ ⁊ nu
mer⁹. añs ꝓbat̃. ī angelis eſt par
⁊ īpar. nã duo angeli ſũt pares: ⁊
tres īpares. ſilr ſenari⁹ angeloꝝ ē
nũer⁹ ꝑfect⁹ ⁊ nouenari⁹ ē īꝑfect⁹
ğ in eis ſunt paſſiones numeri.
¶ Rñdeo. dico p̄⁰ ꝙ numer⁹ acci Nume
pit̃ dupl'r. Uno mō ꝓ numero ab rus du=
ſtracto vt duo ⁊ tria ⁊c. q̄ d̄ꝛ nume plex ab
rus abſtract⁹ q̄ꝛ ꝯſiderat ꝑ abſtra ſtract⁹ ⁊
ctionē ab his q̄b⁹ tm̄ p̄t applicari. forma=
⁊ iſte nō ē niſi ī apphēſione aīe nu lis.
merãtis. Alio mō accipit̃ ꝓ nũero
q̄ ē ī reb⁹ cãt⁹ ex aggregatiōe vni
tatũ quē Alber. appellat numerũ
formalē. ⁊ Cō. accñs rei numerate
⁊ iſtũ negam⁹ in ſeparatis a mã.
¶ Dico ſcd̄o ꝙ paſſiones numeri Paſſio=
ſunt ī duplici dr̃ia. Aliq̄ em̄ cōue= nes du
niũt numero: nō q̄ꝛ ſint ꝓprie paſ plices
ſiones ei⁹: ſꝫ q̄ꝛ ſunt ꝓprie paſſio conue=
nes mltitudinis trãſcēdētis: et ꝑ niũt nu
ꝯñs ꝯueniũt ēt nũero q̄ ſub ea ꝯti mero:
net̃. hm̄ōi paſſiōes ſunt ſicut p̄mi mltitu=
tas: nã ternari⁹ d̄ꝛ numer⁹ p̄m⁹: ⁊ dis: trã
paritas ⁊ īparitas. Alie ſunt paſ= ſcēden=
ſiōes ꝓprie numeri ſicut cubitũ ⁊ tis: ⁊ ꝓ
q̄dratũ: ⁊ de his negat̃ mīoꝛ. q̄ꝛ ta prie.
les paſſiōes dicũt relationē fũda
tã ī quãtitate: ī angelis aũt nō eſt
quãtitas: ⁊ ꝑ ꝯñs nec paſſiōes ei⁹
¶ Scd̄o ī angelis eſt multitudo
diſcretoꝝ.ğ ī eis eſt numer⁹. añs
ꝓbat̃. In angelis eſt multitudo
nō ꝯtinuoꝝ. ergo diſcretoꝝ.
¶ Rñdeo. negat̃ añs: q̄ꝛ diſcretio
nō eſt ꝓp̄e. niſi ī q̄ꝫtis cũ cauſet̃ ex
diuiſione ꝯtinui. vt d̄ꝛ.3. phy. Ad tex.69.
ꝓbationē negat̃ ꝯñа: q̄ꝛ nō conti=
nuatio nō eſt ſufficiēs rō diſcretio
nis niſi ī reb⁹ q̄ꝫtis. dat̃.n. aliq̄ nō
ꝯtinua nec diſcreta ſed diſtincta.

Cōcl'o.vj. Numerus eſt
quid vnũ ſim
pliciter ⁊ nō ſicut aceruus. Hanc
ꝓbat.7.meta.c.vl. Id eſt vnũ ſim
pl'r q̄d hꝫ ſpeciē ab vno. ſꝫ nume=
rus hꝫ ſpeciē ab vno.ſ. ab vltima
vnitate: vt ſtat ſub oꝛdine ad p̄ce
dentes. Oꝛdo em̄ vnitatũ facit ad
vnitatē numeri: ſicut ⁊ oꝛdo lr̃aꝝ
ad vnitatē ſyllabe. Iſta ãt vnitas
eſt debilis ⁊ ē vnitas trãſcēdens.
¶ Primũ coꝛrelarium. Nulla vni

tas eſt actu ſꝫ tm̄ potētia ī nume
ro. ꝓbat̃. Nl'la pars entis ſimpl'r
vnius eſt actu in toto: q̄ꝛ ꝑtes nō
hñt ꝓpriũ eē. ſꝫ ſunt ꝑ eſſe toti⁹. ſi
em̄ hr̃ent ꝓpriũ eē. tũc ī toto eēnt
plura eſſe. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eēt vnũ ſim
pl'r. ſꝫ vnitas eſt pars numeri q̄ ē
q̄d vnũ ſimpl'r.ğ. Si dicat̃. vltima
vnitas dat ſpēꝫ numero.ğ ē actu
ī nũero. negat̃ ꝯña. ſꝫ ſufficit ꝙ fa
ciat id cui aduēit eē actu. Nã foꝛ
ma lapidis dãs ei eē ſpecificũ: ñ ē
ī lapide ꝑ ꝓp̄ũ eē ſꝫ ꝑ eſſe lapidis.
q̄d eē lꝫ ſit a foꝛ̃a: eſt tm̄ act⁹ toti⁹
cōpoſiti p̄ncipal'r ⁊ ꝯñter partiũ.
vel dicēdũ ꝙ lꝫ vnitas ſit actu ī ſe
tm̄ vt eſt pars numeri ē ī potētia.
¶ Coꝛrelariũ ſcd̄m. Numer⁹ diſti
guit̃ real'r ab oīb⁹ ſuis vnitatib⁹.
ꝓbat̃ ſic. Oē totũ diſtiguit̃ a ſuis
partib⁹ etiã ſiml' ſumptis vt ꝓba
bit̃.3.di.1. ſed vnitates ſunt ꝑtes
numeri.ğ. iſta aũt pluralitas quã
facit diſtinctio numeri a ſuis par
tib⁹ eſt multitudo trãſcendens.
Nume ¶ Sciēdũ itaq̄ꝫ eſt ꝙ ſicut in hoīe
ri q̄ ſit eſt vna foꝛma ꝑtis puta aīa: ⁊ alia
foꝛ̃a ꝑ= foꝛma toti⁹ puta hũanitas reſul=
tis et to tãs ex vnione aīe cũ coꝛꝑe: q̄ hũa=
tius. nitas diſtinguit̃ ab aīa ⁊ a mã: ſi=
ue diuiſim ſiue cōiũctim accipiã=
tur. Sic in numero foꝛma partis
eſt vltima vnitas. foꝛma ꝟo toti⁹
eſt quedã foꝛma reſultãs ex vlti=
mã vnitate ſe habēte ad p̄cedē
tes vt foꝛmale ad materiale. ⁊ hec
foꝛma toti⁹ hꝫ ſe ad oēs vnitates
tãq̄ꝫ foꝛma ad materiã. Hãc ſnīaꝫ
tenet Auicēna.3. ſue meta.c.4.
¶ Coꝛrelariũ tertiũ. foꝛ̃a nũeri cō
ponit̃ ex vnitatib⁹. Iſtud coꝛrela=
riũ nō īteligit̃ de foꝛ̃a ꝑtis: ſꝫ de
foꝛ̃a toti⁹: ⁊ ꝯſtruit̃ intrãſitiue: vt
ſit ſenſus. nũeri.i. q̄ eſt numer⁹. ꝓ
bat̃ ſic. Oē totũ cōpōit̃ ex ſuis ꝑti
bus. ſꝫ vnitates ſũt ꝑtes nũeri.ğ.
Aureo. ¶ Cōtra arguit Aureo. Nulla foꝛ
ma cōponit̃ ex ſua materia: ſꝫ vni
tates ſunt materia numeri. ergo.
¶ Rñdeo: negat̃ minoꝛ. vnitas.n.
nō ē mã niſi eo mō q̄ pars d̄r mã
vel eo mō q̄ aliq̄d incluſuꝫ in aliq̄
diffinitione in aliquo d̄ꝛ mã ꝓpt̃
ꝯparationē ad id ꝙ ē ꝯpletiuũ dif
finitionis ꝑ modũ dr̃ie ſpecifice.
Negari p̄t ēt maioꝛ: de foꝛ̃a toti⁹
Nã hũanitas īcludit mãꝫ ⁊ aīam
ītellectiuã ex q̄ꝝ vnione reſultat.
¶ Scd̄o nulla totitas diſtinctoꝝ
ꝯponit̃ ex diſtinctis. ſꝫ nũer⁹ ē to
titas diſtinctaꝝ vnitatũ.ğ maioꝛ
ꝓbat̃. Oē ꝯpoſitũ ex diſtinctis eſt
in illis diſtinctis: ſicut totũ ī par=
tibus: ſꝫ totitas nō eſt indiſtinct᷑
cũ ſit foꝛma ſimplex cui repugnat
eē ī plurib⁹.ğ. ¶ Rñdeo. negatur
maioꝛ. Ad ꝓbōnē negat̃ minoꝛ:
cũ em̄ nũerus nō ſit foꝛma perfe=
cta vnitate vna: ſꝫ vnitate oꝛdis
nec ſit foꝛma ſimplex: nō eſt tota
in quolibet numeroꝝ: ſed ſꝫ par
tem.1.parte.q.8.ar.4. ad ſcd̄m.
¶ Tertio arguit Scotus: partes Scot⁹.
mãles alicui⁹ toti⁹: nō p̄ñt fieri ꝑ
tes alteri⁹ diſticti a ſe ſpē ſine ſuꝑ
nutritione: ſicut nec mã p̄ōt fieri
ſub noua foꝛ̃a niſi mutet̃. ſꝫ vnita
tes q̄narij p̄ñt fieri ꝑtes ſenarij ſi
ne ſui mutatiōe puta ſi addat̃ eis
alia vnitas.ğ ñ ſũt ꝑtes numeri.
¶ Rñdeo. negat̃ maioꝛ: de illis ſpē
bus: q̄ reſultãt ex hītudine vnius
ad aliud. Nã linea q̄ erat ꝑs triã
guli p̄ōt fieri pars quadrãguli ſi
ne ſui mutatione: ſꝫ ꝑ ꝓtractionē
aliaꝝ lineaꝝ ⁊ ſilr eſt in numerꝫ.
lꝫ.n. ſpēs nũeroꝝ ſint abſolute: tm̄
ꝯſequunt̃ q̄ſdã hītudines eoꝝ.
Nã ⁊ aliq̄ ſbē puta caro ⁊ os īclu=
dũt in ſua diffōne q̄litatē ⁊ q̄ꝫtita
tem. vt dicit̃.7.meta.cō.41.
¶ Cōtra id ꝙ eſt dictũ in ꝯcl'one: Utrum
vltimã vnitatē eē foꝛmã ſpecificã vltima
nũeri, arguit Aureo. Ultima vni= vnitas
tas eſt varia ⁊ īcerta.ğ nō eſt foꝛ= ſit foꝛ̃a
ma nũeri. ꝯña pꝫ: ⁊ añs. q̄ꝛ nume= numeri
rans p̄ōt incipe nũc ab vna vnita
te ⁊ nũc ab alia: ⁊ terminare nũe=
rationē ad quã vnitatē voluerit.
¶ Rñdeo. negat̃ añs. q̄ꝛ ſicut aīa
nō dat ſpeciē homini niſi vniat̃
materie. lꝫ qui intelligit hoīeꝫ: nō
neceſſario intelligat illaꝫ relatio
nem vnionis. ita ī omni numero

est aliq̄ vltima vnitas:q̄ hȝ rel'onē realē ad oēs p̄cedētes: quaꝝ vna est sic p̄ma ꝙ nō media nec vltia ꝛ aliqua sic ē media q̄ nō ē vltia nec p̄ma:q̄ relationes p̄mitatis ꝛ vltimitatis nō sunt de rōne nūeri.sȝ ipse vnitates nō intelligunt̄ ꝯstituere numerū. nisi vt sūt sub tali rel'one. ¶Ad ꝓbationē dico ꝙ q̄n q̄s incipit numerare a qua vnitate voluerit:nō variat illum respectū realē:q̄ est in vnitatib⁹: sed tm̄ fit variatio in numero formali puto aūt illū ordinē vnitatū esse s̄m tempus vel locum vel aliquid hmōi.

¶Scḋo oīs forma est subiectiue ī eo cui⁹ est forma. sed vltima vnitas n̄ ē subiectiue ī alijs vnitatib⁹ in q̄b⁹ subiectiue est numer⁹.ergo.

¶Rn̄deo.negat̄ maior: de forma extrinseca.nā color ē forma extrinseca respcū visus visionis q̄ ipsa specificat:ꝛ tn̄ nō est ī eis. vnitas aūt est forma extrinseca numeri. ¶Dico scḋo:ꝙ nec oīs forma itrinseca est subiectiue in eo cui⁹ ē: sȝ totū.vt pȝ de forma artificiali q̄ nō est nisi in supficie.

Ois forma itrinseca: nō ē s̄btiue ī eo cui⁹ est: nisi sȝ totū.

¶Tertio forma nūeri n̄ est distātia vltime vnitatꝫ ad p̄cedētes cū distātia sit relatio:nec est ēt ipsa vltima vnitas: cū sit eque numeralis sicut alie:nec est aggregatū ex vltia vnitate ꝛ illa distātia: cū sit ens p accidēs: nūerus aūt est ens p se cū sit in p̄dicamēto.ergo.

¶Rn̄deo.ꝙ est vltia vnitas nō in quātū est vnitas:sȝ iquātū est sub rel'one p̄dicta.Ad iprobationē dico ꝙ lȝ sit eque nūeralis iquātū ē vnitas:tn̄ vt ē sub dicto respectu hȝ rōnē forme.nec hȝ rōnē forme nisi q̄diu est sub dicto respectu. vn̄ si addat̄ alia vnitas ipsa q̄ additur erit vltia ꝛ p ꝯn̄s forma nūeri.illa aūt q̄ pri⁹ erat forma numeri d̄sinet eē ei⁹ for̄a:q̄ nō erit sub dcō respcū p q̄ erat formal' respcū p̄cedētiū sȝ efficiet māl's sicut alie.

Cōclo.vij. Forma nūeri est q̄d reale extra animā.pbat̄ sic. Quicq̄d resultat ex cōnexiōe pluriū hn̄tiū realē ordinē extra aīa:est ex aīa: sed forma numeri resultat ex vnitatib⁹ hn̄tib⁹ realē ordinē ex animā.ergo.Connexio aūt vnitatū ex q̄ resultat numer⁹ est ista:ꝙ sīt vnitatis.s.ipm quātū ꝛ oīa quāta cōueniūt in forma cōtinuitatis.

¶Cōtra arguit Aureo. Nulla forma realis reflectit̄ supra se: nam albedinis nō est albedo.nec relationis est relatio.sed numerus reflectitur supra se.dicim⁹.n. duos binarios ꝛ tres ternarios. Aureo. vbi.s.

¶Rn̄deo.negat̄ minor.Cū eīm numer⁹ causet̄ ex diuisiōe ꝯtinui. vt d̄r.3.physi.nō pōt esse nisi in reb⁹ ꝯtinuis.numer⁹ aūt est q̄d nō cōtinuū.ꝛ iō numeri nō p̄t eē numerus.lȝ ergo binari⁹ sit q̄dā numer⁹. tn̄ multitudo binarioꝝ vel alioꝝ numeroꝝ:ꝛ sil'r pluralitas:q̄ ꝯsurgit ex distinctione quātitatis ꝯtinue a discreta nō est numer⁹: sed multitudo trāscendēs.ꝛ gn̄aliter nūq̄ aliq̄ distincta faciūt numerū:nisi talia distincta sint ꝯtinua. tex.69

¶Scḋo.Si forma nūeri est extra animā sequit̄ ꝙ sit ī rerū nā actu tm̄ vn⁹ numer⁹.s.numer⁹ oim rerū:hoc est absurdū.ergo ꝯn̄a.pbat̄.q̄ dicit phs.7.meta.ꝙ binari⁹ ē potētia in ternario.ergo oēs nūeri erūt tm̄ potētial'r ī illo supremo nūero ꝛ sic null⁹ p̄ter ipsum esset actu. tex.4

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.cū.n.oēs vnitates sint in actu: sequit̄ ꝙ q̄cq̄d resultat ex eis est in actu.Ad pbationē dico nō esse incōueniens ꝙ idē numer⁹ sit in actu in se.ꝛ sit in potētia respectu nūeri cui⁹ est ps.

¶Ex hac rn̄sione sequit̄:ꝙ eadem vnitas est p̄ncipiū binarij ꝛ ternarij ꝛ millenarij:ꝛ sic de alijs.

¶Tertio sequit̄ ꝙ ī duodenario essent.12.duodenarij:vn⁹ incipiēdo ab vna vnitate:ꝛ alius ab alia ꝛ sic successiue.hoc est falsum.ergo.

¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄a.sed in duodenario sunt tm̄ tres.vnus incipiēdo ab vna vnitate ꝛ p̄cedēdo vsq̄

ad decimā:ali⁹ icipiēdo a scḋa vsq̄ ad vndecimā:t'ti⁹ a tertia vsq̄ ad duodecimā.Cui⁹ rō est.q̄ a p̄ma ad decimā:ꝛ a scḋa ad vn̄decimā.ꝛ a t'tia ad duodecimā:ē ordo realis.

¶Quarto.Nulla summatio ē ꝓpter opationē aīe:sȝ forma numeri est summatio.ergo.

¶Rn̄deo.negat̄ minor d̄ nūero q̄ ē accn̄s ī reb⁹:lȝ ꝯcedat̄ de nūero abstracto.vt dicit.Cōmē.4. phy. cō.129.vbi ait.ꝙ cū nūerās n̄ fuerit/ēt nūer⁹ nō erit. Et eodē mō cū ibi dicit:ꝙ nūer⁹ ē ex̄ ī potētia:ꝛ ī aīa ī actu:itelligit ꝙ nūer⁹ q̄ ē ī reb⁹ ē ps nūeri maioris excepto illo q̄ ē maxie iactu.ꝛ iō q̄libȝ ali⁹:vt sic ē ī potētia:sȝ q̄lȝ nūer⁹ abstract⁹ p̄t pscidi ab alijs:ita erit totū ꝛ nō ps alteri⁹ nūeri : iō dicit ꝙ ē actu in anima quo ad precisionem.

Uide Thomistas nō ad aliū q̄ ad amplitudinē veritatis ꝓspicere.

Questio.ij.

Queritur scḋo .Utrum numerus sit ꝓprie et formaliter in diuinis?

Ad hanc questionem rn̄detur quatuor cōclusionibus quarum prima est hec.Numerus p̄dict⁹ q̄ est de genere quātitatis:nō est in diuinis.

Concl'o.ij. Termini numerales: vt duo tria cū d̄nt de diuinis nō d̄nt numerū d̄ gn̄e quātitatꝫ.sȝ multitudinē aut vnitatē trāscedētem.

Studiū aūt phi esse debȝ ne temere obijciat.

Cōclusio.iij. Tales termini dicūt̄ ī diuis positiue ꝛ remotiue.

Concl'o.iiij. Lȝ ī diuinis n̄ sit numer⁹ simpl'r ē tn̄ ibi numer⁹ q̄dā.Has ꝯclones pōit.s.T.pn̄ti di.ꝯ quas nō arguūt aduersarij.

¶Distin.xxv.

In dist.25.q̄rit̄. vtrū psona dicat in diuinis q̄d cōe trib⁹ psonis q̄d p̄ficcet ī eis. Pro q̄one hec est prima cōclusio.Persona de suo for̄ali significato signat suppositū nāe rōnalis.Hāc pbat.s.T.1.q.29.art.1.Illud est formale significatū:q̄d exp̄mit̄ p diffōnē.sed Boeti⁹ diffiniēs psonā/dicit ꝙ ē rōnalis nāe idiuidua substātia.i.suppositū.ergo.

¶Correlariū p̄mū.Aia intellectiua nō ē psona.pbat̄.Ois psona ē suppositū.sȝ aīa nō ē suppositū.cū nō sit q̄d completū in specie.ergo.

¶Correlariū scḋm.Nā hūana in xp̄o nō est psona.pbat̄. Ois psōa est suppositū ꝛ p'ia sb̄a.sed nā humana in xp̄o nō est p'ia substātia: cū sit alteri vnibilis.ergo.

Cōclusio.ij. Hoc nomē psona ꝓpe d̄r in diuinis.Hāc pbat vbi.s. ar.3.Oē nomē significās pfectionē simpl'r ꝓpe d̄r d̄ deo.sȝ hoc nomē psona ē hmōi.cū significet subsistēs in natura itellectuali:ergo.

Conclusio.iij. Persona diuina signat d̄ signato for̄ali distinctuꝫ subsistēs ī nā diuina. Hāc ꝓbat.1.q.29.ar.4.Et de poten.q.9. art.4. Sicut se hȝ psona ī cōi ad suum significatum.ita se habet psona diuina.sȝ persona in ꝯmuni signat subsistēs distinctū in nā rōnali cū hoc exprimat̄ p diffōnē psone.g psona diuina signat for̄al'r distinctū subsistens in nā diuina.

¶Correlariū p̄mū.Persona in diuinis:nō signat formal'r essentiā. pȝ q̄ non est distincta.

¶Correlariū scḋm.Persona ī diuinis nō significat formaliter rel'onē significatam p modū rel'onis. puta nomine p̄nitatis pȝ q̄ rel'o vt sic non est subsistens.

Cōclusio.iiij. Persona ī diuinis signat̄ māl'r rel'onē ꝛ eēntiā. ¶Dico aūt rel'onē signatā in concreto siue per modū relatiui:puta vt signat̄ hoc noīe pater vl' filius. ¶Hāc probat vbi.s. Illud est significatū māle noīs:siue quo saluari nō pōt signatū eius formale

ſicut dr̄ ꝙ hō formal'r ſignat qd cō poſitū ex corpe, ⁊ aīa rōnali. mal'r aūt ſignat cor/epar/⁊ caput ſine qbus ſaluari illōd n̄ poſſet. ſʒ diſtinctū ſubſiſtēs i natura diuina: non pōt eſſe niſi relatiuū. q: ſoli relatiuo ꝯuenit diſtingui ꝓprietatib⁹: nec ipſa relo poſſet ſubſiſtere niſi q: eſt diuina eſſentia. ergo ſignificat iſta materialiter.

Correlariū. Relo ſignata p modū relōnis ponit̄ i obliq̄ i ſignato. pſone diuie. qd pʒ. Nā pſona diuina ſignat diſtinctū n̄ ē aūt aliqd diſtinctū in diuinis niſi relatiōe. ergo.

Aureo. h. q. 1. Cōtra arguit Aureo. ꝙ pſona n̄ ſignificet eēntiā. Pͥo. Nunq̄ cōſtitutū ſignat i recto ꝯſtituētia: ſʒ eēntia ꝯi rl'o ꝯſtituūt diuinā pſonā. g̃

Scdo. Id qd ſignat̄ i recto vere plurificat̄ cū dr̄ tres pſone. ſʒ eēntia nō plurificatur.

Perſona in diuinis: ſignificat aliqua formal'r: ⁊ aliqua mal'iter. Rn̄deo. negatur maior vtriuſq; iſtaꝝ rōnū. Ubi ē ſciēdū ꝙ pſona i diuinis ſignat formaliter diſtictū ſubſiſtēs vt eſt dictū. mal'r aūt ꝓxime ſignat relonē p modū ſtati: q: diffinitio pſone p̄dicat̄ de tali relatiuo. Nā iſta eſt va. pr̄ eſt diſtictū ſubſiſtēs i nā diuina: mal'r aūt remote ſignat eēntiā. ⁊ tale n̄ opʒ plificari. negat̄ g̃ maior vtriuſq; loquēdo de ſignato materiali.

Cōcl'o. v. Nomen pſone in diuinis ē cōe nō cōitate gn̄is aut ſpēi. q: ibi nō eſt genus neq; ſpēs. ſʒ ē cōe cōitate indiuidui vagi. Hāc ꝓbat. 1. q. 30. Id qd ſignat aliqd diſtictū ſubſiſtēs: ſʒ nō dicit determinata p̄ncipia diſtiguētia ē cōe p modū indiuidui vagi. ſʒ pſona ē hmōi. ergo.

Aureo. vbi. s. Cōtra arguit Aureo. Id qd diuidit̄ i vagū ⁊ ſignatū nō hʒ rōnē indiuidui vagi. alioqn diuideret̄ i ſe et ſuū oppoſitū. ſʒ pſona i diuinis diuidit̄ i vagū ⁊ ſignatū. nā aliqn̄ dr̄ hec pſona. aliqn̄ aliq̄ pſōa. g̃.

Cōfirmat̄. Si pſona vage ē cōis ita eēt cōis ſicut aliqs de⁹. g̃ ſicut nō dicim⁹ eſſe tres aliqs deos: ita nō diceremus eſſe tres pſonas.

Rn̄deo. ꝙ indiuiduū vagū eſt duplex vt dr̄. 1. q. 30. ar. 4. Nā d rōne idiuidui vagi ē ſignare nām: ⁊ determinationē nāe. Aliqd g̃ ē idiuiduū vagū qd ſignat foral'r nām ſine determinationē ex pte nāe. vt aliqs hō. aliqs de⁹ ſignat. n. nāʒ diuinā foral'r: ſʒ rōne illi⁹ ſigni aliqs ꝯnotat determinationē ei⁹ n̄ iſtā aut illā: ſʒ vage. ⁊ iō vbi nā nō pt plurificari: nec tale idiuiduū plificat̄. vt ē i diuinis. Aliud eſt indiuiduū vagū: qd foral'r ſignat indiuiduū ex pte modi exn̄di. hmōi eſt hoc nomē pſona. ſignat. n. moduʒ exn̄di q ꝯpetit indiuiduo: q mod⁹ q: plificat̄ i diuinis. ſ. eē indiuiſū in ſe ⁊ diſtinctū ab alijs: iō ⁊ nomē perſone ibi glorificatur.

Dico ſcdo: ꝙ cū dr̄ iſta pſona. et aliqua pſona idiuiduū vagū qd ē pſona nō diuidit̄ i ſe ⁊ ſuū oppoſitū. ſʒ p̄mū idiuiduum. ſ. pſona qd erat aliq̄l'r vagū / ⁊ ideterminatū efficit̄ magis determinatū: q: ille mod⁹ quē ſignat pſona ſpecificat̄ p ly iſta. vel p ly aliq̄ pſona. pʒ ex his ad argumētū ⁊ ad ꝯfirmatōeʒ.

Reminiſcendum in hiſce diſputatis teſte platōe in libro de na. rec. ra. tēporū logiq; tē ⁊ ornatum nomina vera putare.

Cōcl'o. vj. Hoc nomē pſona ē cōe i diuinis nō ſm rē. q: n̄ ſūt vna pſona ſed ſʒ rōnē: q: oīb⁹ ꝯuenit rō ſignificata p hoc nomē. Sunt eni plura diſtincta ſubſiſtentia. Hanc ponit. 1. q. 13. arti. 4.

Diſtin. xxvj.

IN diſt. 26. q̃rit̄. vtrū pſone diuine conſtituātur ⁊ diſtinguātur per relationes?

Pro qōne hec ē p̄ma ꝯcl'o. Perſone diuine non diſtinguuntur pſonaliter: nec ꝯſtituūt̄ p aliqd abſolutū. Hāc ꝓbat. 1. q. 36. arti. 2. Et d potē. q. 8. ar. 3. Per id qd ē cōe oīb⁹ pſonis nō diſtinguunt̄: nec p ꝯn̄s ꝯſtituūt̄ pſone diuie. ſʒ oīa abſoluta ſunt hmōi. ergo.

Cōtra arg. Aureo. ꝙ eēntia concurrat ad ꝯſtōnē pſonaꝝ. Ad cuiu-

dētiā argumēti ſui: p̄mitto ꝙ pſona dr̄ q̄ſi p ſe vna. vn̄ pſonalitas ē pſeitas tertij modi: q dicit ſolitudinē. tal' aūt pſeitas icludit negatiōeʒ q: qd ē p ſe tertio mō: nō eſt cū alio. ⁊ vbi ſunt plres pſeitates ⁊ plres pſonalitates: ſūt ēt plres negatiōes. Ex his arguit̄ ſic. Eēntia facit ad plitatē negationū: qs iportāt perſonalitates. g̃ facit ad plitatē pſonaꝝ. ꝯn̄a pʒ. añs ꝓbat̄ fundamētū negationum facit ad plitatē eaꝝ ſicut ēt ſbʒ ad plitatē accn̄tiū ſʒ eēntia ē fundamētum iſtaꝝ negationū. Nā eēntia cū pr̄nitate fūdat vnā negatōeʒ ⁊ vnā pſonalitatē. eēntia cū filiatiōe fūdat aliā. g̃.

Eēntia neqt cōſtituere pſonaʒ. Rn̄deo. Pͥo ꝙ cū eſſentia ſit cōicabilis ⁊ pſona icōicabilis: nō pt eēntia ꝯſtituere pſonā. nec eē fundamētū incōicabilitatis.

Dico ſcdo ad argumētū ꝙ maior ē falſa. Ad ꝓbōneʒ dico ꝙ relo ē ꝓximū fundamētū illi⁹ negatiōis q̄ iportat pſonalitas. eēntia vo ē fundamētū remotū. negatio aūt ⁊ alia q in aliq̄ fundant̄ nō hn̄t plitatē nec vnitatē ex fundamēto remoto: ſʒ tm̄ ex ꝓxio. ⁊ iō n̄ opʒ q̄rere an pſonalitas vel negatio q̄ iportat ſit eadē vel diuerſa in tribus perſonis ex ea parte qua fundatur in eſſentia.

Negatio ⁊ fūdata in aliq̄ habēt vnitatē tm̄ ex fūdamēto ꝓximo.

Cōcl'o. ij. Origies actiue nō ꝯſtituūt nec diſtinguūt pſonas. Hāc ꝓbat de potē. vbi. s. ⁊ 1. q. 40. ar. 2. Et phi di. q. 2. ar. 2. Nullū poſteri⁹ eſt ꝯſtitutiuū p̄oris. ſʒ hmōi origies ſūt poſteriores pſōis a qb⁹ ſūt. g̃.

Cōcl'o. iij. Perſone diuine n̄ ꝯſtituūt̄ nec diſtiguunt̄ foral'r p origines paſſiuas. Hāc ꝓbat vbi. s. Oē formal'r ꝯſtitutiuū ē diſtictiuū ſignatur vt exn̄s i eo. ſed origines paſſiue non ſunt hmōi. cū ſignificentur vt vie ad perſonas. ergo.

Greg. h q. 1. Cōtra arg. Greg. ꝙ pſone diuie nl'lo mō ꝯſtituāt̄: ⁊ ꝓpt̄ hoc vana ſit p̄ns qd. Sue rōnes fundunt̄ in his medijs. Tū q: oē ꝯſtituēs facit ꝯpōnē cū ꝯſtituto. i diuis aūt n̄ ē ꝯpoſitio. Tū q: pr̄nitas n̄ ꝯſtituitur. g̃ nec pr̄ cū q eſt idē: Tū q: cā ꝯſtitutiuū ē aliquo mō cā ꝯſtituti. nihil aūt eſt cā diuine perſone.

Pr̄nitas non ꝯponit cū pr̄e ⁊ eſt fora eius. Ad iſta motiua ſil'r rn̄det̄ q: ſinities eſt rn̄ſuʒ. Dico g̃ p⁹ ꝙ pr̄nitas ꝯſtituēs pr̄eʒ nō ꝯponit cū eo: q: hn̄t idē eē. ē tn̄ fora pr̄is. nec opʒ oēʒ formā diſtigui ab eo cui⁹ eſt: vt dr̄ phs. 2. poſterioꝝ.

Hec ſūt radices ⁊ principia huiuſmōi diſputationis. Dico ſcdo ꝙ ad vitatē loquutionū n̄ ſolū attēdi dʒ ad res: ſʒ ēt ad modū ſignandi eoꝝ de qb⁹ loqmur. ⁊ iō dicim⁹ pr̄eʒ ꝯſtitui: n̄ aūt pr̄nitatē aut eēntiā. q: pr̄ ſignat̄ ꝯcretiue ⁊ vt hn̄s formā. pr̄nitas aūt ⁊ relo ſignat̄ vt ipe forme. ⁊ iō eis n̄ ꝯuenit ꝯſtitui ꝙ ē ꝓpriū ſuppoſitoꝝ.

Dico tertio ꝙ lʒ i diuis nō ſit cā tn̄ aliqd ſignat̄ p ſitudinē cāe formalis. vt cū dr̄ deitas ē in deo et pr̄nitas ꝯſtituit pr̄eʒ.

Dico q̄rto ꝙ pſone diuine n̄ ꝯſtituunt̄ p modū reſultātiʒ eo mō quo totū reſultat ex ptib⁹. aut ſpēs ex gn̄e ⁊ dr̄ia ſʒ eſt ibi ꝯſtitutio formal': eo mō q albedo ꝯſtituit albū. ⁊ hūanitas hoieʒ. Sil'r pr̄nitas ꝯſtituit pr̄eʒ q: eſt qua pater formal'r eſt pr̄.

Aureo vbi. s. Cōtra hoc arguit Aureo. Effectus formal' relonis vt relo ē: eſt eſſe ad aliud. ſed perſona non eſt ad aliud. nō. n. pr̄ ē pſona filij. g̃.

Rn̄deo. ꝙ effect⁹ foralis relonʒ vt relo eſt: nō eſt ꝯſtituere. ſʒ referre. tn̄ effect⁹ formal' relonis vt eſt q̄dā forma incōicabit: eſt ꝯſtituere ſuppoſituʒ ⁊ hoc modo ꝓprietates relatiue ꝯſtituunt perſōas vt diffuſius dicet̄.

Scot⁹ h. Utrum diuina eſſentia ſit ſuppoſituʒ. Sco. arguit. 7. medijs ꝙ diuia eēntia ſit ſuppoſitū. tū q: actiōes ſunt ſuppoſitoꝝ. diuina aūt eſſentia agit cū intelligat ⁊ creet. tum q: eſt p ſe ſubſiſtēs ⁊ aliā dicit.

Que oīa vna rn̄ſione ſoluit. s. D. de potētia. q. 8. arti. 3. ad ſeptimū. vbi dicit ꝙ de rōe hypoſtaſis ſiue ſuppoſiti ſunt duo. Primū ꝙ per ſe ſubſiſtat ⁊ ſit in ſe indiuiſū. Scdm eſt ꝙ ſit diſtinctū ab oīb⁹

alijs que ſunt in eadē nā. diuina eſſentia eſt qd ſubſiſtēs. ſʒ q꞉ non eſt diſtincta a ſuppoſitꝭ que in ea ſunt: ideo nō ꝓprie dr ſuppoſitū.

¶ Dico ſcđo ꝙ ſuppoſitū dicit ꝑfectionē ꝗtū ad primū ꝙ eſt de rōe eius: non aūt quo ad ꝯm: ſʒ vt ſic nō dicit ꝑfectiōeʒ nec ipꝑfectiōeʒ.

Per ſe ſbſiſtēs lʒ ñ ſuppoſituʒ per ſe operatꝛ.

¶ Dico tertio ꝙ eſſe ꝑ ſe ſubſiſtēs ſufficit ad hoc ꝙ quis operetꝛ: lʒ ēt non eſſet ſuppoſitū: vt pʒ de anima ſeparata: q̄ intelligit: nec tamen eſt ſuppoſitū cum nō ſit cōpleta in ſpecie: ſʒ tm̄ pars ſpeciei.

Cōclo. iiij. Perſone diuine ɔſtituūtur ⁊ diſtinguuntꝛ in eſſe ꝑſonali ꝑ relones originis. Iſta conclo ſequitꝛ ex p̄cedentibꝰ. ꝑſone eniʒ nō conſtituuntꝛ ꝑ abſoluta nec ꝑ origīes: ergo ꝑ relones. tenet ɔña q꞉ nihil aliud p̄ter hec tria ponitur in diuinis ꝑſonis. Dico tamē ꝙ relo vt relatio eſt nō cōſtituit nec diſtinguit in eſſe hypoſtatico diuīas ꝑſonas: ſʒ tm̄ i eē relatiuo.

¶ Uñ colligēdo ea q̄ ponit. s. D. in locis p̄allegatꝭ. Dico p̄º ꝙ relo realꝛ ex hoc ꝙ ē realis diſtinguit realiter. ⁊ ex hoc ꝙ eſt relatio conſtituit in eſſe relatiuo.

¶ Dico ſcđo ꝙ relatio realis inq̄tum hmōi nō hʒ ꝙ diſtīguat ſua extrema in eſſe ſuppoſiti: nec ɔſtituat ea in eſſe ſuppoſiti.

¶ Dico tertio ꝙ relo inq̄tū eſt diuina eēntia. hʒ ꝙ illa q̄ diſtīguit diſtīguat tāq̄ duo ſuppoſita. ⁊ ꝙ id qđ ɔſtituit ſit ſuppoſitū nāe rōnalis ⁊ ɔñr ꝙ ſit ꝑſona: itaqꝫ ɔſtituere ꝑſonā ɔuenit ei inq̄tū ē diuina. ⁊ ſubſiſtens ⁊ intellectiua ⁊ incōicabilis.

Aureo. vbi. s.

¶ Cōtra arguit Aureo. Nullū poſteriꝰ ɔſtituit ſuū priꝰ: ſʒ relo puta p̄nitas eſt poſterior ꝑſona. ſ. p̄re. ꝗ. maior pʒ. q꞉ poſteriꝰ p̄ſupponit priꝰ iā eē ɔſtitutū. minor ꝓbatꝛ. Quicqd ē poſteriꝰ poſteriori eſt poſterius priori: ſed paternitas eſt poſterior ip̄o gn̄are. qđ eſt poſteriꝰ ꝑſōa p̄ris cū ſit ab eo. ꝗ.

¶ Rñdeo. ꝙ lʒ paternitas vt eſt relo p̄ſupponat p̄reʒ: tñ vt eſt forma incōicabilis nō p̄ſupponit ipſum cōſtitutū ſed conſtituit.

¶ Cōtra. p̄nitas vt conſtitutiua aut dicit qd abſolutū aut relonē. Si p̄mū: ergo pater cōſtituitꝛ per abſolutū. Si ꝯʒ: ergo paternitas vt relatio conſtituit.

¶ Rñdeo. ꝙ p̄nitas dū ɔcipitꝛ vt ɔſtitutiua ꝑſone p̄ris itelligitꝛ eē qd relatiuū: ſʒ nō ɔcipitꝛ relatiue.

¶ Dico ſcđo ꝙ ꝑſona diuina non ɔſtituitꝛ ꝑ rōnē nr̄aʒ: ſʒ ꝑ rē q̄ ē veriſſime rela: tñ itellꝰs nr̄ dū ɔcipit ɔſtitutiuum illius perſone concipit illud ſub rōe abſoluta. nec eſt repugnātia: q꞉ relo diuina hʒ eē diuine eēntie qđ eſt abſolutū: ⁊ iō relo pōt ibi cōcipi ſub rōe i abſoluta.

¶ Dico tertio ꝙ ip̄i gn̄are repugnat ɔſtituere patrē: q꞉ nō pōt cōcipi vt forma inexñs patri: ſed vt via cū cōcipiatꝛ a nobis tm̄ in conceptu creature: in quibꝰ ſemper gn̄atio eſt via ad genitū.

¶ Scđo arguit ꝙ p̄nitas vt ſubſiſtens nō cōſtituat p̄reʒ. Qđ ei gratis ɔceditꝛ: q꞉ nullibi. s. D. hoc dicit. lʒ prima. q. 49. arti. 2. dicat ꝙ relones ſunt ipſe ꝑſone ſubſiſtētes. ⁊ intēdit ibi ponere drīam inter relones diuinas ⁊ drīas diuiſiuas gn̄is: q꞉ drīe diuidūt eēntiā cōeʒ. relones aūt diuine ſic diſtinguūt ꝑſonas ꝙ nullū cōe reale diuidunt.

Scotꝰ hic.

¶ Cōtra eandē arguit Scotꝰ p̄º. Nulla relo dat eē ad ſe: cuʒ eē ad ſe opponatꝛ reloni cuius eſſe ē ad aliud: ſʒ ſubſiſtere eſt eſſe ad ſe: ꝗ relatio nō pōt dare ſubſiſtere ſiue cōſtituere ſuppoſitum.

Relo vt relo ſed vt ꝯ conſtituit.

¶ Rñdeo. p̄º dico ꝙ relo vt relo ē non pōt cōſtituere ſuppoſituʒ: ſi tñ ſit aliq̄ relo q̄ ſit ꝑ ſe ſubſiſtens ⁊ q̄ ſuppleat oīʒ p̄ncipioꝝ indiuiduantiū locū: talis pōt ɔſtituere ſuppoſitū ⁊ dare alicui ꝙ ſit p̄ma ſbā. hmōi eſt relo diuina q̄ ē ex oē genus. ⁊ eſt ipſa diuina eēntia.

¶ Scđo. relo p̄ſupponit diſtinctionem extre-

nē extremoꝝ: ⁊ ꝑ ɔñs ɔſtōnē eoꝝ ꝗ nulla relo ɔſtituit extrema. ɔña pʒ. añſe p̄hi. 5. met. vbi ꝓbat idētitatē ñ eē relonē realē: q꞉ relo exigit diſtinctionē realē extremoꝝ ꝗ diſtinctionē nō reqrit idētitas.

Cap. de eodem. Tex. 16

¶ Rñdeo. p̄º p̄t dici ꝙ p̄hs ibi loqtur de relone q̄ ē tm̄ relo ⁊ q̄ ñ ſubſiſtit. talis em̄ nō ɔſtituit extrema nec diſtinguit niſi in eſſe relatiuo.

Relo p̄ſuppōit diſtōnē generū alioꝝ: facit autem diſtōnē ad aliquid

¶ Dico ſcđo ꝙ añs eſt ſimplr falſum: q꞉ vt dicit. s. D. de potētia. q. 8. ar. 3. ad. 12. relo p̄ſupponit diſtinctioneʒ oīm alioꝝ generꝝ: vtputa ſbe ⁊ q̄litatis: interdū ēt actionis ⁊ paſſionis. ſʒ diſtinctioneʒ q̄ eſt ad aliqd: relo nō preſupponit: ſed facit. ⁊ de tali diſtinctione loquitꝛ p̄hs q꞉ idētitas non p̄ſupponit ēt diſtōnē alioꝝ generꝝ.

¶ Tertio. ſi relo ɔſtitueret ꝑſonā ſeqꝛ ꝙ ꝑſona eſſet ens ꝑ accñs ſaltem ꝯm rōnē. ſʒ ꝑſona diuia nullo mō eſt ens per accñs. ergo.

¶ Rñdeo. p̄mo negatur ɔña: quia nō eſt ens ꝑ accidens niſi vbi ſūt res diuerſoꝝ gn̄m. relo aūt ⁊ eēntia diuia ſunt eiuſ genꝰ. negatꝛ etiā eadē ɔña: q꞉ idē ē eſſe eēntie diuie ⁊ relonis. vñ ſi albedo traheretur ad eſſe ſbale hoīs nō faceret cū eo compoſitionem.

¶ Quarto ſi ꝑſona diuina ɔſtituitur ꝑ relonē. ſeqtur ꝙ diuina eēntia veriſſime referatꝛ. hoc eſt falſū ꝗ p̄ma ɔña ꝓbatꝛ. Oē id in quo eſt relo refertꝛ. ſʒ ſi relo ɔſtituit ꝑſonā: ꝑ prius eſt relo in eēntia q̄ in ꝑſona: ꝗ in illo priori ſaltē ꝯm rōnem ipſa eēntia refertꝛ: minor probatur. In oī ɔſtituto prius vniūtur ptes q̄ ſit ip̄m totū cōſtitutū ergo prius vniuntꝛ eſſentia ⁊ relo q̄ reſultet perſona conſtituta.

¶ Rñdeo. negatꝛ ɔña prima. Ad ꝓbationē dico primo ꝙ ſi aliquid dʒ referri: opʒ ꝙ ſit ſuppoſitū. In illo ꝗ priori ſi aliqd referretꝛ: hoc non eſſet eſſentia ſed deus.

¶ Dico ſcđo ꝙ cum p̄nitas ſine alia relo ñ ɔſtituat vt ē relo: i illo priori p̄nitas vniretꝛ eēntie nō āt relo: ⁊ iō ñ referretꝛ ipſa eſſentia.

¶ Quinto. ſuppoſitū vniꝰ nāe nō ɔſtituitꝛ ꝑ aliā q̄ditatē: q꞉ tūc eſſet ſuppoſitū duarū nārū. ſed ꝑſona diuina eſt ſuppoſitū deitatꝭ: ꝗ nō pōt eſſe ſuppoſitū relonis nec ꝑ eā ɔſtitui.

¶ Rñdeo p̄º. ꝙ nō cōſtituitꝛ ꝑ relationē vt eſt relo: vt ſepe dictū eſt.

¶ Scđo negatꝛ maior nā ſortes ɔſtituitꝛ i eſſe ſuppoſiti ꝑ q̄titatē q̄ ɔcurrit ad indiuiduationē.

¶ Dico tertio ꝙ tale nō includit duas q̄ditates: nec eſt eodem mō ſuppoſitū eaꝝ: q꞉ vna illarū eſt q̄ſi modꝰ alteriꝰ: ⁊ vt q꞉ id qđ diſtinguit ſuppoſitū nō dat ei ſpēʒ ſꝑ vñ p̄nitas ⁊ filiatio ñ dāt ſpēʒ. et s. đ potētia. q. 9. ar. 5. ad. 18.

¶ Arguit p̄terea idē Sco. in ſpāli ꝙ p̄nitas nō cōſtituat p̄reʒ: nec filiatio filiū. Que argumenta eodem modo ſoluuntꝛ ſicut ⁊ p̄cedētia. Iſte em̄ exiſtimauit ꝙ. s. Do. ſenſerit diuinas ꝑſonas ɔſtitui ꝑ relationē vt relatio eſt. vñ dico ꝙ relatio puta paternitas ⁊ eſt deitas: ⁊ eſt forma indiuidualis: ⁊ ē relo: ⁊ ē p̄nitas. vt eſt deitas conſtituit deū. vt forma indiuidualis ɔſtituit qd incōicabile in nā diuina. vt relatio ɔſtituit relatiuum. vt p̄nitas ɔſtituit patrē. Uñ iſta diſtinctio applicari pōt quodam modo ad argumēta infinita.

Diſtinctio aduertēda diligenter ⁊ intelligenter.

¶ Sexto arguit. Nullū cōicabile ɔſtituit ꝑſonā: ſʒ p̄nitas ⁊ filiatio ⁊ ſpiratio paſſiua ſūt de ſe cōicabiles: ꝗ nō ɔſtituūt ꝑſonā diuinam minor ꝓbatꝛ. Tū q꞉ nulla forma eſt de ſe incōicabilis. Tum q꞉ relo nō eſt formalr infinita: ꝗ nō ē de ſe hec. Tū q꞉ ſpiratio actiua ē cōicabilis: ꝗ ⁊ ſpiratio paſſiua.

Cuʒ argūetes Thomiſtice hic reſpōſa īfringerꝛ neq̄ant Thomiſtice coſphari neceſſe eſt.

¶ Rñdeo. negatꝛ minor. Ad p̄maʒ ꝓbationē dico ꝙ oīs quiditas cui ex nā ſua ɔuenit ſubſiſtere ⁊ repugnat in alio ꝯʒ reʒ recipi eſt talis ꝙ ei repugnat cōicari.

¶ Ad ſcđaʒ dico ꝙ omnis relatio diuina eſt infinita formalr infinitate que conuenit cuilibet forme ſeparate: vnde paternitas diuina

eſt infinita q̃ ad rõnẽ pr̃nitatis.
¶ Ad tertiã negat ↄña. q2 ſpiratio actiua ſm modũ intelligendi aduenit ſuppoſito iã ↄſtituto. ſpiratio aũt paſſiua nõ. Qđ aũt iſta ↄſtituat ⁊ illa nõ: hoc habẽt incõprehẽſibiliter/ inq̃ꝫtum ſunt tales res. ¶ Dico ſcđo ꝙ q̃cq̃d ſubſiſtit in diuinis eſt incõicabile ꝑ modũ vniuerſal': tñ aliq̃d eſt cõicabile eo mõ quo forma cõicatur ſuppoſito: ⁊ illo mõ quo cõe cõicatur proprio.

¶ Diſtin. xxviij.

In diſt. 27. querit̃ p̃mo. Utrũ gñare ⁊ pr̃nitas ſint idem realiter in diuinis?

Pro qõne hec ẽ p̃ma ↄcl'o. Actio i diuis nõ dr̃ rẽ de p̃nto' actiõis' ſꝫ diuinã eſſentiã cũ reſpcũ real' vel rõnis. Hãc ponit. s. D. i. pte. q. 41. ar. 1. ad ſcõm ⁊ tertium.

Actio et paſſio dicũt motũ cũ reſpcũ.

¶ Ubi ſciendũ eſt ꝙ actio ⁊ paſſio p̃dicamẽtalis' dicũt motũ cum reſpectu. nã motus vt eſt ab hoc dr̃ actio ⁊ vt eſt in hoc dr̃ paſſio. Ex his arguit̃ ſic. Remoto motu ab actione id qđ remanet eſt r̃latio. ſed ab actione diuina remouetur motus: ergo ipſa eſt relatio.

Cõcl'o. ij.

Gñare ⁊ gñari potiꝰ hñt modum rel'onum q̃ꝫ actionũ aut paſſionum. Hec concl'o patet ex precedenti.

Aureo. h. q. i.

¶ Contra arguit Aureolus. Nulla res capit eẽ per rel'onẽ: cũ rel'o p̃ſupponat extrema. ſꝫ filiꝰ capit eſſe per generari. ergo.

¶ Rñdeo. p̃o ꝙ gñari in diuis hꝫ modũ paſſionis ⁊ rel'onis: ⁊ generare hꝫ modũ actiõis ⁊ rel'onis: ſꝫ tñ plus hꝫ modũ rel'onis. Actio em̃ dicit motũ cũ reſpcũ. ⁊ q2 generare in diuinis nõ eſt motꝰ ſiue mutatio: lꝫ ↄcipiat̃ a nobis ꝑ modũ actiõis egredietis a ſuppoſito In diuis aũt ſaluat̃ oẽ qđ ẽ d' formali rõne rel'onis: iõ dr̃ ꝙ gñare magis hꝫ modũ relationis.

Gñatio diuia ñ ẽ motꝰ: niſi ſm modum ↄcipiendi.

¶ Dico ſcđo ꝙ lꝫ nulla res capiat eſſe ꝑ rel'onẽ p̃ntalẽ: p̃t tñ cape eẽ ꝑ rel'onẽ q̃ eſt extra p̃dicamẽtum: eo ꝙ nõ ſolũ eſt rel'o ſꝫ ẽt actio. et inq̃ꝫtũ eſt actio res capit eſſe per eam ⁊ nõ inq̃ꝫtum eſt relatio.
¶ Dico tertio ꝙ actio p̃dicamẽtalis ⁊ rel'o diſtiguũt̃. Primo q2 actio cãt terminũ: rel'o aũt nõ ſꝫ oritur poſito fundamento ⁊ termino.
¶ Scđo q2 nl'la rel'o fundat actionem: ſꝫ tñ aliqua rel'o fundat̃ ſup actione: vt dicit̃. 5. meta. Tex. 20
¶ Tertio q2 actio eſt via ad terminũ: rel'o aũt nõ cũ ſit poſterior termino: ⁊ multa alia hmõi dici p̃nt.

Cõcl'o. iij.

Actꝰ notiõales cuiuſmodi ſunt gñare ⁊ gñari: ſunt idẽ realiter cũ rel'onibꝰ pſonaꝝ ⁊ dr̃nt ab eis ſꝫ rõnẽ. prĩa ps pꝫ ex p̃dictis: ſcđa ꝓbat̃ p̃ma pte. q. 41. ar. 1. ad ſm. q2 actio ſignificat̃ ꝑ modum actꝰ egredietis a ſuppoſito: rel'o aũt ꝑ modũ hñtis ſe ad aliud.

Aureo. vbi. ſ.

¶ Contra arguit Aureolus. Impoſ'e eſt ꝙ eadẽ res i ſui exñtia habeat oppoſitos modos. ſꝫ modus actiõis eſt fluere ⁊ modꝰ rel'onis eſt q̃eſcere: cõſtat aũt iſtos eẽ modos oppoſitos: ergo eadẽ res nõ poteſt eſſe actio ⁊ relatio.
¶ Rñdeo. p̃mo negat̃ prima pars minoris de actione diuina: q2 oĩa q̃ ſunt in patre ſunt ſine fluxu.

Duo de rõne actiõis p̃dicamẽtalis.

¶ Dico ſcđo ꝙ de rõe actiõis p̃dicamẽtalis ſunt duo. Primũ eſt ꝙ fluat ab agẽte. Scđm ẽ ꝙ ſit vltĩa actualitas ⁊ ꝑfectio potẽtie agentis. q̃ ad p̃mũ dicit imꝑfectionẽ: ⁊ quo ad ſcđm dicit ꝑfectionẽ: ⁊ iõ nõ ponitur actio in diuinis quo ad primũ: ſed quo ad ſcđm. ⁊ hoc ſufficit ad ſaluandum actionem in diuinis.
¶ Dico tertio ꝙ illa res q̃ eſt pr̃nitas ⁊ gñare vt eſt pr̃nitas nõ ẽ poſitiua filij. ſed tñ vt ſic ẽ relatiua p̃ris ad filiũ: illa ꝓ eadeꝫ res vt eſt gñare eſt poſitiua filij.

Alij.

¶ Cõtra candẽ arguũt alij. Primo pr̃nitas eſt in p̃re: ⁊ gñare eſt i filio: ergo pr̃nitas nõ ẽ gñare. ↄña ptꝫ: ⁊ p̃ma ps añtis. ſcđa ꝓbat̃. Actio eſt ſiue i termio ſiue in paſſio: vt dicit̃. 3. phyſi. ergo gñare eſt in filio. Tex. 20
¶ Rñdeo. negat̃ ſcđa pars añtis. Ad ꝓbatõeꝫ negat̃ añs de actiõe imanẽte cuiuſmõi ẽ gñar̃ i diuis.
¶ Scđo pr̃nitas fundat̃ in gñare ergo non eſt ip̃m gñare. tenet ↄña. q2 nihil fundat ſeipſum.
¶ Rñdeo. negat̃ ↄña. ſꝫ ſufficit diſtictio rõnis inter rel'onẽ ⁊ fundamentũ vbi rel'o nõ eſt accidens.
¶ Tertio. Idẽ non eſt cã ſuijpſiꝰ: ſꝫ gñare eſt cã pr̃nitatis aut econtra: ergo nõ ſũt idẽ. minor ꝓbat̃. Nã ſm aliq̃s pater eſt pr̃: q2 gñat. ſm alios vero gñat q2 eſt pater: ergo vnũ eſt cauſa alterius.
¶ Rñdeo. negat̃ minor. Ad ꝓbationẽ dico ꝙ ly q2 non dicit ꝓprie cãm ſꝫ formale q̃ aliq̃d eſt tale vl' tale. nec eſt idẽ eſſe cãꝫ formalẽ. ⁊ eſſe id q̃ aliq̃d ẽ formal'r tale. Naꝫ deitas eſt qua deꝰ ẽ formal'r deꝰ: nõ tñ eſt eiꝰ cã formalis. ⁊ idẽ dico de pr̃nitate reſpcũ p̃ris. Ad ꝓpoſitũ cũ dr̃ q2 gñat eſt pr̃. ly q2 dicit formale fundamentũ pr̃nitatis. ſ. gñationẽ. Cũ aũt dr̃ q2 ẽ pr̃ generat. ly q2 dicit formale q̃ pr̃ agit in actu primo. i. pr̃nitatẽ q̃ intelligit̃ in rõne potentie generandi.

Fluctuant itaq ꝙ obijcientes bcti nescientes exẽplari q2.

Cõcl'o. iiij.

Pr̃nitas vt ẽ conſtitutiua p̃ris: p̃cedit ſm rõnẽ ipꝫ gñare. vt aũt ẽ rel'o ſeq̃t ad gñare: ⁊ gñari p̃cedit filiationẽ vtroq3 mõ: q2 ẽ via ad ip̃aꝫ. Hec ↄcl'o pꝫ ex p̃dictis.
¶ Ex his ſeq̃t ꝙ pr̃ q2 eſt pr̃ generat accipiẽdo pr̃nitatẽ vt eſt cõſtitutiua. ⁊ q2 gñat ideo eſt pr̃ accipiẽdo pr̃nitatẽ vt eſt relatio.

Queſtio. ij.

Querit̃ ſcđo vtrum verbum diuinum emanet vt intellectio actualis?

Pro queſtione hec eſt prima concluſio. Uerbuꝫ intellectus: nõ eſt ſpẽs itelligibilis nec actus intelligẽdi: ſed eſt quidã cõceptus ꝓductus per actũ intelligẽdi. probatur tripliciter. p̃ prima. q. 34. ar. 1.

De verbo nr̃i intel'ls.

¶ Primo. Quicq̃d eſt verbũ interius ſignificat̃ verbo oris: ſed verbuꝫ vocis nõ ſigñat ſpeꝫ aut actũ intelligẽdi: ſed cõceptũ ab intellectu formatũ: ⁊ eo mediãte ſignificat rem extra: ergo.
¶ Scđo. Illud eſt verbũ intell's: qđ intell'us dicit per actuꝫ ſuũ: ſꝫ intellectꝰ nõ dicit ſpeciem cuꝫ ſit preuia actui: nec dicit ipſum met actũ: alioq̃n oĩs actꝰ eẽt reflexꝰ: ergo.
¶ Tertio. Id qđ eſt res intellecta in actu: non eſt ſpẽs intelligibilis cũ ipſa poſſit eſſe ẽt in eo qui actu nõ cõſiderat: ſed verbũ eſt res itellecta in actu. nunq̃ꝫ. n. verbum eſt in intellectu niſi dum actu intelligit: ergo. Et ↄfirmat̃: q2 ſpẽs intelligibilis eſt ab intellectu agente. verbũ aũt eſt ab intell'u poſſibili. ¶ Preterea verbũ cognoſcit̃ ab intellectu directe: ſpẽs aũt ⁊ actus cognoſcunt̃ tm̃ reflexe. ergo verbũ nõ eſt ſpẽs aut actus: cuius rõ diuerſitatis eſt: q2 verbũ eſt terminꝰ intellectiõis intrinſecꝰ: ⁊ terminꝰ in quo cognoſcit̃ nã ad ex: ſpẽs ãt ⁊ actꝰ nõ ſũt termini intellectõis.
¶ Et ſi dicat̃ ↄtra. Quicq̃d cognoſcitur directe a noſtro itellectu: ẽ quid ſenſibile: vt dr̃ tertio de aĩa. ſed verbũ nõ eſt ſenſibile: ergo.
¶ Rñdeo. negat̃ maior: de eo qđ ẽ terminꝰ intrinſecꝰ intellectionis: cuiuſmodi eſt verbũ. ſed ſufficit ꝙ ſit ratio rei ſenſibilis. tex. 103. ⁊ 11.
¶ Cõtra ↄcluſionẽ arguit Aureo. primo: diſ. 9. ar. 1. Nulla forma illimitata ⁊ nõ ſingularis poteſt eẽ inherens intellectui: ſed forma ad quã terminat̃ itellectio eſt illimitata ⁊ nõ ſingularis: ergo nõ inheret intellectui: ⁊ ſic nõ eſt illud verbum. maior pꝫ. minor probat̃. forma quã intell's iteliget/ eq̃pollet īfinitis īdiuiduis: ergo eſt illimitata.

Aureo. i p̃o di. 9. q. 1.

¶ Rñdeo. Dico primo ꝙ intell'us itelligẽdo reſpicit duplicẽ formã ſ. verbũ: ⁊ nãm que i verbo cogno

Utrum verbũ ſit forã ĩherēs nr̃o ĩtellectui.

ſcit. Si loq̃mur de verbo dico ꝙ ē forma ſingularis ſm eſſe: ⁊ vlr̃is in repñtãdo: ⁊ talis põt inherere ĩtellectui. Si vero loq̃mur de nã: q̃ intelligit: dico ꝙ ē ſingularis ſm eē/ qḋ hʒ ĩ idiuiduis: nec eq̃pollet infinitis ſʒ eſſe. ſm aũt ꝙ eſt ĩ itellectu ē illimitata ſʒ rõnē ſue ſpẽi: q⁊ dũ itelligit abſtrahit ab illis: q̃ ipã ꝛ limitãt. ſ. a ꝑncipijs ĩdiuiduãtibꝰ. pˢma. q. 85. ar. 2. ad tertium.

Utrum oporteat ponere ṽbũ.

¶ Scḋo arguit ꝙ res nõ intelligatur ſʒ eē qḋ hʒ in intellectu ꝑ verbũ formatũ: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ nõ opʒ põere verbũ: ⁊ ẽt ꝙ nõ itelligat ſm eē qḋ hʒ ex̃ ĩ ſingularibꝰ: ſʒ ſʒ eē qḋ hʒ apparẽs. Et arguit ſic. Oꝑatio ſenſitiua nõ idiget reali termino: ſʒ ?minat ſepe ad eē ꝯſpicuũ ⁊ apparẽs ex̃ aĩaʒ: ğ ⁊ oꝑatio ĩtellectiua. ꝯña pʒ. añs ꝓbat. Tũ q⁊ Commentator tertio celi. cõ. 104. dicit eſſe de mẽte phĩ: ꝙ figura ſʒ quã apparet luna aliq̃ñ circularis aliq̃ñ media nõ eſt in rerũ nã: ſed tm̃ apparet. Tũ q⁊ ſi nõ terminaret ad apparentiã ſed ad reʒ: tunc oē qḋ videret alicui eſſʒ verũ. ⁊ ſic cõtradictoria eſſent vera: naʒ alicui vr̃ ꝙ aliq̃d ſit albũ. ⁊ alteri ꝙ nõ.

Figure lune ſũt tm̃ apꝑētes.

¶ Rñdeo. Primo dico ꝙ res nulluʒ hñt eē apparẽs ſiue obiectiuũ extra aĩam: nã phãtaſma vel ſpẽs lapidis p̃t dici lapis ĩ eſſe obtiuo vel apparenti: ⁊ ſic negat añs.

Homo videns lunam falſe iudicat d̃ figuris eiꝰ ſm ſenſum communem.

¶ Ad pˢmã ꝓbõnē dico: ꝙ nec Cõmentator nec Phs dicunt ꝙ oculus videat ĩ luna figuras que ibi nõ ſũt: imo videt figuras que ibi ſunt. ſed dñt ꝙ hõ videns lunam falſe iudicat de figuris ſm ſenſuʒ cõem: vel ſm aliaʒ potentiã iudicatiuã. Silr̃ ſi video vnã cãdellã ⁊ eleuet vnꝰ oculꝰ ⁊ alter nõ apꝑebit mihi ꝙ ſint due tũc oculꝰ videt tm̃ vnã. ⁊ alia potẽtia iudicat ꝙ ſint due: ⁊ ſic ē de multꝭ alijs. talibꝰ ãt illuſiõibꝰ ſine apparẽtijs cooꝑat ſẽſus cõis aut cogitatiua: ſicut ẽt ĩ ſomno facit apparere ea q̃ nõ ſũt: Naʒ imaginatiua cõuertit ſuper imagines reꝝ tanq̃ ſi eẽnt res vere: ⁊ ꝑꝑ hoc hõ errat iudicando ſe videre ſʒ ſenſus exteriores ea q̃ ꝑ tm̃ imagines cernit. Ad ſcḋam negat ꝯña. q⁊ lʒ ſenſus exterior ferrat ſemꝑ ſuꝑ rē verã. tñ hõ aliq̃ñ iudicat illã rē eſſe aliter q̃ ſit.

¶ Tertio. Res clariꝰ cognoſcitur ſine ſpeculo: q̃ cũ ſpeculo: ſʒ ſi verbum ponit in intellectu ponit ad hoc: vt res in eo reluceat tanq̃ in ſpeculo: ergo ĩpedit cognitionē.

¶ Rñdeo. negat añs. q̃ñ res non eſt ſʒ ſe pñs potentie: vt ē de obo itellectꝰ. aliter tñ eſt de ſenſu: cui res ſm ſeipſam eſt preſens.

¶ Cõtra eãdeʒ arguit Durãdus ⁊ Petrꝰ de palude. Per oꝑatiões ĩmanentes nihil ꝓducit vt dicit nono meta. ſed intelligere eſt operatio ĩmanens: ergo per ipſaʒ nõ ꝓducitur aliqḋ verbum.

Durandus hic q. 2. tex. 16.

¶ Rñdeo. negat maior. Nam per actus volũtatis ⁊ per actꝰ intellectꝰ cauſant hitꝰ ĩ itellectu ⁊ volũtate: lʒ ğ ꝑ tales operationes nihil ꝓducat ad ex̃. ꝓducit tñ aliq̃d ad intra: imo aliq̃ vt Auicẽna dixerũt ꝙ ꝑ eas ꝓducit aliq̃d ex̃: et ꝙ vna intelligentia ꝑ actum ſuuʒ producit aliam.

Utrum ṽbũ ꝓducat.

¶ Contra. Per illam operationē que eſt finis: nihil producitur: q⁊ tunc ipſa oꝑatio nõ eſſet finis: ſed productum eſſet finis eius: ſʒ operatio ĩmanẽs eſt finis: vt dicit primo ethicorum.

¶ Rñdeo ꝙ ꝑ oꝑationē q̃ eſt finis nihil ꝓducit totaliter ab ea extrĩſecũ. verbũ aũt eſt terminꝰ intrinſecꝰ ipſiꝰ intelligere: vel ſi ſit q̃d extrinſecũ vt ſunt habitꝰ: tñ ordinãt ad ꝯſimiles operatiões: ⁊ per ꝯñs ipſe habitus nõ eſt finis operationis: ſed ad eam ordinatur.

Tex. 9.

¶ Sciendũ vero ꝙ dupliciter eſt verbũ: nam aliqḋ eſt verbũ perfectum illud. ſ. ad qḋ ordinat perfectũ cognitio. Et aliquod ē impfectũm illud. ſ. ad qḋ terminat notitia imperfecta: ita ꝙ ſemꝑ eſt terminus notitie ⁊ nõ principiũ.

Verbũ aliqḋ ē ꝑfectuʒ ⁊ aliqḋ ĩꝑfectũ.

¶ Si dicat ʒ. Verbũ ē ꝑncipiũ cognitiõis obi: ğ nõ ē eiꝰ terminus.

¶ Rñdeo. ꝙ ñ ē ꝑncipiũ cognitionis obiecti. i. illiꝰ actus q̃ obiectũ cognoſcit: lʒ ſit principiũ. i. ratio qua obiectũ cognoſcit. ſʒ tñ eodē actu quo cognoſcit ipm̃ obiectũ.

Verbũ ē rei intellecte actu recto ⁊ reflexo.

¶ Dico etiã ꝙ nõ oē id cuiꝰ ē verbũ itelligit actu recto: cũ intellꝰus de actu ſuo ⁊ ſpecie ⁊ ſeipõ q̃ oĩa intelligit tm̃ reflexe poſſit forãre ṽbum. cuius verbi principiũ eliciciti[u]ũ ē mẽoria fecũda ſiue itellectus factꝰ ĩ actu ꝑ ſpeciē qḋ idē ē.

¶ Scḋo. per actũ volũtatis nec ꝑ actũ potẽtie ſenſitiue ꝓducit. verbũ: ergo nec ꝑ actũ itellectꝰ conſequentia pʒ. q⁊ oẽs iſte oꝑatiões ſunt immanentes.

¶ Rñdeo. negat ꝯña. q⁊ voluntas non eſt potẽtia ꝯceptiua ſicut itellectus. ſenſuʒ aũt nõ opʒ ſibi forãre obiectũ ſuũ vt facit intellectus.

¶ Tertio. Si verbũ eſt aliq̃d ĩ intellectu: ſequit ꝙ ꝓcedat in infinitũ: hoc eſt falſum. ergo. conſequentia ꝓbat. duarũ formaꝝ eiuſdem gñis ꝓpinq̃: ſi illa q̃ eſt impfectior eſt actiua: ⁊ illa q̃ eſt ea pfectior ē actiua: ſʒ ſpẽs intelligibilis ⁊ verbũ ſunt eiuſdē gñis cũ ſint ĩ eadē potẽtia ⁊ reſpectu eiuſdē obiecti: et ſpẽs q̃ ē ipfectior ē actiua reſpectu alteriꝰ: ergo ⁊ verbũ ē actiuuʒ alterius verbi: ⁊ illud alterius: et ſic in infinitum.

Spẽs ⁊ verbuʒ ſũt eiuſdē ſpẽi ĩ eē intẽtiõali.

¶ Rñdeo. Primo dico ꝙ ſpẽs ⁊ verbũ nõ ſunt eiuſdē ſpẽi ĩ eſſe nãli: ſicut nec color ⁊ ſpecies coloris: ſed ſunt eiuſdem ſpeciei in eſſe intentionali: q⁊ idē repñtãt ⁊ ſunt eiuſdē gñis ẽt in eſſe naturali cũ ſint actus eiuſdem potentie.

¶ Sed ad argumẽtũ negat ꝯñia. Ad ꝓbationē negat minor ꝑ tertia eiꝰ parte. ſ. ꝙ verbũ ſit pfectiꝰ ſpẽ: q⁊ lʒ pfectiꝰ repñtet obiectũ tñ ſpẽs ē ꝑmanẽtior ṽbo. cũ maneat ẽt q̃ñ itellectꝰ actualr̃ nõ itelligit.

Utrum ṽbũ pfectiꝰ repñtet q̃ ſpẽs.

¶ Cõtra vnã dictũ in hac rñſione ſcʒ ꝙ ṽbũ pfectiꝰ repñtet q̃ ſpẽs. arguit ſic. Spẽs imediatiꝰ ĩ intellectu exprimit ab obiecto q̃ ṽbũ: ergo pfectiꝰ repñtat q̃ verbũ: ⁊ per cõſequẽs verbũ eſt ſuperfluũ cũ nõ põat niſi vt repñtat obm̃.

¶ Rñdeo. negat ꝯña de repñtatione actuali: ⁊ ꝯcedit de habituali.

¶ Dico ſcḋo ꝙ repñtatio quã facit ſpẽs: ē principiũ cognitiõis: ⁊ repñſentatio quã facit verbũ eſt terminus eius: iḋ p̃ter repñſentationem ſpeciei ē neceſſaria repñtatio ṽbi.

¶ Quarto. Si verbum ponit vt ſit terminꝰ itellectionis: ſequitur ꝙ oportet ipſuʒ ponere aliq̃ñ ad terminandum imperfectioreʒ notitiã: ⁊ non ad terminãdum perfectiorem. hoc videtur incõueniẽs: ergo. ꝓbat ꝯña. Beati per te non formãt verbũ in viſione btĩfica: et formãt verbũ in ea cognitiõe qua conſiderãt vnũ attributũ nõ cõſiderãdo aliud. ſed iſta cognitio eſt impfectior cognitione btĩfica: ğ.

¶ Rñdeo. In ſolõne huius argumenti vr̃ Capñ. dubitare. Et iḋ ſaluo iudicio melioris interp̃tis dictoꝝ. s. Doc. primo negat minor. nec eſt incõueniẽs ꝙ itellectꝰ beatus in alijs intellectiõibꝰ p̃ter btĩficã formet verbũ: format eñ verbũ nõ vt ſit quo intellectus intelligit: q⁊ hoc ꝯuenit ſpeciei: ſed vt in eo videat obm̃. ⁊ cũ in verbo diuino qḋ immediate vnitur intellectui: lʒ non ſm eſſe/ reluceat obiectũ btĩficũ: iḋ arbitror nõ oportere formare verbũ aliud q̃ ad btĩficã viſionē. Et p̃terea de mente. s. Doc. 4. diſt. 49. q. 2. ar. pˢmo. ꝙ lʒ mediũ ſub quo nõ faciat viſioneʒ mediatã: tñ mediũ quo ⁊ mediuʒ in quo faciũt mediatã viſionem. Cõſtat aũt verbũ eſſe mediũ in q̃. vnde cũ viſio btĩfica ſit oĩno imediata: ſequit ꝙ nõ formẽt verbuʒ. Nam ſicut ſpẽs mediat iter potẽtiã ⁊ actũ elicitũ: ita ṽbuʒ mediat iter actũ cuiꝰ ē terminꝰ ⁊ iter obꝫ: et ꝑ ꝯñs viſio btã nõ terminaret immediate ad eſſentiã diuinã: ſʒ ad verbũ forãtũ ab itellꝰu creato.

Addendo Paulus exponit Capñolũ hoc loco.

Media q̃ ⁊ in q̃ faciũt viſionem mediatã: non aũt mediũ ſub quo.

¶ Dico ſcḋo ꝙ btĩ ex illa btĩfica viſiõe habẽt ꝙ poſſint: ſʒ ꝑ aliũ actũ

ꝙ per beatificū formare multa ꝟ=
ba. Cū em̄ p illā viſionē videāt di
uinā eſſentiā: ⁊ q̄cq̄d eſt in ea: ha=
bēt ꝙ poſſint formare aliquē actū
quo conſiderāt eā ſolū ſub ratiōe
bonitatis: ⁊ aliū quo cōſiderēt eā
ſub rōne iuſtitie: et ſic de alijs at=
tributis. Et tūc p quēlibet iſtorū
actuū ꝓducūr ꝟbū. i. ꝯceptū bōita
tꝫ p vnū: ⁊ p aliū ꝯceptū iuſtitie ⁊ p
aliū ꝟbo ꝯceptū ſapiētie ⁊ ſic d̄ alijs
Et ſic intelligo cū dicit Capreo. ꝙ
viſio btifica termiāt habitualiter
ad multa verba: ⁊ actualiter ter=
minat ad vnū. ſ. ad verbū diuinū.

Gerar. quol. 7.

Contra eandem arguit Gerar.
Oē operatū eſt ꝑfecti⁹ operatiōe:
vt dr̄ p° ethicoꝝ: ⁊ nono meta. ſed
verbū nō eſt ꝑfectius itellectiōe:
cum intellectio ſit ꝑfectiſſimuꝫ in
nobis: vt dr̄. 10. ethicoꝝ. ergo ver=
bū nō ꝓducit per intellectionem.
Rn̄deo. negat maior. qn̄ tale ꝓ=
ductū nō pōt remanere tranſeūte
operatione. verbū autē nunꝗ̄ eſt
trāſeunte intellectione.
Scd̄o. Illud nō eſt neceſſarium
ad cognitionē: qd̄ ē cognitiōe po=
ſterius: q2 cognitio poſſet eſſe nō
exiſtēte illo poſteriori: ſed verbuꝫ
eſt poſterius cognitiōe cū ſit ter=
minus eius per te: ergo ⁊c.
Rn̄deo. negat maior ſi tale po=
ſterius ſit termin⁹ itrinſec⁹ cogni
tionis. cuiuſmodi eſt verbum.
Cōtra. Cognitio ē prior ꝟbo: ꝗ in
illo priori eſt cognitio ⁊ nō ē ꝟbuꝫ.

Accepi tꝫ. An act⁹ itelligēdi ꝓducat i inſtanti vl' ſucceſſiue.

Rn̄deo. tenēdo ꝙ actus intelli=
gendi ꝓducat in inſtanti: ipſa in
tellectio nō eſt prior ꝟbo niſi priori=
tate nature: ⁊ tunc non ſequit ꝙ
poſſit eē cognitio ſine verbo: q2 ad
eā naturalr̄ ſeqt̄: ſꝫ bn̄ ꝙ poſſit in=
telligi q̄d ſit nō itelligēdo q̄d ſit
verbū. Suſtinēdo aūt ꝙ itellectio
fiat p partē poſt partē. negat añs
de prioritate tp̄is. q2 lꝫ illa entitas
que ē itellectio eēt nō exiſtēte ver
bo: ip̄a tn̄ nō eſt intellectio niſi dū
terminat ad verbū. vn̄ logicaliter
diceret ꝙ intellectio ē nō exiſtēte
ꝟbo. tn̄ nō exiſtēte ꝟbo n̄ ē itellc̄tio.

Scot vbi. ſ.

Contra eandē arguit Scotus.
Uerbū ē ip̄a cognitio vt dicit Au=
guſtinus. 15. de trini. ca. 16. et An
ſelmus i monologion. ca. 33. ⁊ Da
maſcen⁹ lib. 1. cap. 18. ꝗ verbū nō ē
diſtinctū ab actu intelligendi.

Cognitio p cōceptu itellect⁹.

Rn̄deo. negat ꝯn̄ia. q2 Auguſti=
nus et alij accipiūt in primo añt e
cognitionem. nō p actu vel ha=
bitu: ſed p conceptu intellectus.

Cōcluſio. ij.

Dicere in diuinis ē
idē qd̄ itelligere: ſꝫ addit ad ip̄m
exp̄ſſionē verbi: nō em̄ eſt de rōne
cuiuſlibet intelligētis: ꝙ aliq̄d ex
primat: ſꝫ de rōne dicētꝫ ē ꝙ ꝓdu
cat ꝟbū. ⁊ ꝓpter hoc lꝫ fili⁹ ⁊ ſpūſ
ſctūs itelligāt nō tn̄ dicūt. Hāc po
nit p̄ma p̄te. q. 34. ar. p°. ad tiuꝫ.

Aureo. ꝗ. q. 2.

Cōtra arguit Aureolus. Intel
ligere ⁊ velle ſunt act⁹ eſſentiales
ꝯuenictes oīb⁹ ꝑſōis: ſꝫ dicere ⁊ ſpi
rare n̄ ꝯueniūt oīb⁹ ꝑſōis: ꝗ dicere
n̄ ē itelligere. nec ſpirare eſt velle.

Intelligere exp̄ſſiue ⁊ velle ſpiratiue ſunt act⁹ notiōales.

Rn̄deo ꝙ lꝫ itelligere ⁊ velle ab
ſolute ſumpta ꝯueniāt oīb° ⁊ ſunt
act⁹ eſſentiales: tn̄ intelligere ex=
preſſiue: ⁊ velle ſpiratiue ſūt act⁹
notionales: q2 vt ſic implicant re
lationē originis.
Secūdo. Oēs ꝓductiōes diuine
differūt realr̄: ſed intelligere ⁊ vel
le. nō differūt realiter: ergo nō ſūt
ꝓductiones: et p ꝯñs nō ſunt di=
cere nec ſpirare.
Rn̄deo. negat maior. gn̄are em̄
et ſpirare: q̄ ſūt ꝓductōes i diuis:
nō differt realr̄ cū vtrūqꝫ ſit i pr̄e.
Ex dictis ptꝫ ꝙ dicere nō ē aliud
niſi itelligere put ē i pr̄e: ⁊ ſpirare
n̄ ē aliud ꝗ̄ diliger put ē i pr̄e ⁊ filio.

Concl'o. iij.

Si verbū ꝓprie ac=
cipiat: dr̄ i diuis tm̄ ꝑſonalr̄. Hāc
ſic ꝓbat. 1. q. 34. ar. 1. Oē nomē ſi=
gnificās aliq̄d ab alio ꝓcedēs i di
uinis ē ꝑſonale. ſꝫ ꝟbū eſt hmōi vt
patet ex prima concluſione.
Correlariū. Uerbū ꝓp̄ū ē filij p
bat. Uerbū ē ꝓp̄ū illi⁹ ꝑſone q̄ ꝓ=
cedit p modū intellect⁹: ſꝫ fili⁹ eſt
talis perſona. ergo.

Cōtra. oē dicēs ꝟbū formalr̄ p
ꝟbū itelligit. ſꝫ pr̄ nō itelligit for=
malr̄ p filiū: alioq̄n haberet aliqd̄
eſſe a filio. ſ. eſſe intelligens. ergo.

Uerbū non eſt formalis rō itelligēdi patri.

Rn̄deo. negat maior. vbi verbū
hꝫ eādē eēntiā numero cū dicēte
tūc. n. nō pōt eſſe ipſi dicēti forma
lis rō intelligēdi: q2 nō per eēntiā
quā accipit: cū eam habeat dicēs
prius prioritate rationis: nec per
aliā: q2 non hꝫ. verbū aūt diuinū
habet eādē numero eſſentiā quā
hꝫ pater. ⁊ ideo pater non intelli=
git formaliter per filiū. ⁊c.

Diſtin. xxviij.

IN diſti. 28. Querit
vtrū innaſcibilitas
ſit proprietas cōſti=
tutiua patris?

Pro qōne hec eſt prima
ꝯcluſio. Innaſcibilitas nihil pōit
ꝙ ſit de ꝓprio itellectu ei⁹. ꝓbat.
1. diſ. 28. arti. 1. Si innaſcibilitas
aliq̄d ponit: hoc nō pōt eſſe niſi rō
p̄ncipij: cū nullū aliud rōnale poſ
ſit pr̄i ꝯuenire. ſed nō ponit rōnē
p̄ncipij: q2 aut diceret ip̄m i cōmu
ni: aut in ſpeciali. Nō i ſpeciali: q2
aut diceret pr̄nitatē: aut ſpiratio
nē: ⁊ p ꝯñs nō eēt notio ab iſtis di
ſtincta. Nō in gn̄ali: q2 idē ſequit
nā cōmune nō ponit in numeruꝫ
cum cōtentis ſub eo. ergo.

Aure. ꝗ Utrū innaſcibilitas dicat aliq̄d poſitiuum.

Cōtra arguit Aureo. Ratio pri
mi eſt aliquid poſitiuū. ſed inge=
nitū dicit rationē p̄mi: cū ingeni=
tum ſit idē qd̄ nō eſſe ab alio.
Rn̄deo. negat maior: nā primi=
tas dicit negationē prioris: q2 pri
mum eſt ante qd̄ nihil eſt.
Dico ſcd̄o ꝙ lꝫ rō innaſcibilita=
tis nō ſit poſitiua: ſꝫ p̄uatiua: fun
dat tn̄ ſup aliquo poſitiuo. ſ. ſup
ſufficiētia exiſtēdi. Omnis em̄ ne
gatio in affirmatione fundatur.
Ex hoc habes: ꝙ nō oportet no
tionem dicere formaliter dignita
tem. ſed ſufficit ꝙ fundet ſup ali=
quid dignitatem importans.
Secundo. Innaſcibilitas dicit
eſſe a ſe. ꝗ dicit aliq̄d poſitiuū. An
tecedēs ptꝫ. ꝯn̄tia ꝓbat. Eſſe in ſe
eſt mod⁹ poſitiu⁹ eſſendi ſubſtā=
tie. ꝗ eſſe a ſe eſt mod⁹ poſitiuus.

Eē a ſe accipit dupl'r affirmatiue ⁊ p̄uatiue.

Reſpōdet primo. ꝙ eſſe a ſe acci
pitur dupl'r. Uno modo affirma=
tiue: ⁊ ſic negatur añs. q2 hoc mo
do nihil eſt a ſe: cum nulla res ſe=
ipſaꝫ ꝓducat. Alio modo priuati
ue: ⁊ ſic negat ꝯn̄a. Ad ꝓbationē
dicit eodē modo q2 eſſe in ſe ſimi=
liter dupl'r ſumi pōt. Uno modo
affirmatiue ⁊ ſic negat añs: q2 ni=
hil in ſe eſt. Alio modo negatiue
ſcilicet non eſſe in alio. ⁊ ſic ꝯceſſo
antecedēte negat cōſequētia.
Dico ſcd̄o ꝙ eſſe in ſe cum dicat
eſſe: ⁊ ꝙ tale eſſe nō eſt in alio ad=
dit aliquid ad ſubſtantiā predica
mentalē. ſ. ipſum eſſe.
Tertio. Eſſe ab alio dicit q̄d po
ſitiuum. ergo etiā eſſe a ſe.
Reſpondeo. quāuis ex dictis pa
teat in quo ſenſu verū ſit ꝯñs. ne=
gat tn̄ ꝯn̄a: q2 eſſe ab alio dicit ve=
rā ꝓductionē: nō aūt eſſe a ſe.

Cōcl'o. ij.

Innaſcibilitas aliquid preſup
ponit. vbi. ſ. ꝓbatur. Omnis pri=
uatio ſupponit aliq̄d i quo funde
tur. ſꝫ innaſcibilitas eſt p̄uatio. ꝗ.

Cōcl'o. iij.

Innaſcibili=
tas nō funda
tur i eēntia nuda. ꝓbat. cuicunqꝫ
cōicat eēntia: cōicat q̄cq̄d i ea fun
dat: ſꝫ eēntia cōmunicat filio cui
tn̄ nō cōicat innaſcibilitas. ergo
ipſa nō fundat in eſſentia nuda.

Cōcl'o. iiij.

Innaſcibi=
litas nō fū=
datur in eſſentia vt nō eſt ab alio
ita ꝙ eſſentia cuꝫ iſto mō fundet
rationē ingeniti. ꝓbat. nulla res
fundat ſeipſam: ſꝫ nō eſſe ab alio
eſt de ratione illius priuationis
quā dicit innaſcibilitas. ergo.

Cōcl'o. v.

Innaſcibilitas fundatur ſup
vniuerſali ratione principij perſo
naliter dicti in diuinis.
Pro notitia huius ꝯcl'onis pre
mitto duo: Primū ꝙ per igenitū

nõ ſolũ accipit̃ h̃ eẽ ab alio ꝑ gña-
tionẽ.ſ; nullo mõ eẽ ab alio. Scdꝫ
ꝙ hic nõ loqmur de ſbto cui ꝯue-
nit talis ꝓuatio.certũ eſt eñ ꝙ id
eſt pr̃.Sꝫ querit̃ de rõne per quã
conuenit patri:ꝙ ſit ingenitus.

¶ Probat̃ ꝗ ſic ꝯclo. Oĩs ꝓuatio
fundat̃ ſup illud poſitiuũ per qḋ
repugnat carẽti affirmatione op
poſita illi ꝓuationi:ſ; ꝙ aliqḋ ſit
⁊ nullo mõ ſit ab alio vt ſignificat̃
per hoc nomẽ ingenitũ:ex hoc eſt
ꝙ eſt vniuerſale principiũ omniũ
perſonarũ diuinarũ.ergo ⁊c.

¶ Correlariũ ꝓmũ.Eſſe ingenitũ
nõ ꝯuenit eſſentie nec ſpũiſancto
ꝓbat̃.oẽ ingenitũ eſt ꝓncipiũ per
ſonaliter dictum.ſed nec eſſentia
nec.ſſ.ſunt huiuſmodi.ergo.

¶ Correlariũ ſecũdũ.Eſſe ingeni
tũ nõ ꝯuenit filio.ꝓbat̃.ei nõ ꝯue
nit priuatio:cui cõuenit oppoſita
affirmatio.ſed eſſe genituꝫ qḋ eſt
affirmatio oppoſita ingenito cõ-
uenit filio.ergo ⁊c.

¶ Cõtra arguit Aureo.Illud q̃ re
Aureo. hic. moto manet innaſcibilitas: non
eſt fundamentũ eius.ſed remota
rõne ꝓncipij ꝓductiui adhuc ma
net innaſcibilitas.ꝗ maior pꝫ.mi
nor ꝓbat̃:q: ſuppoſito:ꝙ in diui-
nis eẽt tñ vna ꝑſona:ipſa eẽt ige
nita:⁊ tñ ab ea remoueret̃ relatio
principij perſonaliter dicti.ergo.

¶ Cõfirmat̃:q: Aug.5.de trini.di
cit:ꝙ ſi pater non eſſet vniuerſale
principiũ nihil ꝓhiberet̃ ipſuꝫ di
ci ingenitum.⁊ ꝙ accidit genito-
ri ꝙ ſit ingenitus.ergo põt eſſe in
genitus:dato ꝙ non ſit genitor.

¶ Rñdeo.vt dicit.s.D.ꝑſenti diſ.
Ingenitum dupl'r accipit̃: notional'r ⁊ attributiue. arti.2.ad tertiũ.Ingenitũ accipit̃
dupl'r.Uno mõ vt eſt notio patris
fundata in pr̃nitate. et ſic negat̃
minor:q: remoto fundamento re
mouet̃ id qḋ in eo fundat̃:ſi in di
uinis eſſet tñ vna ꝑſona ipſa nõ
eſſet pater:⁊ per ꝯñs nec ingenita
notional'r. Alio mõ accipit̃ vt eſt
quoddã attributũ eẽntie ſicut ẽt
eternitas ⁊ imẽſitas ſunt attribu
ta.⁊ ſic cõcedit̃ totũ.⁊ in hoc ſenſu

loquit̃ Aug.ſed nõ eſt cõtra cõclu
ſionẽ:q̃ intelligit̃ de ingenito no-
tionaliter accepto.Nam negatio
quã importat ingenitũ.ſ.habere
eſſentiã non ab alio:ſi accipiat̃ vt
fundat̃ ſuper eſſentiã.ſic eſt attri
butũ.⁊ vt ſic nõ reqrit diſtinctio-
nẽ ſuppoſitorꝫ:ſicut nec alia attri
buta.Si vero accipiatur vt fun-
datur ſuper paternitate:ſic requi
rit diſtincta attributa.

¶ Scḋo arguunt quidam alij ſic.
Nullũ prius fundat̃ in poſterio-
ri:ſꝫ innaſcibilitas ſaltẽ ſm ratio
nem/eſt prior q̃ꝫ generare:⁊ q̃ꝫ pa
ternitas.ꝗ maior pꝫ.minor ꝓbat̃.
Nulla res hꝫ fecũditatẽ reſpectu
alicuius ꝓductionis.niſi pri⁹ in-
telligat̃ hr̃e talẽ fecũditatem ſiue
potẽtiã.⁊ nõ habere ipſaꝫ ꝑ actũ
talis potẽtie.ſicut verbi grã.in.ſſ.
nõ eſt volũtas fecũda: ſiue virt⁹
ſpiratiua.⁊ hui⁹ rõ eſt:q: ſpirituſ
ſanctus ꝓcedit per actũ talis po-
tentie.ſꝫ in patre eſt fecũditas re
ſpectu generare.ergo prius intel
ligitur nõ habere ipſaꝫ ab alio ꝙ
ſignificatur per innaſcibilitatẽ.

¶ Rñdeo.negat̃ minor.Ad proba
tionẽ negatur maior.Nam in ſor
te eſt potẽtia generatiua : quã tñ
habet per actũ potentie generati
ue ſiue patris.Nec valet ſimilitu
do de.ſſ.q: ꝙ in eo nõ ſit virt⁹ ſpi-
ratiua:eſt q: principiũ ſpirãdi nõ
includit ſolũ voluntatem.ſed ſpi
rationem actiuam. cuius relatio
oppoſita:ſcilicet paſſiua ſpiratio
eſt in ſpirituſancto.

Cõclo.vj. Innaſcibilitas nõ eſt cõ-
ſtitutiua patris.Hãc ꝓbat vbi ſu
pra.Id qḋ preſupponit perſonaꝫ
patris iam cõſtitutã:non eſt cõſti
tutiuũ eius:ſed innaſcibilitas eſt
hmõi:ſupponit enim paternitatẽ
in qua fundatur:paternitas aũt
eſt patris cõſtitutiua.ergo ⁊c.

¶ Cõtra arguit Aureolus primo Aureo. hic.
Nec ſpiratio.nec paternitas ꝯſti
tuunt patrẽ.ergo innaſcibilitas
eũ cõſtituit.ꝯñtia patet: q: preter

iſtas nõ ſunt in patre alie ꝓprieta
tes.añs pro prima parte pꝫ.q: cõ
ſtitutiuũ ſuppoſiti cõuenit tantũ
illi ſuppoſito.ſꝫ ſpiratio nõ cõue-
nit ſoli patri:ergo ⁊c.pro ſcḋa par
te ꝓbat̃.Omne ꝯſtitutiuũ patris
eſt prius q̃ꝫ generare:q: actiones
ꝑſupponũt ſuppoſita quorꝫ ſunt.
ſꝫ paternitas nõ eſt prior q̃ꝫ gña-
re cũ ad ipſum.ſequatur ergo.

¶ Rñdeo.negat̃ añs: pro prima
Pr̃nitas dupl'r accipitur vt forã incõicabilis ⁊ vt relatio. parte.Ad ꝓbationẽ dico ꝙ pater
nitas vt alias dictũ eſt:accipit̃ du
pliciter.Uno modo: vt eſt quedã
forma incõicabilis:⁊ ſic eſt ꝯſtitu
tiua patris i eſſe ꝑſonali:⁊ eſt ꝓor
hꝫ rõnẽ q̃ꝫ gñare.Alio mõ accipit̃
vt eſt relatio.⁊ ſic nõ ꝯſtituit ſup-
poſitum.⁊ hoc mõ eſt poſterior q̃ꝫ
gñare:ad quẽ ſenſuꝫ ꝓcedit ꝓbõ.

¶ Scḋo arg.ꝓmũ ſuppoſitũ dꝫ cõ
ſtitui ꝑ id qḋ ẽ magis de rõne pri
mi ſꝫ nõ eẽ ab alio qḋ ſignificat̃ ꝑ
īgenitũ eſt magis de rõne ꝓmi q̃ꝫ
eẽ aliud ab ipſo qḋ ſignificat̃ ꝑ pr̃-
nitatẽ.ꝗ pr̃ qui eſt ꝓmũ ſuppoſitũ
magis cõſtituit̃ per innaſcibilita
tem q̃ꝫ per paternitatẽ.

¶ Rñdeo.ꝙ ꝓmũ dupl'r cõſiderat̃.
Primũ dupl'r. Uno modo ſub rõne paternitatis
i.inquãtũ primũ.⁊ ſic cõſtituitur
ꝑ illã negationẽ.⁊ vt ſic ꝓma ꝑſo
na in diuinis ꝯſtituit̃ per innaſci
bilitatẽ.Alio mõ accipit̃ inquãtũ
eſt quoddã ſuppoſitũ:⁊ ſic conſti-
tuit̃ per aliquid poſitiuũ ei cõue-
niens.pater ergo in diuinis vt eſt
quoddã ſuppoſitũ ꝑ paternitatẽ
vt eſt forma incõicabilis:ꝯſtituit̃
in eſſe ſuppoſitali:⁊ per innaſcibi
litatẽ cõſtituit̃ in eſſe primitatis:
ſicut etiã ꝓma alteratio ꝙ ſit alte
ratio:hꝫ q: eſt a corpore alterãte.
ꝙ aũt ſit ꝓma:hꝫ q: illud alterãs
non eſt ab alio alteratũ.

¶ Dico ſcḋo ꝙ q: oĩs negatio ha-
bet affirmationem prioreꝫ ſupra
quã fundatur prius intelligetur
pater habere illud poſitiuuꝫ quo
cõſtituitur in eſſe perſonali:q̃ꝫ ha
bere illã negationẽ qua cõſtitui-
tur in eſſe primo.¶ Ex hoc ſequit̃
ꝙ i omni primo eſt aliquid prius
primitate:⁊ hoc eſt illud poſitiuũ
in quo fundat̃ primitas.

¶ Tertio.Innaſcibilitas magis
pertinet ad dignitatẽ ꝙ pr̃nitas.
ergo magis eſt ꝯſtitutiua patris.
ꝯña pꝫ.añs ꝓbat̃.Nõ eſſe ab alio
eſt digni⁹ q̃ꝫ ꝙ aliḋ ſit ab eo: ſꝫ in
naſcibilitas ſigt nõ eſſe ab alio: ⁊
pr̃nitas ꝙ aliud ſit ab eo.ergo ⁊c.

¶ Rñdeo.negat̃ añs. Ad ꝓbatio-
nẽ negatur maior:qñ non eſſe ab
alio fundatur ſup principiũ quo
aliud eſt ab eo.ſicut eſt in ꝓpoſi-
to.Nã ingenitũ fundatur ſuper
generare quo filius eſt a patre.

¶ Querit̃ quomodo eſſentia i pa
tre ſe determinat ad paternitatẽ:
⁊ in filio ad filiationem.

¶ Ad qḋ rñdetur ꝙ eſſentie diui-
Quõ eſſentia ſe determinet ad ꝑſonas. ne inquantũ eſt talis natura ꝯue
nit ꝙ immediate ſubſiſtat in per-
ſona pr̃is:⁊ imediate determinet̃
ad talem proprietatẽ que eſt prin
cipium generandi.¶ Ad ſecundã
vero perſonam mediãte primã a
qua primo ꝓcedit:⁊ ad tertiã me
diãte prima ⁊ ſecũda:nõ intelligẽ
do ibi quãcũqꝫ prioritatem extra
intellectum:ſed ordineꝫ originis
vnius ab alio ⁊ vnius a duobus:
nec oportet propter hoc ꝙ pater-
nitas vel alie proprietates fluant
ab eſſentia:vel ꝙ aliquid fiat cir-
ca ꝓprietates vt ad eas determi-
netur:q: inter eſſentiã ⁊ proprie-
tates/nulla eſt realis diſtinctio.

Cõclo.vij. Innaſcibilitas eſt ꝓpria
notio pr̃is.ꝙ ſit notio probat ſic:
vbi ſupra.Illud eſt notio patris
quo pater innoteſcit:ſꝫ pr̃ inquã-
tũ nõ eſt ab alio innoteſcit inna-
ſcibilitate.ergo ⁊c.ꝙ aũt ſit ꝓpria
ꝓbat̃ ex hoc:ꝙ cõuenit ſoli patri.
Nõ enim cõuenit filio q: eſt geni
tus.nec ſpirituiſancto:q: ipſe ſup
ponit generationẽ filij.nec eſſen-
tie:q: ipſa cõmunicatur per gene
rationẽ.ergo conuenit ſoli patri.

¶ Cõtra arguit Aureolus.primo Aureo.
Omnis notio ꝑtinet ad dignita-

Utrum innaſcibilitas: ſit notio.

tē: ſed nō eſſe ab alio nō ꝑtinet ad dignitatē, ergo innaſcibilitas q̄ ſignificat nō eē ab alio: nō eſt notio. Maioꝛ patet. minoꝛ ꝓbat̃. habere naturā ab alio nō dicit indignitatē: alioq̄n i filio eſſet aliqua indignitas. ergo nō habere naturā ab alio nō dicit dignitatē. ptz ꝯñtia q: ſicut ſe habet oppoſitū i oppoſito: ſic ꝓpoſitū in ꝓpoſito.

¶ Rñdeo. negatur minoꝛ. qñ tale nō eſſe ab alio fundat̃ ſuꝑ cōicare naturā alteri: q: tale cōmunicare dicit dignitatē in ꝑncipio actiuo: cū oē agēs agat vt eſt in actu. Ad ꝓbationē ꝯcedo: ꝙ nō eſſe ab alio non dicit ex ſe dignitatē: habet tñ dignitatē ex fundamento.

Scotus hic.

¶ Contra arguit Scotus. Nulla relatio dicit dignitatē ſiue perfectionē. ꝰ nulla notio dicit dignitatē. ꝯña patet. antecedēs ꝓbatur. Omne dicēs dignitatē in diuinis eſt foꝛmaliter finitū vel infinitū. ſed relatio nō eſt foꝛmaliter finita vel infinita. ergo ⁊c. Maioꝛ patet; q: omnis quantitas eſt finita vel infinita. ꝑmo phyſico. ſed oīs perfectio eſt quātitas virtualis. Minoꝛ etiā pꝛobat̃. Relatio nullo modo eſt quātitas. ꝰ nec finita nec infinita. antecedens ꝓbat̃. ꝙ em̃ nō ſit quantitas mollis ptz. ꝙ etiā nō ſit quātitas virtualis ptz: quia non eſt principiū actionis.

tex. 17.

Nō oīs notio ē relatio.

¶ Rñdeo. ꝑ° negat̃ ꝯſequētia: q: arguitur ab inferioꝛi ad ſuperius negatiue. nō em̃ omnis notio eſt relatio. vt ptz de innaſcibilitate. Sed q: innaſcibilitas lꝫ nō ſit relatio: reducit̃ tñ ad relationem: ſicut priuatio ad habitum. ideo.

Relatiōnes notiones ſunt ſigna pfectionis

¶ Dico ſcdo ꝙ relatiōes diuine: q̄ ſunt notiones: quāuis non dicāt foꝛmaliter ꝑfectionē vt argumentū ꝯcludit. ſunt tñ ſigna perfectionis. Nā pr̃nitas cū fundet̃ ſuper ꝑnare eſt ſignū actualitatis pr̃is. Silr̃ filiatio cū fundet̃ ſuper natiuitate viuētis ſignū eſt perfectionis illius nature de qua dicitur. Similiter ꝓceſſio eſt ſignū nature intellectualis cū fundet̃ ſuper actū ꝑfecti amoꝛis. ¶ Dico tertio ꝙ relationi nō repugnat quantitas virtutis ſumendo quātitatē virtutis pꝛo quātitate actus. relatio enim realis eſt quidā actus.

Cōclo. viij.

Inſpirabilitas non eſt notio. ꝓbat̃ ſic ꝑſenti diſt. arti. 1. ad quartū. Oīs notio eſt q̄d ſpeciale. inſpirabilitas nō eſt q̄d ſpeciale: cū ſit negatio ſpālis ꝓceſſionis. quāto em̃ quid negat magis ſpeciale tāto eſt plus cōe. ſicut patet ꝙ magis cōe eſt nō hō ꝗ̃ non animal. Tria em̃ pertinēt ad notionē. Pꝛimo ꝙ pertinent ad oꝛiginē. Secundo ꝙ ad dignitatem. Tertio ꝙ ſit quid ſpeciale. q: cōmunia nō ſunt pꝛincipiū innoteſcēdi diſtinctam perſonam.

Tria ptinent ad notionē: oꝛigo dignitas: ⁊ determiatio.

¶ Diſtinct. xxix.

IN diſ. 29. q̄rit̃. Utrū nomen pꝛincipij ſignificet in diuinis notionē diſtinctā?

Pro q̄ōne hec eſt pꝛima cōcluſio. Notiones ponēde ſunt in diuinis.

¶ Sciendū eſt ꝙ nomē notiones pꝛimo inuenit Aug. 5. de tri. c. 7. vbi dicit ꝙ alia eſt notio qua pr̃ intelligit̃ genitoꝛ: alia qua intelligitur ingenitus. per notiones autē accipim⁹ ꝓpꝛietates in abſtracto ſignificatas. Pꝛobat̃ vero ſic iſta cōcluſio. pꝛima. q. 31. articu. 2. Ubi ſunt plures perſone: que in aliquo ſunt vnum ⁊ in aliquo diſtinguuntur ſeoꝛſum: opoꝛtet ſignificare id in quo ſunt vnū: ⁊ id in quo diſtinguuntur. Id autē in quo diſtinguūtur debet ſignificari in abſtracto: cū pꝛincipiū diſtinctiuū habeat rationē foꝛme. Act⁹ enim eſt qui diſtinguit: vt dicit̃. 7. meta. ſed in diuinis eſt hmōi. ergo opoꝛtet ꝙ pꝛopꝛietates quibus diſtinguuntur perſone diuine ſignificentur in abſtracto.

D. aug. inuenit nomen notōis.

tex. 4.

¶ Sciendū etiā: ꝙ licet perſone diſtinguantur ſeipſis: tñ opoꝛtet ꝙ perſona aliter ſignificet̃: vt eſt diſtincta. ⁊ aliter vt eſt diſtiguēs. Nā diſtinguēs ītelligit̃ vt foꝛma. ⁊ ideo ſignificat̃ in abſtracto. diſtinctū aūt intelligit̃ vt ſubſiſtēs. ⁊ ideo ſignificatur in concreto.

Greg. i 1. di. 27 q. 1. Utrum ſint ponēde notiōes in diuinis

¶ Cōtra arguit Gregoꝛi⁹. pꝛimo. Iſte pꝛopꝛietates nō ſunt entitates extrinſece perſonis vt ptz. nec ſunt eis intrinſece. ergo non ſunt ponende iſte pꝛopꝛietates. conſequētia patet. ⁊ añs ꝓbatur. Oēm entitatē ſibi intrinſecā: pater cōmunicauit filio. ſed nō cōmunicauit ei paternitatem. ergo paternitas nō eſt entitas intrinſeca pr̃i.

¶ Reſpondeo. ꝙ ſunt intrinſece perſonis nō quaſi partes earū. ſꝫ ſunt idem realiter cū eis ⁊ diſtincte ꝺm rationē. ¶ Ad pꝛobationē dico: ꝙ cū ſubſtātiua multiplicētur ad pluralitatē foꝛme ſignificate. adiectiua vero ex pluralitate ſuppoſitoꝛum. et in diuinis ſit tantū vnū eſſe: ⁊ per cōſequēs tātum vna entitas. nam ens imponitur ab eſſe: in diuinis eſt tantū vnū ens ſubſtantiue loquendo: ⁊ ſimiliter tantū vna entitas. ſunt tñ plura entia accipiēdo ens adiectiue. ¶ Dico ſecūdo ꝙ cū relatio nō habeat ex ſe: ꝙ aliquid ponat in eo. de quo dicit̃ hmōi relatiōes diuine non habēt ex ſe: ꝙ ſint intrinſece aut extrinſece.

In diuinis ſunt pl'a entia adiectiue.

¶ Dico tertio ꝙ entitas accipitur dupl'r: Uno mō pꝛo entitate abſoluta: ⁊ ſic cōcedo totū. ſ. ꝙ paternitas nō eſt entitas abſoluta. Alio modo accipitur pꝛo entitate relatiua. ⁊ ſic negatur maioꝛ.

¶ Contra. pater cōmunicauit filio omnē entitatē abſolutam per te. ⁊ nō cōicauit oēm entitatē relatiuā. ergo pater eſt compoſitus.

¶ Reſpōdeo. negatur cōſequētia. q: entitas abſoluta ⁊ entitas relatiua differunt tātum ratione.

¶ Scdo. Si preter eſſentiā cōem in qualibet perſona eſt aliqua ꝓpꝛietas: ſequitur ꝙ in qualibet ꝑſona ſit deitas ꝓpꝛia ꝑter deitatē cōem. hoc eſt falſum. ergo ⁊c. ꝯña patet. q: illa ꝓpꝛietas eſt deitas.

¶ Reſpōdeo. negatur cōſequētia. q: ly pꝛeter nō excludit aliud ꝺm rem: ſed ꝺm rationem.

Cōclo. ij.

Nomē pꝛincipij pꝛopꝛie conuenit alicui perſone diuine reſpectu alterius. Hāc ſic ꝓbat. 1. q. 33. ar. 1. Omne id a quo aliquid pꝛocedit eſt pꝛincipiū eius. ſꝫ ab vna perſona alia pꝛocedit. ergo ⁊c.

Cōclo. iij.

Hoc nomen pꝛincipiū cōuenientius dicit̃ de deo ꝗ̃ hoc nomē cauſa. pꝛobat̃ vbi. ſ. Illud nomen q̄ð eſt minus cōtractū cōuenietius dicit̃ de deo: ꝗ̃ nomē magis cōtractū cōtractione dicente imperfectionē. ſed hoc nomē ꝑncipiū eſt minus cōtractū ꝗ̃ cā. vt dicit̃. 5. meta. Sicut enim cōcauū dicit curuitatē non ꝯtractā. ſimul autē dicit curuitatē contractā ad determinatū ſubiectū. ita pꝛincipiū dicit gñaliter id a quo aliq̄d ꝓcedit. ſꝫ cauſa vſa dicit id a quo aliquid ꝓcedit diſtinctū ꝺm eſſentiā: dicit etiā imperfectionē. ſ. diſtinctionē i eſſentia. nā oīs cauſa diſtinguit̃ realiter a ſuo effectu.

¶ Cōtra arguit Aureo. pꝛincipiū vt dicit̃ de deo non eſt magis cōe ꝗ̃ cauſa. ergo pꝛobatio ꝯcluſiōis eſt nulla. añs pꝛobat. Omne pꝛincipiū alicuius per oꝛiginē eſt cā eius ſaltem ꝺm philoſophos. ſed pꝛincipiū vt dicitur in diuinis eſt tantum per oꝛiginem. ergo ⁊c.

Aureo h. q. 1.

¶ Reſpōdeo. negat̃ añs. Ad pꝛobationē negatur maioꝛ. Dico em̃ ꝙ pꝛincipium impoꝛtat oꝛiginē vnius ab alio quocūq; modo oꝛiatur. Dies em̃ oꝛit̃ a mane: non tñ cauſat̃ a mane. Uel pōt dici ꝙ ratio pꝛincipij nō cōſiſtit in oꝛigine: ſed in pꝛoceſſu vnius ab alio quocūq; modo.

In quo ſiſtat rō ꝑncipij.

¶ Dico ſecūdo ad minoꝛē ꝙ pꝛincipiū in diuinis de foꝛmali ſigni=

ſicato dicit proceſſum abſolute. ſʒ de materiali ſignificato dicat tantum proceſſum originis.

Cõcl'o. iiij. Principiũ nõ dicit᷑ de vniuoce in diuinis ſm̄ ꝙ vna pſona eſt principium alterius ⁊ ſm̄ ꝙ deus eſt principium creature.

¶ Hanc ſic probat preſenti diſti. ar. 2. Id qđ in ſui ratione icludit tantũ reſpectum rationis: ⁊ id ꝙ includit reſpectũ realem: nõ ↄueniunt in aliquo vniuoco. ſed pncipium vt đr de deo ad creaturas includit reſpectũ rationis. ⁊ principiũ notionale includit reſpectũ realem. ergo ⁊c. minor pꝫ. maior declaratur. Nam licet ens reale ⁊ ens rõnis poſſint conuenire in vno reſpectu. tamē ille concept⁹ non eſt vniuocus: qꝛ ens reale aliter ſe habet ad illum conceptũ ꝗ̄ ens rõnis: qꝛ ens reale hꝫ veram quiditatem correſpõdentē illi cõceptui. ens aũt rationis non.

Aureo. vbi. ſ.

Rõ pncipiũ nõ eſt vniuoca.

¶ Contra arguit Aureol. ꝙ ratio principiũ ſit vna. qđ concedimus: ſed dicimus ꝙ nõ eſt vna tali vnitate q̄ ſufficiat ad vniuocationeꝫ. Naꝫ illa ratio per prius dicit᷑ de principio notionali. Ratio auteꝫ vniuoca nõ prius cõuenit vni ꝗ̄ alteri licet vnum vniuocatorum poſſit eſſe prius altero ſm̄ eſſe.

¶ Diſtin. xxx.

IN diſt. 30. queritur primo. Utruꝫ inter deũ ⁊ creaturas ſit aliq̄ relatio realis.

PRO qõne hec eſt prima concluſio. Aliqua relatio eſt verũ ens reale extra animaꝫ. Hanc ſic probat de potentia. q. 7. artic. 10.

Tex. 14.

Quicquid eſt in predicamento ē ens reale. vt habetur. 5. meta. ſed alique relationes ſunt in predicamento. ergo ⁊c.

Aureo. ꝗ. q. 1.

¶ Contra arguit Aureol. primo. Omne ens reale preter deum aliquod productiuum habet. 12. meta. cõ. 37. ſed nulla relatio hꝫ productiuũ. ergo maior patet. minor probatur. Si aliqua relatio puta paternitas: haberet productiuũ. aut ꝓduceretur ab ipo patre: aut a termino. ſ. a filio. ſed nec ſic: nec ſic. ergo. minor probatur. ꝙ nõ ꝓducatur a patre. ſic. Nulla relatio producitur niſi producto aliquo abſoluto: alias eſſet ꝑ ſe terminus mot⁹. ſed pater nihil producit in ſe abſolutuꝫ. ergo. Quod non producatur a filio. probatur qꝛ nihil filius imprimit patri.

Utrum relo' aliqua ſit ens reale.

¶ Cõfirmatur. Nulla res manet deſtructo eo in quo fundat᷑. ſꝫ paternitas ſi eſt ens reale fũdat᷑ ſuꝑ genuiſſe quod trãſijt. ergo paternitas non eſt entitas realis.

Relo' ñ ꝓducit niſi producto abſoluto.

¶ Reſpõdeo. ⁊ dico primo ꝙ cum relatio nõ poſſit eſſe per ſe terminus motus: oꝫ ad productionē relationis produci aliqđ abſolutuꝫ ad qđ ſequatur relatio. vt ſic per accidēs terminet motũ.

¶ Ex hoc patet ꝙ album ſimile alteri albo ab eodē habet ſimilitudinē in virtute a quo hꝫ albedinē. Unde ſi eſſet tãtum vnũ album in mundo in eo eſſet virtualiter: ⁊ ſicut in radice ſimilitudo que reduceret᷑ ad actũ ꝓducto alio albo. Et ſic relatio orit᷑ ſaltē radicaliter ſimul cuꝫ abſoluto: ſꝫ nõ ponat᷑ in actu niſi poſito termino: qꝛ de rõne ei⁹ eſt termin⁹. Silr̄ dico ꝙ pr̄ hꝫ paternitatē ab eo virtualiter a quo habet potentiam generandi: ſed in actũ reducit᷑ a ſeipſo dũ generat.

¶ Dico ſecũdo ꝙ prima cauſa efficiens relationis puta ſimilitudinis eſt id qđ cauſat vtrãq; albedinem vel vnam earũ. ſed cauſa efficiens proxima eſt ſuũ fundamentum ⁊ terminus: que quidē cauſalitas eſt per ſimplicē emanationem. Cum hoc tamē eſt etiã cauſa formalis: qꝛ relationes a terminis ſpecificãtur. Habet ergo relatio a quo producatur: ſed per accidens. vt dicit᷑ pmo celi. cõ. 100. et 5. phyſic. cõ. 10. ⁊ ſic negat᷑ minor.

Ad ꝓbationē negat᷑ etiam minor pro vtraq; parte.

¶ Ad primã rõnē ꝙ non ꝓducat᷑ a pr̄e: dico ꝙ ſequēdo opinionem q̄ dicit actionē eſſe in agēte. negaretur minor. quia ꝓducit in ſe aliqđ abſolutũ ſcꝫ gñare. Sed qꝛ ſequor opinionē que dicit actionē eſſe in paſſo. dico ꝙ illud abſolutũ ad qđ ſequit᷑ relatio nõ oportet ſemꝑ eē in eodē ſubiecto ī quo eſt relatio. pr̄ ergo ꝓducit aliqđ abſolutũ in filio ad qđ ſequit᷑ in filio filiatio: ⁊ in patre paternitas.

¶ Ex hoc patet ꝙ pr̄ gñando attigit aliquē reſpectuꝫ q̄ eſt in pr̄e: ſꝫ non attingat aliqđ abſolutum.

pr̄ ⁊ fili⁹ cãnt pr̄nitatem.

¶ Dico tertio ꝙ etiã fili⁹ cauſat pr̄nitatem in patre tanq̄ cauſa partialis. Gñans. n. ⁊ genitũ concurrũt in virtute vnius cauſe emittētis duas relationes: quarum vna eſt in patre ⁊ alia in filio. ſed pater cõcurrit principali⁹ qꝛ cauſat illđ abſolutuꝫ ad qđ ſequit᷑ relatio: filius aũt non. ⁊ actio qua fili⁹ cauſat iſtas relatiões: non diſtinguit᷑ ab eis re: ſed ratione.

¶ Ad ↄfirmationeꝫ negat᷑ minor. Paternitas eñ fundat᷑ ſuꝑ potētia gñatiua. ſed ipſe actus gñandi ē rõ fundãdi cã q̄ ad fieri ei⁹. ſꝫ ñ q̄ ad cõſeruari. ⁊ ideo põt conſeruari deſtructo actu generandi.

In producēte ꝑ motũ ē duplx relo.

¶ Addo poſtremo ad maiorē doctrinã: ꝙ in ꝓducente ꝑ motũ eſt duplex relatio. Una eſt ꝓducētis ad ꝓductũ. ⁊ iſta fundat᷑ in ipo ꝓducente: et eius terminus eſt ipꝫ productum. Alia eſt producentis ad motum: quia etiam ipſe efficit᷑ a producente. et iſta fundat᷑ ſuper potentia producentis et terminatur ad ipſum motum.

¶ Secundo arguit: Nullum ens reale aduenit alicui ſine mutatione eius cui aduenit. ſꝫ relatio aduenit alicui de nouo abſq; mutatione. puta ſi ſit vnũ ſoluꝫ album ⁊ poſtea fiat illud albuꝫ: aduenit ſimilitudo priori albo ſine mutatione eius.

¶ Reſpondeo. primo negatur maior: de realitate ſe habēte non per modum imanentis ſed trãſeũtis in aliud. cuiuſmodi eſt relatio: cuius totuꝫ eſſe eſt ad aliud ſe habere. Iſta reſponſio eſt. s. D. de potētia. q. 3. art. 9. ad ſeptimum.

Relonē aduenire alicui de nouo contingit totaliter ⁊ non totalr.

¶ Dico ſecundo ꝙ relationē aduenire alicui de nouo contingit dupliciter. Uno modo totaliter. ⁊ ſic conceditur maior. et negatur minor. nam ex productione ſecundi albi non aduenit ſimilitudo totaliter de nouo priori albo: qꝛ prius habebat eam in radice. Alio modo aduenit non totaliter: ſed ſolum in actu completo. ergo ſic negatur maior.

¶ Dico tertio ꝙ relatio vt relatio eſt/non habꝫ ꝙ ſit ens reale. alioquin omnis relatio eſſet realis. ſꝫ ex propria ratione relatiõis dicit ordinem ad aliud. ꝙ autē ſit accidens ſiue ens reale: hoc hꝫ a fundamēto qđ eſt reale. Põt ergo accipi relatio dupliciter. Uno modo vt eſt accidens. ſ. cum aduenit ſimul cum fundamēto a quo habꝫ ꝙ ſit accidēs. ⁊ ſic negatur minor. Alio modo vt eſt relatio. ⁊ ſic concedo totuꝫ. ꝙ relatio vt relatio nõ eſt ens reale.

Relatõ duplr: vt relo ⁊ vt accidens.

¶ Dico quarto ꝙ cauſato fundamēto cauſata eſt relatio vt eſt accidens ī potētia ꝓxima. cauſato autē termino cauſatur relatio vt relatio eſt: non per motũ: ſed ꝑ naturalem ſequellam.

¶ Tertio. Oē cõiũgēs aliqua duo ſi ſit ens reale impeditur per aliquã diſtantiã. hoc pꝫ. naꝫ actio et paſſio. qꝛ cõiungũt agēs ⁊ paſſuꝫ requirũt approximationē. ſed relatio ↄiungit relatiua ⁊ non impedit᷑ ꝑ quãcũq; diſtãtiã. nã albũ in oriente poteſt eſſe ſimile albo in occidente. ergo relatio nõ eſt ens reale.

¶ Rñdeo. negat᷑ maior đ eo qđ cõiũgit formalr: ⁊ qđ ſe hꝫ per modũ attingētis duo: nec vt ponētis aliqđ in eis ex ſua ꝓpria rõne: cuiuſ-

modi eſt relo. Si aūt loqmur d̄ cōiūctiōe effectiua: ⁊ de his quoꝝ vnū ſe hꝫ vt actus ⁊ aliud vt potētia: ꝯcedit maioꝛ. ⁊ negat mioꝛ.

¶ Ad ꝓbationē aūt dico ꝙ actio ⁊ paſſio ꝯiungūt effectiue. ⁊ agēs ſe hꝫ vt actꝰ: ⁊ paſſum vt potētia.

¶ Quarto. Tempus non pōt eſſe ſi anima nō ſit: vt dicit. 4. phyſi. cō. 87. ergo nec relo. ꝯña ꝓbatur. Relo eſt debilioꝛis eſſe ꝙ̄ motus. vt dicit. 12. meta. cōmen. 19. ergo ſi tempus nō pōt eſſe ſine anima nec relatio.

Tēpus eſt pfectioꝛis eē ꝙ̄ relatio.

¶ Rñdeo. primo ꝙ non cōcludit ꝓpoſitū. ſ. relonē eſſe ens rōnis. Scdo negat ꝯña. qꝛ tēpus ⁊ relatio ſe habent vt excedens ⁊ exceſſum. Tempus enim eſt pfectioꝛis eē: ꝙ̄ relatio: qꝛ ponit ens abſolutum: relatio aūt non. ⁊ in hoc attēdit d̄bilitas relonis. Relatio vero eſt pfectioꝛ tpe inꝙ̄tum pōt eē ſine actu anime: qd̄ nō pōt tps.

¶ Dico tamen ꝙ tēpus eſt ſimpliciter perfectiꝰ relone. negat ergo ꝯña. qꝛ nō cōparas tempus ad relationē ꝙ̄tum ad id in quo vnū excedit aliud.

¶ Quinto. Nullum ens reale pōt eſſe in duobus ſubiectis. ſed relatio eſt in vtroqꝫ relatiuoꝝ vt Simplicius dicit: ꝫ nō eſt ens reale.

Mens Simplicij d̄ ſbo relonis

¶ Rñdeo negat minoꝛ. mens. n. Simplicij nō eſt ꝙ relatio ſit ſubiectiue i duobꝰ: ſꝫ ꝙ aſſiſtit vtriqꝫ extremo. In quolibet tamen relatiuoꝝ eſt diſtincta relatio: aliqñ ſm̄ numero vt in duobꝰ ſimilibꝰ: aliqñ etiā ſpeciei vt in pr̄e ⁊ filio.

¶ Sexto arguit ſpāliter ꝙ ſimilitudo ⁊ equalitas nō ſint relones reales. Omnē entitatē prioꝛē pōt deus cōſeruare ſine poſterioꝛi. ſꝫ albedo ē prioꝛ ſimilitudine ⁊ ꝙ̄titas equalitate. ergo ſimilitudo et equalitas ſunt etiā realia: ſequit ꝙ deus poſſet cōſeruare duas albedines nō cōſeruando ſimilitudinem inter eas. hoc eſt falſum vt ptꝫ: ergo ⁊c. minoꝛ primi ꝓceſſus ptꝫ. maioꝛ probat. prius nō depēdet a poſterioꝛi: ergo pōt cōſeruari ſine eo. Itē ſi deus non poteſt deſtruere ſilitudinē ſeruatis duobus albis. ſequit ꝙ albedo ſit foꝛtioꝛ ad ponendā ſimilitudinē: ꝙ̄ deus ad deſtruendam.

Utrū ſimilitudo ⁊ eq̄litas ſint relatiões reales.

¶ Rñdeo. p̄mo negat maioꝛ d̄ poſterioꝛi ꝙ neceſſario ſeq̄t ad priꝰ.

¶ Ad p̄mā ꝓbationē negat ꝯña: quia ꝙ prius non poſſit eſſe ſine poſterioꝛi non eſt cauſa quod a poſterioꝛi dependeat. ſed qꝛ poſterius dependet a prioꝛi. implicat aūt aliqd cōſeruari ſine eo qd̄ ad ipſum neceſſario ſequitur.

¶ Ad ſcdm negat ꝯña. Deꝰ enim ponēdo duo alba ponit ſilitudinē: ⁊ ideo impl'e eſt ꝙ poſitis duobus albis deſtruat eā. qꝛ tūc eandē rē poneret ſimul ⁊ deſtrueret.

¶ Septimo ad idem. Similitudo nō fundat in natura cōi qualitatis puta albedinis: nec fundat ſuper duas albedines ſolo numero diſtinctas: ergo ſimilitudo nō eſt quid reale. tenet ꝯña. qꝛ non pōt dari aliud eius fundamentū. prima pars añtis probat. Si ſilitudo fundat in natura cōi: ſequitur ꝙ ſenſus vel imaginatio non poſſit iudicare ſimilitudies coꝛpoꝝ. hoc eſt cōtra experientiā: ergo ⁊c. ꝯña ꝓbatur. qꝛ ſenſus nō apprehēdit naturā cōem. ſcda pars añtis ꝓbat. Nulla vna negatio fundat in ſubiectis diſtinctis. ſꝫ ſilitudo eſt negatio cū ſit vnitas qualitas rerum differentiū. ergo ⁊c.

Dno eñ git ſimilitudo.

¶ Rñdeo ꝙ fundat in natura cōi: que lꝫ ſit diuiſa ſm̄ eſſe: tn̄ eſt vna ſm̄ rationem. Unde ſimilitudo requirit vnitatem foꝛme et diſtinctionem ſuppoſitoꝝ: vt patet ex eius diffinitione: ita tamen eſt ꝙ vnitas nature eſt fundamentū principale: et diſtinctio ſuppoſitoꝝ eſt cauſa ſine qua non.

¶ Ad improbationē primo negatur minoꝛ. qꝛ lꝫ ſenſus apprehendat cauſas relationū: non tamen apprehendit ipſas relatiões: ſed eſt occaſio ꝙ apprehēdantur per intellectū: ſicut ē etiā de apprehēſione ſubſtantie.

¶ Scdo negat ꝯña. Ad ꝓbationē dico ꝙ lꝫ ſenſus nō apprehendat naturā vniuerſalē quo ad vniuerſalitatē: tamen apprehēdit eā in indiuiduis. p̄ma ſcde. q. 29. ar. 6.

Utrum relo totius et ptis ſit realis.

¶ Octauo arguit ꝙ relatio totiꝰ ⁊ partis dupli ⁊ tripli ⁊ hmōi. que ꝯſequunt ꝙ̄titatē nō ſint reales. Si hmōi relatiões ſunt extra animam: ſequit ꝙ i eodē eſſent actu infinite relationes. hoc ex contra phm. 3. phy. ergo ⁊c. ꝯña ꝓbatur. quia data quacūqꝫ linea ipſa hꝫ infinitas ptes. ⁊ qua rōe refertur ad vnam: refert etiā ad aliam. et ſilr illa linea eſt dupla ad ſuū dimidiū ⁊ tripla ad tertiā partē: ⁊ ſic in infinitū: ergo ⁊c.

Tex. 37

¶ Rñdeo: negatur ꝯña. qꝛ relatio realis requirit extrema realr diſtincta. pars aūt ꝙ̄diu eſt in toto nō eſt niſi ꝑ eſſe totius: ⁊ iō ad talē partē nō refert totū realr. Si vero partes habeant ꝓpriū eſſe ſicut ꝯtingit in toto qd̄ eſt numerus quinqꝫ lapidū ⁊ hmōi. tales referunt realr ad totum.

Utrum dñium ⁊ ſeruitꝰ ſint relatiões reales.

¶ Nono arguit ſic de dñio ⁊ ſeruitute. Id qd̄ cōſiſtit i mutua obligatione nō eſt ens extra animam apprehēdentē talē obligationē. ſed dominiū ⁊ ſeruitꝰ ſunt hmōi. Nā dñs eſt obligatus ſeruo quo ad actū rōnis: vt eſt dirigere ⁊ gubernare. ⁊ ſeruꝰ eſt obligatꝰ dño quo ad actus coꝛpoꝛis: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. negat minoꝛ. ſed dominium fundat ſup potentia cohercendi. de potētia. q. 7. ar. 10. ad q̄rtum. que quidē potētia ſi veniat a natura fundat relonem realē: ſicut eſt in aliquibus creaturis. ſi aūt veniat a ſola voluntate. fundat relationē rōnis: ſicut eſt i deo reſpectu creaturaꝝ. Lꝫ eñ deus habeat natr̄ oēm potentiā ſuam: tn̄ ꝙ creature ſint quas poſſit cohercere dependet a ſua voluntate: ⁊ per ꝯñs etiam potentia cohercēdi vt ſic.

¶ Ex hoc habes ꝙ oīs q̄ eſt dñs per electionē. vel qꝛ aliqs voluntarie ſubdit ei: refert ad ſeruū ſola relatione rationis.

Dñs ꝑ electionē refertur relone rōis.

¶ Decimo arguit ꝙ relo ſcie ad ſcibile ñ ſit realis. Nulla entitas realis pōt depēdere a nō re: ſꝫ relatio ſciētie depēdet a non re: cuꝫ ſcia poſſit eē etiā re deſtructa: vt dicit phs. 6. meta. ⁊ Cōmentatoꝛ cō. 54. ꝫ relo ſcie nō eſt realis.

¶ Rñdeo. primo ꝙ relo realis actualis reqrit vtꝛo extrema realia actu exñtia. ⁊ ꝓpter hoc reſpectꝰ qui cōſequunt actus aīe qui pñt eſſe etiā reſpectu rei actu non exiſtentis dicunt habituales.

¶ Dico ſcdo ꝙ ſcibile dupl'r accipitur. Uno mō quo ad actualem eius exiſtētiā. Alio modo quo ad rōnem ſuā vlem: ⁊ predicata illi rōni per ſe cōuenientia.

¶ Dico tertio ꝙ ſciētia que cauſatur a ſcibili dupl'r ad ipm refert. Uno modo ſicut effectus ad cām ⁊ iſta relatio eſt realis ⁊ deſtruit deſtructo ſcibili. Alio modo ſicut menſuratū ad menſurā: ⁊ hoc dupliciter: qꝛ ſi eſt cognitio rei ꝙ̄tuꝫ ad ſuum eſſe: ſic eſt relatio realis ⁊ deſinit eſſe deſtructo ſcibili. Si aūt eſt cognitio rei quo ad eiꝰ vniuerſalia ⁊ neceſſaria predicat. ſic eſt relo rōnis: cum talis cognitio poſſit eſſe de re nō exiſtēte.

Utrum relo ſcie ⁊ ſcibil' ſit real'.

Cōclo. ij.

Relatio realis eſt entitas realiter diſtincta a fundamēto: probatur ſic. Illa ſunt realiter diſtincta quoꝝ vnum poteſt eſſe altero nō exiſtēte. ſed fundamentū poteſt eſſe non exiſtente relatione: puta ſi eſſet tm̄ vna albedo: tunc eſſet fundamentum ſimilitudinis: ⁊ tamen non eſſet ſimilitudo: ergo ⁊c.

¶ Cōtra arguit Grego. p̄ꝰ ꝙ oīs entitas ſit abſoluta. Ois relo ſm̄ totū qd̄ eſt ad aliud: vt pꝫ ex eius diffinitione. ſed nulla entitas ſm̄ totū qd̄ eſt ē ad aliud: ergo nulla entitas eſt relo: ergo ois entitas

Greg. in p̄o diſt. 28. q. 2.

eſt abſoluta.tenet iſta vltia ꝯña.
q2 abſolutū ⁊ relo diſtinguunt̄ ꝑ
rationes ꝯdictorias.ſ. per eſſe ad
aliud:⁊ per nō eſſe ad aliud. mior
ꝓbat̄. Nulla eſſentia eſt ad aliud
cum eſſentia dicat̄ ad ſe:ſ3 omnis
entitas eſt quedam eſſentia:ergo
nulla entitas eſt ad aliud.

Utrum relatio real' ſit entitas diſticta a fundamento.

¶Rñdeo.negatur minor.Ad pro
batione͂ negat̄ maior.Eſt em̄ fal=
lacia figure dictionis arguere ſic
Omnis entitas eſt eſſentia.ſ3 eēn
tia dr ad ſe: ergo omnis entitas
dr ad ſe:q2 arguit̄ a modo ſignifi
candi ad modum rei.

¶Ubi ſciendū eſt ꝙ aliquid ſigni
ficatur per modum abſoluti: ⁊ ta
me͂ abſtrahit ab abſoluto ⁊ relati
uo ſicut ens cū ſit ſuperi⁹ ad vtrū
qꝫ.Ad videndū aūt vtrum aliqua
entitas ſit abſoluta vel relatiua:
nō eſt recurrendum ad tranſcen=
dentia.ſed eſt videndū vtru3 ſm
ſuam rōne3 ſpāliſſimā ſit ad aliđ
vel nō.Negat̄ ergo illa:q2 l3 nūl=
la entitas vt ſignificat̄ nomine eſ
ſentie ſit ad aliud:ē tame͂ aliqua
que eſt quid ad aliud.Eſſentia.n.
abſtrahit ab abſoluto ⁊ reſpecti=
uo q̄uis quo ad modum ſignifi=
cādi ⁊ intelligendi ſit abſolutu3.

Impudētis inſcitie⁹ expers:norato.

¶Secūdo arguit.Diſtinctio ſor=
tis a platone eſt relatio realis: et
non eſt entitas diſtincta a ſorte:ḡ
non omnis relatio eſt diſtincta a
fundamēto.maior patet.minor ꝓ
batur.Si illa entitas eſt diſticta
a ſorte:ergo vel per ſeipſam vel ꝑ
aliam entitatem.Si per aliā que
ro quō illa diſtinguatur:⁊ ſic pro
cedetur in infinitū.Si ſeipſa : er=
go ſimiliter ſortes diſtinguit̄ ſeip
ſo a platone.

¶Rñdeo. ꝙ diſtictio eſt duplex.
Una eſt poſitiua cuius fundame͂
tū eſt q̄titas:⁊ hec eſt realis.⁊ de
iſta negatur minor.Alia eſt diſti
ctio que importat ſolam negatio
nem vnius ab altero.ꝑma diſtin
ctio reperitur ſolū in rebus q̄tis
ſecunda vero reperit̄ in omnib⁹
quorum vnum non eſt aliud.

Diſtinctio duplex: poſitiua ⁊ negatiua.

¶Ad probatione͂ minoris dico ꝙ
ſubijcit̄ ad ſuam relone͂.⁊ ſimilr
inter duas relones nō pōt eſſe re
latio realis:⁊ ꝓpter hoc illa relo2
qua ſortes formalr diſtiguitur a
platone:diſtinguit̄ a ſorte diſtin=
ctione ſcđo mō nō ꝑmo mō dicta.

¶Ex his patet ꝙ ad hoc ꝙ ſortes
diſtinguatur primo modo a pla=
tone:nō ſufficit ſortē eſſe ⁊ plato=
ne͂ eſſe.⁊ ſorte͂ nō eſſe platone͂:ſed
preter hoc op3 in ſorte͂ eē aliqua3
entitate͂ qua formaliter a plato=
ne diſtinguatur.

¶Contra arguitur ſic.Si diſtin=
ctio ſortis eſt entitas addita ſorti
ſequit̄ ꝙ ad generatione͂ ſort3 ge=
neretur aliquid in omni re q̄ta.
hoc eſt falſum:ergo ⁊c.ꝯña proba
tur.generatio ſortis generat in oī
re q̄ta diſtinctio a ſorte.ſed illa
diſtinctio per te eſt entitas : ḡ ⁊c.

Utrum diſtictō ſortis ſit entitas addita ſorti.

¶Reſpondeo. negat̄ ꝯña. q2 vnū
q̄tum per eandem diſtinctione3
diſtinguitur ab omnibus q̄tis.⁊
eadem ſimilitudine vnum albu3
aſſimilatur omnibus albis.

¶Tertio.Identitas ſpecifica in=
ter ſortem ⁊ platone͂ nō eſt aliqđ
eis additu3.ſed illa identitas eſt
relatio realis:ergo non omnis re
latio realis addit ad id cuius eſt.
minor eſt phi.5.meta.maior pro=
batur.Nulla res eſt vna per ali=
quid ei additu3 vt dicit̄.4.meta.
ergo nō eſt idem alteri per aliqđ
ei additum.ꝯña probat̄.q2.5.me=
taphy.ca.de eode͂.dicit̄ palam:q2
identitas vnitas quedam eſt. Et
confirmatur.Omne accidens eſt
magis diuerſum a platone q̄ ſit
ipſe ſortes vt p3.ergo per nullum
accidens ſortes eſt idem platoni
ſm ſpeciem.

Tex.3.

Cap̄.de eodem.

¶Rñdeo.negat̄ maior.Ad ꝓba=
tionem cōceditur añs de vnitate
tranſcendēte:⁊ negat̄ de vnitate
que eſt principium numeri.⁊ ide͂
titas numeralis nihil addit :ſed
bene identitas ſpecifica ſicut ſi=
militudo.prima parte.q.20.arti.
primo.ad ſecundum.ſed negatur
ꝯſequētia.

conſequentia.nec phus intendit
ꝙ eodem formaliter aliqua ſint
eadem quo ſunt vnum:ſed ꝙ vni
tas nature eſt fundamentum ide͂
titatis.

¶Ad confirmatione͂ negat̄ ꝯña.
Sufficit enim ꝙ fundamentū ta
lis identitatis.ſ.natura ſpecifica
ſit minus diſtinctu3 a platone q̄
ipſe ſortes.

¶Quarto.Unio materie ad for=
mam eſt relatio:ſed talis vnio nō
eſt entitas addita mãe: ergo ⁊c.
maior cōiter cōceditur.minor pro
batur.Materia magis facit vnū
cum forma q̄ cu3 illa vnione quā
dicis entitatem materie addita3
ergo materia non vnitur forme ꝑ
talem entitatem.

¶Rñdeo.negatur minor. quia ſi
cut ad albedinem cōſequit̄ ſimili
tudo: ſi aliud album exiſtat: ita
ad generatione3 cōſequitur vnio
materie ad formam que eſt rela=
tio:vt dicitur tertio ſen.diſtin.2.
ar.2.q.3.Ad probationem nega=
tur ꝯſequētia.licet eni3 forma cō
ſtituat aliquid vnum cum mate=
ria:ita ꝙ ex materia ⁊ forma ſit
aliqđ magis vnum q̄ ex materia
⁊ quocunqꝫ accidente. forma ta=
men non facit vnum formalr cu3
materia ſeipſa:ſed per relatione͂
vnionis.

Forma nō facit vnū cū mā formalr ſe ipſa.

¶Quinto.Unio duaru3 medie=
tatum alicuius continui eſt rela
tio:ſed illa vnio nō eſt entitas ad
dita partibus:ergo ⁊c. minor ꝓ=
batur.aut illa entitas eſſet exten
ſa aut inextēſa:ſed nec ſic nec ſic:
ergo maior patet. minor probat̄
pro prima parte.Si ſunt extenſe
ille vniones vel ſūt in linea.⁊ hoc
non:q2 cum non ſolum linea ſed
etiam ſuperficies illarum medie
tatū vniantur: ſequitur ꝙ ipſe ſu
perficies ſint vnite ſine vnione:
neqꝫ ſunt ſubiectiue in ſuperficie
bus:q2 tūc due ſuperficies eſſent
immediate.Nec eſt dicendum ꝙ
vnio vnius medietatis ſit exten=
ſa in tota illa medietate:⁊ ſimili=

ter ꝙ vnio alterius:quia ſicut ex
illis duabus medietatibus vnit̄
ſit aliquid vnū:ita ex vnione vni⁹
medietatis ⁊ ex vnione alterius
fiet vna totalis vnio.ſed hoc eſt
falſum:qđ ꝓbo dupliciter.

¶Primo.Si ex illis ſit vna tota=
lis vnio:ergo per illam vnionem
ipſum totu3 conſtitutum ex illis
medietatibus eſt vnitum . ſ3 hoc
eſt falſum:quia nec eſt vnitum ſi
bi ipſi nec ſuis partibus:quia nō
eſt diſtinctum a ſe nec a ſuis par=
tibus ſm ſitum.nec eſt vnitū al=
teri:quia ponitur caſus ꝙ ſit qđ
dam corpus nulli continuatum.

¶Secundo.Si ex illis ſit vna to=
talis vnio:tunc ſi diuidatur totū
in duas medietates:etiā illa to=
talis vnio cū ſit extēſa diuidet̄ in
duas vniones:quarū vna erit in
vna medietate:⁊ alia ī alia.ſ3 hoc
eſt falſum : q2 tūc ille medietates
hērent vnionem:⁊ tn̄ eēnt diſtin=
cte.¶Scđa ps illius minoris ꝓ=
bat̄.ſ.ꝙ talis vnio nō ſit inexten=
ſa:q2 aut eēt tota in q̄libet parte ⁊
hoc nō:q2 hoc ꝯuenit tm̄ aie intel
lectiue:aut eſt in aliquo indiuiſi=
bili:puta vnio vni⁹ partis eſt in
aliquo pūcto eius:⁊ ſilr vnio alte
rius ⁊ hoc non.tū q2 nō eſt maior
rō ꝙ ſit in vno pūcto q̄ in alio.tū
q2 cū nō ſolum illa indiuiſibilia:
ſ3 ēt oēs partes illarū medietatū
vniant̄ adinuice͂:ſeqtur ꝙ vnient̄
ſine vnione ſi vnio nō eſt in oib⁹.

¶Rñdeo cōtinuū eſt duplex. Ali
qđ eſt homogeneū.⁊ de hoc nega
tur maior.q2 cū eius ꝑtes nō ſint
actu:nō ſunt vnite vnione que ſit
relatio:ſed vnione que eſt indiui
ſio.Aliud eſt etherogeneū ꝙ h3
ꝑtes diuerſaꝝ rōnu3.puta aliqđ
cōſtitutū ex carne ⁊ oſſib⁹:⁊ ſic ne
gatur minor.Ad probatione͂ dico
ꝙ qñ aliqua talis pars puta caro
vnitur alteri puta oſſi:vnio que ē
in carne eſt extenſa per totū:⁊ ſilr
vnio que eſt in oſſe.

Totum duplex homogeneum ⁊ etherogeneu3.

¶Ad ꝑmā hui⁹ improbōne͂ negat̄
prima ſequela.l3.n.vnio que ē in

carneſit extẽſa per totũ: nõ tñ ex vnione carnis ⁊ vnione oſſis fit vna totalis vnio, ⁊ rõ diuerſitatis eſt: qꝛ ꝑtes carnis nõ ſunt in actu ideo relꝰo fundata in carne eſt tm̃ vna: ſed caro ⁊ os in ꝯtinuo ex eis ꝯſtituto ſunt aliquo mõ actu: ⁊ iõ nõ opꝫ ꝙ ex illis duabꝰ vnionibꝰ reſultet vna vnio: ſꝫ in quodlibet remanet ſua vnio diſticta ab vnione alterius.

¶Ad ſcd̃aꝫ dico ꝙ qñ diuidit illd̃ totũ nõ diuidit vnio: ſꝫ totaliter deſinit eẽ: qꝛ ꝯſequebat actionẽ q̃ ꝑtes ille fuerũt facte vnũ: inquãtũ illa actio remãſit i aliquo ſuo effectu: puta qꝛ ille ꝑtes ꝯſtituebant aliqd̃ tertiũ: quo remoto relatio deſinit eſſe.

Utrum relꝰo diſtantie aliquid ponat i diſtãtibus.

¶Sexto. Relatio diſtantie nihil ponit i rebꝰ diſtãtibꝰ: ꝫ. añs ꝓbat. Sint duo corꝑa ꝯtigua q̃ fiãt diſtãtia: aut illa entitas q̃ꝫ dicis eẽ diſtantiã acqrit in tꝑe aut in inſtanti. nõ primũ: qꝛ poſtq̃ꝫ ꝑdidiſſent partẽ ꝯtiguitatis adhuc haberẽt aliã eius ꝑtẽ: ⁊ tũc eẽnt ꝯtigua ⁊ diſtarẽt. nõ ſm̃: qꝛ nõ in ꝓmo inſtãti eſt: ꝫ vnũ illoꝝ corporũ vel ambo incipiũt moueri: qꝛ in illo ſunt ꝯtigua. nec in inſtãti imediate ſequẽte: qꝛ impoſſibile eſt vnũ inſtãs eẽ alteri imediatũ. 6. phy. nec in inſtãti mediate ſequẽte: qꝛ añ in toto tꝑe ꝑcedente fuiſſet vnũ corpus diſtãs ab altero ſine diſtantia.

Tex. 23

¶Rñdeo ꝙ acqrit in inſtanti mediate ſequẽte ꝓmũ inſtãs motꝰ ⁊ negat ꝯña. Uñ dico ꝙ ſicut mobile in quolibet inſtãti tꝑis mẽſurãtis motũ eſt i alio ⁊ alio loco ſibi eq̃li: nec eſt dare ꝓmũ loco eq̃lem in q̃ fuit: ita in quolibet iſtãti hꝫ aliã ⁊ aliã diſtãtiã nec ẽ dat ꝓmã.

¶Cõtra. In motu ſunt ifinita inſtantia: ergo mobile acq̃ſiuit infinitas relationes.

¶Rñdeo ꝙ ſicut ſunt infinita inſtantia in potẽtia: ita acq̃ſiuit infinitas relꝰones in potẽtia. qd̃ eñ durat tm̃ ꝑ iſtãs ẽ tm̃ in potẽtia.

¶Septimo. Relatio duplicitatis q̃ttuor hoĩm ad duos nõ eſt entitas eis addita: ꝫ ⁊c. añs ꝓbatur. Illa relꝰo nõ eſt entitas ſimplex: nec hñs partes: ꝫ nõ eſt entitas. Prima ꝑs añtis probat. Illa relꝰo vel eſt in illis q̃ttuor: ⁊ ſic non eſt ſimplex: qꝛ nulla entitas ſimplex eſt i pluribꝰ ſubiectis: ⁊ ꝑterea ſi eſt in quolibet: ſequit ꝙ q̃libet eẽt duplꝰ ad binariũ qd̃ eſt ipoſſibile nõ eſt ẽt tm̃ i vno: qꝛ nõ eſt maior rõ ꝙ ſit in vno q̃ꝫ in alio. Qd̃ aũt nõ habeat ꝑtes ꝓbat. nõ. n. hꝫ ꝑtes quaꝝ quelibet ſit duplicitas: qꝛ tũc q̃libet eoꝝ eſſet duplus ad binariũ: nec hꝫ ꝑtes alterꝰ rõnis: qꝛ vel oẽs erunt in eodẽ, ⁊ ſic ſeqt idẽ incõueniẽs: vel vna eẽt in vno ⁊ alia in alio, ⁊ hoc nõ. qꝛ illa ꝑs q̃ eſt in vno cũ ſit relꝰo nõ hꝫ terminũ ad quẽ dicat niſi ad quẽ dꝛ ipa duplicitas. i. ad duo: ⁊ ſic eẽt dupla ad duplicitatẽ: ⁊ cũ ſit quarta ꝑs duplicitatis eſſet ẽt ſubdupla ad ipſa duo: qd̃ eſt impoſſibile.

¶Rñdeo ꝙ illa entitas hꝫ partes quaꝝ vna ẽ in vno ⁊ alia ẽ in alio ſicut ⁊ numerꝰ in quo fundat.

Diligẽtius annotãda plenius q̃.

℣ Dico ſcd̃o ꝙ ille partes nõ ſunt eiuſdẽ rõnis cũ toto: qꝛ nulla eaꝝ eſt duplicitas.

℣ Dico tertio ꝙ lꝫ q̃libꝫ illã ꝑtiuꝫ ſit reſpectũs ꝑtialis: nulli tñ earũ correſpõdet ꝓpriꝰ terminꝰ: ſꝫ toti ꝯſurgẽti ex partibꝰ illis.

℣ Dico quarto ꝙ totalis reſpectꝰ ꝯſurgẽs ex illis ꝑtibꝰ: non eſt q̃d vnũ vnitate indiuiſionis vel ꝯtinuitatꝫ: ſꝫ vnitate ꝑfectiõis. ſicut ⁊ calciamẽtũ eſt vnũ: qꝛ hꝫ ea q̃ ipſum conſtituunt.

℣ Dico q̃nto ꝙ cũ illa duplicitas fundet ſuꝑ q̃tuor vnitatibus illorum quatuor hoĩm: ſicut vna vnitas eſt in vno ⁊ alia in alio: ſic vna ꝑs illius reſpectꝰ eſt in vno ⁊ alia eſt in alio.

℣ Dico ſexto ꝙ ſilr relꝰo fundata in cõtinuo quadrupedali ⁊ terminato ad bipedale: eſt quid ei additum: ⁊ eſt extenſa ad extenſioneꝫ

ſubiecti: ſed iſta non hꝫ partes in actu ſicut nec ꝯtinuuꝫ ſicut illa q̃ fundatur in numero: ⁊ ſimilr iſta eſt vna vnitate perfectionis: ⁊ magis vna q̃ꝫ illa que fundatur i numero: cũ partes eius nõ ſint actu diuiſe ſicut partes illius.

Conclꝰo. iij.

Ad hoc ꝙ inter duo extrema ſit mutua relꝰo real: tria requirunt. Primo ꝙ vtrũq̃ꝫ extremũ ſit ens reale in actu exiſtẽs: ⁊ ꝑꝑ hoc inter duo non entia ⁊ iter ens ⁊ nõ ens nõ ẽ relꝰo realis. Secũdo oꝫ ꝙ illa extrema ſint realr diſticta. Tertio opꝫ ꝙ ſint eiuſdẽ ordinis. Per eẽ eiuſdẽ ordinis nõ intelligit. s. Doc. eſſe eiuſdẽ generis: vt falſe imaginat Aureolꝰ: ſꝫ per idẽtitatem ordinis intelligit idẽtitateꝫ fundamẽti relationuꝫ: ſicut eſt in relatione qualitatis ⁊ ſimilitudinis. Nam quãtitas ſuꝑ quã fũdatur equalitas: ⁊ albedo ſuꝑ qua fundat ſimilitudo ſunt eiuſdẽ rõnis in quocũq̃ꝫ ſint. Per idẽtitatem ordinis intelligit etiã idẽtitatem inclinatiõis eoꝝ adinuicem: vt ſicut vnum inclinat ad aliud ꝓpter bonuꝫ ſuuꝫ: ita econtrario: ſicut eſt in relatiõe generabilium ⁊ corruptibiliũ. Naꝫ agẽs cauſat ſua actione perfectiõeꝫ aliquã in paſſo: ⁊ cõſequit etiaꝫ aliquod bonuꝫ puta ꝑpetuitatẽ ſpeciei vel aliquid hmõi. Per idẽtitatem ordinis intelligit etiã idẽtitatem generis ſm̃ id in quo relatio fundatur: ſicut ptꝫ in relatiõe mouentiũ que nõ mouẽt niſi mouẽatur. Illa enim cõicant in genere moti cũ illis que mouent ab eis. Et per hoc lꝫ ſcientie ad ſcibile ⁊ ſenſus ad ſenſibile ſit relꝰo realis cũ ſcia ⁊ actus ſentiẽdi ab eis dependeant: nõ tamẽ econtrario: qꝛ per actum ſciendi vel ſentiẽdi nõ imutatur res ad extra: vt per hoc ipſa fiat ſciens vel ſentiens.

Tria exigũt ad mutuã relationẽ realeꝫ.

Taxat Aureo. q̃ eo deterꝰ aliqñ imaginatꝰ eſt: quo acutiꝰ intellexit.

Utrum ſenſibil ad ſenſum ſit relꝰo realis.

¶Contra. aliquod ſenſibile imutat organũ ſenſus: ergo refert ad ipſum realiter.

¶Reſpondeo ꝙ ſenſibile accipitur dupliciter. Uno modo vt eſt quoddã agens nãle ꝙ nõ mouet niſi moueat: ⁊ ſic ſenſibilis ad organuꝫ ſenſus ẽ relatio realis, inã ſenſibile ⁊ organum cõueniũt in genere moti. Alio mõ accipit ſenſibile iquãtũ ad ipſum terminat ſenſus in actu: qui quidẽ nõ perficitur in actu per alterationẽ organi: ſed per actũ virtutis ſenſitiue: ⁊ ſic nõ refert ad ſenſum realr: qꝛ ſenſibile vt ſic nõ hꝫ actũ virtutis ſenſitiue. Similr relatio qua munus dr pretiũ vel pignus alicuiꝰ nõ eſt realis: qꝛ munꝰ efficitur pretium per iſtum actũ: qui eſt cõuentio facta inter hoĩes: actus aũt cõueniẽdi nõ ꝯueniunt nũmo. Silr relatio qua artificiatũ aliqd̃ dicit imago hoĩs nõ eſt realis: qꝛ talis relatio cõſequit illud artificiatuꝫ inquãtum fit per arteꝫ: homo aũt nõ eſt in genere artificiatorum.

Relꝰo munus dr ꝑtiũ ẽ rõnis

Quoclrca ñ bñ diſpoſiti hoĩes nõ ſunt Thomiſtice intelligẽtie ꝑticipes.

¶Cõtra iſtã cõclꝰonẽ arguit Aureolꝰ q̃buſdã mediis: q̃ oĩa ꝓcedũt qꝛ nõ itellexit: q̃d ſit eẽ eiuſdẽ ordinis vt eſt declaratum.

Cõclꝰo. iiij.

Aureo. vbi. ſ.

Oĩs creatura refertur realiter ad deuꝫ probatur ſic. de potẽtia. q. 7. ar. 10. Omne dependẽs ab altero refert ad ipſum realiter: ſed creatura dependet a deo. ergo ⁊c.

¶Sciendum eſt ꝙ per creaturaꝫ non accipimꝰ accidentia: qꝛ non ſunt proprie quid creatũ ſed concreatuꝫ: qd̃ ideo dixi qꝛ illud accidens ꝙ eſt relatio nõ refertur ad deum realiter cũ relationis nõ ſit relatio realis: ſed ſufficit ſubiectũ talis relationis referri.

Aureo. vbi. ſ.

¶Cõtra arguit Aureolꝰ. Creatura ẽ extra ordinẽ ad deũ: ergo nõ refertur ad deum realiter.

¶Rñdeo. negatur añs, qꝛ omnis creatura ex natura ſua ordinatur ad deum: ſicut ad propriuꝫ perfectiuũ: licet non econtrario.

Cõcluſio. v.

Nulla relatio dei

ad creaturaꝫ eſt realis.probať ſic vbi.ſ.Si aliqua reľo dei ad creaturã eẽt realis fũdareť ſuꝑ actõe: qua deus ꝓducit creaturã: q2 nõ põt aſſignari aliud fundamentũ: ſed deus nõ producit creaturaꝫ ꝑ actionem:ergo ⁊c.

¶Scdo. Nullum ens reale dř de deo ex tꝑe:ſed oĩs reľo dei ad creaturã dř de deo ex tꝑe ergo ⁊c.

Grego. vbi.ſ.

¶Contra iſtam rõnem arguit ſic Grego.Deus ab eterno fuit realř creatiuꝰ:ꝫ ab eterno referebatur realiter ad creaturam.

Utrum deꝰ referať realiter ad creaturam.

¶Rñdeo.negať ꝯña. q2 non diciť realř creatiuus eo ꝙ talis relatio ſit in deo realiter:ſed q2 realř habebat potentiã creãdi:ſicut ẽt dř realř dñs ꝑꝑ realeꝫ potẽtiã coercendi: lꝫ relatio dominij ſit in eo tantũ relatio rõnis.

¶Cõtra arguit ſic.Nulla reľo rõnis põt eẽ ſecluſa quacũqꝫ oꝑatõe intelľs:ſed reľo dei dñi ad creaturã ſeruã ꝯuenit deo ſecluſa oĩ oꝑatione intelľs: ꝫ nõ eſt reľo rõnis.

¶Rñdeo.negať minor.lꝫ.n.ſecluſa operatiõe intelľus deꝰ ſit dñs nõ tñ eſt dñs relatiue.

¶Cõtra.Quicũqꝫ ẽ dñs / eſt dñs relatiue ad ſeruũ:ergo ⁊c.

¶Rñdeo.negať añs.Licꝫ .n. dñs vt dñs ſit ad aliud: non tñ eſt ad aliud extra intellectum.

¶Cõtra.Jlla reľo eſt ex intelľm: q̃ conſequiť extrema ex nã rei ſine ꝯſideratiõe intelľs:ſed poſito deo ⁊ creatura ⁊ nullo ĩtelľu cõſiderãte ſtatiꝫ ſeqť reľo dñi ⁊ ſerui: ꝫ ⁊c.

¶Rñdeo.negať ꝯña. q2 lꝫ poſito illo caſu eſſet dñs:non tñ relatiue vt dictum eſt.

Diciť ꝓteruiret:vt intelligas angelicuꝫ dogma vt integerrimum ⁊ robuſtiſſimũ minime concuti.

¶Qð ſi aliqs ꝓteruiret põt ẽt ſic rñderi.Pꝛio ꝙ nullo intelľu ꝯſiderãte hoc nomẽ dñs ñ ꝑdicareť de do cũ ꝑdicari ñ ſit niſi ꝑ actũ rõis.

¶Dico ſcdo ꝙ deus nõ eẽt dñs ꝫm actũ:q2 lꝫ nullo intellectu ꝯſiderãte in deo ſit potẽtia cohercẽdi: tñ hoc non ſufficit ad hoc ꝙ dicatur dñs.ſed opꝫ eſſe in actu illũ reſpectum rõnis quẽ ſignificat hoc nomen dñs nõ eſt aũt in actu niſi ꝑ oꝑatiõeꝫ intelľus.Jſtã rñſionem habeo a.s.D. ꝑmo diſ.30.q.1.ar.3.ad ſcdm.vbi ſic dicit. Si nullus intellectꝰ eſſet adhuc eſſet in deo: vñ dñs vere dici ⁊ intelligi poſſet ſ.potẽtia cohercẽdi. ſꝫ nõ diceret vt intelligereť dñs ꝫm actum.

Queſtio.ij.

Queritur ſcdo. Utrum dei ad creaturã ſit aliqua relatio rationis?

Pro qõne hec eſt prima ꝯcluſio.Aliqne reľones non ſunt reales ſed tantum entia rationis. probatur ſic de potentia. q.7. ar.11. Omnis reľo non hñs extrema realia actu ⁊ realř diſtincta ẽ tñ rõnis:ſꝫ aliqua eſt hmõi: ſicut reľo eiuſdẽ ad ſeipſuꝫ:⁊ reľo ꝑteriti ad futurum:ergo ⁊c.

Grego. ħ.q.3.

¶Cõtra maiorẽ iſtiꝰ rõnis arguit Grego.Jmago ⁊ memoria ſunt relatiua realia:vt dicit Augu.7.de tri.ca.pº.⁊.10.de tri.ca.11.⁊ ſimiľr ꝓductiuũ ⁊ calefactiuũ ſunt relatiua vt dicit Phs.5.meta.ſꝫ aliqd eſt imago realiter:⁊ aliqd eſt memoria:⁊ aliquid eſt ꝓductiuũ rei nõ exiſtẽtis:ergo entis ad nõ exiſtens eſt relatio realis.

tex. 21.

Utrum ẽtis ad nõ exiſtẽs: ſit relatio realis.

¶Reſpõdeo.negať argumentuꝫ. q2 eſt fallacia diuiſionis ⁊ cõpoſitionis:naꝫ hoc nomẽ imago ⁊ huiuſmodi:ſignificãt rem abſolutaꝫ mediante cõceptu relatiuo ⁊ collatiuo vnius ad aliud.Si ergo accipiatur imago:quo ad abſolutũ ẽ realiter imago rei non exiſtẽtis. Si vero accipiať q̃ ad ꝯceptũ relatiuũ q̃ mediãte ſignificat illaꝫ reꝫ abſolutã.ſic nõ cõuenit ei realiter reſpectu rei non exiſtentis.

¶Ex hoc ptꝫ:ꝙ nõ omnis relatio ſignificata ꝑ nomẽ qð ꝯuenit rei etiã nullo ĩtellectu cõſiderãte eſt realis:nam nullo intellectu ꝯſiderante colũna eſt dextra hoĩ:et tamen reſpectꝰ importatꝰ ꝑ hoc nomen dextrum:eſt reſpectus rationis.patet etiaꝫ ꝙ finis vt finis nõ

eſt extra animam.

¶Dico ſcdo ꝙ iſti reſpectꝰ rõnis ponunť in actu per actũ intelľus diuini in quo hñt eẽ obiectiuũ:vt ſupra dictũ eſt diſt.8.q.4.

Cõclo.ij. Dei ad creaturas ſunt aliq̃ relationes rationis. Quod enim deus referať ad creaturaꝫ ptꝫ: q2 eſt creator ⁊ dñs eius.Qð iſti reſpectus ſint tñ in appꝛehenſione intelľus.probatur.Nulla res exiſtẽs ĩ deo neceſſario coexigit creaturaꝫ:ſꝫ oĩs relatio neceſſario coexigit ſuũ terminũ:ꝫ nulla res exiſtẽs ĩ deo terminať ad creaturaꝫ.

Aureo. vbi.ſ.

Utrum dei ad creaturas ſit reľo rõnis.

¶Contra arguit Aureo.Quicqd refertur ꝫm rationẽ eſt eiuſdeꝫ ordinis ꝫm rationẽ:cuꝫ eo ad quod refertur.ſicut quicquid referť ꝫm rem eſt eiuſdem ordinis ꝫm rem: ſed deus non eſt eiuſdem ordinis ꝫm rationeꝫ cũ creatura cũ ſemꝑ ſit ſupra oẽm creaturã: ergo non refertur ad creaturã ꝫm rationẽ.

¶Rñdeo.negať minor: quia deꝰ eſt ratio et exemplar diſtincte repreſentans oẽm creaturã:⁊ iterũ conuenit cũ creatura in conceptu analogo:nõ tñ eſt eiuſdeꝫ ordinis ꝫm rem:cum nullo modo inclinetur ad creaturã per aliquid quod ſit in natura ſua.

Cõcluſio.iij. Aliqi ſtarũ relationũ dicuntur de deo tantuꝫ ex tꝑe.ꝓbať ſic pñti diſt. arti.1. Oĩs reſpectus ꝯñs actionẽ dei trãſeũtem ꝫm modũ ſignificãdi in creaturã requirit ipſam creaturã eſſe. ſed aliqui reſpectꝰ dei ad creaturaꝫ ſunt hmõi.vt illi q̃ ſignificanť ꝑ hec noĩa :creator:gubernator:⁊ hmõi.ergo tales reſpectꝰ non pñt vere dici de deo niſi creatura ſit. ſed creatura eſt tantuꝫ in tempore.ergo ⁊c.

Scotꝰ hic.q.2.

¶Cõtra arguit Scotꝰ ⁊ Aureo. ꝙ oẽs iſti reſpectꝰ ſint ab eterno. Adhoc ꝙ entia rõis ſint:ſufficit ꝙ habeãt eſſe cognituꝫ.ſꝫ ab eterno cognouit oẽs reſpectꝰ rõnis.ꝫ ⁊c.

Reſpectꝰ rõis pñt eſſe in aliq̃ quadrupliciter.

¶Rñdeo.⁊ dico ꝑmo ꝙ reſpectuꝫ rõnis eẽ in aliquo cõtingit q̃tuor modis.Pꝛio ſicut cognitũ ĩ cognoſcẽte.⁊ ſic ꝯcedo ꝙ ab eterno fuerũt in deo.Scdo ſicut in termino. Tertio ſicut in fundamẽto.Quarto ſicut in ſuppoſito qð referť. Et his tribꝰ modis nõ fuerũt ab eterno.ſed ſunt de nouo etiã ꝫm intellectũ diuinũ:naꝫ terminus iſtarũ relationũ eſt creatura q̃ fuit tãtuꝫ in tꝑe:⁊ ideo ẽt illi reſpectus non fuerũt in creatura tanqꝫ in termino niſi in tempore.Et iterũ illi reſpectus fundanť ſuꝑ actũ intelľs diuini:nõ ꝓ tota eternitate:ſꝫ pro menſura temporali.Et iterũ deꝰ per reſpectũ quẽ intellexit ab eterno non refert ſe ad creaturã niſi creatura exiſtente:⁊ ideo nõ ſunt in deo tanqꝫ in eo qð refertur niſi ex tꝑe. Et hec oĩa ſũt ſine mutatiõe dei:ſꝫ cũ mutatiõe creature.

Scotꝰ vbi.ſ.

¶Scdo arguit Scotus: ꝙ ſcibile terminet relationeꝫ ſcie ⁊ deus relationẽ creature ad ipſum per aliquid abſolutũ.⁊ non per talẽ relationẽ rõnis.⁊ arguit ſic. Nullo intellectu ꝯſiderãte etiã diuino per impoſſibile:ſcibile terminat relationẽ ſcie:⁊ deꝰ relationẽ creature.ꝫ nõ terminat eas ꝑ reſpectus rõnis.añs ptꝫ.⁊ ꝯña ꝓbať. quia ens rõnis nõ eſt niſi ꝑ actũ ĩtellectus.ſed nullo ĩtellectu ꝯſiderante nullꝰ eſt actus rõnis.ergo ⁊c.

¶Rñdeo ꝙ terminꝰ reľonis rationis.ẽ q̃d abſolutũ.nec relatio eſt rõ tali abſoluto ꝙ terminet relationẽ.Pꝛiꝰ eñ ĩtelligiť relatio ſcie terminari ad ſcibile:⁊ poſtea ꝙ ex tali terminatione reſultet ex ꝑte ſcibilis relatio rõnis ꝫm eẽ qð hꝫ ĩ ĩtellectu. ⁊ eo facto qð termĩat relationẽ ſcie ꝯputať ĩter relatiua. Concedo ergo ꝯñtiã et ꝯñs.ſ.ꝙ relatio nõ eſt eis rõ terminãdi.ſꝫ ex hoc nõ ſequiť ꝙ nõ ſint relatiua.

Additõ pauli ⁊ aduerte Thomiſtas gen9 auteꝫ: lꝫ minime tamẽ ãbicioſuꝫ.

¶Judicio meo nõdũ cõplene eſt ſatiſfactũ huic rõni :q2 ex q̃ entia rõnis non hñt eſſe pꝛeter actum intellectus.⁊ ponimus ꝙ nullꝰ ĩtel

lectus cōſideret ſi deus terminat relationē creature nō apparet vbi reſultet ille reſpect⁹ rōnis. cū₃ entia rōnis in nullo ſint ſubiue: ſed eoꝝ eē eſt eſſe cognitū. ⁊ ponit caſus ꝙ nullus intellectus ſit.

¶ Ad hoc poſſet dici: ꝙ entia rōis ꝓpter eoꝝ maximā debilitatem: ſufficit ꝙ ſint in potentia ꝓxima ad hoc ꝙ dicant. Nam nullo intellectu conſiderante adhuc homo ⁊ aſinus rōne diſtinguunt: poſita autē₃ creatura relatio rōnis dei ad ipſam poſita eſt in potētia ꝓxima: q₂ ſtatim ꝙ intellectus cōcipit deū terminare illū reſpectū₃ creature reſultat in intellectu ille reſpectus rationis.

Relatiua rōis duplicia: ab intell'ctu inuēta aut conſignata

¶ Poteſt ēt dici ꝙ duplicia ſunt relatiua rationis. Aliq̄ eni₃ dicūt principaliter relationem quā itellectus adinuenit. ſicut gen⁹ et ſpecies ⁊ hmōi: ⁊ talia nō cōueniūt rebus nullo intellectu conſiderāte. Alia ſunt que principaliter ſignificant abſolutū: et tamē ſignificant illud ac ſi eſſet relatiuū: q₂ talia noīa immediate ſignificant conceptū collatiuū. ⁊ iſta poſſunt cōuenire rebus nullo itellectu cōſiderāte. Hmōi eſt hoc nomē dñs creator idē: ⁊ hmōi. poteſt etiā dici ꝙ iſta noīa conueniunt deo nullo intellectu conſiderante quo ad abſolutū q̄d ſignificāt: licet non q̄ ad reſpectū₃ rationis. ſecluſo em̄ omni actu itellectus. deus h₃ potentiam coercendi.

¶ Tertio arguit. Oē relatiuū diffinitur per correlatiuū₃. ſed ſcibile non diffinit per ſcientiā: nec act⁹ per potentiā. alioq̄n potētia eſſet prior actu. et ſic de alijs relatiuis tertij modi. ḡ ſcibile ⁊ alia hmōi: non referuntur.

¶ Rñdeo. negatur maior de relatiuis ſm dici: quia talia ſignificant principaliter abſolutū. ſcibile aūt et actus ſunt relatiua ſ₃ dici. Hic eſt ꝙ cum potentia diffiniat per actum: et non econtra: ꝙ act⁹ eſt prior potentia. vt dicitur. 9. meta. et ſimiliter eſt de ſubſtantia et accidente. tex.15.

¶ Dico tamen ꝙ non. op₃ ſemper diffinitēs eſſe prius diffinito. ſ₃ ſufficit eē ſimul natura. ⁊ ꝓpter hoc in relatiuis ſm eſſe que mutuo ſe diffiniūt/ vnū nō eſt prius altero.

Diffiniens ſufficit eē ſil' natura.

¶ Diſtin. xxxi.

IN diſtin. 31. Queritur vtrum ſimilitudo et equalitas ſint relōes reales i deo?

Pro q̄ōne hec ē prima concluſio. Equalitas ta₃ in deo q̄₃ in creaturis eſt relatio fundata ſup vnitatē quantitatis. ⁊ ſimilitudo ſuper vnitate q̄litatis. Nam vnū in quantitate facit equale. ⁊ vnū in qualitate facit ſimile. vt dicit phs. 5. metaphy. tex.15.

¶ Contra arguit Aureolus p̄mo. Equalitas nō fundat ſuper vnitate numerali quantitatis: alioq̄n in duobus equalib⁹ eēt vna quātitas numero. nec fundatur ſup vnitate ſpecifica: alioquin omnia quāta eſſent equalia: cū quātitas in omnibus ſit eiuſdē ſpeciei ⁊ ſimiliter albedo intenſa et remiſſa non ſunt ſimiles: ⁊ tñ ſunt eiuſdē ſpeciei. ergo ⁊c.

Aureo. h.q.1.

¶ Rñdeo ꝙ fundant i vnitate ſpecifica. Ad improbationē negat cōſequētia. q₂ nō oīs vnitas ſpecifica ſufficit ad equalitatē: ſ₃ op₃ ꝙ ſit vnitas ſpecifica in ratiōe menſure que attendit ſm numerū puta bicubitū₃: tricubitum: ⁊ hmōi. Omnes em̄ quātitates bicubite ſunt equales. ⁊ oēs tricubite. ⁊ ſic de alijs. 1. diſt. 19. ar. 1.

Utrum eq̄litas ſit relō fundata ſup vnitate quantitatis.

¶ Ad ſcd̄am improbationē negat maior. oīs em̄ albedo eſt alteri ſimilis: licet non ſit ei equalis. Albedo enim intenſior. cum habeat plures gradus: eſt maioris quātitatis v̄tualis q̄₃ albedo remiſſior.

¶ Contra has reſponſiones arguitur ex verbis eiuſdem Aureoli et Durandi. Equalitas et ſimilitudo non fundantur ſuper reali vnitate ſpecifica: q₂ vnitas ſpecifica non eſt realis. nam quātitas hominis et quantitas aſini non ſunt vna ſecundum rem. nec fundantur in vnitate ratiōis ſpecifica: quod probatur.

Ex v̄bis Aureo. ⁊ Durādi arguitur.

¶ Primo: q₂ tunc nulla equalitas eſſet realis cum non haberet fundamentum reale.

¶ Scd̄o: q₂ in duabus quantitatibus eſſet tantum vna equalitas: cū quātitas cōis ſit tantum vna.

¶ Tertio: quicūq₃ apprehēdit relationē. poteſt apprehendere fundamentū. ſed ſenſus apprehēdit equalitatē duoꝝ: ⁊ nō pōt apprehendere naturā cōmunē. ergo natura cōis nō eſt eius fundamētū.

¶ Rñdeo. dico p̄mo ꝙ equalitas duoꝝ quantoꝝ ⁊ ſimilitudo duaꝝ qualitatū fundat ſuper vnitate rōnis ſpecifica. q̄d ſic declaro. ſi enim ſint duo ſimilia in albedine puta ſortes ⁊ plato: in ſorte eſt vna ſimilitudo fundata ſup albedine eius ⁊ terminata ad albedinē platonis: ⁊ in platone eſt alia ſimilitudo terminata ad albedinem ſortis. ⁊ ſic quelibet iſtarum ſimilitudinum fundatur ſuper albedine particulari.

Eq̄litas ⁊ ſil'itudo fundāt ſup vnitate ſpecifica q̄ actu vl' v̄tute eſt eis rō fundandi.

¶ Dico ſcd̄o ꝙ nulla iſtarum qualitatum vt eſt hec albedo fundat ſimilitudinem. ſed ꝙ eam fundet hoc habet inquantū eſt albedo: ⁊ non vt eſt hec.

¶ Dico tertio ꝙ licet actualis vnitas rationis ſpecifica ſit tantū in intellectu: tamen eſt in ipſis indiuiduis virtualiter. Na₃ quelibet albedo pōt imprimere intellectui ſpeciē per quā oēs albedines rep̄ſentant: ⁊ ſunt in ea vnite. Sic ergo fundatur equalitas ⁊ ſimilitudo ſuper diſtinctis numeraliter: ſed vnitas ſpecifica actu vel virtute eſt eis ratio fundandi.

¶ Ad primā improbationē negatur ꝯñtia: q₂ illa vnitas eſt realis ſm eſſe quod habet extra animā.

¶ Ad ſecūdā negat ꝯñtia. q₂ albedo que eſt vna ſm rationē: eſt diuiſa ſm eſſe in duab⁹ albedinib⁹.

¶ Ad tertiā ſufficit ꝙ ſenſus apprehēdat per accidens naturā cōmunē: que eſt ratio particulari albedini ꝙ fundet ſimilitudinem.

¶ Cōtra primū ⁊ ſecūdū dictū in hac reſponſione arguit. Una ſimplex relatio nō pōt fundari ſuper duos conceptus. ſed alius eſt cōceptus albedinis ſortis: vt eſt hec albedo. ⁊ ali⁹ vt eſt albedo. ḡ ſil'itudo ſortis nō fundat ſuper eis.

¶ Rñdeo. negatur maior. qñ vn⁹ eſt alteri rō fūdādi. tūc ē em̄ habēt rōnē vnius. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito.

Cōcl'o. ij. Equalitas quātū ad ſuā cauſam aliquid priuat: et ex ſe aliq̄d ponit. prima pars ꝓbat. Unitas aliquid priuat. ſ. diuiſionē. ſed vnitas eſt cauſa equalitatis. ⁊ ꝓpter hoc dicit phs. 10. meta. ꝙ equale opponit priuatiue magno ⁊ paruo. Scd̄a pars patet. q₂ equalitas dicit relationē. ergo dicit aliquid ſaltem ſm rationem. tex.19.

Cōcl'o. iij. Equalitas i creaturis eſt relatio realis in vtroq₃ extremo. ꝓbatur ſic. Equalitas habet fundamentū reale: ⁊ eſt inter realiter diſtincta: que ſunt eiuſdē ordinis cū quātitas que eſt ei⁹ fundamētum ſit in omnibus ſm eandē rationem. ergo ⁊c.

¶ Cōtra arguit Durād⁹. Si eq̄litas eſt relatio realis: ſequit ꝙ in eode₃ ſint infinite realitates. hoc eſt falſum. ergo ⁊c. ꝯñtia patet q₂ idē hō eſt ineq̄lis infinitis rebus. Durā.

¶ Reſpōdeo. negat ꝯñtia: q₂ eadē inequalitate eſt iequalis omnib⁹ ſibi inequalibus.

Utrum eq̄litas ſit relō realis.

¶ Cōtra ſi. a. ſit inequale. b. ⁊. c. et corrūpat. c. corrūpit in. a. inequalitas ad. c. ⁊ remanet ineq̄litas ad b. ergo non eadē inequalitate eſt inequalis. b. ⁊. c.

¶ Rñdeo. ꝙ eſt eadē inequalitas. ſed ipſa terminabatur prius ad duos: ⁊ modo tantū ad vnum.

Cõcl'o.iiij. Equalitas ĩ deo nõ eſt relatio realis.ꝓbať. Equalitas ĩ diuinis nõ eſt realis ex pte eẽtie: cũ ĩ oib⁹ ſit eadẽ eẽtia numero. eiuſdẽ aũt ad ſe nõ eſt rel'o realis nec ex pte rel'onũ:qꝛ rel'onis ad relatione nõ eſt realis rel'o.ꝙ nullo mõ eſt realis.ꝯña pꝫ.qꝛ ĩ diuinis non eſt niſi eſſentia ⁊ relationes.

Scot⁹. ¶Contra arguit Scotus primo. paternitas ⁊ filiatio ſunt relationes reales in deo.ſed earũ fundamentum eſt vnum.ſ. eſſentia. ergo non obſtante idẽtitate fundamenti equalitas inter patrem et filium eſt relatio realis.

¶Reſpondeo.negatur minor:qꝛ fundamentũ paternitatis nõ eſt eſſentia:ſed generare ⁊ fundamẽtum filiationis eſt generari.

¶Cõtra arguitur dupl'r. Primo fundamẽta diſtinctarũ relationũ ꝑintelligunť diſtincta ipſis relationib⁹:ſed gñare ⁊ gñari nõ preintelligunť diſtincta paternitati ⁊ filiationi:qꝛ in diuinis oĩs diſtinctio realis eſt ꝑ relationes.ꝙ ⁊c.

¶Secundo paternitas ⁊ filiatio fundantur per te in duobus relatiuis ſcilicet generare ⁊ generari ergo equalitas poteſt fundari in duobus relatiuis ſcilicet paternitate ⁊ filiatione:⁊ eſſe realis.

Uide in ꝑdictis ꝙ rel'õe vt dogma tho miſticũ ꝓcul ſit ab errore ⁊ minorib⁹ ꝯtẽtionib⁹ accepta a peripatheticiſ melius reddat.

¶Rñdeo.Ad primũ negať maior: quãdo fundamentũ ſunt ipſemet relationes:et non diſtinguuntur niſi relatiue.ſicut eſt generare et generari in diuinis.

¶Ad ſcdꝫ negať ꝯñtia.qꝛ gñare ⁊ gñari lꝫ ſint relatiões tñ ſignificãtur per modũ actuũ notionaliũ:⁊ ideo poſſunt fundare relationes. paternitas aũt ⁊ filiatio nõ ſignificanť per modũ actus.

¶Scdo arguit.ſi eadẽ albedo eſſet ĩ duab⁹ ſupficieb⁹ ipẽ eẽnt ſimiles ꝙ nõ obſtãte idẽtitate fundamẽti poteſt eſſe relatio realis.

¶Rñdeo.ꝑmo ꝙ caſus eſt impoſſibilis:qꝛ illa albedo ſi eſt ĩ diſtinctis ſubiectis:nõ eſt eadẽ nũero.

¶Dico ſecũdo ſi detur ille caſus eſſent ibi duo abſoluta:ſcꝫ due ſuꝑficies.⁊ iõ poſſet eſſe relatio realis.non ſic aũt eſt in diuinis:vbi non poſſunt eſſe plura abſoluta.

¶Diſtin.xxxij.

AN diſ.32.q̃riť ꝑmo. Utrũ pr̃ ⁊ filius diligant ſe ſpũſancto? **Pro** qõne hec eſt prima cõcluſio. pater ⁊ filius diligũt ſe ſpirituſancto. Iſta cõcluſio probatur cõmuni auctoritate theologorum.

Cõcl'o.ij. Ille ablatiuus ſpũſancto conſtruitur in habitudine quaſi effectus formalis.vt dicit.s.D. preſenti diſ.ar.1. ¶Ubi ſciẽdũ ꝙ cum res cõiter denoieť a ſuis formis. q̃cq̃d denoiat aliud ſe hꝫ per modũ forme lꝫ nõ ſit ei⁹ forma ſꝫ aliq̃ñ effectus. Dicimus.n.ꝙ arbor floret floribus:qui tñ flores ſunt ab arbore tanq̃ꝫ a cauſa efficiẽte. Et qꝛ.ſſ.eſt amor a patre ⁊ filio ꝓcedens quo denoiant ſe diligere: ideo bene dꝛ ꝙ ille ablatiuus cõſtruiť in habitudine q̃ſi effect⁹ formalis.formalis q̃dẽ inquãtũ denominat.effectus vero accipiẽdo effectum pro omni ꝓducto.

Aureo. ¶Cõtra exẽplũ arguit Aureo.ꝑ⁰ florere nõ eſt emittere flores:ſꝫ diligere notional'r.ſſ. eſt producere ſſ.ergo exẽplũ nõ eſt ad ꝓpoſitũ. añs ꝓbať.Nã ſi de⁹ imprimeret flores arbori:adhuc floreret et tñ nõ emitteret flores.

Utrum florere ſit flores emittere.

¶Reſpondeo. negatur cõſequẽtia:quia ſufficit ꝙ exẽplũ ſit ſimile quantũ ad id propter qd̃ ſumiť vt eſt in ꝓpoſito.Sicut enim flos non eſt forma arboris ⁊ tñ ipſum denominat.ita.ſſ. denominat patrem licet non ſit eius forma.

¶Cõtra.Id ꝙ denoiat aliđ ꝑ modũ effect⁹ formalis:opꝫ ꝙ ſit qđ ꝓductũ ⁊ ꝙ denoiet.ſed cũ diciť arbor floret floribus:non ſignificať

ly floꝛib⁹: vt quid ꝓductũ:qꝛ verba neutra nõ ꝯſtruunť cũ termino ꝓductionis:vt calere:dormire ⁊ hmõi.ſicut faciũt verba actiua: florere autẽ eſt verbũ neutrum.

¶Rñdeo. Primo ꝙ ſufficit ablatiuũ cũ quo cõſtruitur verbũ neutrũ:eſſe quid ꝓductũ per actionẽ importatã per verbũ actiuũ.Unde licet flores nõ ſint ꝓducti per actionem ſignificatam hoc verbo florere ſunt tñ ꝓducti actiõe quã ſignificat hoc verbum emitto vel pullulo.⁊ ſic negatur minor.

¶Uel põt dici ꝙ hoc ꝟbũ florere includit verbũ actiuũ.ſ.emittere. ⁊ per cõſequẽs dicit actionẽ trãſeũtẽ in accuſatiuũ incluſum. naꝫ florere eſt flores emittere.⁊ ſic iterũ negať minor.Ad cui⁹ ꝓbationẽ diciť ꝙ in illo caſu arbor non floreret ſed eſſet florida.

Cõcl'o.iij. Licet iſta ſit ꝓpria. pr̃ diligit ſpũſancto.⁊ pater dicit ꝟbũ. tñ iſta nõ eſt ꝓpria.pr̃ ſpirat ſpũſancto.Hanc ſic ꝓbat vbi.ſ.ad.3. Oẽ agẽs põt denominari termino emiſſo per actũ q̃ñ verbũ ĩportat ipſum actũ ⁊ emiſſionẽ actus. ſed diligere dicit emiſſionẽ amoris ⁊ ipſum amorẽ.⁊ dicere dicit verbũ ⁊ ei⁹ emiſſionẽ.ſpirare aũt dicit tantũ emiſſionẽ ſpũſſancti:⁊ non ſpiritũſanctum.ergo ⁊c.

Aureo. ¶Cõtra arguit Aureo.Edificare dicit emiſſionẽ edificij ⁊ ipſuꝫ edificiũ.⁊ tñ nõ bñ dꝛ edificator edificat edificio.ꝙ illa maior eſt falſa.

¶Rñdeo.negať maior.qꝛ edificare includit tantũ edificationeꝫ et non edificiũ.Et vt ſciatur q̃ñ verba includũt tales actus. Sciẽdũ eſt ꝙ q̃ñ non habeť perfectus ſenſus niſi addať accuſatiu⁹ verbo. tunc illud verbum non includit terminum:ſed tãtũ eius emiſſioneꝫ.Sic eſt in propoſito. Non.n. habetur perfectus ſenſus ſi dicať edificator edificat.ſed opꝫ addere quid edificet:puta domũ:eccleſiã ⁊ hmõi.Silr ſi dico ſpirat:opꝫ addere aliquid:puta odorẽ: amorẽ. Similiter ſi dico generat opꝫ addere vel hominẽ vel filiũ vel vermen.Cũ aũt dico diligit:idem eſt ac ſi dicerem producit amorẽ.

Notato q̃ñ ꝟba icludũt act⁹ ſuos.

Cõcl'o.iiij. In diuinis eſt triplex amor.ſ.notionalis eſſentialis et perſonalis. Prima pars ſic ꝓbať. Ille amor eſt notionalis:qui põt cõcipi vt operatio.ſed in diuinis amor põt cõcipi vt operatio amãtis.ergo ⁊c.Iſte aũt amor notionalis eſt ipſa cõis ſpiratio. Scda pars ꝓbatur.Ille amor eſt eſſentialis qui cõcipiť vt principiũ operationis.quia diuina eſſentia eſt ꝑncipiũ oĩm operationũ.vt dictũ eſt diſt.6.ſed amor põt concipi vt principiũ quo pater ⁊ fili⁹ ſpirãt. ergo ⁊c.Tertia ꝓbať.Ille amor ẽ ꝑſonalis qui cõcipiť vt ſubſiſtẽs. ſed amor ſpiratus concipiť vt ſubſiſtens.ergo ⁊c. Iſte aũt amor eſt ipſa perſona.ſſ. ¶Iſtis trib⁹ modis ſumiť etiã diligere vt dicit.s. D.ꝑñti diſt.ar.2.ad.4.

Tripl'r ſumiť diligere ſicut triplexẽ amor:

¶Cõtra arguit Aureo. Si eſt aliquis amor eſſentialis ⁊ aliq̃s perſonalis:ſequiť ꝙ.ſſ.eſſet ſaltẽ ꝑm rationeꝫ perfectior patre. hoc eſt falſum.ergo ⁊c.cõſequẽtia probatur.In ſpirituſſancto eſt amor eſſentialis ⁊ amor perſonalis:et in patre nõ eſt amor perſonalis.ergo.ſſ.eſt eo perfectior.

Aureo.

¶Rñdeo.negať ꝯña.qꝛ amor ꝑſonalis nihil eſt aliud ꝗꝫ rẽ:q̃ꝫ amor eſſentialis.ſ.ipſa diuina eſſentia cũ relatiõe.ex parte aũt relatiõis nullã dicit ꝑfectionẽ.cũ relatio vt rel'o nihil ponat in eo de quo dꝛ.

Sermo s.Tho. facilior eſt:q̃ꝫ cera ad fingendum.

Cõcl'o.v. Pater diligit ſe ſſ.i.eſt principium.ſſ.qui eſt amor.

Cõcluſio.vj. Pater diligit creaturam ſpirituſſancti.

Cõcl'o.vij. Spirituſſãctus diligit ſe.ſſ.Iſtas ponit vbi.ſ.arti.2.⁊.3. Et.1.q.37.ar.2.ad.3.

Queſtio.ij.

Queritur ſecundo. Utrum pater ſit ſapiens ſapientia genita?

Pro queſtiõe hec eſt prima concluſio. Pater videt ſe ⁊ omnem creaturam in verbo. Hanc ſic probat.1.q.32.articu.1.ad.3. Quicũq; cõprehendit verbũ videt in ipſo omnia que in eo repreſentantur. ſed pater cõprehendit verbum in quo ipſe et omnis creatura relucet. ergo ⁊c.

Cõclo.ij. Pater nõ eſt ſapiens ſapientia genita ſiue verbo. ꝓbatꝛ ſic. vbi s. Id quo aliquis eſt ſapiẽs ſe habet vt formale principiũ eius. cũ ſapientia dicat formã exiſtẽtẽ in ſapiente. ſed verbũ nullo modo habet rationem principij formalis reſpectu patris. ergo ⁊c.

Aureo. h.q.2.

Cõtra arguit Aureo.pº. Id facit ad intellectionẽ ſine quo intellectio eſſe non põt. ſed intellectio patris non põt eſſe ſine verbo ad qđ terminatur: ergo verbum facit ad intellectionẽ patris.

Utrũ pr ſit ſapiens: ſapientia genita.

Rñdeo. ꝙ verbũ facit ad intellectionẽ pr̃is: q̃ nõ eſt aliud q̃ intellectio cũ relõne paternitatis. ſed hoc nõ eſt cõtra nos qui dicimus ꝙ verbũ nõ eſt ipſa intellectio patris. nec principiũ eiꝰ elicitiuũ.

Scđo. Iſta parte eſt vera pr diligit ſe. ſſ. ergo etiã iſta eſt vera: pr eſt ſapiẽs ſapiẽtia genita. tꝫ ꝯña. q: ſicut ſapere eſt operatio immanens. ita ⁊ diligere.

Rñdeo. negatꝛ ꝯñtia. q: diligere ſignificatur per modum actionis ⁊ vt egrediẽs a ſuppoſito. Sapiẽtia aũt ſignificatur tm̃ per modũ manentis in eo: cuius eſt. Ad veritatẽ autẽ propoſitionis multũ facit modus ſignificandi.

Cõtra. ergo iſta eſt vera: pr intelligit ſapiẽtia genita. tꝫ ꝯña: q: intelligere ſignificatꝛ vt egrediẽs a ſuppoſito ſicut ⁊ diligere.

Rñdeo. negatꝛ ꝯñtia. q: diligere poteſt eſſe notionale et ideo põt dici diligere ſpirituſancto intelligere aut ſemper tenetur eſſentialiter.1.queſtio.37.articu.1.

Cõtra. q: iſta eſt vera. Pater diligit ſe ſpirituſancto: q: ly diligere tenetꝛ notionaliter. ergo et iſta eſt vera: pater ſpirat ſe ſpirituſancto quod eſt impoſſibile.

In his putare fallax: intelligeꝛ difficile

Rñdeo. negatur conſequentia: quia ſpirare dicit habitudinem principij reſpectu accuſatiui quẽ regit: pater autem non eſt principium ſui: et ideo non debet ſpirare ſe. ſed diligere non dicit talem habitudinem: et ideo poteſt dici ꝙ diligit ſe ⁊c.

Diſtin.xxxiij.

In diſtinctione.33. queritur. Utrũ proprietates pſonales ſint diuina eẽntia?

Pro qõne hec eſt prima concluſio. Eſſentia diuina ⁊ proprietas relatiua: ſunt idem realiter. probatur preſenti diſtin.arti.1. quicquid eſt realiter in deo eſt idem re quod diuina eſſentia. ſed proprietates relatiue ſunt in deo ſecundum rem. ergo.

Cõclo.ij. Proprietas diuina eſt idem realiter qđ perſona. Hanc ſic probat preſenti diſtin.articu.2. proprietas diuina eſt in perſona: ergo eſt ipſa: alioquin faceret compoſitionem cum ea.

Cõclo.iij. Eſſentia diuina ⁊ pprietas relatiua differũt ratione. Iſtã ſic probat preſenti diſt.ar.1. Illa differunt ratione quorũ ſunt diuerſi conceptus. ſed eſſentie ⁊ relationis ſunt diuerſi conceptus: q: cõceptus eſſentie eſt ad ſe: et conceptus relationis eſt ad aliud. ergo Item eſſentia vt eſſentia aliquid ponit: relatio autem nihil ponit. ergo differunt ratione.

Aureo. h.q.1.

Cõtra hoc arguit Aureo. Id ꝙ diſtinguit perſonas realiter ẽ res vt ſic. ſed relatio vt relatio diſtinguit perſonas. ergo relatio vt relatio eſt res.

Relõ diſtinguit vt diuĩa eẽntia.

Rñdeo negãdo minorẽ. Relatio eñ vt relatio: non hꝫ ꝙ diſtinguat: ſed ꝙ illa diſtinctio ſit realꝛ hoc nõ facit inquãtũ relõ: ſꝫ vt diuina eſſentia. Sicut ẽt deus hꝫ a ſapiẽtia ꝙ ſit ſapiẽs: ꝙ aũt ſit ſapiẽs ſubſtãtialiter: nõ hꝫ a ſapiã vt ſapiã eſt: ſed vt eſt diuina. primo ſen.di.26.q.prima artic.2.ad tertium.

Scotus i repoꝛ.

Contra idẽ arguit Sco. Idẽ ex natura rei nõ eſt principium ꝯuenientie ⁊ diuiſionis: ſꝫ eſſentia eſt principiũ: in quo cõueniunt pſone diuine. ⁊ relõ eſt ꝓncipiũ diuiſionis. ergo eſſentia ⁊ relatio non ſunt idem ex natura rei.

Rñdeo. negãdo maiorẽ. q: talꝛ diſtinctio ⁊ ꝯueniẽtia nõ opponũtur: vt eſt in ꝓpoſito. Nã ꝯuenire in abſolutis ⁊ diſtingui in relatiuis: nõ ſunt oppoſita. Facit etiaꝫ Scotus alia qttuoꝛ argumenta: q̃ ſoluta ſunt ſupra diſt. ſecũda et octaua: queſtione quarta.

Aureo. vbi.s.

Tertio arguit Aureo. Relatio diſtinguitur ab eſſentia ſm totũ id qđ eſt. ergo nõ eſt ipſa eſſentia. ꝯña patet. antecedens probatur. Relatio diſtinguitur in ratione reſpectus ab eſſentia: ſed totum id qđ eſt relatio eſt reſpectus. ergo diſtinguitur ab eẽntia ſm totum id qđ eſt.

Eſſe duplr.

Reſpondeo ꝙ eſſe accipitur dupliciter. Uno modo pro eo qđ per diffinitionem ſignificatur. nã diffinitio indicat eſſe rei. ⁊ in iſto ſenſu cõcedit antecedẽs: negatꝛ conſequẽtia. nã licet relatio ſm totũ id qđ eſt. i. ſm totam diffinitionẽ ſiue ſm rationẽ relationis diſtinguatꝛ ab eſſentia: eſt tamẽ ipſa eſſentia. Alio modo accipitur eẽ ꝓ entitate rei: ⁊ ſic negatur antecedens. Ad eius probationeꝫ negatur minoꝛ. non enim tota entitas relõnis ꝯſiſtit in eſſe reſpectiuo: cũ ex rõne relationis non habeat ꝙ ſit entitas: ſed ex fundamento.

Quarto. pater ⁊ filius hñt aliquod eſſe in quo ꝯueniunt inter ſe: ⁊ cũ eẽntia. ſ. eẽ diuine eẽntie ⁊ hñt aliqđ eſſe ĩ quo diſtinguuntꝛ. ſ. in eẽ patrẽ ⁊ filiũ. ergo ẽt ꝓprietates hñt aliqđ eſſe in quo conueniunt cũ eſſentia: ⁊ aliquod ĩ quo diſtinguuntur.

Eſſe hꝫ ꝯceptũ abſolutum.

Rñdeo. negatꝛ añs. nullũ eñ abſolutum plurificatꝛ in diuinis. eẽ aũt hꝫ cõceptũ abſolutũ: cũ cõceptus entis ſit primus: nõ eſt tãtũ ibi vnum eſſe.

Utrum relões diſtinguãtur inter ſe realꝛ.

Quinto arguit. ꝙ relatiões nõ diſtinguũtur inter ſe realiter. paternitas nõ differt a filiatiõe realiter alia realitate q̃ diuinitatis: quia tũc paternitas haberet aliã realitatẽ q̃ realitatem eſſentie: et ſic diſtingueretur ab eſſentia realiter. nec differt ab ipſa filiatione realitate diuinitatis: quia tunc realitas diuinitatis ⁊ realitas filiationis diſtinguerentur realꝛ. ergo nullo modo differt ab ea.

Cõſiderato.

Rñdeo. ꝙ realitas qua differt pr̃nitas a filiatione: eſt realitas diuinitatiſ. ſed negatꝛ ꝯña. ſ. ꝙ ſeq̃tꝛ ex hoc realitatẽ diuinitatis differre a filiatione: q: realitas paternitatis nõ diſtinguitꝛ paternitate a filiatione: inquantuꝫ eſt realitas diuinitatis: imo nec inquantum eſt realitas: ſꝫ inquãtũ ẽ realitas ſub tali reſpectu. Ex hoc enim ꝙ realitas filiationis eſt relatio: habet ꝙ diſtinguat: ⁊ ex hoc ꝙ ẽ realitas: hꝫ ꝙ ſuum diſtinguere ſit reale. Et ex hoc ſequitur ꝙ paternitas ⁊ filiatio: non ita ſe habent ab eſſentia: ſicut rationale ⁊ irrationale ad animal: q: iſte due drie diuidunt animal ſm reꝫ. paternitas autem ⁊ filiatio non ſecant eſſentiã.

Concluſio.iiij. Eſſentia diuina et relatio ſunt idem inconuertibiliter, probatur. quia

queciiꝙ ſunt idē ꝯuertibiliter: ita ſe hñt: ꝙ de quocunꝙ ꝑdicatˀ vnũ predicatur ⁊ reliquũ.ſed ſic ē ꝙ de quocũꝙ predicatur eſſentia nõ de eo pꝛedicatur relatio. igitˀ. nã de paternitate ꝑdicatur eſſentia non autem filiatio.

Aureo. ¶Cõtra arguit Aureolus pꝛimo ſen. diſt.ſcđa. Nulla res excedit ſeipſam nec eſt maioꝛ ſe: nec ſibi incõuertibilis: aut ĩadequata.ſʒ eſſentia eſt illa res q̃ eſt paternitas.ğ nõ eſt ei adequata.

In diuinis non excedentia: nec maius: nec totum. ℞Rñdeo:⁊dico ꝑmo ꝙ in diuinis nec eſt excedentia: nec vnum eſt maius altero:cuʒ iſte ſint ꝓpꝛietates totius reſpectu partiuʒ: in diuinis auteʒ non eſt totum cum requirat compoſitionem ⁊ quantitatem partium.

℞Dico ſcđo:ꝙ eſſentia nõ dr incõuertibilis relationi:q̃ ſe hʒ ad eã vt cõe ad pꝛopꝛium.

Eẽntia non dr ꝓpꝛe inadeq̃ta relõni. ℞Dico tertio ꝙ eſſentia nõ dicitˀ ēt pꝛopꝛie inadequata paternitati.Cuius rõ eſt: quia inequalitas requirit realē diuiſionē extremoꝝ:ſicut ēt eq̃litas:incõuertibilitas autem non:cum ſit pura negatio.

℞Dico quarto ꝙ in illa ratione ē fallacia accidentis.Qđ eñ eſſentia ſit incõuertibilis paternitati: nõ conuenit ei ex eo ꝙ eſt eadem res cũ paternitate:ſed inquãtuʒ ab ea diſtinguitˀ.Vñ lʒ nulla res ſit ſibiipſi inconuertibilis:eſt tamen inconuertibilis alicui a quo ſola ratione differt.

¶Secundo.Omne inconuertibile alicui includit illud: ⁊ aliquid plus. ſicut qꝛ homo eſt incõuertibilis animali:illud ⁊ aliq̃d vltra ipſum includit.ſʒ paternitas nihil plus includit q̃ʒ eſſentia. igitˀ.

℞Rñdeo.Negatˀ maioꝛ:niſi ſit in conuertibilitas ꝑ modum totiꝰ ⁊ partis:qđ non eſt in pꝛopoſito.

¶Tertio.Impoſſibile eſt: ꝙ aliqua ſunt equalis quantitatiue:⁊ vnum inadequatur alteri. ergo impoſſibile eſt ꝙ aliqua ſint idē entitatiue:⁊ vnũ inadequatˀ alteri.ſʒ paternitas ⁊ eẽntia ſunt idē entitatiue.ergo ⁊c.

℞Reſpondeo.nego pꝛimã ꝯñtiã. quãdo illa que ſunt idē entitatiue ſe habent vt cõe ⁊ ꝓpꝛiũ:ſicut eſt in pꝛopoſito.

¶Quarto manēte eadem cauſa manet idem effectus.ſed cauſa:ꝙ eſſentia ſit incõuertibilis paternitati eſt infinitas eiꝰ:ğ q̃cq̃d hʒ infinitatē quã hʒ eſſentia ꝑdicatˀ de oĩbus:de quibꝰ pꝛedicatˀ eſſentia:ſʒ paternitas habet illã infinitatē quã hʒ eſſentia:ğ ⁊c.

¶Rñdeo ad minoꝛem. ꝙ lʒ pr̃nitas habeat infinitatē quã hʒ eẽntia:nõ tñ eã hʒ vt eſt relõ vel paternitas.ſʒ illa ĩfinitas ꝯuenit ei ſecũdario: pꝛĩcipalr̃ aũt cõuenit eẽntie tãq̃ʒ attributũ eius.Et ſic ad argumẽtũ mĩoꝛis negari põt: qꝛ habere infinitatē non ē cã illiꝰ ſed habere eam pꝛincipalr̃. Alia que faciunt ad hanc cõcluſionem dicta ſunt ſupꝛa di.2. Infinitas ſecũdario cõuenit relatõi diuine.

Cõclõ.v.

Pꝛopꝛietas ꝑſonalis differt ſm rõnē a pſona.ꝓbatˀ pñti diſt. ar.2.Illa differũt rõne:quoꝝ vnũ eſt alteriꝰ ꝯſtitutiuũ.ſʒ ꝓpꝛietas eſt pſone ꝯſtitutiua:ğ ⁊c.

Cõclõ.vj.

Pꝛopꝛ̃tates ſunt in perſonis. Pꝛobatˀ.1.pte.q.32.ar.3.Oĩs foꝛ̃a itrinſece denoĩans eſt in eo ꝙ denoĩat:ſʒ ꝓꝑ̃tates denoĩant pſonas.pater.n.dr pr̃ pr̃nitate et ſpirãs ſpiratiõe:ğ iſte ꝓpꝛietates ſunt ēt in eſſentia per identitatē ⁊ nõ ſicut in ſuppoſito:⁊.iõ eſſentia nõ refertur ad aliud ⁊c.

Ne per inania curioſe nimis verſentur: heream menti cõclones q̃ ignorãs deuincit audacia

¶Diſtin.xxxv.

In diſt.35.queritur ꝑmo.Vtrum deꝰ ſit intelligens?

Pꝛo rñſione ſit hec pꝛima cõcluſio. Immãlitas eſt cã intellectualitatis. Hãc ꝓbat pꝛima.q.14.ar.1.Id per qđ

aliq̃d recipit foꝛmã alteriꝰ rei abſolute,et ſine concretione:eſt cauſa intellectualitatis.ſed immaterialitas eſt hmõi.igitur.

Aureo. vbi.ſ. ¶Contra arguit Aureolus.Anima intellectiua intelligit ⁊ eſt foꝛma materialis: ergo aliqua foꝛ̃a materialis intellectus.

Forma dr̃ materialis dupl̃r: pp receptionē vł pp imerſionē i materia. ¶Rñdeo.Aliq̃ foꝛ̃a dr materialis dupl̃r.Vno mõ qꝛ ē foꝛ̃a materie: ⁊ ſic ꝯceditˀ totũ:nec eſt ꝯ concluſionem vt patebit. Alio mõ dicitˀ foꝛ̃a imaterialis vł qꝛ nõ eſt i materia:vel ſi recipitˀ i materia:nõ tñ eſt imerſa materie:qꝛ hʒ aliquam oꝑationē cui non cõicat materia: nec eiꝰ diſpoſitionē:vt dicitˀ ſcđo ꝯ gen.ca.64.⁊ hoc mõ anima intellectiua ē immaterialis. ſenſus ergo cõcluſionis eſt ꝙ nulla foꝛ̃a immerſa materie intelligit.

Intelligentia aĩe arctatˀ ꝑ mãm. ℞Dico tñ ꝙ aĩa ēt ex hoc qđ eſt in materia aliquo mõ arctatˀ :qꝛ q̃ʒdiu eſt in coꝛꝑe:non intelligit niſi per ſpecies acceptas a phãtaſmatibus:ſed exuta a coꝛpoꝛe intelligit per ſpecies infuſas.

¶Scđo arguit. idem gaudium ⁊ triſtitia ⁊ cetere paſſiones que voluntati debentˀ:ſunt q̃daʒ abſtracta a materia:ſed nõ ſunt ꝯgnitiua:nec cognitionis pꝛincipia, ergo concluſio falſa.

Vtrum imaterialitas ſit cã intellectiõis. ℞Rñdeo.Dico ꝙ cõcluſio intelligit ꝙ immaterialitas eſt cã itellectionis:ſi illud ſit ꝑ ſe ſubſiſtens: nec ſequitˀ ꝙ actu ſemꝑ intelligatur:quia non ſemꝑ vnitur intellectui in eſſe obiectiuo.

¶Tertio.Si imaterialitas eſt cã intellectionis:aut hoc eſt q̃ʒtũ ad negationē quã icludit imaterialitas.⁊ hoc non:qꝛ pꝛiuatio nõ eſt cã poſitiui.aut hoc ē q̃ʒtũ ad ſubiectum negationis.⁊ hoc etiã nõ: qꝛ eius qđ ꝯuenit alicui in pꝛimo modo perſeitatis nulla eſt cã. ſed intellectualitas conuenit tali ſubiecto in pꝛimo modo per ſe. ergo.

Immaterialitate circũloquimur ſpiritualitatem. ¶Rñdeo.ꝙ ꝑ immaterialitatē circũloquimur oppoſitũ materialitatis. ſcʒ ſpũalitatē. eſt ergo ſenſus ꝙ ſpũalitas eſt cauſa intellectualitatis.

¶Ad impꝛobationē negatur minoꝛ.qꝛ ſpũalitas nõ conuenit enti ſpũali in ꝑmo modo dicendi ꝑ ſe. ſʒ in ſcđo qꝛ eſt eius ꝓpꝛia paſſio.

Conclõ.ij.

Intellectus nr̃ nõ põt intelligere ſine ſpē itelligibili. Hãc ꝓbat de veri.q.8.ar.6.Nulla pura potentia põt agere niſi ꝑ id qđ ſit actu.Intellectus nr̃ ē pura potentia:vt habetˀ ex tertio de aĩa.⁊ id q̃ ſit actu ē ſpēs itelligibilis.ğ.

Aureo. ꝓ.q.1. ¶Contra arguit Aureo.Non eſt danda ſpēs gñalis intellectus:qꝛ ipſa ꝓhiberet extraneũ.vt dicitur tertio de anima.ergo nõ eſt dãda ſpecies acquiſita. Tex.4.

Vtrum ſit danda ſpēs acq̃ſita. ¶Rñdeo.negatˀ ꝯña.qꝛ ſpecies generalis nõ ſubeſſet imperio volũtatis: ſʒ actuaret intellectũ q̃ʒtuʒ poſſet. et pꝛopter hoc intellectus ſemper eſſet in actu perfecto per eam.vnde non poſſet aliam recipere:qꝛ impoſſibile eſt duas foꝛmas eiuſdē generis in actu perfecto,eſſe in eodem ſubiecto.ſpecies autem acquiſita ſubeſt imꝑio voluntatis:vnde põt eſſe i itellectu habitualiter:qꝛ eſt medius modꝰ inter purã potentiã ⁊ actũ ꝑfectũ nec repugnat hoc mõ plures foꝛmas eiuſdeʒ generis perficere idē ſubiectum.

Scotꝰ ꝓ q.vnica ¶Scđo arguit.Scotus argumētis Hēri.quoli.4.q.7.Nulla ſimplex oꝑatio reducitˀ in duo pꝛincipia:ſʒ itelligere eſt ſimplex operatio:ergo nõ reducitˀ in intellectuʒ et ſpēm:⁊ ſic ſequitˀ ꝙ nõ eſt dãda ſpecies in intellectu.

¶Rñdeo.negatˀ maioꝛ: de pꝛincipijs q̃ diuerſimode reſpiciũt illaʒ operationē.ſicut eſt i ꝓpoſito.naʒ intellectꝰ reſpicit ſubſtãtiã actus ſpēs vero modum actus. 4.ſent. diſt.49.arti.ſecundo.

¶Tertio ſi ſpēs eſt in intellectu: ipa naturalr̃ ageret:⁊ ꝑ ꝯñs ſemꝑ intellectꝰ per eã eſſet actu intelligens: ⁊ ſi eſſent plures ſpēs eẽnt

actu plures intellectiões.hoc aũt
eſt falſum:ergo ⁊c.

Cur ꝑ ſpẽꝫ nõ ſemꝑ intellectꝰ intelligat.

¶Rñdeo.negatꝛ ſcđo ꝯña.qꝛ lꝫ ſpe
cies naturaliter ageret: tamẽ ĩtel
lectꝰ ꝑ eã nõ ſemꝑ actu ĩtelligit:
quia ipſa nõ eſt ꝑ̇ncipale ꝑ̇ncipiũ
intellectionis.ſed ipſa potẽtia in-
tellectiua que vtitur iſta vel illa
ſpecie ſm ꝙ diuerſimode mouetꝛ
a voluntate vel a phãtaſmate vel
aliꝭ hmõi occaſiõibꝰ:⁊ ꝑꝑ hoc cõ
tingit ꝙ intellectꝰ qñqꝫ falſe ꝯpo-
nit.cõcedo tñ ꝙ prima ĩtellectio ꝑ̃
cedit omnẽ actum voluntatis.

¶Quarto. Uoluntas põt agere
circa obiectũ ſuum: dato ꝙ nihil
ab ea recipiat.ergo ⁊ ĩtellectus circa
obtũ ſuũ dato ꝙ nõ recipet ſpẽs.

¶Rñdeo.negatꝛ ꝯñia.qꝛ volũtas ẽ
potentia actiua.intellectus vero
eſt potentia paſſiua: ideo nõ põt
agere niſi fiat actu per ſpeciem:et
iſta eſt gñalis cã tã ſenſui ꝙꝫ intel
lectui recipiẽdi ſpẽm:qꝛ.ſ.ſunt po
tentie paſſiue. negatꝛ etiaꝫ añs.qꝛ
voluntas recipit ab obiecto quã-
dã impꝛ̃ſſionẽ q̃ dꝛ ſpẽs amoris.

¶Alia argumenta eius ad hoc ꝓ
poſitũ ſoluuntꝛ.2.di.3.q.2.

Godofredus ꝙlib.4.

¶Cõtra eandẽ arguit Godofre-
dus ſeptẽ medꝭs que ſoluta ſunt
ex dictis ſupra.

Aliꝭ.

¶Arguũt et aliꝭ vt recitat Scotꝰ.
Primo ſi ſpẽs ponitꝛ in intellectu
hoc eſt maxime.vt ſic principiũ in
tellectionis.ſed ꝑꝑ hoc nõ eſt po-
nenda.ergo.maior nota minor ꝓ
batur.Omne pꝛ̃cipiũ intellectio-
nis eſt potentia intellectiua: ſed
ſpecies non eſt potentia.ergo.

¶Rñdeo. negatꝛ minor.Ad ꝓba-
tionẽ eius negatꝛ maior de eo qđ ẽ
principiũ ſolũ quo ad modũ actꝰ
⁊ nõ quo ad eius ſubſtãtiã. Spẽs

Altius ſpeculare a quibus ꝓducantꝛ intellectio et ſpecies

autẽ eſt principiũ ſolũ quo ad mo
dũ.Qđ em̃ ille actꝰ ſit intellectio
hꝫ ab intellectu:ꝙ aũt ſit hmõi vꝛ
illius hꝫ a ſpecie.ꝓpterea dicit.s.
Tho.ꝙli.pº.q.2.arti.pº. ꝙ res ad
extra ſunt ſufficiẽtia motiua ſen-
ſuum exteriorũ.nõ aũt ĩtellectus:
ſed cõparatꝛ intellectus ad eorum
actioneꝫ.nam intellectus agens
eſt pꝛ̃cipale qđ cauſat ſpẽs in in-
tellectu poſſi phãtaſmata vero cõ
currũt ĩſtrumẽtalꝛ̃: et ꝙ̃tũ ad hãc
receptionẽ ſpecieꝝ ĩtellectꝰ dr̃ pa-
ti:ſed ipẽ actꝰ ꝑ ſpẽꝫ ꝓducit actuꝫ
intelligendi: ⁊ verbũ in q̃ cognoſcit
rem ad extra. ipſi vero actus
ex obiectis ſpecificantur.

¶Scđo ſeqꝛ̃ ꝙ intellectꝰ non or-
dinaretꝛ per ſe ad intellectionẽ:ſi-
cut ad ꝓpriã ꝑfectionẽ.ꝯñs falſũ.
ꝯña ꝓbatꝛ.qꝛ nulla potẽtia ordiatꝛ
ꝑ ſe ad illũ actũ ad cuiꝰ ꝑ̇ncipiũ ẽ
in potẽtia ꝯdictiõis. ſꝫ ĩtellectꝰ ꝑ
te eſt in potentia contradictionis
ad ſpeciem que per te eſt princi-
pium intellectionis.

¶Rñdeo.negatꝛ maior.Ad ꝓba-
tionẽ maior negatꝛ ẽt đ eo qđ ẽ tm̃
partiale ꝑ̇ncipiũ cuiuſmõi ẽ ſpẽs:
⁊ maxime qñ id qđ eſt in potentia
cõtradictõis inclinatꝛ ad id qđ eſt
in tali potentia. Intellectus au-
tem naturaliter inclinatur ad ſpe
ciem.

¶Tertio ſi ſpecies cauſat intelle
ctionem:ſequitꝛ ꝙ nõ poſſint eſſe
in actu intellectiones logice ⁊ re-
lationes rõnis:qꝛ nulluꝫ reale eſt
ens rationis. ſed omne cauſatũ a
ſpecie eſt reale:ergo nulluꝫ cauſa
tum a ſpecie eſt ens rationis. om
ne autẽ qđ eſt in intellectu: cauſa
tum eſt a ſpecie.

¶Reſpondeo negatur ꝯña pria.
qꝛ non ſola ſpecies eſt cauſa actꝰ
intelligendi ſed ipſe intellectus:
⁊ ideo põt reflectere ſe ſuꝑ actum
ſuum:⁊ comparare rem extra ad
ea que ſunt intellectu:⁊ ide cau-
ſantur relationes rationis.Ad ꝓ
bationẽ negatꝛ minor.đ eo qđ nõ
ſolũ cauſatur a ſpecie: cuiuſmodi
eſt quicquid eſt in intellectu.

Unñ cauſentꝛ relatiões rõnis.

¶Dico poſtremo ꝙ entia ratiõis
nullam habet cãm effectiuã: ſed
tm̃ habent eſſe cognitum: ⁊ ideo
hec ratio nihil facit ad rem.

Cõclo.iij.

Spẽs intelli-
gibilis diſtin
guitur ab actu intelligendi. pro-

batur.Oẽ principiũ operationis
diſtinguitur operatiõe: ſed ſpe-
cies eſt principium intellectio-
nis.ergo.

Aureo. vbi.s. Utrum ſpẽs ſit intellectio.

¶Contra arguit Aureolus. Id
quo formalꝛ̃ res apparet eſt intel
lectio.ſꝫ ſpecies eſt id qua forma
liter obiectũ apparet intellectui
ergo.⁊c.

¶Reſpondeo.Dico primo ꝙ for-
malis apparentia eſt quidam re
ſpectus rõnis rei cognite ad co-
gnitionem vel ad cognoſcentẽ.et
ideo obiectũ nõ apponet formali
ter intellectui ꝑ actũ intelligẽdi
q̇ elicitur mediante ſpecie:q̃ ſpẽs
eſt habitudo intellectiua.nec ap-
paret formaliter ꝑ ſpeciẽ:ſed ꝑ re
ſpectũ apparẽtie: ſicut ẽt eſt ali-
quod viſum formaliter ꝑ reſpcm̃
viſibilitatis:⁊ ſic negatur minor.

¶Dico ſecũdo ꝙ iſte reſpectꝰ fun
datur ſuper verbo formato ab in-
tellectu:⁊ propter hoc dicitur ob-
iectum actualiter apparere ꝑ ac-
tum intelligendi:qꝛ facit verbuꝫ
eſſe in actu:in quo verbo res ac-
tualiter apparet: habitualiter ve
ro dicitur apparere per ſpeciẽ in-
telligibilem.

¶Dico tñ ꝙ per actũ nõ ponitur
in mente obm̃:in eſſe preſenti po-
tentie:ſed per ſpẽm aut ꝑ verbuꝫ
nam intellectio non eſt ꝑ moduꝫ
forme reꝑ̃ſentantis:ſed ꝑ moduꝫ
effluxus ⁊ operationis.

Cõclo.iiij.

Actus intel
ligẽdi diſti-
guitur realiter ab intellectu. pro
batur.Omne productũ diſtiguitꝛ
realꝛ̃ a producente.Actus intelli
gẽdi ꝓducitꝛ ab intellectu:ergo diſti
guitur ab intellectu.

¶Contra arguit Durãdus.ꝙ in

Durandus hic Utrum intellectio ſit idẽ realiter cuꝫ intellectu.

tellectio ſit idem realꝛ̃ cum intel-
lectu:lꝫ addat ſuꝑ ipſuꝫ quendã
reſpectũ ad obiectũ. Primo.om-
nis forma abſoluta põt eſſe prin-
cipium operationis: ſed intelle-
ctio non põt eſſe principiũ opera-
tionis:ergo nõ eſt forma abſoluta.

¶Reſpondeo.negatur maior.vt
ptꝫ de ꝙ̃titate: ⁊ maxime negatꝛ
de forma que eſt actus ſecundus
qꝛ talis nõ expectat vlteriorẽ ha-
bitum in ſubiecto.

¶Scđo.In eodẽ abſoluto ñ pñt
aduuari ꝯ̃ria:ſed eodem actu co-
gnoſcuntꝛ cõtraria:ergo cognitio
nõ eſt forma abſoluta.

¶Rñdeo.negatꝛ maior loquendo
de ꝯ̃riꝭs ſm eſſe intentionale: qꝛ
vt ſic nõ ſunt contraria.

¶Tertio.ſicut ſe hꝫ lucere ad lu-
cẽ:ſic intellectio ad intellꝛ̃m: ſꝫ lu
cere eſt ipſa lux:ergo ⁊c.

¶Rñdeo.negatur maior: qꝛ luce-
re eſt actus primus: ⁊ intellectio
ẽ actꝰ ſecũdus.negatur etiam mi
nor:qꝛ lucere nõ eſt lux ſed ipſum
eſſe lucis.

Lucere eſt actꝰ primus Joã. de ripa.

¶Quarto arguit Joan.de Ripa
Intelligere dei non eſt actio: er-
go nec intelligere noſtrum.

¶Rñdeo negatꝛ añs.dicit em̃ Cõ-
mentator.12. metaphy.cõ.39. qđ
actio diuini intellꝛ̃s eſt vita.⁊ ſcđo
celi.com.17.dicit ꝙ actio dei eſt
eius eternitas.

¶Dico ſcđo ꝙ intelligere dei nõ
eſt elicitũ ſicut intelligere nr̃m:et
ꝓpter hoc intelligere in nobis di
ſtinguitur ab intellectu: non aũt
in deo.Unñ lꝫ eſſe diſtinctum ab i-
tellectu nõ ſit de rõne intelligere
dei:eſt tamen de rõne intelligere
noſtri:qꝛ aliq̇d eſt de rõne inferio
ris qđ nõ eſt de rõne ſuperioris.p̃
ma parte.q.29.ar.4.

Utrum intellectus ſit potẽtia actiua.

¶Quinto. Si potẽtia ꝑceptiua:
cuiuſmodi eſt intellꝛ̃s eſſet actiua
tũc potẽtia ꝑceptiua adderet ali-
quid ſuper potẽtiã actiuã.ſꝫ hoc
eſt falſum:qꝛ queritꝛ de illo addi-
to q̇d ſit. cõſequentia ptꝫ.qꝛ infe-
rius addit ad ſuperiꝰ.ſed potẽtia
perceptiua ſi eſt actiua eſt iferior
ad actiuã:qꝛ nõ omnis actiua eſt
perceptiua.

¶Reſpondeo.negatur minor. et
dico ꝙ addit hoc.ſ. agere per ac-
tionem immanentem elicitam a
potentia ſimilata obiecto.hoc au
tem nõ conuenit omni potentie

actiue. Iſtud aũt additũ non eſt actio: ſꝫ ſpecificatio actiuitatis: ſicut ẽt rationale ſpecificat aīal.

¶ Tertio. ſi pōa ꝑceptiua ē ꝓductiua: aut ꝓducit aliqđ reale aut aliqđ ītẽtionale. Nō pmũ vt pꝫ. Nō ſecũduꝫ q: potẽtia ꝓductiua entis intẽtionalis eſt ignobilior productiua potẽtia entis realis: ſed potentia perceptiua non eſt ignobilior ꝙ̄ actiua: ergo ⁊c.

¶ Reſpondeo. ꝙ eſt productiua entis realis: q: producit in ſe cognitionem que eſt realis qualitas. eſt etiã productiua entis intentionalis: q: ille intẽtionesque ſũt in itellectu: lꝫ in ſe ſint reales ſunt tñ intentiões reſpectu obiecti qđ repñtãt. Ad obiectionẽ ãt negaᷓ maior: ſi potẽtia ꝓductiua entis intẽtionalis ꝓducat etiam ens reale: ⁊ maxie negaᷓ illa maior: q: ens intẽtionale puta roſa intentionalis in intellectu: eſt ꝑfectius roſa reali inquãtũ illa eſt imāīlis ⁊ actu intelligibilis: ⁊ pncipiũ intellectiõis q̄ eſt actus nobiliſſimus: lꝫ roſa ad extra quãtũ ad aliqđ: ſit magis ꝑfecta inquãtum eſt ſubſtãtia. illa vero intentionalis eſt accidens.

Roſa in intelľu ꝙ̄tũ ad aliqđ: ē ꝑfectior

Cõcľo. v. Formalis rõ itellectiõis create: conſiſtit in hoc ꝙ eſt eſſe actionem imanentẽ intellectui ab ipō intelľu cauſatam. Probaᷓ. illa eſt formalis rõ alicuius que per ī nomen exprimiᷓ: vt dicitur. 4. met.

text. 28.

ſed hoc nomẽ itellectio exprimit actionẽ itellectꝰ. oīs aũt actio intellectus eſt imanẽs. ꝙ vero intellectus ſit actiuus reſpectu intellectionis: ponit Cõmenta. 2. de aīa cõ. 55. ⁊ 3. de aīa. cõ. 21. ⁊ cõ. 36. ſic dicit: due ſũt actiões itelľs: quarum vna eſt intelligere: alia eſt extrahere. idẽ ponit. 12. meta. cõ. 39. dicens ꝙ intelľs natus eſt diuidere: ea que ſunt adunata in re.

Ioã. de ripa.

¶ Contra arguit Ioã. de ripa. Si formalis rõ intelľs cõſiſtit in eſſe ab intellectu: ſequiᷓ ꝙ illa intellectio ſit nobilior ꝙ̄ intellectꝰ agit ſꝫm vltimũ ſuuꝫ poſſe. hoc aũt eſt falſum. minor probaᷓ. q: intellectionem agit intellectꝰ nãliter ſꝫ vltimũ ſuũ poſſe: ⁊ nõ viſionẽ beatificam: ſed talis intellectio nõ ē dignior viſione beatifica: ġ ⁊c.

¶ Rñdeo ꝙ intellectus põt dupľr ꝯſiderari. Uno mõ vt eſt poſſibile i. vt eſt pura potẽtia ad oẽs ſpecies intelligibiles. Alio mõ vt eſt in actu per aliquẽ habitũ ſiue ille habitus ſit ſpẽs ſiue lumẽ glorie. Qñ aũt diciᷓ in ꝯcľone ꝙ rõ intellectionis cõſiſtit in eſſe ab intellectu nõ loquiᷓ de intellectu poſſibili: ſed de intellectu in actu. Ex hoc ſequiᷓ ꝙ illa intellectio ē nobilior q̄ eſt ab intellectu actuato nobiliori habitu. Ad argumẽtuꝫ maior negaᷓ. q: procedit ac ſi formalis rõ intellectiõis ꝯſiſtat preciſe in eſſe ab intellectu.

¶ Sed ꝯ: reduco ſic argumentuꝫ. Sequitur ꝙ intellectio illa ſit nobilior: quã intellectꝰ in actu agit ſꝫm vltimum ſui poſſe. ſed intellectus in actu agit itellectionẽ nãlem ſꝫm vltimũ ſui poſſe ⁊ non viſionem beatificã: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. negaᷓ maior. q: non accipit totũ in quo cõſiſtit rõ intellectionis: cõſiſtit. n. in eſſe ab intellectu: q̄ intellectus ſit in actu. deberet ġ ſic argui. Illa intellectio eſt nobilior quã intelľus agit ſꝫm ſuũ totuꝫ poſſe: ⁊ qui ſit nobiliori mõ in actu: i q̄ ſenſu negaᷓ mior.

¶ Dico ſcđo ꝙ ẽt ſine hoc minor ē falſa: q: beatus totũ poſſe intelľs applicat ad videnduꝫ deũ: ⁊ vtiᷓ habitu glorie quãtũ põt: eo q: ille habitꝰ neceſſitat intelľm ad intẽſiſſime ipſo vtendũ. Dico tñ ꝙ eſſentia diuina nõ tm̄ vniᷓ intellectui creato: qñ ad hoc ꝑfectiꝰ poſſit vniri: ⁊ ꝑꝑ hoc ex hac parte nũ ꝙ̄ põt intellectus agere ſꝫm totũ ſuum poſſe.

¶ Scđo. In deo eſt formaľr intelligere: ⁊ tñ nõ eſt cauſatũ ab intellectu: ġ formalis rõ intelligere nõ conſiſtit

ꝯſiſtit in eẽ cauſatũ ab intelľu.

¶ Rñdeo. negatur conſequẽtia. q: intelligere non diciᷓ vniuoce de deo ⁊ creaturis.

¶ Tertio. Aliqđ põt eſſe formaľr intellectio: dato ꝙ nõ informet intellectũ: ergo nõ eſt de rõne intellectiõis eẽ oꝑationẽ imanentem. ꝯña pꝫ. añs probaᷓ. quicqđ facit aliquid formaľr intelligere: ꝓꝛiꝰ eſt reaľr in ſeipſo. ſed intellectio ꝑ te facit intelľm formaľr intelligere: ergo priuſꝙ̄ informet itelľꝫ eſt actualiter intellectio.

¶ Rñdeo. negaᷓ añs. Ad eius ꝓbationẽ negaᷓ maior. nã albedo facit formaliter albũ: ⁊ tñ ipſa nõ eſt alba.

¶ Dico ſcđo ad añs: ꝙ lꝫ illa entitas: que eſt intellectio eẽt: ipſa tñ tunc diceret intellectio: q: intellectio nõ dicit ꝑciſe illam entitatẽ: ſed dicit eam: vt qua aliqs intelligit: nullus aũt intelligit per actũ a ſe ſeparatũ.

¶ Cõtra. Illa intellectio ſic ſeparata intelligeret: ġ ſibi ꝯueniet itellectio vt itellectio eſt. ꝯña pꝫ. añs ꝓbaᷓ. illa intellectio haberet eſſe itelligẽs: ergo intelligeret. ꝯñtia hec pꝫ. aſſumptũ ꝓbaᷓ. Eſſe vniuſcuiuſqꝫ forme intimiꝰ cõſequitur ipſam formã ꝙ̄ ſꝫm: ſed qñ intellectio eſt iuſ ſꝫo dat ei eẽ intelligẽs: ġ ſi ſit ſeꝑata hẽbit tale eẽ.

¶ Rñdeo. negatur añs. Et ſiľr ad eius ꝓbationẽ negaᷓ ẽt añs. ⁊ ad eius ꝓbationẽ negaᷓ ꝯña.

Intellectio ſeꝑata: nõ eſſet eſſe intelligens.

¶ Ubi ſciẽdum ꝙ intellectio ſeparata haberet quidẽ ſuũ eẽ: q: conſequiᷓ eam ſicut actus propriam potẽtiaꝫ: ſed illud eẽ nõ eẽt eẽ intelligẽs: ſed eẽ intellectiõis: q: eẽ intelligẽs dicit actũ forme: cũ habitudine ad potẽtiã itellectiuaꝫ.

Cõcľo. vi. Deus eſt intelligẽdi ꝓbatur. 1. q. 14. ar. 1. ſic oīs forma per ſe ſubſiſtẽs eſt intelligẽs: ſed deꝰ eſt huiuſmodi: ergo ⁊c.

Cõcľo. vii. Intelľs dei nõ ſe hꝫ ad ſuum intelligere: vt potentia ad actum. Hanc ſic probat. ſcđo contra gen. cap. 10. Omnis potẽtia ē principiũ tranſmutandi aliud in quãtum aliud: ſed intelligere dei nõ eſt aliud ab intellectu eiꝰ: alioquin faceret cõpoſitionẽ cũ eo: ġ.

¶ Ubi nota pro iſta concluſione. Qđ cum quicqđ deo attribuitur: attribuaᷓ ei ſꝫ id qđ eſt ꝑfectiõis tm̄: intelľs nõ cõuenit deo quantum ad potentialitatẽ: ſed inquãtum eſt actus primus fixus ⁊ permanẽs. Similr intelligere nõ cõuenit deo quãtum ad dependentiam quã hꝫ ab intellectu: ſed inquãtum dicit actũ vltimũ qui nõ eſt vltra cõplebilis per aliũ actũ. Et hec de iſta qõne.

Cõlor ãplior ꝙ̄ doctrina: erudiᷓ hic: igenio preſtans q̄ mõ intellectꝰ deo attribuaᷓ

Queſtio. II.

Queritur ſcđo. Utrum diuina eſſentia ſit obiectũ adequatum diuini intelľs.

Pro queſtione ſit prima concluſio. Diuina eſſentia ē primum per ſe ⁊ principale obiectum diuini intelľs. Hanc ſic probat. primo contra gen. ca. 48. Illud eſt primum ⁊ per ſe obiectum intellectus: cuius ſpecie ſola intelligit ſed diuinus intellectus ſola diuina eſſentia intelligit: ergo ⁊c.

¶ Cõtra arguit Aureo. pꝛīo. Nulla potentia attingit id qđ nõ participat rõneꝫ formalẽ ſui obiecti: ſed creature non participãt rationem formalẽ diuine eſſentie: ergo deus nõ intelligit creaturas. qđ eſt falſum: ergo ⁊c.

Aureo. hic.

¶ Scđo. Nulla potẽtia ponit differentiã inter ſuum formale obiectum ⁊ alia. ſed intellectꝰ diuinꝰ ponit differẽtiã inter ſe ⁊ alia: ergo ſuũ obiectũ nõ eſt eſſentia.

¶ Tertio. Nobilioris potentie ē vniuerſalius obiectum: ergo diuinus intellectus hꝫ vliſſimum obiectum. ſ. ens.

¶ Quarto. Sequiᷓ ꝙ diuina ſcīa ſublaternareᷓ metaphīce. hoc eſt

falſum.ptꝫ ꝯña.qꝛ diuina eēntia
ꝯtinet ſub obiecto metaphiſice.
¶Quinto.Deus cognoſcit aliqͩ
ſub vꝉiori rōne ꝗ̄ ſit diuine eēntie
rō:puta ſub rōne entis:ergo ipſa nō
eſt formale obiectū diuini itelꝉs.
¶Sexto.Illud eſt formale obm
potētie qꝺ includit primariū ⁊ ſe
cūdariū obiectū talis potētie:ſed
ens includit primariū ⁊ ſcdariuꝫ
obꝫ talis potētie.ſ.diuini intelꝉs
ſ.deum ⁊ creaturas.
¶Iſta oīa argumenta vnica ſolu
tione ſoluunt: qꝛ eſt vnū mediuꝫ
diuerſimode ſumptum.Dico igit
ad oīa iſta: vt colligit ex.D.s.in
tractatu de nā generis. Unū cōti
nere aliqͩ ꝯtingit dupꝉr.Uno mō
ꝑ ꝑ̄dicationē.Alio mō ꝑ virtualē
ꝯtinētiam.Pͥo mō ens continet
oīa:⁊ oē ſupiꝰ ꝯtinet ſuū iferiꝰ: ſꝫ
iſta ꝯtinētia eſt impfecta:qꝛ infe-
riora non ſunt in ſupioribus actu
ſed tm̄ potētialꝛ.Diuina aūt eēn
tia ꝯtinet oīa ſcdo mō:⁊ iſta cōti-
nentia eſt pfecta.qꝛ eſt actualis.

Unum cōtinet aliꝺ dupꝉr: ꝑdicatōe et virtute.

¶Ex hoc pꝫ ꝙ diuina eēntia perfe
ctius ꝯtinet oīa ꝗ̄ faciat ipm ens
cōe.Sequit ēt ꝙ ens nō eſt prius
nec ſimplicius deo:lꝫ diuidat per
ens creatū ⁊ increatū:qꝛ diuiſum
nō eſt prius nec ſimplicius altero
membꝛoꝝ diuidentiū:qn̄ in talidi
uidente ꝯtinet actu quicqͩ conti
netur potētialiter in ipſo diuiſo.

Ens cōmune:ꝑfectiꝰ nō cōtinet: ꝗ̄ deus neqꝫ eſt ſimplicius.

¶Dico ſcdo:ꝙ deus intelligit res
ſub proprijs rōnibꝰ:puta lapideꝫ
ſub rōne lapidis. Iſta tm̄ nō ſunt
formale obiectū:qꝛ nō ſunt id per
qꝺ deus oīa alia intelligit.
¶Ad primū igitur negat minor.
qꝛ lꝫ creatura nō participet diui-
nā eſſentiā per perfectionē: parti
cipat tm̄ per ſimilitudinē: ⁊ in ea
eminenter continetur.
¶Ad ſcdꝫ negatur maior.qn̄ illa
continent in formali obiecto emi
nentiſſime.
¶Ad tertiū negat vltia ꝯñtia . qꝛ
diuina eēntia ē nobilior ipo ente.
¶Ad quartū negat ꝯñia.ad pro-
batiōeꝫ negat ſilꝛ ꝯñtia:qꝛ lꝫ diui
na eſſentia cōtineat ſub ente per
predicationē:tm̄ ens continet ſub
ea nobiliori mō:⁊ hoc ipedit ſub-
alternationem.
¶Ad quintum negat ꝯña.qꝛ illa
rō vniuerſalis ꝯtinet eminēter in
diuina eſſentia.
¶Ad ſextuꝫ negat maior . qn̄ pri-
mariū obiectū includit ſecūdariū
perfectiori mō ꝗ̄ aliqꝺ cōe,inclu-
dat vtrūqꝫ.

Concluſio.ij.

Deꝰ cognoſcit
alia a ſe tanꝗ̄ obiecta ſecundaria.
Hāc ꝓbat pmo ꝯ̄ gē.ca. 49. qcū-
qꝫ cognoſcit pfectiſſime aliquam
cām:cognoſcit ēt oēs effectꝰ: ſed
deus pfectiſſime cognoſcit eēntiā
ſuā q eſt cā alioꝝ a ſe:ergo cognoſcit
alia a ſe tanꝗ̄ obiecta ſecūdaria.

Aureo.

¶Cōtra arguit Aureo. oīs intel-
lectio depēdet ab obiecto ad qꝺ
terminat:ſꝫ diuina intellectio nō
depēdet a creaturis:ergo nō ter-
minatur ad creaturas.
¶Rñdeo.Dico pͦ ꝙ i diuis nlla
eſt depēdētia:lꝫ ꝯcedat ꝙ ſublato
oī eē creature ſiue ꝛſe ſiue in deo
deus nō intelligeret creaturam.
¶Dico ſcdo ꝙ eē qꝺ hꝫ creatura i
deo eſt ipſe deus:qꝛ creature ſunt
veriori mō in deo ꝗ̄ in ſeipſis: ſed
vt ly verū deſignat veritatem rei:
nam creatura i deo ē creatrix eēn
tia:vt dicit Anſelmus in monolo
gion cap.34.lꝫ ſint veriori mō in
ſeipſis:vt ly verū dicit veritatem
ꝑ̄dicationis.de veri.q.10.ar.6.

Creature ꝟiori mō ſunt in Deo ꝟitate rei: non aūt ꝟitate predicationem.

¶Dico tertio ꝙ illud eē eſt eē ver
bi:lꝫ eē intelꝉꝫ dicat illꝺ eē i recto:
⁊ in aliq̄ reſpectu ad rē creatam.
¶Ad argumētū negat maior.nā
intellectio dei terminat ad deum
nō tm̄ ab eo depēdet: ⁊ remoto oī
eē creature:adhuc eēt diuinū itel
ligere:lꝫ n̄ cū reſpcū ad creaturā.

Cōcꝉo.iij.

Deus cognoſcit creaturas in eēntia ſua. Hanc ſic ꝓbat
vbi.s. Oē cognitū cognoſcitur ꝑ
ſpēm in qua repñtat:ſed creature
repñtant i eēntia dei:ergo ea co-

gnoſcunt ab itellectu diuino .Sꝫ
qꝛ.s.D.videt dicē ꝙ eēntia diui-
na repñtat creaturas ꝑ modū ſpe
culi:⁊ i.4.diſti.49.q.2.ar.5.ad.6.
dicit ꝙ eſt ſpeculū voluntariū.

Aureo. vbi.s.

¶Contra hoc arguit Aureolus.
Quicqͩ cognoſcit in ſpeculo refle
xe cognoſcit:⁊ alio actu ⁊ alia ſpē
ꝗ̄ ſpeculū:ſꝫ deꝰ nō cogſcit reflexe
creaturas/nec alio actu:aut alia
ſpē ꝗ̄ eēntia ſua:ergo nō videt crea-
turas i eēntia ſua tanꝗ̄ i ſpecꝉo.

Diuia eēntia: n̄ ē ſpeculū rerum.

¶Reſpondeo. Primo dico nō eē
de mente.s.Doc.ꝙ diuina eſſen-
tia ſit ſpeculū reꝝ:lꝫ eas repreſen
tet expreſſe:vt pꝫ de verita.q.12.
ar.6.qꝛ de rōne ſpeculi ē ꝙ i eo re
ſultet ſpēs rei ⁊ n̄ ꝑexiſtat:i deo āt
ꝑexiſtit ab eterno ſpēs cuiuſlꝫ crea-
ture:nec rſultat ex pñtia creature

Speculum duplex nāle ⁊ artificiale.

¶Dico ſcdo.ꝙ creature ſūt potiꝰ
ſpeculū dei:vt pꝫ pme ad cor.13.
Uidemꝰ nūc ꝑ ſpeculū:qꝛ in crea
turis reſultat ſilitudo diuie nāe.
¶Dico tertio:ꝙ duplex eſt ſpecu-
lum:nam aliqꝺ eſt artificiale ⁊ ali
qꝺ nāle.In ſpeculo artificiali cau
ſatur ſpecies ab obiecto ad ſpecu
lum:⁊ illa ſpecies repreſentat tm̄
viſibile.ſed qn̄ illa ſpecies termi-
nata eſt ad ſpeculuꝫ: tunc a ſpecu
lo ⁊ viſibili cauſatur vna ſpecies
vtrūqꝫ repñtans:que protēditur
a ſpeculo vſqꝫ ad oculum:⁊ per eā
vnico actu videt ſpeculuꝫ ⁊ res:ſꝫ
ſpeculum directe:res vero reflexe:
qꝛ ſpēs ē directa reſpectu ſpeculi
⁊ reflexa reſpectu rei.
¶Ad argumētuꝫ igitur negatur
maior:pro ſecunda ⁊ tertia parte:
qꝛ eodem actu ⁊ eadem ſpecie vi-
detur ſpeculum ⁊ res.⁊ hoc intel-
ligo:quādo videt ſpeculuꝫ vt ſpe
culum:⁊ nō ſoluꝫ vt vitrum vel la
pis ⁊ huiuſmodi:qꝛ idem eſt mo-
tus in imagineꝫ vt imago eſt ⁊ in
rem cuius eſt imago . Speculum
naturale eſt qꝺ naturalꝛ repreſen
tat: ⁊ de hoc etiā negatur maior

Diuia eēntia: quō dicat ſpeculū.

ſimpliciter:⁊ maxime quādo ſpe-
culum nō eſt aliud a ſpecie rei in
eo viſe.Hoc modo eſt diuina eēn-
tia:q eo mō q pōt dici ſpeculum.ſ.
inquantum repreſentat: natura-
liter repreſentat omneꝫ creaturā
diuino intellectui et intellectui
creato tantum ꝗ̄tum vult et pro
pter hoc reſpectu intellectus no-
ſtri dicitur ſpeculū volūtarium.

Cōcꝉo.iiij.

Deus cognoſcit infinita.Hāc ſic ꝓbat pͦ ꝯtra gē.ca.
70.quicūqꝫ cōprehēdit cām cuius
virtus eſt infinita ſiue ſe extendit
ad infinita:cognoſcit infinita:ſed
deus cōprehēdit eēntiā ſuā cuiꝰ
virtꝰ ſe extēdit ad infinita:ergo ⁊c.

Aureo. vbi.s. Utrum Deꝰ cognoſcat iſinita.

¶Cōtra arguit Aureolꝰ . Si deꝰ
intelligit iſinita: ſequit ꝙ diuiſio
cōtinui ſit euacuata in intellectu
diuino.hoc eſt falſum.ergo ꝯñtia
ꝓbat.qꝛ ſi intelligit cōtinuuꝫ aut
in eius intuitu ponūtur ꝑtes idi-
uiſibiles i quas linea diuideret:
⁊ hoc nō:qꝛ ꝯtinuū nō eſt diuiſibi
le i idiuiſibilia:aut ponūtur ꝑtes
diuiſibiles ⁊ hoc nō:qꝛ ſeqt ꝙ di-
uino intellectui ſit aliqͩ accreſce
re.ſ.eaꝝ diuiſio:aut eēt ponere to
tum cōtinuū in actu.partes vero
in potētia reducibili ad actuꝫ ſuc
ceſſiue:ſicut accidit in noſtro itel-
lectu:⁊ hoc nō:qꝛ deꝰ nihil ſucceſ
ſiue itelligit:ergo.Eodē mō arguit ꝺ
numeris ⁊ de ꝑfectionibꝰ ſpecifi
cis:dicēs ꝙ ſi deus cognoſceret i-
finita:ſequit ꝙ deus videret iſini
tum numeꝝ ⁊ infinitā ſpēm ⁊ iſi-
nitam magnitudinem.

Diuiſione cōtinui eſſe euacuataꝫ i intelꝉu diuio: dupꝉr intelligit.

¶Rñdeo.dico primo: ꝙ añs pōt
habere duplicem ſenſuꝫ. Unus ē
iſte: diuiſio cōtinui ē euacuata in
intellectu diuino.i.deus videt pri
mam ⁊ vltimā diuiſionē continui
⁊ iſte ſenſus eſt falſus .Alius ē ꝙ
deus ſimul ⁊ ſine ſucceſſiōe videt
omnē diuiſionē cōtinui poſſibilē.
⁊ hoc eſt verū:⁊ qꝛ eodem intuitu
videt totum cōtinuum ⁊ medieta
tem eius:⁊ medietatē medietatis
⁊ ſic ſine fide.pmo ꝯtra Gē.c. 64.
¶Ad probationem igit admittit
ſcdm membꝛū:qꝛ non videt in cō-
tinuo: niſi ꝑtes diuiſibiles . ſꝫ no-

gatur ꝯñia:qꝛ ſimul videt partes
illaꝝ partiū in infinitū:nec q̄eſcit
ad aliquā partē ſiue diuiſionē.

Poſt diſputata ſtabilez fundat doctrinam.

¶Dico ſecundo.ꝙ ſimiliter videt
īfinitas magnitudines quaꝝ nul
la eſt maxīa:qꝛ quecūq̄ data ad
hoc videt maiorē.Idē dico de nu
meris ꝛ de ꝑfectionib⁹ ſpecificis.
Nō em̄ ſequit̄: infinite magnitu
dines ſiue ſpecies ſiue nūeri :ſūt
viſi a deo:quoꝝ ſcd̄s ē maioꝛ pri
mo :terti⁹ ſcd̄o:ꝛ quart⁹ tertio .ꝛ
ſic ſine fine. ergo videt̄ in īfinitū
numerū.ſicut etiā nō ſequit̄ ī ꝯti
nuo ſunt infinite partes quarū
ſcd̄a eſt minoꝛ pꝛima: ꝛ ſic ſine fi
ne.ġ ē aliqua pars īfinite pua.

Cōclo.v. Deus cogno
ſcit ſingula=
ria.Hāc ꝓbat.1.ꝯ Gen.c.65. q̄cū
q̄ cognoſcit pꝛincipia ſingulari=
tatis:cognoſcit ſingulare.ſed de⁹
eſt huiuſmodi.ergo maioꝛ patet.
minoꝛ ꝓbat̄.de⁹ cognoſcit mām
ꝛ p̄ncipia eaꝝ diuiduātia:ergo co
gnoſcit p̄ncipia ſinglaritatis.ꝯña
nota.Añs ꝓbat̄ , deus cognoſcit
q̄cq̄d rep̄ntat̄ ꝑ eſſentiā ſuā:ſꝫ per
eēntiā de⁹ repꝛeſentant̄ p̄ncipia
indiuiduantia.ergo.

¶Sciendū eſt ꝙ aliud eſt cogno=
ſcere aliquid ī ꝓpꝛia nā ꝛ aliō co=
gnoſcere ſinglaria. qꝛ cognoſcere

Aliō ē cognoſcere rē ī ꝓpꝛia nā:aliō ſingularia.

rem in ꝓpꝛiā nā eſt eam rē cogno
ſcere:ſm̄ ꝓpꝛiā rationē ſpeciei:co
gnoſcere ſingularia ē cognoſcere
quantū ad id ꝑ qō indiuiduant̄.

¶Contra arguit Aureo.cognitio
illi⁹ rei:q̄ ī reb⁹ ſingularib⁹ ē ſilr̄is
nō eſt cognitio ipſi⁹ ſingularis vt
ſingulare eſt.ſꝫ mā eſt ſilr̄is ī reb⁹
ſingularib⁹.ġ ex hoc ꝙ de⁹ cogno
ſcit mām alicui⁹ ſingularis: nō ſe
quitur ꝙ cognoſcat ſingulare q̄
ad eius ſingularitatem.

Aureo. vbi.ſ.

¶Rñdeo.negat̄ minoꝛ:nā mā in
duob⁹ ſingularib⁹/nō ē eiuſdē rō
nis:imo nec eadē mā ſub diuer=
ſis formis:vt dicit.s.D.ī fine trac.
p̄ncipijs indiuiduationis.

¶Scd̄s.Artifex ꝓducēs ſingula=
re:nō opꝫ ꝙ ipſuꝫ cognoſcat q̄ ad
ei⁹ ſingularitatē:ſꝫ ſufficit ꝙ ipm̄
cognoſcat vt indiuiduū vagū:vt
dicit Cōmen.in lib.de ſom. ꝛ vig.
ergo nec ſequit̄:ꝙ de⁹ cognoſcat
ipſuꝫ ſingulare quo ad ei⁹ ſingu=
laritatem:licet ipſum pꝛoducat.

¶Rñdeo.negat̄ ꝯña:qꝛ neq̄ arti=
fex neq̄ aliqō agēs creatū ꝓducit
id qō p̄ncipale ſingularitatis : qō
eſt mā:ſec⁹ eſt de deo : qui cauſat
totū qō eſt in indiuiduo.

¶Scd̄a rō pꝛo cōclōne . Quicūq̄
cognoſcit ſingularitatē:cognoſcit
ſingulare.ſꝫ de⁹ cognoſcit ſingu=
laritatē.ġ.maioꝛ pꝫ:minoꝛ ꝓbat̄.
De⁹ ꝑfecte cognoſcit nām entis.
ġ cognoſcit ſingularitatem ꝛ vni
uerſalitatē:que ſunt ei⁹ paſſiōes.

¶Tertia rō.Deus hꝫ in ſe imāl'r
ſilr̄itudinē ſingularitatis.ġ cogno
ſcit ſingulare.añs ꝛ ꝯñtia pꝫ.

¶Cōtra.Oīs ſpēs eſt rō ꝛ mediū
cognoſcēdi:ſꝫ diuina eēntia nō ē
mediū reſpectu cognitiōis diuie.
ġ.maioꝛ nota:minoꝛ ꝓbat̄.oē me=
diū cognitiōis eſt ens elicitū ſal=
tem ſm̄ rōneꝫ:ſꝫ diuina cognitio
nō eſt elicita nec ſm̄ rōnem.

¶Rñdeo.negat̄ minoꝛ. Ad ꝓba=
tionē ſilr̄ negat̄ minoꝛ.cū eniꝫ nō
intelligamus diuina:niſi in cōce=
ptib⁹ creaturaꝝ:nō poſſumus in
telligere deū ēt intelligētē niſi ſm̄
modū noſtrū intelligēdi cōcipere
mus ei⁹ itellc̄m.vt p̄ncipale ꝛ diui
nā eēntiā vt ſpēm:ꝛ intellectionē
vt actū:cū iſta ſit in nobis diſtin=
cta:hꝫ eniꝫ in ſe diuina eēntia vn̄
aſſimilēt oībus iſtis cōceptibus.

Q̄ño de⁹ nobis ꝯcipiatur.

¶Dico ſcd̄o:ꝙ diuina eſſentia nō
hꝫ rōneꝫ ſpēi intelligibilis:qꝛ per
eaꝫ diuin⁹ intell'ꝯ eſt in actu pꝛi=
mo:ꝛ ipſa eſt ſilr̄itudo eoꝛuꝫ q̄ de⁹
intelligit:nē tñ elicit realr̄ intelle
ctionē ; nec eſt diſtincta ab itell'u
qꝛ iſta cōueniūt ſpeciei create rōe
imperfectionis ſui eſſe.

Cur diuina eſſentia hēat rationem ſpeciei.

Cōclo.v. Intellect⁹ no=
ſter non intel=
ligit directa ſingularia mālia.hāc
ſic ꝓbat.s.D. de veri. q.2 .art.5.
quicūq̄ cognoſcit directe ſingula
re hꝫ ſilr̄itudinē ipm̄ repꝛeſentātē:
quo ad p̄ncipia ſingularitatis . ſꝫ
ſpēs in intell'u noſtro nō ē hm̄oī.
ergo.maioꝛ pꝫ.minoꝛ ꝓbat̄ . q̄cq̄d
repſentat p̄ncipiū ſingularitatis:
rep̄ntat māꝫ vt diſtinctā nūero:ſꝫ
ſpēs in intell'u noſtro nō rep̄ntat
materiā vt diſtīcta.ġ.maioꝛ nota.
minoꝛ ꝓbat̄.ſpēs in itell'u noſtro
rep̄ntat ſolū ꝑ ꝙ obm̄ agit in aīa.
ſꝫ obm̄ nō agit in aīa per mām. ġ.

¶Cōtra arguit Garro . Pꝛio. oīs
intell'ꝯ ſpeculans phātaſmata co
gnoſcit ſingulare directe:ſꝫ itell'ꝯ
noſter in omni intellectiōe eſt hu
iuſmodi:vt dicitur in .3 . de ani=
ma.ergo.

ter.30.

Utrū intell'us nr̄ directe cogſcat ſingulare.

¶Rñdeo.negat̄ maioꝛ.qꝛ cōuer=
ſio intell'ꝯ ad phātaſmata nō eſt
itellectio ſꝫ receptio ſpēi ꝑ quā re
ceptiōeꝫ ꝯtinuat̄ itell'ꝯ phātaſma
tibus:ſicut ēt itell'ꝯ aliqñ ꝯuertit̄
ad ſupꝛioꝛa recipiēdo ab eis ſpēs
itelligibiles.de verita.q.2 . art.6.
Negat̄ ēt minoꝛ:qꝛ illa ſpeculatio
phātaſmatū:q̄ ꝯtigit ī itellectiōe
nō eſt act⁹ itell'ꝯ:ſꝫ phātaſie.2.cō=
tra gē.c.72.ex quo ēt ſequit̄:ꝙ foꝛ
matio ſyll'i:cui⁹ mediū ē ſingula=
re māle:ē act⁹ rōnis ꝑticularis: q̄
dr̄ cogitatiua:cui⁹ oꝛganū eſt me
dia cellula cerebꝛi:qꝛ ipa eſt colla
tiua itētionū ꝑticulariū.Qñ vero
mediū talis ſyll'i ē ſingulare imā=
le tūc ei⁹ foꝛmatio eſt act⁹ intell'ꝯ.

¶Scd̄o oīs potētia cognoſcit ea
inter q̄ ponit dr̄iaꝫ:ſꝫ itell'ꝯ ponit
dr̄iaꝫ inter vl'e ꝛ particulare.ergo
cognoſcit vtrūq̄.

¶Rñdeo.ꝯcedo totū:ſꝫ nō ſequit̄
ꝙ cognoſcat directe.

De duplici cognitiōe indirecta:q̄ cōſtat dogma Angelicuꝫ allicere gr̄a rectitudine ꝛ vtilitate.

¶Dico ſcd̄o ꝙ iſta cognitio indi=
recta pōt eē dupl'r vt dr̄ ō vi.q.10.
ar.5.Uno mō ſꝫ motū rerū ab aīa
ꝛ hoc ſi ꝯtigit . Pꝛimo em̄ itell'us
cognoſcit directe nām vl'em ꝑ ſpe
ciem quā hꝫ rep̄ntatā.Scd̄o refle
ctit̄ ſuꝑ ſe ꝛ cognoſcit ſe itelligere.
Tertio cognoſcit ſpēꝫ q̄ eſt pꝛinci
piū illi⁹ act⁹.Quarto phātaſmata
q̄ ſpēꝫ accepit.Quito ſingl'are qō
cauſauit phātaſma:vnde ꝑ eandē
ſpeciem fertur in omnia iſta.

¶Ex hoc ſeq̄t̄ coꝛrelarie ꝙ lꝫ itel=
lect⁹ nō hēat ꝓpꝛiā ſpēm ſingula=
ris hꝫ tñ ꝓpꝛiū actū ſꝫ idirectū:ali
qñ ꝯtingit iſta cogniti o indirecte
ſꝫ motū aīe ad res.Intellect⁹ em̄
hoīs aliquā cognitionē vl'em hñs
ꝛ volēs eā applicare ad rē ꝑticula
rē:mouet cogitatiuā ad cogitādū
de aliq̄ particulari.¶Poſſet tertio
negari minoꝛ:qꝛ ipe hō ꝛ nō itel=
lectus eſt q̄ ponit dr̄iaꝫ iter vl'e qō
cognoſcit ꝑ intell'ꝫ:ꝛ ꝑticulare qō
cognoſcit ꝑ imagiationē.nec opꝫ
eandē potētiā cognoſcere vtrūq̄
niſi ſit oꝛganica.Et ſi dicat̄ ꝙ illa
minoꝛ eſt phi.3.de aīa.dico ꝙ ipſe
loquit̄ de ſenſibus exterioꝛib⁹ : in
quib⁹ cōſtat nō eſſe talē cōtinua=
tionē cū vn⁹ nō moueat aliū.vnde
opꝫ ꝙ illud indiciū reducat̄ ad cē
trum eoꝛū.ſ.ad ſenſum cōem.

¶Tertio.Pꝛima itellectio nō ter
minat̄ ad ſpēꝫ ꝑ te nec ad naturā
vl'eꝫ:qꝛ oīs natura eſt ſingularis.
ergo terminat̄ ad ſingulare.

¶Rñdeo.negat̄ añs.bene dico ꝙ
terminat̄ ad nāꝫ q̄ ē vl'is ſingl'arꝫ
in indiuiduo:ſꝫ vl'is vt abſtrahet̄
a conditionibus indiuiduātib⁹.

¶Et ſi dicat̄ ꝯ.difficile eſt hr̄e ta=
lē abſtractionē.ꝛ tñ nō eſt difficile
habere intellectionē.ġ nō intelli=
gimus abſtrahendo ſic.

¶Rñdeo.ꝙ abſtractio finita ꝑ mo
dū enūciatiōis eſt difficilis: vt pu
ta ſi conciperet̄ homo ſine ſitu eē:
ꝛ ſine loco ꝛ ſine tꝑe ꝛ materia:ab
ſtractio aūt fctā ꝑ modū diffōnis
non eſt difficilis : puta ſi cōcipiat̄
humanitas nō ꝯcepta materia in
diuiduali:ꝛ talis abſtractio requi
ritur ad intellectionem.

Abſtractio per moduꝫ enūciatiōis ē difficilis: ſꝫ ñ per modū diffōnis.

¶Quarto ſingulari nō repugnat
directe ꝑ te intelligi:vt ſingulare
eſt:ġ vt māle.ſꝫ nā vl'is ē mālis: ġ
ēt ei repugnat intelligi. hoc ē fal=
ſum quo ꝛ et pꝛimū ex quo ſequit̄.

¶Rñdeo.negat̄ p̄ma ꝯnia:qꝛ ſin=
gularis nō repugnat directe intel
ligi:vt eſt māle:ſed vt ē materiale
materia ſignata.

¶Quinto. Intellus nr̃ cognoſcit vl̃e. ḡ ⁊ ſingulare. ꝯña patet: qꝛ cognitio vl̃is ſupponit cognitionez ſingularis: vt dicit Aug. xi. de tri. c. 6. ⁊ Cõmen. 12. meta. com. 4.

Vl̃e dupl̃r quo ad nãm et ꝗ ad intẽtionem.

℣ Rñdeo. vl̃e accipit̃ dupl̃r. Uno mõ ꝗ ad naturã: ⁊ ſic negat̃ ꝯña nec ĩ illo ſenſu intelligunt̃ ille auctoritates. Alio mõ ꝗ ad intentionẽ vl̃itatis: ⁊ ſic ꝯcedit̃ ꝯña: ⁊ non eſt hoc mõ contra ꝯcluſionẽ: qꝛ talis cognitio ẽ reflexa. Nã ſi cognoſco aĩal vt ẽ vl̃e: cõparo ipſũ ad ea plura de qbꝰ dr̃: ⁊ ſic iſta cognitio ſupponit cognitionẽ plurium.

¶Alia argumẽta ꝯ hoc facit Durã. ꝗ ponũt̃. 2. di. 3. q. 2. ꝯ. 8. ꝯcl̃onẽ

Cõcl̃o. vij.

Primum cognitũ ab intellectu noſtro / eſt verbũ formatũ per actũ intelligendi: qđ verbũ dicit̃ ſpẽs expſſa. contra hanc ſic ꝓbat de veri. q. 3. ar. 2. Id eſt primo cognituz ab intellectu noſtro: ad qđ ꝑmo terminat̃ actus intelligẽdi: ſꝫ ꝑmo terminat̃ ad verbuz: ꝗ̃ ad rẽ extra. ergo. maior ptꝫ minor ꝓbat̃. Actꝰ ĩtelligẽdi priꝰ terminat̃ ad illud qđ eſt rõ cognoſcẽdi rem, ad extra ꝗ̃ ad ĩpaz rẽ. ſꝫ ꝟbũ eſt hmõi. ergo ⁊c.

Aureo. vbi. ꝯ.

¶Cõtra arguit Aure. Intell̃s nõ intelligit verbũ ⁊ rem extra diſtinctis actibus nec eodez actu. ergo prima pars añcedẽtis a te conceditur. ſcđa ꝓbat̃. oĩs potẽtia eodẽ actu cognoſcens duo / indicat illa duo eſſe duos terminos. Sꝫ ĩtellectus nõ indicat verbũ ⁊ rẽ extra eẽ duos terminos. ergo ⁊c.

Rñſio doctis mãſueta ꝓter nis fero ciſſima.

℣ Rñdeo. dico ꝑmo ꝙ ꝟbũ formatũ ẽ ꝑmũ cognitũ ⁊ ẽ ẽt mediuz: et rõ cognoſcẽdi res ex̃: ꝗ per tale ꝟbũ p̃ñtes ſunt intellectui.

℣ Secundo ad argumentũ negat̃ ſecũda pars antecedentis. Ad eiꝰ ꝓbationẽ negatur maior qñ vnuz illorũ eſt ratio cognoſcendi aliud.

Queſtio. iij.

Queritur tertio: de ꝓprietatibus diuine ſcie ꝗ p̃lẽs ſũt.

Et quantũ ad hanc queſtionez: hec ẽ prima concluſio. Deus non intelligit cõponendo nec diuidendo: hanc probat. primo contra gen. c. 58. Ea que ab intellectu ꝯponuntur: poſſunt ab eodẽ intellectu ſeorſum cognoſci. propter hoc eniz intellectꝰ noſter cõponit: quia cognito ſubo / nõ ſtatim cognoſcit ꝗ̃ cũqꝫ ei inſunt: ſed ĩtell̃s diuinꝰ nõ põt deorſum ꝯcipere ſubꝫ ⁊ ꝓprietates eiꝰ: imo cognoſcẽdo eẽntiaz vniuſcuiuſqꝫ intelligit oĩa que de ipſa predicari poſſunt. ergo.

¶Contra minorẽ Aureo. arguit. Si cognoſcendo eſſentiã deus cognoſceret oẽs eius ꝓprietates: ſequitur ꝙ nõ cognoſceret oẽs illas ꝓprietates imediate: ſed mediãte eſſentia rei. hoc eſt falſum. ḡ ⁊c.

Aureo; vbi. ꝯ. Utrum deꝰ cognoſcẽdo eẽntiaz: cognoſcat ꝓprietates.

¶Rñdeo. negat̃ ꝯña. qꝛ cũ dicit̃ ꝙ deus cognoſcẽdo eſſentiã: cognoſcit ꝓprietates: nõ intelligimꝰ ꝙ ipſa eẽntia ſit rõ cognoſcẽdi proprietates: in ꝗ ſenſu argumẽtũ ꝓcedit. ſꝫ hoc iõ dr̃ qꝛ ideo ĩ diuino intell̃u exñs eq̃lr repñtat eẽntiaz rei ⁊ oĩa accñtia eiꝰ. ſiue ſint accidentia ꝑ ſe ſiue ꝑ accidẽs. ⁊ iõ ſicut eſt ratio cognoſcendi eſſentiã ita eſt rõ cognoſcẽdi ꝓprietates: de veri. q. 2. ar. 7. ad. 1. 2. ⁊ 6.

Cõcl̃o. ij.

Deus cognoſcit enũciabilia ⁊ ꝯplexa. Hãc ſic ꝓbat. 1. q. 14. ar. 14. deus qcq̃d ꝯtinet̃ in virtute dei actiua ⁊ creature cognoſcit: ſed enũciabilia ſunt hmõi. ḡ. ⁊c.

¶Cõtra hanc rõnem. Aureo. arguit. ꝙ cognitio potẽtie dei: nõ ſit ei ratio cognoſcẽdi ea que ꝯtinentur in potẽtia diuina. Nulla relatio eſt ratio cognoſcẽdi terminũ: ſed potius econtra. ſed potentia eſt relatio. ergo non eſt ratio cognoſcendi terminuz. ſ. ipſum producibile.

Aureo; Utrum potẽtia di. ſit rõ cognoſcẽdi cõtẽta in ea.

¶Reſpondeo. Negatur minor: qꝛ potentia non eſt relatio licet connotet relationem: nec dicimus ꝙ illa relatio ſit ratio diuino intellectui / ꝙ cognoſcat ea ꝗ ſubſunt diuine potentie.

℣ Dico ſcđo ꝙ diuina eſſentia inquãtũ omnia cõtinent̃ in ea tãqꝫ in virtute actiua / habet rationez potẽtie: ⁊ per ꝯñs cognita diuina eſſentia vt omnia cõtinet ſiue per modũ potentie: cognoſcunt̃ a diuino intellectu oĩa entia tam realia ꝗ̃ rationis: qꝛ eorũ in ipſa eſt ſimilitudo. Cognita em̃ eſſentia inquãtũ cõtinet omnia in virtute actiua: cognoſcit̃ reſpectꝰ ad oĩa ꝗ ſunt in ea: ⁊ qꝛ reſpectus nõ põt cognoſci niſi cognito termino: opꝫ ꝙ cognoſcant̃ omnia poſſibilia.

¶Cõtra. Dato ꝙ per ĩpoſſ̃e ĩ deo nl̃la eẽt potẽtia: adhuc oĩa cognoſceret qꝛ in ea eſſent oĩa relucẽtia ergo eſſentia inquãtũ hꝫ rõnẽ potẽtie nõ hꝫ ꝙ cognoſcat omnia.

¶Rñdeo. negat̃ añs: qꝛ cognitio eſt per aſſimilationẽ cognoſcẽtis ad cognitũ: illa aũt ſil̃itudo attẽditur ſꝫm cõuenientiã forme. opꝫ ergo ſi deus habet ſimilitudinez creature: ꝙ ſit cauſata a creatura vel ſit cauſatiua creature: vel aliqđ tertiũ ſit cauſa vtriuſqꝫ: quorũ ſolum ſecundũ eſt impoſſibile.

Cõcl̃o. iij.

Deus intelligit omnia ſil̃. hãc ꝓbat. primo ꝯtra Gen. ca. 55. Omnia illa ſimul intelligit deus que vnica ſpecie intelligit: ſꝫ quicquid deus intelligit vnica ſpecie intelligit. ergo ⁊c. illa enim eſt eſſentia ſua: que vnica eſt.

Aureo. Utrum di. eẽntia ſit ſpẽs.

¶Contra minorẽ arguit Aureo. Nulla ſpẽs terminat ĩtellectionẽ ſꝫ diuina eẽntia terminat intellectionẽ diuinã. ḡ eſſe ſpẽs nõ põt.

℣ Rñdeo, negat̃ maior. nã ſpẽs intellectꝰ noſtri ĩtelligit̃ reflexe. ſpecies aũt qua deꝰ intelligit ⁊ eſt cognita ⁊ eſt ratio cognoſcendi ſꝫm diuerſas cõſiderationes.

¶Scđo. ſpẽs nõ tollit qn obm ꝑ eã cognitũ ſit obꝫ ꝑmariũ. ḡ ſi eẽntia diuina eſt ſpẽs ꝗ deꝰ ĩtelligit creaturaz: ſeqt̃ ꝙ creatura erit obm primariũ a deo cognitũ.

℣ Rñdeo. negat̃ maior: de ſpecie ꝗ non ſolum eſt ratio cognoſcendi aliud: ſed etiam eſt obiectũ intelligibile per eſſentiã. ⁊ nõ per ſpeciẽ cuiuſmodi eſt diuina eſſentia et ſimiliter eſſentia angeli reſpectu intellectionis que angelꝰ intelligit eſſentiam ſuam.

Cõcl̃o. iiij.

Diuina ſciẽtia nõ ẽ vniuerſalis aut particularis. Hãc ꝓbat preſenti diſt. q. 1. ar. 5. Omnis ſciẽtia vl̃is eſt ꝑ mediũ vl̃e: ⁊ oĩs particularis per mediũ particulare. Sꝫ diuina eſſentia qua eſt mediũ ſciẽtie dei: nõ eſt vl̃is aut particularis. ꝙ nõ ſit vl̃is opꝫ: qꝛ omne vniuerſale eſt potẽtiale cũ ſit terminabile: nec particularis: qꝛ ꝑncipiũ particularitatis eſt materia vel aliquid loco eius.

¶Cõtra hãc rõnẽ arguit Aureo. Scia, dꝛ vl̃is rõne obiecti. ergo nõ rõne medij. Añs ꝓbat̃. Metaphyſica. n. eſt. vl̃is ſcia. vt dꝛ. 1. ⁊. 4. meta. ⁊ hoc eſt tm̃: qꝛ hꝫ obiectũ vl̃e ſub quo cõtinẽtur obiecta particularia aliarũ ſcientiarum.

Aureo; Utrum ſcia ſit vl̃is: ꝑꝑ mediũ.

¶Confirmatur. Nã demõſtratio vl̃is differt a particulari: qꝛ ꝑma eſt de obiecto vl̃i: ſcđa de particulari. vt dꝛ. 1. ⁊. 2. poſter. ḡ ⁊ ſciẽtia qui eſt effectus demõſtrationis.

℣ Rñdeo. Dico pº. ꝙ ſcie põt aſſignari triplex mediũ. ſ. ſpecies intelligibilis. Secũdũ eſt cõceptio intellectus. Tertiũ ſunt ipſe ꝓpoſitiões: ſiue principia formata ex ſimplicibus conceptibus.

Triplex mediuz ſciẽtie.

℣ Dico ſcđo ꝙ cũ ſciẽtia habeat̃ ꝑ demõſtrationẽ. illud erit ꝓpe mediũ in ſciẽtia: qđ eſt mediũ in demonſtratione. ꝯſtat aũt ꝙ mediũ nõ eſt ꝓprie ſpecies intelligibilis ſed ſunt ipſi cõceptus ⁊ principia ex quoꝝ vl̃itate dicit̃ ſciẽtia vl̃is. Metaphyſica. n. dicit̃ vniuerſalis ꝓpter vniuerſalitatẽ cõceptuũ ⁊ ꝓpoſitionũ que primo in ea cõſiderant̃. vt ſunt actus: potẽtia: idẽ diuerſum ⁊ principia ex terminis vniuerſaliſſimis conſtituta.

Idẽ mediũ demõſtrationis ⁊ ſciẽtie.

¶Dico tertio ꝙ ex vniuerſalitate medioꝝ:ſequit̃ etiā vniuerſalitas obiecti: ex quo patet ꝙ pꝛima rō vl̃itatis ſcientie eſt a medio.

¶Ad argumentū igit̃ negat̃ an̄s. ad eius pꝛobationē negat̃ minoꝛ. Immo metaphyſica eſt pꝛio vl̃is pꝛopter media:ſecūdario pꝛopter obiectū.Eodem modo dicēdū eſt ad illud de demōſtratiōe. Ex quo patet rn̄ſio ad confirmationem.

Di. eēn tia ſe hꝫ vt obm reſpctū ſciētie. ¶Dico q̄rto ꝙ diuina eſſentia reſpectu ſcie dei:n̄ ſe hꝫ ſolū vt ſpēs nec ſolū vt mediū demōſtratiōis: ſed magis ſe hꝫ vt obiectū pꝛimo intellectū in quo creature intelliguntur q̄ ſunt ſecūdo intellecte.

Cōcl'o.v. Sciētia dei eſt cauſa rerū: ſed nō niſi a directa volūtate. pꝛima pars ſic ꝓbat̃.1. parte.q.14.ar.8. ſicut ſe hꝫ artifex ad artificiata: ſic de⁹ ad creaturas: ſꝫ artifex eſt cā artificiatoꝝ per ſciētiā ſuā. ergo.ſcda pars pꝛobat̃.de veri.q.2. ar.4.A foꝛma ſe habente ad oppoſita nō ꝓcedit effectus niſi determinet̃ per appetitū vt dicit̃.11.

Tex.10 meta.ſed ſcia ſe hꝫ ad oppoſita.ꝫ non eſt niſi adnecta voluntate.

Aureo. ¶Contra arguit Aureo.Secluſa volūtate deus eſt exēplar creaturarū.ergo non hꝫ a volūtate ꝙ ſit cā exēplaris.ꝛ pꝛobat̃ an̄s. q: volūtas eſt poſterioꝛ exemplaritate ergo non eſt ratio eius.

¶Rn̄deo.Dico pͦmo ꝙ ſi deus nō eſſet cā pͥma rerū:nō eſſet ēt earū exēplar:vt dictum eſt ad argumentum cōtra ſecūdam cōcluſionem.

Scia di ni.poꝛ ē volūtac te ſm ratione ¶Dico ſcdo ꝙ volūtas nō dat diuine ſcie cāſalitatē effectiuā aut exēplarē:imo ſcia vt vult.s.Doct.eſt pꝛioꝛ voluntate ſm rationem.

¶Dico tertio:ꝙ ſcientia hꝫ cāſalitatē effectiuā ꝛ exēplarē ex eius plenitudine.nā eſt actus perfectiſſimus:et ideo eſt effectiu⁹ rerū ſm ꝙ res ſunt ītelligibil̃r in eo. ideo habet ꝙ ſit earum exemplar.

¶Dico quarto ꝙ cū pꝛedictis ſtat nl̃lū effectū ꝓcedere a diuina ſciētia:niſi mediāte volūtate que determinat ſciētiā ad opus.

Cōcl'o.vi. Diuina ſcientia: nō eſt vniuoca ſcientie noſtre. Hāc pꝛobat de veri.q.2.arti.12.Ex hoc ꝙ deo ꝛ creaturis nihil eſt cōe vniuoce: eo ꝙ omnia vniuocata habēt eſſe diſtinctū ab eſſentia:ſed deus nō habet eſſe diſtinctū ab eſſentia.ꝫ non vniuocatur in aliqua ratione cū creatura.minoꝛ patet. maioꝛ pꝛobata eſt.diſt.8.q.3.ratione tertia pꝛo quarta cōcluſione.Ubi etiā ſolutū eſt argumētū qđ facit hoc loco Aureo.cōtra cōcluſionē. Satius ē vnica facer̃ rn̄ſione: q̄ igeniꝫ colligat ꝙ plib⁹ q̄ viꝫ intelligēdi diſſipent.

Cōcl'o.vii. Deus de eſſētia ſua habet ſcientiā ſpeculatiuā.Hanc ſic pꝛobat.1.par.q.14.ar.16.Omnis ſcientia de re nō operabili eſt ſpeculatiua:ſed diuina eſſentia non eſt operabilis.ergo.

Cōcl'o.viii. Scientia quā habet de⁹ de creaturis eſt pꝛactica.ꝓbatur vbi.ſ.Creatura eſt quid operabile.ꝫ ſciētia quam de ipſis hꝫ deus eſt operabilis ſiue pꝛactica.

¶Ex his ſequit̃ ꝙ cū in deo ſit tātum vna ſcientia: qua ſcit eſſentiam ſuam ꝛ creaturas: ipſa eſt ſimul pꝛactica ꝛ ſpeculatiua ſm diuerſitatem obiectoꝛum.

Aureo. ¶Cōtra arguit Aureo.1.Oīs ſciētia pꝛactica ſaltē rōne a ſpeculatiua diſtinguit̃:ſed ſciētia qua de⁹ ſcit ſuā eſſentiā nō diſtinguit̃ rōne ab ea qua ſcit creaturas.ergo nō eſt reſpectu ſui ſpeculatiua et reſpectu creaturarū pꝛactica.minoꝛ ꝓbat̃.Si ſciētia qua de⁹ intelligit ſe diſtinguit̃ ratione ab ea q̄ intelligit creaturā.aut iſte ſciētie ſunt diſperate.ꝛ hoc nō q: tūc de⁹ ita immediate ītelligeret creaturas:ſicut eſſentiā ſuā.aut diſtinguit̃ rōne pꝛeciſiōis:q:.ſ. ſciētia q̄ intelligit eſſentiā ſuā concipit̃:vt pꝛeciſe tendēs in eſſentiā.Illa vͦ que intelligit creaturas concipit̃ vt ſimul tendēs in eſſentiam ꝛ in creaturas:ſed hoc nō eſt dicēdū: alioquin diuina eſſentia duabus intellectionibus a deo intelligeretur.ſ.vna pꝛeciſa ꝛ alia nō.ꝛ per ꝯn̄s vna eſſet ſuperflua. Utrum ſcia dei ſit pꝛactica et ſpeculatiua.

¶Rn̄deo.negat̃ minoꝛ. et dico ꝙ due ſciētie ſunt ſꝫ rōnē:q: diuina ſciētia ex eo ꝙ ꝯcipit̃ vt diuerſimode terminata aliq̄liter diuerſificat̃ ſm rōnē ꝓpter diſtinctionē obiectoꝝ. Nec eſt incōueniēs diuinā eſſentiā cognoſci cognitione duplici:dualitate pꝛeciſionis ꝛ non p̄ciſionis nec aliq̄ earū eſt fruſtra q: pꝛima neceſſario īcludit̃ ī ſcda.

¶Secūdo.Si intellectio creaturarū diſtinguit̃ rōne ab ītellectione diuine eſſentie:aut ipſa p̄cedit ſm rōnē intellectionē:aut ſequit̃: ſed vtrūq; falſum.ꝫ minoꝛ ꝓ vtraq; parte ꝓbat̃.Pꝛio ꝙ nō p̄cedat: ꝓbo:q: ꝓductio vͥbi eſt intēſioꝛ ꝛ magis neceſſariū cognitiōe creaturarū.ergo nō eſt ea poſterioꝛ ꝙ nō ſequat̃.ꝓbo.id qđ alteri cōmunicat̃ ꝑ ꝓductionē p̄mittit̃ ī ꝓductione:ſꝫ cognitio creaturarū cōicat̃ filio ꝑ ꝓductionē.ergo pr̃ pꝛe intelligitur eam habere.

¶Rn̄deo.negat̃ minoꝛ ꝛ dico ꝙ ſequit̃:q: vt dicit.s.D.1.diſt. 7.q.1. arti.3.q.2.ad.8.Oīa cōia dicta de deo in oꝛdine ad creaturas ſequūtur ſꝫ rōnē notionalia.ad ꝓbōnē negat̃ maioꝛ.q̄n ꝓducēs nō ē pꝛi⁹ ꝓducto.pr̃ aūt nō eſt pͦoꝛ filio: vt declaratū eſt diſt.7.in fine.

¶Cōtra.Oīs ars eſt notitia artificiatoꝝ:ſꝫ pr̃ anteq; intelligatur ꝓducere filiū ē ars creaturaꝝ:ꝫ ī illo pꝛioꝛi hꝫ earū notitiā. minoꝛ ꝓbat̃.q: Aug.6.đ tri.dicit ꝙ fili⁹ ꝓcedit a pr̃e:ſicut ars ab arte.

¶Rn̄deo.negat̃ minoꝛ. immo pr̃ habet ꝙ ſit ars ſolū dum ꝓducit filiū:q: ad productionē filij cōſequit̃ in filio reſpect⁹ ad creaturas ſicut artis ad artificiata:ſil̃r ī patre ex eo ꝙ producit verbū:ꝯſequitur talis reſpectus.

¶Ex hoc ſequit̃ ꝙ intelligit̃ fili⁹ ꝓduci pꝛi⁹:ꝛ pr̃ ꝓducere q̄ habere reſpectū ad creaturas:vt artis vel verbi.¶Sequit̃ ſcdo: ꝙ filius ex vi ſue ꝓductiōis:nō hꝫ directe ꝙ ſit ars:ſed ad eā cōſequitur.

Cōcl'o.ix. Sciētia dei reſpectu creaturarū eſt etiā ſpeculatiua. Hāc ſic ꝓbat vbi.ſ.Oīs ſcia que habet̃ de re operabili:quātū ad vl̃ia ei⁹ p̄dicata ē ſpeculatiua quo ad modū lꝫ ſit pꝛactica quātū ad rē ſitā.ſed de⁹ ſcit hoc mō omnē creaturā.ꝫ. Ex hoc ſequit̃ coꝛrelarie ꝙ ſcia q̄ ē de re operabili:ſꝫ nō eo mō quo ē opabilis:nō eſt ſimpl̃r pꝛactica.

¶Sciendū eſt tn̄:ꝙ nō eſt opinio s.D.ꝙ ille q̄ hꝫ ſciaꝫ pꝛacticā: nō cognoſcat vl̃ia rei pꝛedicata. naꝫ domificatoꝛ ſcit ꝙ domus eſt qđdam artificiatū cōpoſitū ex lapidibus ꝛ hmōi:ſed q: talis non ſiſtit in hmōi pꝛedicatis vniuerſalibus:ſed pꝛotendi intellectum ad particulare op⁹ mediāte ratione particulari:ideo dicit̃ illa cognitio eſſe pꝛactica:q̄ tn̄ inquātū cōſiderat illas rōes vniuerſales:recedit a ſinceritate pꝛactice. De hac materia diffuſe dictū ē ī ꝓhemio. Hec notato: necū angelico lumine: adulteriaꝫ admittas doctrinam.

¶Ex his duabus ꝯcluſionib⁹ ſequit̃ coꝛrelarie:ꝙ ſcia dei de reb⁹ quas nūq; faciet eſt pꝛactica rōne obiecti.q: eſt de re operabili:non tamē eſt pꝛactica quo ad finem.

Cōcl'o.x. Scientia dei reſpectu maloꝝ eſt pꝛactica.hāc pꝛobat vbi.ſ.Eodē habitu cognoſcitur habitus ꝛ pꝛiuatio: ſed bonū cui⁹ pꝛiuatio eſt malū.ſ.bonum creatū ſcitur a deo pꝛactice.ergo ꝛ malū.Dicitur aūt hec ſcientia eſſe pꝛactica non ex eo ꝙ deus faciat mala culpe:ſꝫ q: permittit.ſicut et medicus hꝫ de egritudine ſciētiā pꝛacticā nō ꝙ eam cauſet:ſed q: eam curat.

I **Diſ.xxxvi.**

N diſ.36. q̄rit̃.Utrū ī deo ſint plres idee? Circa quā qōnes:hec

eſt ꝯma cōcluſio. Diuina eſſentia
eſt ꝓpria ratio cuiuſlibet creatu-
re. hāc ſic ꝓbat. 1. cōtra gen. c. 54.
Id in quo ſunt perfectiones oīm
rerū vnitiſſime: ⁊ nō ſolū ille/que
pertinēt ad naturā ſpecificā: ſed
etiā ad indiuidua eſt ꝓpria rō cu-
iuſlibet. ſ3 diuina eſſentia eſt hu-
iuſmodi. g. maior ꝓbat: q2 id in q̄
plura adunant: pōt accipi ab itel
lectu: vt propria rō plurimo reſpe
ctu apprehendēdo aliqua eorum
abſq3 alijs. ſicut q2 in denario cō-
tinent omnes numeri inferiores
ideo pōt accipi vt ꝓpria ratio no-
uenarij vna vnitate ſubſtracta et
ſic de alijs. Et ſilr hō pōt accipi vt
propria ratio animalis ſubtracta
rationalitate. minorem probat. 1.
ꝯtra gen. c. 31. tribus exēplis. Pri
mū eſt ꝙ ſicut calor ⁊ ſiccitas: q̄ in
igne ſunt qualitates diuerſe ſoli
attribuūtur ſm vnam virtutem.
Scdm eſt. ꝙ ea que diuerſis potē
tijs ſenſitiuis cognoſcunt. vna ta
mē potētia intellectiua intelligū
tur. Tertium eſt ꝙ ſicut; vnica po
tentia regis ſe extēdit ad omnia,
ad que ſe extendit potentia comi
tis ⁊ seneſcalci: ſic diuina eſſentia
vnite habet in ſe omnes ꝑfectio-
nes que i creaturis diſperſe ſunt.

Aureo. l. 35. diſ. 1. q. 3.

¶ Cōtra declarationem maioris
iſti⁹ rōnis: arguit Aureo, ea quo-
rū vnū poteſt ab altero ſubtrahi:
ſunt diſtincta: vt p3 in numeris:
ſed perfectiones in deo non ſunt
diſtincte. ergo nō poteſt vna per-
fectio ab alia ſubtrahi.
Reſpondeo. primo negatur ma
ior de ſubtractione: que fit per in
tellectū: qui pōt ſeorſum apprehē
dere ea: que ſm rem ſunt ꝯiūcta.
Dico ſecūdo ꝙ licet ꝑfectiones
in deo ſint idem re: ſunt tñ diſtin-
cte ſm rationē: ⁊ ſic diuina eſſen-
tia ſm rationē apprehēdit: vt ꝓ-
pria ſimilitudo huius creature: ⁊
ſm aliā rationē alteri⁹ creature.
¶ Cōtra. Quicquid eſt tota diui-
na eſſentia eſt omniū rerum ſimi
litudo: ſ3 quelibet illarū rationū
eſt tota diuina eſſentia. ergo que
libet eſt omnium ſimilitudo.
Rñdeo. Primo concedo ꝙ queli
bet rō obiectiua. i. quelibet diui-
na perfectio: puta ſapiētia: boni-
tas ⁊ hmōi eſt omniū ſimilitudo.

Quelibet ꝑfectio di. ē ſilitudo oim ſed non ſm ſuā ratione

Dico ſecundo: ꝙ q2 nulla iſtarū
rationum dicit omnē modum di
uine perfectionis: ſed aliū modū
dicit bonitas: aliū ſapientia. ideo
dicit ꝙ licet quelibet diuina per-
fectio ſit omniū rerū ſimilitudo:
non tamen quelibet ſm ſuam ra
tionē eſt ſimilitudo oīm. ſed ſapiē
tia eſt ſimilitudo ſapiētie: ⁊ boni-
tas bonitatis ⁊ ſic de alijs.
¶ Cōtra. ex iſta reſpōſione ſequit
ꝙ diſtinctio attributorū in diuino
intellectu p̄cedat ideas: ⁊ per cōſe
quēs ꝙ ad ideas aliud faciat ope
ratio intellect⁹. ſed iſta duo ſunt
falſa. cū idee naturaliter repreſen
tent ⁊ non per liberum arbitriū.
Rñdeo. negatur ꝯña. ⁊ dico pri-
mo non eſſe mētem. s. D. nec nr̄e
in predicta reſpōſione: ꝙ diuinus
intellect⁹ primo diſtinguat attri
buta: ⁊ poſtea ex illis accipiat ali
qua: dimittēdo alia. ſed dicimus
ꝙ nulla diſtinctione preuia deus
videndo eſſentiā ſuā videt quic-
quid in ea cōtinetur ſiue repreſen
tatur. huiuſmodi autem ſunt om
nes quiditates creabiles ⁊ oēs re
ſpectus rationis et negationes.
Ipſa igit diuina eſſentia: vt rep-
ſentat diſtincte lapidem eſt idea
lapidis: quia vt ſic accipitur ac ſi
eſſet quid finitum: ⁊ non vt conti
net ea que ſunt extra rationem la
pidis. ſicut enim lapis defectiue
repreſentat eſſentiā diuinā: ſic eſ
ſentia diuina defectiue repreſen-
tat a lapide: ⁊ ideo ipſa poteſt ac-
cipi preciſe cum reſpectu imitabi
litatis ad lapidē; qđ eſt accipere
eſſentiā ⁊ quālibet perfectionem
diuinam totam: ſed non totaliter
ſiue ſm omnem modum.

Videq̄ facilime primi ꝯtis rōes ab exilij dq3 ingenio. D. s. cōtēplari doceat.

Dico ſecundo: ꝙ quelibet qui-
ditas per ſe nude accepta natura
liter ab eſſentia diuina repreſen-

tatur: ſed q̄ditas creata: vt eſt ſub
actuali exiſtentia: nō repreſentat
naturaliter: ſed libere. Imaginā-
dū eſt enī ꝙ intellectus diuinus.
Primo intelligit diuinā eſſentiā
abſolute. Secūdo intelligit eā vt
repreſentat quiditates cōmunes
cōmunicabiles creaturis: puta eſ
ſe viuere ⁊ hmōi. Tertio vt conti
net ea q̄ ſunt de quiditate cuiuſli
bet nature ſpecialis: puta homi-
nis lapidis ⁊ hmōi. et hec omnia
repſentat naturaliter: nec ad hoc
aliq̄d facit act⁹ volūtatis. Quarto
intelligit eſſentiā ſuā vt repreſen
tat quiditates creatas ſub actua
lib⁹ exñtijs: ⁊ ad hoc facit act⁹ vo
lūtatis: q2 a libero dei arbitrio de
pēdet q̄ creature habeāt eē ⁊ q̄ ñ.

Menti hūane: quantū hic dat mūeris

¶ Scdo. Animal ꝯtinetur in hoīe
quiditatiue cū ſit de eſſentia ei⁹: ⁊
numerus minor in maiori: ⁊ pars
in toto: ſ3 nulla creatura eſt i deo
q̄ditatiue nec tāq3 pars: ergo exē
pla q̄ ponis nō ſunt ad ꝓpoſitu3.
¶ Rñdeo. negat ꝯña. q2 illa ſimili
tudo nō eſt ꝯtētū ad ſic vel ſic cōti-
neri. puta quiditatiue: vel ſicut
pars: ſ3 q2 homo ꝯtinet animal et
maior numer⁹ minorē ſicut act⁹
perfectus actū imperfectū: et ſilr
diuina eſſentia ꝯtinet creaturas.
Actus aūt perfectus cōtinēs im-
perfectū pōt accipi vt propria ra-
tio illius: ſi act⁹ perfect⁹ accipiat
nō abſolute: ſed cū certa ꝓportio
ne ad illū ſc3 ꝯtētū ad id in quod ei
aſſimilatur actus imperfectus.

Utrum diuina eſſentia ſm aliā ⁊ aliam rōnē ſit ſilitudo oim,

¶ Cōtra concluſionē. ſ. ꝙ diuina
eſſentia ſm aliā ⁊ aliā rationē ſit
ꝓpria oīm ſimilitudo: arguit ſic.
Primo. diuina eſſentia ſub quali
bet ratione eſt infinita: ergo ſub
qualibet eſt omnium ſimilitudo.
¶ Rñdeo. negat ꝯña. q2 l3 diuina
eſſentia ſub qualibet rōne ſit infi
nita: nō tñ ex qualibet rōne h3 in-
finitatē. nam vt dicit. s. Do. diſt.
1. q. 28. ar. 2. ad tertiū. ſi in diuina
eſſentia nō ꝯtineret niſi id qđ im-
portat nomine ſapiētie: ipſa non
eſſet infinita. ꝙ aūt ſit infinita: eſt
q2 ꝯtinet oēm modū ꝑfectionis.
¶ Scdo. Diuina eētia rōne diui
nitatis eſt exēplar oīm: ergo non
ſunt plures rōnes ſiue idee. ꝯñtia
p3: q2 ratio diuinitatis ē tm̄ vna.
añs ꝓbat. Diuina eētia ſub rō-
ne deitatis eſt exēplar aliquoru3:
ergo oīm. tenet ꝯña. q2 nō eſt ma-
ior ratio de vno q̄3 de alio. añs ꝓ-
batur. tū q2 rō deitatis eſt nobiliſ
ſima. tū q2 ꝑ deitatē deus eſt oēs
res eminēter: g ꝑ eā eſt oīm rō.
¶ Rñdeo. negat añs. imo ꝑ rōne3
deitatis nullius eſt exēplar: cū il-
la rō nulli creature ſit cōicabilis
⁊ ꝑ ꝯñs nulla creatura ꝑ eam deo
ſimiletur. eſt aūt exēplar rerum ꝑ
rōes ꝑfectionū cōicatarū creatur3.
Dico ſcdo ad ꝓbationē ꝙ tria
ſunt de rōne exēplaris. Primū eſt
ꝙ repñtet id cui⁹ eſt exēplar: ⁊ ſic
deus non h3 ex rōne diuinitatis
ꝙ ſit ſimilitudo ſapiētie increate.
ſ3 hoc habet ex rōe ſapiētie. Secū
dum eſt ꝙ ſit ſubſiſtēs. Tertiū āt
ꝙ ſit cā exemplati. ⁊ hec duo h3 a
diuinitate. nam ſapientia in deo
q2 eſt diuina ſubſiſtit ⁊ cauſat. Ex
hoc habes ꝙ rō diuinitatis nō ē
exēplaris: ſ3 eſt cā alicuius requiſi-
ti ad exemplar.

Triade rōe exēplar3: repñtatio ſbſiſtentia ⁊ cāſalitas.

Dico tertio ꝙ ꝑ rōnem diuitat3
deus nō eſt oēs res formalr ſ3 illa
tiue. nam ſequit ſi eſt deus: ꝙ ſit
ſapiēs iuſtus: ⁊ hmōi.
Dico quarto ꝙ cū dicimus deū
ſub rōne ſapiētie vel iuſtitie: eſſe
exēplar: per rōnem nō accipit ali-
quid fabricatū ab intellectu no-
ſtro. ſ3 eſt ſenſus ꝙ diuina eſſen-
tia ex hoc ꝙ h3 rōnes ꝑfectionum
repertarum in creaturis: ideo eſt
exēplar. ⁊ ſm ꝙ diſtictis rōib⁹ cor
rñdet: ſūt diſtincta exēplaria.

Integra mētis cōſideratione attēdendū.

¶ Tertio. deus per rōnem deita-
tis eſt cā finalis ⁊ ē beatificatib⁹
oīm: ergo ꝑ eam eſt oīm exēplar.
¶ Rñdeo. negat añs. q2 eſt beati-
ficatiuus formalr ꝑ rōnem ſum-
mi boni. illatiue aūt ꝑ rōnē diuini
tatis. Nam ſequit ꝙ ſi eſt ſummū
bonū: ꝙ ſit deus.

Cōclo. ij. Iſte plures rationes in deo diſtinguunt per reſpectus rōnis. Hāc ſic declarat primo ɔtra gen. ca. 52. Diuina eſſentia itellecta p̄ciſe ſm q̄ eſt imitabilis a lapide eſt ꝓpria rō lapidis. ⁊ intellecta p̄ciſe vt eſt imitabilis ab homine: eſt ꝓpria rō hoīs: ⁊ ſic de alijs. ſed imitabilitas eſt reſpect⁹: ⁊ ſi ſit in deo reſpectu creature eſt reſpect⁹ rōnis: ergo ille rōnes diſtinguūt per reſpectus rationis.

Aureo. ybi. s.

¶ Cōtra arguit Aureo. q̄cq̄d dat alicui repreſentatiuo q̄ diſtincte repſentet: diuidit ip̄z in multa repreſentatiua. ſed iſti reſpectus nō diuidūt diuinā eſſentiā: ergo nō dant ei q̄ diſtincte repreſentet: ſiue vt ſit alia ⁊ alia ratio.

Utrum pluralitas rationum diſtinguat in deo per reſpectus rōnis.

¶ Rn̄deo. q̄ diſtincte repn̄tare accipit dupl'r. Uno mō vt opponit repn̄tatiōi ɔfuſe: ⁊ hoc modo diuina eſſentia nō reſpect⁹ ſed p ſeipſam repn̄tat oīa diſtincte: q̄ non ſolū in vli / ſed etiā quo ad ea que ſunt principia diſtinctiua in reb⁹ vt ꝓbāt ſeptē argumēta Scoti q̄ Aureolus hic recitat. Alio modo accipit repn̄tare diſtincte: vt idez eſt q̄d eſſe repſentatiuū diſtinctū: ⁊ ſic diuina eſſentia h̄z a reſpectibus q̄ diſtincte repreſentet. nā id q̄d repreſentat roſam ⁊ id q̄d repſentat lapidē in deo nō al'r diſtinguunt niſi p reſpect⁹ ad repſentata. q̄ per reſpectū ad roſaz efficit ꝓpria rō roſe: ⁊ per reſpectū ad lapidē fit propria ratio lapidis.

Hic prima paucissimis iungun tur clano altiſſimi ingenij.

¶ Ad argumētū igit negat minor q̄ iſti reſpect⁹ diuidūt diuinā eēntiā in plures rōnes ⁊ in plura exēplaria: ſicut ēt ſi ſpēs noſtri intellect⁹ ſit adequata rei ſm ſe eſt ꝓpriū repſentatiuū ei⁹. Si vero excedat rez nō eſt diſtinctū exēplar eius niſi ſub certa ꝓportiōe ad ipſam. Uerbi gr̄a. forma domus in mente artificis eſt ſimplex qualitas carēs partibus: vt repſentat oēs feneſtras ⁊ oēs partes eius. ipſa tn̄ nō efficitur ꝓpria ratio p adequationē ipſi feneſtre: niſi q̄n ſumunt cū reſpectu ad iſtā feneſtrā ⁊ ipſa intellecta cū tali reſpectu intelligit vt ꝓpria rō hui⁹ feneſtre.

¶ Dico ſcd̄o q̄ iſti reſpect⁹ rōnis idea nō ſunt, obiecta primo cognita deo nec ſunt p̄cogniti creaturꝭ ſed cōſequunt actū intelligendi quo deus cognoſcit creaturas: ſꝫ an̄ actū diuini intell'ſ ſint in diuina eſſentia vt repreſentati per eā.

¶ Scd̄o. Idea eſt id q̄d imitatur creatura ī deo: ſꝫ creatura nō imitatur iſtos reſpectus: ergo de rōe idee nō ſunt iſti reſpectus.

Idea denoīatiue accepta non icludit reſpectū ſed formaliter accepta

¶ Rn̄deo. ɔcedo q̄ idea denominatiue. i. illa res q̄ res eſt idea nō includit aliq̄s reſpect⁹: ſꝫ eſt ipſa diuina eſſentia abſolute accepta ⁊ ɔnotat reſpectū in aliquo ⁊ iſto mō p̄cognoſcunt idee creaturis q̄tuz ad id q̄d in recto dicūt non ſūt multe quo ad p̄ncipale ſignificatum. Idea vero formal'r accepta includit reſpectū intrinſece. Cum eīn ſit nomē relatiuū nō p̄t cōcipi ad ſe: ſꝫ includit reſpectum ⁊ penes reſpectū idea diuidit.

Cōclo. iij. Iſte plures rōnes ſūt plures idee.

¶ Pro cui⁹ ɔclonis notitia ē ſciēdū q̄ tria ſunt de rōne idee: vt colligitur ex de veri. q. 3.

Tria de ratione idee: forma imitabilis intentio p̄determinati agentis.

¶ Primū q̄ ſit forma: non q̄dē forma a qua aliquid format. naz forma cauſe nō eſt idea reſpectu forme effectus: neq̄ eſt forma informans que eſt pars compoſiti: ſed eſt forma quam aliquid imitat.

¶ Secundum eſt q̄ iſta imitatio fiat ex intentione agentis. nā pictura que eſt ſimilis ſocrati preter intentionem pictoris: non eſt quid a forma ſocratis ideatum.

¶ Tertium eſt q̄ tale agens predeterminet ſibi finē: ⁊ ꝓpter hoc anima patris non eſt idea anime filij: q̄ generatio eſt op̄atio nāe.

¶ Ex his ergo arguit ſic. Pro concluſione iſte plures rōnes in diuino intellectu ſunt: ad quarū ſil'itudinē ꝓdueunt creature ex intētione agētis p̄determinantis ſibi finez: ergo ſunt idee. Q̄d aūt ſint plures p̄tꝫ: q̄ ſunt diſtīcte per reſpectus ſupradictos.

¶ Ex his ſequit q̄ diuīa eēntia ē ideo oīm ſm aliā ⁊ aliā rationem.

Durandus hic q. 1.

¶ Contra arguit Durandus. Diuina eſſentia non h̄z q̄ ſit idea p pfectiōes quibus opponitur creaturis: vt imēſitas ⁊ eternitas: q̄ in his creatura nō aſſimilat deo: neq̄ h̄z per rōnes cōicales creaturis: vt ē ſapiētia bonitas: q̄ ī his creatura non perfecte imitatur deum: nec habet per rationes proprias creaturis vt eſt humanitas vel aliquid hmōi: vel hmōi nō ſūt in deo formaliter ſed tm̄ obiectiue q̄d nō ſufficit ad ideā: alioquin cū eſſe peccabile ſit in deo obiectiue: ſequit q̄ de⁹ haberet ideā peccati: ergo diuina eſſentia nō h̄z q̄ ſit idea per aliquid intrinſecum.

In idea ſufficit ideatuz cōtineri v'tual'r et eminenter.

¶ Rn̄deo. negat an̄s ꝓ ſcd̄a ⁊ tertia parte. Ad vtriuſq̄ ꝓbationem dico q̄ non op̄z ideam eſſe eiuſdē nature cum ideato formaliter: ſꝫ ſufficit q̄ idea ſit talis in repſentando: qualis eſt res ideata in ꝓpria natura.

¶ Dico ſcd̄o q̄ nō op̄z ideatū cōtineri ī idea formal'r: nec ſufficit cōtineri tm̄ obiectiue. ſufficit aūt q̄ contineat virtual'r et eminenter quomodo cōtinet humanitas in deo: non aūt eſſe peccabile.

Scot⁹ h̄ q. 1. Tex. 28

¶ Cōtra eandē arguit Scot⁹. Oē q̄d fit: fit ab vniuoco: vt dr̄. 7. meta. ſed ideatū fit ab idea: ſicut domus ad extra fit a domo / q̄ ē ī mēte: ergo ideatū eſt vniuocū idee. ſꝫ diuina eſſentia nō ē vniuoca creature: ergo non eſt eius idea.

¶ Ex hoc ɔcludit ip̄e q̄ idea creature nihil ſit niſi ipſa creatura obiectiue relucens in deo: et q̄ idea hominis ſit ipſe hō vt cognit⁹ eſt.

¶ Rn̄deo. cōcedit maior de agente ꝓximo ⁊ negat de p̄ma cā: quia ante agens vniuocū op̄z eſſe equiuocū: ⁊ ante equocū analogū: eēntia autem diuina eſt cauſa remota et prima.

Cōclo. iiij. Quicq̄d habet ideā vel ſimilitudinē in deo ē vita in deo. Hāc ꝓbat p̄nti diſt. q. 1. ar. tertio. Omnis res vt eſt in deo: ē eē dei: ergo eſt vita.

¶ Cōtra arguit Aureo. lapidi repugnat eſſe vitā cū ſit inaīatum: ergo non eſt vita in deo.

Aureo. h̄. q. 2.

¶ Rn̄deo. negat an̄s. loquēdo d̄ lapide ſm q̄d h̄z eſſe in primo artifice. ea eīn que dicunt de ſil'itudine rei p̄nt dici de re ſm eſſe q̄d h̄z ī ſimilitudine: ⁊ econtra.

Cōclo. v. Res fctē a deo habent veri⁹ eē in deo q̄ in ꝓpria natura. Hāc ꝓbat de veri. q. 4. ar. 6. Res in deo habēt eſſe diuinum cum ſint ipſa creatrix eſſentia: vt dicunt Augu. ⁊ Anſelmus. In ꝓpria aūt natura habent eſſe creatū: ergo habēt verius eſſe in deo q̄ in ſe. In diſtin. p̄ſenti. q. 1. arti. 3. ad ſcd̄m. dicit. s. Tho. q̄ creatura p̄ōt conſiderari quatuor modis. Primo vt eſt ī ſe. Secundo vt eſt in intellectu nr̄o. Tertio vt eſt in deo. Quarto vt abſtrahit ab oībus iſtis. Cuz igit dicit q̄ habet verius eē in deo q̄ in ſeipſa: cōparat primū et tertiuz eſſe reſpectu quarti.

Creatura p̄ōt conſiderari q̄drupl'r.

¶ Contra hoc arguit Aureo. nullus conceptus p̄ōt abſtrahi a re ⁊ ab eius ſil'itudine. ſꝫ res ſunt in deo vt in ſimilitudine eminenter: ergo nō p̄ōt abſtrahi aliq̄s ɔcept⁹ a re vt ē in deo: ⁊ vt eſt ī ꝓpria natura. maior probatur. quia ſi talis conceptus abſtraheret: ipſe eſſet quiditatiu⁹ ⁊ genericus reſpectu rei ⁊ ſue ſil'itudinis. ⁊ per ɔn̄s res eſſet in duobus gn̄ibus diſpatis. verbi gr̄a. Albedo etiā in genere cōi ſibi ⁊ ſue ſimilitudini: ⁊ in gn̄e cōmuni ſibi et alijs coloribus.

¶ Rn̄deo. negat maior. Ad ꝓbationē negat ɔn̄a. q̄ talis cōcept⁹ non eſt vniuocus: ⁊ p ɔn̄s nec ge-

nericus. Naz diſſimilitudo in eſſe
qȝ hȝ domus in mēte: ⁊ qȝ habet
in mā tollit vniuocationē:licȝ ſint
eiuſdem rōnis analogice.
¶Eandem cōcluſionez ponit pri
ma parte.q.18.arti.4.ad tertiuȝ.
dicens ꝙ ſi de rōne rerum natu=
ralium non eſſet materia:ipſe eſ=
ſent oībus modis veriori modo in
deo ꝙ̄ in ſeipſis:veritate.ſ.rei : et
predicationis.ſȝ qꝛ de rōne earuȝ
eſt materia: ſunt quidem verius
in deo veritate rei:in ſe autem ve
rius ſunt veritate predicationis.
naȝ lapis verius predicatur de la
pide ad extra ꝙ̄ de deo.
¶Contra.De ratione angeli nō
eſt materia:ergo ſequit̄ per te ꝙ
veriori modo ſit in deo ꝙ̄ in pro=
pria natura: veritate predicatio=
nis.⁊ per ꝯſequens hec eſt verior
ꝓpoſitio.de⁹ eſt angelus ꝙ̄ h̄ : an
gelus eſt gabriel.

Mate= rie noīe intelli= gitur h̄ determi nans:ꝗ perſpi= cua ſūt peregri na ob= iecta.

¶Reſpondeo.negatur añs. quia
per materiā intelligit omne qȝ ſe
habet loco materie ad determinā
dum eſſe vel formam rei. in omni
autem creatura eſt aliquid termi
natum ⁊ aliquid terminans:licet
iſta duo non ſint ſemper realiter
diſtincta.Unde ſicut deus nō di=
citur roſa:qꝛ de ratiōe roſe eſt ma
teria que non eſt in deo:ita nō di
citur angelus:qꝛ de ratione ange
li eſt ꝙ habeat eſſe limitatum.

¶Diſtin.xxxvij.

In diſtin.37.queri=
tur primo.Utrū ea
q̄ ſunt nobis futura
ſint deo preſentia?
Pro qōne poni
tur vnica
concluſio.Quicquid agitur in to=
to decurſu temporis: eſt preſens
deo in tota eius eternitate.Hanc
ponit primo ꝯtra gen.ca.67.⁊ p̄=
ma parte.q.14.ar.13.

Sancta in tellige= tia:ano tatione

¶Pro cuius cōcluſionis maiori
notitia p̄mitto ſex notabilia. Pri=
mo ꝙ nō eſt mens.ſ.Tho. aliquā
creaturā fuiſſe eternalr̄ extra deū
in ſua actuali exiſtentia:cum hoc
ſoli deo conueniat.

Ineſtigationeq dignitima.

¶Scḋo ꝙ non eſt opinio eius ali
quā creaturā fuiſſe ī toto tpe ima
ginabili.poſſum⁹ enim imagina
ri aliqȝ tp̄s p̄ceſſiſſe creationē p̄=
mi mobilis:in quo tēpore imagina
tio ꝯſtat nullā creaturā fuiſſe.
¶Tertio noto ꝙ cū dicit.s.Th.
futura eſſe pn̄tia deo:non intelli=
git ꝙ futura fuerint in omni par=
te tēporis.Antixp̄s eniȝ qui eſt fu
turus nō fuit in tēpore Ade.
¶Quarto noto ꝙ cum eternitas
nō habeat ſucceſſionē:ſed ſit tota
ſimul ⁊ indiuiſibilis:quicquid co
exiſtit eternitati:coexiſtit toti eter
nitati:⁊ non ſolum parti cum in
ea nō ſint ptes nec ſucceſſio.
¶Quito dico ꝙ lȝ tp̄s reale qȝ ē
paſſio p̄mi mot⁹ ſit finitū: poſſu=
m⁹ tñ imaginari īfinitū tp̄s p̄ceſ=
ſiſſe ⁊ īfinitū tp̄s eē ſecuturū hoc
tp̄s reale:⁊ ſic imaginor ⁊ ꝯcipio ī
finitā durationē.hec aūt infinita
duratio ⁊ ſucceſſiua ſimul attige
ret totū motū celi q̄ ē īfinit⁹. ſm
Ariſtotelē ponētē mūdū eē eter=
nū:nō tñ q̄libȝ pars illi⁹ duratio=
nis attingeret totū illum motū:ſȝ
pars partē: puta ps duratiōis p̄=
terita/attingeret partē mot⁹ pre
teritā:⁊ futura futuram:⁊ totalis
duratio totalē motū.Utrū vero tē
pus qȝ eſt mēſura primi mot⁹:ſit
īfinitū vl̄ n̄:nihil facit ad rē: ꝯſtat
tñ ex fide ꝙ ē finitū:lȝ tp̄s diſcre=
tū mēſurās cogitatiōes ⁊ affectio
nes ſpirituum ſit infinitum a par
te poſt.
¶Sexto noto:ꝙ eternitas equi=
pollet illi infinite durationi ⁊ eaȝ
excedit:⁊ ideo ſicut illa īfinita du
ratio attingeret ſucceſſiue totalē
motū:ſic eternitas/que nō hȝ ſuc
ceſſionez ſȝ eſt tota ſimul attigit
ſimul oēs ptes tēporis et quicqḋ
ſit ī toto tpe. Huius ſimilitudo ē
in aīa intellectiua que indiuiſibi=
lis exiſtēs/ſimul attingit oēs par
tes corporis diuiſibilis:⁊ ſilr̄ pun
ctus cētralis ſimul attigit oīa p̄s

cta circūferētie.⁊ eis coexiſtit:lȝ il
la pūcta abinuicē diſtēt.Silr̄ licet
res tp̄ales diſtēt abinuicē : ⁊ ha=
beāt ſucceſſionē:cū alique ſint p̄=
terite aliq̄ future:tñ eternitas oī=
bus eis coexiſtit.pȝ ex dictis non
fuiſſe de mēte.s.D.ꝙ oīa p̄terita
⁊ futura ſint pn̄tia deo ſolū in eſſe
cognito.i.ꝙ de⁹ viderit ab eterno
ita intuitiue actualē rerum exiſtē
tiā ⁊ pn̄tialitatē:ac ſi eſſent p̄ſen=
tes ⁊ exiſterēt:qꝛ hoc eēt eſſe pn̄s
ſolū intellectui:ſed mens ei⁹ fuit
ꝙ oīa p̄terita ⁊ futura ſunt pn̄tia
eternitati:ſicut tp̄s menſurās mo
tum diurnū eſt ei pn̄s: excepto ꝙ
quelibet res eſt pn̄s toti eternita
ti ⁊ nō parti eius: tot⁹ aūt motus
nō eſt pn̄s cuilibet parti tp̄is. Ex

Expla= natō di cti ſan. T. cui⁹ altitu= do pere grinis actori= bus ne= dum fa miliari= bus in= extrica bilē mo uit.q.

pp hoc ꝙ res ſunt pn̄tes eternita
ti:ſequit̄ ꝙ ſint pn̄tes intellectui
diuino:qꝛ eternitas qua mēſurat̄
diuina cognitio:eſt tota ſimul:ſic
intelligo.s.D.cū dr̄.1.q.14.ar.13.
in fine.ꝙ oīa que ſunt ſub tpe ſūt
deo ab eterno pn̄tia:non ſoluȝ ex
hoc ꝙ habeat rōnes rerum apud
ſe:ſed qꝛ eius intuitus fertur ſup
oīa ab eterno:prout ſunt in ſua p̄
ſentialitate.

Multi= plr̄ ar= guitur.

¶Contra iſtam ꝯcluſionē multi=
pliciter arguit̄ p̄mo.De⁹ nō coe=
xiſtit locis nō exiſtētib⁹:ergo non
coexiſtit ptibus tp̄is n̄ exiſtētib⁹
Antecedēs cōiter ab oībus conce
ditur.ꝯn̄ia probat̄. qꝛ deus rōne
imēſitatis:dr̄ eſſe vbiqꝫ:⁊ rōe eter
nitatis dr̄ per te oībus rebus coe
xiſtere. ſed deus ita imenſus eſt
ſicut eternus:ergo.
¶Rn̄deo.negat̄ ꝯn̄ia:qꝛ lȝ ſit eq̄ i=
menſus ſicut etern⁹:tñ eternitas
⁊ imenſitas rōne diſtinguunt̄:nā
eternitas cōſequit̄ actualē exiſtē
tiā dei:q̄ eq̄pollet in durādo infi=
nite ſucceſſioni ſi eſſet:⁊ iō attin=
git oīa q̄ in toto decurſu tp̄is fiūt
Immēſitas āt ex ſui rōe nō eq̄ui=
pollet alicui īfinito ſucceſſiuo:ſed
dr̄ aliqḋ nullo mō terminatū:⁊ iō
nō opȝ ꝙ de⁹ ſm ſuā imenſitatez
attingat loca que non ſunt.

Eterni= tas ⁊ im mēſitas diſtin= guūtur rōne.

¶Scḋo: Oīs relatio realis req̄uī
rit extrema actualr̄ eſſe:ſed p̄ſen=
tialitas ē relō realis:ergo req̄rit
extrema actu eſſe: ſed futura non
ſunt actu:ergo nō ſunt pn̄tia.
¶Rn̄deo.Concedo ꝙ futura non
fundāt relationē pn̄tialitatis ꝓ
tpe q̄ nō ſunt:ſȝ ſolū ꝓ tpe q̄ ſunt.
¶Ad argumentū igit̄ negat̄ mi=
nor ſcḋi ꝓceſſus.imo dico ꝙ futu
ra ſunt.Antichriſt⁹.n.eſt:nō q̄deȝ
ī tpe pn̄ti:ſȝ ī tpe qȝ ē mihi futuꝝ.

Futura quō ſint

¶Cōtra ly eſt:eſt verbū pn̄tis tē=
poris:ergo quicqḋ eſt:tēpus pre=
ſentis eſt.
¶Rn̄deo ꝙ lȝ ſm cōeȝ acceptio=
nem ly eſt:tp̄s preſens denotet:tñ
in predictis locutionib⁹ accipitur
eſt pro fuit vel erit. Nā iſta eſt ve
ra propoſitio.prima pars motus
eſt in prima parte tp̄is:⁊ tñ prima
pars motus non eſt in pn̄ti tpe:ſȝ
preteriit.
¶Sciēduȝ eſt igit̄ ꝙ partes tēpo
ris pn̄t cōſiderari dupliciter.Uno
mō in ordine ad totum tp̄s vt ad
quoddā continuū ex eis conſtitu
tum:⁊ ſic pars preterita ⁊ ps futu
ra:pn̄t dici eſſe.Alio mō conſide=
ratur vna pars in ordine ad aliā
⁊ ſic due partes tēporis nō dicun
tur eē ſimul:ſȝ vna eſt prior ⁊ alia
poſterior.

Partes tp̄is poſ ſunt cō= ſiderari duplr̄: ī ordine ad totū aut ī or= dine vni⁹ ad aliā.

¶Ex his pȝ ꝙ eternitas nō attin
git exiſtētiā antixp̄i pro inſtāti q̄
nō hȝ eē:ſed pro inſtanti quo an=
tichriſtus eſt.
¶Tertio.De⁹ abſtrahit a ſitu et
loco ⁊ tpe ⁊ coexiſtentia tp̄is:ḡ nō
attingit oē tp̄s.ꝯn̄a pȝ.añs ꝓbat̄
idee abſtrahūt ab oīb⁹ p̄dictis:vt
dr̄.3.meta.⁊.2.cō.15.ḡ ⁊ de⁹ cū ſit
abſtractior ideis.
¶Rn̄deo.Abſtrahere a tpe cōtin=
git dupl̄r.Uno mō qꝛ nullo mō pt̄
coexiſtere tēpori: ⁊ ſic negat̄ añs.
nec hoc modo voluit Plato ideas
abſtrahere a tempore.Alio mō qꝛ
non indiget tpe: ⁊ ſic conceditur
añs.⁊ negatur ꝯn̄a.qꝛ cuȝ tali ab
ſtractione pōt ſtare cōcomitātia
temporis.

¶Quarto. Illa quoꝝ vnum alteri coexiſtit ſunt ſimul in aliq̄ menſura: ſed deus ⁊ nunc tēporis: nō ſunt ſimul: ergo.

¶Rn̄deo. negat minor. vt dr. 1. di. 19. q. 2. ar. 2. ad primum. nam qn̄ motus eſt: ēt angelus eſt ⁊ deꝰ ē: in qua ꝓpoſitiōe ſi accipiat nunc tēporis: ſic motus dr in tp̄e tanq̄ in mēſura adequata: deus autē ⁊ angelus ſunt in eo ſolum ꝑ cōcomitantiā: ſi accipiat nūc eternitatis ſic deꝰ eſt in eo tanq̄ in adeq̄ta mēſura. Angelus aūt ⁊ motꝰ ſunt ſicut in mēſura ſupercedente.

Utrum deus coexiſtat inſtāti.

¶Contra. Illi nō poteſt aliquid coexiſtere qđ non durat: ſed inſtans non durat: ergo deus non coexiſtit inſtanti.

¶Rn̄deo. negat minor. ſꝫ ſufficit ꝙ illud ſit duratio: cuiuſmodi eſt tēpus ⁊ inſtans tēporis.

¶Quinto. Impoſſe eſt ꝙ aliq̄ ſint attingibilia ⁊ diuiſibilia: quoꝝ eius attingētia ſint diſtincta: q̄uis attingēs ſit indiuiſibile. ſicut ſi pūctus moueret ſup aliqđ ꝯtinuum alia attingētia attingeret vnam ptē ⁊ alia aliā: ſꝫ tp̄is decurſus ē ꝯtinuꝰ: ergo ſi deꝰ ipꝫ attingit: attingētia illa eēt ꝯtinua. ſꝫ hoc eſt impoſſibile. qđ ꝓbo. ſi attingentia q̄ deus attingit tp̄s eſt cōtinua ⁊ diuiſibilis: aut eſt pmanēs: aut ſucceſſiua: ſed nō eſt pmanēs: alioqn habitudo maneret deſtructo termino. Vbi grā. attingētia q̄ attingit diem externā: nō eſt hodie: q2 dies externa deſijt eſſe: nec eſt ſucceſſiua alioquin nō actu itelligeret oīa: vt dr in ↄcluſione.

¶Rn̄deo. Dico ꝙ attingētia ē reſpectꝰ: relatio aūt nō multiplicat niſi multiplicato fundamēto: ⁊ q2 indiuiſibile puta pūctus attingit per idem fundamētū oēs ptes cōtinui ſi ſup ipm̄ mouet: iō attigit oēs eius ptes eadē attingentia q̄ ē vna ex pte attingētis: lꝫ ſit multiplex ex parte attingibilis.

¶Ad improbationē dico: ꝙ attingētia que attingit diē hodiernū: nō eſt permanēs ex parte tēporis ſꝫ eſt permanēs ex parte ſui fundamēti: q2 totā eternitatē concomitatur ⁊ nō partem eius. eſt aūt ſucceſſiua ex pte termini: q2 eſt reſpectu ſucceſſiuorum.

¶Sexto. Coexiſtētia antichriſti ad deū nō commenſurat eternitate cum non ſit deus: ſed relatio: nec menſuratur tēpore preſenti: cum nō ſit in iſto p̄ſenti tempore: nec futuro: q2 q̄cquid menſurat eſt: ꝙ autē eſt futurū nō eſt adhuc: ergo talis coexiſtētia nō eſt ponēda.

Utrum coexiſtētia dei ad futura ſit ponenda.

¶Rn̄deo ꝙ coexiſtētia antichriſti ad deū eſt relō realis: ⁊ menſuratur tp̄e ſicut ⁊ antixp̄s. coexiſtētia aūt dei ad ipm eſt relō rōnis ⁊ ideo nō hꝫ ꝓprie mēſurā. improprie tn̄ menſurat ea mēſura qua mēſurat coexiſtētia ei oppoſita. ſ. coexiſtētia antichriſti.

¶Dico ſcđo: ꝙ menſurat tp̄e futuro: ⁊ lꝫ illud tp̄s ⁊ illa coexiſtentia n̄ ſint actu: ꝓ mēſura qua ego loquor: tn̄ ꝑ cōparationē ad deuꝫ nō ſunt futura ſed p̄ntia.

¶Septimo. Si oīs entitas futura coexiſtit deo: ſeq̄t ꝙ creatio paſſiua antichriſti ſit ꝯiuncta virtuti creature. hoc eſt falſum. ergo prīa. ↄn̄tia pꝫ. falſitas ꝓbat. quicq̄d eſt ꝯiunctū virtuti cauſatiue cauſat: ſꝫ creatio antixp̄i nō cauſat: ergo.

¶Rn̄deo. ꝙ creatio antixp̄i eſt actu ꝯiuncta deo: non pro menſura qua loq̄mur: ſed eſt alia mēſura.

¶Dico ſcđo. ꝓ reſolutiōe argumēti: ꝙ verbū p̄ntis tp̄is denotat p̄ſens tp̄s. ⁊ ꝓpť hoc imaginamur ꝙ oīs ꝓpoſitio i qua eſt tale vbū ſignificet rem eē pro mēſura in q̄ ipſa orō profert ⁊ ex hoc decipit: Nā verbū pōt abſolui ab illa cōnotatiōe p̄ntis tp̄is: ⁊ ſic abſolutē do dico: ꝙ iſta eſt vera. deꝰ creat antichriſtū: lꝫ per cōparatiōeꝫ ad nos nō ſit vera: ſed bene iſta deꝰ creabit antichriſtū. ſublata ergo cōnotatiōe p̄ntis ⁊ preteriti atq3 futuri oīa deo coexiſtunt.

Quia verbum p̄ntis tp̄is pōt abſolui a cōnotatiōe illius iō iſta pōt eē vera deꝰ creat antichriſtū.

¶Contra. Si oīs ps tp̄is eſt deo

preſens

p̄ns ſequit ꝙ oēs ptes tp̄is ſint ſimul. hoc eſt falſuꝫ: vt pꝫ. ergo. ↄn̄a ꝓbatur. q2 q̄ ſunt ſil̄ vni tertio ſunt ſil̄ inter ſe: ſꝫ oēs ptes tp̄is: ſunt ſimul deo: ergo ſunt ſimul inter ſe.

¶Rn̄deo: ꝙ oēs ptes tp̄is ſunt ſil̄ in ↄparatiōe ad deū: vt ſepe dictū eſt: tn̄ ſi ↄparētur inter ſe: vna eſt poſt alia: ⁊ ſic negat ↄn̄a. ad ꝓbōnē negat maior. ſicut n̄ ſequit: caput eſt p̄ns aīe ⁊ ſilr pes: ergo pes ⁊ caput ſunt ſil̄: ⁊ adinuicē p̄ntia.

¶Octauo. Oīs reſpectus dei ad creaturā p̄ter illos q̄ ↄſequūt opationē intellꝰ ⁊ volūtatis: dn̄r de deo ex tp̄e: vtputa dn̄s: creator: et hmōi. ſed coexiſtētia dei ad creaturā quātū ad eē exiſtētie: nō ↄſequit opationē intellꝰ ⁊ volūtatis ergo nō conuenit deo ab eterno.

¶Rn̄deo. Prīo ꝙ coexiſtentia dei ad creaturā ⁊ ecōtra nō eſt eterna cū neutra eaꝝ ſit deus: ſed vna ſit reſpectꝰ rōnis: alia vero accn̄s.

Coexiſtētia et oīs reſpectus rōnis: cōuenit deo ab eterno.

¶Dico. 2. ꝙ talis coexiſtētia ⁊ oīs reſpectꝰ rōnis dei ad creaturā cōuenit deo ab eterno. i. i tota eternitate: lꝫ non ↄueniat ei in omni tempore.

¶Dico tertio: ꝙ lꝫ oīs talis reſpectus ↄueniat deo eternalr ad ſenſum p̄dictū: q2 tn̄ aliq̄ eoꝝ nō ↄueniunt ei pro quolꝫ tp̄e vel reali vl imaginabili: ſicut ē reſpcūs dn̄i ſaluatoris: refugij ⁊ hmōi: iō tales dn̄r ei ↄuenire tm̄ ex tp̄e: q2 nō cōueniūt ei i qualꝫ pte tp̄is: cū quo tn̄ ſtat ꝙ ei ↄueniāt in tota eternitate. Reſpectꝰ aūt ideales ⁊ q̄ conſequunt opationē intellꝰ ⁊ volūtatis: ↄueniūt ei in qualꝫ mēſura imaginabili ⁊ in oī tp̄e. iō dicunt ↄuenire ei ab eterno vtroq3 mō in tota eternitate: ⁊ preter hec in omni menſura.

Satagēdū dictꝭ itelligēdis ac ptractandis ſtudere: ne peruerſo ſenſu in ignorantiaꝫ pſilire cogamur.

Queſtio. ij.

Queritur ſcđo. Utrum deus ſit in omnibus rebus?

Pro queſtione hec eſt prima concluſio. Deus nō eſt i oībus tanq̄ pars eſſentie earuꝫ. p. ſon. ſup. 1.

Cōclo. ij. Deus non eſt i rebꝰ: tanq̄ accn̄s. he ſecunde ↄclōnes probantur ex hoc: ꝙ deus in alioꝝ compoſitionem nō venit.

Cōclo. iij. Deus eſt in oī re intime. Hāc ꝓbat. prima. q. 8. arti. 1. Omnis cā producēs ⁊ cōſeruās tanq̄ effectū proximū ⁊ imediatū id qđ eſt intimum omni rei eſt in omni re intime. ſed deꝰ eſt hmōi. maior pꝫ ex. 7. phyſicoꝝ. vbi dr ꝙ mouens ⁊ motū oportet eſſe ſimul: ⁊ ex cōſequenti cauſaꝫ ⁊ effectū. minor probat. Deus producit ⁊ conſeruat eſſe cuiuſlibet rei: ſed eē eſt intimū cuilibet rei: ergo eſt effectus dei mediatus: quia nō ab aliquo alio. Tex. 9.

¶Contra ꝓbationē arguit Scotus. Quāto cā eſt virtuoſior: tanto pōt agere in magis diſtans: ſꝫ deus eſt cauſa virtuoſiſſima. ergo pōt agere in rebꝰ a ſe diſtātibꝰ. ergo non opꝫ: ꝙ ſit in rebus ad hoc vt i eis agat minor patet. maiorem ꝓbat exēplo. nam ſol q2 eſt agens virtuoſum ꝓducit per ſuam formam ſubſtātialē formā materijs quibus diſtat.

Scotus hic. qō. vnica.

¶Reſpōdeo ꝙ cā eſt duplex. Aliqua eſt imediata effectui: ⁊ de tali negat maior. deus em̄ eſt cauſa immediata mãe cuiuſlibꝫ rei materialis: ⁊ eſſentie in rebus ſpiritualibꝰ: cum iſta nō ſint niſi per creationē: eſt etiā cauſa imediata ipſius eſſe: cum proprīꝰ eius effectus ſit: ſicut dicet in ſcđo diſti. 1. q. 2. Alia eſt cā mediata: ⁊ ſic concedit maior. ⁊ negat minor. Ad ꝓbationē eiꝰ dico: ꝙ ꝓpoſitio vlis nō probatur exēplo.

Cā duplex immediata ⁊ mediata effectui.

¶Dico ſcđo ꝙ forma ſolis nō ē cā imediata formaꝝ mãliū: ſed agit mediātē luce tanq̄ inſtrō: nec ſeq̄tur ꝙ lux ſit nobilior forma ſbali: que producit: lꝫ ſit eiꝰ cā equiuoca: q2 nō eſt incōueniēs effectū eē digniorē ſua cā equiuoca inſtrumentali. tertio cōtra gen. cap. 68.

ſen. Io. cap.

Poſſet ēt dici ꝙ forma ſb̄alis n̄ pducit a luce ſ꞉ a corpe i q̄ recipit lux puta ab aere: itaq꞉ ſol eſt agēs p̄ncipale: ⁊ corpus illuminatū agēs ſecundarium.

[Utrum agens poſſit immediate agere in rē diſtātem.]

Cōtra hāc r̄ſionē arguit ſic. Sol exiſtens in hemiſperio nr̄o agit in aliud hemiſperiū ⁊ī viſceribus terre ⁊ nō agit per mediu꞉: ergo agēs pōt agere imediate in rem a ſe diſtantē. minor probat. oīs actio ſolis per mediu꞉ eſt mediante luce: ſed dum eſt in hemiſperio noſtro: nō illuminat aliud hemiſperium.

Rn̄deo. negat minor. ad probationem negatur maior. q꞉ ēt agit mediante calore. negat ēt minor q꞉ virtus eius recepta in hemiſperio a quo receſſit puta lux vl' calor ibi conſeruat in aere: vel ēt ſtelle que a ſole exiſtente in vno hemiſperio recipiunt virtutē ⁊ influūt in hemiſperiū a quo ſol receſſit.

[Uirtus planetarū ptingit vſq꞉ ad centrum.]

Dico ſecūdo. ꝙ virtus ſolis pertingit ad omnia generata in viſceribus terre: imo virtus oīm planetarum pertingit vſq꞉ ad cētrū ſicut pbatiſſimi ph̄i opinati ſunt vt recitat. d. Albe. in li. de cauſis.

Scd̄o. Omne prius pōt ſeparari a poſteriori: ſ꞉ p̄ſentialitas dei per operationē eſt prior p̄n̄tialitate per eſſentia꞉: ergo pōt operari in rebus dato ꝙ non ſit in eis. minor probat. Id qd̄ eſt priore priꝰ ⁊ poſteriori prius eſt: ſed preſentialitas per operationem eſt ipſa creatura que eſt prior p̄n̄tialitate p eēntiā. ergo. maior nota. minor probat. q꞉ nō poſſet eēntia eē p̄n̄s creature: niſi creatura eſſet: ⁊ creatura non pōt eſſe niſi prius fuerit diuina operatio.

Rn̄deo. Primo negat maior. loquēdo de ſepatiōe reali: ⁊ de eo ꝙ eſt priꝰ tm̄ nā vel ratione: ⁊ nō diſtinguit real'r ab eo quo eſt prius ſi ꝟo loq̄mur de poritate tp̄is: negatur minor. Ad pbationē negat minor: nā p̄n̄tialitas eſt relo: relatio aūt p̄ſupponit fundamētū et terminū: ⁊ ideo p̄n̄tialitas ſ꞉ operationē p̄ſupponit ſm rōnē ipam operationē ⁊ creaturā.

[De p̄n̄tialitate dei p operationem.]

Dico ſcd̄o: ꝙ p̄n̄tialitas p operationē ⁊ per eſſentiā eſt eadē habitudo fundata in opatione diuina qua cōtactu virtutis tangit creaturā: ⁊ iſta habitudo terminat ad creaturā ſiue fundat in creatura ⁊ terminatur ad deum.

Dico tertio ꝙ cū iſta identitate reali ſtat ꝙ illa habitudo priꝰ ſm rōne꞉ intelligit terminari ad operationē q̄ ad eſſentiā: ⁊ l꞉ opatio ſit prior tali p̄n̄tialitate: pōt tn̄ eē ratio fundata ipſius.

[Opatio pōt eſſe rō fundatiua p̄n̄tialitatis.]

Tertio. Tota rō ꝙ agēs nō poſſit agere in aliq̄d diſtā꞉ niſi priꝰ agat i mediū: eſt vel ordo potentiaꝝ ſicut voluntas agere nō pōt: niſi priꝰ itell'ſ fiat actu: vl' eſt iperfectio: ſ꞉ in deo nō ē ordo potētiarum neq꞉ imperfectio. ergo.

Rn̄deo. negat maior. q꞉ p̄ter illa duo: ꝯtingit ēt eo ꝙ agens eſt q̄ſi actus: ⁊ paſſum eſt q̄ſi potētia: inter potentiā autem ⁊ actum nihil mediat.

Cōclo. iiij.

Exiſtentia dei in creatura eſt relatio. pbat. q̄cq̄d d꞉ de deo ex tp̄e eſt relatio rōnis: ſed d꞉ eſſe in creatura: dicitur de deo ex tp̄e. ergo. Aureo. probat quatuor medijs: ꝙ iſta preſentialitas ſiue ſimultas: nō ē ſimultas tp̄is nec ſitus nec hm̄ōi: que oīa cōcedunt. S꞉ dico ꝙ iſta ſimultas eſt ip̄e cōtactus virtutis actiue ſumptꝰ ex parte dei: ⁊ paſſiue ſumptus ex pte creature. nō em̄ eſt ibi mutuus cōtactus vt dicit. s. Doc. 3. contra gen. c. 55. fundat vero iſta ſimultas ex pte creature i creari ſiue cōſeruari ſiue q̄n̄olibet al'r opari a deo: ⁊ ex pte dei fundat in creare ſiue agere ſiue cōſeruare.

[Aure. h̄ q. vnica. P̄n̄tialitas ſiue ſimultas q̄d.]

Cōclo. v.

Deus eſt ſpāli mō in creatura rationali. probatur. 1. q̄o. 8. artic. 3. deus eſt in creatura rationali vt obiectum cognitum ⁊ amatū.

ergo eſt in ea ſpeciali mō. patet ꝯn̄ia: q꞉ hoc mō nō eſt in rebꝰ non cognoſcētibus: nec in habētibus tantū cognitionē ſenſitiuam.

Correlariū. Iſte modus eſſendi eſt p gratiā: pbat. vnūq̄dq꞉ h꞉ eſſe a cauſa ſua. ſed gratia eſt cauſa charitatis: qua deus amamꝰ ⁊ fidei a qua eſt cognitio. ergo.

[Aureo. vbi. ſ.]

Cōtra arguit Aureo. p̄o. Deꝰ ē in paruulis p grām ⁊ tn̄ nō eſt in eis vt obiectū cognitū ⁊ amatū. g̊ in aliq̄ ē per gratiā ⁊ nō eſt cognitus nec amatus.

[Utrum deꝰ poſſit eē in aliq̄ per grā et non ſit obm cognitū.]

Rn̄deo. negat minor. q꞉ obijcit eis vt obiectū cognitū in actu p̄o. nā in eis eſt fides ⁊ charitas l꞉ nō ſit in eis vt cognitū actu ſecūdo.

Scd̄o. Deus eſt in gratijs p donū ſpālitatis operāt꞉: vt dicit magiſter p̄n̄ti diſt. ergo nō vt obiectū cognitum.

Rn̄deo. negat ꝯn̄ia. q꞉ nō pōt eē in aliq̄ p grām: niſi in eo ſpāliter operet. nō em̄ eſt ibi vt cognitū ⁊ amatū quocūq꞉ mō: ſ꞉ amore quē ipſe cāt ⁊ ꝯſeruat: ⁊ talis cognitio inflāmatiua amoris nō ē niſi in h̄n̄te grā꞉ vt dictū ē. di. 16. ar. vlt.

Cōclo. vj.

Deus eſt i oībus p preſentiā. hāc pbat vbi. ſ. Unūq̄dq꞉ ē p p̄ſentiā in eis: q̄ ſunt in eiꝰ cōſpectu: ſed oīa ſunt in dei ꝯſpectu: cū ipſe omnia cognoſcat. ergo.

[Aureo. vbi. ſ.]

Contra pbationē iſtam arguit Aureo. diuina eēntia cognoſcit a deo: ⁊ tn̄ deꝰ nō ē i eēntia ſua. g̊ rō ꝙ deꝰ ſit i aliq̄ nō eſt q꞉ cognoſcat illud tale a deo.

[Utrum deꝰ ſit i aliq̄ ex eo q̄d cognoſcat illud.]

Rn̄deo. p̄mo negat ꝯn̄ia: q꞉ eēntia diuina cognita n̄ refert ad deū relatione reali: q̄ tn̄ req̄rit in altero extremorū ad preſentialitate꞉.

Dico ſcd̄o ꝙ ſi ſola relo rōis ſufficiat ad p̄n̄tialitatē: negat minor: q꞉ eēntia diuina eſt p̄n̄s deo: ſicut ⁊ aīa eſt ſibiipſi p̄n̄s: vt dicit Aug.

Scd̄o cognitū ē i cognoſcēte. g̊ cognoſcens non eſt in cognito.

Rn̄deo. negat ꝯn̄a. q꞉ diuerſimode ſe habent. nā cognitū eſt in cognoſcente p ſpēm ſua꞉. ſed cognoſcens maxime cognitiōe itellectiua eſt in cognito inquantum ſcrutatur intima eius.

Cōclo. vij.

Deus eſt in oībus rebus per potētiā. pbat vbi. ſ. Unūq̄dq꞉ dicitur eſſe p potētiā in illis: ad q̄ ſua extēdit potētia ſicut rex ē i oī parte regni: ſed deus pōt in oībꝰ rebus operari. ergo.

[Aureol. vbi. ſ.]

Cōtra exēplū arguit Aureolꝰ. Rex eſt in toto regno metaphorice: q꞉ eiꝰ potētia eſt in oī pte regni real'r: ſed deꝰ nō eſt in rebꝰ metaphorice. g̊ illd̄ exēplū n̄ ē ꝯueniēs.

Rn̄deo. negat ꝯn̄a: q꞉ exemplū non eſt poſitū niſi ad oſ̄ndendū ꝙ eē p eēntiā ⁊ p potētiā ſunt diuerſarū rōnū: eo ꝙ ſeparant in rege: ꝙ aūt rex ſit in toto regno metaphorice: ideo eſt: q꞉ eiꝰ potētia nō immediate agit i toto regno: ſ꞉ p miniſtros. diuina ꝟo potētia oīa immediate ⁊ intime agit.

[Cur rex ſit i regno: metaphorice]

Cōcluſio. viij.

Deꝰ ē i oībꝰ p eēntiā. hec ꝯclo pbat ſic ⁊ ſ̄tia

[Aureo.]

Cōtra arguit Aureo. Adeſſe rebus: vt cām eēndi: eſt adeſſe ſ꞉ potētiā. ſ꞉ p'te deꝰ ē i rebꝰ p eēntiam q꞉ eſt cā eēndi. g̊ eē p eēntiā ⁊ potentiā non diſtinguuntur.

Rn̄deo. cōcedo ꝙ nō diſtinguit in deo re ſed ratione.

[Utrum eē p eſſentia꞉ et potētiā diſtiguāt]

Dico ſcd̄o: ꝙ fundant in eodē. ſ. in diuina opatiōe. q꞉ n. diuina opatio eſt i creatura: ideo d꞉ deus eſſe in ea p potētiā: q꞉ potētia nō deſerit opationē. ⁊ q꞉ diuina potētia ē eius eēntia: iō ꝯn̄r eſt ēt in rebꝰ p eēntiā. h̄n̄t g̊ iſti tres modi diſtinctas rōnes. Quia p̄mꝰ fundat ſup cognitiōe. Scd̄s aūt. ſ. eſſe p potētiā in rebꝰ: fundat imediate ſup opatione. Tertiꝰ ꝟo. ſ. eſſe p eſſentiā in rebus: fundat imediate ſuper ipſa operatione.

[Irrefragabilis pfecto ē doctrina p̄dicta ⁊ ſ̄ctoꝝ atteſtationi ꝯueniens.]

Dico tertio. ꝙ p̄t al'r dici. ſ. ꝙ eē per eēntiā fundat ſup opatiōe inquantū deꝰ opat imediate ip꞉ eē creature: ſ꞉ eē p potentiā attēdit

penes hoc ꝙ virtus dei ad oīa ſe extēdit: ita ꝙ oīa operāt mediā-te, virtute a deo ſibi cōicata.

¶ Diſti. xxxviij.

In diſt. 38. q̄rit̄ ṗmo Utrū aliq̄d ſit ɔtingēs per cōparationem ad deum?

Pro q̄ōne hec eſt prima cōcl'o. Cōtingētia nō orit̄ in reb⁹ ſolū ꝑꝑ cās ſcd̄as. hāc ſic ꝓbat. 2. cōtra gen. c. 28. Ab eo nō orit̄ contingentia q̄ ſublato adhuc remanet contingētia: ſed ſublatis ſecūdis cauſis adhuc remanet ɔtingētia. ꝗ minor ꝓbat̄. In ṗmis effectibus ꝓductis a deo erat ɔtīgētia: cū ſi ꝓduxit eos ex neceſſitate nature: ſ; tūc nō erāt cauſe ſecūde. ꝗ.

Cōcluſio. ij.

Radix cōtingētie ē diuīa volūtas. hāc ꝓbat. 1. par. q. 19. ar. 8. q̄ñ agēs ē fortiſſimū: op; ei effect⁹ aſſimilari ꝑfecte: nō ſolū q̄ ad nāz ſpēi: ſ; ēt q̄ ad neceſſaria. ſ; diuīa volūtas q̄ ē cā rex ē agēs fortiſſimū. ꝗ effect⁹ ei ꝑfecte aſſimilant̄. ſ. vt nō ſolū ea fiant q̄ de⁹ vult fieri: ꝙ eſt q̄ſi aſſimilatio ſm̄ ſpēz: ſed ēt vt fiāt eo mō q̄ vult fieri. ſ. neceſſario vel ɔtingēter: q̄ eſt aſſimilatio ſm̄ accidentia.

Aureo. 1ᵒ di. 39. q. 1. ¶ Cōtra arguit Aureo. ꝙ ɔtingētia nō ordinat̄ ex aliq̄ actu itrinſeco diuine volūtatis. Primo actus diuine voluntatis ſimul fertur in vtrāq; partez ɔtradictionis: eque eñ vult creationē mundi ſicut nō creationē. ergo ex tali actu nō eſt ꝙ magis ſequat̄ vnū q̄ aliud. ɔñia patet, añs ꝓbat̄. q̄cq̄d pōt eſſe in deo eſt in eo. ſed in deo poterat eē

Utrum ɔtingētia ordinet̄ ex aliq̄ actu itrinſeco diuino. nolle reſpectu creationis mundi. ergo tale nolle nunc eſt in deo.

¶ Rñdeo. negat̄ añs: et dico ṗmo ꝙ l; actus diuine volūtatis poſſit eē ad obiecta oppoſita: nō tñ ē: q2 ab eterno determīauit ſe ad vnū: et poſtq̄ ſe determinauit: mutari non pōt, hec autē determinatio ē contingens: cu; non ſit aliud niſi actus diuine voluntatis cū reſpectu ad obiectum volitū: cōſtat aūt hunc reſpectum eſſe contingentē: habet eñ diuinū velle ⁊ neceſſariā habitudinē ſolū ad bonitatē dei: cum autem cadit ſuper aliud puta ſuper creationē mundi: addit̄ ſibi reſpectus ad eā: ⁊ penes dñia; hmōi reſpectuū dicit̄ act⁹ diuie volūtatꝭ eē talis vel talis dermiatio.

¶ Ad ꝓbationē negat̄ ɔñia: q2 eſt fallacia figure dictionis: q2 in minori non includit̄ ſolū actus diuine voluntatis: ſed etiā habitudo ad obiectū: ⁊ ꝑ ɔñs mutatur q̄d in ad aliquid.

¶ Secundo. Ubicūq; eſt ɔtingentia: ibi poſſunt eſſe diuerſa inſtātia: in quorū altero res poteſt eē: ⁊ in altero poteſt non eſſe. ſed ī diuino velle non pñt eſſe diuerſa inſtantia. ergo nec contingentia reſpectu creaturarum.

¶ Rñdeo. negat̄ maior: q̄ñ id q̄d dicit̄ ɔtingēs: nō pōt habere eē poſt non eſſe: ātecontra. quādo eni; contingens poteſt eſſe ⁊ non eſſe: ſed eo poſito in eſſe non poteſt deſinere eſſe: ⁊ eo poſito nō eē nō pt incipere eſſe: non oportet in eo eē ſucceſſione;: et ſic eſt in ꝓpoſito ꝓpter imutabilitatē diuie volūtatꝭ.

Cōcl'o. iij.

Prima radix cōtingētie eſt diuin⁹ intellectus: ⁊ diuina ſciētia. hanc ꝓbat de veri. q. 24. arti. 2. Id q̄d eſt prima radix libertatis eſt prima radix cōtingentie in effectu: ſed intellectus eſt prima radix libertatis. ergo. Nā ex hoc: ꝙ intellectus pōt iudicare, hoc eē volendū vel nolendū: ſequit̄ ꝙ voluntas poſſit velle vel nolle.

Utrum diuin⁹ intell'ꝰ hēat cōtingētē habitudinē ad cognita. ¶ Hic eſt vnū dubiū q2. s. Doctor videtur dicere ꝙ diuinus intellectus h; ɔtingentē habitudinē ad ſcita: ⁊ alibi dicit ꝙ habet neceſſariam habitudinem.

¶ Reſpondeo. ſi loquamur de habitudine cognoſcentis ad cognitum: ſic habet neceſſariā habitu-

dinē: loquēdo aūt de habitudie ꝓducentis ad productu;: ſic habet habitudinē contingentem.

Cōcl'o. iiij.

Nullus effectus euenit contingēter a prima cā: ita ꝙ poſſit ordinē eius exire ordinē. Hanc probat. ṗma. q. 19. arti. 6. Nullus effectus poteſt exire ordinem cauſe vniuerſaliſſime: ſed deus eſt cā vniuerſaliſſima. ergo. Multi arbitrati ſunt. s. Doc. in hāc cōcluſione ſentire: ꝙ omnis effect⁹ neceſſario eueniat a prima cauſa. ⁊ cōtra hoc arguunt Scotus Gregorius Aureolus et Adam ſed fallūtur vehementer.

Reijcit q̄rūda; oberrāſ itelligētia dictoru;. s. T.

¶ Sciendū eſt ergo primo ꝙ effectus dicitur contingens ex hoc ꝙ cauſa eius proxima eſt cōtingēs: q2 effectus cām primam imitat̄: licet cauſa remota ſit neceſſaria. ſufficit enim ad contingentiā effectus cauſam primā eſſe cōtingentem. Cu; enim effectus ꝓductus: mediante cauſa prima contingēte non habeat ordinē ad cauſam primā niſi mediāte cauſa ſecūda: ſi talis cauſa ſecūda poteſt ab agendo deficere etiā effectus ɔtingenter eueniet: licet cā prima ſit neceſſaria. non tamē ſequitur ex hoc ꝙ contingentia cauſe ſecūde ſit totalis contingentie cauſa effectus: vt iſti putant nos dicere immo dicimus: ꝙ a cauſa neceſſaria poteſt effectus cōtingēter ꝓduci.

¶ Dico ſecundo ꝙ nullus effect⁹ habet fallibilem ordinem ad primā cauſam ita ꝙ non ſtant ſimul primā cām eſſe preparatā ad producendum effectu; et ꝙ effectus non eueniat: cauſa autem ſecunda poteſt eſſe preparata ad ꝓducendum effectū: et tamen effectus non eueniet: et ideo non pōt exire ordinem prime cauſe: licet poſſit exire ordinem ſecunde cauſe.

¶ Ex hoc ſequit̄ ꝙ licet effect⁹ ſit contingens: habet tamen in ɔparatione ad cauſam primā neceſſitatē ſuppoſitionis: que neceſſitas non tollit contingentiam.

¶ Dico tertio: ꝙ cauſa prima dicitur p̄parata ad agēdū ex hoc ꝙ p̄concipit effectu; ⁊ ordinē eius ad finē: ⁊ ex hoc ꝙ ꝓponit talem effectu; tali modi ꝓducere. Predicta eliciunt̄ a. s. Thoma quarto ſen. diſtin. 17. q. 1. arti. ſecundo. q. 3.

Uide quanta gr̄a: rectitudine ⁊ vtilitate: dogma Angelicū: errores ꝑſpicuos redat ⁊ reuincat.

¶ Dico quarto ꝙ licet deus libere agat: non tñ eius operatio eſt cōtingens in ſe cum ſit deus.

¶ Argumenta vero Scoti ⁊ aliorum non recito: q2 ex falſa imaginatione procedunt.

Queſtio. ij.

Querit̄ ſcd̄o. Utrū deus cognoſcat futura ɔtingētia?

Pro q̄ōne hec eſt prima ɔcluſio. Contingēs vt eſt futurū: non pōt infallibiliter cognoſci. Hāc probat. primo cōtra gen. c. 67. Id cuius euētus pōt impediri: nō poteſt certitudinaliter ſciri an ſit futurū: ſed contingens vt eſt futurū eſt hmōi. ergo ⁊c.

Durā. h. q. 3. ¶ Cōtra arguit Durādus. Ille q̄ cognoſcit cauſam impedibilem ⁊ oīa q̄ poſſūt eā ipedire ⁊ iſup tāq̄ ipſu; ipediūt. ⁊ q̄ nō cognoſcit certitudinaliter effectus ex ea futuros vt futuri ſunt. ſed aliq̄s itellectus ſaltē diuinus eſt hmōi. ergo.

Rñſio Capol'. ¶ Ad hoc argumentū dicit Capolus ꝙ ſunt aliq̄ cauſe q̄ pñt ipediri: q̄b⁹ cognitis et ēt cognitis his que pñt eas ipedire: nō tñ ſcit̄ cur impediunt̄: vel nō: vt p; de humana volūtate: nā ea cognita ⁊ oīb⁹ cauſis ad actū ei⁹ ɔcurrētib⁹: nō pōt ſciri an ꝓducet actū vel non: quia non eſt magis determinata ad producendū q̄ ad non ꝓducēdum: ſed ad vtrūq; eſt indifferēs: et ipſa poteſt ſe impedire quantūcunq; ſit ad producendū volitionem inclinata.

Trāſlatio diſputatiōis: in q̄ res ſit euidentior. ¶ Ex iſtis negat̄ maiorē. ſed forte ſtat adhuc difficultas. Na; in maiori illius argumenti ponitur ꝙ cognoſcatur cauſa illius impeditionis: et an poteſt impedire vel

vel impediri:anteqꝫ actu ipediat
vel non.

Rñſio pauli.
¶ Pōt ergo dici:ꝙ ſicut id qđ in
ſe eſt cōtingēs:puta ſoꝛtē ſedere:
tamē duꝫ eſt:neceſſe eſt illud eſſe:
ita ſi a futuro remouet̄: ꝙ eius cā
non impediatur : conſiderabitur
ac ſi non eſſet contingens. Con=
tingentie enim in effectu eſt ex
hoc:ꝙ eius pꝛoxima cauſa ſi eam
habeat poteſt impediri. Pona=
tur ergo ꝙ ſciam ꝙ non impedie=
tur:tunc cognoſcam id quod eſt
contingeus:ſed tamen per abſtra
ctionem ab eo vnde oꝛitur eius
contingentia.

Concluſio.ij.

Deus nō coꝛgnoſcit contingentia vt futura
ſunt:ſed eternaliter cognoſcit ea
vt ei ſunt pꝛeſentia. Pꝛima pars
concluſionis patet ex pꝛecedenti
concluſione. ſecunda pars ex. q.1.
57.diſtinctionis.et adhuc magis
declaratur. Cum enim ſcientia ſit
certa cognitio ex ipſa ratione cer
titudinis :requirit certitudinem
et determinationem in ſcito. ſed
contingens vt eſt futurum : non
habet determinationem: ideo ex
natura ſua habꝫ:ꝙ nō poſſit ſub=
di certe ⁊ infallibili notitie: cuiuſ
modi eſt ſcientia dei.

Aure. h q.1.
¶ Contra arguit Aureol. pꝛimo.
Omnis pꝛopoſitio ſcita eſt vera:
pꝛout eſt ſcita. ſꝫ iſta ꝓpoſitio: an
tichꝛiſtꝰ erit:eſt ſcita a deo: ⁊ ē de
futuro. ergo aliqđ verum de futu
ro eſt ſcitum vt futurum eſt.

Vtꝝ futurū vt futurū poſſit eē ſcitum.
¶ Reſpondeo. Dico pꝛimo ꝙ deꝰ
cognoſcēdo futurum:duo cogno=
ſcit. ſ. eſſe rei future:qđ habꝫ in ſe
ipa:⁊ eē qđ habet i ſuis cauſis ꝑꝑ
ꝙ dicit̄ futura. Rōne pꝛimi ſubeſt
diuine ſcientie:⁊ nō rōne ſecundi.
¶ Dico ſecundo: ꝙ iſta pꝛopoſitio
antichꝛiſtus erit:ē ſcita a deo : nō
rōne futuritionis: ſed qꝛ ſcit iſtaꝫ
de pſenti antichꝛiſtus eſt. vnde ſi
ſignaremus eternitateꝫ ſm ꝙ i ſe
eſt:magis iſta eſſet vera :antichꝛi
ſtus ē:ꝙ iſta:antichꝛiſtꝰ ē futurꝰ.

¶ Scđo arguit. Ex notitia attigē
te rem vt pꝛeſentem:pōt inferri ꝙ
res ſit:ſed per te notitia dei attin
git rem vt pſens eſt. ergo videtur
ꝙ poſſit inferri ꝙ futura ſit: qđ ē
abſurdum.

¶ Rñdeo. pꝛimo poteſt negari ma
ioꝛ. de notitia attingēte rem vt in
ſe ē ⁊ in ſua cauſa. Ex quo. n. attin
git rem vt eſt in ſua cā:non ſequit̄
ꝙ ſit extra ſuas cās. talis autē eſt
notitia diuia. Nos vero qꝛ duꝫ co
gnoſcimus rem in ſe nō videmus
eaꝫ in cauſis ſuis:ideo ex notitia
noſtra attigēte rem in ſe ſequitur
eam eſſe in actu.

¶ Dico ſcđo ꝙ res oēs ſcite a deo
ſunt pñtes deo:qꝛ attigunt̄ ab ali
qua menſura. ſ. ab eternitate : ſūt
autem future nobis.

¶ Dico tertio ꝙ maioꝛ eſt falſa:qꝛ
talis res nō attigit̄ vt pñs ꝑ mēſu
ra de qua loquimur:ſꝫ attigat̄ vt
pꝛeſens pꝛo alia menſura.

¶ Tertio. quātūcūqꝫ res ſint pſen
tes eternitati adhuc reſtat dclara
re q̄ ſit rō diuino intellectui ꝙ atti
gat futuꝝ poſitū i ſua pñtialitate
ſed. s. Tho. hoc nō declarat. ergo
inſufficiēter ponit hāc ꝯcluſionē.

¶ Rñdeo. negat̄ minoꝛ. nam pꝰ ꝯ
gen. c. 66. dicit hoc ideo eſſe qꝛ di
uina eſſentia eſt repñtabilis per
multa que futura ſunt:⁊ ipa eſt ſi
militudo futuroꝝ ⁊ eoꝝ hꝫ ideaꝫ.

Aureo. vbi. s.
¶ Cōtra hāc rñſionē arguit Aur.
Idea abſtrahit ab ēſſe et nō eſſe i
repñtādo. ergo nō ducit determi=
nate in rem vt eſt exiſtēs. añs ꝓba
tur. idea repſentat reꝫ ſiue ſit ſiue
non ſit. ergo abſtrahit ab eſſe et
non eſſe.

Idea ñ repñtat niſi res pſentes deo.
¶ Reſpōdeo. negatur antecedēs.
Ad pꝛobationē dico:ꝙ licet repꝛe
ſentet rem exiſtentem ⁊ non exiſtē
tem in compatatione ad nos: nō
tamen repꝛeſentat niſi res pꝛeſen
tes deo:cum idea non ſit niſi eoꝝ
que pꝛo aliquo tempoꝛe fuerūt vel
ſunt vel erunt.

¶ Dico ſecundo:ꝙ idea repꝛeſen=
tat idiuiduū ⁊ accidētia eiꝰ: cu=

iuſmodi ſunt tp̄s ⁊ locꝰ:⁊ repñtat
etiā eiꝰ exiſtētiā vel nō exiſtētiā.⁊
ideo per talē ideā videt roſaꝫ eſſe
in tali tēpoꝛe:⁊ in alio tēpoꝛe eſſe
futurā:⁊ ſic per illā haber infalli=
bilē notitiam de futura roſa. ſpe=
cies autē roſe in intellectu noſtro
repꝛeſentat tantū naturā cōmu=
nem:⁊ ideo nō ducit in notitiam
exiſtentie roſe future.

Scotꝰ hic.
¶ Contra eandē reſponſionē ar=
guit Scotus pꝰ. Idea terminoꝛū
cauſat tātum illā notitiā que na
ta eſt haberi ex terminis:ſed noti
tia contingentiū non eſt nata ha
beri ex terminis cū non ſit neceſ=
ſaria habitudo eoꝛum adinuicē:
vt patet in iſta cōplexione. ſoꝛtes
eſt albus. ergo idea nō cauſat no
titiam contingentium.

Idea duplex: ſubē tm̄ et ſbē et accñtiū ſimul.
¶ Reſpondeo. ꝙ duplex eſt idea.
Aliqua eſt idea termini:puta ſoꝛ=
tis que repꝛeſentat ipſum ſolum
quātū ad eius ſubſtantiā:⁊ de ta
li cōceditur maioꝛ. Alia eſt idea q̄
eſt ſimilitudo termini : puta ſoꝛ=
tis quantū ad omnia que inſunt
ei. ſ. accidētia:eſſe:tēpus:locus et
omnes diſpoſitiones eiꝰ:⁊ de ta=
li negatur antecedens.

¶ Secūdo. quicquid repꝛeſentat
idea/naturalr̄ repꝛeſentat : cū ſit
in diuino intellectu ante oēꝫ actū
volūtatis. ideo ſi due idee repſen
tant ſoꝛtē ⁊ eius albedinē cōplexi
ue:iſtud cōplexiuum erit neceſſa
rium ſoꝛtes eſt albus:ſi aūt diui=
ſiue erit impoſſibile:⁊ ita ſequit̄ ꝙ
omnia ſint neceſſaria vel impoſſi
bilia. patet cōſequētia. qꝛ iſta na
turaliter ⁊ nō libere repꝛeſentāt̄.

¶ Reſpōdeo. vt habet̄ in ſimili. pꝰ
di. 39. q. 1. ar. 1. ⁊. 2. ad pmū. et idea
repñtat naturalr̄ quiditatē reruꝫ
creabiliū ⁊ earū exiſtētias libere.
Ex hoc ſequit̄ ꝙ idea repñtās hoc
cōplexū ſoꝛtes currit in aliquo in
ſtanti poſſit ipſum non repꝛeſen=
tare. repꝛeſentat tamen ipſum in
fallibiliter pꝛopter immutabili=
tatem diuine voluntatis.

¶ Dico ſecūdo ꝙ talis idea adhuc
eſſet nec aliquo modo eſſet falſa:
dato ꝙ illa cōplexio non poneret̄
in tali inſtanti:qꝛ tūc nō haberet
reſpectū ad illā cōplexionē : ſꝫ ad
eius oppoſitū:⁊ illa que nūc repſ=
ſentat ſoꝛtem curſurum in tali in
ſtanti:ſi ſoꝛtes nunqꝫ fuiſſet in il=
lo inſtanti curſurus : non repꝛe=
ſentaret ſoꝛtē in illo inſtāti curſu
rum ſed eius oppoſitum.

¶ Ad argumentū igitur negatur
antecedēs:quo ad exiſtētias. Ad
ꝓbationē dico ꝙ idea eſt in diui=
no intellectu ante actū volūtatis
quo ad id qđ dicit in recto. ſ. eſſen
tiā diuinā:ſꝫ nō quo ad reſpectū
quē ipoꝛtat ad creaturā in obliq̄.

¶ Tertio. idea reſpectu fiendoꝛū
poſſibiliū:que tñ nunqꝫ fient:non
repꝛeſentat ipſa eſſe futura:alio=
quin deus falleret. ergo nec idea
reſpectu poſſibilium fiendoꝝ.

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña:qꝛ idee fiēdo
rū ſunt determinate:qꝛ repñtant
rē i ſe ⁊ extra ſuas cās. ⁊ iđ ꝑ illas
nouit deꝰ talia eſſe futura. Idee
aūt nō fiendoꝛū nō ſunt determi=
nate:qꝛ diuina voluntas nō oꝛdi
nat eas ad pꝛoductionē. et ideo ꝑ
eas cognoſcunt̄ res ſolū vt habēt
eſſe in cauſis ſuis:et nō quātū ad
eſſe quod habiture ſunt in ſe.

Cōclo.iij.

Deus cognoſcit futura cō
tingētia eſſe pꝛeſentia ſibi ⁊ eē fu
tura alijs. pma pars pꝫ ex dictis.
ſcđa ꝓbat̄ de veri. q. 2. ar. 12. Deꝰ
cognoſcit omnē oꝛdinē rerū. ergo
cognoſcit futuritionem.

Cōclo.iiij.

Cognitio dei de futu=
ris contingentibus eſt infallibi=
lis ⁊ certiſſima. Hāc ꝓbat. pꝛimo
contra gen. c. 67. Ois cognitio q̄
fertur ſupꝛa pꝛeſens vt pſens eſt:
eſt certa:ſed cognitio diuina fer=
tur ſupꝛa omnia que fiūt in toto
decurſu tēpoꝛis:vt pſentia ſunt:
ſicut ſupꝛa diximꝰ:ergo eſt certa.
maioꝛ pꝛobat̄. Omnis cognitio q̄
fertur ſuper neceſſariū eſt certa:
ſed omne pꝛeſens dū eſt:eſt neceſ

fariꝭ vt dr̃ periermenias.pᵒ ꝙ cognitio q̄ ſup ipꝫ fert ē neceſſaria.

¶Cōtra minorē hui⁹ ꝓceſſus arguit Greg.pᵒ ſuppōit ꝙ aliqđ cōtingēs:puta volitio poſſit fieri in inſtāti.Scđo ſupponit ꝙ cā libera ſit illa q̄ poſitis oīb⁹ requiſitis ad actionē:pōt agere ⁊ nō agere.

Greg. ḣ q.1.

¶Ex his arguit ſic.In illo inſtāti in quo volūtas ꝓducit.a.volitionem poteſt eam nō producere: vt patet ex ſecundo preſuppoſito.ergo in illo inſtanti non eſt neceſſe volitionem a.eſſe et per cōſequēs poteſt in illo inſtanti non eſſe.

Utrū ꝙ eſt ꝑ inſtāti q̄ ē neceſſe eſt eſſe.

¶Rñdeo.primo concedo primū preſuppoſitū.⁊ ad ſcđm dico ꝙ ꝑſuppoſitis oīb⁹ requiſitis ad agēdū:⁊ precedētibus actionē cauſa libera pōt agere.⁊ nō agere:poſito autē tempore ⁊ mēſura in qua agit:ipſa non poteſt pro tunc nō agere:q2 talis menſura nō precedit actionem.et ſic patet antecedens argumenti eſſe falſum.

¶Dico ſecūdo ꝙ neceſſarium eſt duplex.Aliquid eſt neceſſariū abſolute.ſ.ex cōnexione terminoꝝ q2 implicat cōtradictionē nō eſſe ipſū:aliud eſt neceſſe neceſſitate immutabilitatis.Volitio q̄ eſt in a.inſtanti nō eſt neceſſaria primo modo:q2 nō implicat cōtradictionē ipſam nō eſſe:alioquin nō poſſet deſinere eſſe:⁊ idē dico de qualibet propoſitione de preterito in materia cōtingēti:ſed eſt neceſſaria ſcđo mō: q2 nō pōt mutari de exiſtere in.a.inſtāti in nō exiſtere in.a.inſtanti:quādiu.a.durat.

Neceſſarium duplr̃: abſolute ⁊ imutabilr̃.

¶Dico tertio ꝙ dū hec propoſitio eſt vera voluntas producit.a.in hoc inſtāti:eſt aliqua potētia potens facere eā eſſe falſam/pro eodem inſtanti:⁊ per cōſequēs non eſt neceſſaria abſolute.Nam in illo inſtāti in quo deus ꝓducit vnū angelū:ipſe habet potentiam ad nō producendū.cum hoc tñ ſtat: ꝙ omnis ꝓpoſitio vera in aliquo inſtāti neceſſario eſt vera pro eodem inſtanti:neceſſitate immutabilitatis de vero in falſum.

¶Cōtra hāc rñſionē arguit Okā. Si volitio eſt in.a.inſtāti: poſſibile eſt per te ꝙ nō ſit in.a.inſtanti: q2 nō implicat contradictionem: poterat enim nō ꝓduci in tali inſtāti.ponat̃ ergo in eſſe: ꝙ nō ſit. ſequitur ꝙ ipſa ſimul ſit et nō ſit.

Okam; in.2.

¶Rñdeo.ꝙ lꝫ iſte ſint ſimul vere.volitio eſt in.a.inſtāti ⁊ volitio pōt nō eſſe in.a.inſtāti.tñ ſi ſecunda q̄ eſt de poſſibili ponat̃ in eſſe:ipſa deſtruet primā:que eſt de ineſſe. Aliqua em̃ ꝓpoſitio de ineſſe ſtat cū aliqua de poſſibili:⁊ tñ nō ſtat cū illa de in eſſe:q̄ rñdet illi de poſſibili.vt patet de duob⁹ cōtradictorijs quorū qđlibet eſt ꝯtingēs. Clarius pōt dici:q2 vis illi⁹ argumēti ſtat in iſta ꝓpoſitione. poſſibili poſito in eſſe nullū ſequitur incōueniēs.Sed ſi volitio eſt in a ⁊ poſſibili eſt ipſarū non eſſe in a. ſequitur inconueniens.ſ. cōtradictoria eſſe ſimul vera.ergo nō eſt poſſibile ipſam nō eſſe in.a.Dico enim ꝙ poſſibili in ſenſu cōpoſito poſito in eſſe nō ſequitur incōueniens:ſequitur tñ aliquādo incōueniens:ſi ponatur in eſſe poſſibile de ſenſu diuiſo.Nā in ſenſu diuiſo poſſibile eſt albū eſſe nigrū. tñ ſi ponat̃ i eſſe ꝙ albū ſit nigrū: erit incōueniēs. Quādo aūt dicit̃ ꝙ ſi volitio eſt in.a.poſſibile eſt ꝙ nō ſit in.a.dico ꝙ eſt poſſibile in ſenſu diuiſo:⁊ nō in ſenſu cōpoſito:q2 ſenſus cōpoſitus: vt dicunt iuniores dialectici requirit veritatem inſtātaneā.⁊ cū propoſitio in ſenſu cōpoſito officietur: ſequitur ꝙ illa propoſitio eſſe poſſibilis volitio non eſt in inſtāti.a.pro illo inſtanti quo eſt in inſtanti.a.

Poſi in ſenſu cōpoſito: poſito i eē:nō ſequit̃ icōueniēs: in ſenſu ꝯo diuiſo: ſeq̃t̃.

¶Cōtra concluſionē in ſe arguit Aureo.Quicquid ſequit̃ ex antecedente neceſſario ſimpliciter eſt ſimpliciter neceſſariū: ſed ſciētia dei eſt abſolute neceſſaria.ergo ſi ex hoc infertur euentus futuroꝝ: ſequit̃ ꝙ talis euentus ſit ſimpliciter neceſſarius:et per cōſequēs

Aureo; vbi.ſ.

vanū erit conſiliari de futuris:cū eueniāt immutabiliter ſi ſunt ſcita a deo infallibiliter.

¶Reſpōdeo.primo negat̃ maior. niſi tale neceſſariū habeat neceſſariā habitudinē ad conſequens: Scientia aūt dei:lꝫ in ſe ſit neceſſaria:nō tñ ad ſcita:habet neceſſariam habitudinē niſi neceſſitate immutabilitatis:nā actus diuine ſciētie potuit cadere ſuper oppoſitum huius enunciabilis:Antichriſtus erit.et hoc intelligo de ſciētia viſionis:q2 multa iſto modo ſcit que poteſt neſcire:⁊ ecōuerſo:poſito tamē ꝙ aliquid iſta ſciētia ſciuerit neceſſario illud ſcit neceſſitate imutabilitatis.Iſta em̃ ꝓpoſitio.Antichriſtus erit:hꝫ immutabilem veritatē pro toto tēpore precedente poſitionem antichriſti:q2 pro illo tēpore ſcit deus ipſam eſſe verā:ꝙ tēpore ſequēti ſcit ipſam eſſe falſā:⁊ per ꝯñs eſt neceſſariū abſolute ꝓ aliqua mēſura:nō tamē eſt neceſſariū abſolute ſimpliciter.ſ.ex cōnexiōe terminoꝝ neceſſaria:neqꝫ eſt neceſſariū pro omni menſura.Si vero loquamur de ſciētia ſimplicis intelligentie:deus neceſſitate abſoluta/ſcit quicquid ſcit:nec poteſt ſcire aliquid quod prius neſciuit.

Utrū cognitio dei đ futuris ſit infallibilis.

Scitū a deo ſcia viſiōis ⁊ ſimplicis itelligētie: diuerſimode ē neceſſarium.

¶Dico ſcđo ꝙ neceſſitas imutabilitatis nō excludit libertatē. et iō de his q̄ neceſſario tali neceſſitate eueniūt:poſſum⁹ ꝯſiliari:q2 nō eſt ſic imutabile quin potuerit ab eterno fuiſſe falſū eē ipſa futura Nā act⁹ diuine ſciētie nūqꝫ trāſit in potētiā:ſꝫ ſemp eſt in actu:⁊ iō ſemp remanet i libertate diuine volūtatis ꝙ futura eueniāt vel non.

¶Contra primum dictū in hac reſpōſione arguit Aureo.pᵒ. Illa habitudo diuine ſcientie ad ſcita ſcientia viſionis fundatur ſuper actu diuini intellectus:qui eſt neceſſari⁹.ergo ⁊ ipſa eſt neceſſaria.

Aureo. vbi.ſ.

¶Rñdeo,negat̃ ꝯña:q2 talis habitudo nō cōſurgit ex natura rei:cū ſit reſpectus rationis:ſed ex arbitrio diuine volūtatis:⁊ pōt etiam eſſe cōtingens:q2 creatura ſuper quā tranſit eſt contingens.

¶Scđo.Si act⁹ diuini intellect⁹ trāſit cōtingēter ſuper eſſe vel nō eſſe creature:aut iſta contingētia inheret diuine eſſentie:⁊ hoc nō: q2 nihil in deo eſt contingēs. aut inheret creaturis:⁊ hoc nō: quia ſemper quādo eſt tranſitus:oportet eſſe terminum ei⁹:ſed creatura nō fuit ab eterno: quando fuit iſte tranſitus.ergo.

¶Rñdeo.ꝙ cōtingētia cū ſit negatio.i.nō repugnātia ad eſſe ⁊ non eſſe:nullibi proprie inheret:eo tñ mō quo inheret nō inheret diuine eſſentie nec creaturis:ſꝫ reſpectui rōis ſciētie dei ad creaturas.

Cōtigētia cum ſit negatio non īheret.

¶Tertio.Quicqđ eſt de formali rōne alicui⁹ neceſſariū eſt neceſſariū:ſed trāſire ſuper obiectū eſt de formali rōne ſciētie:ergo ſi ſciētia ſit neceſſaria cuiuſmodi ē ſciētia dei:etiā trāſitus erit neceſſarius.

Neceſſario ſcientia trāſit ſuper obiectum primariū itm̃.

¶Rñdeo.negat̃ minor.nō em̃ eſt abſolute de rōne ſcie ꝙ trāſeat ſuper obiectū ſecūdariū:ſed ſufficit ꝙ tranſeat ſup primariū.ſcia aūt dei neceſſario trāſit ſup eſſentiā ſuā que eſt primariū ei⁹ obiectū.

¶Cōtra.Intellectio creature nō pōt intelligi niſi itelligat̃ creatura:ergo habitudo ad creaturā eſt de ratione intellectiōis creature.

¶Rñdeo. ꝙ intellectio creature dicit duo.ſ.ipſam intellectionē et reſpectū eius ad creaturā.quo ad primū pōt intelligi.dato ꝙ nō intelligat̃ creatura:non aūt quo ad ſecundū.poteſt enim intelligi id quod eſt intellectio creature: dato ꝙ creatura nō intelligat̃:nō tñ pōt intelligi ꝙ ipſa ſit intellectio terminata ad creaturam: niſi cointellecta creatura.

Cōcl'o.v. Contingentia ad vtrūlibet futuroꝝ cognitoꝝ ſtat cū infallibilitate diuine ſciētie.Hāc ſic ꝓbat primo cōtra gen.ca.67.Cum infallibilitate diuine ſcie ſtat ꝙ eſſe

ctus habeat cauſaz primã cõtin=
gẽtẽ:ergo cũ ea ſtat ↄtingẽtia.ↄña
patet.qꝛ effectus dicit̃ cõtingens
ex cauſa ſua proxima cõtingẽte.

Utrum deus cognoſcat contingentia.

¶Contra arguit.quicũqꝫ põt co=
gnoſcere rez al'r ꝙ̃ eſt.põt accipi.
ſꝫ ſi res eueniũt.cõtingẽter: deus
põt eas cognoſcere aliter ꝙ̃ ſint:
pñt em̃ al'r euenire ꝙ̃ eueniũt:: ꝫ
ſi ſcit ↄtigẽtia:ſeqt̃ ꝙ poſſit dcipi.

Cognoſcer̃ al'r ꝙ̃ eſt cõtigit dupliciter

¶Rñdeo.cognoſcere rẽ al'r ꝙ̃ ſit
põt eẽ dupl'r. Uno mõ in ſenſu cõ
poſito.ſ.ꝙ res ſit vno modo: et ꝙ
pro tũc cognoſcat̃ alio mõ ꝙ̃ eſt:
⁊ ſic ↄcedit̃ maioꝛ ⁊ negat̃ minoꝛ.
Alio modo in ſenſu diuiſo: qꝛ illa
eſſe que nũc eſt vno modo:nõ re=
pugnat eſſe alio mõ:⁊ per ↄñs co
gnoſci alio mõ:⁊ ſic negat̃ maioꝛ.
¶Scđo arguit̃.Ex maioꝛi de ne=
ceſſario ⁊ minoꝛi de ineſſe ſequit̃
ↄcluſio de neceſſario:vt dꝛ primo
prioꝝ.ſꝫ in iſto ſillogiſmo oẽ ſcitũ
a deo de neceſſitate ẽ verũ: omne
futurũ eſt ſcitũ a deo :ergo omne
futurũ de neceſſitate eſt verum.
¶Rñdeo.ꝙ omne ſcitũ a deo eſt
neceſſariuz in ſenſu cõpoſito.i.vt
ſtat ſub ſcia dei q̃ ẽ immutabilis.
ſil'r ẽt oẽ futurũ hoc mõ eſt neceſ=
ſariũ:cũ q̃ tñ ſtat ꝙ i ſe ſit ↄtingẽs
⁊ eſt ẽt neceſſaria eo mõ q̃ maioꝛ.
¶Tertio cognitio futuroꝝ cõtin
gentiũ ponit in ſcientia dei potẽ=
tiã cõtradictionis:⁊ per ↄñs mu=
tabilitatẽ.ſ.poſſe ſcire:⁊ poſſe nõ
ſcire:qꝛ talia poſſent euenire ⁊ nõ
euenire:ergo nõ pñt ſciri a deo cũ
in eo nõ ſit talis potentia.
¶Rñdeo.potẽtia cõtradictionis
põt eẽ in aliquo dupl'r. Primo qꝛ
vnũ cõtradictorioꝝ poteſt eſſe in
eẽ poſt aliud:⁊ ſic negat̃ añs.Alio
modo qꝛ eſt de ſe idifferẽs ad ↄ̃di
ctoꝛia:lꝫ nõ ſit i eo talis ſucceſſio:
⁊ ſic ↄcedit̃ añs.ſꝫ talis potẽtia ↄ̃=
dictiõis nõ arguit mutabilitatẽ.

Aliqua deꝰ preſcit:que potuit tñ preſcire

¶Quarto.Si deꝰ ſcit futura ↄtin
gẽtia põt aliquoꝝ eẽ p̃ſcius quoꝝ
nõ eſt p̃ſcius cũ aliq̃ poſſint eueni
re q̃ nõ eueniũt:ergo põt mutari.
¶Rñdeo.negat̃ añs.ſꝫ bñ ſequit̃
ꝙ aliquoꝝ eſt p̃ſcius quoꝝ potuit
eſſe nõ p̃ſcius:⁊ que poſ'e eſt eum
non preſciuiſſe.

Cõcl'o.vj.

Oẽ ↄtingens qđ deꝰ ſciuit
eſſe futurũ neceſſario ſciuit illud
eſſe futurũ.ſic ꝙ iſta ꝑpõ eſt neceſ
ſaria deꝰ ſciuit antixp̃m eſſe futu
rũ.Hãc ſic ꝓbat.1.q.14.art.13.ad
ſcđm.Primo omne dictũ de prete
rito ſi ẽ verũ eſt neceſſariũ. ſꝫ iſta
ꝑpõ eſt v̾a de p̄terito:ergo.Scđo
oẽ eternũ eſt neceſſariũ : ſꝫ hoc eẽ
ſcitũ a deo eſt verũ ab eterno.ꝫ.
¶Contra arguit Sco.Qñ aliqua
duo ↄuertunt̃ in veritate. nõ põt
vnũ eſſe cõtingenter verũ ⁊ aliud
neceſſario:qꝛ vnũ nõ põt eſſe verũ
alio nõ exiſtẽte vero.ſꝫ iſta duo cõ
uertunt̃ in veritate:deꝰ ſcit anti=
xp̃m eſſe futurũ:⁊ deus vult anti
xp̃m eſſe futurũ.ſꝫ ſcđa eſt vera cõ
tingẽter:cũ deus nõ velit neceſſa
rio niſi voluntatem ſuam: ergo ⁊
prima eſt contingenter vera.

Sco. in 2. di.39 q.1.

¶Rñdeo.ꝙ vtraqꝫ illarum eſt ne
ceſſaria:⁊ licet deus velit cõtingẽ
ter creaturas: qꝛ ab. et̃no potuit
nõ velle eas:tamen ex quo voluit
non poteſt eas non velle.
¶Ex hoc ſequit̃ ꝙ iſta propoſitio
deꝰ vult creaturas eſt neceſſaria
tm̃ pp̱ imobilitatẽ actꝰ diuine vo
luntatis:nõ aũt eſt neceſſaria ex
parte obiecti:qꝛ exñtia rei future
non eſt rõ ipſi futuro qđ ſubijciat̃
diuine volũtati.Iſta aũt: deꝰ ſcit
antixp̃z eſſe futurũ:nõ ſolũ eſt ne
ceſſaria pp̱ immobilitatẽ diuine
ſciẽtie ſꝫ ex obiecto:qꝛ antixp̃z eẽ
eſt neceſſariũ abſolute ꝓ illa mẽ=
ſura qua ẽ deo pñs:lꝫ nõ ſit neceſ
ſariũ abſolute ſimpl'r.i. pro omni
mẽſura:⁊ ideo nõ eſt ſimilis ratio
vtriuſqꝫ illarũ propoſitionum.

Quõ iſta ſit neceſſaria: deꝰ vult creaturas.

Cõcl'o.vij.

Propoſitio de futuro cõ
tingẽti qđ futurũ deus ſcit eſt ne=
ceſſaria vno modo.ſ.vt ſubſtat di
uine ſciẽtie:⁊ alio modo eſt cõtin
gens.ſ.vt in ſe ↄſiderat̃.Hanc po
nit prima.q.vbi ſupra:tertio ↄtra

gen.ca.67.ſicut enim iſta ꝑpõ la
pis eſt immãlis hꝫ duplicẽ cãz ve
ritatis:vnã ex ſeip̃a:aliã vt ſequit̃
ex iſto añte lapis ĩtelligit̃:ita iſta:
antixp̃s erit:cũ infert̃ ex iſto añte
deꝰ ſcit antixp̃m fore hꝫ duas cãs
veritatis.Pria eſt ĩ oꝛdie ad ſuas
cãs primas q̃ nõ ſunt determiate
ad productionẽ antixp̃i.Scđa eſt
qꝛ pñtialitas antixp̃i attingit̃ a di
uino intuitu:⁊ iſta neceſſitas non
ↄuenit ei rõne futuritiõis:ſꝫ rõne
pñtis attinctiõis ab intuitu dei:q̃
quidẽ neceſſitas dicit̃ abſoluta ꝓ
mẽſura qua illud pñs attingit̃:ſꝫ
pro alia menſura dicit̃ neceſſitas
ſuppoſitionis vel conſequentie.
¶Contra hanc declarationẽ ar=
guit Gre.pᵒ.Iſta ꝑpõ ãtixp̃s erit
ſi ꝑ ſe ſumat̃ extra oẽm ↄñaz:ipſa
eſt cõtingẽs:ergo in quacũqꝫ ↄña
ponatur ipſa erit cõtingens.

Greg. h̃ diſt.38. q.2.

¶Rñdeo.ꝙ ſemꝑ erit ſimpl'r con
tingẽs:põt tñ eẽ neceſſaria a ſup
poſitiõe. dico aũt ꝑpõnẽ neceſſa=
riã ex ſuppõne qñ in ea nõ põt eẽ
falſitas ꝙ̃diu hꝫ reſpectũ ad ali=
qđ qđ ſupponit̃.ſicut ſuppoſito ꝙ
ſoꝛtes ſit albꝰ:impoſ'e eſt ꝓ tũc ꝙ
ſit niger.ſil'r ſuppoſito ꝙ deꝰ velit
ꝓducere antixp̃m.iſta eſt neceſſa
ria.antixp̃s erit qꝛ hꝫ relõnẽ pñ=
tie ad veritatẽ huiꝰ ſuppoſitiõis
deus vult ꝓducere antixp̃m.

Utꝝ qñ in añte põit̃ aliquid ad actũ aĩe ꝑtinẽs ↄñs ſit accipiẽduz ꝺm eẽ qđ hꝫ in aĩa.

¶Scđo arguit cõtra vnã regulã
ſ.Tho. dicẽtis ꝙ qñ in añte poni
tur aliq̃d pertinẽs ad actũ anime
ↄñs ẽ accipiẽdũ ꝺm eẽ qđ hꝫ ĩ aĩa.
¶Contra.Iſta ↄña eſt bona.Aĩa
intelligit vere lapidẽ eſſe mãlẽ:ꝫ
eſt materialis:nõ tñ eſt mãlis ꝺm
eſſe qđ hꝫ in aĩa.⁊ ſil'r in iſta ↄña.
deꝰ intelligit antixp̃m eſſe futu=
rũ:ergo eſt futurꝰ.⁊ tñ nõ eſt futu
rus ꝺm eſſe qđ hꝫ in ſcientia dei.
¶Rñdeo.Illa regula ſic ĩtelligit̃
qñ cõſequẽs nõ põt verificari ꝺm
eſſe rei extra animã:tunc accipiẽ=
dũ eſt ꝺm eſſe rei qđ habet in ani
ma.De lapide aũt extra animam
verificatur ꝙ eſt materialis ⁊ de
antichriſto ꝙ eſt futurus:ideo nõ
arguit cõtra regulam.
¶Alia vero q̃ ponit ſoluta ſunt
diſt.36.q.2.
¶Contra eandẽ arguit Aureolꝰ
⁊ intendit ꝓbare ꝙ nulla ꝑpõ de
futuro ↄtingenti eſt vera nec fal=
ſa:⁊ ꝑ ↄñs ꝙ nõ ſit neceſſaria etiã
neceſſitate ſuppõnis ſed bñ diſiũ
ctiua:puta iſta:antixp̃s erit vel nõ
erit:eſt vera.primo ſi hec eſt vera.
Antixp̃s erit:ſequit̃ ꝙ ĩmutabil'r
ſit vera.hoc eſt falſuz cũ ip̃a ſit cõ
tingẽs:ergo nõ eſt vera.añs ꝓba
tur.ſi poſſet mutari de veritate in
falſitatẽ maxime iſta mutatio fie
ret in illo inſtãti in quo res fiet:ſꝫ
hoc eſt falſuz:qꝛ in illo inſtãti ve=
ritas trãſit ſupra p̄teritum . nam
vſqꝫ ad illud inſtãs. verũ fuit qđ
ſoꝛtes erit.ꝙ autem tranſit in p̄te
ritũ imutabile eſt: vt dꝛ.6. ethi.

Aureo. vbi.ſ.

Utrum ꝑpõ de futuro ↄtingẽti ſit vera vel falſa.

¶Cõfirmat̃.qꝛ ſi mutat̃ in illo in
ſtanti hoc eſſet maxie: qꝛ eiꝰ ſigni
ficatũ ponit̃ in eſſe:ſꝫ eius ſigni=
ficatũ eſt:antixp̃m eſſe futuruz:⁊
eſt falſuz per te:ergo nũqꝫ fuit ve
rum iſta per te:antixp̃s erit:q̃ idẽ
habet ſignificatum.
¶Rñdeo.negat̃ maioꝛ.ſiue p̃ma
ↄña. accipiẽdo verũ imutabile ꝓ
abſoluto ⁊ ſimpl'r neceſſario.cõce
do tñ ꝙ nõ põt mutari de verita=
te in falſitatẽ:pro mẽſura qua ſcit̃
a deo.ſ.añ poſitionẽ rei. Ad ꝓba=
tionem negat̃ minoꝛ.nec eius ꝓ=
batio eſt ad ꝑpoſitũ: qꝛ ſenſꝰ phĩ
eſt ꝙ p̄teritũ nõ fuerit p̄teritũ: ĩõ
non põt fieri quin iſta fuerit v̾a.
xp̃s naſcet̃.lꝫ mutata ſit de verita
te in falſitatem.
¶Ad cõfirmationẽ dico ꝙ mutat̃
de veritate in falſitatẽ:non qꝛ to=
tale ſignificatũ eiꝰ ponat̃ in eſſe.ſ.
antixp̃s ⁊ futuritio:ſꝫ qꝛ ponit̃ in
eſſe eius partiale ſignificatũ.ſ.an
tixp̃s.⁊ qꝛ ponit̃ oppõ futuritiõis.
¶Scđo arguit.Si ꝑpoſitio de fu
turo contingẽti eſt vera.ſequit̃ ꝙ
eiꝰ ſignificatũ imutabil'r eueniet
hoc ẽ falſuz ꝫ.maioꝛ ꝓbatur.illa
ↄñtia eſt bona:ex cuius oppoſito
ↄñtis ſeqt̃ oppoſitũ añtis. naz bñ

ſequit nõ eueniet: ꝫ nõ ē futurũ.
¶Rñdeo. Dico pᵒ ꝙ id qđ eſt futurũ in ordine ad cauſam primã: eueniet neceſſario neceſſitate ſuppoſitionis vt ſepe dictũ eſt.
¶Dico ſcđo ꝙ aliqđ eſt futurũ in ordine ad cãs ſecũdas: qꝛ ſunt inclinate ad ꝓducẽdũ effectũ: ⁊ tamen nõ eueniet: qꝛ impediunt ne effectus ſequat: ⁊ ideo tali ꝓpõni de futuro nõ opꝫ aliqñ correſpondere aliquã veram de preſenti.
¶Ad argumẽtũ negatur maior. ad probationem negatur minor: vt patet ex immediate dictis. ⁊ qñ dicit phs ꝙ de futuris contingẽtibus nõ eſt determinata veritas nõ intẽdit ꝙ propoſitio de futuro nõ ſit vera nec falſa. ſed ꝙ veritas non tollit futuro contingentiã: nec infert ꝙ futurum eueniat.

Cõclo. viij. Iſta conſequẽtia nõ valet. hoc eſt futurum: ꝫ eueniet.

Quid ē eſſe futurum.

¶Pro iſta cõcluſione ſciendũ eſt ꝙ aliquid eſſe futurũ nõ eſt aliud niſi cauſam aliquã eſſe inclinatã ad eius productionẽ. ponatur ergo ꝙ impediat: ſequit ꝙ illud eſt futurũ ⁊ tñ nõ eueniet: et hoc mõ deᵘ ꝓnũciat aliqñ aliquid futurũ qꝛ. ſ. ꝑtinet in ordine cauſarũ inferiorũ: vtputa ſm diſpoſitionẽ nature vel meritorũ: qđ tñ non fit qꝛ aliquando cõtinetur in cauſa ſuperiori ſicut cum predixit Ezech. diſpone domui tue qꝛ morieris. Iſta concluſio eſt ſancti Doc. 1. q. 19. arti. 7. ad ſecũdũ. de veri. q. 12. arti. 4. ad ſeptimum.

Nõ ſũt pdcã in pp̃li mĺtitudinẽ mittenda: qm̃ teſte platone lingue magiſter ē pp̃lꝰ nõ ingenij

¶Diſtin. xxxix.

In diſt. 39. queritur Utrũ prouidentia ⁊ fatũ ſint idem?

Pro iſta qõne hec eſt prima cõcluſio. Sciẽtia dei ⁊ diſpoſitio ⁊ ars ⁊ ꝓuidẽtia ſunt idẽ re ⁊ differũt rõne. Prima pars ꝓbat: qꝛ quicquid eſt in deo ſi ſit abſolutũ eſt idẽ re. Scđa pars ꝓbatur pñti diſt. q. 2. ar. 1. ⁊ de veri. q. 5. ar. 1. ad nonũ. Nã cognitio quã deus hꝫ de rebꝰ: ſi abſolute accipiat ⁊ cũ preciſione ab opere dr ſciẽtia: ſcit eñ ſe ⁊ creaturas Si vo cõſideretur illa cognitio vt eſt cã rerũ: ſic dr ars. Si vero conſideretur vt eſt reſpectu ordinis rerũ vt egrediunt a ſuo principio ſic dr diſpoſitio. dicunt eñ aliqua diſponi ſꝫ ꝙ in diuerſis gradibꝰ collocant a deo. Si aũt conſideretur vt eſt reſpectu ordinis rerum ſm quẽ ordinẽ ipſe res ordinant ad finẽ: ſic dr ꝓuidentia. Põt ergo ſic deſcribi. Prouidentia eſt rõ ordinis rerum in finem.

Cognitio rei ꝫ rebꝰ dr ſcia: ars diſpõ: ⁊ ꝓuidẽtia.

¶Contra hanc deſcriptionẽ arguit Aureolus. ꝓuidentia nõ eſt id qđ ꝓuidetur: imo eſt actus ꝓuidentis. ſed ratio ordinis rerum in finẽ eſt id qđ deus in rebꝰ ꝓuidet: ergo rõ ordinis rerum in finẽ non eſt ꝓuidentia: ſed potius eſt actus prouidentis.

Aureo. hic.

¶Rñdeo primo. ꝙ ratio ordinis rerũ in finẽ eſt duplex. Una eſt in ipſis rebus: ⁊ hec nõ eſt ꝓuidẽtia ſꝫ id qđ ꝓuidet. Alia eſt in intellectu ꝓducẽtis: ⁊ hec eſt ꝓuidẽtia.

Rõ ordinis rerũ duplex: in rebꝰ ⁊ intellꝰ

¶Secundo dico prouidentiã accipi dupliciter. Uno modo pro actu prouidendi. Alio modo pro forma excogitata per talẽ actũ. que forma dicit ipſa ratio ordinis rerum in finem. ſlr intentio: fictio: imaginatio: oratio ⁊ multa huiuſmodi accipi poſſunt ⁊ pro actu et pro forma per actũ producta.
¶Dico tertio ꝙ ratio ꝓuidẽtie ꝑ prius cõuenit illi forme excogitate ꝙ actui. nec actus haberet rõnẽ ꝓuidentie: niſi qꝛ terminat ad talẽ formã. nã vt inquit Boetius ꝓuidentia eſt diuina ratio. ratio aũt diuina vt dicit Augu. in libro 83. q. eſt idea. idea autem non dicit actũ intellectus ſed formã excogitatam.
¶Dico tamen quarto ꝙ ꝓuidẽtia differt ab idea: qꝛ idea põt aliquo modo ꝑtinere ad ſpeculatiuã co-

gnitionẽ: prouidentia vero tm̃ ad practicam: eo ꝙ importat ordinẽ directionis ad finem: vt dicit. s. Doc. de verita. q. 5. arti. primo. ad primum. poſſet tamen dici ꝙ etiã pertinet ad ſpeculatiuã cognitionem: qꝛ ꝗtum ad rõnẽ nominis dicit tm̃ cognitionẽ ordinis eius in finem: que cognitio nondũ dicitur practica: ⁊ ſic forte intellexit preſenti diſt. q. 2. ar. pᵒ. ad primũ. vbi dicit ꝙ prouidẽtia põt pertinere ad ſpeculatiuũ intellectũ. ſꝫ qꝛ ꝓuidentia ſm propriam acceptionẽ nõ dicit tm̃ notitiam rei ⁊ ordinis eius in finem: ſed habet ꝓpoſitũ exequẽdi: iõ ꝓpe ꝑtinet tantũ ad practicum intellectũ.

Concluſio. ij. Prouidentia eſt in intellectu: ſꝫ ſupponit actũ volũtatis. Prima pars pꝫ ex ꝑcedẽti cõcluſiõe. Secũda ꝓbat. de veri. q. 5. arti. pmo. Prouidẽtia ꝓſupponit volitionẽ finis: cũ dicit ordinẽ rerũ i finẽ quin põt eſſe ſine volitione finis: ergo preſupponit aliquem actum voluntatis.

Cõclo. iij. Prouidentia differt realiter a fato. probatur ſic preſenti diſtin. q. 2. arti. primo. ad quintũ. Id quod eſt in deo differt realiter ab eo: qđ eſt in creatura: ſꝫ rõ ordinis rerũ vt eſt in deo dicit prouidentia: ⁊ ipſe ordo rebus iditis dicitur fatum: ergo ⁊c.

¶Correl. Fatum põt dici tantũ vnum: eo ꝙ ordo in rebus exiſtẽs eſt per cõparationẽ ad vnum ꝑncipiũ. poſſunt etiã dici multa inquãtũ ſunt multe cauſe medie ⁊ multi effectus ordinati. Iſte autẽ ordo rerum qui dicit fatũ eſt relatio: ꝗnis aliqñ doctores abhorreant hoc nomẽ fatũ vt vitẽt errorẽ dicẽtiũ oĩa neceſſitari a celo.

Cur catholici doctores: nõ nunꝗ̃ horreant nomẽ fati.

¶Cõtra ꝓbationẽ arguit Aureo. Fatum eſt effectꝰ preſciẽtie: ergo nõ eſt effectꝰ prouidẽtie. añs probat. tũ auctoritate Augu. hoc dicẽtis lib. 5. de ciuitate dei. tũ rõne ſic. mali mores hominum cadũt ſub fato: nõ cadũt ſub ꝓuidẽtia: ſꝫ bene ſub pſciẽtia. ergo fatũ eſt effectus preſcientie tantum.

Aureo. hic.

¶Rñdeo. Primo negat ꝯñtia: qꝛ ꝓuidentia includit pſciẽtiã ⁊ aliquid addit. ſ. applicationẽ ad opꝰ vel ad finem: ⁊ ideo quicqd cadit ſub pſciẽtia cadit ẽt ſub prouidentia. ⁊ ſic intelligit Augu. ꝙ fatum pertinet ad pſciẽtiã nõ ſimplr: ſꝫ inquãtum pſciẽtia includitur in prouidentia.

Quõ intelligat ꝙ fatũ ꝑtineat ad preſciẽtiã.

¶Dico ſcđo. ꝙ mali ⁊ vitioſi actꝰ hominũ cadũt ſub ꝓuidentia: nõ qꝛ ad eos deꝰ aliquid ordinet: ſed qꝛ eos ad aliud ordinat. ſ. ad penam: ⁊ ſic negatur añs.
¶Multas alias cõcluſiones recitat que ſunt. s. D. tertio ꝯtra gen. cap. 92. Quarũ vna eſt hec ꝙ motus bñ fortunatoꝝ reducit ad cuſtodiam angeli: ſicut ad cauſam.
¶Contra quã ſic arguit Aureo. cuſtodiens nõ cauſat impediẽtiã a ſalute: ſꝫ diuitie ſm quas aliqs dr bene fortunatꝰ: impediũt aliqñ a ſalute: ergo nõ cauſant ab angelo cuſtodiente.
¶Rñdeo ꝙ diuitie ⁊ honores et hmõi aliqbus proſunt ad ſalutẽ: ⁊ hi dicunt bene fortunati vere: ⁊ per ꝯñs iſte effectus reducit ad cuſtodiã angelicã. Alij ſunt qbus diuitie nõ ſunt ad ſalutem: ſed ad dãnationẽ: ⁊ iſti nõ ſunt vere bene fortunati: ſed tm̃ apparẽter. ⁊ i his tales effectus nõ reducũt ad angelicã cuſtodiã: loquit aũt. s. D. de bñ fortunatis ſm veritatẽ.

Utrum diuitie bñ fortunatorũ: ſint ab ãgelis.

Queſtio. ij.

Queritur ſcđo. Utrum prouidentia et preſcientia imponant rebus neceſſitatem?

Pro iſta qſtiõe hec eſt prima concluſio. Preſcientia non imponit neceſſitatem rebus preſcitis. Hanc ſic ꝓbat pñti diſt. q. 1. ar. 1. Nullus actus a volũtate cuius actus ſemper eſt in egredi et nunꝗ̃ i egreſſo eſſe: imponit re

bus neceſſitatē: q꞉ cū voluntas ſit libera et eius velle non ſit egreſſū pōt egredi et non egredi: ſed pſciētia cū ſit eoꝝ que tm̄ deus ſit ſcia viſionis eſt actus imꝑatus a voluntate diuina: cuius actus ſempꝛ eſt in egredi ſm rōnē: ergo ꝛc.

¶Ex hoc ſequit̄ ꝙ lꝫ preſciat me peccaturū: tm̄ eſt poſſibile in ſenſu diuiſo cū hoc nō pſcire, nec pſciuiſſe: ꝛ per ꝯñs poſſibile eſt me nō peccare: vñ nulla neceſſitas ipōit̄ mihi ad peccādū. Dico tm̄ ꝙ iſta cōditionalis eſt neceſſaria. ſi deꝰ pſciuit ſortē peccaturū: ſortes peccabit. ſed añs nō eſt neceſſariū abſolute: ſed tm̄ neceſſitate immutabilitatis: q꞉ poſito ꝙ ſciat nō pōt mutari de ſcire in nō ſcire: cū hoc tm̄ ſtat contingentia rerū. Et declarat̄ a ſimili: ſicut. n. impoſſibile eſt me videre ſortē currere ꝛ ꝙ ipē non currat: quia viſus meus fertur ſuper illuꝫ curſuꝫ: vt ē in mea preſentialitate: nec tm̄ viſus meus imponit illi curſui aliquā neceſſitatē: ita nec diuina ſciētia rebus preſcitis. Et tm̄ in his aliqua dr̄ia quia ego poſſum mutari de videre in nō videre curſum ſortis: deꝰ autē ſi preſciuit aliqd: non poteſt poſtea non preſcire.

Me temerē obicientiū ignorātia afficiaris iſthec notato.

¶Quinꝙ argumēta Aureoli ſunt ſoluta alibi: que tm̄ facit hic.

Cōcl'o. ij. Diuina ꝓuidētia nullā neceſſitatē abſolutā imponit rebus cōtingentibus ꝓuiſis. huius ꝓbatio pꝫ ex pcedēti concluſione.

Aureo. hic.

¶Cōtra arguit Aureolus. primo: quecunꝙ eueniūt immutabilr̄ eueniunt neceſſario neceſſitate abſoluta: ſed oīa ꝓuiſa eueniūt imutabiliter cū eueniāt īfallibilr̄: ḡ ꝛc.

¶Rñdeo. Pr̄io negat̄ maior. vt pꝫ ex predictis.

Utrū diuina ꝓuidētia rebꝰ cōtingētibus: neceſſitatem imponat.

¶Dico ſcdo. ꝙ duplr̄ aliqd pt euenire immutabiliter. Uno modo ꝓprie: quia ſi eſt venturū ꝛ non poteſt mutari de venturo in non vēturum: niſi forte quādo ponet̄ in actu: quia tunc erit et tm̄ non erit futurum: et ſic conceditr̄ minor: et negatur maior. Alio modo improprie: quia. ſ. non eſt in potentia aliter facere: quin illud eueniat: et ſic negatur minor. nec ſic euenire immutabilr̄ eſt idē cū euenire infallibilr̄: q꞉ īfallibilitas importat ſolā negationē deceptiōis ꝛ fallacie: puta q꞉ eſtimat̄ aliqd eſſe futurū: qd tm̄ nō eueniet: qd nō pōt eē in deo. Immutabilitas aūt iſto ſecūdo modo dicit negationē nō ſolū mutabilitatis: ſed eſſe potentie ad oppoſitū. Certū eſt aūt in deo eſſe taleꝫ potentiā qua pōt facere ne futura eueniāt.

Cōcl'o. iij. Predeſtinatio nō imponit neceſſitatē abſolutā pdeſtinatis ad ſaluādū: quin quilibet eoꝝ ſm ſe poſſit dānari: nō tm̄ iſta copulatiua eſt poſſibilis: iſte eſt predeſtinatus: ꝛ iſte nō ſaluabit̄. primam partē ponit. s. D. pmo. diſt. 40. q. 3. ar. 1. et eius ꝓbatio patet ex pcedētibus. Sic. n. res alba poteſt eſſe nigra: nō tm̄ ſꝫ ꝙ eſt alba: ita ille q eſt pdeſtinatꝰ pōt dānari: nō tm̄ vt ſtat ſub pdeſtinatione. Iſta ergo ꝓpoſitio: pdeſtinatꝰ pōt dānari: eſt vera in ſenſu diuiſo/ ꝛ eſt falſa in ſenſu compoſito. ſicut ꝛ iſta: albū pt eſſe nigrū: lꝫ i eis ſit duplex diſſimilitudo. Primo quia res alba pt mutari de albedine in nigredinē: pdeſtinatꝰ autē nō pōt mutari de predeſtinato in non pdeſtinatū. Secūdo, quia pdeſtinatus pōt nunꝙ fuiſſe pdeſtinatus: q꞉ actꝰ pdeſtinatiōis nunꝙ cadit in preteritū ſicut nec in futurū. album aūt nō pōt nō fuiſſe album.

Duplex diſſimilitudo inter hec pdeſtinatus pōt dānari ꝛ album pōt eſſe nigrum.

Aureo.

¶Contra arguit Aureolus. Si pdeſtinatus immutabilr̄ ſaluatur: ꝛ preſcitus immutabilr̄ dānatur: ergo preſcitus fruſtra conat̄ ad bonum: et per ꝯñs datur ei materia deſperandi.

¶Rñdeo. negatur ꝯña. q꞉ licet nō poſſit tollere actum diuine voluntatis: poteſt tamen facere aliqua cū quibus non ſtat pdeſtinatio. ſ.

peccare vſꝙ in finem.

¶Secundo arguit. Manēte conditione imutabili: fatuū eſt conari ad tollendum id qd eſt imutabile: illa cōditione manente: ſicut fatuū eſt conari ꝙ ſortes non moueatur manēte conditione ꝙ currat: ſed predeſtinatio ꝛ prouidentia ſemper manēt. ergo ſi res eueniant neceſſario vt ſtant ſub prouidentia ꝛ predeſtinatiōe: fatuuꝫ eſt conari ad oppoſitum.

¶Reſpondeo. Conceditr̄ totuꝫ in ſenſu compoſito. vanū eſt eniꝫ conari ꝙ aliquid ſimul ſit prouiſuꝫ ꝛ nō eueniat. Sed in ſenſu diuiſo negatur maior. q꞉ ſignat ꝙ demōſtrata re q immutabiliter eueniet ſuppoſita ꝯditiōe aliqua q ſtat et eſt mutabilis: vanū ſit conari ne res cui talia accidūt eueniāt. Abſolute. n. loquēdo poſſibile eſt illū reſpectū rōnis poſitū a pdeſtinatione in deo vel in re pdeſtinatione in deo vel in re pdeſtinata non eſſe: cum nō ſit neceſſe eē: lꝫ poſito ꝙ ille reſpectꝰ ſit vel poſſit poſtea non eē: ꝛ q꞉ ille reſpectus ꝯſequit̄ actū diuini intell'ſ ꝛ diuine volūtatis qui nunꝙ tranſit in pteritū et ipſe nunꝙ eſt pteritus: vñ non eſt neceſſario in eternitate niſi neceſſitate immutabilitatis.

Huic tātē rei deformit̄: hūana cōparat̄ cognitio.

Cōcl'o. iiij. Fatū nō imponit oībus fatatis neceſſitatē. Hāc ſic ꝓbat. 1. q. 116. ar. 3. Effectus corpoꝝ celeſtium ꝛ aliaꝝ cauſaꝝ ſecūdarum: pōt impediri ſaltē in hoībꝰ. ergo fatum nō imponit oībꝰ neceſſitatem. ꝯña ptꝫ. q꞉ talis ordo ſecūdarum cauſarū ad aliquos effectus dicitur fatum.

Cōcl'o. v. Diuina ꝓuidētia eſt certa ꝛ īfallibilis: ꝛ eius certitudo addit ſupra certitudinē preſciētie. Prima pars ſic ꝓbat̄. tertio cōtra gē. cap. 93. diuina prouidētia nō pōt falli ex mutatiōe diuine voluntatis: nec ex cauſis ſecundis cū omnes adminiſtrēt diuine prouidentie: nec ex defectu vtutis actiue ꝛ paſſiue in rebus: cū oīs virtus actiua ꝛ paſſiua ſit in eis ſm diſpōnem diuine ꝓuidētie: ergo nullo mō eſt fallibilis. Scda pars ſic ꝓbat̄. de veri. q. 6. ar. 3. preſciētia dicit tm̄ certitudinē cognitionis. ꝓuidētia aūt dicit certitudineꝫ cognitionis ꝛ ordinis: ergo additur ad certitudinē preſcientie.

Cōcl'o. vj. Certitudo pdeſtinationis addit ad certitudinē prouidētie. Hāc ſic ꝓbat vbi ſupra. Certitudo ꝓuidētie nō eſt reſpectu particularis: niſi qñ cā prima neceſſario ꝓducit effectū. ſꝫ pdeſtinatio eſt certa ēt reſpectu particularis lꝫ cā prima puta liberū arbitriū nō neceſſario agat: ḡ. Pōt eñ eſſe certitudo ex ꝯcurſu multaꝝ cauſarū deficere poſſibiliū: quarū vnā deus ordinat loco eius q deficit. ita eſt in ꝓpoſito: nā liberū arbitriū pōt deficere a ſalute: tm̄ in eo quē deus pdeſtinat tot ac tanta adminicula ponit: puta exhortationes: orōnes. ꝛ hmōi: qd tandeꝫ ſaluabitur.

Hinc pdeſtinatio ſolatiū ſanctoꝝ vocatur.

Cōcl'o. vij. Lꝫ tā numerus pdeſtinatorū ꝙ reproborū eſt in deo certiſſimus: tā mālr̄ ꝙ formaliter tm̄ aliter eſt certus primꝰ ꝙ ſecundus. Pr̄a ps ſic ꝓbat̄. 1. q. 23. arti. 7. deo eſt certū q ꝛ quot ſaluabūtur aut dānabunt̄: ḡ nūerus pdeſtinatorū ꝛ preſcitoꝝ eſt deo certꝰ tā māliter ꝙ formalr̄. Scda pars ſic ꝓbat̄. de veri. q. 6. ar. 4. certitudo pdeſtinatiōis eſt certitudo cognitionis ꝛ ordinis: certitudo āt pſcientie eſt certitudo cognitiōis tm̄. ergo aliter ē certa pdeſtinatio ꝙ preſcientia.

Aureo. hic.

¶Cōtra arguit Aureo. Si deꝰ pfiniret nūeꝝ pdeſtinatoꝝ: ſeqt̄ ꝙ n velle oēs ſaluos fieri. cuiꝰ oppoſitū dt apl's. ſeqt̄ ēt ꝙ aliqs deſtinaret ad pctm̄: ſꝫ hoc eſt falſuꝫ: ḡ.

¶Rñdeo. negat̄ ꝯña. pro prima ꝑte loquendo de voluntate añte.

de volūtate aūt ꝯſequēte cōcedo: nec ſic loquiꝛ apoſtolus. negaꝛ ēt ꝯñtia pro alia parte: qꝛ deus nullum deſtinat ad peccatū: licet aliquos nō deſtinet ad vitā: quos pſcitis eoꝝ meritis ordinat ad penam. Nec valet iſta ꝯña: deus nō deſtinat iſtū ad vitā: ergo deſtinat ad pctm̄: qꝛ datur mediū. ſ. permittere peccatū: qđ tñ nō eſt deſtinare peccatum.

Ne i. errorē prorūpas: intelligē hec nr̄as ſupaꝛ mētes.

Diſtinctio. xl.

In di. 40. queritur Utrū pdeſtinati de neceſſitate ſaluētꝛ?

Pro qōne hec eſt prima ꝯclo. Predeſtinatio eſſentialiter pertinet ad intellectum. Hanc ſic pbat. de veri. q. 6. ar. 1. Quicqđ eſt rō ordinis alicuius rei in vitam eternā: pertinet ad intellectum cuius eſt ordinare: ſed predeſtinatio eſt huiuſmodi: ergo ⁊c.

Aureo.

¶ Contra minorē arguit Aureo. Iſte ordo eſt propoſitū diuine volūtatis: aūt eſt quid exiſtēs in diuino intellectu obiectiue: ſed nullum iſtoꝝ eſt predeſtinatio: ergo ⁊c. maior pꝫ ex ſufficienti diuiſione. minor probatur. Pro pⁱma parte velle diuinū abſtrahit ab oī futuritione: ergo nō eſt pdeſtinatio q̄ reſpicit aliqđ vt eſt futurum: ſicut ex vi nominis ptꝫ. Scđa pars pbatur. predeſtinatio hꝫ cauſalitatem ſuper cōſecutionē glorie: ſed ordo exiſtēs in intellectu obiectiue, non habet cauſalitatē: quod patet. Si em̄ eēt in intellectu angelico vel humano nō cauſaret ſalutem: ergo ⁊c.

Utrum pdeſtinatio ſit ordo.

¶ Rñdeo. Ordo aliquis nō eſt predeſtinatio: ſed rō ordinis eſt pdeſtinatio. Et hec rō ordinis eſt ipſe diuinus itellectꝰ ⁊ diuina eēntia que eſt obiectiue in intellectu vt cognitum in cognoſcente.

¶ Ad improbationē dr̄ ꝙ hꝫ cauſalitatē eo mō, quo diuina ſciētia adiuncta volūtate. pⁱma parte. q. 19. ar. 4. ad quartū.

Cōclo. ij. Predeſtinatio addit ſup prouidentiam. primo ſen. diſt. 40. q. 1. ar. 2.

Cōclo. iij. Predeſtinatio realiter ē in predeſtinātē ⁊ nō in pdeſtinato: lꝫ aliqđ ponat in pdeſtinato. 1. parte. q. 23. ar. 2. ⁊ pⁱmo ſent. vbi ſ. ar. 1. ad primum.

Cōclo. iiij. Liber vite differt ſm̄ rōnē a pdeſtinatione: lꝫ ſit pdeſtinatio ſm̄ rē. prima parte. q. 24. art. 1. Item de veri. q. 7. art. 4. Et primo ſen. vbi ſ. q. 3. ar. 3. Item. 3. ſen. diſt. 31. q. 1. ar. 1. queſtiuncula prima.

Cōclo. v. Reprobatio ē pſciētia iniqtatis cum voluntate permittēdi caſum in culpam ⁊ inferendi dānationē pro culpa. pⁱma parte. q. 23. ar. 3. Item pⁱmo ſent. vbi ſ. qō. 4. arti. 1. Item de veri. q. 6. ar. primo ad vltimum.

Cōclo. vj. Reprobatio aliter ſe hꝫ ad malum reprobati: ꝗ̄ predeſtinatio ad bonū pdeſtinati. pⁱma pte. q. 23. ar. 3. ad ſcđm.

Conclo. vij. Notitia quā deꝰ habet de reprobatione malorum non dicitur liber mortis, ſicut notitia quam habet de predeſtinatione beatorum: dicitur liber vite de verita. q. 7. articu. 8. Item prima parte. q. 24. articu. primo ad tertium. Item tertio ſenten. q. 2. artic. 2. licet videatur a predictis diſſonare.

Difficillima ꝑſus qōſtio ſimiliꝙ materia ꝑbreuiſ ꝗ̄ abſolutiſſime hic expedit, vt ſatis doctiſſiamus nonꝗ̄ rioſis.

Diſtinctio. xlj.

In diſ. 41. Queritur vtrū preſciētia meritoꝝ ſit cā pdeſtinationis?

Pro hac qōne hec eſt prima ꝯclo. Nec merita, nec demerita ſunt cā predeſtinationis ex pte actus predeſtinantis. hanc ſic probat. 1. parte. q. 23. ar. 5. Quicqđ eſt cā actus predeſtinantis eſt cā diuine voluntatis quā includit pdeſtinatio. ſed nulla eſt cā diuine voluntatis, ergo ⁊c.

Cōclo. ij. Effectus predeſtinationis nō datur alicui ꝑpter merita exiſtentia in alia vita.

Reijcit opinio pelagij.

Cōclo. iij. Merita exiſtētia i hac vita: nō ſunt rō effectꝰ pdeſtinationis eo mō q̄ dixit Pelagiꝰ dicens ꝙ alicui daꝛ effectꝰ pdeſtinatiōis ⁊ alteri nō: qꝛ vnus dedit initium ſe preparādo ⁊ alius non.

Cōclo. iiij. Merita ſeqntia effectū pdeſtinationis non ſunt cauſa predeſtinationis.

Cōclo. v. Licet aliqs effectus pdeſtinationis in particulari habeat cām ex parte nr̄a: nam gr̄a eſt cā meritoria glorie: tñ totalis effectus pdeſtinationis nullā hꝫ cauſam ex parte noſtra.

Cōclo. vj. Diuina bonitas eſt cā totalis effectꝰ pdeſtinatiōis: oēs iſtas ꝯclones pōit. s. T. 1. p. q. 23.

Conclo. vij. Ex diuina bonitate ſumiꝛ rō predeſtinatiōis ⁊ reprobatiōis aliquoꝝ: hāc ſic pbat vbi. ſ. ad tertiū. Ex eo ſumiꝛ rō pdeſtinationis ⁊ reprobationis. vñ ſumiꝛ rō manifeſtatiōis diuine iuſtitie ⁊ miſericordie: qꝛ p pdeſtinationē manifeſtaꝛ miſericordia: ⁊ p reprobationē iuſtitia. ſꝫ diuia bonitas eſt rō ꝙ manifeſteꝛ in rebꝰ iuſtitia ⁊ miſericordia. ergo ⁊c.

Aureo, hic. q. 1.

¶ Arguit Aureo. contra. Prio dato ꝙ nullus eēt reprobatꝰ: adhuc manifeſtareꝛ i beatis iuſtitia: cū apl's dicat redditā eē ſibi coronā iuſtitie. ergo rō reprobatiōis non eſt manifeſtatio iuſtitie.

¶ Rñdeo. negaꝛ ꝯña. qꝛ ſi nullus dānareꝛ nō reluceret diuina iuſtitia tot modis. nō em̄ reluceret iuſtitia punitiua eternaliter.

¶ Scđo arguit. Nullū p ſe intētū eſt rō eiꝰ qđ ē intētū ſolū p accñs. ſꝫ iuſtitia dei eſt itēta p ſe ⁊ reprobatio p accñs: cū ſit malū. ergo iuſtitia nō eſt cauſa reprobationis.

¶ Rñdeo. negaꝛ minor ꝑ ſcđa pte. Preſciēs. n. deꝰ aliquoꝝ peccata q̄ nullo mō ab eo ſunt intēta ꝑpoſuit nō liberare eos in pn̄ti: ſꝫ punire i futuro: qđ ē reprobare: nec eſt verum ꝙ reprobatio ſit mala: vñ deus reprobādo aliqs nō facit malū: ſꝫ ꝑponit pmittere mala vt inde eliciat aliqđ bonū. ſ. aliquē gradū pfectionis vniuerſi: ⁊ hoc ptinet ad optimū ꝓuiſorē: lꝫ hoc cedat in malū aliquaꝝ particularium partiū vniuerſi: qꝛ bonitati preponderat bonitas vniuerſi.

Reprobare ptinet ad optimū ꝓuiſorē

¶ Dico ſcđo: ꝙ reprobatio reſpicit duo. ſ. malitiā ⁊ punitionē: tamē aliter ⁊ aliter: qꝛ punitio cum cadat ſub recto ordine ꝓuidentie ⁊ reprobationis: que eſt pars ꝓuidentie: ordinaꝛ ad aliđ. ſ. ad manifeſtationē diuine iuſtitie: ⁊ etiā ad ipſam aliud ordinatur: ſcꝫ culpa. Malitia vero qꝛ exit a recto ordine: ordinaꝛ tm̄ ad aliud. ſ. ad penam: nec ad ipſam malitiā aliud ordinatur.

Reprobatio diuerſimode penā ⁊ malitiam.

¶ Cōtra arguiꝛ. Oē ꝓuiſuꝫ a deo eſt tm̄ a deo: ſed malitia ex dictis in hac rñſione eſt ꝓuiſa a deo. ergo ſequiꝛ ꝙ ſit creata a deo.

¶ Rñdeo. negaꝛ maior de eo ꝙ eſt ꝓuiſum ſolū ꝓuidētia ꝯceſſionis ⁊ nō ꝓuidentia approbationis.

Prouidentia dei duplex: cōceſſiōis ⁊ approbatiōis

¶ Tertio ſic arguiꝛ. Nulla iuſtitia punitiua eſt p ſe intēta: ſicut nec pena. ergo reprobatio nō eſt i aliquo vt eluceat iuſtitia punitiua.

¶ Rñdeo. negaꝛ añs. cū oīs ſpēs iuſtitie ſit quedā perfectio: ⁊ per ꝯñs ꝑpter ſe appetenda. concedo tamen ꝙ pena non appetiꝛ ꝑpter ſe: ſed ꝑpter ordinē iuſtitie in ea relucentem.

Cõclo. viij. Sola diuina voluntas eſt ratio: ꝙ iſtos reprobet ⁊ illos eligat in gloriã. hãc ꝓbat. 1. q. 23. ar. 5. ad tertiũ. auctoritate apoſtoli ad ro. 9. c. ⁊ matth. 20.

Aureo: vbi. ſ. Utrum deus aliquẽ reprobet: ꝓ libito volũtatis.

¶ Cõtra arguit Aureol. Quicũq; aliquos reprobat ꝓ libito voluntatis ſue: videt delectari in penis ⁊ eſſe crudelis: ſʒ deꝰ nõ eſt crudelis: ergo nullũ reprobat pro libito voluntatis ſue.

¶ Reſpõdeo. negat maior. ſi talis non intẽdat penam per ſe. ſed ordinem iuſtitie quo culpa ordinatur in penã: ⁊ pena in relucentiã diuine iuſtitie: ⁊ illa relucẽtia ĩ diuinaʒ bonitatẽ que oĩa ſunt in diuina reprobatione.

Sat ſit catholico incõphẽſibilẽ hanc qõnem: tãta angelici. d. expõnẽ illuſtratam

¶ Dico ſcðo: ꝙ deꝰ nõ ordinat hominẽ ad penã pure ex libito volũtatis ſue: ſcilicet abſq; demerito hominis: quia licet nulla ſit cauſa reprobatiõis ex parte reprobãtis: tñ effectus reprobationis habet cauſam ex parte reprobati. ſ. culpam: que nõ eſt effectus reprobationis: ſed eſt cauſa meritoria effectꝰ reprobationis: nec eſt crudelitatis tribuere rei id qð ei ꝯuenit ſm eius diſpoſitiones: diſpoſitiones aũt peccatoris merentur penam eternam.

¶ Diſtĩctio. xlij.

In diſt. 42. Querit vtrũ ĩ deo ſit oĩpotentia.

Pro qõne hec eſt prima cõcluſio. Nulla potentia paſſiua adequat potentiã actiuã dei: quãuis materia ꝑma poſſit multas formas recipere: ad quas nõ eſt in potentia naturali. Prima pars, ſic probatur. tertio contra gen. ca. 22. Nulla potẽtia finita adequat potentiam infinitam: ſed potẽtia actiua dei eſt infinita: et potentia paſſiua materie eſt finita: cum non ſit ad quantũcunq; quantitatẽ, vt dicit phs. 3. phyſi. nec ad omnem formaʒ: ſʒ tantum ad formas naturales. ergo ⁊c. Scða pars ꝓbatur. Multas formas poteſt inducere deus in mã: que non poſſunt ĩduci per agẽs nãle: vt eſt glorificatio corporũ: ⁊ alia hmõi. ergo mã nõ eſt ad eas in potentia naturali. text. 59

¶ Cõtra ſcðam partẽ arguit Aureo. ꝑmo. Si ignobilior dñia eſt ĩ nã: opʒ ⁊ nobiliorẽ dñiaʒ in nã eẽ in eodẽ ordine: ſʒ potẽtia materie ⁊ actus ſunt dñie quarum ignobilior: ſcilicet materia ẽ nata recipere oẽs formas: vt dicit Cõmẽ. primo phy. cõ. 69. oportet ergo dare vnum actũ infra eundẽ ordinẽ. ſ. in ordine creature: ꝙ poſſit trahere mãm ad oẽs iſtas formas.

Aureo: l. 2. diſt. 41. q. 4.

¶ Rñdeo, ⁊ dico ꝑmo: ꝙ in mã eſt duplex potẽtia. Una ẽ potẽtia naturalis: q̃ nõ eſt alið ab ipſa eẽntia mãe cũ reſpectu ad actũ ꝑmũ q̃ eſt eẽ ĩducibile ꝑ agẽs nãle. ꝑꝫ hoc. n. potẽtia mãe nõ diſtinguit ab eiꝰ eẽntia: qꝛ actus ⁊ potẽtia: ſunt in eodẽ gñe: ſʒ actꝰ quẽ prio ⁊ per ſe reſpicit potẽtia materie ẽ eſſe ſbale. ergo potẽtia mãe eſt in eodẽ gñe. ſ. in gñe ſbe. oĩs aũt diſtincta ab eẽntia eius cuiꝰ eſt potẽtia eſt accñs. Alia eſt potẽtia obediẽtialis que ẽt eſt ipſa eſſentia mãe ſm rem: ſed addit reſpectũ ad potentiam actiuã dei. Dicit eñ potentia obediẽtialis in ordine ad ea q̃ poſſunt induci tm̃ per agens supernãle. loquendo ergo de potẽtia naturali ꝯcedit maior. ſʒ de obediẽtiali negat: qꝛ agẽs qð inducit formã ad quam mã eſt in potẽtia obediẽtiali: nõ eſt in eodẽ ordine cũ materia: ſʒ extra omnem ordinẽ creature ⁊ iſte eſt deus.

Potentia mãe duplex nãlis et obediẽtialis.

¶ Dico ſcðo: ꝙ preter hoc ſunt in mã etiã inchoationes formarũ: ⁊ ſunt pertinẽt ad potentiã paſſiuã eiꝰ. cum non ſint aliud niſi habilitas materie ad recipiẽdũ. Sunt etiaʒ rõnes ſeminales: q̃ nõ ſunt aliud q̃ virtus actiua incõpleta in nã: vt calor: frigus: forma ignis: virtꝰ ſolis ⁊ hmõi. ⁊ dicunt ſeminales: qꝛ rerũ ĩdiuiduis ꝑmo creatis collate ſunt: vt ex eis q̃ſi ex ſeminibus ꝓducerẽtur ⁊ multiplicarent res nãles. Preter iſtas dant ẽt forme primordiales: que ſunt ipſe forme rerũ vt exiſtũt in arte diuina. Nã vt ſic ſunt ꝑncipia ꝑma rerũ producendarũ. 2. di. 18. q. 1. ar.

In mã ſũt icohatiões formaꝝ Rõnes ſeminales.

Forme primordiales.

¶ Cõtra id qð dictũ eſt de potẽtia obedientiali arguit ſic Aureo. Si potentia obediẽtialis eſt eſſentia materie, cum tali reſpectu: ſequit ꝙ ſit quid poſitiuũ: ſed hoc eſt falſum. ergo ⁊c. maior pʒ minor probat. creature q̃ nondũ create ſunt dicunt eẽ in potẽtia creatoris. ſed hoc non eſt rõne alicuius poſitiui ꝙ ſit in eis. ergo ⁊c.

Aureo. vbi. ſ. Utrum potẽtia obediẽtial' ſit eſſentia mãe cũ tali reſpectu.

¶ Et cõfirmat: qꝛ illa relatio quã dicis fundari in mã in ordine ad deũ eſt ẽt ipſa in potẽtia obediẽtali. ergo fũdat aliã relationẽ ⁊ illa aliã ⁊ ſic in infinitum.

¶ Rñdeo. ꝙ duplex eſt potentia obediẽtie. Una ad recipiendum: ⁊ hoc cõuenit tm̃ materie ⁊ loco: et alijs potentijs receptiuis: ⁊ talis potentia eſt q̃d poſitiuuʒ. Alia eſt potẽtia ad eſſe vł nõ eẽ: ⁊ iſta ꝯuenit oĩ nature ĩ ordine ad deũ. ꝑma potẽtia ẽ realis ⁊ de tali loquebamur. ſcða ẽ rõnis: ⁊ de tali ꝓcedit argumẽtũ. relatio eniʒ rõnis põt fundari in re nõ exiſtẽte.

Duplex potentia obediẽtie.

¶ Ad ꝯfirmationẽ dico ꝙ illa relatio eſt in potẽtia obediẽtie ſcðo modo ⁊ non primo modo.

¶ Dico ſcðo: ꝙ potẽtia obedientie quaʒ hñt ea q̃ nunq; ꝓducent ⁊ q̃ ſolũ ſunt creabilia: nõ eſt alið ab illa relõne rõis. illa aũt q̃ lʒ nũq; erũt tñ non tm̃ ſũt creabilia: ſed q̃ deꝰ poſſet mãe ĩprimere lʒ nunq; ĩprimet: hñt potẽtiã q̃ eſt relatio realis ĩ materia fundata ⁊ ad deũ terminata.

¶ Scðo principalr arguit. Si mã eſt in potentia ad aliquã formã: q̃ nõ põt ĩduci ꝑ agẽs nãle: hoc eſſet maxime de illis q̃ fiũt ꝑ miraculũ: vt ẽ reſurrectio mortuoꝝ. ſʒ talis forma. ſ. aĩa põt induci per agens nãle ordine quodã: vt dr. 8. meta. cõ. 18. nã cadauer reſoluit ĩ q̃tuor elemẽta: deinde forme q̃ ſunt iter q̃tuor elementa generabunt: ⁊ ſic vita generabitur neceſſario.

¶ Rñdeo. negat minor: quã iſte ꝓbat vno exẽplo vł'r: que ꝓbatio eſt nulla. Multe eniʒ alie forme ſunt q̃ nullo mõ pñt induci ab agente nãli creato: vt pʒ de ſubtilitate ⁊ agilitate, ⁊ alijs dotibus corporuʒ glorificatoꝝ: vt pʒ de ſtella q̃ Magis apparuit: vt pʒ de loquutiõe aſine Balam. ⁊ de hmõi.

Exẽplificatio foꝝarũ: quẽ nequeũt induci ab agẽte nãli.

Cõcluſio. ij. Potentia dei ẽ oĩpotẽtia ꝓbat hãc ſic. ſcðo ꝯ gẽ. c. 22. illa potẽtia eſt omnipotẽtia que poteſt in omne ens: ſʒ potẽtia dei eſt huiuſmodi. ergo ⁊c. maior pʒ ex terminis: minor ꝓbat. omnis virtus perfecta põt in oĩa: q̃ cõtinent ſub ſuo adeq̃to obo: ſʒ potentia dei eſt perfecta ⁊ eius obʒ adequatũ eſt ens: cuʒ vniuerſaliſſime cauſe rñdeat vł'ſſimus effectus. ergo poteſt in omne ens.

¶ Ex hoc ſequit ꝑmo correlarie: ꝙ deus dr oĩpotens: qꝛ põt in oẽ: qð nõ implicat ꝯtradictioneʒ. probatur. 1. ꝑ. q. 25. arti. 3. deus dicit oĩpotẽs: qꝛ poteſt omne qð hʒ rationeʒ entis ſiue ꝙ poteſt eſſe terminus actionis: ſed oĩa que non implicãt cõtradictioneʒ pñt habere rationem entis: ergo ⁊c.

¶ Correlariũ ſcðʒ. deꝰ nõ põt facere preterita nõ fuiſſe: ꝓbatio huius eſt: qꝛ preterita nõ fuiſſe: ĩplicat contradictionem.

¶ Cõtra primũ correlariũ: arguit Aureo. deus põt facere accñs ſine ſubſtãtia: ⁊ animal ſine omni mẽbro organico: ⁊ duo corpora eſſe ſimul in eodem ſitu: ⁊ aliquid ex nihilo: ſed oĩa iſta implicant cõtradictionẽ. ergo deus põt facere aliqua q̃ implicãt cõtradictionẽ.

Aureo: vbi. ſ. Utrum deꝰ poſſit facere ĩplicãs contradictionẽ.

¶ Ex his cõcludit. ꝙ põt omnia illa: q̃ non repugnãt ꝑmo ꝑncipio ſ. ꝙ affirmatio ⁊ negatio non poſ

ſunt ſimul eidem conuenire. huic autem principio dicit repugnare tantũ illa: in quibus oppoſitũ diffinitionis predicatꝛ de diffinito.

Nullũ verũ ē cõtrariũ rõni nãli: lꝫ aliqđ ſit ſupra.

❡ Rñdeo. Primo dico ꝙ quicqđ deus põt facere / põt etiã nobis reuelare ſaltē ſucceſſiue: ⁊ ſi forte nõ ſimul. Deus autē non põt nobis reuelare aliquid cõtrariũ rationi naturali: cũ omne qđ de⁹ reuelat ſit verum: ⁊ nullũ verum cõtrariũ ſit rationi nãli licet aliqđ verũ ſit ſupra rationem naturalem.

❡ Dico ſcđo. ꝙ nõ ſolũ eſt impoſſibile id qđ repugnat ꝓpoſitiõi vere in p̃mo modo dicēdi per ſe ĩ quo diffinitio p̃dicatꝛ de diffinito: ſꝫ etiā eſt impoſſibile id qđ repugnat ꝓpoſitioni vere in ſcđo modo dicēdi per ſe. nã iſta eſt ſimplr̃ ipoſſibilis. aliqua humanitas eſt que nõ depēdet a deo. ⁊ iſta. aliquid diſtinctũ a deo eſt equale deo. ⁊ multe tales ꝓpoſitiones in quib⁹ ꝓpria paſſio negatꝛ de ſubo ſuo: q̃s de⁹ de ſua potētia abſoluta nõ poſſet v̾ificare.

Impoſſibile q̃ꝫ dicit repugnãs ſecundo mõ dicē di ꝑ ſe.

❡ Dico tertio ad exēpla. ⁊ ad primum dico: ꝙ non eſt contradictio accidens eſſe ſine ſubiecto: q̃ eſſe in ſubiecto nõ eſt diffinitio nec ꝓpria paſſio accñtis. ſꝫ ei⁹ diffinitio eſt ꝙ accidēs eſt res cui debetꝛ eē in ſubiecto: vt dicit Auicēna ⁊. 8. Mo. ĩ pleriſq̃ locis. Animal vero eſſe ſine mēbris organicis eſt ſimpliciter ĩpoſſibile: q̃ vt dicit ſcđo cõtra gen. c. 49. Oē cõpoſitum ex mã eſt quantũ: q̃ quãtitas ē ꝓpria paſſio ſbe corporee: ⁊. 4. diſt. 10. q. 2. ar. 3. dicit ꝙ organizatio ē de rõe corpis viui. Ad alia exēpla dico ꝙ nõ implicãt cõtradictionē de duob⁹ quãtis ſimul exñtib⁹ in eodē loco. ꝓbat. 4. di. 44. q. 2. ar. 1. q. 3. ad ſcđm. de fieri aliqđ ex nihilo. ꝓbat p̃ma. q. 45. ar. 5. et ſcđo cõtra gen. c. 16. ⁊. 17. ⁊. 18.

Impoſſibile ē aĩal eē nõ organicũ.

Greg. q. 1.

❡ Cõtra ſcđm correlariũ arguit Grego. p̃mo. deus põt facere Adã non fuiſſe. ergo põt facere preterita non fuiſſe. ꝯñtia patet. añs probatur: q̃ Adam non fuiſſe: nõ implicat cõtradictionē: ergo ⁊c. ꝯña pꝫ. añs ꝓbatꝛ. hoc predicatũ non fuit nõ repugnat huic ſubo Adã cum aliqñ ſteterit in v̾itate cũ tali ſbo: nã anteq̃ Adã fieret hec erat vera: Adam non fuit.

Utrum de⁹ poſſit facere ꝙ p̃terita non fuerint.

❡ Rñdeo. aliquid dr̃ ipoſſibile dupliciter. Uno mõ ſimplr̃ ⁊ ꝑ ſe. Alio mõ ꝑ accñs: ipoſſibile ꝑ ſe eſt id qđ hꝫ ipoſſibilitatē ex repugnãtia terminoꝝ. ⁊ hoc mõ iſta nõ eſt impoſſibilis. Adã nõ fuit: vt argumētũ ꝓbat. Impoſſibile ꝑ accñs eſt qñ ſubiecto accidit oppoſitum p̃dicati: ⁊ hoc mõ iſta ē ipoſſibilis: Adã nõ fuit: q̃ huic ſubiecto Adam accidit p̃teritio: cui repugnat hoc p̃dicatum: non fuit.

Impoſſibile duplr̃ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs.

❡ Dico tñ ꝙ iſta eſt impoſſibilis ꝑ ſe: p̃teritũ nõ fuit: q̃ eq̃pollet iſti: id qđ fuit nõ fuit: qñ ãt dicim⁹ deũ ñ poſſe impoſſibilia: nõ ſolũ loquimur đ ſe impoſſibilib⁹ ꝑ ſe: ſed ẽt per accidēs.

❡ Cõtra. p̃teritio eſt accñs cõe: cũ nõ ſequatꝛ ex principijs eēntialib⁹ Ade. ğ deus põt eã remouere ab Adã. ⁊ ꝑ ꝯñs facere ꝙ nõ fuerit.

Preteritũ non fuiſſe impoſſibile ꝑ ſe.

❡ Rñdeo. negatꝛ ꝯña: q̃ lꝫ preteritio Ade ſit accñs cõe: tñ eſt ab eo inſeparabile: q̃ cõſequitꝛ ꝓpriam cãm factiuã Ade. ſ. ꝓductiõē ei⁹.

❡ Scđo. arguit ſic. De⁹ põt eternaliter ñ voluiſſe vnq̃ ꝓducere Adã cũ nõ produxerit ex neceſſitate nature ergo põt eũ non produxiſſe.

❡ Rñdeo. negatur añs: non ꝙ ſit neceſſariũ ſimplr̃ deũ voluiſſe ꝓductionem Ade: ſed q̃ eſt neceſſarium neceſſitate ĩmutabilitatis.

❡ Tertio. Si deus nõ poteſt facere: ꝙ preteritũ non fuerit: ſequitꝛ ꝙ deus põt eſſe mēdax: hoc eſt falſum. ergo ⁊c. ꝯſequētia probatur. poſito ꝙ de⁹ reuelauerit mihi antichriſtũ eſſe futurũ ⁊ cauſauerit in me aſſenſũ reſpectu talis ꝓpoſitionis: tunc arguo ſic. Deus nõ poteſt facere q̃n reuelauerit ꝑ re: ⁊ tamē poteſt facere ꝙ antichriſt⁹ nõ eueniat. ergo de⁹ põt me decipere: ⁊ ſic poteſt eſſe mendax.

❡ Rñdeo. negatꝛ ꝯña: q̃ ſtante reuelatione diuina: neceſſe eſt antichriſtũ euenire neceſſitate immutabilitatis: licet nõ neceſſitate abſoluta. Et ſi poneretꝛ ꝙ antichriſt⁹ non eueniet: ſtatim deponeretur iſta: de⁹ reuelauit antichriſtũ eſſe futurũ. Et ſic eſt dicendũ de oĩb⁹ hmõi ꝓpoſitionib⁹. Pꝫ ex dictis ⁊ ex his que dicentꝛ diſ. 45. quantũ valeat diſtictio de neceſſario ſimplr̃: ⁊ de neceſſario ĩmutabilr̃: ⁊ de neceſſario ꝑ ſe: ⁊ neceſſario per accidens. Nã ſine his multa argumenta diſſolui non poſſunt.

Hinc q̃dam nihil ſciētes ⁊ oĩa ſcire ſe arbitrãtes has abijciũt diſtinctiões.

❡ Diſtin. xliij.

In diſt. 43. queritꝛ. Utrũ de⁹ ex ſua ĩfinitate poſſit oēm creaturã ĩ ĩfinitũ facere.

Pro meliorē ꝗ̃one hec ē prima ꝯcl̃o. Deus nõ eſt infinit⁹ ſm quãtitatē molis ꝯtinuã vl̃ diſcretã. Prima pars ꝓbatꝛ. Oē continuũ eſt corporeũ. ſed deus nõ ē corpore⁹. ergo. Scđa pars ꝓbatꝛ. Deus eſt tantũ vnus. ergo nõ eſt infinitus diſcrete.

Cõcluſio. ij. Deus nõ eſt infinitus p̃uatiue. hãc ſic ꝓbat de potē. q. 1. ar. 2. Oē ĩfinitũ p̃uatiue eſt natũ hr̃e finē: ſed de⁹ nõ ē nat⁹ hr̃e finē: cũ non ſit quantus. ergo ⁊c.

Cõcl̃o. iij. Uirtus diuina eſt ĩfinita negatiue. hanc ſic ꝓbat: p̃°. cõtra gē. c. 43. Id cuius perfectionis nullus eſt terminus: eſt infinitum negatiue: ſed diuina virtus eſt huiuſmodi. ergo ⁊c.

Cõcl̃o. iiij. Diuina eēntia et oĩa q̃ ei cõueniũt: ſunt ĩfinita. Hãc ſic ꝓbat p̃nti di. ar. p̃mo. Id cui⁹ eē nullo mõ in alio eſt receptũ / ē oĩo infinitũ: ſed dei eē nullo mõ in alio ē receptũ cũ ſit ꝑ ſe ſubſiſtens. ergo ⁊c. maior probatꝛ. q̃ rõ: ꝙ aliquid formalr̃ ſit finitũ eſt: q̃ ĩ alio recipitꝛ: ſicut patet ꝙ forma finitur ꝑ mãm in qua recipitꝛ. eſſe aũt eſt formaliſſimum. ergo ⁊c.

Aureo. h. q. 1.

tex. 23.

❡ Contra iſtud vltimo dictum in ꝓbatione huius ꝯcluſiõis: arguit Aureo. p̃°. mã nõ ē cã limitatiõis forme in genere cauſe efficiētꝭ nec formalis: nec finalis: q̃ nõ ē finis forme: ſed ecõuerſo vt dicitꝛ. 2. phyſico. nec in genere cãe materialis. ergo nullo mõ eſt cauſa finitatis forme. ꝯña pꝫ ⁊ añs: pro trib⁹ primis partib⁹. pro vltima ꝓbatur. cãlitas materie ꝯſiſtit in recipere: ergo nõ dat forme limitationē: q̃ recipere non eſt dare.

Aliqđ p̃t dicere cãlitatē duplr̃. proprie ⁊ ꝑ modũ.

❡ Rñdeo. negatꝛ vltima pars antecedētis. Ad probationē dico: ꝙ aliqđ p̃t dicere cauſalitatē duplr̃. Uno modo ꝓprie: ⁊ ſic dico ꝙ limitare formã: non dicit ꝓprie cauſalitatē. Alio mõ põt dicere modum cãlitatis: ⁊ ſic limitare formã dicit modũ cauſalitatis mãlis. concedo ergo ad argumētũ: ꝙ materia nõ dat forme limitationē: tñ limitatio conſequitꝛ formam eo ipſo ꝙ recipitꝛ ĩ materia: q̃ ꝓpter talē receptionē / non hꝫ omnē modũ perfectionis ſibi poſſibilem.

❡ Secũdo arguit ſic. Mã ⁊ forma ſunt equalis amplitudĩs: quo ad eſſe ⁊ quo ad rationē. ergo vnũ nõ limitat aliud. ꝯña patet. añs probatur. Materia nunq̃ hꝫ eē niſi per formã: ⁊ forma nunq̃ hꝫ eſſe niſi proportionatũ materie. ⁊ ſicut forma ē de cõceptu ſpeciei: ita ⁊ materia. ergo ſunt equalis amplitudinis quo ad eſſe ⁊ quo ad rationem.

❡ Rñdeo. negatꝛ añs: q̃ amplitudo forme excedit amplitudinē materie. Ad ꝓbationē negatꝛ prima pars añtis. q̃ repugnat materiã habere eſſe niſi per formã. forma aũt fieri poteſt ſine materia: ⁊ habere nobilius eē q̃ꝫ habeat materia. ſicut ſi eſſet vna albedo ſeparata ab omni ſubiecto: ipſa quidem eſſet limitata quo ad eſſentiam ⁊ quo ad eſſe ſimpliciter: eſſet tamē illimitata quo ad eſſe debitũ ſue

Eſſe albedinis ſeparate: quo eēt limitatum.

nature:vt infra dicet. hoc tñ non
pōt fieri in formis ſubſtātialibꝰ:
q2 cap. eſſe cōſiſtit in indiuiſibili.
¶Tertio ,quātitas exiſtēs in ſa-
cramento non eſt infinita:⁊ tamē
nō eſt in ſubiecto. ergo nō omnis
forma accidētalis:ſepata ab om-
ni ſubiecto eſt infinita.conſequen
tia patet cuz minori . Maior pro-
batur.Primo nulla res eadē ma-
nens/poteſt trāſire de finitate ad
infinitatem:ſed illa quantitas eſt
eadem que fuit in pane.ergo ⁊c.
¶Secundo illa quātitas eſt digi
talis vel alterius determinate ſpe
ciei.ergo non eſt infinita.

Quāti-tas pōt fieri ifi-nita nō priuati uē ſ3 ne gatiue.

¶Reſpondeo.Primo ꝙ illa quan
titas eſt finita: quia diuina virtu
te manutenetur in eē qđ habebat
in.ſubſtantia panis:poſſet tñ fieri
infinita:non quidez priuatiue: q2
ſemper eſt determinate latitudi-
nis ⁊ lōgitudinis:ſ3 negatiue:pu
ta quantū ad rōnē quātitatis ↄti-
nue pedalis vel digitalis:q2 nihil
ptinens ad rōnē illius ſpeciei ſibi
deeſſet:nō tñ eſſet magis extēſa ꝗ̄
ſit mō quātitas pedalis i baculo.
¶Ad primā ꝓbationē dico: ꝙ l3
nihil finitu3 poſſit fieri infinitum
ſimpliciter: poteſt tamen fieri in-
finitum ſm eſſe propriū alicuius
ſpeciei : et finitum priuatiue pōt
fieri infinitum negatiue.

Cu3 de termi-natiōe ſpeciei ſtat infi nitas eſ ſe dbiti eiuſde3 ſpēi.

¶Ad ſecundā probatione3 negat
conſequentia:quia cū determina
tione ſpeciei ſtat infinitas / quan
tum ad eſſe debitū illius ſpeciei.

Cōclo.v. Aliquē modu3 infinitatis ha-
bet potentia dei:quem non h3 eiꝰ
eſſentia.hanc ſic probat de poten
tia.q.1.ar.2.potentia h3 infinita-
tem in ordine ad obiecta:ſed eēn-
tia non habet talem modū infini
tatis: cum non dicitur ad aliud.
ergo ⁊c. minor patet. maior pro-
batur.potentia diuina nunꝗ̄ tot
effectus facit : quin plures facere
poſſit. nec nunꝗ̄ ita intenſe agit
quin intenſius agere poſſit: nō ꝙ
intēſio ſit in diuina actiōe intrin-
ſece:ſed vt attingit obiectū. ꝗdā3
eñ mouet a deo efficaciꝰ ⁊ quedā
minus efficaciter.ḡ habet aliquā
infinitatē in ordine ad obiecta.

Cōclo.vj. Infinitas di-uine potentie
concluditur ex creatione reru3 ex
nihilo.Hāc ſic probat prima par-
te.q.25.ar.5.ad tertiu3. qualis eſt
proportio nullius potentie ad po
tentiā paſſiuā:talis eſt proportio
potentie actiue agentis ex nulla
potētia ad actiuam agentis ex ali
qua potentia. ſed nullius potētie
ad aliquam potentiam: eſt infini
ta proportio cum ens et non ens
diſtent in infinitum.ergo potētia
agens ex nulla potentia paſſiua
preſuppoſita:cuiuſmodi eſt potē-
tia creatiua:diſtat in infinitum a
potētia creata.que agit ex aliqua
potentia preſuppoſita.

Aureo. vbi.ſ.

¶Contra arguit Aureolus.inter
ſonum ⁊ colorē nulla eſt propor-
tio:⁊ tamen inter potentiā attin-
gentē colorē ⁊ attingētē ſonū / nō
eſt ifinita diſtātia.ḡ non op3 po-
tētias attingentes obiecta/,iter ꝗ̄
nō eſt proportio:diſtare i ifinitū.
¶Reſpōdeo. Primo dico hāc ra-
tionem non eſſe ad propoſitu3: q2
s.Doc.loquit de actiuis:⁊ iſte ar-
guit de paſſiuis:nam potētia viſi
ua ⁊ auditiua ſunt paſſiue.

Diſta re pro portio nabilr ↄtingit duobꝰ modis ſ3 exceſ ſu3 ⁊ h realem hitudi nem.

¶Dico ſecundo:ꝙ diſtare propor
tionabiliter contingit duobꝰ mo-
dis. Primo quando vnum exce-
dit aliud in conſimili exceſſu:qua
lis reperitur in numeris : ſm ꝙ
duplum : triplum : quadruplum
ſunt ſpecies proportionis . Alio
modo quia inter ea eſt quecunꝗ̄
realis habitudo: et talis propor-
tio eſt in omnibus entibus : quia
datis quibuſcunꝗ̄ vel vnum eſt
ab alio vel ambo ab vno tertio.
Que diſtant improportionabili-
ter per oppoſitum ad primu3 mo
dum:non oportet ꝙ diſtent in in-
finitum. Nam coſta et diameter
illo modo improportionabiliter
diſtant:nec tamen diſtant in infi-

nitū.Que aūt diſtant improporti-
onabiliter pmo ⁊ ſecūdo mō di-
ſtāt in īfinitū: q2 talia nō poſſunt
eſſe niſi ens ⁊ purum non ens.
¶Secūdo arguit.Quāto res mi-
nus eſt i potētia:tāto a minori vir
tute reducitur ad actū.ergo ſi eſt
in nulla potētia:poteſt reduci ad
actū a minima virtute.⁊ per cōſe
quēs nō requirit virtutē infinitā.
¶Rñdeo.negat antecedēs : illud
eñ dicit eſſe in potētia in aliquo:

Tex. cō. 12.

qđ ab vnico motore poteſt reduci
ad actū.vt dicit.9.met. vnde ſta-
tua magis eſt in potētia in cupro
ꝗ̄ in aqua.cōſtat aūt ꝙ faciliꝰ fit
ſtatua ex cupro ꝗ̄ ex aqua.Eſt au
tē deceptus iſte arguēs q2 exiſti-
mauit illud eſſe magis in potētia
qđ eſt i potētia remotiori ab actu
cū tamen ſit totum oppoſitum.

Cōclo.vij. Suppoſita eternitate p̄mi motus argui pōt infinitas di
uine virtutis.hanc ꝓbat octauo
phyſicorū.in illo capitulo.ꝙ antē
neceſſe eſt.⁊ primo cōtra gē.c.43.
¶Cuius cōcluſionis probatio vt
pateat premitto quinꝗ̄.

Oīs mo tus req rit tria.

¶Primo ꝙ in oī motu requirun-
tur tria.ſ.mouens:mobile:⁊ tem-
pus menſurās motum.
¶Secundo.ꝙ tps motus pōt du

Motus duplici ter acci pi pōt.

pliciter accipi.Uno modo ſm par
tes mobilis.Alio modo ſm par-
tes magnitudinis ſuper quā trā-
ſit mobile.na3 vna pars mobilis
priꝰ pertrāſit aliqđ ſignū magni-
tudinis ꝗ̄ totū mobile ipſum per
trāſeat ſimiliter totū mobile priꝰ
pertranſit vnā partē magnitudi-
nis ꝗ̄ totam magnitudinem.

Totū ci tiꝰ a to to mo uet ꝗ̄ ꝑs a pte moto ris.

¶Tertio.ꝙ totum mobile in tpe:
aut forte minori pertrāſit aliquā
magnitudinē ꝗ̄ pars ipſiꝰ.Unde
gleba terre citiꝰ mouebit a moto
re ꝗ̄ pars ipſiꝰ glebe moueat a p-
te motoris:cuiꝰ rō eſt q2 virtꝰ vni
ta eſt fortior ꝗ̄ diuiſa: ⁊ quāto eſt
potior potētia motoris tāto eſt ve
locior motus ⁊ tēpus eſt minus.
¶Quarto.ꝙ nō obſtātibus predi
ct is ſi loquamur ſm ptes mobi-
lis: pars motoris citiꝰ mouet par
tē mobilis ꝗ̄ totꝰ motor totū mo-
bile.⁊ ꝙ vna pars mobilis mino-
ri tpe ptrāſit aliquod ſignū ꝗ̄ to-
tū mobile ipſum pertranſeat.

Mouēs mobile ⁊ tēpus propor tionant

¶Quinto.ꝙ mouēs mobile:⁊ tps
ꝓportionant ſm id qđ quarto lo
co eſt premiſſum.ita ꝙ ſi totū mo
uēs mouet totū mobile in aliquā
to tpe:pars motoris mouet par-
tē mobilis in minori tēpore.⁊ ſm
ꝙ ſubtrahit a motore ⁊ addit par
ti:ita proportionabiliter ſubtra-
hitur a toto mobili ⁊ additur par
ti eius:⁊ ſimiliter a tempore.
¶Ex his pono has cōcluſiones.
Prima cōcluſio.Motor finite vir-
tutis:nō pōt mouere tēpore infi-
nito.probatur.ſit.a. motor finite
virtutis:⁊.b. mobile finitū:⁊.c. tē
pus infinitū qđ tu ponis. tūc ar-
guo ſic.totus.a.mouet totū.b.in
toto.c.ergo pars.a.mouet partē.
b.in parte.c.et quantum ſubtra-
hitur ab.a.tantum proportiona-
biliter ſubtrahitur a. c. ſed.a. et
b.ſi continue ab eis ſubtrahatur
tandem finientur.ergo etiā.c.qđ
eſt tēpus finietur:⁊ per cōſequēs
non eſt infinitum.
¶Secunda concluſio.Impoſſibi
le eſt ꝙ mobile finitu3 moueatur
tempore infinito:accipiendo tem
pus ſm partes mobilis. Iſta cō-
cluſio probatur ſicut precedēs.q2
ſi mobile eſt finitū:pars eius mo
uetur a parte motoris in minori
tēpore:ꝗ̄ totū a toto.⁊ per conti-
nuam ſubtractionē finietur totū
mobile.ergo ſimiliter finiet mo-
tor ⁊ tēpus.Ex his ↄcludit philo
ſophus ꝙ motꝰ infinitus ſit mo-
bilis infiniti a motore infinito.
¶Cōtra hoc arguit ſic.Phoin.8.
phyſicorum intendit concludere
infinitatem primi motoris ex infi
nitate motus primi mobilis : ſed
primū mobile nō mouetur in infi
nitū ſm partes mobilis : cum nō
ſit infinitum:ſed finitū corpus.er
go ex infinitate motus finiti mo-

bilis pōt ꝯcludi īfinitas motoris.

Duplex īfinitas ī motu: ſilitudinaria: ⁊ vera.

¶Rñdeo.ꝙ duplex eſt infinitas ī motu. Una eſt ſimilitudinaria:et per accidēs:⁊ hec eſt illa ꝗ ꝯtingit per reiterationē mobilis ſuper eā dē magnitudinē. Alia eſt īfinitas vera ⁊ per ſe.qꝛ eſt alicuiꝰ habētis partes alias ⁊ alias numero infinitas. Dicit̃ aūt iſta eſſe infinitas per ſe:qꝛ quātitas motus que attendit̃ ſm partes mobilis conuenit motui ſm propriū ſubiectū:⁊ per cōſequēs cōuenit ei per ſe.

Motus celi eſt tm̄ infinitus ꝑ accñs.

¶Dico ſcđo ꝙ celū et motꝰ eiꝰ nō ſunt infinita ꝑ ſe:ſꝫ tm̄ per accñs.

¶Dico tertio ꝙ cū eſſe per accñs habeat reduci ad cām per ſe. iſta infinitas que cōtingit per reiterationē dꝫ reduci vt in cām ad id qđ eſt per ſe cauſa infinitatis. hmōi aūt eſt primꝰ motor qui eſt prima cauſa motus infiniti:hꝫ em̄ virtutē ſuper infinitatem motus per ſe vt.ſ.poſſit mouere mobile infinitum ſi cōtingat ipſum dari.

¶Ex hoc ſequit̃ ꝙ nō ſolū motus infinitus per ſe:ſed etiā motꝰ infinitus per reiterationē exigit vigorē infinitū ī motore qui eſt prima ⁊ per ſe cauſa cuiuſcūqꝫ infinitatis motus primi.

¶Dico quarto ꝙ virtꝰ infinita primi motoris pōt perpetuo mouere aliquā potētiā finitā incorruptibilē:que ſic ab illa prima virtute infinita mota poterit perpetuare motū infinitum per accidens.

Aureo. Utrum ꝑma cā ſm phꝫ moueat primuꝫ celū tm̄ ꝑ modū finis.

¶Cōtra hoc arguit Aureolus:et intēdit ꝓbare ꝙ ſit de mēte Phi ⁊ Cōmētatoris ꝙ prima cā nō moueat celū executiue:ſꝫ tm̄ per modū finis.⁊ hoc probat qꝛ phs.12. meta.dicit ꝙ primū principiū nō mouet vt appetens ⁊ amās:quia omne tale ab alio mouet̃.ſ.ab appetibili:ſed mouet tm̄ vt appetibile ⁊ amatū.idem dicit Cōmen.12. meta.cō.35.⁊.36.⁊.43.et in libro de ſubſtātia orbis.ca.3. vult eniꝫ ꝙ motor executiuus motꝰ celi ſit cōiūctꝰ quē vocat animā viuētē.

¶Rñdeo. Primo dico ꝙ duplex ē motor celi.ſ.vnꝰ primꝰ. aliꝰ vere primus.nec aliud cōcludūt predicte auctoritatis phi et Cōmentatoris; Cū hoc aūt ſtat ꝙ vterqꝫ moueat executiue:licet primꝰ moueat etiā per modū finis.

¶Dico ſcđo ꝙ primū principium amat ⁊ mouet̃ a bonitate ſua tāꝗ̄ a fine:nec tale moueri ſm rōnē repugnat primo principio:cū talis motus nō ſit entis in potētia: ſed entis in actu.

Tria falſa impo nit Aureolus Pho et auerroi.

¶Dico tertio ꝙ iſte imponit tria falſa Pho ⁊ Cōmentatori. Primū eſt ꝙ deꝰ nullo mō efficiat motuꝫ circularē celi:ſed tm̄ cāet deſiderium admouēdū in intellectu cōiuncto corpori celeſti:⁊ hoc imponit eis diſt.42.q.1. Huius oppoſitū dicit phs.12.meta.vbi textus hoc dicit. Latio em̄ prima mutationum.hmōi aūt que eſt circulatio:hac autem mouet.⁊ loquitur de motore immobili : vt patet ex verbis ꝗ immediate ante predicta ponit. Et Cōmentator.37.cō. dicit ꝙ in nobis efficiens et finis diſtinguuntur.in motu antē celi idem eſt finis ⁊ efficiens primuꝫ.

Primꝰ motor ī finitꝰ virtute ſm Ariſtotelē ⁊ Auerroim.

¶Scđm qđ imponit eis di.43.et 44.eſt ꝙ phs ⁊ Cōmentator ſentiunt primū motorē non eſſe infinitum virtute:ſed tm̄ entitatiue vel multitudine perfectionū.huius oppoſitum dicit Cōmentator 12.meta.cōmen.42.vbi ait. quia primus motor habet potentiā infinitā:⁊ mouet tēpore infinito ; et neceſſe eſt ꝙ nō ſit corpus.

¶Tertiū qđ imponit eis diſti.3. eſt ꝙ primus motor nō eſt cā ſubſtantie celi; huius oppoſitū dicit *Tex.38* phs.12.met.vbi.ſ. īmediate poſt verba ſuperius recitata:ſic ait.ex tali ergo dependet celū ⁊ tota natura:vbi Cōmētator dicit in commento phm declaraſſe ꝙ primuꝫ principiū eſt cauſa celi:non ſoluꝫ tanꝗ̄ motor ſed etiam tanꝗ̄ forma ⁊ finis:et ꝙ tale principiū eſt vnum de quo phs declarauit ipſum eſſe principium ſubſtātie ce-

li.⁊ cōmen.42.dicit ꝙ tale principium eſt cauſa permanentie celi. Idē ponit expreſſe ſecundo meta. cōmen.4.⁊ in lib.de ſubſtātia orbis;vbi ſic ait. Agentiū quoddaꝫ eſt prius acto duratione ⁊ tempore:⁊ ſic eſt deus omni eo quod ſit in ſphera mundi.

Cōcl'o.viij. Infinitas diuina cōcluditur ex actiuitate intellectus noſtri. Hanc ſic probat primo cōtra gē.ca.43.quolibet finito pōt intellectꝰ noſter aliquid maiꝰ cogitare:ḡ eſt aliquid infinitū.ꝯña pꝫ.qꝛ alias eſſet fruſtra hec ordinatio ītellectꝰ noſtri ad infinitū.

Aureo.

¶Contra arguit Aureo. Intellectus noſter pōt fingere multa impoſſibilia : ergo licet poſſit aliqđ maius quolibet finito cogitare: non ſequitur ꝙ ſit aliquod infinitum:aut ꝙ poſſit eſſe.

Uide ꝗ̄ mō tho miſte in gēia ꝑipatheticoꝝ: diuina excellētes auctoritate ſb̄ſiciant.

¶Rñdeo.negat̃ ꝯña.qꝛ cum omni finito poſſit intellectus noſter concipere aliquid maius ſine implicatione cōtradictionis:ſi deus eſſet finitꝰ:ſequit̃ ꝙ intellectꝰ.noſter poſſet intelligere aliquid maius deo:qđ eſt impoſſibile: qꝛ cuꝫ intellectꝰ ſit a deo:non pōt ipſius obiectum excedere in ambitu ſue cōitatis virtutē cauſe inſtituētis intellectū:ita ꝙ ens intelligibile cōtineat aliquid maius deo.

¶Diſtin.xliiij.

In di.44. queritur Utrum deus poſſit facere aliquid infinitum?

Pro qōne hec eſt prima concluſio. Deus nō pōt facere effectū ſimpliciter infinitū. Hāc ſic ꝓbat ꝑma parte.q.7.art.2.nullū ſimplr infinitū hꝫ eſſe limitatū:ſꝫ omne ens creatū hꝫ eſſe limitatū: ergo ⁊c.maior nota. minor ꝓbat̃. quicqđ hꝫ eſſe receptū:hꝫ eē limitatū ad id in quo recipit̃.ſꝫ omne ens creatū hꝫ eſſe receptū:ḡ ⁊c.

Cōcl'o.ij. Deus pōt facere aliquam formā tam ſubſtantialē ꝗ̄ accidentalē infinitā ſm rationē ſue ſpeciei. Hanc ſic ꝓbat vbi ſupra. Oīs forma habēs omnē modū perfectionis poſſibilem ſue ſpeciei: eſt infinita in tali ſpecie:qꝛ ei vt ſic nihil pōt addi.ſꝫ aliqua forma eſt huiuſmodi: ergo. minor ꝓbatur. Omnis forma nullo modo recepta in ſubiecto habet omnē perfectionē poſſibilem ſue ſpeciei qꝛ nō limitatur per aliquid ipſaꝫ recipiēs:ſed aliqua forma eſt hmōi tam ſubſtātialis ꝗ̄ accidentalis: ergo ⁊c.minor ꝓbat̃.nam de ſubſtantiali pꝫ in angelis.de accidētali vero probatur. Aliquā formā accidētalē eſſe ſine omni ſubiecto nō implicat contradictionē:ergo pōt fieri.antecedēs ꝓbat̃.qꝛ ſubiectū nō eſt de eſſentia forme.

¶Correlariū ꝑmū. Talis forma ſeparata:puta albedo nō eſſet indiuidua.ꝓbatur.nullū accidens excepta ꝗ̄titate pōt indiuiduari ſine ſubiecto:ſed albedo eſt accidēs ⁊ nō eſt ꝗ̄titas:ergo ⁊c.

¶Scđm correlariū. Nō poſſunt eſſe plures albedines ſeparate.ꝓbatur eodem modo:qꝛ nulla ꝗ̄titas poteſt plurificari niſi ad plurificationem ſubiecti.ergo.

¶Correlariū tertiū. Talis forma eſſet ꝑ ſe ſubſiſtēs.ꝓbat̃. Quicqđ eſt ⁊ nō eſt in alio ſubſiſtit ꝑ ſe: ſꝫ talis forma eēt ⁊ nō eēt in alio.ḡ.

¶Correlariū quartū. Talis albedo eqpolleret īfinitis albedinibꝰ. ꝓbat̃.qꝛ haberet oēꝫ perfectionē poſſibilem repiri ī īfinitis albedinibꝰ exiſtētibꝰ in ſbto ſi ḋarent̃:ḡ equipolleret eis.ꝯña pꝫ:⁊ aña ex probatione concluſionis.

¶Correlariū qntū. Nlla albedo exiſtēs ī ſubiecto poſſet ei equari in intēſione. ꝓbat̃. Nulla forma habēs eſſe limitatū pōt equari forme illimitate.ſꝫ oīs forma exiſtēs in ſubiecto ꝗ̄tūcūqꝫ ītēdat̃ ſemper habet eſſe limitatū : ergo ⁊c.

¶ Correlariū ſextū. Albedo nō eſt in potētia naturali: ſȝ tm̄ obediētiali ad talē infinitatē. probatur. q: nō pōt fieri per aliquod agens creatū: ſed tantum a deo.

Aureo.

¶ Cōtra arguit Aureolus: ꝙ nō poſſit dari talis albedo ſeparata. Primo talis forma eēt expers boni: ergo non eſt danda. ꝯña ptȝ. q: quicquid eſt habet aliquā bonitatē. añs probatur. nullā haberet operationē. nō enim diſgregaret viſum nec aliud quicꝙ faceret: ergo eſſet expers boni.

Utrum poſſit dari albedo ſeparata.

¶ Rñdeo. negat̃ añs. Ad ꝓbationē negatur ꝯñtia. q: nō ſolū operatio: ſed etiā entitas rei eſt quid bonū. vnde forma illa eſſet bona: q: in ea luceret diuina bonitas ⁊ potētia: ⁊ lȝ actu non diſgregaret viſum/ poſſet tm̄ poni in materia: ⁊ tunc eſſet extēſa et diſgregaret.

¶ Scdō. Curſus non pōt eſſe ſine ſubiecto: ergo nec albedo. ꝯñ̄ patet. q: nō eſt maior rō de vno ꝙ̄ de alio. añs probat̃. Curſus non pōt intelligi ſine ſubiecto: ꝙ̄ nec eſſe.

¶ Rñdeo. dico tria. Primo ꝙ nulla quiditas materialis: puta humanitas pōt eſſe ſeparata ſubſiſtēs nō indiuidua: q: non pōt eſſe ſine materia: q̄ neceſſario hȝ dimēſiones conſtituētes indiuiduum.

¶ Dico ſcdō ꝙ nullū accidens reſpectiuū pōt eſſe ſine ſubiecto: q: de rōne relōnis eſt habere fundamētū ⁊ terminū. Ex quo ſequit̃ ꝙ ſi curſus ⁊ hmōi dicant reſpectū: ea nō poſſunt eſſe ſine ſubiecto. ſi aūt dicāt abſolutū cum reſpectu: poſſunt ſubſiſtere quo ad abſolutuȝ. vnde ſi illa res que eſt curſus ſubſiſteret: tunc non eſſet curſus: q: ratio eius cōplet̃ per talē reſpectū. ſimiliter illa res que eſt ſimitas ſi ſubſiſteret nō eſſet ſimitas.

Similitas ſubſiſtens nō eſſet ſimitas

¶ Tertio ad argumentuȝ dico ꝙ maior eſt falſa accipiēdo curſum pro abſoluto qd̄ dicit. ⁊ ad ꝓbationē negatur antecedēs. loquendo aūt de curſu quo ad abſolutum ⁊ reſpectiuum ſimul. negatur ꝯña.

¶ Tertio pt̄ argui ſic. Oīs forma ſubſiſtēs eſt itellectualis: vt dicit ſepe. D. s. ſed albedo non pōt eſſe itellectualis: ꝙ̄ nō pt̄ eſſe ſbſiſtēs.

¶ Rñdeo. negat̃ maior. niſi talis forma ſubſiſtat naturaliter.

¶ Contra q̄rtū correlariū arguit primo. Omnis forma infinita inteſiue hȝ actionē infinite intēſionis. ſȝ albedo vel calor ſepata nō pōt habere hmōi. ergo maior ptȝ. minor ꝓbat̃. Oīs calor īfinit⁹ pōt ī īſtāti trāſmutare ſubiectū a nō calore in ſummū calorē. ſȝ hoc eſt īpoſſibile: q: forma diuiſibilis nō acquiritur in inſtanti: ergo ⁊c.

Utrum albedo ſeparata: eſſet īfinita.

¶ Rñdeo. negat̃ maior. niſi talis forma ſit infinita ſimpliciter: qd̄ nō dicimus in propoſito.

¶ Dico ſcdō ꝙ calor ſeparat⁹ non pōt calefacere: q: forma mālis nō pōt induci niſi ab agente māli: vt dicit. s. D. prima pte. q. 65. arti. 1. Ille aūt calor eſſet immaterialis: immo: nec angel⁹ pōt trāſmutare materiā ad formā: lȝ deus hoc poſſit: q: mā nō ꝯtinet̃ ī v̄tute angeli. ꝯtinet̃ aūt ī virtute dei. ꝑma parte. q. 115. ar. ꝑ° ad primū.

Nō pōt forma naturalis induci: niſi ab agente nāli vel a deo.

¶ Scdō arguit ex illo correlario: ſequit̃ ꝙ pars ſit eq̄lis toto. ꝯña ꝓbat̃. ſi illa albedo diminueret̃ ꝑm vnū gradū: id qd̄ remanet eſt infinitū. ſȝ quelibet pars infiniti eſt īfinita: ſȝ id qd̄ remanet eſt ps illius albedinis infinite. ergo.

¶ Rñdeo. negat̃ ꝯña. Ad ꝓbationē negat̃ caſus. q: aut illa forma que ponitur minor eſſet in ſubiecto: ⁊ tunc in infinitū diſtaret ab illa que eſt extra ſubiectū. aut nō eſſet ī ſubiecto ⁊ hoc nō ꝯcedit̃: q: vt diximus: non poſſunt eſſe due albedines ſeparate.

Neq̄ūt eſſe due albedines ſeparate.

¶ Tertio arguit. Talis albedo eſſet in termino intēſiōis: ergo eēt finita. ꝯña pȝ. añs ꝓbat̃. Illa albedo nō poſſet vltra intēdi per te: ergo eſt in termino intenſionis.

¶ Rñdeo. Aliquid pōt dici eſſe in termino intenſionis duplr̃. Uno modo q: eius intēſio eſt terminata: ⁊ ſic negat̃ añs. ⁊ ad ꝓbationē negat̃ ꝯñtia. Alio modo dicit̃ eſſe in termino intenſionis: q: nō poteſt vltra intendi. ⁊ cōcedit̃ añs ⁊ negat̃ ꝯña. Probatio aūt ꝯcludit añs cōceſſum. Iſto mō dicim⁹ ēt ꝙ deus eſt in termino bonitatis.

Cōcl'o. iij. Deus nō pōt facere magnitudinē actu infinitā. Hanc ſic ꝓbat prima parte. q. 7. arti. 3. Id de cuius ratione eſt habere finē: nō pōt fieri īfinitū: ſȝ de rōne cuiuſlibet magnitudinis eſt habere finē ⁊ terminū: cū linea terminet̃ punctis: ⁊ ſuperficies lineis: ⁊ corpus ſuperficiebus: ergo ⁊c.

Grego. ꝗ. ar. ꝑ°

¶ Cōtra arguit Grego. Data magnitudine cuba de⁹ pōt in cuiuſlibet ptis ꝓportionalis horevni⁹ inſtāti cuilibet lateri addere eq̄lē illi magnitudini: q̄ vnā per ſe magnitudinē cōſtituant: ergo de⁹ poteſt facere magnitudinem vndequaꝗ infinitā. ꝯña pȝ. añs probatur. deus poteſt in iſto inſtāti demonſtrato addere equalem magnitudinē illi magnitudini cube ⁊ hoc poteſt in alio inſtāti: ⁊ ſic de ſingulis: ergo pōt in omni īſtāti.

Utrum de⁹ poſſit facerē magnitudinē: actu infinitā.

¶ Rñdeo. primo ꝙ eſſe magnitudinē actu infinitam implicat cōtradictionem: q: hoc predicatum infinitum tollit hoc ſubiectū ens actu: q: de rōne infiniti eſt ꝙ ſit permixtum potētie: vt dicitur tertio phyſi. ⁊ ideo non pōt reduci vt ſit in actu niſi forte ſucceſſiue: q: etiā ſucceſſio includit potētie permixtionē: vt dicit. s. D. in preſenti diſt. arti. 1. ad quintum.

Implicat infinitū eē actu.

ter. 57.

¶ Dico ſecūdo ꝙ nullū eſt inſtās in quo deus nō poſſit addere magnitudinem magnitudini preexiſtēti: nō tm̄ eſt poſe ꝙ in quolibet inſtāti hoc fiat. ⁊ arguere ſic. De⁹ pōt addere in quolibet inſtāti: ꝙ̄ eſt poſe ꝙ in quolibet inſtāti addat. arguit̃ a ſenſu diuiſo ad ſenſum cōpoſitū: qui in ꝓpoſito ſunt īpertinētes: ⁊ ꝑ hoc ſoluūtur quodāmodo īfinita argumēta q̄ ꝯtra ꝯclōnē ⁊ ſequentē fieri ſolent.

Iuxta antiq̄ſſimū inuētū ignorātia teterrima dialectices: in errores cogit.

¶ Ultimo arguit ꝙ deus pōt facere charitatē infinitam intenſiue: de qua materia diffuſe dictuȝ eſt diſt. 17. q. 2.

Cōcl'o. iiij. Deus nō poteſt facerē multitudinē actu infinitā. Hāc ſic ꝓbat vbi ſupra. nullū contētū in aliqua ſpecie numeri eſt infinitū: cū numerus mēſuret̃ ꝑ vnitates. mēſurato aūt repugnat infinitas: ſȝ omnis multitudo eſt ī aliqua ſpecie numeri. ergo.

¶ Contra arguit Grego. primo. Aliqd̄ mobile pōt ſucceſſiue tranſire omnes partes ꝓportionales alicuius continui: ergo poſe eſt ꝙ deus ſucceſſiue quālibet partē ab aliis diuidat. ſed iſte partes ſunt infinite: ergo ⁊c.

Greg. ꝗ arti. 1.

Utrum de⁹ poſſit facere oēs ꝑtes proportionales actu

¶ Rñdeo. ſicut rñdebat̃ ad argumēta cōtra ꝓcedentē ꝯclōnē.

¶ Dico ſecūdo ꝙ arguitur a ꝑȝ q̄d ad ſimplr̃. Nā mobile nō ſignat per motum ſuū niſi partes in potentia: cum non ſit in fine alicui⁹ partis niſi in inſtanti qd̄ eſt in tēpore ſolum in potentia: vt dicit Cōmen. 6. phyſi. cō. 76. arguere aūt ab aſſignatione potētiali ad actualem: eſt arguere a ꝑm q̄d ad ſimpliciter.

¶ Secundo. Omne continuū hȝ actu infinitas partes: in quas eſt diuiſibile: vt dicitur. 3. phyſicorū. ergo poſſibile eſt aliquā multitudinē eſſe actu infinitā. Et ſi dicatur ꝙ ꝯtinuū hȝ partes infinitas nō in actu ſed in potētia tm̄.

Tex. 56

¶ Contra arguit. aut ly in potentia determinat hoc verbuȝ hȝ: vt ſit ſenſus ꝙ continuū nō hȝ: ſed poteſt habere īfinitas ptes. ⁊ hic ſenſus eſt falſus: cuȝ philoſoph⁹ dicat continuū habere: ⁊ nō ſoluȝ poſſe habere īfinitas partes. aut determinat ly partes vt ſit ſenſus ꝙ partes continui ſunt quidē infinite: ſȝ nō ſunt hoc aliquid: ſicut ſunt partes quātitatis diſcrete. ⁊ hic ſenſus eſt verus: ſed non tol-

lit qn̄ ille ꝑtes ſint actu infinite.
¶ Rn̄deo. Ut ibi reſpondebat ꝙ
ↄtinuū hʒ infinitas partes ſolum
in potētia. Ad iprobationē dico ꝙ
partes cōtinui dicunt eſſe in potē
tia dupliciter. Uno mō vt ibi dice
bat: q2 nulla earū eſt hoc aliqd̄ p̄-
ciſum: imo q̄libet ſimul cū alijs cō
ſtituit aliqd tertiū. Secūdo dicūt
eſſe in potētia: q2 nulla earū pro-
prie hʒ eſſe p qd res dicit actu exi
ſtens: ſʒ ipm̄ totū cōſtitutū ex par
tibus ꝓprie hʒ eſſe: ⁊ quelibet ꝑs
exiſtit per eſſe totius: vt dicit. s.
Doc. 2. quolibe. q. 2. ar. 2. talis au
tem multitudo partiū: eſt multi-
tudo tm̄ ſm̄ quid ⁊ in potentia: et
ideo nō repugnat ipſaʒ eſſe: ſicut
repugnat multitudinē in actu: eē
actu infinitam.

Partes
cōtinui
dicūtur
eē in po
tētia du
plr: ne-
gatione
eē p̄ciſi
⁊ ꝓprij.

¶ Tertio. Deus pōt quicqd̄ poſ
ſent angeli īfiniti facere ſi eſſent:
ſed ſi eſſent īfiniti angeli poſſent
infinitas intellectiōes in actu fa
cere: ergo deus pōt facere infini-
ta in actu. minor pʒ. maior ꝓbat.
q2 diuina potentia eſt qua maior
cogitari non poteſt.
¶ Reſpōdeo, negatur maior. Ad
probationē dico: ꝙ diuina poten
tia eſt qua maior cogitari nō pōt
ſine cōtradictione: eſſe aūt infini-
tam potētiā aggregatam ex par
tialibus potētijs angelorū impli
cat contradictionē: ideo nō eſt in
telligibile: ⁊ p hoc nō eſt talis po
tentia alicui cōparabilis ſm̄ ma
gis aut minus: ⁊ ex hoc negabat
deum eſſe eque potentem: ſicut il
la potentia: nō q2 illa potētia eſſe
maior: ſed q2 eſſet incōparabilis:
cum ſit inintelligibilis.
¶ Dico ſcdo: ꝙ ex tali argumento
poſſet argui poſſe eſſe quartā per
ſonā in diuinis. ſic deus pōt nūc
quicqd̄ poſſet alius deus ſi eſſet.
ſed ſi eſſet alius de⁹ poſſet gigne
re aliud vbū: ergo ⁊ nūc de⁹ pōt.
¶ Dico tertio: ꝙ id quod cōuenit
alicui ex ſuppoſitione īpoſſibilis
nō oportet ꝙ ei ſimpliciter cōue-
niat: ſicut ſi homo eſſet rudibilis
eſſet aſinus: nō tn̄ pōt ex hoc ↄclu
di: ꝙ homo eēt aſin⁹. ita ī ꝓpoſito
dato ꝙ infiniti angeli eſſent: poſ-
ſent producere infinita: nō ſequit
ſimpliciter ꝙ infinita poſſint eſſe.
Et ſilr ignis inferni cruciaret in-
finitos ſpirit⁹ ſi ei applicarent: nō
tn̄ cōuenit ei poſſe ꝓducere infini
tos cruciat⁹: q2 impoſſibile eſt ei
infinitos ſpiritus applicari.
¶ Quarto. Si deus corrumperet
vniformiter in vna hora totam re
ſiſtentiam: que eſt in motu ſolis:
ita ꝙ ī fine hore nulla eſſet reſiſtē
tia: tūc ſol in tali hora cauſaret in
finita lumina: ergo ⁊ de⁹ pōt cau-
ſare īfinita. antecedēs probatur.
ſol in prima medietate hore cau-
ſabit vnū lumen in aere: ⁊ in eadē
medietate cauſabit vnam noctē:
⁊ in ſcda ꝑte ꝓportionali cauſa-
bit aliud lumē: q2 ſʒ ꝙ diminuet
reſiſtētia: ita ꝓportionabiliter in
tēdet motus: ⁊ in tertia cauſabit
aliud ⁊ ſic ſucceſſiue: ſʒ tales par
tes proportionabilitatis ſunt in-
finite: ḡ cauſabit īfinita lumina.
¶ Reſpōdeo. Primo dato illo ca-
ſu ſubſtātia mouēs orbē: nō poſ-
ſet ↄtinuare illas reuolutiōes vni
formiter: ītēdēdo motū orbis: ſic
ꝙ in p̄ma parte ꝓportionali hore
moueret tāta velocitate: ⁊ in ſecū
da moueret dupla velocitate: ⁊ ſic
in infinitū: et iō oēs ille velocita-
tes eſſent in actu: q2 quelibet du-
raret per tēpus. Dico igit ꝙ nec
angelus nec deus hoc poſſet face
re: q2 implicat cōtradictionem.
¶ Dico ſecūdo: ꝙ iſte ſupponit fal
ſum. ſ. ꝙ angel⁹ moueret in inſtā
ti ſi nulla eēt reſiſtētia: imo eſt da
re maximā velocitatē: qua poſſet
orbē mouere vel minimā: qua nō
poſſet. q2 eſt finite virtutis.

Eſt da-
re maxi
mā ve-
locitatē
motus
orbis.

Cōclo. v. Omni multitu
dine data vel
dabili: ⁊ omni magnitudine fini-
ta data, vel dabili: poteſt dari ma
ior. Primam partem probat. pri-
ma par. q. 7. articu. 4. Sicut ſe hʒ
cōtinuū ad diuiſionem: ita ſe ha-

bet multitudo ad additionē cum:
cauſetur ex diuiſione cōtinui. ſed
cōtinuū eſt diuiſibile in infinituʒ:
ergo numer⁹ ſiue multitudo aug
mentabilis eſt in infinituʒ. Scda
pars probatur: ex his que ponit
vbi ſupra ad ſecundum. In his q̄-
rum ratio accipitur ſʒ ſpecies nu
merorum eſt procedere in infini-
tuʒ: ita ꝙ quolibet dato poteſt da
ri maius: ſed ſpecies magnitudi-
nis accipiunt ſm̄ ſpecies numero
rum: q2 omnis magnitudo vel eſt
bicubita vel tricubita ⁊ hmōi: ḡ
⁊c. Itē oī forma naturali data de⁹
poſſet facere aliā que maiorē req-
reret quantitatē: ergo oī quanti-
tate data poteſt dari maior.
¶ Contra ſecundaʒ partē arguit
Aureolus. Si vna magnitudo pu
ta. a. eſt augmētabilis in infinitū:
ſequitur ꝙ in ea ſit vna poſſibili-
tas infinita. ſed hoc eſt falſum. q2:
tūc poſſet eſſe actu magnitudo īfi
nita: ergo ⁊c. maior probat. Oīs
potentia cōſtituta ex infinitis po
tentijs partialibus eſt infinita: ſʒ
ſi magnitudo eſt augmentabilis
in infinitū ī ipſa ſunt īfinite potē
tie ad infinitas partes: nam in ea
eſt potentia ad iſtam partem: que
ſibi addetur: et alia potentia ad
aliam partem ⁊ alia ad aliaʒ: ⁊ ſic
in infinitū: ergo in ipſa eſt vna po
tentia infinita conſtituta ex iſtis.

Aureo.

Utrū q̄-
lʒ ma-
gnitu-
dine fi-
nita: ſit
dabilis
maior.

¶ Reſpondeo, negat maior. Ad ꝓ
bationē dico ꝙ ſicut partes cōſti-
tuunt vnū totuʒ: ita partiales po-
tentie conſtituūt vnam totalē po
tentiā qn̄ ille partiales potentie
ſunt ſimul: aliter non.
¶ Dico ſecundo: ꝙ iſte partiales
potētie nunq̄ȝ ſunt ſimul. nūq̄ȝ. n.
potētia ad ſecundam additioneʒ
eſt niſi poſita ī actu p̄ma additiōe
nec potentia ad tertiā niſi poſita
in actu ſcda additiōe: ⁊ ſic ſucceſſi
ue. et hoc loquēdo d̄ potētia reali
creature. n̄ ex ꝑte dei nec d̄ potētia
q̄ ē tm̄ nō repugnantia terminoꝝ.

Cōclo. vj. Deus nō pōt
ꝓducere ali-
quā creaturā ita perfectā: quin ꝑ
fectiorem in ſpecie poſſit produce
re. Hanc probat prima ꝑte. q. 25.
arti. 6. Et p̄o ſen. diſtin. preſenti
arti. 3. et ſecundo contra gen. cap.
26. ⁊ 27. Ex hoc ꝙ diuinus intel-
lectus nec diuina volūtas nec di
uina potentia eſt ad aliquas cau
ſas limitata.
¶ Cōtra arguit Aureolus. p̄mo.
Quando aliqua potentia reſpicit
multa quorum vnum eſt totale: et
alia ſunt partes/ per prius reſpi-
cit totū q̄ȝ partes: ſed ſi ꝓcedit in
infinitum in ꝑfectionibus ſpecifi
cis: vniuerſalitas taliū ſpecieruʒ
erit qd̄ totale: cuius partes eſſent
ſingule ſpecies. ergo potētia diui
na per prius reſpicit illā vniuerſi
tatē oīm ſpecierū ſiue oēm ſpeciē
producibilē: aut vnā ſpēm eminē
ter continentē ꝑfectiones oīʒ alia
rum creaturarum.

Aureo.

Utrum
in per-
fectiōi-
bus ſpe
cificis
ſit ꝓceſ
ſus ī īfi
nitum.

¶ Rn̄deo. Primo ꝙ ex tali argu-
mēto poſſet argui: ꝙ de⁹ poſſet in
actuʒ reducere totū ens creabile:
ita ꝙ hoc creato nihil vlteri⁹ poſ-
ſet creare: q2 diuina potētia p pri⁹
r̄ſpicit totū ens creabile q̄ȝ ci⁹ ꝑtes
¶ Dico ſcdo ꝙ aliquid p̄mo reſpi-
ci a potentia: ↄtingit duplr. Uno
modo ꝙ reſpiciat a tali potentia
tanq̄ȝ primo ꝓducibile per eam: ⁊
ſic negat maior. qn̄ illud totū vel
illa multitudo non hʒ eſſe niſi p
partes. Alio mō pōt intelligi: ꝙ pri-
mo reſpiciat a tali potētia tanq̄ȝ
primo et correſpōdēs in ambitu ⁊
latitudine: ⁊ cōcedo ꝙ diuina po-
tentia prius reſpiciet vniuerſita-
tem ſpecierū creabiliū: quia talis
ei adequatur: non tamē ſequit ꝙ
reſpicit eam vt ꝓducibilem.
¶ Secundo. Proceſſus qui eſt ad
menſuram neceſſario eſt finit⁹: ſi-
cut patet in numeris quoꝝ ꝓceſ-
ſus eſt finitus verſus vnitatē: que
eſt menſura eorum ſed in ꝑfectio
nibus ſpecificis ꝓcedere ad ſupe-
rius eſt procedere ad menſuraʒ:
quia nobilior eſt menſura inferio
ris: ḡ talis proceſſus eſt finitus.

Aliqd̄
pōt re-
ſpicere
potētiā
p̄o du-
plr vno
mō re-
ſpcū ꝓ-
ductio-
nis a-
lio mō
r̄ſpectu
adequa
tionis.

Infinitũ nõ ẽ mẽſura nec hꝫ rõnẽ totius aut vnius.

¶ Reſpondeo. negatur minor. q2 infinitũ nõ eſt menſura ſuaꝝ partiũ: nec hꝫ rõnẽ totius aut vnius. nec aliqd illius multitudinis eſt mẽſura oim: ſed deus qui eſt ex illã.

¶ Dico ſcdo: ꝙ oim illius multitudinis in actu poſitorũ: eſt aliqua menſura in eodeꝫ gñe. q2 eſt dare ſummã ſpeciẽ actu ꝓductã nõ tñ ſummã producibilem.

¶ Tertio. In nullo finito eſt procedere in infinitũ: ſed vniuerſitas ſpecierum creabilium eſt quid finitum: cuꝫ ſit in creatura: ergo in ea non eſt proceſſus in infinitum.

Vniuerſitas creabiliũ: non dꝫ dici totum.

¶ Reſpondeo primo. ꝙ vniuerſitas ſpecieruꝫ creabilium: nõ proprie debet dici vniuerſitas: aut totũ aut omne: quia infinito repugnat totalitas.

¶ Dico ſecundo. ꝙ talis vniuerſitas eſt infinita ſꝫ qd: puta in rõne ſubſtãtie vel hmõi tñ ẽ finita ſimpliciter: cũ nõ ſit infinita ſm eẽ: cũ eſſe eius in alio ſit receptum: quo modo ſolus deus eſt infinitus.

¶ Dico tertio. ꝙ põt eſſe proceſſus in infinitũ in tali vniuerſitate ex ea parte qua eſt finita: eſt aũt finita per perfectionẽ eſſendi: ⁊ ideo in perfectionibus eſſendi põt ꝓcedi in infinitũ. data. n. aliqua menſura infinite eſſent ſupra eaꝫ: quarũ vna perfectior eſſet alia: ⁊ nulla tamẽ eſſet infinita ſm ſe nec eſſet inter eas aliqua ſuprema.

¶ Dico quarto. maiorẽ eſſe ſimpliciter falſam. cõſtat eñi in numero eſſe proceſſum infinitũ: cũ tñ numerus ſit entitas finita.

tex. 66. ¶ Quarto ꝓceſſus ad vnitatem ⁊ totalitatẽ: nõ põt eſſe infinitus: vt dicit philoſophus tertio phyſicorũ: q2 totalitas habet rationẽ forme. forma aũt eſt actus ⁊ finis. ſꝫ ꝓceſſus reptus i ꝑfectionibꝰ creaturarũ in aſcẽdẽdo: eſt ad quãdã vnitateꝫ ⁊ totalitatẽ: quia ꝓcedit ad multitudinẽ ſpecierũ: ex quibꝰ ꝯſtituit̃ vnũ totũ: cũ ſint ꝑ ſe ordiãte. vt dicit Cõmẽ. 12. meta. cõ. 51. ꝑ talis proceſſus nõ põt eſſe infinitꝰ.

¶ Reſpondeo. negatur maior. nã in additiõe magnitudinis ad magnitudinem proceditur ad totuꝫ ⁊ ad formam: ⁊ tamen ibi eſt ꝓceſſus infinitꝰ quãtũ ad dei potẽtiã. ſꝫ quãtũ ad potẽtiã naturalẽ: nõ ſit ibi talis ꝓceſſus: vt dicit. s. Doc. ꝓma parte. q. 7. arti. 3. ad tertiũ. eſt eñi i actu maxima quãtitas poſſibilis naturaliter.

¶ Dico ſecũdo: ꝙ philoſophꝰ loqt̃ de vnitate ꝯtinuatis. virtꝰ aũt ſpecierũ eſt tantum vnitas ordinis.

¶ Dico tertio: ꝙ ꝓceſſꝰ ſpecieꝝ i infinitũ nõ ẽ ad vnitatẽ ſiue totalitatẽ: ſꝫ ad multitudinẽ; q2 illa multitudo ſpecierũ nõ hꝫ rationẽ totiꝰ aut vnitatis: ſicut nec multitudo nũeroꝝ: ſꝫ illa multitudo q̃ ẽ in actu hẽat rõnẽ vnitatꝭ ⁊ rõnẽ totiꝰ.

Concluſio. vij.

Deꝰ poſſet facere vniuerſuꝫ in infinitũ: melius ꝙ ſit: quantum ad aliquid ⁊ quãtum ad aliud nõ. Primaꝫ partem ponit prima par. q. 25. arti. 6. ad tertiũ. ꝙ ſuppoſitis iſtis rebꝰ nõ poſſet vniuerſuꝫ eſſe melius ꝑ ordinem decentiſſimuꝫ: qui eſt in eis. Secũdam ponit preſenti diſt. articulo. 2. vbi elicitur: ꝙ vniuerſum poſſꝫ fieri meliꝰ ſeptẽpliciter.

Septẽplr vniuerſuꝫ: põt fieri meliꝰ

¶ Primo per additionem graduũ bonitatis ad gradus creatos.

¶ Secũdo ꝑ meliorationẽ partiũ iã ꝯſtituẽtiũ vniuerſum quãtũ ad bonitatem accidentalem.

¶ Tertio per creationẽ aliaꝝ ſpecieꝝ nõ ꝙ adderẽt iã creatis: ſi fieret aliud meliꝰ vniuerſum ꝯſtãs ex alijs ſpeciebus ⁊ eſſentialibus gradibus bonitatis.

¶ Quarto ꝑ meliorationẽ itenſiuã ordinis partiũ adinuicẽ: qui ſequitur bonitatem accidentalem.

¶ Quinto ꝑ meliorationẽ intenſiuã eiuſdẽ: q̃ ꝯſequit̃ bonitatẽ eẽntialẽ factis alijs ſpeciebus.

¶ Sexto per meliorationẽ extenſiuã eiuſdẽ additis alijs partibus.

¶ Septimo per meliorationẽ ordinis ꝑtiũ adinuicẽ: mõ preexpoſi

to ⁊ quelibet dictaꝝ meliorationum in infinitũ procedere poſſet q2 nullus ordo rebꝰ inditus adequaret diuinam ſapientiam.

Aureo.

¶ Contra arguit Aureo. pº. Deꝰ nõ põt facere aliã terrã diſtinctã numero ab iſta que nũc eſt: ergo nõ põt facere aliã diſtinctã ab ea ſpẽ. ꝯña ptꝫ. añs eſt. s. Tho. pma parte. q. 45. ⁊. 47. ar. 3.

¶ Rñdeo ꝙ. s. Tho. nõ loquit̃ de potẽtia dei abſolute. ſꝫ dicit ꝙ manente ordine rebꝰ indito nũc: nõ pt eẽ alia terra eiuſdẽ ſpẽi cũ iſta q2 moueret̃ ad locũ in quo eſt iſta

Vtrum deꝰ poſſit facere aliud vniuerſum diſtinctuꝫ ſpecie.

¶ Dico ſcdo: ꝙ deus poſſet facere aliud vniuerſum in quo eẽt terra eiuſdem ſpeciei cum iſta: ⁊ illa terra nõ fereretur ad eundem locuꝫ numero ad quẽ fert̃ iſta: ſed ad locum ſimilem in ſpecie.

¶ Scdo. Si deꝰ poſſet facere vniuerſum diſtinctũ ab iſto ſpecie: ſequitur ꝙ iſtud ⁊ illud nõ eſſent vllo mõ ordinata: qd eſt oĩno cõtra Cõmen. 12. metaphy. cõmẽ. 51.

Nõ põt eẽ plures mundi ſil: non tñ plura vniuerſa.

¶ Rñdeo. ꝙ nõ pñt eẽ duo vniuerſa ſimul nec oppoſita: ⁊. s. Tho. dicit ꝙ deus poſſet facere duo vniuerſa ſucceſſiue.

¶ Dico ſecundo: ꝙ poteſt facere ſimul duos mundos quorum nullus ſit vniuerſum. ſed aggregatũ ex illis eẽt vniuerſũ ⁊ haberẽt ordinem adinuicẽ ⁊ vterqꝫ ad deũ.

Vtrum meliorãtis aliqbus partibꝰ vniuerſi: ipſum deterioraretur.

¶ Tertio arguit ꝯ primã partem ꝯcłonis: i qua innuit̃: ꝙ ſi partes alique vniuerſi meliorarent̃ alijs nõ melioratis: nõ eſſet tãta bonitas vniuerſi quãta eſt nũc: nã natura humana in Chriſto fuit meliorata ⁊ ſilr alique ſpẽs poſt diẽ iudicij meliorabunt̃: vtpote hõ et corpora ſimplicia. ſed ex chriſti incarnatione: nõ oẽs fuerunt melio rate vt ptꝫ de reprobis angelis: nec omnes deteriorate vt de ſole ⁊ luna: ſimiliter poſt diem iudicij non omnes meliorabuntur: quia multe deficient vt plante ⁊ animalia. ergo nõ oportet ꝙ deſinat eſſe tanta bonitas quãta eſt nũc ſi aliquibus melioratis alie non meliorantur.

¶ Rñdeo primo. ꝙ argumentũ nõ eſt ad ꝓpoſitũ: q2. s. D. loquit̃ de melioratione quãtũ ad ea: q̃ ſunt ſpeciẽ cõſtituẽtia. Iſte aũt arguit de melioratione nature vt eſt in aliquo indiuiduo.

Ex incarnatiõe xpi pncipales ꝑtes vniuerſi: ſunt meliorare.

¶ Dico ſecundo ꝙ oẽs principales partes mundi ſunt meliorate vel in ſe vel in ſua cauſa ex incarnatione xpi: q2 innouabunt̃ propter beatos. incarnatio aũt chriſti fuit cauſa noſtre glorificationis: angeli vero mali. ⁊ alij reprobi nõ ſunt de principali perfectione vniuerſi: ſicut illi qui beatificantur: vt dr prima parte. qõ. 23. ar. 7.

¶ Dico tertio: ꝙ preter dãnatos ille dicunt̃ pricipales partes vniuerſi que principalr habent ordinem ad incorruptibilitatẽ: tales aũt ſunt corpa celeſtia hoies ⁊ elemẽta: vt dicit. s. Tho. quarto ſen. diſ. 47. q. 2. art. 1. 2. 3. ⁊. 4. ⁊ de potentia. q. 5. arti. 4.

¶ Dico quarto ꝙ impoſſibile eſt: vnã partẽ eſſentialẽ vniuerſi meliorari ſm ſpecieꝫ: alijs nullo mõ melioratis quin ſequat̃ notabilis diſſonãtia in vniuerſo.

Cõclo. viij.

Aliqs itellectꝰ creatus cognoſcit infinita. hãc ponit quarto quolibeto. q. 2. arti. 1. ⁊ de veri. q. 20. art. 4. ad primũ. vbi dicit: ꝙ anima xpi cognoſcit qcqd cõtinet̃ in potẽtia creature. Conſtat autẽ aliquem creaturã poſſe in infinita ſucceſſiue: vt pꝫ de angelis q̃ ꝓducũt infinitas intellectiones. Dicit etiã ꝙ intellectꝰ angelicus cognoſcit infinitas partes q̃ ſunt in potẽtia i cõtinuo.

¶ Contra arguit Aureo. primo. cognoſcere infinituꝫ implicat cõtradictionem. ergo infinitum nõ poteſt ab vllo intellectu cognoſci. conſequentia patet: antecedens probatur. Multitudinem permanentem eſſe ſucceſſiuaꝫ implicat

Aureo.

contradictionem. qr eſſet permanens ⁊ nō permanēs. ſed ſi infinitum cognoſcit: eſt permanēs cuꝫ ſit actu in intellectu: ⁊ ſucceſſiuū qr infinitū: cū de rōne infiniti ſit habere partem poſt partē ⁊ habere actū admixtū potētie: vt dicit Phs ⁊ Cōmen. 3. phyſi. cō. 59. concipere enim infinitum: eſt concipere ipſum ex negatione actus ⁊ complementi: tale autēꝫ eſt in potentia, ergo.

¶ Reſpondeo. negat̄ ꝯñs ad probationem negatur minor. nō eñ oportet: ꝙ ſi aliqd ſm ſuā rōnem aliquid habet ineſſe reali ꝙ hēat illud in eſſe cognito. alioquin probaretur: ꝙ deus nō cognoſcit aliquod ſucceſſiuū: qr de rōne ſucceſſiui eſt: ꝙ conſiſtat in ſucceſſione vñ ſequeretur: ꝙ nō poſſet cognoſci niſi ſucceſſiue: quod tñ conſtat eſſe falſum.

Cognitio; infinita duplex per enumerationē ꝑtiuꝫ: ⁊ per ſimplicē intuitum.

¶ Dico ſecundo: ꝙ nullus intellectus pōt cognoſcere infinitū ꝑ modū īfiniti: ſcꝫ enumerādo partem poſt partē. Aliquis tñ poteſt cognoſcere infinitū ſimplici ītuitu vt dictū eſt. d. Idē dico de anima xp̄i ⁊ de intellectu angelico.

¶ Dico tertio: ꝙ de rōne infiniti ꝗtitatiui eſt ordo partiū: rō tamē īfiniti partibilis nō eſt formaliter ſucceſſiua: niſi loquēdo de infinito ſm additionē: vel diuiſionē. infinituꝫ eñ ſm numerū eſt imaginabile totū ſimul: vt patet de pūctis in linea ⁊ de infinitis animabus ſm opinionē Algazelis.

¶ Dico quarto: ꝙ Phs ⁊ Cōmentator qñ dicūt infinitū conſiſtere in ſucceſſionē ⁊ in admixtione actus ad potētiā: nō loquunt̄ de ſucceſſione tēporali: ſed de ſucceſſione ordinis partiū loquēdo in rebus quātis. ⁊ nolunt ꝙ tale infinitum nō inueniat̄ niſi in rebus quarū eſſe cōſiſtit in tali ſucceſſione: ⁊ que ſunt mixte ex actu ⁊ potētia. nō aūt dicunt ꝙ illa ſit rō īfiniti: ſed rō eius conſiſtit in non habere vltimū vel finem partiuꝫ in actu.

¶ Cōtra. ille ꝗ imaginat̄ corpus infinitū ſucceſſiue ꝓcedit de parte in partem. ergo de rōne infiniti quātitatiui eſt ſucceſſio tp̄alis.

Utrum de rōne infiniti; ſit ſucceſſio tp̄alis;

¶ Rñdeo. negat̄ ꝯña: quꝫ hoc non ꝯtingit ex eo ꝙ in ſubiecto ſit ſucceſſio: ſꝫ qr ſpecies qua cognoſcit vnā partē: eſt alia ſpecies ab alia que aliā cognoſcit: idō ille nō ſunt in actu ī intellc̄u. ſicut ſi qs videat partē magne domus. ipſa ꝗdē nō eſt ſucceſſiua: ⁊ tñ partes domus ipſe aſpicit ſucceſſiue ⁊c.

¶ Diſtictio. xlv.

In diſtinctiōe. 45. ⁊ ſequentibus: querūtur duo. Prio. Utrū diuinū velle ſit elicitum a diuina voluntate? Secūdo an quodlibet velle intrinſecū diuine voluntati ſemper impleat̄?

Pro prima qōne hec eſt prīa ꝯcl'o. De' eſt volēs. hāc ſic ꝓbat. 1. q. 19. ar. 1. ⁊ p̄mo contra genti. cap. 73. ⁊ li. 4. ca. 19. In ꝗcūꝗ eſt inclinatio ꝯñs formā intellectam: in eo eſt voluntas: ſed ī deo eſt hmōi. ergo ⁊c. maior patet. ex ꝗd nominis volūtatis. minor ꝓbatur. ſicut ſe hꝫ forma naturalis ad naturalia. ſic forma ītelligibilis ad intellectū. ſed ad oēꝫ formā naturalem cōſequitur inclinatio. ergo etiam ad omnem formam intellectam.

Cōcl'o. ij. Diuina voluntas diſtinguitur ratione ab eſſentia dei. hāc ſic probat. prima parte. q. 19. arti. 1. ⁊ 2. ad primum. Idꝗ ꝙ ex ſui ratione dicit habitudinem ad aliud: diſtinguitur ratione ab eo: ꝙ nō dicit talē habitudinem. ſed eſſentia nō dicit habitudinē ad aliud: cum eius rō ſit abſoluta: volūtas autem dicit inclinationē in aliud ergo ⁊c.

¶ Ex hoc ſequitur correlarie ꝙ licet deus nō ſit aliud a ſe; vult tamen

men

men alia a ſe.

Que ſit rō volūtatis.

¶ Secundum correlarium eſt ꝙ ratio voluntatis conſiſtit in hoc: quod eſt id quo intelligens habꝫ inclinationem ad rem intellectā: vt in ſe eſt ſumendo inclinationē non pro actu ſiue operatione: ſed pro principio inclinationis. hoc modo ponit. s. D. primo cōtra gē. c. 73. ⁊ de verita. q. 23. ar. 1.

Concl'o. iij. Diuinum velle nō elicitur a diuina voluntate ſm rem ſed ſm rōnem. prima pars probatur. primo contra gen. c. 74. Omne elicitum realiter ab aliqua potentia: eſt ab ea realiter diſtinctū ſed velle dei non diſtinguitur realiter ab eius voluntate. ergo ⁊c. Secunda pars probatur. id ꝙ ſm moduꝫ intelligendi eſt principiū alicuius actus: eſt elicitiuum ei' ſm rationeꝫ: ſed voluntas eſt huiuſmodi reſpectu ſui velle. ergo ⁊c. maior patet. minor probatur. Intellectus enim noſter intelligit diuina in creaturis: in quibus voluntas eſt principium eliciēs velle. ideo apprehendimus diuinaꝫ volūtatē per modū ꝑncipij reſpectu velle diuini.

Aureo. hic. q. 1.

¶ Contra arguit Aureolus, cui' media in hoc conſiſtunt. Illa res que eſt volitio diuina, eſt inelicita ſm rem ⁊ ſm rationem. ergo diuina volitio eſt inelicita ſm rationem. conſequentiam habet pro manifeſta. antecedens probat. Illa res que eſt diuina eſſentia eſt inelicita ſm rationeꝫ: ſed illa res que eſt volitio eſt diuina eſſentia ergo ⁊c.

¶ Reſpondeo. dico p̄mo: ꝙ illa res que eſt volitio ſi concipiatur ſub rōne volitionis: nō poteſt concipi niſi vt elicita: cuius rō eſt: quia intellectus noſter non intelligit velle diuinum: niſi in conceptibus creaturarum: in quibus omne qd̄ cōcipitur per modum actionis cōcipitur per modū eliciti. i. cōcipit̄ ſub quadam ratione repreſentante rem egredientem a voluntate.

¶ Dico ſcdo. ꝙ intellectus noſter ſcit ꝙ iſte modus eſt incōpetens: ad intelligendum diuina: ⁊ ſcit ꝙ diuinum velle non eſt realiter elicitū a diuina volūtate: lꝫ nō poſſit eū concipere per modū ineliciti.

¶ Ad argumētum patet: quid dicendum ex iſtis.

Concl'o. iiij. Aliquis actus diuine voluntatis habet rationem odij metaphorice: licꝫ non ꝓprie. Hanc ſic probat primo cōtra gē. ca. 96. pro ſecunda parte ſic. deus amat omnē entitatē qr vult ei bonum ⁊ participationē ſue bonitatis: ergo nō odit proprie. Dicitur autē odire metaphorice īquantū amando creaturas ⁊ volendo eis bona. vult cōtraria mala nō eſſe.

Cur de' dicatur odire.

Cōcl'o. v. Aliqs actus diuine volūtatis eſt gaudiū: ⁊ aliquis eſt delectatio. Hanc ꝓbat primo cōtra genti, capi. 91. Ille actus eſt delectatio: qui eſt quies reſpectu boni cōiuncti: ⁊ ille eſt gaudiū: qui eſt delectatio ſiue boni coniuncti ſiue nō: ſed actus diuine voluntatis ē huiuſmodi. ergo ⁊c.

De' tñ delectatur ð ſe ipſo: de creaturis etiā gaudet

¶ Ex hoc ſequit̄ correlarie ꝙ de' delectat̄ tñ de ſeip̄o. de creaturis autem et delectat̄ et gaudet.

¶ Contra arguit Aureo. ꝙ amor ⁊ delectatio ⁊ deſideriū nō diſtinguant̄: cui' argumēta ſoluta ſunt diſt. p̄ma. arti. p̄o. concluſione. 3.

Concl'o. vj. Licet in deo nō ſit iuſtitia cōmutatiua: eſt tñ in eo iuſtitia diſtributiua. Hanc cōcluſionem ponit prīa p. q. 21. art. p̄o. Cuius probatio patebit ex reſpōſione ad argumenta.

¶ Cōtra arguit Aureol'. vbi ē cōmutatio culpe ī penā ⁊ meriti ī p̄miū: ibi ē iuſtitia ꝯmutatiua: et maxime qr iuſtitia directiua, ī penis ꝑtinet ad iuſtitiā ꝯmutatiuā: ſꝫ de' ꝯmutat culpā ī penā ⁊ meritum in premium: ergo ⁊c.

¶ Rñdeo. primo dico ꝙ nō quelibet cōmutatio aut retributio ſufficit ad iuſtitiā ꝯmutatiuā: ſ3 op3 ibi eſſe dationem ⁊ acceptionem: cōſtat autem deu3 nihil accipere a creatura.

Proportio arithmetica qd.

¶ Dico ſcdo. ꝙ mediū ī iuſtitia cōmutatiua accipit̃ ſm ꝓportione3 arithmeticā. ē aūt ꝓportio arithmetica: vbi eſt eq̄lis exceſſus. q̄lis. n. eſt ꝓportio inter duo ⁊ vnum. talis eſt inter ſex ⁊ quinq̄. Talē ꝓportionē op3 eſſe in iuſtitia cōmutatiua. vñ ſi ſint duo quoꝝ vterq̄ habeat quinq̄ ⁊ vn⁹ eoꝝ accepit vnū eoꝝ qd erat alteri⁹: fiet iuſtitia ſi vnū accipiat̃ ab eo/ q̄ h3 ſex ⁊ det alteri. ſic. n. vterq̄ reducet̃ ad mediū qd eſt q̄nq̄.

Mediū iuſtitie diſtributiue: accipit̃ ſ3 ꝓportionem geometricam.

Mediū aūt in iuſtitia diſtributiua accipit̃ ſm proportionalitatē geometricā: q̄ attēdit̃ ī hoc: ꝙ q̄tiēſcūq̄ vna quantitas ꝯtinet aliā: totiēs altera aliā. q̄lis eñ ē ꝓportio octo ad q̄tuor: talis eſt ſex ad tria geometrice: q2 vbiq̄ eſt dupla: nō tñ eſt ibi eadē ꝓportio arithmetice: q2 maior eſt exceſſus octo ad q̄tuor q̄ tria ad ſex. Sic eſt ī iuſtitia dei diſtributiua. quanto. n. vnū pctm̄ eſt altero grauius: tāto maiorē penā tribuit.

¶ Ad argumētū negat̃ maior. vt p3 ex dict. phs aūt loquit̃ de iuſtitia directiua ī penis illat ab hoīe q̄ pene inferunt̃ rōne alicui⁹ incōmodi accepti qd ñ accidit ī deo. ñ. n. ita punit: vt q̄ſtū ei pctōr abſtulit ꝑ culpā: tm̄ ei reddat ꝑ penam.

Queſtio. ij.

Q ueritur ſcdo. an quodlibet velle intrinſecum diuine voluntati ſemper impleatur?

Pro iſta queſtione hec eſt prima cōcluſio. Licet pñcipale volitum a diuina voluntate ſit ſola diuina eſſentia tamen de⁹ vult alia a ſe. primam partem probat. p° contra gē. c. 75. principale volitum eſt vnicuiq̄ ratio volendi. ſed nihil aliud a diuina eſſentia: ē rō volēdi deo. ḡ ⁊c. ſcda pars ꝓbat̃. c. 76. q̄cūq̄ amat aliq̄d ꝑ ſe: amat oīa in q̄b⁹ illd inuenit̃: ſ3 de⁹ amat bonitatē ſuā ꝑ ſe q̄ inuenitur in creaturis. ergo ⁊c.

Cōcluſio. ij.

Lic3 diuina voluntas eadē volitiōe velit bōitatē ſuā ⁊ alia volita: nō tñ nec̄io vult alia: ſicut nec̄io vult ſuā bonitatē. Prīa pars ꝓbat̃ p° ꝯ gē. c. 77. Si alia ⁊ alia volitiōe de⁹ vellet ſe ⁊ creaturas: ſequit̃ ꝙ ī deo eēnt duo velle. ⁊ ꝑ ꝯñs duo eē: cū ei⁹ velle ſit ei⁹ eē. ſ3 ē ipoīe ꝙ ī eo ſint duo eſſe. ḡ. Scda ps ꝓbat̃. Nlla volūtas fert̃ nec̄io ſuꝑ ea/ q̄ ſunt ad finē: ſi ſine eis pōt hri finis. ſ3 oīa alia ordināt̃ ad deū: ſicut ad finē q̄ pōt eſſe ſine creaturis. ḡ ⁊c. Tertia ps ꝓbat̃. Ex hoc ꝙ vnūqdq̄ neceſſario vult vltimū finē: ſ3 diuina bonitas: eſt vltimus finis. ergo. ⁊c.

Aureo: ī p° di. 47. ar. primo.

¶ Cōtra ſecūdā partē arguit Aureo. p°. Oē volitū velle neceſſario ē volitū neceſſario. ſ3 creature ſunt volite a deo velle neceſſario: ḡ ſūt neceſſario volite.

¶ Rñdeo. negat̃ maior. niſi tale velle neceſſariū in ſe hēat ēt trāſitum neceſſariū ſuꝑ volita. diuinū āt velle l3 ſit in ſe neceſſariū: tñ cōtingēter tranſit ſuper creaturas.

Utrum creature ſint volite neceſſario a deo.

¶ Cōtra. Trāſit⁹ diuini velle ſuꝑ creaturas nō ē ꝯtigēs ex pte fundamēti. ſ. diuini velle: cū velle diuinū ſit neceſſariū. nō eſt ēt cōtingēs ex parte termini. ſ. creature: ḡ nō ē cōtingēs. ꝯñā pt3: q2 reſpect⁹ nō eſt neceſſari⁹ niſi ex fundamēto ⁊ termino. Scda ps añtis ꝓbatur. anteq̄ creatura ꝓducatur a deo ipā nō ē: ḡ nō eſt contingens.

Contingēs nō ſemper h3 eē cōtingēs.

¶ Rñdeo negatur ſecunda pars antecedētis. Ad probationē negatur cōſequētia. nam futura dñr cōtingentia: licet nō ſint dicitur eñ res eſſe contingens: nō q2 habeat aliqd eſſe: ſed q2 pōt eſſe ⁊ nō eſſe. vnde nō tenet iſta ꝯſequētia. hoc nō habet eſſe contingēs. ergo nō eſt contingens.

¶ Secūdo arguit ſic. Si de⁹ vult

contingenter creaturas: hoc eſſet propter contingente3 determinationem diuini velle: ſ3 talis determinatio non eſt ponēda. ergo ⁊c. maior patet per te. minor probat̃. Illa determinatio nihil reale addit ad diuinum velle: q2 hoc eſt cōtra diuinam ſimplicitatē. nec addit aliquid rationis: quia ens rationis eſſet principiu3 realis productionis creature. ergo ⁊c.

¶ Reſpondeo. dico ꝙ iſta determinatio addit aliquid reale: diſtictū tamen ſola ratione a diuino velle: quia hoc additum eſt directio diuini intellectus oſtendentis volūtati tale obiectum: ⁊ proponentis ſibi vt volendum: addit etiam reſpectum rationis ad creaturam.

¶ Ad improbationem negatur cōſequentia: q2 talis reſpectus cōſequitur diuinum velle: ⁊ non eſt cā eius. Et iſte reſpect⁹ neceſſario cōſequitur diuinum velle: q2 reſpectus neceſſario conſequitur actionem dei: nec poteſt fieri quin ille reſpectus intelligatur a deo.

¶ Tertio. Quādo quis vult fine3 ⁊ ea que ſunt ad fine3 vnico actu: ⁊ finem vult neceſſario. vult etia3 neceſſario eā que ſunt ad finē. ſed deus eodem actu vult ſe ⁊ creaturas: ⁊ vult ſe vt finē neceſſario: ergo et creaturas vult neceſſario.

¶ Reſpondeo. negat̃ maior. q2 iſte actus poteſt deſinere reſpectu eorum: que ſunt ad finem: ⁊ tamē remanebit reſpectu finis. de hoc habes ſupra diſt. 1. articu. 1. cōcl'one q̄rta. Ad alia q̄ dicit: ſepe ē rñſu3.

Cōcluſio. iij.

Diuina volūtas q̄cq̄d vult eternaliter vult: ⁊ ad ea volēda determinata eſt. et omnia que vult neceſſario vult aut neceſſitate abſoluta aut neceſſitate ſuppoſitionis. Prima pars probatur primo cōtra gen. c. 88. ⁊ 1. pme. q. 19. arti. 3. ad primum. Si deus in tempore cepiſſet velle; ſequitur ꝙ eſſet mutatus de nō velle in velle. hoc eſt impoſſibile. ergo ⁊c. Secūda pars probatur. Id qd ſe habet ad oppoſita: nō agit niſi determinetur ad vnum. vt dicit Cōmē. 2. phyſico. ſed diuina volūtas ſe habet ad oppoſita. ſ. ad eſſe rerum ⁊ ad non eſſe: cū ꝑfecta eius opatio poſſit ſtare cū eſſe ⁊ cū nō eſſe rerū creatarū. ergo nō produceret creaturas niſi determinaret̃ ad vnu3. ſ. ad eſſe creaturarū. quid aūt determinet volūtatem declarabitur in. 2. di. 25. Intellectus enim cum ꝓponat voluntati obiectum. eſt ille qui eam determinat. Tertia ps probat̃. primo cōtra genti. c. 84. ⁊ 1. q. 19. ar. 3. Nam deus vult ſuam bonitatem neceſſitate abſoluta. ⁊ creaturas neceſſitate ſuppoſitionis q2 ſuppoſito ꝙ eas voluerit: nō pt poſtea eas nō velle ꝓpter immutabilitatem diuine volūtatis.

Aureo: vbi. ſ.

¶ Contra ſecūdam parte3 arguit Aureo. ꝙ deus nō determiet ſe ad ꝓducere ꝑ aliqd velle ſibi itrinſecu3. primo deus nō determinat ſe ꝑ velle qd reſpiciat equalr̄ vtrāq̄ partē cōtradictiōis. ſ. ꝓducere et non ꝓducere: q2 tale velle eſt indeterminatu3. nec determinat ſe ad producendū per velle qd reſpiciat tantū ꝓducere. ergo nō determinat ſe ꝑ aliquod velle. tenet cōſequentia. prima pars antecedentis patet. probat̃ ſecūda. aut illud velle qd dicis reſpicere tantū ꝓducere: pōt reſpicere nō ꝓducere: et ſic poſſet eſſe in deo velle non ꝓducere mundū. et ꝑ conſequēs aliquid poteſt eſſe deus: quod nō eſt deus: cū omne velle dei ſit de⁹: aut nō pōt in eo eſſe velle nō ꝓducere: ⁊ ſic de⁹ ꝓducet ð neceſſitate.

Utrū determīet̃ ad ꝓducere per velle ſibi itrinſecum.

¶ Reſpondeo. ꝙ velle quo deus ſe determinat ad ꝓducendū: reſpicit tantum producere.

¶ Dico ſecūdo ꝙ in deo potuit eē velle oppoſitū. ſ. velle non ꝓducere: accipiendo poſſibile non put dicitur ab aliqua potentia: ſed prout dicit non repugnantia3 terminorum.

¶ Ad improbationē negatur con-

ſequentia:q: illud velle aut nolle non eſſet alius actus:ſed haberet habitudinē ad aliud obiectum: puta ſicut nūc ē velle reſpectu mū di:tunc eſſet nolle reſpectu mūdi ⁊ eſſet velle reſpectu hui⁹ obiecti mundū non eſſe. Nec ſequitur.ſi deus determinat ſe:ꝙ ſit in potē tia.vt dicit.s.Doct.primo contra gēti.c.83.quia iſta determinatio non eſt ex parte dei:quaſi ꝙ nōdū ſit cōſequutus ſuā perfectionem per quā determinet ad vnū:ſ; de terminatio eſt ex parte obiecti.

¶Secundo. Volūtas ſi determi net ſe ad volendū: oportet ꝙ hoc ſit per alium actum:⁊ ꝙ determi net ſe ad iſtum actum per alium: ⁊ ſic in infinitum. ergo voluntas non determinat ſe extrīſece. licet poſſit producere ad extra aliquē determinatum effectum.

Voluntas pōt dupl'r d'terminari: q̄ ad exerciciū act⁹ et q̄ ad ſpecificationē

¶Reſpondeo. negatur conſequē tia. Unde dico ꝙ voluntas poteſt dupliciter determinari. Uno mo do quantum ad exercitium actus ſ.quantum ad velle ⁊ non velle: ⁊ ſic voluntas determinat ſeipſam per actū ſuū.nec ē ꝓcedere ī infini tū ī appetitu volūtatis naturali quē h; ad ſuū actū,reſpectu illius obiecti qđ naturaliter vult.ſ.vlti mi finis. Alio mō determinat vo lūtas q̄ ad ſpecificationē act⁹.ſ.vt tēdat ī hoc vel in illud obiectū. et quantum ad hoc determinatur ꝑ intellectum oſtendentem volūta ti obiectum:nec proceditur ī infi nitū:q: eſt ſtatus in appetitu na turali intellectus ad actū: qui eſt ei naturalis.ſ.reſpectu primorum principiorum:que intelligit natu ral'r l; nō ſemꝑ reſpectu eoꝝ eli ciat actū. Ipſe autē ītellect⁹ deter minat a voluntate quo ad exerci tiū act⁹.intelligit eñ q: mouet a volūtate ad producēdum actum.

¶Dico ſecundo ꝙ ſimiliter eſt in deo ſm noſtrū modum intelligē di. Nam intellectus diuin⁹ de ſe eſt determinat⁹ quo ad ſpecifica tionem actus. Intelligit enī om nem entitatē naturaliter: nec ad hoc aliquid facit voluntas:ſ; quo ad exercitium:puta ꝙ intellectus dictet hoc vel hoc eſſe producēdū determinat a voluntate:que vult intellectum dictare aliquid ꝓdu cendū:in quo diuina bonitas in tali gradu eluceat. Simil'r diuina voluntas naturaliter vult ſuum principale obiectum:ſed ad volen dum alia determinatur per intel lectum ⁊ ſapientiam: que ſtatuit ſibi determinatos effectus: quos ordinate producit. Ipſa ergo volū tas diuina de ſe eſt determinata quo ad exercitium actus reſpectu ſui principalis obiecti.⁊ quantū ad alia obiecta determinat ſe per libertatē ſuā:ſed quo ad ſpecifica tionē actus determinat ab intel lectu concipiēte ⁊ dictāte volēda.

Odis nō imiſcenda.

Cōclō.iiii.

De⁹ vult aliq̄ voluntate antecedente:q̄ nō vult volūtate cō ſequēte. Iſtam cōcluſionē ponit s.D.de veritate.q.23.ar.2.⁊.1.q. 19.arti.6. ad primū.⁊.1.diſt.46. ar.1.quā ſic declarat. Nā aliqua res poteſt dupl'r conſiderari. Uno mō abſolute. Alio mō vt ſubſtat aliquibus accidētibus ⁊ circūſtā tijs. Volūtas reſpectu rei p'o mo do accepte eſt antecedens. Reſpe ctu autem rei ſecūdo mō accepte eſt ꝯñs:verbi gratia. homo poteſt conſiderari abſolute,inquātū ha bet naturā humanā:⁊ cū omnes homines in hoc cōueniant q̄ ſunt capaces beatitudinis:vult de⁹ vo luntate antecedēte oēs ſaluari:q: oībus dedit talē nām: ⁊ cōia gra tuita ꝓmonētia ad ſalutē.ſ. prece pta legis ⁊ huiuſmodi alia. Alio modo pōt ꝯſiderari hō īquātū ē ꝑ rie agēs ⁊ repugnās volūtati diui ne.⁊ ſic deus nō vult ipſū ſalua ri volūtate cōſequēte:ſed vult ipſū dānari. Dicitur aūt voluntas iſta ꝯñs:q: ſupponit ꝑſciētiā operū q̄ quis eſt facturus.

Inſignis explanatio voluntatis antecedentis et conſequētis: qua nō nulli de ſuo ſenſu loquētes patiūt anguſtias.

¶Correlariū. Id qđ eſt volitū vo lūtate ꝯñte:eſt volitū ſimpl'r. Id

aūt qđ eſt volitū volūtate añte:ē volitū ſm qd.ꝓbat. Volūtas ſim pliciter eſt reſpectu rei: ſ; ꝙ ē in ſe:ſm oēs ꝓprietates ⁊ circūſtan tias ſuas. ſed volūtas añs nō eſt reſpectu rei hoc mō accepte:ḡ nō eſt volūtas ſimpl'r:ſed potius di citur quedam velleitas.

Cōcluſio.v.

Volūtas dei con ſequēs ſemꝑ implet. Hāc ꝓbat.1. diſt.47.ar.1.⁊.1.q.19.ar.6.ad.1.ſi cut ſe habēt res ad cās formales ita ſe hñt ad cās efficiētes: cū oē agēs agat ſibi ſil'e ſm formā:ſed nulla res pt ſubterfugere vniuer ſaliſſimā cām efficientē ſc; deū.

¶Correlariū. Id qđ videt recede re ab ordīe diuine volūtatis,vno mō relabit in ipſam ſm aliū mo dū:ſicut peccator recedit a diuina volūtate peccādo:incidit ī ordinē diuine iuſtitie dū per eam punit. Quia in iſta ꝯcluſiōe ſupponit ꝙ deus per ſuū velle ſit cauſa rerū.

Durā.

¶Contra hoc arguit Durādus. per illū actum qui eſt tantū com placentia nullus effect⁹ ꝓducit: q: talis actus h; rōnē finis et de tis:niſi forte talis ꝯplacētia exci tet deſideriū.tūc ei rōne deſiderij excitati:pōt ſeq̄ effect⁹ deſiderat⁹. ſed omnis actus diuine volūtatis eſt complacētia:nec excitat aliqđ deſideriū in deo.ergo nullus act⁹ diuine volūtatis eſt productiuus rerum. maior patet. minor proba tur. omnis actus diuine volūtatꝭ qui tranſit ſuper creaturas/trāſit etiā ſuꝑ diuinitatem: cum deus eodem actu/velit ſe et creaturas. ſed omnis actus tranſiēs ſuꝑ di uinitatē eſt complacentia:et nul lo modo tranſit ſuper eam:vt ip ſa habeatur vel fiat. ergo omnis actus diuine volūtatis eſt ꝯplacē tia ⁊ nullus eſt vt creatura fiat.

Utrum deus ꝑ ſuū velle ſit cā rerum.

Cōplacentia duplex Delectatio ⁊ amor cōcupiſcētie.

¶Reſpondeo. Primo dico ꝙ com placentia accipit dupl'r. Uno mō pro delectatione. Alio modo pro amore concupiſcentie. et quo ad vtrūq; maior eſt falſa. nam lic; de lectatio ſit quedā quies appetit⁹ conſiderata preſentia boni :tamē: adhuc illud bonum preſens im mutat appetitum:et ex hoc dele ctatio:eſt quidam motus appeti tus:⁊ poteſt eſſe ratio alicuius ꝓ ductionis. Amor etiā ꝯcupiſcētie quo deus vult creaturis bonū eis futurum:⁊ deo preſens non opor tet ꝙ excitet deſiderium: priuſq̄ moueat ad producendum aliqđ extra:quia amor ⁊ delectatio mo uent per deſideriū tantū in illis que per volita perficiuntur: non aūt in illis que volita perficiunt: cuiuſmodi eſt deus.

cupiſcētie.

¶Dico ſecundo ad minorē: ꝙ ille actus in deo qui eſt delectatio re ſpectu bonitatis diuine:eſt amor concupiſcentie reſpectu creature. ex quo ſequitur ꝙ nullus act⁹ di uine voluntatis: primo reſpiciat creaturā:immo quilibet primo re ſpicit diuinam bonitatē ad crea turas. nec hoc eſt inconueniēs cū etiam idem actus reſpectu vnius ſit velle ⁊ reſpectu alterius ſit nol le etiam in creaturis. vt ſupra de claratum eſt. diſtinctiōe prima ar ticu.1.concluſione.4.

Diuina delectatio: reſpectu. creature. eſt amor cōcupiſcētie.

Cōcluſio.vi.

Diuina volūtas non imponit neceſſitatē omnib⁹ rebus volitis ſed aliqua eueniūt cōtingenter. Iſta concluſio decla rata eſt:diſti.38.conclu. ſecunda.

Bernardus de Gāna co.

¶Contra arguit Bernardus. in tertia parte ſumme contra Pella gianum. capitulo tertio. Si aliqđ eſſet contingens:maxime eſſet ac tus voluntatis que libera dicit: ſed noſtra voluntas agit neceſſa rio:ergo nihil eſt contingens. ma ior pt;. minor ꝓbat. deus neceſſi tat voluntatē ad volēdum:ḡ ipſa vult neceſſario. cōſequentia pt;. antecedēs ꝓbat. deus pōt neceſſi tare volūtatē: ergo nunc neceſſi tat. antecedēs patet. ꝯña probat. Si deus neceſſitaret voluntatē: hoc non faceret niſi volendo:quia per velle ſuum eſt omnium cau

Utrum aliquid ſit ꝯtingens.

ſa.ſed de⁹ habet nunc omne velle qđ põt habere:ergo ſi põt neceſſitare volũtatẽ:nũc eã neceſſitat.

¶Rñdeo negat̃ illa vltima ↄ̃ña: qua dicitur. poteſt neceſſitare:ergo neceſſitat.

Arguẽdo ſic: De⁹ hȝ oẽ velle q̃ vult hoc eſt fallacia figure dictionis.

¶Ad ꝓbationẽ eſt fallacia figure dictionis.mutando quid in ad aliquid.dicẽdo ſic. Deus hȝ omne velle qđ poteſt habere.ſed põt habere velle reſpectu neceſſitatis voluntatis:ergo ⁊c.ecce ꝙ in maiori accipitur velle abſolute et in minori cum reſpectu.

¶Dico ſecũdo ꝓ ampliori doctrina ꝙ deus lȝ nõ poſſit cogere voluntatẽ:põt tñ eam mutare:puta ſi pponeretur tibi aliqđ bonũ:qđ nullo mõ haberet rõnẽ mali: ⁊ ceſſatio ab actu nullo mõ appareret volũtati bona:nec volũtas diſtraheret̃ ꝑ aliquã paſſionẽ:tũc volũtas neceſſitaret ad illud volẽdũ. de hoc eſt diſti. ſupra diſtin .pͥma arti.tertio.ↄcluſiõe pͥma ⁊ quarta.

¶Secũdo. Nulla cauſa ſecunda poteſt agere niſi deus coefficiat ⁊ ꝑefficiat ꝑ velle ſuũ. ſȝ diuinũ velle per te nõ eſt neceſſariũ reſpectu creature neceſſitate abſoluta ſiue neceſſitate antecedẽte:ergo nulla cauſa ſcđa neceſſario agit neceſſitate abſoluta ſiue antecedente.

Poſita oĩ diſpoſitiõe in diuina volũtate adhuc põt agere ⁊ nõ agere,

¶Reſpondeo. negat̃ conſequentia que ↄſiſtit in hoc ſi in cauſa ſecũda eſt neceſſitas abſoluta:ergo talis neceſſitas eſt in cauſa pͥma. Dicitur eñ cauſa neceſſaria neceſſitate antecedẽte: qñ ea diſpoſita ſm omnẽ diſpoſitionẽ poſitiuã et priuatiuã ad agendũ:non eſt in poteſtate nature quin agat. Conſtat autem multas cauſas ſecundas eſſe huiuſmodi:puta ignẽ ſolẽ ⁊ hmõi.poſita aũt omni diſpoſitione i diuina volũtate adhuc in poteſtate ei⁹ eſt agere ⁊ nõ agere.

¶Dico ſecundo.ꝙ ſi in cauſa ſecũda eſt neceſſitas.añs ſequit̃ i cauſa prima eſſe nobiliorẽ neceſſitatẽ.ſ.neceſſitatẽ immutabilitatis q̃ ſtat cum contingentia rerum.

Cã ſcđa nõ agẽte neceſſario:cã pͥma neceſſario nõ determinat ad illũ;

¶Dico tertio . ꝙ ſi cauſa ſecunda non agit neceſſario aliquem effectum:ſequit̃ etiã cauſam primaȝ nõ neceſſario ad ipſaȝ determinari:nõ ꝙ ipam habeat cauſalitateȝ a cauſa ſecũda:ſed qꝛ aliqñ diſponit ſe nõ ꝓducturũ effectũ ſine cã ſecunda libere cauſante.

¶Tertio.Illa cã neceſſario agit neceſſitate antecedẽte vt dicit Anſelmus in libro.cur deus ⁊ homo. cap.7.qua poſita cũ oĩbus diſpoſitionibus ſuis indefectibiliter ꝓducitur effectus. ſȝ poſito diuino velle cum reſpectu ad creaturã indefectibiliter ꝓducit̃ creaturã.ergo diuinũ velle neceſſario agit.

¶Reſpõdeo.ꝙ diſpoſitiones ille intelligunt̃ de diſpoſitionib⁹ realibus:⁊ non de diſpoſitiõibus rõnis.reſpectus aũt diuini velle ad creaturas eſt reſpectus rõnis.Dico tamẽ ꝙ ex hoc reſpectu conſequit̃ in diuino velle reſpectu creaturarũ neceſſitas immutabilitatis:poſito enim ꝙ velle diuinũ ſit ad producendũ roſam:nõ eſt i poteſtate alicuius cauſe prime vel ſecunde quin roſa eueniat : tamen ſimplr poſſibile eſt ꝙ deus nunq̃ voluerit ꝓducere roſam:licet ſi voluit nõ poſſit mutari de velle i nolle.et vt breuiter veritas reſoluat̃ dum dico:deus vult hoc eſſe futuruȝ:ergo erit.hec eſt neceſſitas cõſequentie:non autẽ neceſſitas cõſequentis:et hoc modo exponẽde ſunt auctoritates ſanctorũ: ſi que ſunt circa hanc materiam.

Hoc deus vult eſſe futurũ:ergo erit neceſſitate ↄſequẽtie.

¶Contra.ex hac reſponſione ſeq̃t̃ ꝙ chimera ⁊ omnia nõ futura eadem neceſſitate euenient ſicut futura : hoc eſt falſum : quia ea que non ſunt futura nõ euenient: ergo falſa eſt reſponſio. maior probat̃. naȝ ſicut neceſſaria eſt ↄſequẽtia formata de non futuris ſicut de futuris tantã neceſſitatẽ hȝ iſta ↄſequentia.deus vult chimeram eſſe futuram:ergo erit q̃tam habet iſta.de⁹ vult roſaȝ eſſe futurã. ſȝ per te nõ eſt illis niſi neceſſitas

Aduerte ne nugatorie diſtinguet̃ gratis.

conſequentie:ergo tanta neceſſitas eſt in non futuris ſicut in futuris.

¶Reſpondeo. negatur cõſequentia.qꝛ neceſſitas cõſequentie hic accipitur prout includit neceſſariam dependentiam cõſequentis ex antecedente: ⁊ cum hoc neceſſitatem antecedentis indiuiſibilẽ. In illa autẽ cõſequentia qua dico.deus vult chimeram eſſe futuram:antecedẽs nõ eſt aliquo modo neceſſarium:⁊ ideo non eſt ibi neceſſitas ↄ̃ñtie vt hic accipitur.

¶Quarto arguit ſic. Dum dico deus vult ſortem curſurum: ergo curret.añs nõ eſt in poteſtate alicuius cauſe ſecunde:ergo nec cõſequẽs:⁊ ſic eueniet neceſſario.

¶Rñdeo.ꝙ licet non ſit in poteſtate alicuius cauſe ſecunde ponere abſolutum diuine voluntatis : tñ in ptãte cauſe ſecunde eſt ponere reſpectum rationis quem habet ad aliquod obiectum volitum.⁊ dico ꝙ eſt in poteſtate cauſe ſecũde nõ ſicut in poteſtate cauſe per quam : ſed ſicut cauſe ſine qua non. Si enim non vadaȝ ad eccleſiam hodie nunq̃ diuina voluntas habuit reſpectuȝ ad illud ire ſicut ad volitum.

Cauſa ꝑ quã ⁊ cã ſine qua non.

¶Ex hoc patet quomodo antecedens ſit falſum:quo ad reſpectuȝ cõnotatum in velle diuino ad curſum ſortis.

¶Ad alia que dicit iſte : reſponſum eſt diſtin.38.

¶Cũcta ſingula dicta i hoc epitomate magnipendenda ingenioſe cogites.

¶Explicit Diuinum Epitoma Queſtionum in Primum librum Senteñ. magiſtri Pauli Soncinatis ad mentem Joan.Capreoli Tholoſani:ordinis p̃dicatorũ: ac Thomiſtarum principis.

Lugduniq; exactiſſima cura impreſſum per ſolertem virum Joannem Creſpinum . Anno dñi. M.cccccxix.

¶Regeſtum huius partis.
a b c d e f g h i k l m n o p q.
Omnes ſunt quaterniones: preter q qui eſt duernio.